

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού

2023

Κατατέθηκε στη **Βουλή των Ελλήνων** από τον

Χρήστο Σταϊκούρα

Υπουργό Οικονομικών

ΑΘΗΝΑ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2022

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Χρήστος Σταϊκούρας

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Θεόδωρος Σκυλακάκης

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Απόστολος Βεσυρόπουλος

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Κυρίες και Κύριοι Βουλευτές,

Καταθέτουμε προς συζήτηση στη Βουλή των Ελλήνων τον κρατικό προϋπολογισμό του έτους 2023.

Ο προϋπολογισμός του 2023 καταρτίστηκε υπό συνθήκες υψηλής αβεβαιότητας, αναφορικά με τις γεωπολιτικές εξελίξεις σε παγκόσμιο επίπεδο. Καλείται να συγκεράσει προκλήσεις που αφορούν την ενεργειακή κρίση, την πληθωριστική πίεση στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις, την υγειονομική κρίση που έχει οδηγήσει σε αυξημένες δαπάνες στο σύστημα υγείας, αλλά και τις επιπλέον, έναντι του 2019 και παρελθόντων ετών, δαπάνες για την αναγκαία αμυντική θωράκιση της χώρας. Την ίδια στιγμή καλείται να διατηρήσει τη δημοσιονομική ισορροπία και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης, σε χρονιά διεθνούς επιβράδυνσης ή και ύφεσης, αλλά και να υποστηρίξει ένα ευρύ φάσμα μεταρρυθμίσεων για τη βελτίωση της ζωής και της ευημερίας όλων των πολιτών.

Είναι σαφές ότι οι κίνδυνοι που περιβάλλουν τις μακροοικονομικές προβλέψεις, τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο για το 2023, είναι αυξημένοι και συνδέονται κατά κύριο λόγο με τις γεωπολιτικές προκλήσεις, την εξέλιξη του πολέμου στην Ουκρανία, τις συνθήκες εφοδιασμού της Ευρώπης με φυσικό αέριο, τις τιμές της ενέργειας και των καυσίμων και την Ευρωπαϊκή νομισματική πολιτική.

Ωστόσο, η Ελληνική οικονομία έχει επιδείξει σημαντική ανθεκτικότητα, υποστηριζόμενη από τα δημοσιονομικά μέτρα της πολιτείας. Ως αποτέλεσμα, για το 2022 προβλέπεται ρυθμός ανάπτυξης 5,6%, σχεδόν διπλάσιος του ευρωπαϊκού μέσου όρου, έναντι 5,3% που είχε προβλεφθεί στο προσχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού 2023, 4,5% που είχε προβλεφθεί στον κρατικό προϋπολογισμό του 2022 και 3,1% που είχε εκτιμηθεί στο Πρόγραμμα Σταθερότητας του Απριλίου 2022, τη στιγμή που ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή εκτιμάται να αυξηθεί κατά 9,7%, εν μέσω διεθνών πληθωριστικών πιέσεων. Το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να συρρικνωθεί περαιτέρω και να διαμορφωθεί σε 12,7% έναντι 13,9% που προβλεπόταν στο Πρόγραμμα Σταθερότητας και 14,2% στον προϋπολογισμό του 2022.

Το θετικό αναπτυξιακό αποτέλεσμα υποστηρίχθηκε εντός του 2022 από δημοσιονομικά μέτρα ύψους 4,8 δισ. ευρώ για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, μέτρα ύψους 4,4 δισ. ευρώ για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης, αλλά και μεταρρυθμίσεις προς όφελος των πολιτών, όπως ενδεικτικά είναι η διπλή αύξηση του κατώτατου μισθού κατά 9,7% συνολικά μέσα στο 2022, η μόνιμη και σημαντική μείωση του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ), η επέκταση της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, η κατάργηση του φόρου γονικών παροχών-δωρεών, η μείωση του τέλους κινητής τηλεφωνίας, η διπλή οικονομική ενίσχυση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, η αύξηση του στεγαστικού φοιτητικού επιδόματος, η επέκταση του επιδόματος μητρότητας στον ιδιωτικό τομέα και τα σημαντικά κίνητρα για επέκταση της πλήρους απασχόλησης.

Για το 2023, υπό τις εξαιρετικά αβέβαιες συνθήκες διαμόρφωσης προβλέψεων, ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή αναμένεται να αυξηθεί κατά 5%, έναντι 6,1% της Ευρωζώνης και 7,0% του Ευρωπαϊκού μέσου όρου, ενώ η ανάπτυξη αναμένεται να διαμορφωθεί σε 1,8%, έναντι μόλις 0,3% που εκτιμάται για τον μέσο όρο της Ευρωζώνης και των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ο προϋπολογισμός του 2023 συνοδεύεται για δεύτερο έτος από τον προϋπολογισμό Επιδόσεων, επεκτείνοντας το πλαίσιο αξιολόγησης των προγραμμάτων των φορέων μέσω επιπλέον δεικτών μέτρησης (Key Performance Indicators) και δράσεων εξοικονόμησης δαπανών, αλλά και επέκτασης της αξιολόγησης του περιβαλλοντολογικού αποτυπώματος

πολιτικών των φορέων. Επιπλέον, η λειτουργική ταξινόμηση που εισήχθη πέρυσι σε πρώτο βαθμό, επεκτείνεται στο δεύτερο βαθμό, ώστε να υπάρχει αναλυτική πληροφόρηση της κατανομής των δαπανών ανά τομέα λειτουργίας του κράτους.

Ο προϋπολογισμός του 2023 είναι ο πρώτος κρατικός προϋπολογισμός τα τελευταία δώδεκα έτη, που καταρτίζεται εκτός του πλαισίου μνημονιακής επιτήρησης ή ενισχυμένης εποπτείας. Συνεπώς πλέον, όλα τα δημοσιονομικά μεγέθη απεικονίζονται μόνο με την κοινή μεθοδολογία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (ESA) και παραλείπονται πλέον εκτιμήσεις κατά πρόγραμμα.

Το γεγονός αυτό ωστόσο, καταδεικνύει την εθνική ευθύνη απέναντι στις θυσίες των πολιτών τα τελευταία δώδεκα έτη, αλλά και στη νέα γενιά, να διατηρηθεί η δημοσιονομική ισορροπία της χώρας, βασιζόμενοι σε ίδιες δυνάμεις, ακόμη και σε περιόδους αντίξοων διεθνών συγκυριών, όπως αυτή που διανύουμε. Οι δημοσιονομικοί στόχοι που είχαν τεθεί στο Πρόγραμμα Σταθερότητας, αναφορικά με το πρωτογενές αποτέλεσμα γενικής κυβέρνησης, ήτοι ελλείμματος 2% του ΑΕΠ για το 2022 και πλεονάσματος 1,1% του ΑΕΠ για το 2023, αναθεωρούνται σε έλλειμμα 1,6% του ΑΕΠ για το 2022 και πλεόνασμα 0,7% του ΑΕΠ για το 2023. Με αυτό τον τρόπο διατηρείται η δημοσιονομική ισορροπία για την εν λόγω περίοδο και διοχετεύονται οι απαραίτητοι πόροι, έχοντας χτίσει με διορατικότητα ασφαλή ταμειακά διαθέσιμα, για την αντιμετώπιση των προκλήσεων κατά το νέο έτος.

Στο ανωτέρω αποτέλεσμα, για το 2023 έχει συμπεριληφθεί το σύνολο των δημοσιονομικών μέτρων, ύψους 3,1 δισ. ευρώ από εθνικούς πόρους και 1,1 δισ. ευρώ από συγχρηματοδοτούμενους πόρους, που εξαγγέληκαν στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης και επιπλέον 1 δισ. ευρώ για αυξημένες δαπάνες αντιμετώπισης του αυξημένου πληθωρισμού και της ενεργειακής κρίσης.

Επιπλέον, για το έτος 2023 προβλέπεται η διάθεση πόρων ύψους 8,3 δισ. ευρώ από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και 7 δισ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, εκ των οποίων 3,6 δισ. ευρώ από το σκέλος των επιχορηγήσεων, στο οποίο έως σήμερα έχουν ενταχθεί 440 έργα και εμβληματικές επενδύσεις ύψους 13,7 δισ. ευρώ.

Όπως αναφέρθηκε η αβεβαιότητα γύρω από τις ευρύτερες γεωπολιτικές εξελίξεις, αποτελεί τον σημαντικότερο παράγοντα που δυσχεραίνει τη διενέργεια ασφαλών προβλέψεων παγκοσμίως. Σε αυτό το πλαίσιο, το βασικό όπλο οικονομικής άμυνας της χώρας είναι η συνετή δημοσιονομική διαχείριση, κατευθύνοντας τους πόρους που είναι διαθέσιμοι, στον μετριασμό των συνεπειών της ενεργειακής κρίσης και του αυξημένου πληθωρισμού στην Ελληνική κοινωνία και τον παραγωγικό ιστό της χώρας. Παράλληλα, η τήρηση των ρεαλιστικών δημοσιονομικών στόχων είναι το διαβατήριο για την πρόσβαση στις αγορές, τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του Ελληνικού χρέους και την επίτευξη επενδυτικής βαθμίδας, έτσι ώστε να διατηρηθεί η θετική οικονομική προοπτική της χώρας για τα επόμενα έτη.

Νοέμβριος 2022

Χρήστος Σταϊκούρας

Θόδωρος Σκυλακάκης

Υπουργός Οικονομικών

Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	21
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ	21
1.1. Διεθνείς οικονομικές εξελίξεις	21
1.1.1. Η ενιαία νομισματική πολιτική στην Ευρωζώνη	24
1.2. Οι οικονομικές εξελίξεις στην Ελλάδα	26
1.2.1. Γενική επισκόπηση της ελληνικής οικονομίας	26
1.2.2. Οι εξελίξεις το 2021	30
1.2.3. Οι εξελίξεις το 2022	33
1.2.3.1. Το ΑΕΠ και οι συνιστώσες του	33
1.2.3.2. Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	35
1.2.3.3. Πληθωρισμός – Τιμές	36
1.2.3.4. Απασχόληση – Ανεργία	37
1.2.3.5. Νομισματικές και πιστωτικές εξελίξεις στην Ελλάδα το 2022	38
1.2.3.6. Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	39
1.2.3.7. Ισοζύγιο χρηματοοικονομικών συναλλαγών	41
1.2.4. Οι προοπτικές το 2023	42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	47
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ – ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΑΙ ΕΣΟΔΩΝ	47
2.1. Μεταρρυθμίσεις στη δημοσιονομική διαχείριση	47
2.1.1. Επισκόπηση δαπανών και εσόδων Γενικής Κυβέρνησης	47
2.1.2. Προϋπολογισμός επιδόσεων	48
2.1.3. Ανάπτυξη λειτουργικής ταξινόμησης του προϋπολογισμού	87
2.1.4. Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στον προϋπολογισμό (Green Budgeting)	90
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	93
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	93
3.1. Βασικά μεγέθη προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης 2022	93
3.1.1. Κρατικός προϋπολογισμός 2022	98
3.1.1.1. Έσοδα σε δημοσιονομική βάση	98
3.1.1.2. Δαπάνες σε δημοσιονομική βάση	100
3.1.2. Νομικά Πρόσωπα	105
3.1.3. Νοσοκομεία – Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας	105
3.1.4. Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης	105
3.1.5. Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης	105
3.2. Βασικά μεγέθη προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης 2023	107
3.2.1. Κρατικός προϋπολογισμός 2023	107
3.2.1.1. Έσοδα σε δημοσιονομική βάση	107
3.2.1.2. Δαπάνες σε δημοσιονομική βάση	109
3.2.2. Νομικά Πρόσωπα	111
3.2.3. Νοσοκομεία – Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας	111
3.2.4. Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης	111
3.2.5. Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης	112
3.3. Κρατικός προϋπολογισμός σε ταμειακή βάση	112
3.3.1. Χρηματοδοτικές ανάγκες κρατικού προϋπολογισμού 2023	114
3.3.2. Πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία μειζόνων κατηγοριών κρατικού προϋπολογισμού	115

3.3.2.1.	Έσοδα	115
3.3.2.2.	Δαπάνες	117
3.3.3.	Μηνιαία κατανομή εσόδων – δαπανών κρατικού προϋπολογισμού 2023	123
3.3.4.	Δαπάνες ανά Υπουργείο	124
3.3.4.1.	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων	144
3.3.5.	Χρηματοροές μεταξύ Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Ένωσης 2021 – 2023	147
3.3.5.1.	Χρηματοροές μεταξύ Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2022	148
3.3.5.2.	Χρηματοροές μεταξύ Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2023	149
3.4.	Νομικά Πρόσωπα Κεντρικής Κυβέρνησης	150
3.4.1.	Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί	152
3.4.2.	Λοιπά Νομικά Πρόσωπα	155
3.4.2.1.	Νομικά Πρόσωπα ανά Υπουργείο πλην ΑΔΑ και ΑΚΑΓΕ	156
3.4.2.2.	Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (ΑΚΑΓΕ)	160
3.4.2.3.	Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές (ΑΔΑ)	161
3.5.	Νοσοκομεία – Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας	163
3.6.	Κοινωνικός προϋπολογισμός	165
3.6.1.	Ασφαλιστικά Ταμεία	165
3.6.2.	Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ)	165
3.6.3.	Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας	166
3.6.4.	Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης – Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο	167
3.7.	Ενοποιημένος προϋπολογισμός Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης	169
3.8.	Ληξιπρόθεσμες οφειλές της Γενικής Κυβέρνησης προς τρίτους	171
3.9.	Δημοσιονομικές παρεμβάσεις 2022 και 2023	173
3.9.1.	Δημοσιονομικές παρεμβάσεις αντιμετώπισης των οικονομικών συνεπειών της ενεργειακής κρίσης	173
3.9.2.	Δημοσιονομικές παρεμβάσεις αντιμετώπισης των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας	175
3.9.3.	Λοιπές δημοσιονομικές παρεμβάσεις	177
3.10.	Κύριες πηγές κινδύνου για τις δημοσιονομικές προβλέψεις	179
3.10.1.	Ανάλυση ευαισθησίας	179
3.10.2.	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις	180

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

183

ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ - ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ	183	
4.1.	Δημόσιο χρέος	183
4.1.1.	Σύνθεση δημοσίου χρέους	184
4.1.1.1.	Χρέος Κεντρικής Διοίκησης και Γενικής Κυβέρνησης	184
4.1.1.2.	Δομή και χαρακτηριστικά του χρέους Κεντρικής Διοίκησης	185
4.1.2.	Δαπάνες εξυπηρέτησης χρέους Κεντρικής Διοίκησης	188
4.1.3.	Η ενοποιημένη αγορά ευρωομολόγων	191
4.1.4.	Αγορά τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου	191
4.1.4.1.	Πρωτογενής αγορά τίτλων	193
4.1.4.2.	Δευτερογενής αγορά τίτλων	193
4.1.5.	Βασικές κατευθύνσεις δανεισμού και διαχειριστικοί στόχοι έτους 2023	195
4.2.	Εγγυήσεις	196

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ – ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	201
5.1. Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας	201
5.1.1. Οικονομικές επιδόσεις 2021	201
5.1.2. Προοπτικές 2022	202
5.1.3. Προοπτικές 2023	203
5.2. Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου	204
5.3. Γενική Γραμματεία Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας	215

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1.1.: Βασικά μεγέθη της παγκόσμιας οικονομίας	22
Πίνακας 1.2.: Ισοζύγιο Πληρωμών	40
Πίνακας 1.3.: Βασικά μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας	44
Πίνακας 2.1.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Προεδρία της Δημοκρατίας)	49
Πίνακας 2.2.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Προεδρία της Δημοκρατίας)	49
Πίνακας 2.3.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Βουλή των Ελλήνων)	50
Πίνακας 2.4.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Βουλή των Ελλήνων)	50
Πίνακας 2.5.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Εθνικής Άμυνας)	54
Πίνακας 2.6.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα	75
Πίνακας 2.7.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη ΓΚ ανά πρόγραμμα	80
Πίνακας 2.8.: Λειτουργική ταξινόμηση προϋπολογισμού ΓΚ	88
Πίνακας 2.9.: Κατηγοριοποίηση των Προγραμμάτων του ΥΠΕΝ	91
Πίνακας 2.10.: Κατηγοριοποίηση των Προγραμμάτων του ΥΠΑΑΤ	91
Πίνακας 3.1.: Αποτελέσματα ΓΚ περιόδου 2021 – 2023	93
Πίνακας 3.2.: Ισοζύγιο ΓΚ σύμφωνα με την μεθοδολογία ESA	95
Πίνακας 3.3.: Καθαρά έσοδα κρατικού προϋπολογισμού κατά μείζονα κατηγορία σε ταμειακή βάση	113
Πίνακας 3.4.: Δαπάνες κρατικού προϋπολογισμού κατά μείζονα κατηγορία σε ταμειακή βάση	114
Πίνακας 3.5.: Χρηματοδοτικές ανάγκες κρατικού προϋπολογισμού 2023	115
Πίνακας 3.6.: Έσοδα ΠΔΕ	116
Πίνακας 3.7.: Μεταβιβάσεις τακτικού προϋπολογισμού σε φορείς εντός και εκτός της ΓΚ σε ταμειακή βάση	118
Πίνακας 3.8.: Πιστώσεις υπό κατανομή κρατικού προϋπολογισμού έτους 2023	122
Πίνακας 3.9.: Μείζονες κατηγορίες δαπανών ΠΔΕ	123
Πίνακας 3.10.: Μηνιαία κατανομή εσόδων-δαπανών κρατικού προϋπολογισμού έτους 2023 σε σωρευτική ταμειακή βάση	123
Πίνακας 3.11.: Ανώτατα όρια δαπανών Φορέων Κεντρικής Διοίκησης κρατικού προϋπολογισμού σε ταμειακή και δεδουλευμένη βάση σύμφωνα με τη μεθοδολογία ESA	125
Πίνακας 3.12.: Ανώτατα όρια δαπανών ΑΔΑ φορέων των Υπουργείων	128
Πίνακας 3.13.: Μεταβιβάσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό του ΥΠΕΣ στους ΟΤΑ α' και β' βαθμού	130
Πίνακας 3.14.: Διαχρονική εξέλιξη δαπανών ΠΔΕ (2012-2023)	145
Πίνακας 3.15.: Χρηματοροές Ελλάδας και ΕΕ 2021 - 2023	150
Πίνακας 3.16.: Προϋπολογισμός νομικών προσώπων Κεντρικής Κυβέρνησης	151
Πίνακας 3.17.: ΔΕΚΟ ανά Υπουργείο	152
Πίνακας 3.18.: Ισοζύγιο ΔΕΚΟ ανά Υπουργείο κατά ESA	153
Πίνακας 3.19.: Ισοζύγιο λοιπών νομικών προσώπων Κεντρικής Κυβέρνησης (εκτός ΑΔΑ και ΑΚΑΓΕ) ανά Υπουργείο	155
Πίνακας 3.20.: Προϋπολογισμός ΑΚΑΓΕ	160
Πίνακας 3.21.: Ισοζύγιο Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών	163
Πίνακας 3.22.: Προϋπολογισμοί Νοσοκομείων και ΠΦΥ σε δεδουλευμένη βάση	164
Πίνακας 3.23.: Προϋπολογισμοί Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης	168
Πίνακας 3.24.: Ενοποιημένος προϋπολογισμός ΟΤΑ	170
Πίνακας 3.25.: Μεταβιβάσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό στους ΟΤΑ α' και β' βαθμού	171

Πίνακας 3.26.: Εξέλιξη ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων ΓΚ Δεκέμβριος 2020 – Σεπτέμβριος 2022	172
Πίνακας 3.27.: Εξέλιξη εκκρεμών επιστροφών φόρων Δεκέμβριος 2020 – Σεπτέμβριος 2022	173
Πίνακας 3.28.: Παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση των συνεπειών της ενεργειακής κρίσης στην ελληνική οικονομία έτους 2022	174
Πίνακας 3.29.: Παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας Covid-19 στην ελληνική οικονομία έτους 2022	176
Πίνακας 3.30.: Λοιπές Δημοσιονομικές Παρεμβάσεις	178
Πίνακας 3.31.: Υποχρεώσεις που απορρέουν από ΣΔΙΤ που καταγράφονται εκτός προϋπολογισμού	180
Πίνακας 3.32.: Μη εξυπηρετούμενα δάνεια χορηγηθέντα από φορείς της ΓΚ	181
Πίνακας 4.1.: Σύνθεση χρέους Κεντρικής Διοίκησης	184
Πίνακας 4.2.: Χρέος Γενικής Κυβέρνησης	185
Πίνακας 4.3.: Εξέλιξη δημόσιου χρέους Γενικής Κυβέρνησης	185
Πίνακας 4.4.: Χρονοδιάγραμμα λήξης χρέους της Κεντρικής Διοίκησης την 30/9/2022	186
Πίνακας 4.5.: Μέση υπολειπόμενη φυσική διάρκεια χρέους	188
Πίνακας 4.6.: Χρέος Κεντρικής Διοίκησης ως προς την υπολειπόμενη φυσική διάρκεια	188
Πίνακας 4.7.: Δαπάνες εξυπηρέτησης χρέους Κεντρικής Διοίκησης	189
Πίνακας 4.8.: Καθαρή επίπτωση του βραχυπρόθεσμου δανεισμού (ΕΓΕΔ και Repos) στο χρέος	190
Πίνακας 4.9.: Ύψος δαπανών για τόκους χρέους Κεντρικής Διοίκησης	190
Πίνακας 4.10.: Εγγυήσεις, ανεξόφλητο εγγυημένο υπόλοιπο, καταπτώσεις και προμήθειες εγγυήσεων κατά τα έτη 2009-2022	197
Πίνακας 5.1.: Μετοχολόγιο ΕΕΣΥΠ ΑΕ	204
Πίνακας 5.2.: Έργα ενταγμένα στο «Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας»	206
Πίνακας 5.3.: Έργα που θα συμβασιοποιηθούν κατά το έτος 2023	206
Πίνακας 5.4.: Στόχος εσόδων 2023	208
Πίνακας 5.5.: Προβολή τριμηνιαίων εσόδων	209
Πίνακας 5.6.: Έσοδα από αποκρατικοποιήσεις	210
Πίνακας 5.7.: Πλάνο αποκρατικοποιήσεων	211
Πίνακας 5.8.: Έσοδα προγράμματος αποκρατικοποιήσεων	211
Πίνακας 5.9.: Μετοχολόγιο ΤΑΙΠΕΔ	212
Πίνακας 5.10.: Μετοχολόγιο Ελληνικού Δημοσίου	212
Πίνακας 5.11.: Μετοχολόγιο Ελληνικού Δημοσίου Εισηγμένες στο ΧΑ	213
Πίνακας 5.12.: Μετοχολόγιο Ελληνικού Δημοσίου Μη εισηγμένες στο ΧΑ	213

Σημείωση: Τυχόν διαφορές ποσών ή ποσοστών στους πίνακες οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

Διάγραμμα 1.1.: Επιδοτήσεις Γενικής Κυβέρνησης προς τα Νοικοκυριά 2018-2021	28
Διάγραμμα 1.2.: Ακαθάριστο Διαθέσιμο Εισόδημα Νοικοκυριών 2018-2021	29
Διάγραμμα 1.3.: Ακαθάριστο Διαθέσιμο Εισόδημα Νοικοκυριών 2018-2021	30
Διάγραμμα 1.4.: Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών 2010-2021	31
Διάγραμμα 1.5.: ΑΕΠ σταθ. τιμές, δεύτερο τρίμηνο 2022	33
Διάγραμμα 1.6.: Μηνιαίος Εναρμονισμένος ΔTK, Ενέργεια & Πυρήνας	36
Διάγραμμα 2.1.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Προεδρία της Δημοκρατίας)	49
Διάγραμμα 2.2.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Βουλή των Ελλήνων)	50
Διάγραμμα 2.3.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Προεδρία της Κυβέρνησης)	51
Διάγραμμα 2.4.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Προεδρία της Κυβέρνησης)	51
Διάγραμμα 2.5.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Προεδρία της Κυβέρνησης)	51
Διάγραμμα 2.6.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Εσωτερικών)	52
Διάγραμμα 2.7.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Εσωτερικών)	52
Διάγραμμα 2.8.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Εσωτερικών)	52
Διάγραμμα 2.9.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Εξωτερικών)	53
Διάγραμμα 2.10.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Εξωτερικών)	53
Διάγραμμα 2.11.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Εξωτερικών)	53
Διάγραμμα 2.12.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Εθνικής Άμυνας)	54
Διάγραμμα 2.13.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Εθνικής Άμυνας)	54
Διάγραμμα 2.14.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Υγείας)	55
Διάγραμμα 2.15.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Υγείας)	55
Διάγραμμα 2.16.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Υγείας)	55
Διάγραμμα 2.17.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Δικαιοσύνης)	56
Διάγραμμα 2.18.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Δικαιοσύνης)	56
Διάγραμμα 2.19.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Δικαιοσύνης)	56
Διάγραμμα 2.20.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων)	57
Διάγραμμα 2.21.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων)	57
Διάγραμμα 2.22.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων)	57
Διάγραμμα 2.23.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού)	58

Διάγραμμα 2.24.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού)	58
Διάγραμμα 2.25.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού)	58
Διάγραμμα 2.26.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Οικονομικών)	59
Διάγραμμα 2.27.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Οικονομικών)	59
Διάγραμμα 2.28.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Οικονομικών)	59
Διάγραμμα 2.29.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων)	60
Διάγραμμα 2.30.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων)	60
Διάγραμμα 2.31.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων)	60
Διάγραμμα 2.32.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας)	61
Διάγραμμα 2.33.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας)	61
Διάγραμμα 2.34.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας)	61
Διάγραμμα 2.35.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων)	62
Διάγραμμα 2.36.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων)	62
Διάγραμμα 2.37.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων)	62
Διάγραμμα 2.38.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων)	63
Διάγραμμα 2.39.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων)	63
Διάγραμμα 2.40.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων)	63
Διάγραμμα 2.41.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών)	64
Διάγραμμα 2.42.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών)	64
Διάγραμμα 2.43.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών)	64
Διάγραμμα 2.44.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής)	65
Διάγραμμα 2.45.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής)	65
Διάγραμμα 2.46.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής)	65
Διάγραμμα 2.47.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Τουρισμού)	66
Διάγραμμα 2.48.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Τουρισμού)	66
Διάγραμμα 2.49.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Τουρισμού)	66

Διάγραμμα 2.50.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης)	67
Διάγραμμα 2.51.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης)	67
Διάγραμμα 2.52.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης)	67
Διάγραμμα 2.53.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου)	68
Διάγραμμα 2.54.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου)	68
Διάγραμμα 2.55.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου)	68
Διάγραμμα 2.56.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη)	69
Διάγραμμα 2.57.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη)	69
Διάγραμμα 2.58.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη)	69
Διάγραμμα 2.59.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας)	70
Διάγραμμα 2.60.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας)	70
Διάγραμμα 2.61.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας)	70
Διάγραμμα 2.62.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής)	71
Διάγραμμα 2.63.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής)	71
Διάγραμμα 2.64.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας)	71
Διάγραμμα 2.65.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας)	71
Διάγραμμα 2.66.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου- Δυτικής Μακεδονίας)	72
Διάγραμμα 2.67.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας)	72
Διάγραμμα 2.68.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου-Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου)	72
Διάγραμμα 2.69.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου-Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου)	72
Διάγραμμα 2.70.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου)	73
Διάγραμμα 2.71.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου)	73
Διάγραμμα 2.72.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης)	73
Διάγραμμα 2.73.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης)	73
Διάγραμμα 2.74.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα (Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας-Θράκης)	74
Διάγραμμα 2.75.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα (Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας-Θράκης)	74
Διάγραμμα 3.1.: Δαπάνη παροχών σε εργαζόμενους έτους 2022	119

Διάγραμμα 3.2.: Διορισμοί και προσλήψεις τακτικού προσωπικού που μισθοδοτείται από τον τακτικό προϋπολογισμό περιόδου 2021-2022	120
Διάγραμμα 3.3.: Αποχωρήσεις τακτικών υπαλλήλων μισθοδοτούμενων από τον τακτικό προϋπολογισμό	121
Διάγραμμα 4.1.: Χρονοδιάγραμμα λήξης χρέους της Κεντρικής Διοίκησης την 30/9/2022	187
Διάγραμμα 4.2.: Σύνθεση χρέους Κεντρικής Διοίκησης την 30/9/2022	187
Διάγραμμα 4.3.: Δαπάνες για τόκους χρέους Κεντρικής Διοίκησης	191
Διάγραμμα 4.4.: Καμπύλη αποδόσεων τίτλων Ελληνικού Δημοσίου	192
Διάγραμμα 4.5.: Αποδόσεις 10ετών κρατικών τίτλων	192
Διάγραμμα 4.6.: Αξία συναλλαγών στην ΗΔΑΤ γ' τρίμηνο 2022	194
Διάγραμμα 4.7.: Μηνιαίος όγκος συναλλαγών επί τίτλων του Δημοσίου στην ΗΔΑΤ	194
Διάγραμμα 4.8.: Εγγυήσεις, καταπτώσεις και ανεξόφλητο εγγυημένο υπόλοιπο κατά τα έτη 2009-2022	198

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΑΔΕ	Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων
ΑΔΑ	Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές
ΑΔΑΕ	Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών
ΑΕΕ	Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα
ΑΕΙ	Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
ΑΕΜΥ	Ανώνυμη Εταιρεία Μονάδων Υγείας
ΑΕΝ	Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΕΠΠ	Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών
ΑΚΑΓΕ	Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών
ΑΜΕΑ	Άτομα με Ειδικές Ανάγκες
ΑΟΟΑ	Αυτόνομος Οικοδομικός Οργανισμός Αξιωματικών
ΑΠΑ	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία
ΑΠΑ	Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας
ΑΠΔΠΧ	Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
ΑΠΕ ΣΗΘΥΑ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΑΠΕ-ΜΠΕ	Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων - Μακεδονικό Πρακτορείο Αθηνών
ΑΣΕΠ	Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού
ΑΣΠΑΙΤΕ	Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης
ΑΤΜΑΠ	Αυτοτελές Τμήμα Μητρώου Ακίνητης Περιουσίας
ΓΓΠΣΔΔ	Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης
ΓΓΦΠ&ΔΠ	Γενική Γραμματεία Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας
ΓΔΤΚ	Γενικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή
ΓΛΚ	Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
ΔΑΛ	Δημόσια Αρχή Λιμένων
ΔΑΠΕΕΠ	Διαχειριστής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγραύσεων Προέλευσης
ΔΕΔΔΗΕ	Διαχειριστής του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας
ΔΕΗ	Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού
ΔΕΘ	Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης
ΔΕΚΟ	Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί
ΔΕΠΑ	Δημόσια Επιχείρηση Αερίου
ΔΕΣ ΑΔΜΗΕ	Δημόσια Εταιρεία Συμμετοχών Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας
ΔΙΕΚ	Δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης
ΔΝΤ	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
ΔΤΚ	Δείκτης Τιμών Καταναλωτή
ΔΟΥ	Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες
ΔΥΠΑ	Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης
Ε&Α	Έρευνα & Ανάπτυξη
ΕΑΑ	Εθνική Αναλογιστική Αρχή
ΕΑΑΔΗΣΥ	Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων
ΕΑΒ	Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία
ΕΑΓΜΕ	Ελληνική Αρχή Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών
ΕΑΓΜΕ	Ελληνική Αρχή Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών
ΕΑΔ	Εθνική Αρχή Διαφάνειας
ΕΑΔΗΣΥ	Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων
ΕΑΣ	Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα
ΕΑΣ	Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων
ΕΑΤ	Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα
ΕΓΔΙΧ	Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους
ΕΓΕΔ	Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου
ΕΓΤΑΑ	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης
ΕΓΤΕ	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων
ΕΔ	Ελληνικό Δημόσιο
ΕΔΑΑΠ	Επιτροπή Διερεύνησης Ατυχημάτων και Ασφάλειας Πτήσεων
ΕΔΕΚΤ	Εταιρεία Διαχείρισης Επενδυτικών Κεφαλαίων Ταμείων Ασφάλισης
ΕΔΕΥΕΠ	Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων
ΕΔΣ	Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο
ΕΔΥΤΕ	Εθνικό Δίκτυο Υποδομών Τεχνολογίας και Έρευνας

ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΔ	Έρευνα Εργατικού Δυναμικού
ΕΕΕΠ	Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων
ΕΕΣΣΤΥ	Ελληνική Εταιρεία Συντήρησης Σιδηροδρομικού Τροχαίου Υλικού
ΕΕΣΥΠ	Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας
ΕΕΤΤ	Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
ΕΙΚ	Εθνικό Ίδρυμα Κωφών
ΕΚΑΒ	Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας
ΕΚΑΣ	Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων
ΕΚΔΔΑ	Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης
ΕΚΕΑ	Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας
ΕΚΕΨΥΕ	Ελληνικό Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών
ΕΚΚΑ	Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης
ΕΚΟΜΕ	Εθνικό Κέντρο Οπτικοακουστικών Μέσων και Επικοινωνίας
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΚΤ	Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου
ΕΛΓΑ	Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων
ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ	Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός "ΔΗΜΗΤΡΑ"
ΕΛΕΓΕΠ	Ειδικός Λογαριασμός Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων
ΕΛΚΕ ΟΑΣΠ	Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας του Οργανισμού Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας
ΕΛΚΕΔ	Ελληνικό Κέντρο Διαστήματος
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΛΤΑ	Ελληνικά Ταχυδρομεία
Εν.ΔΤΚ	Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή
ΕΝΦΙΑ	Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων
ΕΟΑΝ	Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης
ΕΟΔΥ	Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας
ΕΟΜ	Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων
ΕΟΜΜΕΧ	Ελληνικός Οργανισμός Μικρών-Μεσαίων Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας
ΕΟΠΥΥ	Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας
ΕΟΤ	Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού
ΕΟΦ	Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων
ΕΟΧ	Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος
ΕΠΑ	Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης
ΕΠΑΛ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ
ΕΠΙΨΥ	Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής
ΕΡΤ	Ελληνική Ραδιοφωνία και Τηλεόραση
ΕΣ	Ελεγκτικό Συνέδριο
ΕΣΠ	Ετήσιο Σχέδιο Προγράμματος
ΕΣΠΑ	Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΣΡ	Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης
ΕΣΥ	Εθνικό Σύστημα Υγείας
ΕΣΧΑΔΑ	Ειδικό Σχέδιο Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίου Ακινήτου
ΕΣΧΑΣΕ	Ειδικό Σχέδιο Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων
ΕΤ	Εθνικό Τυπογραφείο
ΕΤΑΔ	Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου
ΕΤΕΠ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
ΕΤΕΠΠΑΑ	Ειδικό Ταμείο Ελέγχου Παραγωγής και Ποιότητας Αλκοόλης - Αλκοολούχων Ποτών
ΕΤΘΑΥ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΥΑΘ Παγίων	Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης Παγίων
ΕΥΣΤΑΑ	Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
ΕΦΕΤ	Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων
ΕΦΚ	Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης
ΗΒ	Ηνωμένο Βασίλειο
ΗΔΑΤ	Ηλεκτρονική Δευτερογενής Αγορά Τίτλων
ΗΔΙΚΑ	Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης
ΗΠΑ	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
ΙΟΒΕ	Ίδρυμα Οικονομικών και Κοινωνικών Ερευνών
ΙΔΟΧ	Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου

ΙΕΚ	Ινστιτούτα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης
ΙΝΕΔΙΒΙΜ	Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης
ΙΥΠ	Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού
ΚΑΑΠ	Κοινή Αλιευτική Πολιτική
ΚΑΠ	Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι
ΚΑΠ	Κοινή Αγροτική Πολιτική
ΚΑΠΕ	Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας
ΚΕΑΤ	Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών
ΚεΔΑΚ	Κέντρο Διαφύλαξης Αγιορείτικης Κληρονομιάς
ΚΕΘΕΑ	Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων
ΚΕΘΙ	Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας
ΚΕΜΕΑ	Κέντρο Μελετών Ασφάλειας
ΚΕΠ	Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών
ΚΚΠΠ	Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφερειών
ΚΝΕ	Κεφάλαιο Ναυτικής Εκπαίδευσης
ΚΤΕΛ	Κοινά Ταμεία Εισπράξεων Λεωφορείων
ΚτΠ	Κοινωνία της Πληροφορίας
ΚΤΥΠ	Κτιριακές Υποδομές
ΚΥ	Κέντρα Υγείας
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΛΑΕΔ	Λέσχη Αξιωματικών Ενόπλων Δυνάμεων
ΛΣ-ΕΛΑΚΤ	Λιμενικό Σώμα- Ελληνική Ακτοφυλακή
ΜΑΔΚΑΕΣ	Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων, Διαχείρισης Κινητών Αξιών και Επιχειρησιακού Σχεδιασμού
ΜΑΠ	Μητρώο Ακίνητης Περιουσίας
ΜΚΟ	Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις
ΜΟΔ	Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων
ΜΠΔΣ	Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής
ΜΤΝ	Μετοχικό Ταμείο Ναυτικού
ΝΑΤ	Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο
ΝΑΤΟ	North Atlantic Treaty Organization
ΝΠΔΔ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΝΠΙΔ	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
ΝΣΚ	Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
ΟΑΚ	Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης
ΟΑΣΑ	Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών
ΟΑΣΘ	Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης
ΟΑΣΠ	Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας
ΟΔΑΠ	Οργανισμός Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων
ΟΚΑ	Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης
ΟΚΑΝΑ	Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών
ΟΛΗ	Οργανισμός Λιμένων Ηγουμενίστας
ΟΛΘ	Οργανισμός Λιμένων Θεσσαλονίκης
ΟΛΠ	Οργανισμός Λιμένων Πειραιώς
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΟΠΕΚΑ	Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
ΟΠΕΚΕΠΕ	Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων, Προσανατολισμού και Εγγυήσεων
ΟΣΑ	Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδας
ΟΣΕΘ	Οργανισμός Συγκοινωνιακού Έργου Θεσσαλονίκης
ΟΣΜΑΕΣ	Οικοδομικός Συνεταιρισμός Μόνιμων Αξιωματικών Ελληνικού Στρατού
ΟΣΥ	Οδικές Συγκοινωνίες
ΟΤΑ	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΟΦΥΠΕΚΑ	Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής
Παγίων ΕΥΔΑΠ	Εταιρεία Παγίων της Εταιρείας Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτεύουσας
ΠΔΕ	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
ΠΕΠ	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΠΠ	Προγραμματική Περίοδος
ΠΦΥ	Πρωτοβάθμια Φροντίδας Υγείας
ΡΑΕ	Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας
ΡΑΛ	Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων
ΡΑΣ	Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων
ΣτΠ	Συνήγορο του Πολίτη

ΣΔΕ	Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας
ΣΔΙΤ	Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα
ΣΕΠΕ	Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας
ΣΗΘΥΑ	και Συμπαραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης
ΣΣΑ	Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης
ΣΤΑΣΥ	Σταθερές Συγκοινωνίες
ΣτΚ	Συνήγορος του Καταναλωτή
ΤΑΑ	Ταμείο Ανάπτυξης και Ανθεκτικότητας
ΤΑΑ	Ταμείο Αεροπορικής Άμυνας
ΤΑΙΠΕΔ	Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου
ΤΑΧΔΙΚ	Ταμείο Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων
ΤΓΚ	Ταμείο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας
ΤΕΘΑ	Ταμείο Εθνικής Άμυνας
ΤΕΚΑ	Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης
ΤΕΚΕ	Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων
ΤΕΜ	Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης
ΤΕΣ	Ταμείο Εθνικού Στόλου
ΤΠ&Δ	Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων
ΤΠΔΥ	Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
ΤτΕ	Τράπεζα της Ελλάδος
ΤΧΣ	Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας
ΥΑΦΑ	Υπόγεια Αποθήκη Φυσικού Αερίου
ΥΔΥ	Υποχρέωση Δημόσιας Υπηρεσίας
ΥΠΑ	Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας
ΥΠΑΑΤ	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων
ΥΠΕΝ	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
ΥΠΕ-ΠΕΔΥ	Υγειονομικές Περιφέρειες- Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας
ΦΓΚ	Φορείς Γενικής Κυβέρνησης
ΦΠΑ	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
ΨΥΔΗΠΕΕΚ	Ψηφιακές Υπηρεσίες Δημόσιας Περιουσίας και Εθνικών Κληροδοτημάτων

ABBREVIATIONS

ANFAS	Agreement on Net Financial Assets
APP	Asset Purchase Programme -APP
CoFoG	Classification of Functions of Government
EFSF	European Financial Stability Facility
ESA	European System of Accounts -ESA
e-ΕΦΚΑ	Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης
FED	Federal Reserve Board
GLF	Greek Loan Facility
LFS	Labor Force Survey
PEPP	Pandemic Emergency Purchase Programme
PMI	Purchasing Managers' Index
PRF	Project Preparation Facility
RRF	Recovery and Resilience Facility
TLTRO	Targeted Longer- term Refinancing Operations
TPI	Transmission Protection Instrument
TTF	Title Transfer Facility
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

**Γνώμη του Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου
(παρ. 4, άρθρο 42 του ν. 4270/2014)**

Οι μακροοικονομικές και οι δημοσιονομικές προβλέψεις, πάνω στις οποίες βασίζεται το σχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού του οικονομικού έτους 2023, έχουν υιοθετηθεί από το Δημοσιονομικό Συμβούλιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

1.1. Διεθνείς οικονομικές εξελίξεις

Οι προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας προβλέπεται να επιδεινωθούν, κυρίως λόγω του υψηλού πληθωρισμού ο οποίος περιορίζει το διαθέσιμο εισόδημα και την ιδιωτική κατανάλωση και λόγω της περιοριστικής νομισματικής πολιτικής παγκοσμίως η οποία αναμένεται να επιβαρύνει τις ανεπτυγμένες οικονομίες και να προκαλέσει επιδείνωση των χρηματοπιστωτικών συνθηκών για τις αναδυόμενες οικονομίες, αλλά και των αβέβαιων προοπτικών της κινέζικης οικονομίας που οφείλονται κυρίως στην πανδημία και στην αναταραχή στον τομέα των ακινήτων. Το πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) της παγκόσμιας οικονομίας, εν μέσω του πολέμου στην Ουκρανία, συνεχίζει να επιβραδύνεται με ασύμμετρες επιπτώσεις μεταξύ των οικονομιών και προβλέπεται να ανακάμψει από το 2024, καθώς οι πληθωριστικές πιέσεις αναμένεται να αποκλιμακωθούν.

Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου - ΔΝΤ (World Economic Outlook, Οκτώβριος 2022), ο ρυθμός αύξησης του παγκόσμιου ΑΕΠ από 6,0% το 2021 προβλέπεται σε 3,2% το 2022 (αμετάβλητος σε σχέση με τις προβλέψεις του Ιουλίου 2022) και 2,7% το 2023 (μειωμένος κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με τις προβλέψεις του Ιουλίου 2022). Σύμφωνα με τις προβλέψεις Νοεμβρίου 2022 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Autumn 2022 European Economic Forecast), ο ρυθμός αύξησης του παγκόσμιου ΑΕΠ (εξαιρουμένης της Ευρωπαϊκής Ένωσης - ΕΕ) αναμένεται να διαμορφωθεί σε 3,1% το 2022 και 2,9% το 2023 αναθεωρημένος προς τα κάτω κατά 0,2 και 0,8 ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα, σε σχέση με τις αντίστοιχες προβλέψεις του Μαΐου 2022 (Spring 2022 European Economic Forecast).

Για την Ευρωζώνη, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΔΝΤ (Οκτώβριος 2022), ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 3,1% το 2022 και σε 0,5% το 2023, αναθεωρημένος επί τα βελτίω (κατά 0,5 ποσοστιαίες μονάδες το 2022) και επί τα χείρω (0,7 ποσοστιαίες μονάδες το 2023) έναντι των προβλέψεων του Ιουλίου 2022.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Νοέμβριος 2022), η οικονομία της ΕΕ βρίσκεται σε σημείο καμπίης και οι προοπτικές της έχουν αποδυναμωθεί σημαντικά. Εν μέσω υψηλής αβεβαιότητας, οι αυξημένες πιέσεις της ενέργειας, η διάβρωση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών, το ασθενέστερο εξωτερικό περιβάλλον και οι αυστηρότερες συνθήκες χρηματοδότησης αναμένεται να οδηγήσουν την ΕΕ και την Ευρωζώνη σε σημαντική επιβράδυνση. Η Γερμανία, η μεγαλύτερη οικονομία της Ευρωζώνης αναμένεται να συρρικνωθεί περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο μέλος της το 2023. Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ για την ΕΕ και την Ευρωζώνη εκτιμάται σε 3,3% και 3,2% αντίστοιχα το 2022 και προβλέπεται να διαμορφωθεί μόλις σε 0,3% το 2023 τόσο για την ΕΕ όσο και για την Ευρωζώνη έναντι 5,4% και 5,3% αντίστοιχα το 2021 (Πίνακας 1.1.).

Σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΔΝΤ (Οκτώβριος 2022) στις προηγμένες οικονομίες, ο ρυθμός ανάπτυξης από 5,2% το 2021 εκτιμάται να επιβραδυνθεί σημαντικά σε 2,4% το 2022 και σε 1,1% το 2023, αναθεωρημένος προς τα κάτω (κατά 0,1 και 0,3 ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα) έναντι των προβλέψεων του Ιουλίου 2022. Συγκεκριμένα, για τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (ΗΠΑ), ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 1,6% το 2022 αναθεωρημένος επί τα χείρω (κατά 0,7 ποσοστιαίες μονάδες έναντι των προβλέψεων του Ιουλίου 2022), αντανακλώντας εν μέρει τη μείωση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών και τις επιπτώσεις της περιοριστικής νομισματικής πολιτικής, ενώ η πρόβλεψη διατηρείται αμετάβλητη σε 1,0% για το 2023. Μεταξύ των προηγμένων

οικονομιών, το 2022 αναμένεται υψηλότερος ρυθμός ανάπτυξης στην Ισπανία (4,3%) και στο Ηνωμένο Βασίλειο (3,6%), ενώ το 2023 η Γερμανία και η Ιταλία είναι οι μόνες χώρες που προβλέπεται να έχουν αρνητική επίδοση της ανάπτυξης (-0,3% και -0,2% αντίστοιχα). Το 2022, προβλέπεται λιγότερο έντονη η επιβράδυνση στην Ευρωζώνη, σε σχέση με εκείνη των ΗΠΑ, κυρίως λόγω της πολιτικής χαμηλότερων επιτοκίων καθώς και της ενίσχυσης της οικονομικής δραστηριότητας μέσω της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης (Next Generation Fund).

Πίνακας 1.1.: Βασικά μεγέθη της παγκόσμιας οικονομίας (% ετήσιες μεταβολές, σταθερές τιμές)			
	2021	2022*	2023*
Παγκόσμιο ΑΕΠ	6,0	3,2	2,7
ΑΕΠ ΕΕ**	5,4	3,3	0,3
ΑΕΠ Ευρωζώνης**	5,3	3,2	0,3
ΑΕΠ ΗΠΑ	5,7	1,6	1,0
Παγκόσμιο Εμπόριο (αγαθά και υπηρεσίες)	10,1	4,3	2,5
Πληθωρισμός	4,7	8,8	6,5
α. Προηγμένες οικονομίες	3,1	7,2	4,4
β. Αναδυόμενες αγορές και αναπτυσσόμενες οικονομίες	5,9	9,9	8,1
Τιμή πετρελαίου (Brent, USD/barrel)**	70,7	101,8	85,0

* Εκτιμήσεις/Προβλέψεις

** European Commission Autumn Economic Forecast (Νοέμβριος 2022)

Πηγές: IMF, World Economic Outlook (Οκτώβριος 2022)

Αντίστοιχα, στις αναδυόμενες αγορές και αναπτυσσόμενες οικονομίες, ο ρυθμός ανάπτυξης εκτιμάται ότι θα μειωθεί σε 3,7% το 2022 από 6,6% το 2021 ενώ το 2023 αναμένεται να παραμείνει αμετάβλητος (3,7%). Σημαντικές προκλήσεις για πολλές αναδυόμενες αγορές και αναπτυσσόμενες οικονομίες προέρχονται από το εξωτερικό περιβάλλον. Οι επιπτώσεις της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία προβλέπεται να είναι σημαντικότερες για τις χώρες αυτές μεσοπρόθεσμα, καθώς διαθέτουν γενικώς μικρότερα περιθώρια άσκησης αντικυκλικής πολιτικής. Επίσης, η απότομη ανατίμηση του δολαρίου συμβάλλει σε πιέσεις στις εγχώριες τιμές και επιβαρύνει το κόστος διαβίωσής τους. Η Κίνα, η οποία εφαρμόζει παρατεταμένα περιοριστικά μέτρα για μηδενικά κρούσματα Covid-19 και παράλληλα αντιμετωπίζει αυξανόμενη κρίση στον τομέα των ακινήτων, ο οποίος αντιπροσωπεύει το ένα τέταρτο της οικονομικής της δραστηριότητας, αναμένεται να σημειώσει ρυθμό ανάπτυξης 3,2% το 2022 και 4,4% το 2023 από 8,1% το 2021, αναθεωρημένος οριακά επί τα χείρω έναντι των προβλέψεων του Ιουλίου 2022. Για την Ινδία, ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ αναθεωρείται προς τα κάτω (κατά 0,6 ποσοστιαίες μονάδες έναντι των προβλέψεων του Ιουλίου 2022) και αναμένεται να διαμορφωθεί σε 6,8% το 2022, αντανακλώντας το ασθενέστερο του αναμενόμενου αποτελέσματος του δεύτερου τριμήνου και την υποτονικότερη εξωτερική ζήτηση, ενώ διατηρείται αμετάβλητη η πρόβλεψη σε 6,1% για το 2023.

Το ποσοστό αύξησης του όγκου του παγκόσμιου εμπορίου, εκτιμάται σε 4,3% το 2022 (από 4,1% στην έκθεση του Ιουλίου), αύξηση η οποία είναι μεγαλύτερη από εκείνη του 2019, όπου οι αυξανόμενοι εμπορικοί φραγμοί περιόρισαν το παγκόσμιο εμπόριο, αλλά και του 2020, όπου ξέσπασε η υγειονομική κρίση, ωστόσο χαμηλότερη του ιστορικού μέσου όρου (4,6% για την περίοδο 2000-2021 και 5,4% για την περίοδο 1970-2021), ενώ για το 2023 αναμένεται να διαμορφωθεί σε 2,5% (έναντι 3,2% στην έκθεση του Ιουλίου). Ειδικότερα, ο ρυθμός αύξησης των εισαγωγών για τις προηγμένες οικονομίες προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 6,0% το 2022 και σε 2,0% το 2023. Για τις αναδυόμενες αγορές και αναπτυσσόμενες οικονομίες οι εισαγωγές προβλέπεται να αυξηθούν κατά 2,4% το 2022 και 3,0% το 2023. Αντίστοιχα, ο ρυθμός μεταβολής των εξαγωγών, για τις μεν προηγμένες οικονομίες

εκτιμάται σε 4,2% το 2022 και 2,5% το 2023, για δε τις αναδυόμενες αγορές και αναπτυσσόμενες οικονομίες, προβλέπεται ποσοστό αύξησης 3,3% και 2,9% το 2022 και το 2023 αντίστοιχα.

Για την Ευρωζώνη, η εξωτερική ζήτηση προϊόντων και υπηρεσιών βάσει των εκτιμήσεων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας - ΕΚΤ (Staff macroeconomic projections, for the euro area, Σεπτέμβριος 2022) αναμένεται να αυξηθεί κατά 4,5% το 2022, κατά 1,8% το 2023 και να ανακάμψει σε 3,3% το 2024.

Ο παγκόσμιος πληθωρισμός, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΔΝΤ (Οκτώβριος 2022), από 4,7% το 2021 προβλέπεται σε 8,8% το 2022 και σε 6,5% το 2023 αναθεωρημένος προς τα πάνω (κατά 0,5 και 0,8 ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα) έναντι των προβλέψεων του Ιουλίου 2022, λόγω της αύξησης των τιμών τροφίμων και ενέργειας καθώς και των ανισορροπιών προσφοράς – ζήτησης και στη συνέχεια αναμένεται να διαμορφωθεί σε 4,1% το 2024. Στις αναπτυσσόμενες οικονομίες, ο πληθωρισμός από 3,1% το 2021 προβλέπεται να ανέλθει σε 7,2% το 2022 και σε 4,4% το 2023 και στις αναπτυσσόμενες οικονομίες, από 5,9% το 2021 εκτιμάται να αυξηθεί σε 9,9% το 2022 και σε 8,1% το 2023. Οι παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν την πορεία του πληθωρισμού διαφοροποιούνται μεταξύ των οικονομιών. Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Νοέμβριος 2022), οι πληθωριστικές πιέσεις στις ΗΠΑ έχουν μετριαστεί στον τομέα των αγαθών, ενώ έχουν ενταθεί στον τομέα των υπηρεσιών. Στις υπόλοιπες προηγμένες οικονομίες οι πληθωριστικές πιέσεις παρέμειναν υψηλές, ωθούμενες από τις τιμές της ενέργειας και τη στενότητα των αγορών εργασίας παρά την επιβράδυνση της ζήτησης και την περιοριστική νομισματική πολιτική. Στις περισσότερες αναδυόμενες αγορές, όπου τα τρόφιμα και η ενέργεια επιδρούν σημαντικά στη διαμόρφωση του πληθωρισμού, οι αυξημένες τιμές εμπορευμάτων επιβαρύνονται και από την ισχυρή υποτίμηση των νομισμάτων έναντι του δολαρίου.

Για την Ευρωζώνη, η έρευνα Οκτωβρίου 2022 της ΕΚΤ σε επαγγελματίες του κλάδου αναλύσεων (Survey of professional forecasters, τέταρτο τρίμηνο του 2022) αποτυπώνει την προς τα πάνω αναθεώρηση των προσδοκιών τους για τον πληθωρισμό σε 8,3% για το 2022, 5,8% το 2023 και 2,4% το 2024 (από 7,3%, 3,6% και 2,1% αντίστοιχα).

Σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΔΝΤ (Οκτώβριος 2022), το 2022 η μέση τιμή του αργού πετρελαίου αναμένεται αυξημένη κατά 41,4% και να διαμορφωθεί σε 98,19 δολάρια το βαρέλι έναντι 69,42 δολαρίων το βαρέλι το 2021. Το 2023 η μέση τιμή του αργού πετρελαίου προβλέπεται να μειωθεί κατά 12,9% και να διαμορφωθεί σε 85,52 δολάρια το βαρέλι. Οι παράγοντες που ενδέχεται να επηρεάσουν ανοδικότερα ή καθοδικότερα τις τιμές του πετρελαίου είναι ισορροπημένοι βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα, με κύριο κίνδυνο για περαιτέρω άνοδο να αποτελεί η υψηλότερη ζήτηση λόγω μεταστροφής από το φυσικό αέριο στο πετρέλαιο, ως αποτέλεσμα των κυρώσεων εξαιτίας του πολέμου. Παράγοντες οι οποίοι θα συμβάλλουν στην πτωτική πορεία της διεθνούς τιμής του πετρελαίου, αποτελούν η επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας, πιθανές επιπλέον ροές πετρελαίου από το Ιράν και η υψηλότερη του αναμενόμενου αύξηση της παραγωγής πετρελαίου από τις ΗΠΑ. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Νοέμβριος 2022), η μέση τιμή του αργού πετρελαίου αναμένεται να αυξηθεί και να διαμορφωθεί σε 101,8 δολάρια το βαρέλι το 2022 για να μειωθεί στα 85,0 δολάρια το βαρέλι το 2023 (Πίνακας 1.1).

Οι προοπτικές της παγκόσμιας και της ευρωπαϊκής οικονομίας επισκιάζονται από σημαντικό αριθμό προκλήσεων και κινδύνων. Στους σημαντικότερους κινδύνους περιλαμβάνονται οι γεωπολιτικοί και κυρίως ο πόλεμος στην Ουκρανία, η ενεργειακή κρίση, οι αναδυόμενοι προστατευτισμοί, η κλιμάκωση του πληθωρισμού καθώς και οι επιλογές κατά την άσκηση νομισματικής πολιτικής. Συγκεκριμένα, η άσκηση υπερβολικά αυστηρής νομισματικής πολιτικής θα έχει ως συνέπεια την πρόκληση ύφεσης, ενώ η άσκηση υπερβολικά χαλαρής νομισματικής πολιτικής θα έχει ως συνέπεια τη διατήρηση υψηλού πληθωρισμού για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Η περαιτέρω αυστηροποίηση των χρηματοπιστωτικών συνθηκών θα επιφέρει χρηματοπιστωτικές δυσκολίες, κυρίως στις αναδυόμενες

αγορές και αναπτυσσόμενες οικονομίες. Παράλληλα, παρά τον προσωρινό χαρακτήρα της ενίσχυσης του δολαρίου, βραχυπρόθεσμα δεν μπορεί να αποκλειστεί περαιτέρω ανατίμησή του. Άλλοι κίνδυνοι για την πορεία της παγκόσμιας οικονομίας συνδέονται με το ενδεχόμενο υποτροπής της υγειονομικής κρίσης, της επιδείνωσης του στεγαστικού τομέα στην Κίνα και της κατάρτισης της παγκόσμιας αγοράς σε σφαίρες επιρροής με αποτέλεσμα τον περιορισμό του εμπορίου, αλλά και την έλλειψη συντονισμού για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της επισιτιστικής και της κλιματικής κρίσης. Εν κατακλείδι, οι προβλέψεις για την παγκόσμια οικονομία, λόγω των υφιστάμενων πολυεπίπεδων κρίσεων, περιβάλλονται από υψηλό βαθμό αβεβαιότητας τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μεσοπρόθεσμα.

1.1.1. Η ενιαία νομισματική πολιτική στην Ευρωζώνη

Στη διάρκεια του 2022 η άνοδος της οικονομικής δραστηριότητας στην Ευρωζώνη επιβραδύνθηκε αισθητά κυρίως στη διάρκεια του γ' τριμήνου, καθώς η επιτάχυνση του πληθωρισμού, που μειώνει το πραγματικό εισόδημα των νοικοκυριών και αυξάνει το κόστος για τις επιχειρήσεις, επηρέασε ανασταλτικά τη συνολική δαπάνη και την παραγωγή.

Η γεωπολιτική αβεβαιότητα που συνδέεται με την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία επηρέασε δυσμενώς το διάστημα αυτό την εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων και των καταναλωτών, ενώ οι δυσλειτουργίες στο διεθνές εμπόριο επέφεραν ελλείψεις σε υλικά και πρώτες ύλες. Από την άλλη πλευρά, η οικονομική δραστηριότητα ενισχύθηκε από τη δυναμική επανεκκίνηση πολλών κλάδων της οικονομίας με κυριότερη συμβολή του κλάδου των υπηρεσιών μετά την οξεία φάση της πανδημίας, ενώ η αύξηση της απασχόλησης λειτούργησε υποστηρικτικά για το εισόδημα και την κατανάλωση. Ωστόσο, κατά το γ' τρίμηνο του 2022, η ζήτηση για υπηρεσίες επιβραδύνθηκε, ενώ και ο δείκτης νέων παραγγελιών στη βιομηχανία επίσης υποχώρησε, με βάση έρευνες πεδίου. Ειδικότερα, το πραγματικό ΑΕΠ στην Ευρωζώνη ενισχύθηκε σε ετήσια βάση κατά 5,5% το α' τρίμηνο του 2022, κατά 4,3% το β' τρίμηνο και κατά 2,1% το γ' τρίμηνο του τρέχοντος έτους.

Η συνεχής επιτάχυνση του πληθωρισμού από το β' εξάμηνο του 2021 και μετά αποδίδεται, κατά κύριο λόγο, στην άνοδο των τιμών της ενέργειας καθώς επίσης και των τροφίμων αντανακλώντας εν μέρει τη σημασία της Ουκρανίας και της Ρωσίας ως χωρών παραγωγών αγροτικών προϊόντων. Η συνέχιση των περιορισμών στη συνολική προσφορά για βιομηχανικά κυρίως προϊόντα, σε συνδυασμό με την αναθέρμανση της εγχώριας ζήτησης κυρίως στον κλάδο των υπηρεσιών συνετέλεσαν επίσης σε αυτήν την επιτάχυνση. Περαιτέρω, πληθωριστικές πιέσεις άσκησε η υποτίμηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ευρώ έναντι του δολαρίου. Ειδικότερα, ο ρυθμός πληθωρισμού στην Ευρωζώνη παρουσίασε κατά τη διάρκεια του 2022 σημαντική επιτάχυνση (Οκτώβριος 2022: 10,7%, Δεκέμβριος 2021: 5%). Ο πυρήνας του πληθωρισμού (δηλ. ο ρυθμός μεταβολής των τιμών εκτός ενέργειας και ειδών διατροφής) αυξήθηκε επίσης σημαντικά από τα τέλη του 2021 και μετά (Οκτώβριος 2022: 5%, Δεκέμβριος 2021: 2,6%), ενώ οι μακροπρόθεσμες προσδοκίες για τα επίπεδα του πληθωρισμού κυμαίνονταν στα τέλη Οκτωβρίου 2022 γύρω στο 2%. Ωστόσο πρόσφατα καταγράφηκαν υπερβάσεις αυτού του επιπέδου οι οποίες συνεχίζουν να χρήζουν παρακολούθησης.

Οι κίνδυνοι για τις προοπτικές της οικονομικής δραστηριότητας στην Ευρωζώνη θεωρούνται γενικά καθοδικοί κυρίως βραχυπρόθεσμα. Η παράταση του πολέμου στην Ουκρανία αποτελεί τροχοπέδη για την ανάπτυξη, καθώς μπορεί να επιδεινώσει εκ νέου την εμπιστοσύνη και τους περιορισμούς από την πλευρά της προσφοράς, ενώ το κόστος των τροφίμων και της ενέργειας ενδέχεται να παραμείνει υψηλότερο από το αναμενόμενο. Οι κίνδυνοι για τις προοπτικές του πληθωρισμού συνεχίζουν να είναι ανοδικοί και εντονότεροι κυρίως βραχυπρόθεσμα σε σχέση με τις λιανικές τιμές της ενέργειας.

Σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες μακροοικονομικές προβολές της ΕΚΤ (Σεπτέμβριος 2022), ο ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού αναμένεται να διαμορφωθεί στα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης σε 8,1% για το 2022, σε 5,5% το 2023 και σε 2,3% το 2024. Ο πυρήνας του πληθωρισμού αναμένεται να

αρχίσει να αποκλιμακώνεται στη διάρκεια του 2023, κυρίως ως αποτέλεσμα της εξομάλυνσης των δυσλειτουργιών στην εφοδιαστική αλυσίδα και των θετικών επιδράσεων λόγω της επανεκκίνησης της οικονομίας, σε συνδυασμό με την επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης στη διάρκεια του 2022.

Το 2022, το ΔΣ της ΕΚΤ προχώρησε στην αναγκαία μεταστροφή της νομισματικής πολιτικής ώστε να είναι συμβατή με την επιστροφή του πληθωρισμού στον μεσοπρόθεσμο στόχο του Ευρωσυστήματος (συμμετρικός στόχος για ρυθμό πληθωρισμού 2% μεσοπρόθεσμα). Ειδικότερα, το ΔΣ της ΕΚΤ προέβη τρεις φορές στη διάρκεια του β' εξαμήνου του 2022 σε αύξηση των επιτοκίων πολιτικής, συνολικά κατά 200 μονάδες βάσης, τα οποία είχαν διαμορφωθεί για αρκετά έτη σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα. Με τις διαδοχικές αυτές αυξήσεις επιτοκίων εκτιμάται ότι έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος για την παύση της τήρησης της εξαιρετικά διευκολυντικής νομισματικής πολιτικής. Το ΔΣ της ΕΚΤ εκτίμησε τον Οκτώβριο του 2022 ότι τα επιτόκια θα αυξηθούν περαιτέρω ώστε να διασφαλιστεί η έγκαιρη επιστροφή του πληθωρισμού στον στόχο του 2%.

Ειδικότερα το 2022:

- Συνεχίστηκαν αρχικά με χαμηλότερο ρυθμό οι καθαρές αγορές τίτλων στο πλαίσιο του έκτακτου προγράμματος αγοράς τίτλων λόγω της πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme-PEPP) οι οποίες διακόπηκαν μετά το τέλος του α' τρίμηνου του έτους. Ωστόσο, συνεχίζεται η πολιτική πλήρους επανεπένδυσης των αποπληρωμών κεφαλαίου των τίτλων που λήγουν, τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2024. Ο ευέλικτος χαρακτήρας των επανεπενδύσεων σημαίνει ότι αυτές μπορεί να προσαρμοστούν κατάλληλα μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών χρεογράφων και των επιμέρους κρατών-μελών σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή. Αυτό δίνει τη δυνατότητα αγοράς από το Ευρωσύστημα ελληνικών κρατικών ομολόγων σε ποσό που να υπερβαίνει τις αποπληρωμές των ομολόγων που λήγουν, ώστε να αποφευχθεί διακοπή των αγορών των τίτλων αυτών που θα μπορούσε να παρεμποδίσει την ομαλή μετάδοση της νομισματικής πολιτικής στην ελληνική οικονομία.
- Σε συνέπεια με τη σταδιακή μείωση των αγορών τίτλων στο πλαίσιο του διευρυμένου προγράμματος αγοράς τίτλων (Asset Purchase Programme-APP), οι εν λόγω μηνιαίες καθαρές αγορές μειώθηκαν σε 40 δισ. ευρώ τον Απρίλιο, 30 δισ. ευρώ τον Μάιο και 20 δισ. ευρώ τον Ιούνιο, ενώ διακόπηκαν από το γ' τρίμηνο του 2022. Ωστόσο, το ΔΣ της ΕΚΤ προτίθεται να συνεχίσει την πλήρη επανεπένδυση των αποπληρωμών κεφαλαίου των τίτλων που λήγουν και έχουν αγοραστεί υπό το APP για εκτεταμένο χρονικό διάστημα μετά την ημερομηνία έναρξης της αύξησης των επιτοκίων πολιτικής και, σε κάθε περίπτωση, για όσο χρονικό διάστημα χρειάζεται να διατηρηθούν συνθήκες άφθονης ρευστότητας και κατάλληλης κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής.
- Τον Ιούλιο του 2022, και με γνώμονα τη στήριξη της αποτελεσματικότητας του μηχανισμού μετάδοσης της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στην Ευρωζώνη, θεσμοθετήθηκε το μέσο για τη Θωράκιση του Μηχανισμού Μετάδοσης της Ενιαίας Νομισματικής Πολιτικής (Transmission Protection Instrument-TPI). Ειδικότερα, καθώς η εξομάλυνση της νομισματικής πολιτικής θα βρίσκεται σε εξέλιξη, το εν λόγω μέσο θα διασφαλίσει την ομοιόμορφη μετάδοσή της σε όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης. Το TPI θα μπορεί να ενεργοποιηθεί ώστε να αντιμετωπιστούν αδικαιολόγητες εντάσεις και απότομες διακυμάνσεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές που θα θέτουν σε κίνδυνο την ομαλή μετάδοση της νομισματικής πολιτικής, η οποία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση της αποστολής του Ευρωσυστήματος ως προς τη διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών μεσοπρόθεσμα. Για τον σκοπό αυτό, και εφόσον πληρούνται απαραίτητα κριτήρια καταλληλότητας, το Ευρωσύστημα θα μπορεί να προβαίνει σε αγορές τίτλων από τη δευτερογενή αγορά κυρίως χρεογράφων εκδοτών του δημόσιου τομέα (κεντρικές κυβερνήσεις, περιφερειακές διοικήσεις και δημόσιους οργανισμούς) με εναπομένονσα διάρκεια από ένα έως δέκα έτη, ενώ προβλέπεται δυνατότητα αγοράς και ιδιωτικών τίτλων. Το

Ευρωσύστημα θα αξιολογεί με βάση σειρά κριτηρίων κατά πόσον τα κράτη-μέλη, των οποίων οι τίτλοι εξετάζεται να αποκτηθούν, εφαρμόζουν συνετές και βιώσιμες δημοσιονομικές και μακροοικονομικές πολιτικές. Μεταξύ άλλων, καθορίζεται ότι τα εν λόγω κράτη-μέλη: (1) δεν θα πρέπει να βρίσκονται στη διαδικασία των υπερβολικών ελλειμμάτων ή διαφορετικά να έχουν αναλάβει αποτελεσματική δράση κατόπιν των συστάσεων του Συμβουλίου της ΕΕ καθώς και (2) δεν θα πρέπει να εμφανίζουν άλλες μακροοικονομικές ανισορροπίες και ειδικότερα απαιτείται να μην έχουν υπαχθεί στη διαδικασία υπερβολικών ανισορροπιών ή διαφορετικά να έχουν προχωρήσει σε διορθωτικές δράσεις σύμφωνα με σχετικές συστάσεις που τους έχει απευθύνει το Συμβούλιο της ΕΕ. Επιπρόσθετα (3) θα αξιολογείται η βιωσιμότητα της δημοσιονομικής κατάστασης των εν λόγω κρατών-μελών, με βάση αναλύσεις όχι μόνο της ΕΚΤ αλλά και άλλων διεθνών οργανισμών. Θα εξετάζεται επίσης (4) η τήρηση των δεσμεύσεων τις οποίες έχουν αναλάβει τα εν λόγω κράτη-μέλη με την υποβολή των Εθνικών Σχεδίων Ανθεκτικότητας και Ανασυγκρότησης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού μηχανισμού RRF (Recovery and Resilience Facility – RRF).

- Τον Οκτώβριο του 2022 το ΔΣ της ΕΚΤ επίσης αποφάσισε να προσαρμόσει τους όρους της τρίτης σειράς στοχευμένων πράξεων Targeted Longer-term Refinancing Operations III (TLTRO III), οι οποίες έπαιξαν σημαντικό ρόλο για να υποβοηθηθεί ο τραπεζικός δανεισμός επιχειρήσεων και νοικοκυριών στη διάρκεια της έξαρσης της πανδημίας. Ενόψει όμως της μεγάλης και μη αναμενόμενης επιτάχυνσης του πληθωρισμού, αποφασίστηκε να προσαρμοστούν από τις 23 Νοεμβρίου και μετά τα επιτόκια που εφαρμόζονται στις πράξεις αυτές, ώστε να συμβάλουν στην αυστηροποίηση των συνθηκών χρηματοδότησης καθώς και να δοθούν στις τράπεζες πρόσθετες ημερομηνίες εθελοντικής πρόωρης αποπληρωμής της ρευστότητας που έχει αντληθεί μέσω των πράξεων αυτών. Τέλος, προκειμένου να ευθυγραμμιστεί το επιτόκιο που λαμβάνουν τα πιστωτικά ιδρύματα για τις ελάχιστες υποχρεωτικές καταθέσεις τους στο Ευρωσύστημα με τις συνθήκες στην αγορά χρήματος, το ΔΣ της ΕΚΤ αποφάσισε να ορίσει το επιτόκιο αυτό ίσο με το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων.

1.2. Οι οικονομικές εξελίξεις στην Ελλάδα

1.2.1. Γενική επισκόπηση της ελληνικής οικονομίας

Το 2021 η ελληνική οικονομία παρουσίασε ρυθμό ανάπτυξης 8,4% ο οποίος ήταν ταχύτερος του αναμενόμενου (πρόβλεψη 6,9% στον προϋπολογισμό 2022) χάρη στη λήψη αποτελεσματικών δημοσιονομικών παρεμβάσεων καθώς και παρεμβάσεων παροχής ρευστότητας για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας. Επιπλέον, πριν το τέλος του 2021 είχαν ήδη ανακτηθεί οι απώλειες στην απασχόληση (το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε στο 14,7% το 2021 από 16,3% το 2020).

Η απότομη αναθέρμανση της παγκόσμιας ζήτησης, μετά την άρση των μέτρων περιορισμού λόγω της πανδημίας, σε συνδυασμό με τις συνεχιζόμενες καθυστερήσεις στις εφοδιαστικές αλυσίδες οδήγησαν σταδιακά, από το δεύτερο εξάμηνο του 2021, σε αύξηση των πληθωριστικών πιέσεων διεθνώς, μέσω κυρίως των τιμών στην ενέργεια και σε βασικά αγαθά. Αρχικά οι κεντρικές τράπεζες εκτίμησαν ότι οι πληθωριστικές πιέσεις προκλήθηκαν από την αναντιστοιχία προσφοράς-ζήτησης και κατά συνέπεια το φαινόμενο θα ήταν παροδικό.

Στις αρχές του 2022, η οικονομική δραστηριότητα βρισκόταν σε τροχιά πλήρους ανάκτησης των απωλειών σε σχέση με τα προ-πανδημίας επίπεδα, τόσο στην Ευρωζώνη όσο και στην Ελλάδα. Στην

Ελλάδα το τριμηνιαίο ΑΕΠ, σε όρους όγκου, είχε ξεπεράσει το προ-πανδημίας επίπεδο ήδη από το τέταρτο τρίμηνο του 2021.

Μέσα σε αυτό το αισιόδοξο οικονομικό περιβάλλον των πρώτων μηνών του 2022, η παγκόσμια κοινότητα ήρθε αντιμέτωπη αρχικά με μία ενεργειακή κρίση, η οποία επιδεινώθηκε πριν το τέλος του πρώτου τριμήνου του έτους, εξαιτίας της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία. Η εκτίναξη των τιμών ενέργειας και η ενίσχυση του πληθωρισμού διεθνώς, οδήγησαν τα κράτη-μέλη της ΕΕ σε συνθήκες επιτακτικής νέας συνεργασίας, μετά την υγειονομική κρίση, για τη λήψη αποφάσεων δημοσιονομικής και ενεργειακής πολιτικής.

Τα πρώτα μέτρα που έλαβε η ΕΕ ήταν η επιβολή εμπορικών και οικονομικών κυρώσεων προς την Ρωσία και επιβολή μερικού εμπάργκο στο ρωσικό πετρέλαιο, στο πλαίσιο του ευρύτερου ευρωπαϊκού σχεδιασμού για τη σταδιακή ενεργειακή απεξάρτηση από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία δημιούργησε επίσης σημαντικά προβλήματα στο διεθνές εμπόριο και στην επάρκεια βασικών επισιτιστικών αγαθών καθώς οι δύο χώρες κατέχουν μεγάλα εξαγωγικά μερίδια σε πρώτες ύλες και βασικά αγαθά. Η μέση μηνιαία διεθνής τιμή του πετρελαίου Brent αυξήθηκε τον Μάρτιο του 2022 σε ιστορικά υψηλά άνω των 100 δολαρίων ανά βαρέλι, έναντι τιμών κάτω από τα 70 δολάρια το βαρέλι τον Μάρτιο του 2021, ενώ οι τιμές των χρηματιστηριακά εμπορεύσιμων τροφίμων αυξήθηκαν πάνω από 30% (σύμφωνα με στοιχεία της [Παγκόσμιας Τράπεζας](#)).

Η εκτίναξη του μηνιαίου πληθωρισμού από τον Μάρτιο και έπειτα, τόσο στην Ευρωζώνη όσο και στην Ελλάδα, έφθασε σε ιστορικά υψηλά επίπεδα (από το 1997), αντανακλώντας αντίστοιχες τάσεις στους υπο-δείκτες τιμών ενέργειας (φυσικό αέριο, πετρέλαιο, ηλεκτρική ενέργεια, ενέργεια θέρμανσης) και τροφίμων, αλλά και του πυρήνα του πληθωρισμού (εξαιρουμένης της ενέργειας και των τροφίμων). Σημαντικότερη όμως ήταν η αύξηση της διεθνούς τιμής φυσικού αερίου, η οποία επηρεάζει και τις τιμές ηλεκτρικής ενέργειας. Η αύξηση της τιμής Title Tanker Facility (TTF) του φυσικού αερίου έφθασε μέχρι και 700% κατά μέσο όρο σε ετήσια βάση (τον Αύγουστο του 2022).

Η ραγδαία άνοδος του πληθωρισμού οδήγησε τις κεντρικές τράπεζες σε αναθεώρηση της εκτίμησης για τη διάρκεια των πληθωριστικών πιέσεων και συνέβαλε στην επιτάχυνση της αυστηροποίησης της νομισματικής πολιτικής τόσο στις ΗΠΑ όσο και στην Ευρωζώνη. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Federal Reserve Board - FED) προχώρησε σε αύξηση του βασικού επιτοκίου συνολικά κατά 375 μονάδες βάσης (σταδιακά από τον Μάρτιο μέχρι τον Νοέμβριο 2022¹), ενώ η ΕΚΤ σε αύξηση κατά 200 μονάδες βάσης (σταδιακά από τον Ιούλιο μέχρι τον Οκτώβριο 2022²).

Στο πεδίο της δημοσιονομικής πολιτικής, εν μέσω υψηλού πληθωρισμού και αποδυναμωμένων προοπτικών ανάπτυξης, αποφασίστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η συνέχιση της ενεργοποίησης της ρήτρας γενικής διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ) και για το 2023, καθώς όλα τα κράτη-μέλη έλαβαν μέτρα αντιμετώπισης της νέας κρίσης.

Το κόστος των δημοσιονομικών παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης που εφαρμόστηκαν το 2022 στην Ελλάδα ανέρχεται (λαμβάνοντας υπόψη και τα σχετικά έσοδα του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης - TEM) σε 4,8 δισ. ευρώ ή 2,3% του ΑΕΠ εκ των οποίων: ποσό ύψους 2,5 δισ. ή 1,2% του ΑΕΠ ευρώ καλύπτεται από τον τακτικό προϋπολογισμό, ενώ ποσό ύψους 8,1 δισ. ευρώ ή 3,9% του ΑΕΠ καλύπτεται από το TEM (βλ. Κεφάλαιο 3, Πίνακας 3.28).

Ειδικότερα, στις παρεμβάσεις για την ενεργειακή κρίση κατά τη διάρκεια του 2022 συγκαταλέγονται η επιδότηση οικιακών και εταιρικών τιμολογίων στην ηλεκτρική ενέργεια και στο φυσικό αέριο, η

¹ 25 μονάδες 17 Μαρτίου, 50 μονάδες 5 Μαΐου, 75 μονάδες 16 Ιουνίου, 75 μονάδες 27 Ιουλίου, 75 μονάδες 21 Σεπτεμβρίου και 75 μονάδες 2 Νοεμβρίου.

² 50 μονάδες 21 Ιουλίου, 75 μονάδες 8 Σεπτεμβρίου και 75 μονάδες 27 Οκτωβρίου.

αναδρομική επιστροφή του 60% της αύξησης ηλεκτρικού ρεύματος στα οικιακά τιμολόγια, η μόνιμη μείωση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) στις ζωοτροφές και τα λιπάσματα, η προπληρωμένη κάρτα για την αποζημίωση καυσίμων στα νοικοκυριά με επέκταση της ισχύος της για συνολικά έξι μήνες, η ενίσχυση των ευάλωτων νοικοκυριών (Απρίλιο και Δεκέμβριο), η επιδότηση πετρελαίου κίνησης και θέρμανσης, η επιστροφή του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (ΕΦΚ) πετρελαίου κίνησης στους κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, η επιδότηση των κτηνοτρόφων για το αυξημένο κόστος στις ζωοτροφές και το αυξημένο επίδομα θέρμανσης.

Από το σύνολο των παρεμβάσεων σχεδόν το ένα τρίτο στοχεύουν απευθείας στα ευάλωτα νοικοκυριά, όπως το επίδομα θέρμανσης και το επίδομα οικονομικής ενίσχυσης, ενώ και οι υπόλοιπες παρεμβάσεις έχουν σχεδιαστεί εστιάζοντας στην αποσόβηση της ενεργειακής φτώχειας, στηρίζοντας αναλογικά περισσότερο τα χαμηλά εισοδήματα που δαπανούν υψηλό μερίδιο του διαθέσιμου εισοδήματός τους για ενέργεια και βασικά αγαθά.

Το εισόδημα των νοικοκυριών πέραν της ενίσχυσης από τα ως άνω μέτρα κατά της ενεργειακής κρίσης, ενισχύθηκε και από άλλα μέτρα κυβερνητικής πολιτικής για το 2022, όπως η διπλή αύξηση του κατώτατου μισθού κατά 9,7% συνολικά μέσα στο 2022, η μόνιμη και σημαντική μείωση του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ), η επέκταση της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, η κατάργηση του φόρου γονικών παροχών-δωρεών, το πρόγραμμα Πρώτο Ένσημο, η μείωση του τέλους κινητής τηλεφωνίας, η μείωση του φόρου στη συγκέντρωση κεφαλαίων και η παροχή επιχειρηματικών κινήτρων για την αύξηση της πλήρους απασχόλησης.

Σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) των τριμηνιαίων μη χρηματοοικονομικών λογαριασμών θεσμικών τομέων, αυξήθηκαν (σε ετήσια βάση) σημαντικά οι επιδοτήσεις της γενικής κυβέρνησης προς τα νοικοκυριά κατά 166% και 260% το 2020 και το 2021 αντίστοιχα έναντι του 2019 (Διάγραμμα 1.1.).

Διάγραμμα 1.1.: Επιδοτήσεις Γενικής Κυβέρνησης προς τα Νοικοκυριά 2018-2021 σε εξαμηνιαία και ετήσια βάση (εκατ. ευρώ)

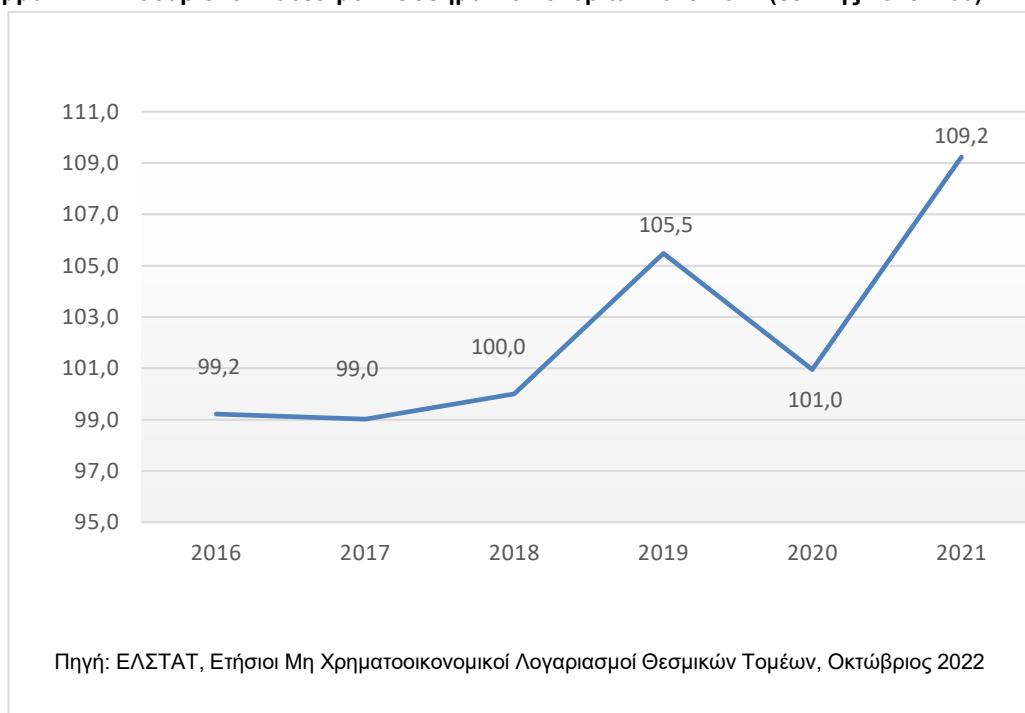

Σημαντική είναι αντίστοιχα η βελτίωση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών την τελευταία τριετία (Διάγραμμα 1.2.) με έτος βάσης το 2018, παρά τις παγκόσμιες κρίσεις που έπληξαν και την ελληνική οικονομία, γεγονός που αποδεικνύει την αποτελεσματικότητα των μέτρων στήριξης που εφαρμόστηκαν. Ειδικότερα, η αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών το 2021 ήταν 9,2% σε σχέση με το 2018.

Στο πεδίο της δημοσιονομικής διαχείρισης σημαντική εξέλιξη αποτέλεσε η έξοδος από την ενισχυμένη εποπτεία, η οποία επιβεβαίωσε την υλοποίηση του κύριου όγκου των δεσμεύσεων της χώρας και την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που είχαν συμφωνηθεί. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε η ολοσχερής εξόφληση των οφειλών της χώρας προς το ΔΝΤ με όφελος την εξοικονόμηση δαπανών για τόκους, τη μείωση του κινδύνου από την άνοδο των επιτοκίων και τη μείωση του συναλλαγματικού κινδύνου.

Ιδιαίτερα θετική εξέλιξη αποτελεί η αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας στη βαθμίδα BB+, δηλαδή μία μόλις βαθμίδα πριν την επενδυτική κατηγορία, από τέσσερις διεθνείς οίκους αξιολόγησης (Standard & Poor's, DBRS, SCOPE Ratings και τον ιαπωνικό R&I). Σημειώνεται ότι έχουν πραγματοποιηθεί συνολικά έντεκα (11) αναβαθμίσεις της ελληνικής οικονομίας από τους διεθνούς οίκους αξιολόγησης την τελευταία τριετία, παρά τις διαδοχικές εξωγενείς κρίσεις.

Διάγραμμα 1.2.: Ακαθάριστο Διαθέσιμο Εισόδημα Νοικοκυριών 2018-2021 (δείκτης 2018=100)

Τέλος, στο πεδίο της αναπτυξιακής πολιτικής σημαντικό ρόλο θα διαδραματίσει για τα επόμενα χρόνια το σχέδιο «Ελλάδα 2.0» με χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, με επίδραση σε όλη την οικονομική δραστηριότητα αλλά και στον μετασχηματισμό της τεχνολογίας και των θεσμών. Το σχέδιο βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη το 2022, με την ένταξη 440 έργων, συνολικού προϋπολογισμού 13,7 δισ. ευρώ, ενώ η χώρα έχει ήδη λάβει 7,53 δισ. ευρώ (4,03 δισ. ευρώ σε επιχορηγήσεις και 3,5 δισ. ευρώ σε δάνεια). Το συνολικό ποσό που έχει κατανεμηθεί για την Ελλάδα έως το 2026 είναι 30,1 δισ. ευρώ (17,4 δισ. ευρώ σε επιχορηγήσεις και 12,73 δισ. ευρώ σε δάνεια) ή 9,7% του ΑΕΠ.

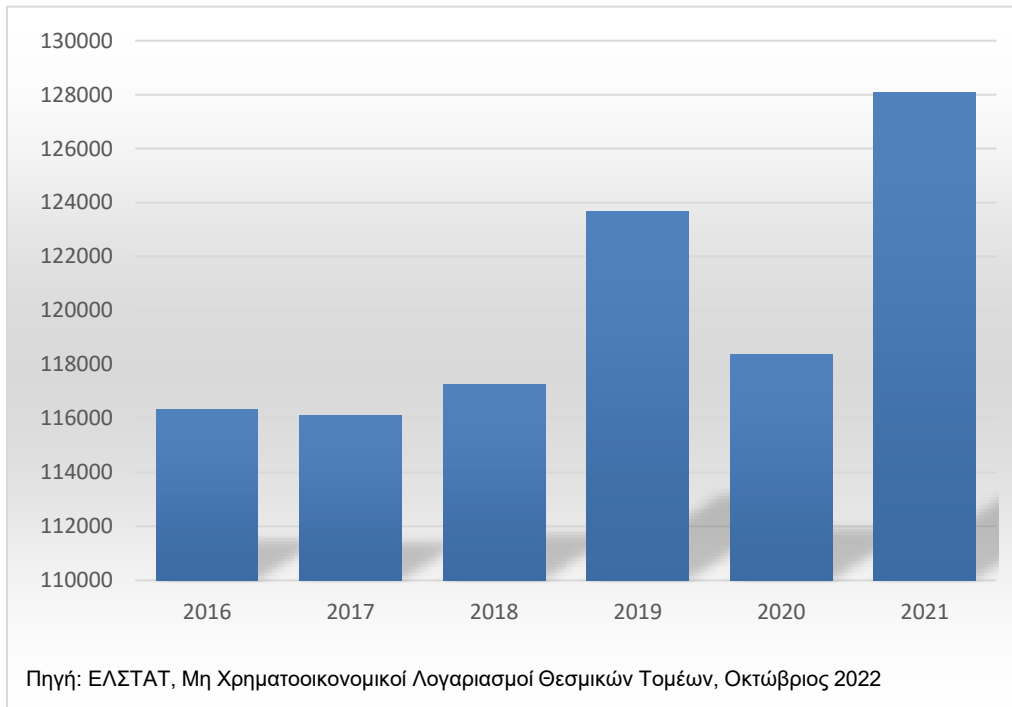
1.2.2. Οι εξελίξεις το 2021

Η ελληνική οικονομία το 2021 σημείωσε ισχυρή ανάκαμψη, σημειώνοντας την τέταρτη καλύτερη επίδοση μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωζώνης επιβεβαιώνοντας τις προσδοκίες για μια ανάκαμψη τύπου “V”. Σε σταθερές τιμές, το ΑΕΠ κατέγραψε θετικό ρυθμό μεγέθυνσης της τάξης του 8,4%, αντισταθμίζοντας την απότομη μείωση του ΑΕΠ κατά 9% το 2020.

Οι επιπτώσεις της πανδημίας στην ελληνική οικονομία περιορίστηκαν λόγω της έγκαιρης εφαρμογής των έκτακτων μέτρων στήριξης επιτρέποντας την επανεκκίνηση της οικονομίας μετά τη σταδιακή άρση των μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης χωρίς μόνιμες απώλειες του παραγωγικού ιστού. Η ισχυρή ανάπτυξη βασίστηκε τόσο στην εσωτερική ζήτηση (ιδιωτική κατανάλωση και επενδύσεις, λόγω της αποκατάστασης λειτουργίας των πληττόμενων κλάδων και δημόσια κατανάλωση λόγω της διατήρησης αυξημένων υγειονομικών δαπανών) όσο και στην εξωτερική ζήτηση για αγαθά και υπηρεσίες, εν μέσω της καλύτερης του αναμενομένου τουριστικής περιόδου.

Η ιδιωτική κατανάλωση ανέκαμψε, αυξανόμενη κατά 5,9% σε σταθερές τιμές το 2021 μετά τη σημαντική υποχώρηση που είχε σημειώσει το 2020 κατά 7,7%, κυρίως λόγω της σταδιακής αποδέσμευσης της αναβληθείσας κατανάλωσης των νοικοκυριών η οποία υποστηρίχθηκε από τις συσσωρευμένες αποταμιεύσεις και την άνοδο του διαθέσιμου εισοδήματος. Το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών έφθασε τα 128 δισ. ευρώ το 2021 (Διάγραμμα 1.3.), δηλαδή σημείωσε αύξηση κατά 8,2%, έναντι του 2020, σε τρέχουσες τιμές και κατά 7,6% σε πραγματικές τιμές καθώς ο πληθωρισμός σύμφωνα με τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή ήταν 0,6% το 2021. Η αύξηση αυτή του διαθέσιμου εισοδήματος αντιστοιχεί στην καλύτερη επίδοση σε τρέχουσες τιμές από το 2011.

Διάγραμμα 1.3.: Ακαθάριστο Διαθέσιμο Εισόδημα Νοικοκυριών 2018-2021 (εκατ. ευρώ)

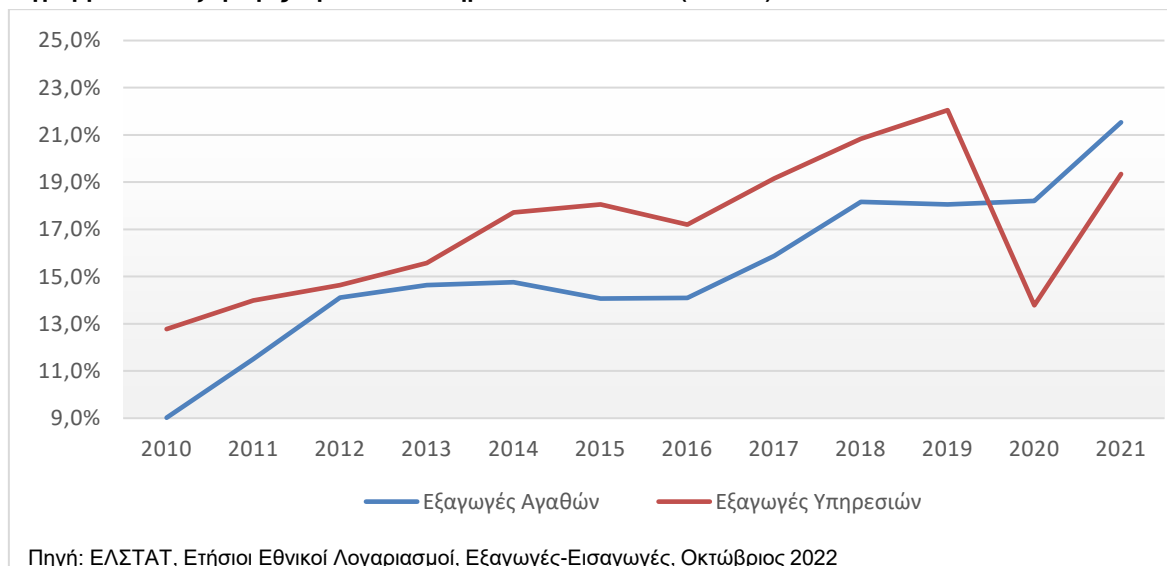
Η ιδιωτική και δημόσια κατανάλωση συνέβαλαν περισσότερο από 50% στον ρυθμό ανάκαμψης της οικονομίας (4,5 ποσοστιαίες μονάδες στην ανάπτυξη από τις 8,4 συνολικά) συμβάλλοντας στην ανάκτηση του σημαντικότερου μέρους των απωλειών του ρυθμού ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας που σημειώθηκε το 2020.

Ο ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου σε όρους όγκου αυξήθηκε σημαντικά κατά 20% το 2021 (σε σύγκριση με το 2020) έναντι αύξησης κατά 1,1% το 2020 (σε σύγκριση με το 2019). Η βελτίωση αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση των επενδύσεων στην κατηγορία ‘μεταλλικά προϊόντα – μηχανήματα’ κατά 34,6% έναντι αύξησης 2,9% το 2020, την αύξηση του ‘μεταφορικού εξοπλισμού’ κατά 26,4% έναντι μείωσης 27,9% το 2020 και την αύξηση των ‘κατασκευών κατοικιών’ κατά 27,3% έναντι αύξησης 19% το 2020. Τέλος, οι κατασκευές πλην κατοικιών αυξήθηκαν κατά 10,8% το 2021 έναντι αύξησης 0,1% το 2020.

Ο εξωτερικός τομέας συνέβαλε θετικά κατά 0,9 ποσοστιαίες μονάδες στην ανάπτυξη, καθώς η συμβολή των συνολικών εξαγωγών το 2021 ήταν 7,9 ποσοστιαίες μονάδες έναντι αρνητικής συμβολής 7,0 ποσοστιαίων μονάδων των συνολικών εισαγωγών. Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά 24,1% το 2021 (σε σχέση με το 2020) έναντι μείωσης 21,5% το 2020 (σε σχέση με το 2019). Η εξέλιξη αυτή χαρακτηρίστηκε από την επιτάχυνση της ανόδου των εξαγωγών υπηρεσιών στο δεύτερο εξάμηνο του έτους λόγω επανάκαμψης του τουριστικού τομέα. Ειδικότερα, οι εξαγωγές υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά 37,7% έναντι μείωσης 42,6% το 2020. Την ίδια στιγμή, οι εξαγωγές αγαθών συνέβαλαν στη σημαντική ανοδική πορεία όγκου που ξεκίνησε το 2010, σημειώνοντας αύξηση κατά 13,8% σε ετήσια βάση (Διάγραμμα 1.4.).

Η εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας έχει αυξηθεί την τελευταία δεκαετία όπως αποδεικνύουν τα στοιχεία των εξαγωγών. Συγκεκριμένα, το 2010 οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αντιστοιχούσαν στο 21,8% του ΑΕΠ, ενώ το 2021 αντιστοιχούσαν στο 40,9% του ΑΕΠ, δηλαδή σχεδόν διπλασιάστηκαν. Μεγαλύτερη αύξηση σημείωσαν οι εξαγωγές αγαθών από 9,0% το 2010 σε 21,5% το 2021, ενώ οι εξαγωγές υπηρεσιών αυξήθηκαν από 12,8% το 2010 σε 19,3% το 2021. Σημαντική είναι η βελτίωση των εξαγωγών αγαθών τα τελευταία τρία χρόνια, όπου η Ελλάδα στις κατηγορίες ‘Τροφίμων’, ‘Πρώτων Υλών’, ‘Προϊόντων Ενέργειας’, ‘Χημικών’, ‘Άλλων Βιομηχανικών Αγαθών’ και ‘Μηχανημάτων και υλικών μεταφορών’ υπερδιπλασίασε τις εξαγωγές ως ποσοστό του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2010³.

Διάγραμμα 1.4.: Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών 2010-2021 (% ΑΕΠ)

Οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά 17,7% το 2021 (σε σχέση με το 2020) έναντι μείωσης 7,3% το 2020 (σε σχέση με το 2019) κυρίως λόγω της επιτάχυνσης των εισαγωγών αγαθών

³ Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Η Ελληνική Οικονομία, 21 Οκτωβρίου 2022

στο δεύτερο εξάμηνο, η οποία συνδέεται με την ανάκαμψη της εγχώριας ζήτησης, ιδίως της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων σε εξοπλισμό. Συνολικά οι εξελίξεις στον εξωτερικό τομέα της οικονομίας συναρτώνται με τη μεγαλύτερη εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας κατά τη διάρκεια της πανδημίας και υποδηλώνει δυναμικά διατηρήσιμα μεσοπρόθεσμα οφέλη.

Οι εξελίξεις στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ), καταγράφουν την αύξηση του ελλείμματος το 2021 στα 12,3 δισ. ευρώ, έναντι 11,0 δισ. ευρώ το έτος 2020 και 2,7 δισ. ευρώ το 2019. Η αύξηση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών σε σχέση με το 2019 κατά 9,5 δισ. ευρώ οφείλεται κυρίως στη χειροτέρευση του ισοζυγίου αγαθών, χωρίς να συμπεριλαμβάνονται σε αυτό τα καύσιμα και τα πλοία κατά 3,4 δισ. ευρώ και στις μειωμένες ταξιδιωτικές εισπράξεις κατά 7,7 δισ. ευρώ, καθώς κυμάνθηκαν στο 57,7% των εισπράξεων του 2019.

Όσον αφορά τη χρηματοδότηση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, σημαντική ήταν η αύξηση των άμεσων ξένων επενδύσεων, οι οποίες διαμορφώθηκαν το 2021 σε 5,6 δισ. ευρώ (ακαθάριστη εισροή) έναντι 2,9 δισ. ευρώ το προηγούμενο έτος. Οι εισροές κατευθύνθηκαν κυρίως στον κλάδο της μεταποίησης και στους κλάδους των υπηρεσιών (όπου περιλαμβάνεται και η διαχείριση ακινήτων).

Η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της οικονομίας αυξήθηκε σημαντικά κατά 7,9% το 2021, σε μεγάλο βαθμό ως αποτέλεσμα της ανάκαμψης του τομέα των υπηρεσιών, κυρίως λόγω του τουρισμού, καθώς επίσης και λόγω των ιδιαίτερα θετικών επιδόσεων του βιομηχανικού τομέα.

Στην αγορά εργασίας καταγράφονται θετικοί ρυθμοί μεταβολής της συνολικής απασχόλησης κατά 2,7% το 2021 (σε εθνικολογιστική βάση) έναντι μείωσης 1,8% το 2020. Το ποσοστό ανεργίας το 2021 βάσει της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ αποκλιμακώθηκε σε 14,7% από 16,3% το 2020. Τα στοιχεία του πληροφοριακού συστήματος ΕΡΓΑΝΗ αποτυπώνουν τη θετική εικόνα που παρουσίασε η αγορά εργασίας με το ισοζύγιο ρών μισθωτής απασχόλησης να διαμορφώνεται στις 133.082 νέες θέσεις εργασίας, έναντι 93.003 το 2020. Η μεγαλύτερη αύξηση στους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας παρουσιάζεται στις δραστηριότητες σχετικές με τον τουρισμό.

Ο πληθωρισμός, όπως μετράται από τον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (Εν.ΔΤΚ), επανήλθε το 2021 σε θετικό έδαφος, καταγράφοντας μέσο ετήσιο ρυθμό 0,6% μετά την υποχώρησή του στο -1,3% το 2020. Ο ρυθμός αυτός ήταν σαφώς μικρότερος σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Αντιθέτως, ο πυρήνας του πληθωρισμού (Εν.ΔΤΚ εξαιρουμένων των μη επεξεργασμένων ειδών διατροφής και της ενέργειας) παρέμεινε σε αρνητικό έδαφος και το 2021, με επιβραδυμένο όμως ρυθμό -0,7% από -1,0% το 2020.

Ο εθνικός Γενικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΓΔΤΚ) σημείωσε μέση ετήσια αύξηση 1,2% το 2021 έναντι ισόποσης μείωσης 1,2% το 2020 αντανακλώντας τις έντονες πληθωριστικές πιέσεις που καταγράφηκαν τους τελευταίους μήνες του 2021 και προέρχονται κυρίως από την ενεργειακή συνιστώσα του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), λόγω της δυναμικής ανοδικής πορείας των διεθνών τιμών του φυσικού αερίου και του πετρελαίου.

Οι τιμές της ενέργειας άρχισαν να αυξάνονται από το δεύτερο τρίμηνο του 2021. Ειδικότερα ο μέσος ρυθμός μεταβολής της τιμής του φυσικού αερίου στο δεκάμηνο Μαρτίου-Δεκεμβρίου 2021 ήταν 84,7%, του πετρελαίου θέρμανσης 29% και των καυσίμων (περιλαμβανομένων των λιπαντικών) 17,7%. Ο ηλεκτρισμός σημείωσε σημαντική αύξηση κατά 33,9% κυρίως κατά το τελευταίο τρίμηνο (Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2021). Ο μέσος ετήσιος δείκτης που περιλαμβάνει τις κατηγορίες 'διατροφή', 'στέγαση' και 'μεταφορές' και ο οποίος απεικονίζει καλύτερα το κόστος ζωής, αυξήθηκε κατά 3,6% το 2021 έναντι του 2020.

Σε αντιστοιχία με τη διεθνή τάση, και στην Ελλάδα η δημοσιονομική θέση τη διετία 2020-21 σημείωσε επιδείνωση ως αποτέλεσμα των αναγκαιών κυβερνητικών μέτρων οικονομικής στήριξης νοικοκυριών και επιχειρήσεων, σε συνδυασμό με τη μεγάλη κάμψη της οικονομικής δραστηριότητας λόγω των

περιοριστικών μέτρων. Το πρωτογενές δημοσιονομικό αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης διαμορφώθηκε σε αρνητικό έδαφος (-6,9% και -5,0% του ΑΕΠ το 2020 και 2021 αντίστοιχα), ενώ ο λόγος δημόσιου χρέους προς ΑΕΠ ανήλθε στο 206,4% και 194,5% του ΑΕΠ το 2020 και 2021 αντίστοιχα.

1.2.3. Οι εξελίξεις το 2022

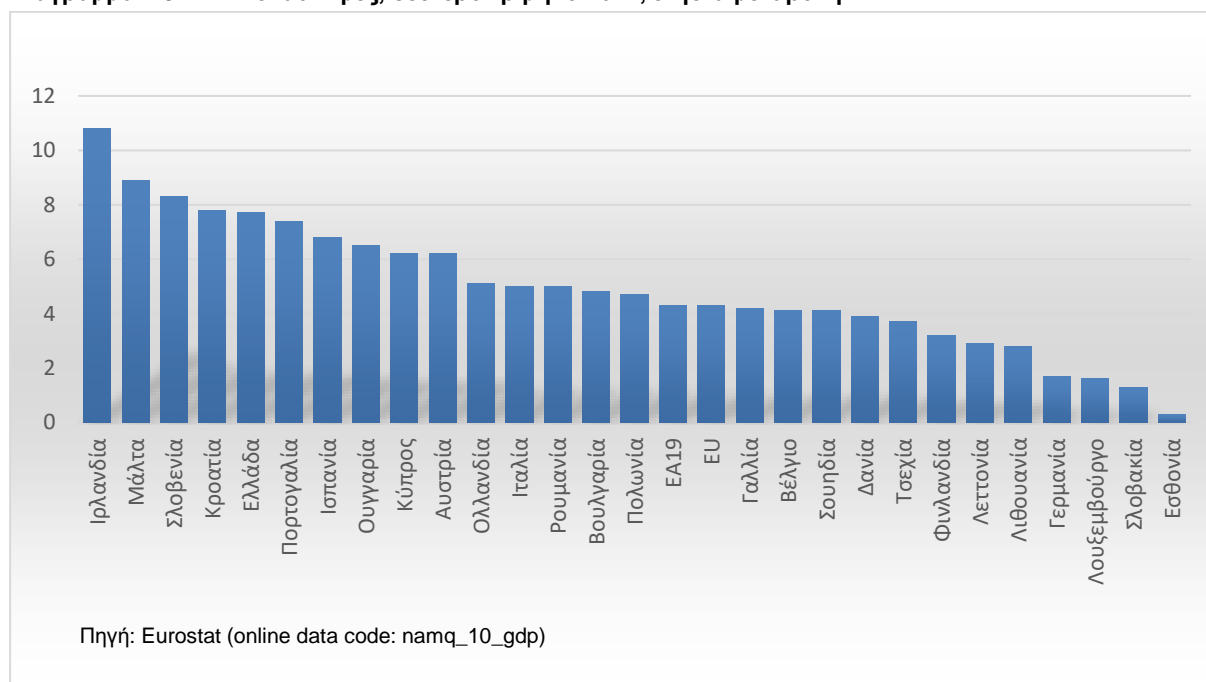
1.2.3.1. Το ΑΕΠ και οι συνιστώσες του

Οι συνεχιζόμενες δυσμενείς διεθνείς εξελίξεις όπως η αυξανόμενη αβεβαιότητα λόγω των συνεχιζόμενων γεωπολιτικών προβλημάτων και η διεθνής ενεργειακή κρίση, επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τις οικονομικές εξελίξεις στην Ελλάδα το 2022.

Παρά τις επιπτώσεις της διεθνούς κρίσης, η αύξηση του ΑΕΠ σε όγκο στο δεύτερο τρίμηνο του 2022 έφτασε το 7,7% έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του προηγούμενου έτους, με το επίπεδό του να ανέρχεται σε 48,2 δισ. ευρώ, την υψηλότερη επίδοση από το τρίτο τρίμηνο του 2011. Συνολικά το πρώτο εξάμηνο του 2022 το ΑΕΠ σε όγκο αυξήθηκε, σε ετήσια βάση, κατά 7,8%.

Έναντι μέσου όρου 4,3% ανάπτυξης στην Ευρωζώνη το δεύτερο τρίμηνο 2022, η Ελλάδα εμφάνισε σαφώς ταχύτερη άνοδο, σημειώνοντας την πέμπτη καλύτερη επίδοση μεταξύ των κρατών-μελών, μετά την Ιρλανδία (10,8%), τη Μάλτα (8,9%), τη Σλοβενία (8,3%) και την Κροατία (7,8%) (Διάγραμμα 1.5.).

Διάγραμμα 1.5.: ΑΕΠ σταθ. τιμές, δεύτερο τρίμηνο 2022, ετήσια μεταβολή

Η υψηλότερη του αναμενομένου αύξηση σε όγκο του ΑΕΠ στο δεύτερο τρίμηνο 2022 οφείλεται στη θετική συνεισφορά της εγχώριας ζήτησης (7,7% από την ιδιωτική κατανάλωση και 1,1% από τις επενδύσεις) και των καθαρών εξαγωγών υπηρεσιών (κατά 5,7%) ενώ αντίθετα αρνητική συνεισφορά είχαν στο δεύτερο τρίμηνο του 2022 οι καθαρές εξαγωγές αγαθών κατά 4,7% λόγω της μεγαλύτερης αύξησης των εισαγωγών αγαθών έναντι των εξαγωγών αγαθών.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, η ιδιωτική κατανάλωση σε όγκο αυξήθηκε 11% έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του 2021 και 2,2% έναντι του πρώτου τριμήνου 2022 παρά τον επιταχυνόμενο πληθωρισμό εντός του τριμήνου. Η δημόσια κατανάλωση αυξήθηκε 1,4% έναντι του αντίστοιχου περυσινού τριμήνου και 0,8% έναντι του προηγούμενου τριμήνου. Οι επενδύσεις αυξήθηκαν κατά 8,7%, παρουσιάζοντας μικρή πτώση έναντι του πρώτου τριμήνου κατά 1,0%, λόγω της οριακής μείωσης των επενδύσεων σε 'κατασκευές' κατά 1,6% και των 'αγροτικών και άλλων προϊόντων' κατά 0,8%. Αντίθετα, οι επενδύσεις σε εξοπλισμό αυξήθηκαν έναντι του προηγούμενου τριμήνου κατά 4,7%, αντανakλώντας μεγάλες αυξήσεις στον 'μεταφορικό και τεχνολογικό εξοπλισμό' κατά 5,8%.

Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών σε όγκο αυξήθηκαν σημαντικά σε ετήσια βάση, κατά 20,8%, ξεπερνώντας τον ρυθμό αύξησης 15,5% των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών, γεγονός που οδήγησε σε θετική συμβολή κατά 1,1 ποσοστιαία μονάδα του εξωτερικού τομέα στην ανάπτυξη του δεύτερου τριμήνου.

Σε ονομαστικές τιμές, το έλλειμμα του εξωτερικού ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών στο δεύτερο τρίμηνο του 2022 βελτιώθηκε οριακά έναντι του πρώτου τριμήνου, διαμορφούμενο στο σύνολο του πρώτου εξαμήνου σε 6,7% του εξαμηνιαίου ΑΕΠ. Αντίστοιχα το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου αυξήθηκε σε 17,9% του ΑΕΠ στο πρώτο εξάμηνο 2022, ενώ αντίθετα το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών αυξήθηκε σε 11,2% του ΑΕΠ.

Ο αποπληθωριστής του ΑΕΠ το δεύτερο τρίμηνο διαμορφώθηκε σε 8,4% σε ετήσια βάση αντανakλώντας την αντίστοιχη αύξηση του πληθωρισμού. Οι αποπληθωριστές των συνιστωσών του ΑΕΠ σημείωσαν αντίστοιχες αυξήσεις, ήτοι της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 6,6%, των επενδύσεων κατά 5,3% και των καθαρών συνολικών εξαγωγών κατά 8,8%, ως αποτέλεσμα των αυξήσεων των αποπληθωριστών στις εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών κατά 36,1% και των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών κατά 27,3%.

Η πραγματική ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (ΑΠΑ) της οικονομίας αυξήθηκε στο δεύτερο τρίμηνο του 2022 κατά 6,9% ετησίως, με αυξήσεις σε επτά από τους δέκα κλάδους οικονομικής δραστηριότητας. Οι μεγαλύτερες αυξήσεις σημειώθηκαν στους κλάδους των 'τεχνών' κατά 27,3%, του 'εμπορίου/μεταφορών/εστίασης' κατά 23,2% και των κατασκευών κατά 15,3%.

Οι αμοιβές εξαρτημένης εργασίας στο δεύτερο τρίμηνο του 2022 αυξήθηκαν κατά 7,8% σε ετήσια βάση, αντανakλώντας αντίστοιχη εξέλιξη σε όλους τους κλάδους δραστηριότητας πλην των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων και των κατασκευών. Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται στη συνεχιζόμενη θετική πορεία της απασχόλησης, και τη δεύτερη κατά σειρά μέσα στο έτος αύξηση στον κατώτατο μισθό τον Μάιο του 2022.

Το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα/μικτό εισόδημα αυξήθηκε κατά 16,6% ετησίως και 11,1% σε τριμηνιαία βάση, εν μέσω, μεταξύ άλλων, διψήφιων ρυθμών αύξησης του κύκλου εργασιών στη βιομηχανία και το εμπόριο. Σε σύγκριση με την προ πανδημίας εποχή (τέταρτο τρίμηνο 2019), το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα των επιχειρήσεων ήταν κατά 25% υψηλότερο, που σε όρους επιπέδου αξίας αντιστοιχεί στην καλύτερη επίδοση από το τέταρτο τρίμηνο του 2010.

Για το σύνολο του πρώτου εξαμήνου του 2022, η επίδραση της ενεργειακής κρίσης στα μεγέθη των εθνικών λογαριασμών είναι μικρότερη της αρχικής εκτίμησης, με το πραγματικό ΑΕΠ να αυξάνεται κατά 7,8% σε ετήσια βάση με κύρια συμβολή από την ιδιωτική κατανάλωση (7,9 ποσοστιαίες μονάδες), τις επενδύσεις (1,4 ποσοστιαία μονάδα) και τις καθарές εξαγωγές υπηρεσιών (3,9 ποσοστιαίες μονάδες)⁴. Το γεγονός αυτό αποδίδεται στην ισχυρή δυναμική της ελληνικής οικονομίας

⁴ Έναντι αρνητικής συμβολής στο ΑΕΠ από τις καθарές εξαγωγές αγαθών κατά 4,7 ποσοστιαίες μονάδες (λόγω ταχύτερης αύξησης των εισαγωγών αγαθών), και από τη μεταβολή αποθεμάτων/στατιστικές διαφορές κατά 0,8 ποσοστιαίες μονάδες

που είχε δημιουργηθεί πριν την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία, ενισχυμένη από τη συσσώρευση αποταμιεύσεων καθώς και από την αποτελεσματικότητα των κυβερνητικών μέτρων κατά της ακρίβειας. Οι ευνοϊκές εξελίξεις για τον ρυθμό ανάπτυξης του πρώτου εξαμήνου οδηγούν σε εκτιμήσεις για υψηλότερη ανάπτυξη το 2022 σε σχέση με τις αρχικές προβλέψεις, ενώ μικρή ανοδική αναθεώρηση προκύπτει και έναντι του προσχεδίου του κρατικού προϋπολογισμού, σε 5,6% από 5,3% προηγουμένως. Η τελευταία αναθεώρηση αντικατοπτρίζει την κατ' εκτίμηση καλύτερη επίδοση των πραγματικών εξαγωγών υπηρεσιών στο σύνολο του έτους, προς την οποία συμβάλλει ο κλάδος του τουρισμού με ονομαστικές εισπράξεις οι οποίες εκτιμώνται πλησίον (97,4%) του επιπέδου του 2019.

1.2.3.2. Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας

Ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία αυξήθηκε κατά 3,5% (σε εποχικά διορθωμένα στοιχεία) την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου έναντι αύξησης 9,4% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, ενώ μειώθηκε κατά 3,0% έναντι του μηνός Αυγούστου του ίδιου έτους. Η μείωση κατά 1,1% τον μήνα Σεπτέμβριο σε ετήσια βάση, προήλθε από τη μείωση κατά 11,5% του δείκτη 'Παροχής Ηλεκτρικού Ρεύματος', κατά 3,0% του δείκτη 'Ορυχείων – Λατομείων' και κατά 5,0% του δείκτη 'Παροχής Νερού'.

Στην περίοδο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου ο δείκτης τιμών παραγωγού στη βιομηχανία αυξήθηκε κατά 38,6% έναντι αύξησης 10,1% την αντίστοιχη περίοδο του 2021. Η άνοδος των τιμών ήταν εντονότερη στα εξαγόμενα προϊόντα κατά 44,5% ενώ οι τιμές των εγχώριων βιομηχανικών προϊόντων αυξήθηκαν κατά 36,7%. Η άνοδος των τιμών αποτελεί και τον βασικό παράγοντα αύξησης του κύκλου εργασιών της βιομηχανίας κατά 40,3% (έναντι 20,3% στο οκτάμηνο του 2021).

Ο δείκτης όγκου στο Λιανικό εμπόριο αυξήθηκε κατά 4,9% την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου έναντι αύξησης κατά 8,6% την ίδια περίοδο του 2021. Τον Αύγουστο ο δείκτης όγκου στο Λιανικό εμπόριο αυξήθηκε κατά 4,4% από 1,5% τον Ιούλιο και έναντι αύξησης 5,3% τον Αύγουστο του προηγούμενου έτους. Όσον αφορά τις κύριες κατηγορίες καταστημάτων, αύξηση 3,3% εμφάνισαν τα καταστήματα ειδών διατροφής, και αύξηση 1,7% τα καταστήματα καυσίμων και λιπαντικών αυτοκινήτων. Στις επιμέρους κατηγορίες καταστημάτων, τα καταστήματα βιβλίων- χαρτικών και λοιπά είδη κατέγραψαν αύξηση 2,8%, τροφίμων-ποτών-καπνού αύξηση 9%, φαρμακευτικών-καλλυντικών αύξηση 8,5%, ενώ μείωση 0,5% κατέγραψαν τα καταστήματα ένδυσης-υπόδησης.

Η αναπτυξιακή δυναμική των πρώτων εννέα μηνών φαίνεται να ανακόπτεται στο τελευταίο τρίμηνο του έτους σύμφωνα με τους πρόδρομους δείκτες Οκτωβρίου που καταγράφουν τις προσδοκίες και το οικονομικό κλίμα. Συγκεκριμένα ο Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών (Purchasing Managers' Index - PMI) υποχώρησε σημαντικά τον Οκτώβριο στις 48,1 μονάδες από 49,7 μονάδες τον Σεπτέμβριο, απόρροια της μείωσης της βιομηχανικής παραγωγής και της συρρίκνωσης νέων παραγγελιών από την εγχώρια και εξωτερική αγορά.

Ο δείκτης οικονομικής συγκυρίας (Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών - IOBE) για τον Οκτώβριο καταγράφει ισχυρή επιδείνωση του οικονομικού κλίματος, επιδείνωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στην βιομηχανία, επιδείνωση του δείκτη 'εμπιστοσύνης καταναλωτών', αλλά βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στις κατασκευές, προερχόμενη αποκλειστικά από τα δημόσια έργα και βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο.

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Οκτώβριο διαμορφώθηκε στις 98,3 μονάδες, σε σύγκριση με 104,9 τον Σεπτέμβριο, που αποτελεί τη χαμηλότερη επίδοση των τελευταίων 20 μηνών, ως αποτέλεσμα κυρίως στις υπηρεσίες και δευτερευόντως στη βιομηχανία, αλλά και την υποχώρηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης. Βασική παράμετρο της μείωσης αποτελεί η ενεργειακή κρίση και το πρόβλημα του υψηλού πληθωρισμού που προκαλούν απαισιοδοξία ενόψει της χειμερινής περιόδου. Η πτώση είναι αντίστοιχη με τις εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

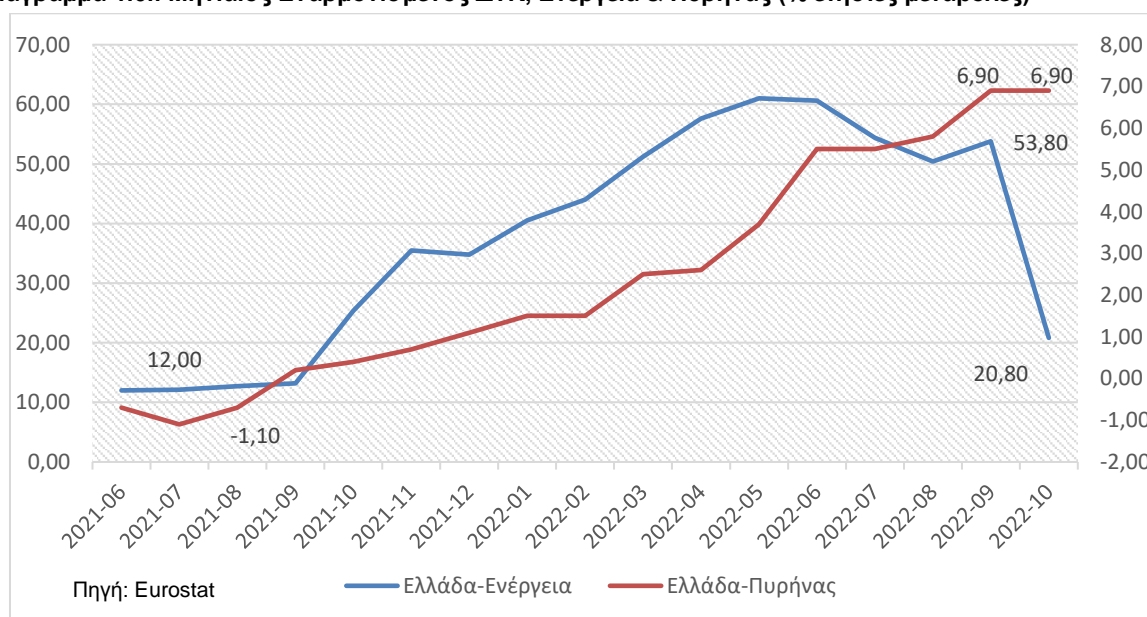
1.2.3.3. Πληθωρισμός – Τιμές

Την περίοδο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου καταγράφηκε ιδιαίτερα ισχυρή άνοδος των τιμών σε σχέση με το προηγούμενο έτος, με τον μέσο ρυθμό μεταβολής του εθνικού ΔΤΚ να διαμορφώνεται στο 10,0%, έναντι 0,5% την αντίστοιχη περίοδο του 2021. Τον Οκτώβριο ο ΓΔΤΚ αυξήθηκε κατά 9,1% έναντι του Οκτωβρίου 2021 και μειώθηκε κατά 1,2% έναντι του Σεπτεμβρίου 2022. Οι έντονες πληθωριστικές πιέσεις που καταγράφονται προέρχονται κυρίως από την ενεργειακή συνιστώσα του ΔΤΚ (λόγω της δυναμικής ανοδικής πορείας των διεθνών τιμών του φυσικού αερίου και του πετρελαίου). Ωστόσο, οι εν λόγω πληθωριστικές πιέσεις αποκλιμακώθηκαν τον μήνα Οκτώβριο λόγω των επιδοτήσεων στις τιμές ενέργειας.

Συγκεκριμένα, έναντι του Οκτωβρίου 2021: ο 'Ηλεκτρισμός' αυξήθηκε κατά 7,4% με επίπτωση 0,34 ποσοστιαίες μονάδες στο ΔΤΚ, το 'Φυσικό αέριο' αυξήθηκε κατά 68,4% με επίπτωση 0,59 ποσοστιαίες μονάδες, το 'Πετρέλαιο θέρμανσης' αυξήθηκε κατά 20,8% με επίπτωση 0,53 ποσοστιαίες μονάδες και τα 'Καύσιμα και Λιπαντικά' αυξήθηκαν κατά 17,8% με επίπτωση 1,10 ποσοστιαίες μονάδες. Συνολικά η επίπτωση στον πληθωρισμό των τεσσάρων αυτών αγαθών είναι 2,56 μονάδες, συμβολή σημαντικά χαμηλότερη έναντι αυτής του Σεπτεμβρίου κατά 5,94 μονάδες, στην τιμή του πληθωρισμού.

Ο πυρήνας του πληθωρισμού (δηλαδή εξαιρουμένων της ενέργειας και της διατροφής), βάσει της μεθοδολογίας της ΕΛΣΤΑΤ, σημείωσε αύξηση τον Σεπτέμβριο κατά 4,9% έναντι αύξησης 0,1% τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους. Η επιστροφή του πυρήνα του πληθωρισμού σε θετικό έδαφος (από τον Σεπτέμβριο του 2021) οφείλεται τόσο στις τιμές των εισαγόμενων ενδιάμεσων αγαθών όσο και στη σταδιακή μετακύλιση των αυξήσεων της ενέργειας στις τιμές των αγαθών.

Διάγραμμα 1.6.: Μηνιαίος Εναρμονισμένος ΔΤΚ, Ενέργεια & Πυρήνας (% ετήσιες μεταβολές)

Άνοδο σημείωσε ο Εν.ΔΤΚ, σύμφωνα με τις προσωρινές εκτιμήσεις της EUROSTAT τον Οκτώβριο κατά 9,8% έναντι 2,8% την αντίστοιχη περίοδο του 2021 και αύξησης 10,7% στην Ευρωζώνη. Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής της υπο-ομάδας της ενέργειας σημείωσε αύξηση 20,8% τον Οκτώβριο έναντι αύξησης 53,8% τον Σεπτέμβριο (Διάγραμμα 1.6.). Η επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης είναι αποτέλεσμα κυρίως των κυβερνητικών μέτρων επιδότησης των τιμών των ενεργειακών προϊόντων και δευτερευόντως της αποκλιμακώσης των διεθνών τιμών φυσικού αερίου και πετρελαίου εντός του μήνα. Ο πυρήνας του Εν.ΔΤΚ σημείωσε αύξηση 6,9% για τον Οκτώβριο έναντι οριακής αύξησης 0,4%

την αντίστοιχη περίοδο του 2021. Η εξέλιξη του πυρήνα του πληθωρισμού σηματοδοτεί την επιμονή των πληθωριστικών πιέσεων, με την εκτίμηση για τον μέσο ρυθμό ετήσιας μεταβολής του Εν.ΔΤΚ να διαμορφώνεται το 2022 σε 9,7%.

1.2.3.4. Απασχόληση – Ανεργία

Η αγορά εργασίας σημείωσε σημαντική βελτίωση στο πρώτο εξάμηνο του έτους, εξέλιξη που οφείλεται στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και στην αύξηση της δραστηριότητας στον τουριστικό τομέα.

Το ποσοστό ανεργίας το δεύτερο τρίμηνο 2022 ανήλθε σε 12,4% έναντι 13,8% το προηγούμενο τρίμηνο και 15,8% το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους. Ο αριθμός των απασχολούμενων ανήλθε σε 4167,2 χιλιάδες άτομα παρουσιάζοντας αύξηση κατά 3,0%, σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο και αύξηση κατά 6,4%, σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους. Ο αριθμός των ανέργων ανήλθε σε 591,6 χιλιάδες άτομα, παρουσιάζοντας μείωση κατά 8,6% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο και μείωση κατά 19,2%, σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των απασχολούμενων εργάζονται ως μισθωτοί (69,9%), ενώ σημαντικό είναι και το ποσοστό των αυτοαπασχολούμενων χωρίς προσωπικό (19,3%). Τα επαγγέλματα που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό των απασχολούμενων είναι οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές (22,3%) και οι επαγγελματίες (21,8%). Σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στους ανειδίκευτους εργάτες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες και στους χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού (15,8%, 8,8% αντίστοιχα) ενώ μείωση παρατηρείται στους τεχνικούς και ασκούντες συναφή επαγγέλματα και στους υπαλλήλους γραφείου (-4,0% και -1,5% αντίστοιχα). Σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους, η μεγαλύτερη αύξηση εμφανίζεται στους ανειδίκευτους εργάτες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες και στους επαγγελματίες (10,2% και 9,7%, αντίστοιχα), ενώ παρατηρείται μείωση στους τεχνικούς και ασκούντες συναφή επαγγέλματα (-6,6%).

Σημαντική βελτίωση σημειώθηκε σε μηνιαία βάση σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού (Labour Force Survey - LFS) όπου το εποχικά διορθωμένο ποσοστό ανεργίας τον Σεπτέμβριο ανήλθε σε 11,8% έναντι 12,1% τον Αύγουστο και 13,3% τον Σεπτέμβριο 2021. Μεγαλύτερη βελτίωση σημειώθηκε στο ποσοστό ανεργίας των γυναικών από 17,8% τον Σεπτέμβριο του 2021 στο 15% τον Σεπτέμβριο του 2022, ενώ το ποσοστό ανεργίας των ανδρών βελτιώθηκε από 9,6% σε 9,2% αντίστοιχα. Το εννεάμηνο του 2022 το ποσοστό ανεργίας ανήλθε σε 12,5% έναντι 15,4% το 2021. Οι άνεργοι ανήλθαν σε 556,3 χιλιάδες άτομα σημειώνοντας μείωση κατά 65,1 χιλιάδες άτομα σε σχέση με τον Σεπτέμβριο του 2021 όπου ήταν 621,4 χιλιάδες άτομα. Την ίδια περίοδο οι απασχολούμενοι ανήλθαν σε 4149,6 χιλιάδες άτομα σημειώνοντας αύξηση κατά 83,5 χιλιάδες άτομα σε σχέση με τον Σεπτέμβριο 2021 και κατά 8,4 χιλιάδες άτομα σε σχέση με τον Αύγουστο του 2022.

Για το σύνολο του έτους, βάσει των εθνολογιστικών στοιχείων απασχόλησης της ΕΛΣΤΑΤ για το πρώτο εξάμηνο, σε συνδυασμό με την εκτίμηση του Υπουργείου Οικονομικών για το δεύτερο εξάμηνο, εκτιμάται ετήσια μείωση του ποσοστού ανεργίας βάσει της έρευνας εργατικού δυναμικού (LFS) κατά 1,9 ποσοστιαίες μονάδες, σε 12,7% του εργατικού δυναμικού. Η ετήσια εκτίμηση αντανακλά τη στασιμότητα της εθνολογιστικής απασχόλησης στο τελευταίο τρίμηνο του έτους (έναντι θετικών μεταβολών μεταξύ διαδοχικών τριμήνων τα προηγούμενα έξι τρίμηνα), η οποία οφείλεται στα αυξημένα λειτουργικά κόστη των επιχειρήσεων από κοινού με την επιβράδυνση της πραγματικής ζήτησης.

1.2.3.5. Νομισματικές και πιστωτικές εξελίξεις στην Ελλάδα το 2022

Το 2022 ο ετήσιος ρυθμός αύξησης του συνόλου των εγχώριων καταθέσεων επιβραδύνθηκε έναντι του προηγούμενου έτους και διαμορφώθηκε κατά μέσο όρο τους πρώτους εννέα μήνες του έτους σε 7,6% (μέσος ετήσιος ρυθμός κατά τους πρώτους εννέα μήνες του 2021: 13,2%). Μεταξύ των επιμέρους συνιστωσών, οι καταθέσεις διάρκειας μίας ημέρας συνέχισαν να αυξάνονται με υψηλό ετήσιο ρυθμό ανόδου (κατά μέσο όρο: Ιανουάριος-Σεπτέμβριος 2022: 17,4%, Ιανουάριος-Σεπτέμβριος 2021.: 26,2%) ενώ ο ρυθμός μείωσης των καταθέσεων προθεσμίας εντάθηκε (κατά μέσο όρο: Ιανουάριος-Σεπτέμβριος 2022.: -21,1%, Ιανουάριος-Σεπτέμβριος 2021: -15,4%). Η ολοκλήρωση της εφαρμογής των έκτακτων μέτρων στήριξης των πληττόμενων από την πανδημία και η πραγματοποίηση δαπανών που είχαν αναβληθεί άσκησαν αρνητική επίδραση στα αποθέματα ρευστότητας των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών. Οι αντίρροπες εξελίξεις μεταξύ των επιμέρους κατηγοριών καταθέσεων με βάση τη ρευστότητά τους, δικαιολογούνται από το επίπεδο των επιτοκίων καταθέσεων. Ειδικότερα, η προσέγγιση των επιτοκίων καταθέσεων προθεσμίας σε σχεδόν μηδενικά επίπεδα στην υπό επισκόπηση περίοδο και ο υψηλότερος βαθμός ρευστότητας που προσφέρουν οι καταθέσεις διάρκειας μίας ημέρας τεκμαίρεται ότι συνέβαλε στην ανακατανομή πόρων μεταξύ των κατηγοριών.

Όσον αφορά την ανάλυση κατά τομέα, οι τραπεζικές καταθέσεις των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων αυξήθηκαν κατά 1,5 δισ. ευρώ τους πρώτους εννέα μήνες του τρέχοντος έτους (έναντι σωρευτικής αύξησης 4,0 δισ. ευρώ την ίδια περίοδο του 2021). Αρνητική επίδραση στις καταθέσεις των επιχειρήσεων ασκεί η άνοδος του κόστους παραγωγής που επέφερε η αύξηση των τιμών ενέργειας. Όσον αφορά τα νοικοκυριά, παρά την αρνητική επίδραση που συνέχισε να ασκεί η συρρίκνωση των στεγαστικών δανείων, οι καταθέσεις αυξήθηκαν κατά 3,1 δισ. ευρώ (έναντι αύξησης 5,6 δισ. ευρώ την ίδια περίοδο του 2021) λόγω της καταγραφόμενης οικονομικής ανάκαμψης. Το υπόλοιπο των καταθέσεων των νοικοκυριών, αν και έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία έτη, παραμένει αρκετά χαμηλότερο έναντι της μέγιστης τιμής του Δεκεμβρίου του 2009 (Σεπτέμβριος 2022: 138,8 δισ. ευρώ, Δεκέμβριος 2009: 196,9 δισ. ευρώ).

Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής της τραπεζικής χρηματοδότησης (συμπεριλαμβανομένης της ΤΤΕ) προς τον τομέα της γενικής κυβέρνησης επιβραδύνθηκε το 2022 και διαμορφώθηκε το εννεάμηνο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2022 σε 19,5% έναντι 61% το 2021 (Σεπτέμβριος 2022: 9,1%, Δεκέμβριος 2021: 33,4%). Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής της χρηματοδότησης του ιδιωτικού μη χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας ενισχύθηκε ελαφρά το 2022, λόγω της πιστωτικής επέκτασης που καταγράφηκε μέσω της αύξησης των επιχειρηματικών δανείων. Αντίθετα, στα νοικοκυριά εξακολούθησαν να καταγράφονται αρνητικοί ρυθμοί μεταβολής χορήγησης τραπεζικών δανείων.

Αναλυτικότερα, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των τραπεζικών δανείων προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις επιταχύνθηκε το 2022 και διαμορφώθηκε σε 7,4% το εννεάμηνο Ιανουαρίου–Σεπτεμβρίου έναντι μέσης τιμής 5,7% το 2021 (Σεπτέμβριος 2022: 12,3%, Δεκέμβριος 2021: 3,7%). Η ενίσχυση των πιστώσεων προς τις επιχειρήσεις υποστηρίχθηκε αφενός από τις βελτιωμένες συνθήκες ρευστότητας των ελληνικών τραπεζών - λόγω της συμμετοχής τους στις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος και της αύξησης του υπολοίπου των καταθέσεων λιανικής - αφετέρου από τη βελτίωση της ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού - μετά τη μείωση του υπολοίπου των δανείων σε καθυστέρηση. Η σταθεροποίηση των επιτοκίων δανεισμού σε ιστορικά χαμηλά και η ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας ευνόησαν τη ζήτηση για τραπεζικές πιστώσεις, οι οποίες παραμένουν για την πλειονότητα των ελληνικών επιχειρήσεων η βασική πηγή άντλησης εξωτερικής χρηματοδότησης. Τέλος, την παροχή επιχειρηματικών πιστώσεων ιδίως προς τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις υποστήριξαν τα προγράμματα συγχρηματοδότησης και εγγυοδοσίας αναπτυξιακών φορέων, όπως ο όμιλος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (ΕΑΤ).

Όσον αφορά τα νοικοκυριά, ο ετήσιος ρυθμός μείωσης των τραπεζικών δανείων διατηρήθηκε τους πρώτους εννέα μήνες του 2022 σε επίπεδο ελαφρώς μικρότερο έναντι της μέσης τιμής του 2021 (Ιανουάριος-Σεπτέμβριος 2022: -2,2%, 2021: -2,5%, Σεπτέμβριος 2022: -2,2%, Δεκέμβριος 2021: -2,4%). Η διαμόρφωση του ρυθμού μεταβολής των τραπεζικών δανείων προς τα νοικοκυριά σε αρνητικές τιμές οφείλεται αποκλειστικά στα στεγαστικά δάνεια, για τα οποία εξακολούθησαν να καταγράφονται αρνητικές καθαρές ροές. Αντίθετα, ο ρυθμός μεταβολής των καταναλωτικών δανείων διαμορφώθηκε σε θετικές τιμές για πρώτη φορά από το 2010.

Ως προς τη μελλοντική εξέλιξη στην παροχή νέων τραπεζικών πιστώσεων προς τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα, αρνητική επίδραση αναμένεται να έχει η περιοριστική νομισματική πολιτική του Ευρωσυστήματος και η συνακόλουθη αύξηση του κόστους άντλησης ρευστότητας για τις ελληνικές τράπεζες. Από την άλλη πλευρά, η ζήτηση πιστώσεων αναμένεται να ενισχυθεί λόγω του υψηλού πληθωρισμού, ενώ ισχυρή αναμένεται και η συμμετοχή των τραπεζών στη συγχρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων τα οποία εντάσσονται στον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF).

Τα επιτόκια τραπεζικών καταθέσεων που προσφέρονται στις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις και στα νοικοκυριά στην Ελλάδα, την εξεταζόμενη περίοδο, διαμορφώθηκαν το τρέχον έτος σε οριακά θετικές τιμές στις καταθέσεις προθεσμίας και μηδενίστηκαν στις καταθέσεις διάρκειας μίας ημέρας (λογαριασμοί τρεχούμενοι, όψεως και ταμειυτηρίου). Η διατήρηση των επιτοκίων καταθέσεων από τα πιστωτικά ιδρύματα σε τόσο χαμηλά επίπεδα συνδέεται με τις βελτιωμένες συνθήκες ρευστότητας για τις ελληνικές τράπεζες, ως απόρροια της αύξησης των καταθέσεων λιανικής κατά τα προηγούμενα έτη. Ειδικότερα, το επιτόκιο των καταθέσεων προθεσμίας, περιλαμβανομένων των καταθέσεων των νοικοκυριών και των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων, διαμορφώθηκε κατά μέσο όρο τους πρώτους εννέα μήνες του τρέχοντος έτους σε 0,12%, δηλαδή κατά 2 μονάδες βάσης χαμηλότερα έναντι του μέσου επιτοκίου του 2021.

Όσον αφορά το κόστος τραπεζικού δανεισμού, γενικά οι ευνοϊκές συνθήκες ρευστότητας των ελληνικών τραπεζών αντανακλώνται στους όρους τραπεζικής χρηματοδότησης του εγχώριου ιδιωτικού τομέα. Ειδικότερα, το μεσοσταθμικό επιτόκιο των δανείων προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις διατηρήθηκε σε χαμηλά επίπεδα (κατά μέσο όρο 3,1%), τους πρώτους εννέα μήνες του 2022 (8 μονάδες βάσης υψηλότερα έναντι του μέσου επιτοκίου του 2021). Το κόστος τραπεζικού δανεισμού των νοικοκυριών έχει αυξηθεί ελαφρά έναντι της μέσης τιμής του 2021 (σε 5,0% έναντι 4,8% το 2021).

Σε πραγματικούς όρους, τα επιτόκια των τραπεζικών δανείων ήταν αρνητικά το 2022, λόγω των έντονων πληθωριστικών πιέσεων που παρατηρήθηκαν το τρέχον έτος. Τα πραγματικά επιτόκια των δανείων προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά διαμορφώθηκαν αντίστοιχα σε -6,4% και -4,5% κατά μέσο όρο την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2022, έναντι μέσων τιμών 2,5% και 4,2% αντιστοίχως για το 2021.

1.2.3.6. Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών

Την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2022, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αυξήθηκε κατά 4,2 δισ. ευρώ σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2021 και διαμορφώθηκε σε 10,0 δισ. ευρώ (Πίνακας 1.2.). Η εξέλιξη αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση του ελλείμματος του ισοζυγίου αγαθών καθώς και στην επιδείνωση των ισοζυγίων πρωτογενών και δευτερογενών εισοδημάτων. Η σημαντική άνοδος του πλεονάσματος του ισοζυγίου υπηρεσιών δεν ήταν επαρκής για να αντισταθμίσει τις εξελίξεις αυτές.

Πίνακας 1.2.: Ισοζύγιο Πληρωμών (εκατ. ευρώ)

		Ιανουάριος-Δεκέμβριος			Ιανουάριος-Αύγουστος		
		2019	2020	2021	2020	2021	2022
I	Ισοζύγιο Τρεχουσών Συν/γων (I.A + I.B + I.Γ + I.Δ)	-2.725,5	-10.964,4	-12.271,6	-7.904,1	-5.807,0	-10.036,3
	Ισοζύγιο Αγαθών και Υπηρεσιών (I.A + I.B)	-1.717,4	-11.249,7	-13.874,1	-7.966,8	-7.738,5	-10.216,9
	Εξαγωγές	72.596,2	51.615,7	74.384,3	34.024,9	46.196,8	67.253,0
	Εισαγωγές	74.313,6	62.865,5	88.258,4	41.991,6	53.935,3	77.469,8
I.A	Ισοζύγιο Αγαθών (I.A.1 - I.A.2)	-22.833,3	-18.528,1	-26.719,1	-12.634,0	-15.700,1	-24.429,2
I.A.1	Εξαγωγές αγαθών	32.433,6	28.904,4	39.327,9	18.716,0	24.524,4	35.140,0
	Καύσιμα	9.078,8	6.102,5	10.210,2	3.961,7	6.072,0	11.614,8
	Πλοία (πωλήσεις)	91,5	153,1	121,4	54,5	67,8	79,1
	Αγαθά χωρίς καύσιμα και πλοία	23.263,4	22.648,9	28.996,3	14.699,8	18.384,6	23.446,0
I.A.2	Εισαγωγές αγαθών	55.266,9	47.432,5	66.046,9	31.350,0	40.224,6	59.569,2
	Καύσιμα	14.119,3	9.298,4	16.087,3	6.586,7	9.128,8	18.999,9
	Πλοία (αγορές)	436,6	217,9	144,4	129,6	104,4	185,7
	Αγαθά χωρίς καύσιμα και πλοία	40.711,1	37.916,1	49.815,1	24.633,7	30.991,4	40.383,6
I.B	Ισοζύγιο Υπηρεσιών (I.B.1 - I.B.2)	21.115,9	7.278,3	12.845,0	4.667,2	7.961,7	14.212,4
I.B.1	Εισπράξεις	40.162,6	22.711,3	35.056,4	15.308,9	21.672,4	32.113,0
	Ταξιδιωτικό	18.178,8	4.318,8	10.502,7	2.792,5	6.638,2	12.749,0
	Μεταφορές	17.303,1	13.814,2	18.728,1	9.672,4	11.379,4	15.293,0
	Λοιπές υπηρεσίες	4.680,7	4.578,3	5.825,7	2.844,0	3.654,8	4.071,0
I.B.2	Πληρωμές	19.046,8	15.433,0	22.211,5	10.641,6	13.710,7	17.900,6
	Ταξιδιωτικό	2.743,8	792,9	1.112,5	607,1	592,1	1.290,3
	Μεταφορές	11.377,4	9.873,0	15.078,7	6.891,8	9.131,8	12.387,4
	Λοιπές υπηρεσίες	4.925,5	4.767,1	6.020,3	3.142,7	3.986,9	4.223,0
I.Γ	Ισοζύγιο Πρωτογενών Εισοδημάτων (I.Γ.1 - I.Γ.2)	-1.591,6	-275,9	368,7	-323,8	740,6	-37,3
I.Γ.1	Εισπράξεις	6.202,9	6.324,1	6.608,1	4.754,5	4.986,5	4.922,6
	Από εργασία (αμοιβές, μισθοί)	246,9	201,4	220,2	137,1	130,5	148,3
	Από επενδύσεις (τόκοι, μερίσματα, κέρδη)	3.046,7	2.942,0	3.019,2	1.863,0	2.002,9	2.202,2
	Λοιπά πρωτογενή εισοδήματα	2.909,3	3.180,7	3.368,8	2.754,4	2.853,1	2.572,1
I.Γ.2	Πληρωμές	7.794,5	6.599,9	6.239,4	5.078,3	4.245,9	4.959,9
	Από εργασία (αμοιβές, μισθοί)	1.411,6	1.336,4	1.309,7	934,5	833,6	996,9
	Από επενδύσεις (τόκοι, μερίσματα, κέρδη)	5.975,9	4.838,8	4.433,3	3.835,9	3.048,8	3.448,9
	Λοιπά πρωτογενή εισοδήματα	407,0	424,7	496,5	307,9	363,6	514,2
I.Δ	Ισοζύγιο Δευτερογενών Εισοδημάτων (I.Δ.1 - I.Δ.2)	583,5	561,2	1.233,8	386,4	1.191,0	217,9
I.Δ.1	Εισπράξεις	3.827,9	4.064,5	5.008,2	2.725,3	3.705,6	3.510,9
	Γενική κυβέρνηση	2.361,2	2.452,7	3.561,7	1.666,1	2.745,4	2.342,4
	Λοιποί τομείς	1.466,8	1.611,9	1.446,5	1.059,2	960,2	1.168,5
I.Δ.2	Πληρωμές	3.244,5	3.503,4	3.774,4	2.339,0	2.514,6	3.293,0
	Γενική κυβέρνηση	1.830,3	1.914,9	2.297,1	1.252,9	1.544,0	2.229,3
	Λοιποί τομείς	1.414,2	1.588,5	1.477,2	1.086,0	970,7	1.063,6
II	Ισοζύγιο Κεφαλαίων (II.1 - II.2)	679,8	2.733,6	4.000,9	1.420,1	3.034,8	2.221,2
II.1	Εισπράξεις	1.178,7	3.124,5	4.915,0	1.638,6	3.717,3	2.690,9
	Γενική κυβέρνηση	1.023,0	2.932,0	4.055,5	1.499,5	3.347,5	1.976,8
	Λοιποί τομείς	155,8	192,5	859,5	139,1	369,8	714,1
II.2	Πληρωμές	498,9	390,9	914,1	218,4	682,5	469,7
	Γενική κυβέρνηση	4,9	4,4	5,0	3,0	3,0	4,7
	Λοιποί τομείς	494,0	386,5	909,1	215,5	679,4	464,9
	Ισοζύγιο Τρεχουσών Συν/γων και Κεφαλαίων (I+II)	-2.045,6	-8.230,9	-8.270,7	-6.484,0	-2.772,2	-7.815,1
III	Ισοζύγιο Χρημ/κων Συν/γων (III.A+III.B+III.Γ+III.Δ)	-2.247,0	-7.747,7	-7.107,6	-6.196,0	-2.069,0	-6.218,7
III.A	Άμεσες Επενδύσεις ¹	-3.910,5	-2.332,3	-4.412,6	-1.689,3	-3.012,9	-3.695,3
	Απαιτήσεις	562,4	568,6	1.147,7	350,7	848,7	983,0
	Υποχρεώσεις	4.472,9	2.900,9	5.560,4	2.040,0	3.861,6	4.678,2
III.B	Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου ¹	24.231,5	48.339,5	23.829,9	40.335,8	14.926,8	9.214,5
	Απαιτήσεις	25.927,1	35.443,0	27.316,7	30.420,0	17.248,1	10.212,3
	Υποχρεώσεις	1.695,6	-12.896,5	3.486,7	-9.915,8	2.321,3	997,8
III.Γ	Λοιπές Επενδύσεις ¹	-22.652,0	-55.291,1	-29.060,9	-45.780,5	-16.355,1	-9.372,7
	Απαιτήσεις	-3.605,6	2.362,1	3.713,7	755,7	3.526,2	-1.737,8
	Υποχρεώσεις	19.046,4	57.653,2	32.774,6	46.536,2	19.881,3	7.634,9
	Δάνεια γενικής κυβέρνησης)	-4.444,8	1.342,6	-957,9	-206,9	234,2	-1.613,1
III.Δ	Μεταβολή Συναλλαγματικών Διαθεσίμων ¹	84,0	1.536,2	2.536,0	937,9	2.372,2	-2.365,2
IV	Τακτοποιητά Στοιχεία (I + II - III + IV=0)	-201,3	483,2	1.163,1	288,0	703,1	1.596,4
	Υψος Συναλλαγματικών Διαθεσίμων	7.571	9.739	12.770	9.558	12.147	11.065

¹ (+) αύξηση, (-) μείωση

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Η αύξηση του ελλείμματος του ισοζυγίου αγαθών οφείλεται στο γεγονός ότι οι εισαγωγές αυξήθηκαν με ρυθμό 48,1%, ο οποίος ήταν μεγαλύτερος από τον ρυθμό αύξησης των εξαγωγών, κατά 43,3%. Οι αυξήσεις αυτές σε μεγάλο βαθμό αντανakλούν την αύξηση των τιμών των καυσίμων, του φυσικού αερίου αλλά και των λοιπών αγαθών. Σε σταθερές τιμές, οι ρυθμοί αύξησης των εξαγωγών και των εισαγωγών ήταν 7,0% και 21,6% αντίστοιχα. Η μεγαλύτερη συμβολή στην άνοδο των εξαγωγών προέρχεται από τις εξαγωγές των κλάδων μηχανημάτων και εξοπλισμού, βασικών μετάλλων και μεταλλικών προϊόντων, τροφίμων και ποτών και κλωστοϋφαντουργίας και ενδύματος. Η αύξηση των εισαγωγών, οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισαγωγών ενδιάμεσων αγαθών, που αντανakλά τη θετική πορεία του δείκτη βιομηχανικής παραγωγής, καθώς και καταναλωτικών αγαθών, ενώ η συμβολή των εισαγωγών κεφαλαιακών αγαθών είναι μικρότερη.

Η αύξηση του πλεονάσματος του ισοζυγίου υπηρεσιών οφείλεται στη βελτίωση του ισοζυγίου ταξιδιωτικών υπηρεσιών, πρωτίστως, και δευτερευόντως του ισοζυγίου μεταφορών και λοιπών υπηρεσιών. Στο οκτάμηνο Ιανουαρίου – Αυγούστου 2022, οι αφίξεις μη κατοίκων ταξιδιωτών ήταν αυξημένες κατά 121,8% και οι σχετικές εισπράξεις κατά 92,1% σε σχέση με την ίδια περίοδο του 2021, και έφτασαν το 87,6% και το 96,4% των αντίστοιχων μεγεθών του 2019. Παράλληλα, σημειώθηκε μείωση της μέσης δαπάνης ανά ταξίδι κατά 14% σε σχέση με την ίδια περίοδο του 2021. Οι καθαρές εισπράξεις από μεταφορές παρουσίασαν αύξηση κυρίως λόγω της αύξησης του πλεονάσματος του ισοζυγίου θαλάσσιων μεταφορών, η οποία συνδέεται και με την αύξηση των ναύλων στα εμπορικά πλοία. Συγκεκριμένα, το μέσο επίπεδο των ναύλων αυξήθηκε κατά περίπου 62% - σύμφωνα με το δείκτη ClarkSea - συγκριτικά με την αντίστοιχη περίοδο του 2021, αντανakλώντας κυρίως δύο αντίθετες τάσεις: αφενός την αξιοσημείωτη άνοδο των ναύλων για τα πετρελαιοφόρα πλοία και αφετέρου τη μείωση των ναύλων για τα πλοία μεταφοράς ξηρού (χύδην) φορτίου.

Το ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων κατέγραψε μικρό έλλειμμα, έναντι πλεονάσματος την αντίστοιχη περίοδο του 2021, ενώ το πλεόνασμα του ισοζυγίου δευτερογενών εισοδημάτων μειώθηκε αντανakλώντας σε μεγάλο βαθμό το γεγονός ότι τον Αύγουστο του 2021 είχε καταγραφεί η προχρηματοδότηση στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ).

1.2.3.7. Ισοζύγιο χρηματοοικονομικών συναλλαγών

Την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2022, στην κατηγορία των άμεσων επενδύσεων, οι απαιτήσεις των κατοίκων έναντι του εξωτερικού σημείωσαν αύξηση κατά 983 εκατ. ευρώ και οι υποχρεώσεις των κατοίκων έναντι του εξωτερικού, που αντιστοιχούν σε άμεσες επενδύσεις μη κατοίκων στην Ελλάδα, κατέγραψαν αύξηση κατά 4,7 δισ. ευρώ.

Στις επενδύσεις χαρτοφυλακίου, η καθαρή αύξηση των απαιτήσεων των κατοίκων έναντι του εξωτερικού οφείλεται κυρίως στην άνοδο κατά 9,2 δισ. ευρώ των τοποθετήσεων κατοίκων σε ομόλογα και έντοκα γραμμάτια του εξωτερικού. Η καθαρή αύξηση των υποχρεώσεών τους οφείλεται σχεδόν εξ ολοκλήρου στην άνοδο κατά 851,0 εκατ. ευρώ των τοποθετήσεων μη κατοίκων σε ελληνικά ομόλογα και έντοκα γραμμάτια.

Στην κατηγορία των λοιπών επενδύσεων, η μείωση των απαιτήσεων των κατοίκων έναντι του εξωτερικού οφείλεται στη μείωση κατά 5,3 δισ. ευρώ των τοποθετήσεων κατοίκων σε καταθέσεις και γeros στο εξωτερικό, η οποία αντισταθμίστηκε μερικώς από τη στατιστική προσαρμογή που συνδέεται με την έκδοση τραπεζογραμματίων (κατά 3,3 δισ. ευρώ). Η αύξηση των υποχρεώσεών τους αντανakλά κυρίως την άνοδο κατά 8,4 δισ. ευρώ των τοποθετήσεων μη κατοίκων σε καταθέσεις και γeros στην Ελλάδα (περιλαμβάνεται και ο λογαριασμός TARGET) και τη στατιστική προσαρμογή που συνδέεται με την έκδοση τραπεζογραμματίων (κατά 3,3 δισ. ευρώ), η οποία αντισταθμίστηκε εν μέρει από τη μείωση κατά 4,1 δισ. ευρώ των δανειακών υποχρεώσεών τους προς μη κατοίκους.

Στο τέλος Αυγούστου 2022, τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας διαμορφώθηκαν σε 11,1 δισ. ευρώ, έναντι 12,1 δισ. ευρώ στο τέλος Αυγούστου 2021.

1.2.4. Οι προοπτικές το 2023

Το 2023 η ενεργειακή κρίση και οι οικονομικές συνέπειες του πολέμου στην Ουκρανία θα συνεχίσουν αναπόφευκτα να επιδρούν στην ελληνική οικονομία τόσο μέσω των καναλιών του πληθωρισμού και της αβεβαιότητας, όσο και μέσω της επιβράδυνσης της ανάπτυξης στην Ευρωζώνη οριακά πάνω από το επίπεδο της στασιμότητας.

Το τελευταίο διάστημα οι διεθνείς τιμές στο φυσικό αέριο και στο πετρέλαιο παρουσιάζουν αποκλιμάκωση λόγω των προβλέψεων για μείωση της ζήτησης εξαιτίας των ήπιων καιρικών συνθηκών, της υψηλής αποθεματοποίησης φυσικού αερίου στην Ευρώπη, της προσωρινής ισχυροποίησης του δολαρίου και των στόχων για μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης. Ωστόσο, η μεταβλητότητα των τιμών στην ενέργεια παραμένει υψηλή και εξαρτώμενη από την εξέλιξη του πολέμου στην Ουκρανία, επεκτείνοντας την ανησυχία για ενδεχόμενη επίπτωση στις τιμές και στον επερχόμενο χειμώνα. Την ίδια στιγμή, ο βαθμός μετακύλισης του ενεργειακού κόστους σε αγαθά και υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στον πυρήνα του πληθωρισμού βαίνει αυξανόμενος τους τελευταίους μήνες, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία σε Ελλάδα και Ευρωζώνη. Αυτό καθιστά πρόδηλο ότι οι πληθωριστικές πιέσεις θα συνεχίσουν να επηρεάζουν τις βραχυπρόθεσμες οικονομικές προοπτικές και το 2023, με ένταση που αναμένεται να εξομαλυνθεί αργότερα απ' ό,τι είχε αρχικά εκτιμηθεί.

Παρόλα αυτά η ελληνική οικονομία, έχοντας το 2022 σχεδόν ανακτήσει τις απώλειες λόγω της πανδημίας για τις βασικές οικονομικές μεταβλητές από την πλευρά της παραγωγής, της ζήτησης και του εισοδήματος, προβλέπεται να συνεχίσει σε τροχιά ανάπτυξης το 2023, με ρυθμό που αντανακλά μεγαλύτερη ανθεκτικότητα από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης απέναντι στην ενεργειακή κρίση.

Ο αντίκτυπος της κρίσης πληθωρισμού στο ελληνικό ΑΕΠ προβλέπεται διαχειρίσιμος αν συνυπολογιστούν κάποια σημαντικά δεδομένα, όπως είναι η κατάταξη της Ελλάδας στις πρώτες θέσεις της ΕΕ όσον αφορά την κατανομή, εκταμίευση και απορρόφηση πόρων του ΤΑΑ, η συνεχιζόμενη ισχυρή στήριξη των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών από την ελληνική κυβέρνηση έναντι της ενεργειακής ακρίβειας, τα νέα μόνιμα αναπτυξιακά μέτρα από το 2023 και η προϋπάρχουσα της ενεργειακής κρίσης εύρωστη δυναμική της εγχώριας και εξωτερικής ζήτησης.

Την ίδια στιγμή το 2023 είναι το πρώτο έτος κατά το οποίο η ελληνική οικονομία θα λειτουργήσει εκτός της στενής δημοσιονομικής επιτήρησης που ξεκίνησε το 2010 με το πρώτο πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής. Το γεγονός αυτό δίνει σήμα αναβάθμισης των οικονομικών προοπτικών της χώρας αποτελώντας μοχλό προσέλκυσης επενδύσεων και φέρνοντας τη χώρα πιο κοντά στην ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας, δεδομένου, μεταξύ άλλων, του χαμηλού κόστους εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους, του σημαντικού ταμειακού αποθέματος ασφαλείας, αλλά και των συνετών δημοσιονομικών πολιτικών.

Στο πλαίσιο αυτό, το 2023 ο δημοσιονομικός σχεδιασμός αναμένεται να κινηθεί σε συγκριτικά στενότερα περιθώρια έναντι της μεγάλης δημοσιονομικής επέκτασης που ακολουθήθηκε για τις κρίσεις της πανδημίας και της ενέργειας την περίοδο 2020 - 2022. Ωστόσο, η δημοσιονομική πολιτική, που στήριξε την ανάκαμψη σχήματος «V» της ελληνικής οικονομίας αναμένεται να φέρει μακροοικονομικά οφέλη και στο 2023.

Οι αυτόματοι σταθεροποιητές της ελληνικής οικονομίας, που στην παρούσα συγκυρία δρουν προς αποφυγή μιας μεγάλης επιβράδυνσης της ανάπτυξης, ενισχύονται από το 2023 με τα νέα μέτρα ελάφρυνσης των νοικοκυριών και επιχειρήσεων σε ό,τι αφορά τη μόνιμη μείωση κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες των ασφαλιστικών εισφορών περίπου 2,2 εκατ. εργαζομένων του ιδιωτικού

τομέα και την κατάργηση της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στον ιδιωτικό τομέα, με επέκταση του μέτρου στο δημόσιο και στους συνταξιούχους.

Πέραν αυτών των δύο μέτρων, τα νέα κυβερνητικά μέτρα στήριξης της οικονομίας με έναρξη εφαρμογής το 2023, περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τη νέα αύξηση του κατώτατου μισθού από τον Μάιο 2023, την αναμόρφωση του ειδικού μισθολογίου των ιατρών του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ), τη διευθέτηση μισθολογικών αιτημάτων των ενόπλων δυνάμεων, την κατάργηση της ειδικής εισφοράς 1% υπέρ του Ταμείου Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων (ΤΠΔΥ), την αύξηση του στεγαστικού φοιτητικού επιδόματος, την επέκταση του επιδόματος μητρότητας στον ιδιωτικό τομέα, τα σημαντικά κίνητρα για επέκταση της πλήρους απασχόλησης, μέσω της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών και του τέλους επιτηδεύματος, την αναστολή του ΦΠΑ για νέες οικοδομές και το συνολικό πλαίσιο δράσεων στήριξης της στέγασης, με επίκεντρο τη νέα γενιά.

Από την άνοιξη του 2023, η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας αναμένεται να ενδυναμωθεί στη βάση των ως άνω μέτρων και της βαθμιαίας υποχώρησης του ρυθμού αύξησης του δείκτη τιμών. Σταδιακά μέσα στο 2023 οι διεθνείς τιμές στο πετρέλαιο αναμένεται να εξομαλυνθούν περαιτέρω, ενώ το ενεργειακό κόστος για νοικοκυριά και επιχειρήσεις θα συνεχίσει να επιδοτείται και οι συνέπειες της πανδημικής περιόδου στη λειτουργία της παγκόσμιας εφοδιαστικής αλυσίδας αναμένεται να έχουν πλέον εξαλειφθεί.

Ωστόσο, η μετακύλιση του ενεργειακού κόστους σε αγαθά και υπηρεσίες για τα οποία οι τιμές τείνουν να αλλάζουν αργά, αναμένεται να διατηρήσει υψηλά τον πληθωρισμό για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Ως αποτέλεσμα, ο ρυθμός πληθωρισμού το 2023 προβλέπεται ηπιότερος έναντι του 2022, αλλά αυξημένος έναντι των προβλέψεων του προσχεδίου του κρατικού προϋπολογισμού 2023 (από 3% σε 5%). Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ο πληθωρισμός αναμένεται να διαμορφωθεί το 2023, κατά μέσο όρο, σε 7,0% στην ΕΕ και 6,1% στην Ευρωζώνη.

Η προσήλωση στην υλοποίηση απορρόφησης των πόρων του ΤΑΑ αναμένεται να φέρει αύξηση της ετήσιας συμβολής του στην ανάπτυξη στις 1,9 ποσοστιαίες μονάδες το 2023. Η ανωτέρω υλοποίηση προβλέπεται ότι θα αποτελέσει τον κύριο μοχλό επενδύσεων του 2023, των οποίων ο όγκος προβλέπεται κατά 15,5% υψηλότερος έναντι του 2022, και τον σημαντικό παράγοντα στήριξης της ανθεκτικότητας της αγοράς εργασίας που θα συντελέσει στη μείωση της ανεργίας κατά 0,1 ποσοστιαία μονάδα του εργατικού δυναμικού, σε ποσοστό 12,6%, (βάσει του ορισμού της ΕΕΔ). Η μικρή αυτή βελτίωση κατά 0,1 ποσοστιαία μονάδα του ποσοστού ανεργίας οφείλεται τόσο στη μείωση της εξωτερικής ζήτησης όσο και στο αυξημένο λειτουργικό κόστος των επιχειρήσεων. Πάντως, η συνολική απασχόληση προβλέπεται ανθεκτική το 2023, αυξανόμενη κατά 0,2% ή 9 χιλιάδες θέσεις εργασίας.

Ο ρυθμός αύξησης της πραγματικής ιδιωτικής κατανάλωσης εκτιμάται σε 1,0% έναντι του 2022, ελαφρώς μειωμένος έναντι των προβλέψεων του προσχεδίου του κρατικού προϋπολογισμού 2023. Αιτία της αναθεώρησης είναι οι προς τα πάνω αναθεωρήσεις μεγεθών όπως ο πληθωρισμός, η μισθολογική δαπάνη στην οικονομία και η εθνικολογιστική αποταμίευση των νοικοκυριών την περίοδο 2020-2021, βάσει των αναθεωρημένων ετήσιων στοιχείων Εθνικών Λογαριασμών.

Η κατανάλωση της Γενικής Κυβέρνησης το 2023 αναμένεται να παραμείνει πάνω από το προπανδημίας επίπεδο, ωστόσο ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής της το 2023 εκτιμάται αρνητικός κατά 1,5%, εν μέσω της σταδιακής προσαρμογής στους μεσοπρόθεσμους στόχους της δημοσιονομικής πολιτικής (Πίνακας 1.3.).

Ο εξωτερικός τομέας της οικονομίας προβλέπεται να έχει αρνητική συμβολή στην πραγματική ανάπτυξη το 2023 για δεύτερο έτος, κατά 0,8 ποσοστιαίες μονάδες. Η αρνητική συμβολή είναι το αποτέλεσμα της ταχείας αύξησης των εισαγωγών, και κυρίως των εισαγωγών αγαθών, ο όγκος των οποίων το 2022 και το 2023 αντιστοιχεί κατ' εκτίμηση στο 59,7% και στο 55,4% της συνολικής

αύξησης της ζήτησης έναντι της προ-πανδημικής περιόδου. Από την άλλη πλευρά, το 2023 οι πραγματικές εξαγωγές αγαθών προβλέπεται να αυξηθούν για δέκατη τέταρτη διαδοχική χρονιά, κατά 2,1% σε ετήσια βάση, παρά τις δυσοίονες για το διεθνές εμπόριο αναθεωρημένες προβλέψεις της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας οικονομίας.

Από το πραγματικό ισοζύγιο υπηρεσιών προβλέπεται οριακά αρνητική συμβολή στην ανάπτυξη κατά 0,1 ποσοστιαία μονάδα, εν μέσω της επίπτωσης της ενεργειακής κρίσης στους προϋπολογισμούς των ξένων ταξιδιωτών και της περιορισμένης αύξησης του όγκου μεταφορικών υπηρεσιών, εν μέσω πιο υποτονικού διεθνούς εμπορίου. Σε εθνικολογιστικούς όρους, το έλλειμμα του ονομαστικού ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών αναμένεται να επιδεινωθεί έναντι του 2022 κατά 2,3 δισ. ευρώ, αυξανόμενο ως ποσοστό του ΑΕΠ από 6,8% το 2022 σε 7,4% το 2023.

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω, η πρόβλεψη για την ετήσια αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ το 2023 ανέρχεται σε 1,8%, χαμηλότερα έναντι του 2022, αλλά σημαντικά πάνω από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης (0,3% σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής).

Οι κίνδυνοι που περιβάλλουν την πρόβλεψη για το 2023 παραμένουν αυξημένοι, συνδεδεμένοι κατά κύριο λόγο με τις γεωπολιτικές εξελίξεις και την εξέλιξη του πολέμου στην Ουκρανία (διάρκεια πολέμου, βαθμός έντασης των κυρώσεων, συνθήκες εφοδιασμού της Ευρώπης με φυσικό αέριο). Μάλιστα, η αβεβαιότητα γύρω από τις ευρύτερες γεωπολιτικές εξελίξεις αποτελεί τον σημαντικότερο παράγοντα που δυσχεραίνει τη διενέργεια ασφαλών μακροοικονομικών προβλέψεων, τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ο σημαντικότερος κίνδυνος βραχυπρόθεσμα για την ελληνική οικονομία προέρχεται από τις τιμές ενέργειας και τον πληθωρισμό και τις επιπτώσεις τους στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών και στην κατανάλωση, στις επενδύσεις (μέσω της επιβάρυνσης του κόστους δανεισμού) και στις διεθνείς συναλλαγές της χώρας (τουρισμός, εμπόριο καυσίμων) λόγω του πληθωρισμού και της αύξησης του μεταφορικού κόστους.

Πίνακας 1.3.: Βασικά μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας (% ετήσιες μεταβολές, σταθερές τιμές)			
	2021	2022**	2023**
ΑΕΠ	8,4	5,6	1,8
Ιδιωτική κατανάλωση	5,8	7,2	1,0
Δημόσια κατανάλωση	2,2	0,2	-1,5
Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	20,0	10,0	15,5
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	24,1	9,7	1,0
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	17,7	10,1	2,6
Αποπληθωριστής ΑΕΠ	1,3	9,6	4,8
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	0,6	9,7	5,0
Εθνικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	1,0	9,9	5,0
Απασχόληση*	2,7	4,7	0,2
Ποσοστό ανεργίας*	12,4	10,7	10,6
Ποσοστό ανεργίας (Έρευνα Εργατικού Δυναμικού)	14,7	12,7	12,6

* Σε εθνικολογιστική βάση

** Εκτιμήσεις/προβλέψεις

Πηγή: Ετήσιοι Εθνικοί Λογαριασμοί (Ελληνική Στατιστική Αρχή), εκτιμήσεις/προβλέψεις Υπουργείου Οικονομικών

Ακόμα, ο ρυθμός και ο βαθμός δραστηριότητας των αποφάσεων νομισματικής πολιτικής για την καταπολέμηση των πληθωριστικών πιέσεων το επόμενο διάστημα θα καθορίσει το ύψος της συνεπακόλουθης επιβάρυνσης της παγκόσμιας και εγχώριας ανάπτυξης. Την ίδια στιγμή μία πλήρης και παρατεταμένη διακοπή της διανομής αερίου από τη Ρωσία θα σηματοδοτήσει υψηλότερες τιμές φυσικού αερίου στην Ευρώπη για μεγαλύτερο διάστημα, ενδεχόμενο του οποίου η πραγματοποίηση θα μπορούσε να οδηγήσει, ελλείψει επαρκούς εφοδιασμού, την ευρωπαϊκή οικονομία σε συνθήκες ύφεσης.

Σε αυτό το πλαίσιο, το βασικό όπλο οικονομικής άμυνας της χώρας είναι η συνετή δημοσιονομική διαχείριση, αξιοποιώντας τους διαθέσιμους πόρους, προς την κατεύθυνση της εξομάλυνσης των συνεπειών της ενεργειακής κρίσης και του αυξημένου πληθωρισμού στην ελληνική κοινωνία και τον παραγωγικό ιστό της χώρας. Παράλληλα, η τήρηση των δημοσιονομικών στόχων είναι το διαβατήριο για την πρόσβαση στις αγορές, αλλά και τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους, έτσι ώστε να διατηρηθεί η θετική οικονομική προοπτική της χώρας για τα επόμενα έτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ – ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΑΙ ΕΣΟΔΩΝ

2.1. Μεταρρυθμίσεις στη δημοσιονομική διαχείριση

Το 2022 συνεχίστηκαν με αμείωτο ρυθμό οι μεταρρυθμίσεις στη δημοσιονομική διαχείριση. Μετά την ολοκλήρωση της παρουσίασης του προϋπολογισμού με δομή Προγραμμάτων και στοιχεία επίδοσης κατά το προηγούμενο έτος, το 2022 εισάγεται η παρουσίαση της λειτουργικής ταξινόμησης του προϋπολογισμού σε δεύτερο βαθμό και η παρουσίαση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των Προγραμμάτων. Περαιτέρω, συνεχίζονται οι επισκοπήσεις δαπανών και εσόδων, στο πλαίσιο και των νέων απαιτήσεων που δημιουργεί η ενεργειακή κρίση.

2.1.1. Επισκόπηση δαπανών και εσόδων Γενικής Κυβέρνησης

Στο σύγχρονο δημοσιονομικό περιβάλλον, το Υπουργείο Οικονομικών έχει υιοθετήσει τις επισκοπήσεις δαπανών και εσόδων ως κύριο μηχανισμό δημιουργίας δημοσιονομικού χώρου μέσα από την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη χρήση των διαθέσιμων πόρων από πλευράς των Υπουργείων και των λοιπών φορέων Γενικής Κυβέρνησης.

Κατά το τρέχον έτος συνεχίστηκε η διενέργεια καθολικής επισκόπησης δαπανών, η οποία επικεντρώνεται τόσο σε οριζόντιες όσο και σε τομεακές δράσεις. Στο έργο αυτό συμβάλουν και εξωτερικοί εμπειρογνώμονες, αναφορικά με τη συγκέντρωση της διεθνούς εμπειρίας α) σε οριζόντιες δράσεις στις οποίες επικεντρώνεται το Υπουργείο Οικονομικών, όπως η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας, η διαχείριση του στόλου των κρατικών οχημάτων, η εξοικονόμηση στον τομέα της ενέργειας και β) σε τομεακές δράσεις που μπορούν να αναπτυχθούν από τους φορείς και οι οποίες έχουν υλοποιηθεί με επιτυχία σε άλλες χώρες του εξωτερικού. Το έργο αυτό συμπληρώνεται με την ανάδειξη των κατάλληλων δεικτών παρακολούθησης της υλοποίησης αυτών των δράσεων και αναμένεται να συνεχιστεί και το επόμενο έτος.

Για το 2023, λαμβάνοντας υπόψιν και το νέο περιβάλλον που έχει διαμορφωθεί με τη διεθνή ενεργειακή κρίση, στις βασικές προτεραιότητες συγκαταλέγονται οι «πράσινες» επισκοπήσεις. Αυτές επικεντρώνονται στη λήψη μέτρων για τον περιορισμό της κατανάλωσης ενέργειας και τη συγκράτηση των αντίστοιχων δαπανών, καθώς και στην προώθηση παρεμβάσεων που έχουν θετικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Κύρια δράση σε αυτό το πλαίσιο, συνιστά η παρακολούθηση της εξοικονόμησης ενέργειας μέσα από την ηλεκτρονική εφαρμογή publicenergysavings.gov.gr. Η εφαρμογή αυτή παρακολουθεί καταρχήν την υιοθέτηση από πλευράς των φορέων σειράς άμεσων συμπεριφορικού τύπου δράσεων που μπορούν να εφαρμοστούν τόσο σε ιδιόκτητα όσο και σε μισθωμένα κτίρια που στεγάζουν δημόσιες υπηρεσίες. Σε αυτές περιλαμβάνονται η τήρηση ορισμένων ανώτατων ορίων θερμοκρασίας στους θερμαινόμενους/ κλιματιζόμενους χώρους, η απενεργοποίηση συστημάτων ψύξης/ θέρμανσης και εξοπλισμού γραφείου σε χώρους και ώρες που δεν υπάρχουν εργαζόμενοι κ.λπ. Περαιτέρω, η εφαρμογή θα παρακολουθεί και την πορεία των καταναλώσεων σε σχέση με το έτος αναφοράς για την έγκαιρη λήψη διορθωτικών μέτρων και τον περιορισμό της συνολικής δαπάνης.

Οι κύριες δράσεις επισκόπησης δαπανών και εσόδων των Υπουργείων ανά Τομέα Πολιτικής και Πρόγραμμα περιλαμβάνονται στα Ετήσια Σχέδια Προγραμμάτων (ΕΣΠ) των Υπουργείων στην ειδική έκδοση «Προϋπολογισμός Επιδόσεων 2023» που συνοδεύει την παρούσα.

2.1.2. Προϋπολογισμός επιδόσεων

Ο προϋπολογισμός του 2022 συνοδεύτηκε από την πρώτη παρουσίαση προϋπολογισμού επιδόσεων για το σύνολο των φορέων κεντρικής διοίκησης, με ενσωματωμένη πληροφορία για τη συνολική δαπάνη σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης ανά Πρόγραμμα.

Καθ' όλο το τρέχον έτος, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους συνεργάστηκε στενά με τα Υπουργεία και τους λοιπούς φορείς κεντρικής διοίκησης για τη βελτίωση κύριων παραμέτρων του συστήματος, όπως η διαμόρφωση και αποτύπωση των Κύριων Δεικτών Επίδοσης (Key Performance Indicators - KPIs) για κάθε Πρόγραμμα. Παράλληλα, προχωρά η διαμόρφωση βασικών παραμέτρων για την προετοιμασία της παρακολούθησης της εκτέλεσης του προϋπολογισμού με βάση την ταξινόμηση των Προγραμμάτων. Για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της διαδικασίας αυτής, έχει συσταθεί επιτελική ομάδα συνεργασίας μεταξύ Υπουργείου Οικονομικών και Ελεγκτικού Συνεδρίου, ώστε να γίνει έγκαιρη επεξεργασία όλων των αναδυόμενων ζητημάτων, μεταξύ αυτών και των σχετιζόμενων με τις διαδικασίες ελέγχου στο πλαίσιο του νέου συστήματος. Κατά το 2023, θα ενισχυθεί περαιτέρω η προετοιμασία για τη σταδιακή μετάβαση στο νέο σύστημα προϋπολογισμού επιδόσεων. Βασικό παράγοντα επιτυχίας προς αυτή την κατεύθυνση, συνιστά η ανάπτυξη και κατάλληλη παραμετροποίηση του νέου πληροφοριακού συστήματος δημοσιονομικής διαχείρισης (Gov-erp) που θα υποστηρίζει το σύνολο των μεταρρυθμίσεων που βρίσκονται σε εξέλιξη.

Οι πληροφορίες που συνοδεύουν κάθε Πρόγραμμα επιτρέπουν πέρα από την παρακολούθηση της επίτευξης των στόχων αυτού, την αποτύπωση των πόρων που διατίθενται ανά καίριο τομέα δραστηριότητας από κάθε φορέα της Κεντρικής Διοίκησης και κάθε πηγή, ήτοι τακτικό προϋπολογισμό και προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης από το ΤΑΑ. Περαιτέρω, για κάθε Πρόγραμμα, παρουσιάζεται η συνολική προϋπολογιζόμενη δαπάνη σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης αλλά και το σύνολο των ανθρώπινων πόρων που εργάζονται για την επίτευξη των στόχων του, ομοίως σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης. Η παρουσίαση αυτή επιτυγχάνει να αναδείξει τις βασικές ροές οικονομικών και ανθρώπινων πόρων του προϋπολογισμού. Τούτο ενισχύει τη διαφάνεια και καθιστά ουσιαστικότερη την πληροφόρηση που παρέχεται στο Κοινοβούλιο.

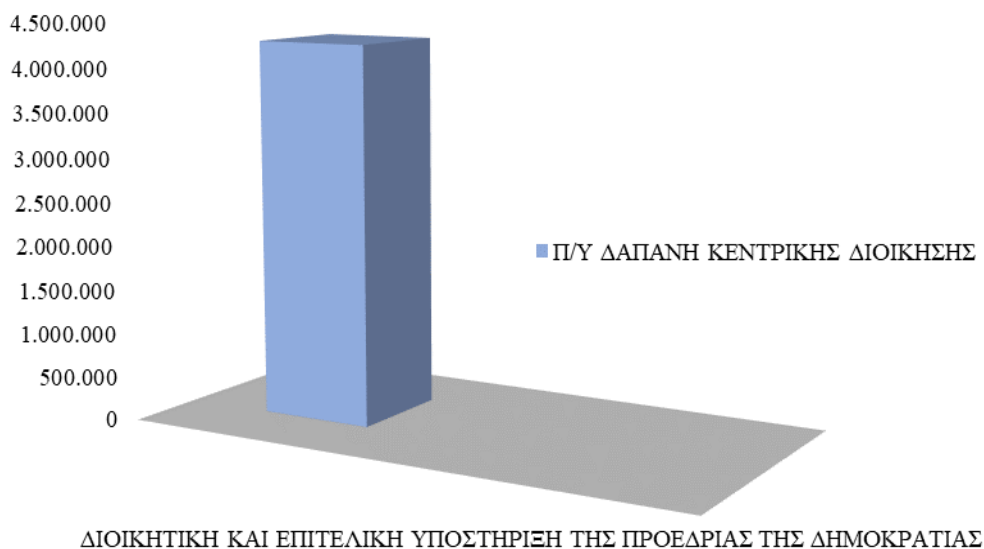
Η πληροφόρηση αυτή ανά Υπουργείο αποτυπώνεται στα διαγράμματα που ακολουθούν (δεν περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικές συναλλαγές).

Προεδρία της Δημοκρατίας

Πίνακας 2.1.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Προϋπολογιζόμενη Δαπάνη Κρατικού Προϋπολογισμού ανά Πρόγραμμα	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	Π/Υ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	4.263.000€
ΣΥΝΟΛΟ	4.263.000€

Διάγραμμα 2.1.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

Πίνακας 2.2.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

Ανθρώπινοι Πόροι ανά Πρόγραμμα	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ 2023
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	130
ΣΥΝΟΛΟ	130

Βουλή των Ελλήνων

Πίνακας 2.3.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Προϋπολογιζόμενη Δαπάνη Κρατικού Προϋπολογισμού ανά Πρόγραμμα	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	Π/Υ ΔΑΠΑΝΗ ΑΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ	149.900.000€
ΣΥΝΟΛΟ	149.900.000€

Διάγραμμα 2.2.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

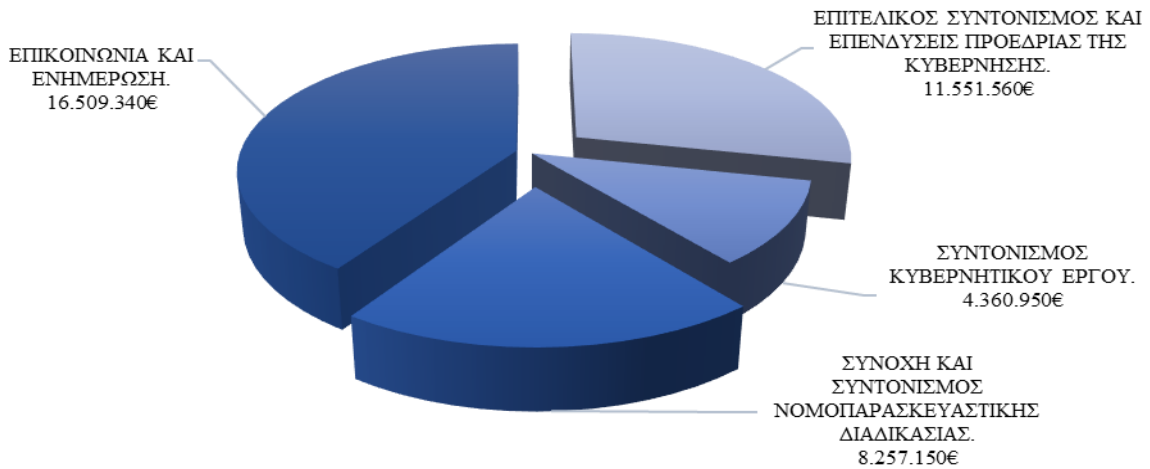

Πίνακας 2.4.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

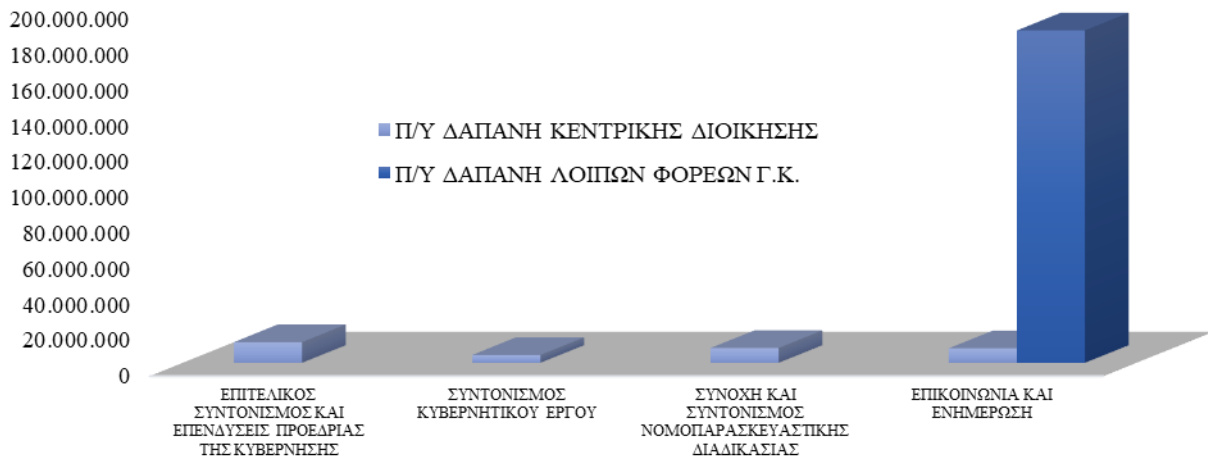
Ανθρώπινοι Πόροι ανά Πρόγραμμα	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ 2023
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ	3.279
ΣΥΝΟΛΟ	3.279

Προεδρία της Κυβέρνησης

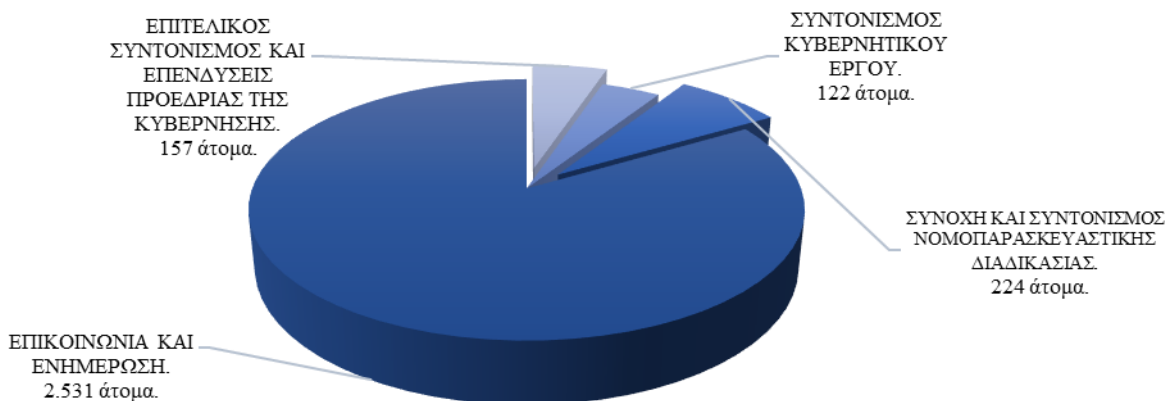
Διάγραμμα 2.3.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.4.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

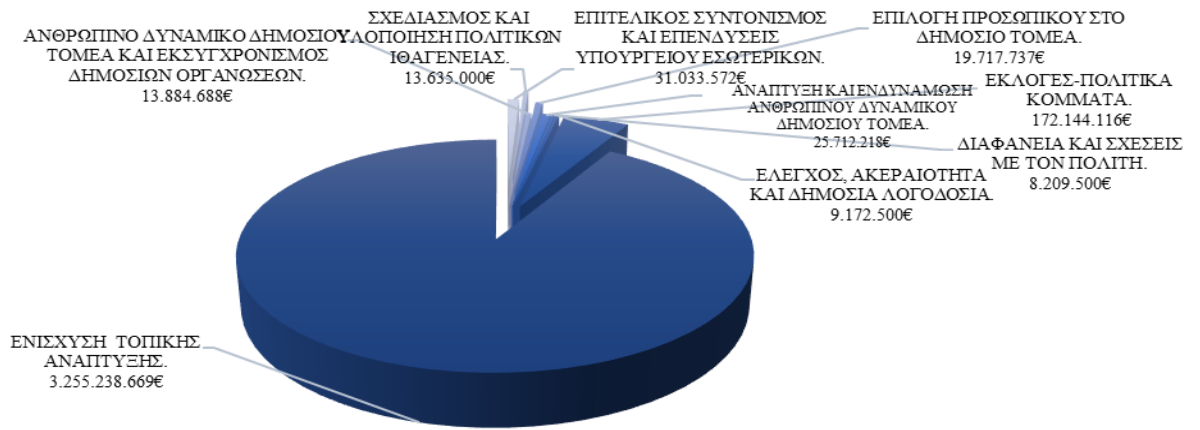

Διάγραμμα 2.5.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

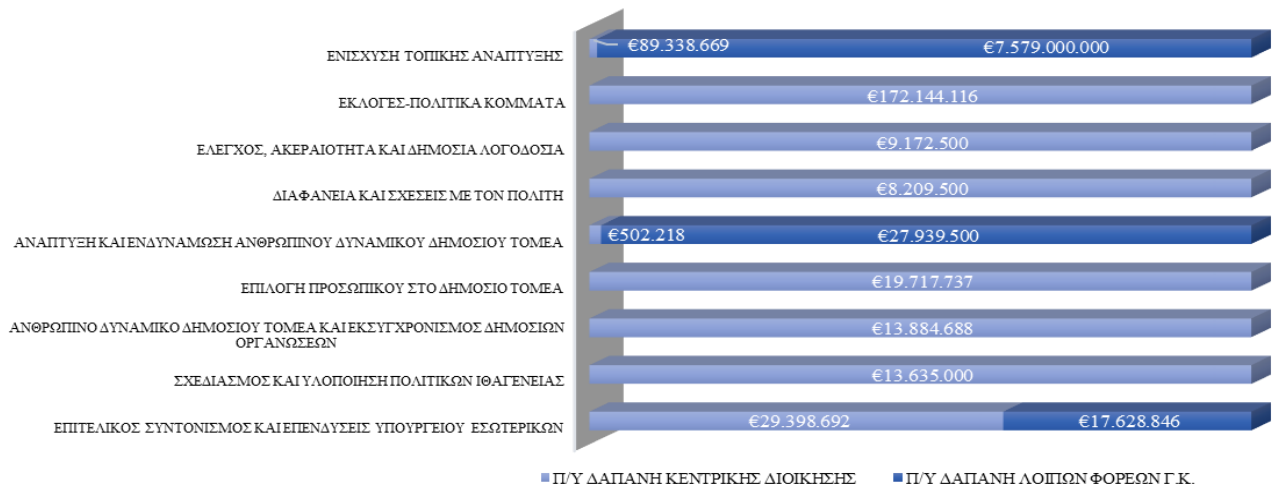

Υπουργείο Εσωτερικών

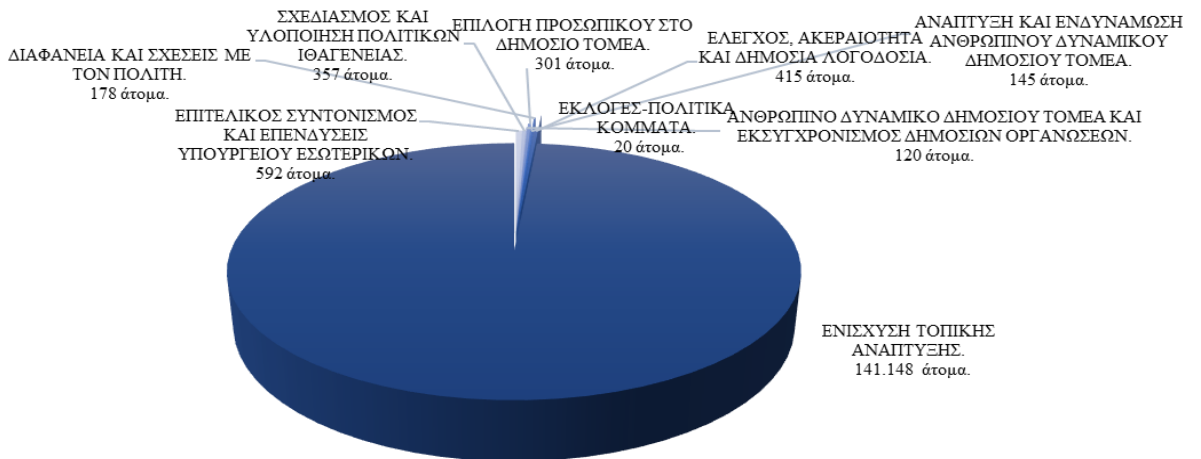
Διάγραμμα 2.6.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.7.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

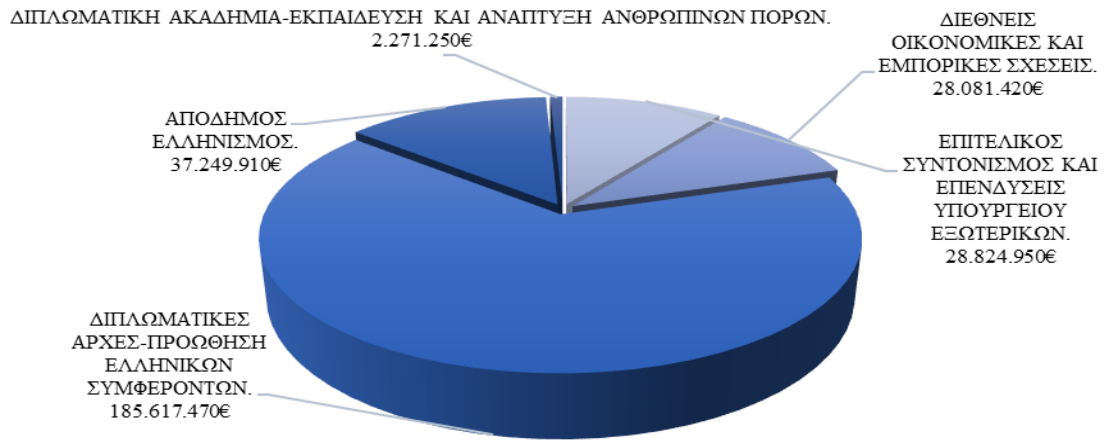

Διάγραμμα 2.8.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

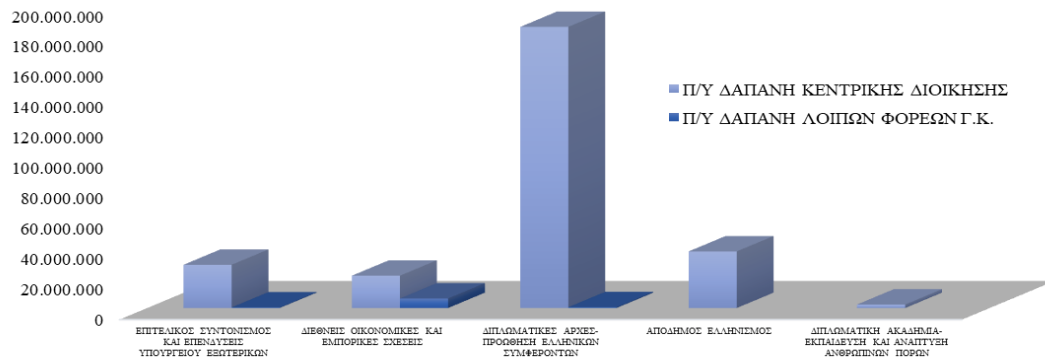

Υπουργείο Εξωτερικών

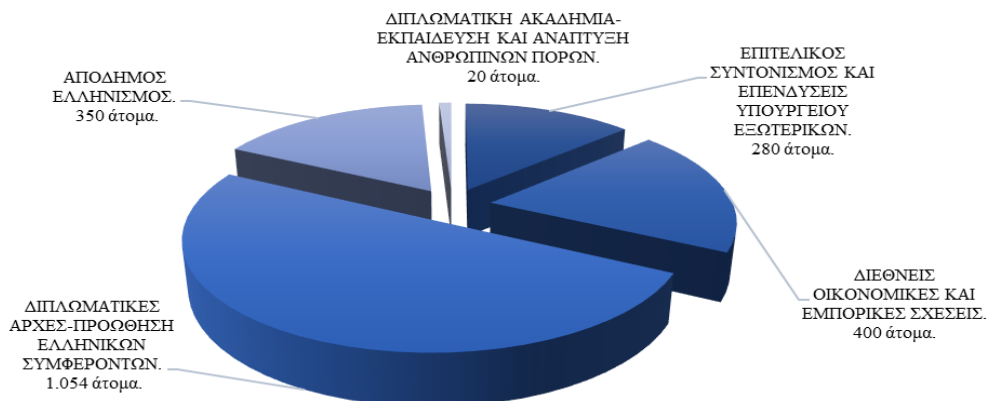
Διάγραμμα 2.9.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.10.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

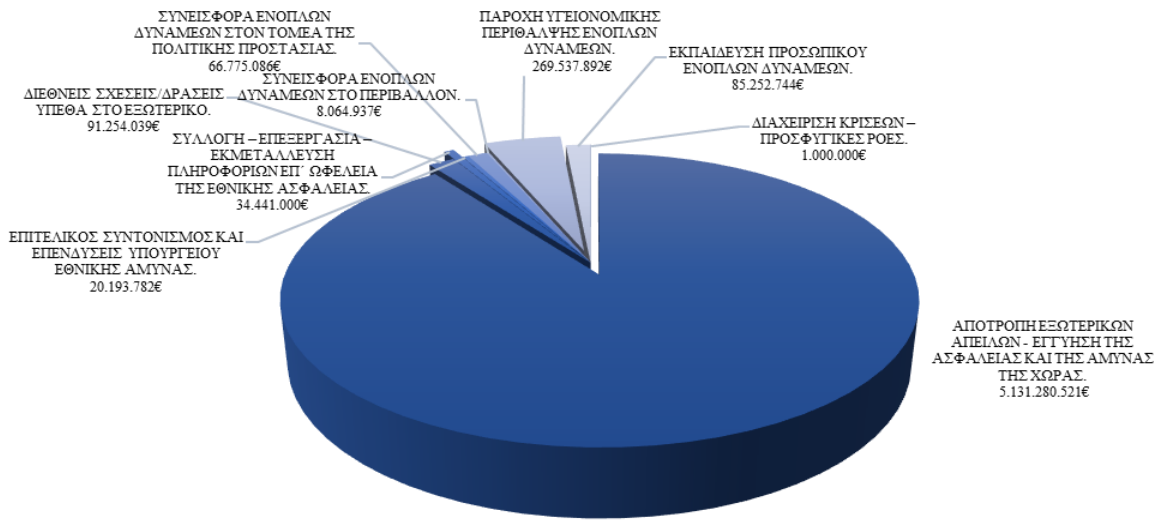

Διάγραμμα 2.11.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

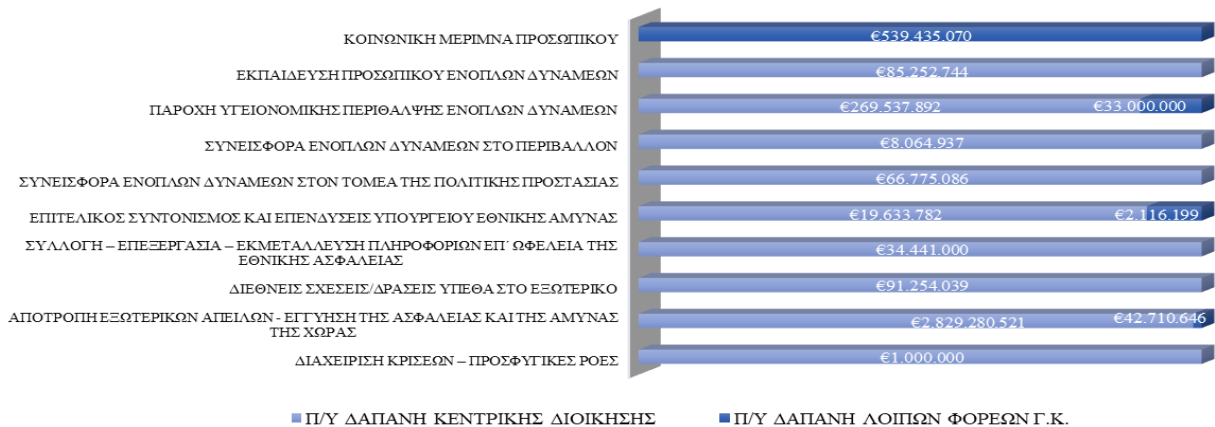

Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

Διάγραμμα 2.12.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.13.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

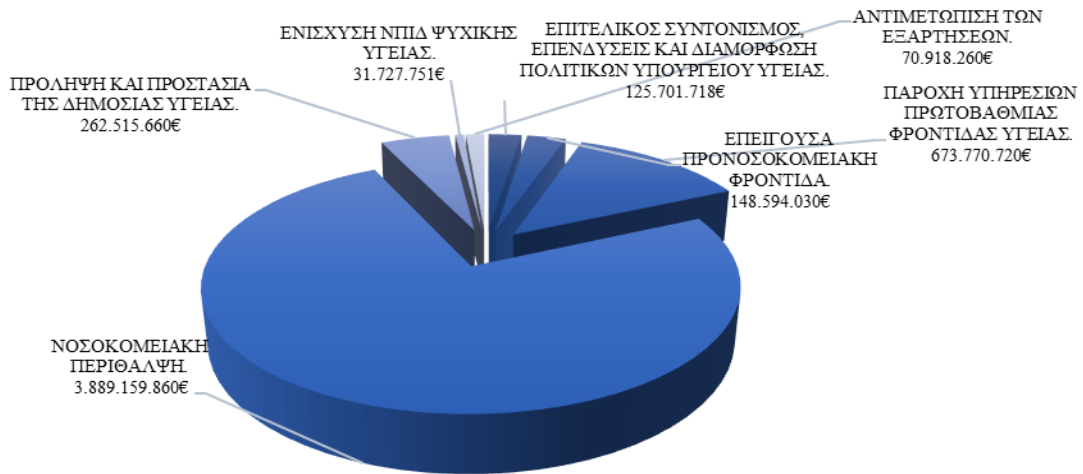
Πίνακας 2.5.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

* Για λόγους εμπιστευτικότητας δεν παρουσιάζεται ανάλυση ανά πρόγραμμα

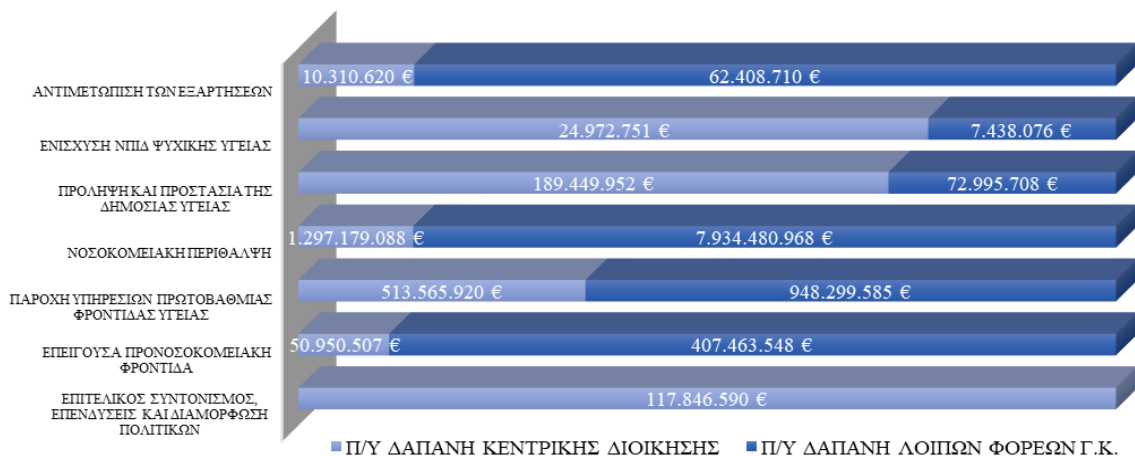
Ανθρώπινοι Πόροι	
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	91.470
ΣΥΝΟΛΟ	91.470

Υπουργείο Υγείας

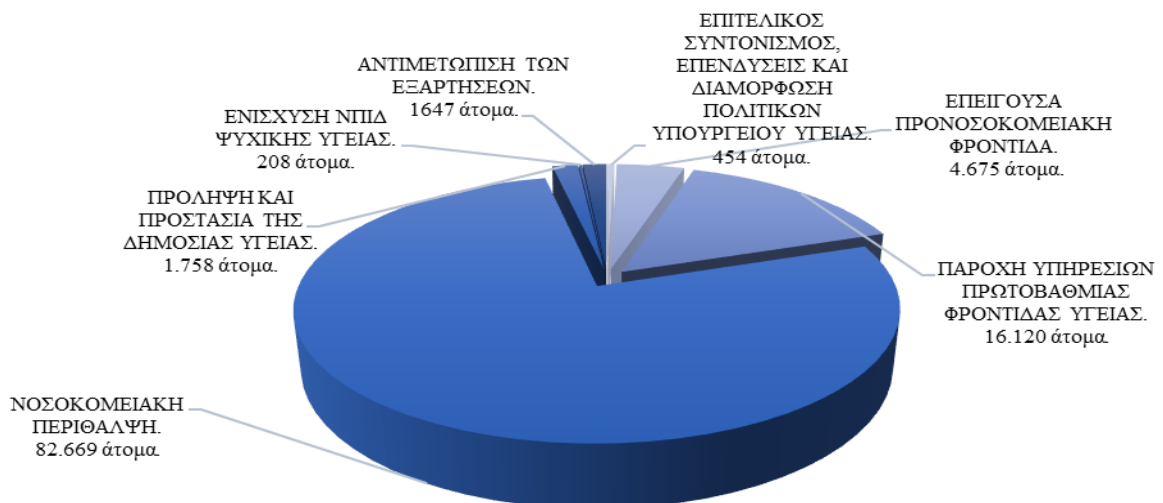
Διάγραμμα 2.14.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.15.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

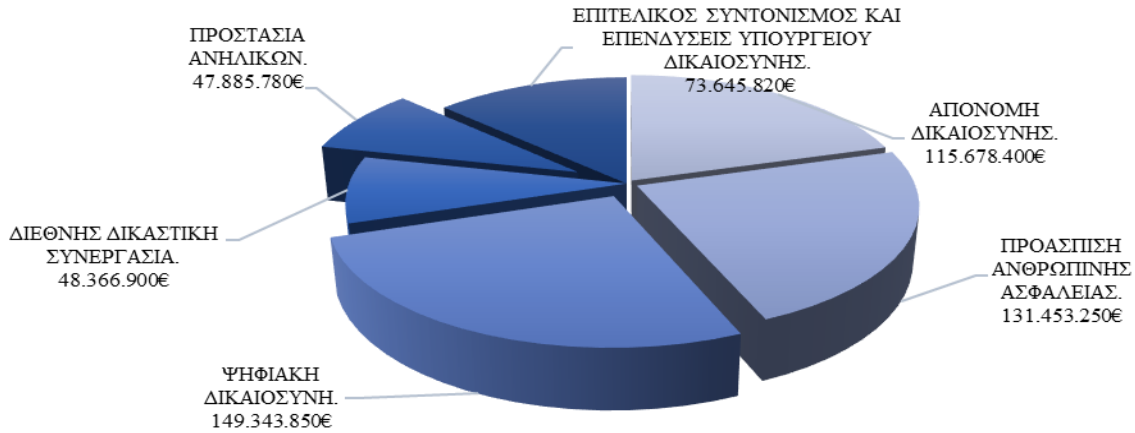

Διάγραμμα 2.16.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

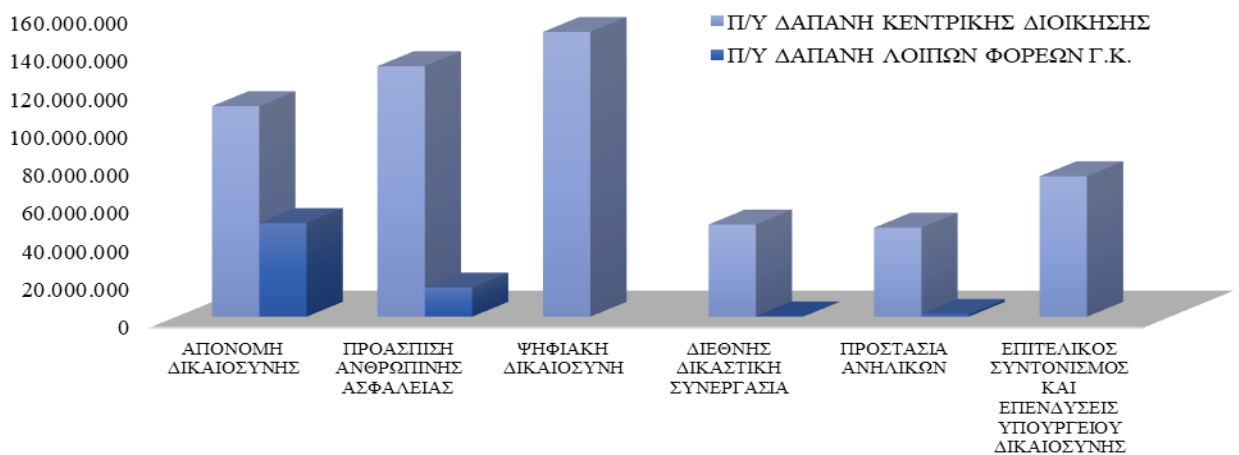

Υπουργείο Δικαιοσύνης

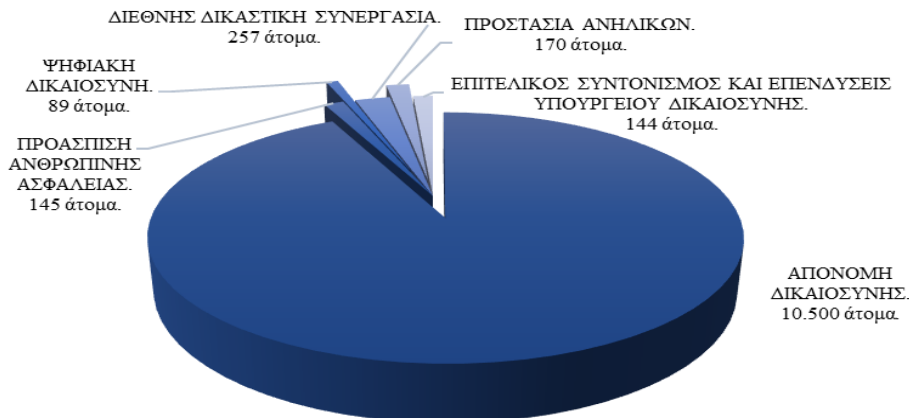
Διάγραμμα 2.17.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.18.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

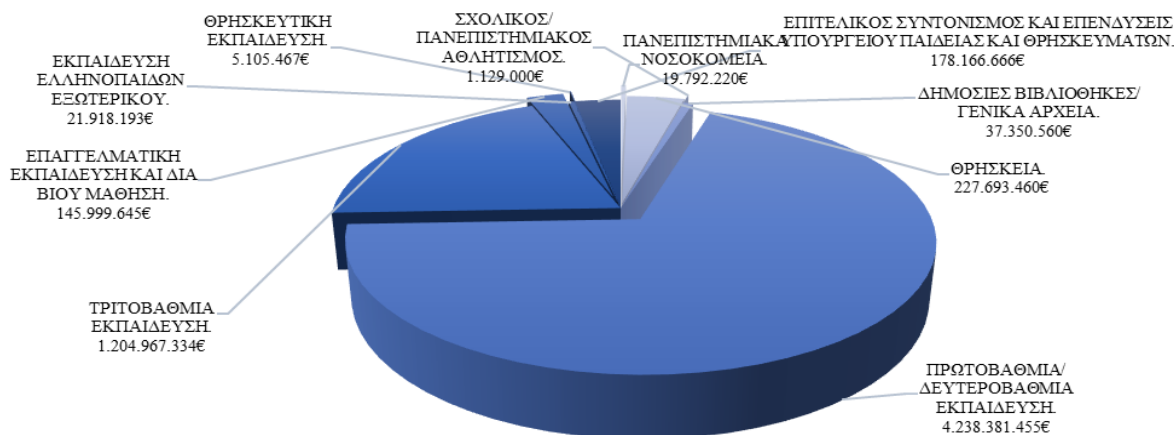

Διάγραμμα 2.19.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

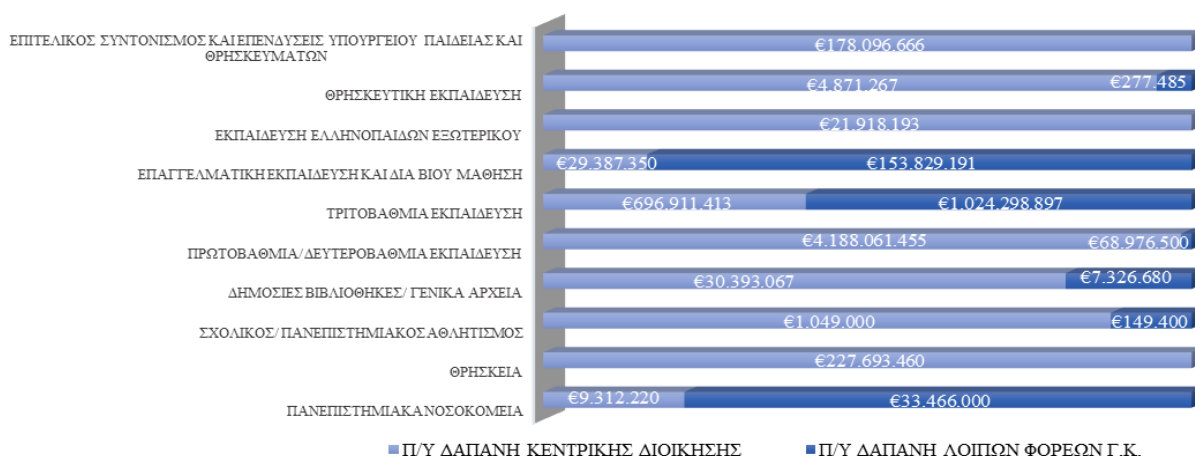

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

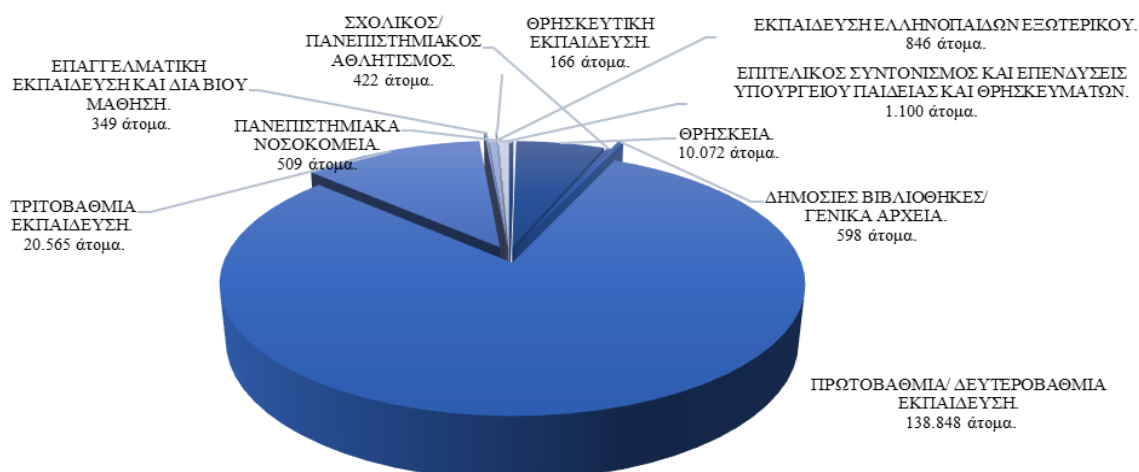
Διάγραμμα 2.20.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.21.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

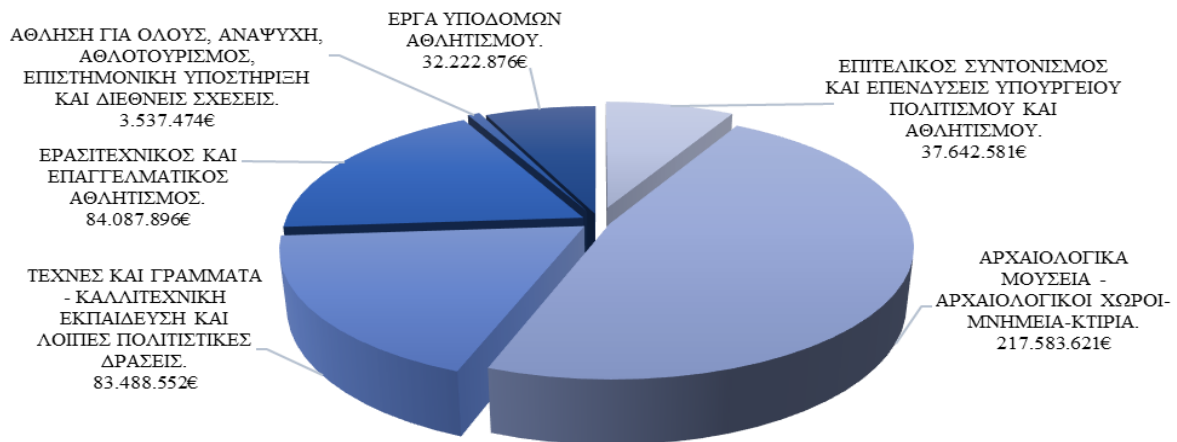

Διάγραμμα 2.22.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

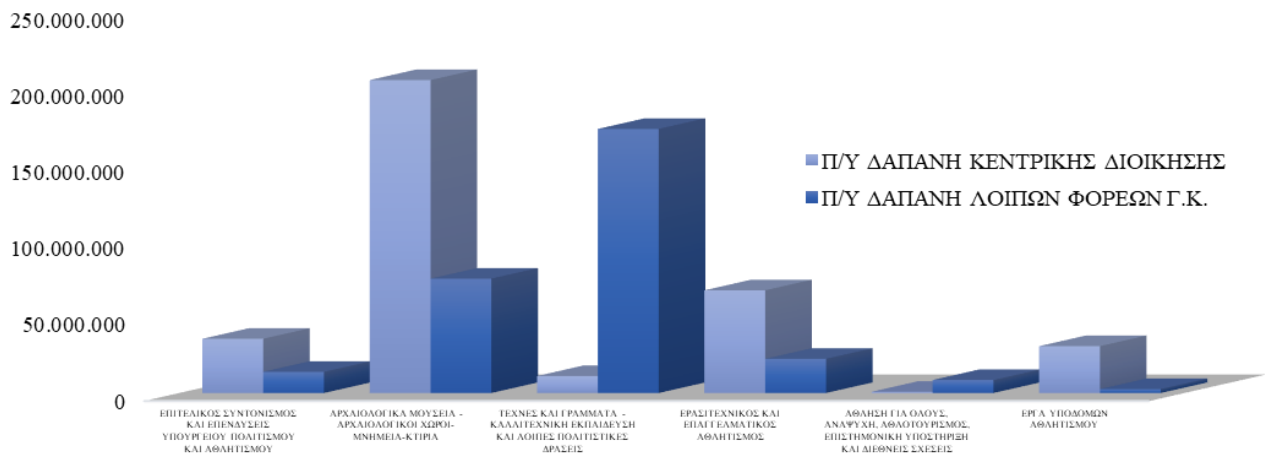

Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

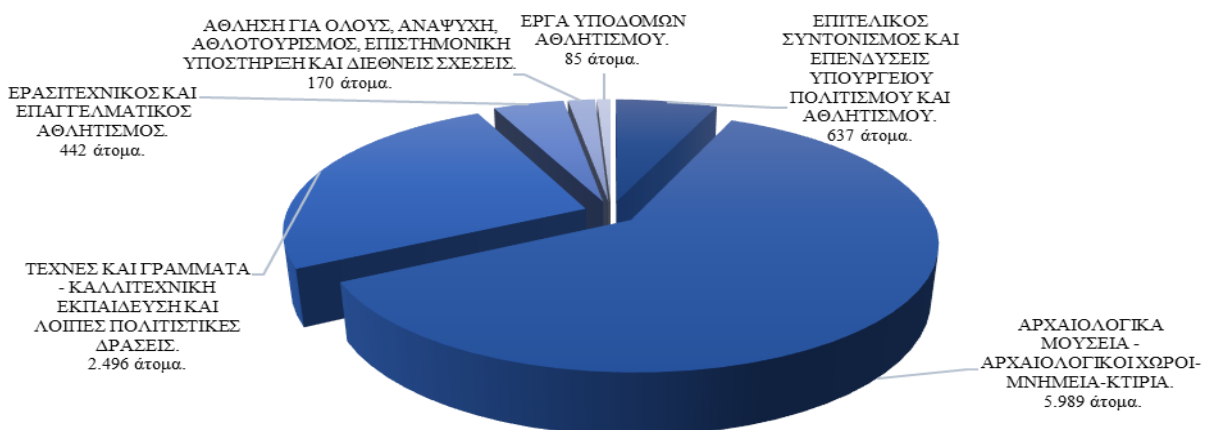
Διάγραμμα 2.23.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.24.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

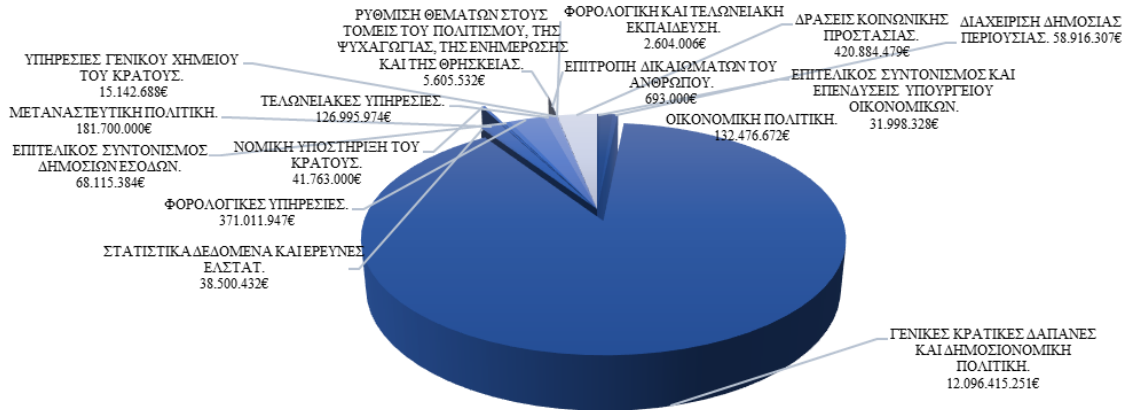

Διάγραμμα 2.25.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

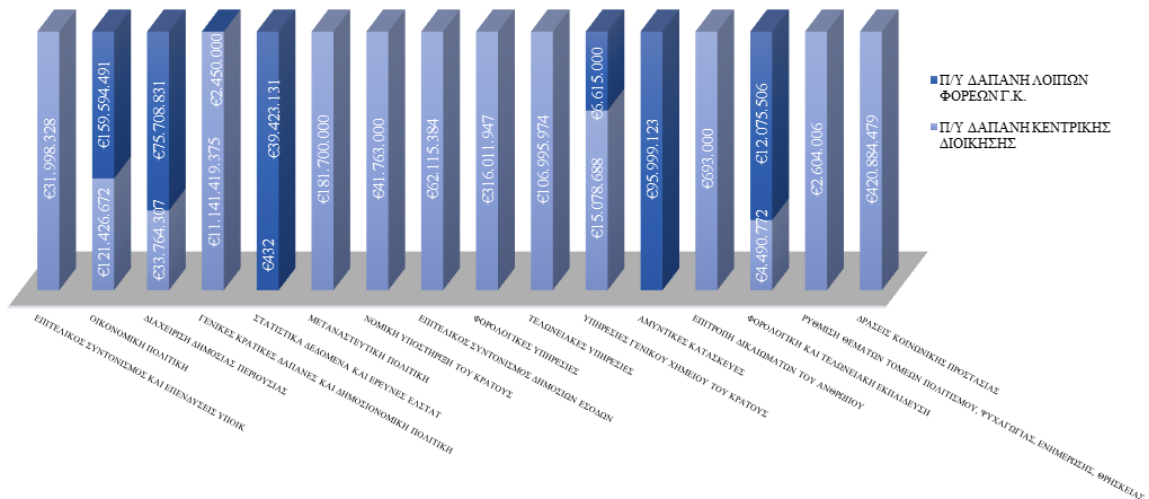

Υπουργείο Οικονομικών

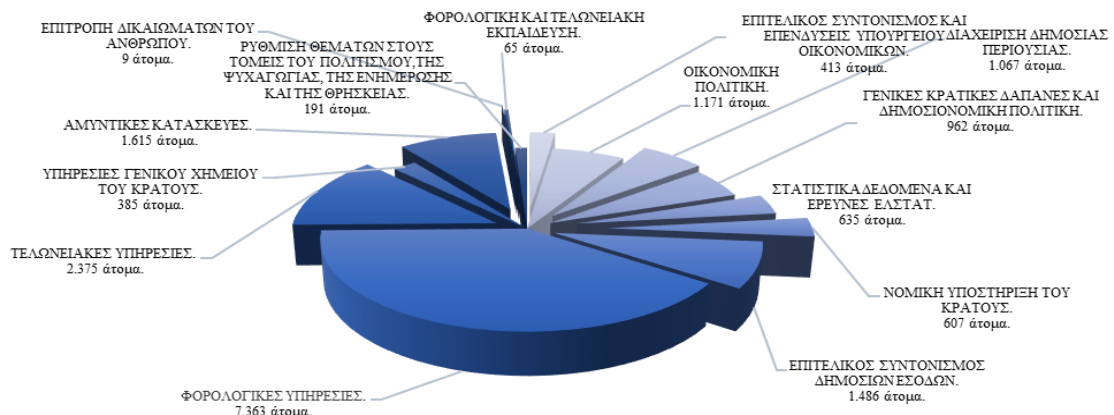
Διάγραμμα 2.26.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.27.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

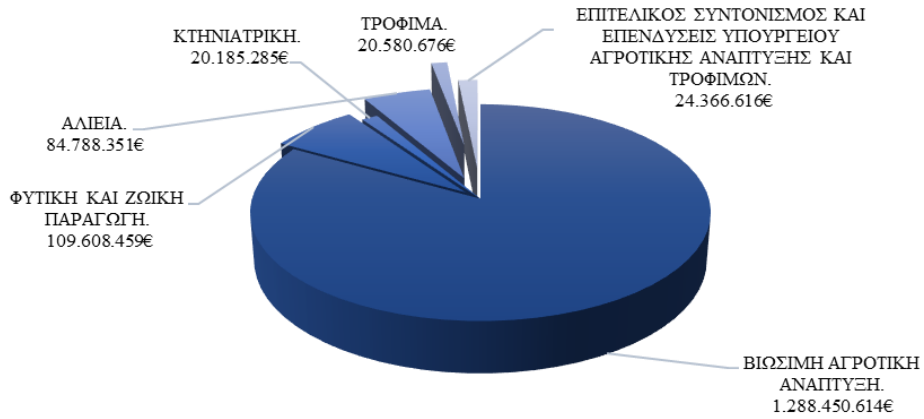

Διάγραμμα 2.28.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

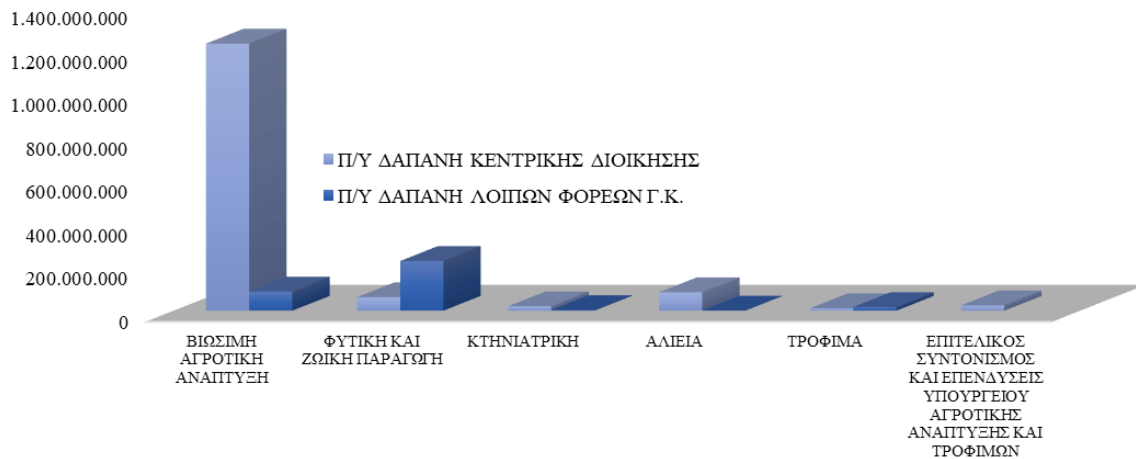

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

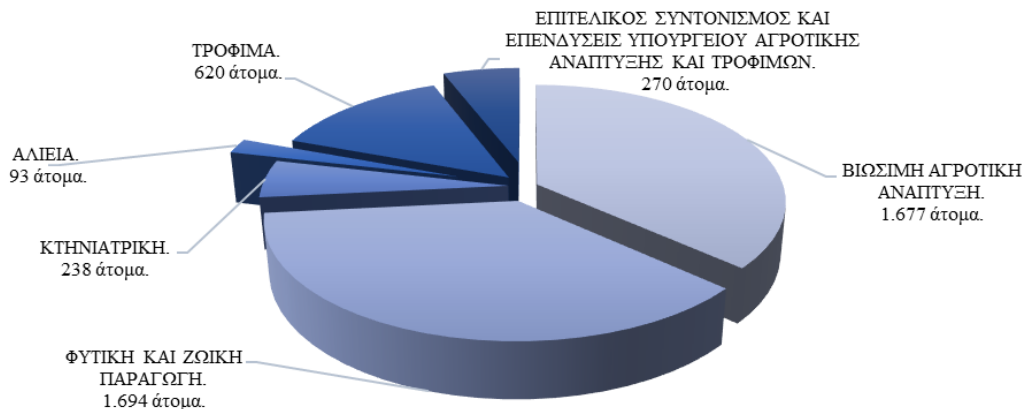
Διάγραμμα 2.29.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.30.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

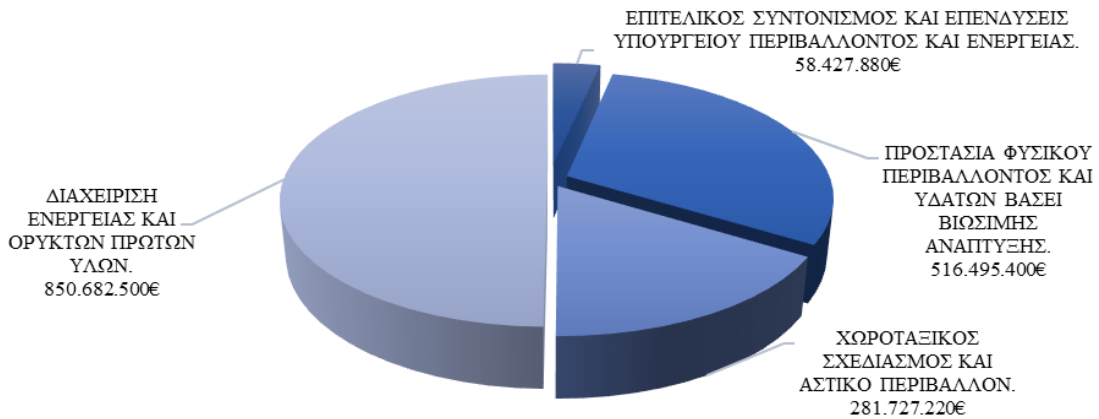

Διάγραμμα 2.31.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

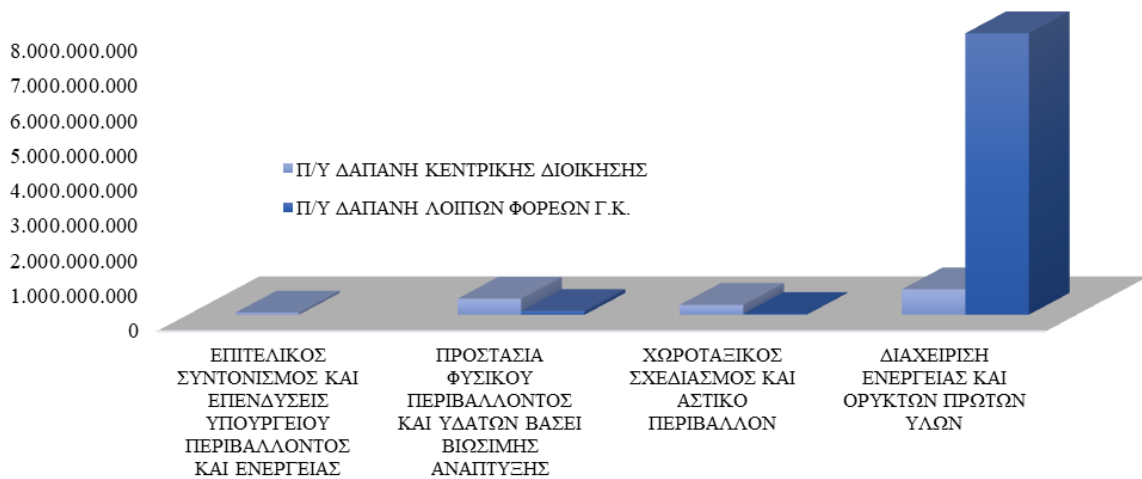

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Διάγραμμα 2.32.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.33.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.34.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

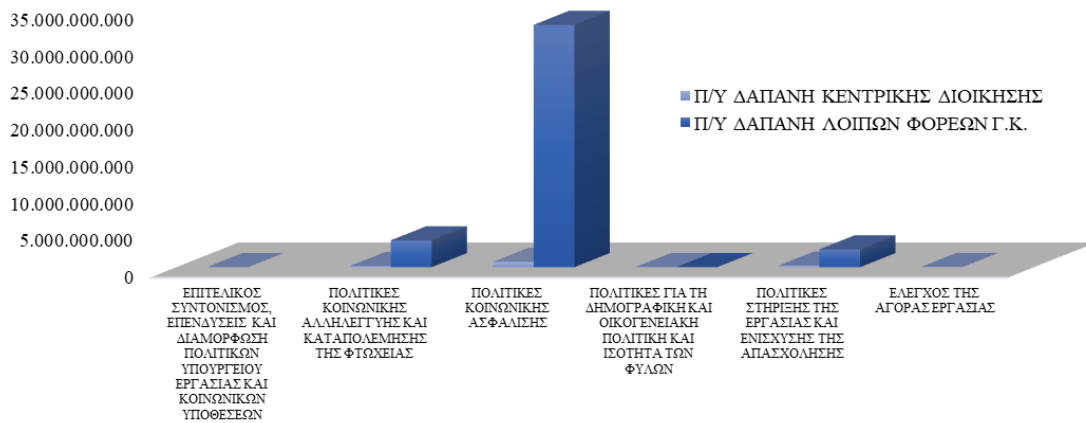

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

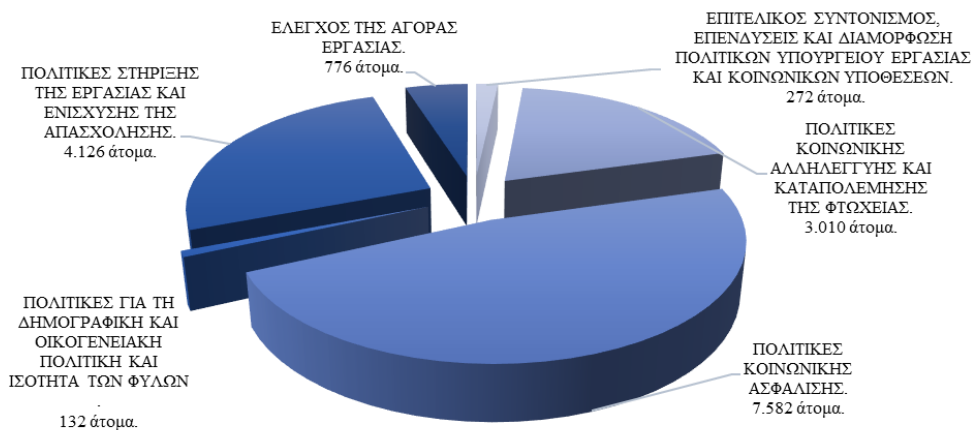
Διάγραμμα 2.35.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.36.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

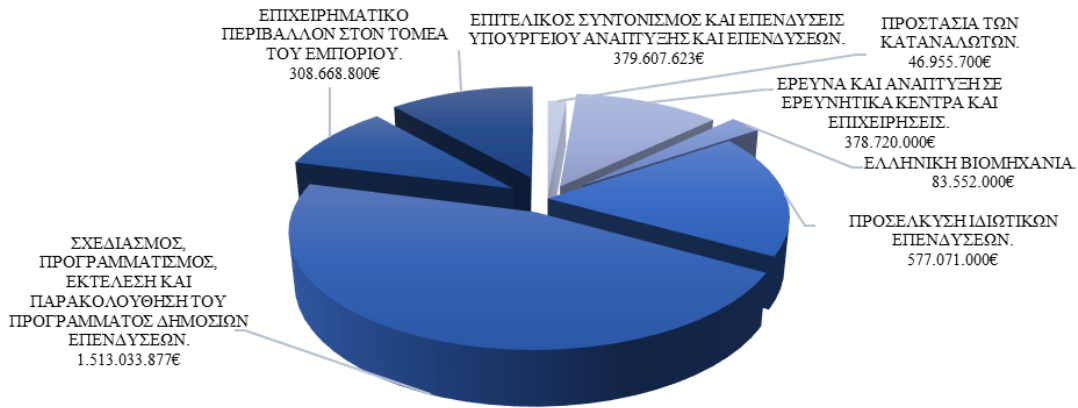

Διάγραμμα 2.37.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

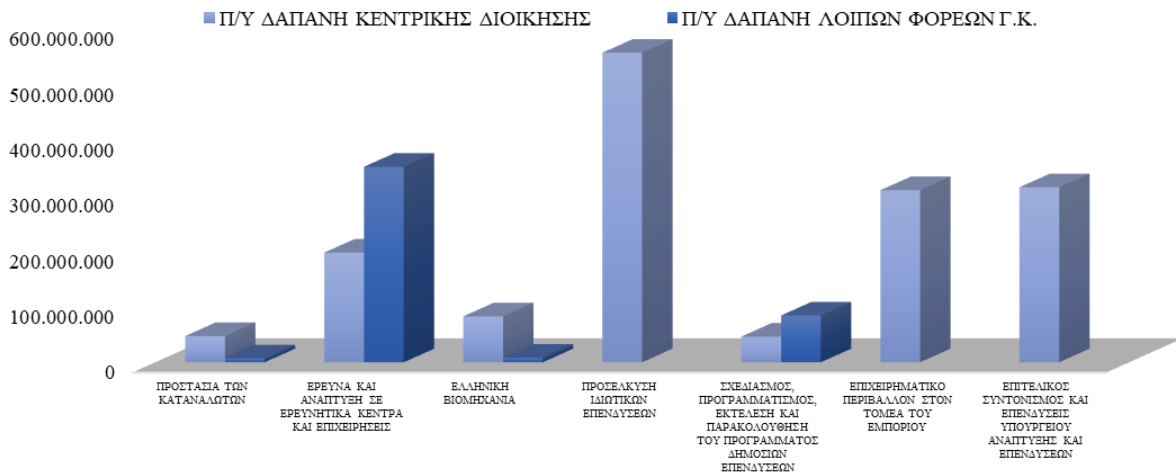

Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων

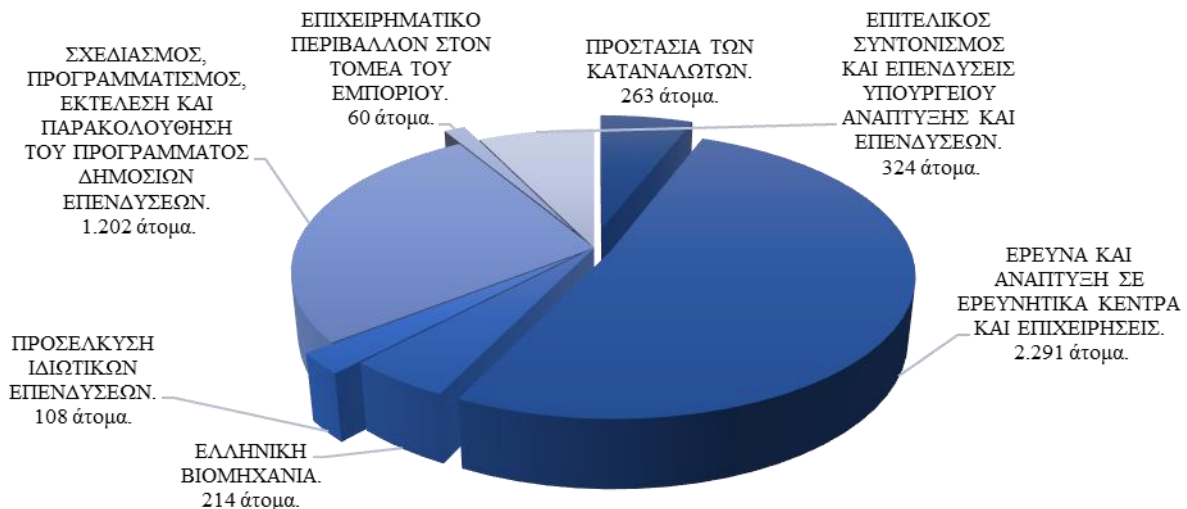
Διάγραμμα 2.38.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.39.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

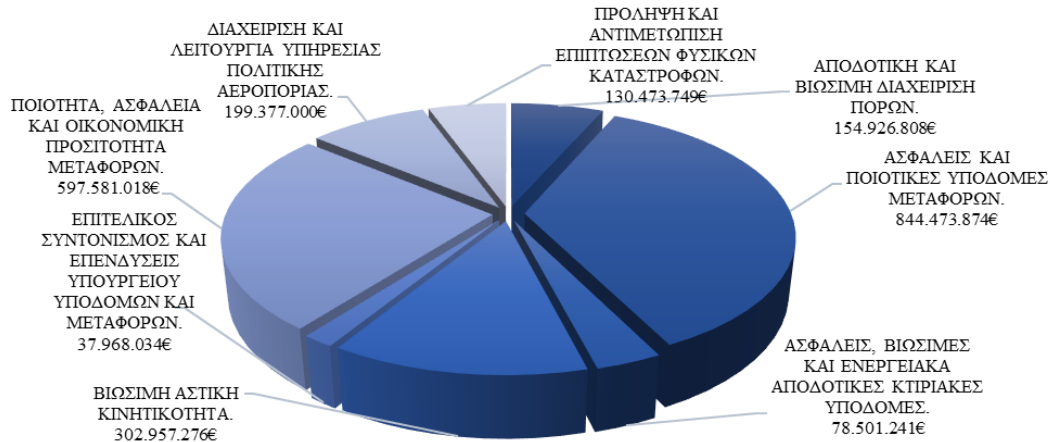

Διάγραμμα 2.40.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

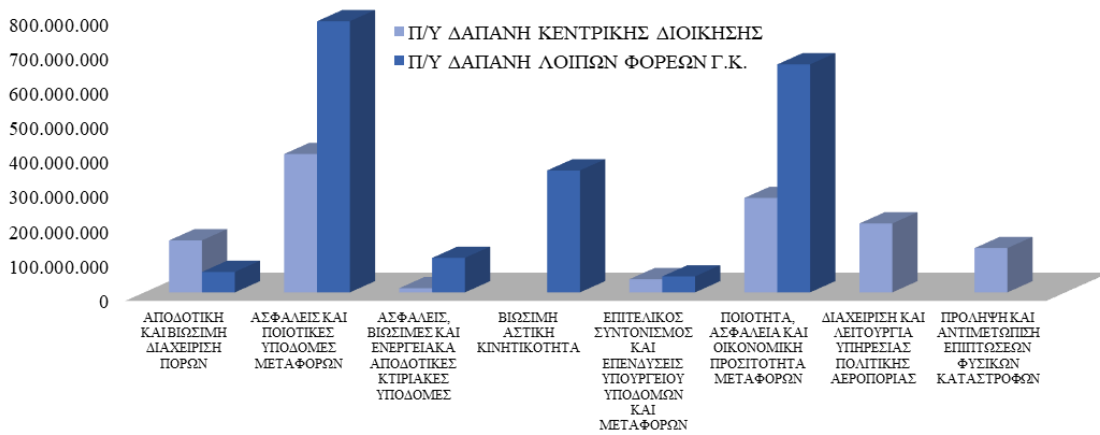

Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών

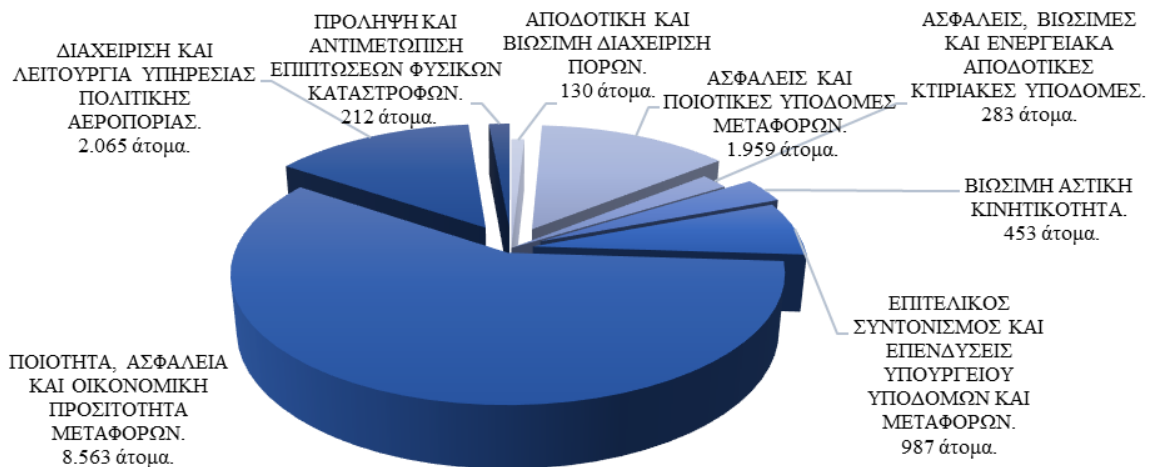
Διάγραμμα 2.41.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.42.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

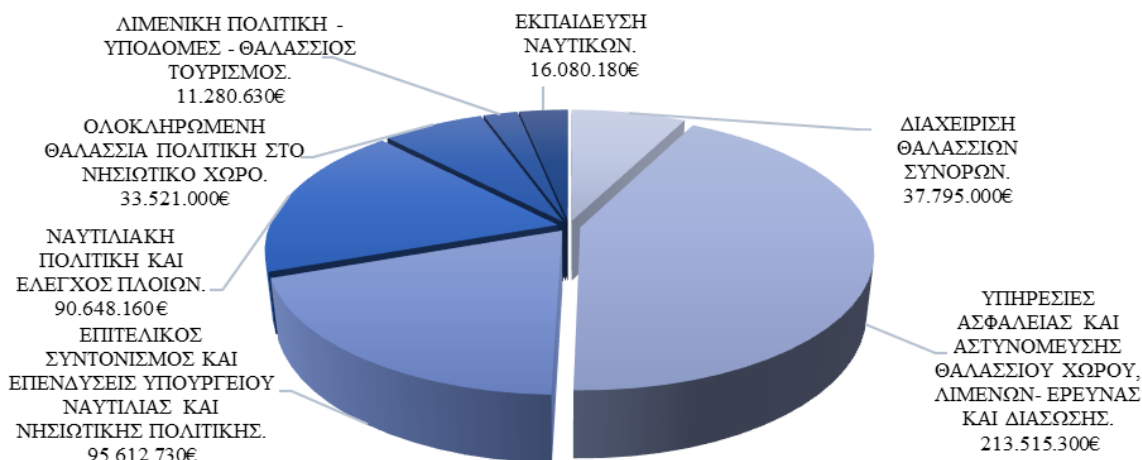

Διάγραμμα 2.43.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

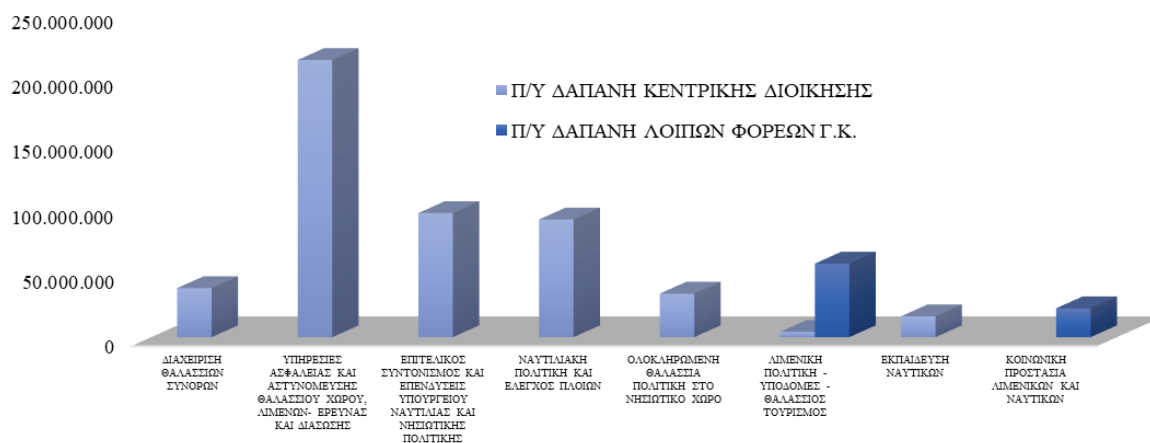

Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

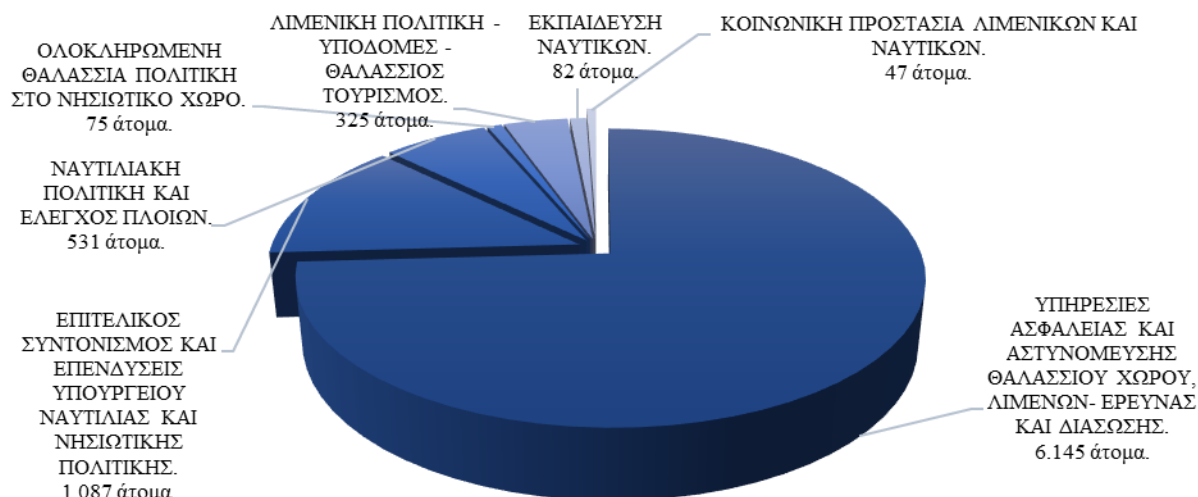
Διάγραμμα 2.44.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.45.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

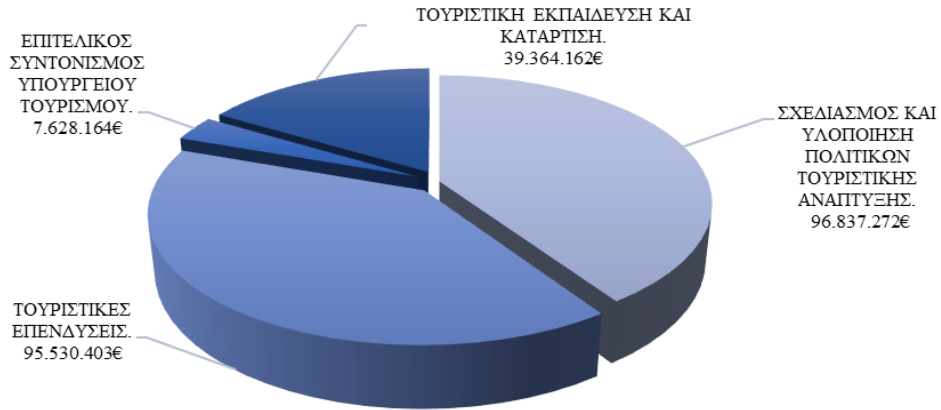

Διάγραμμα 2.46.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

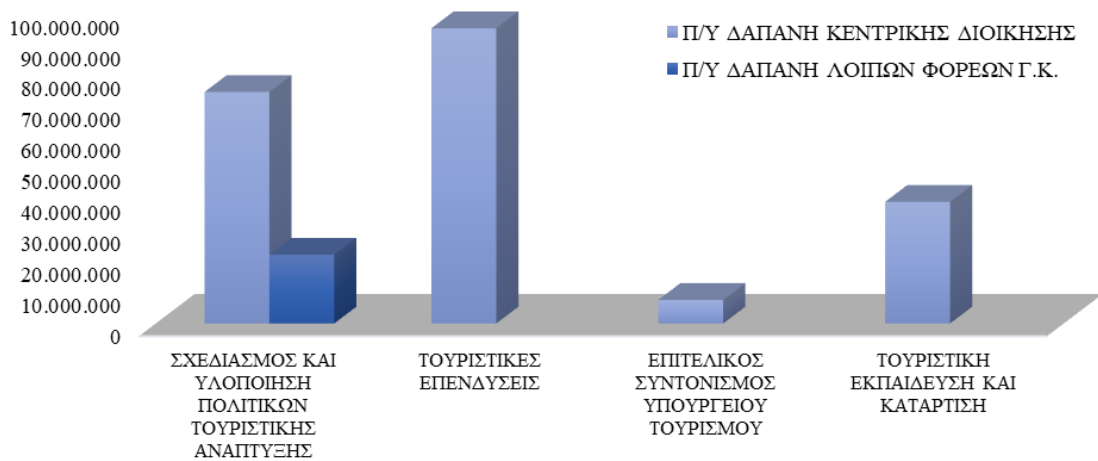

Υπουργείο Τουρισμού

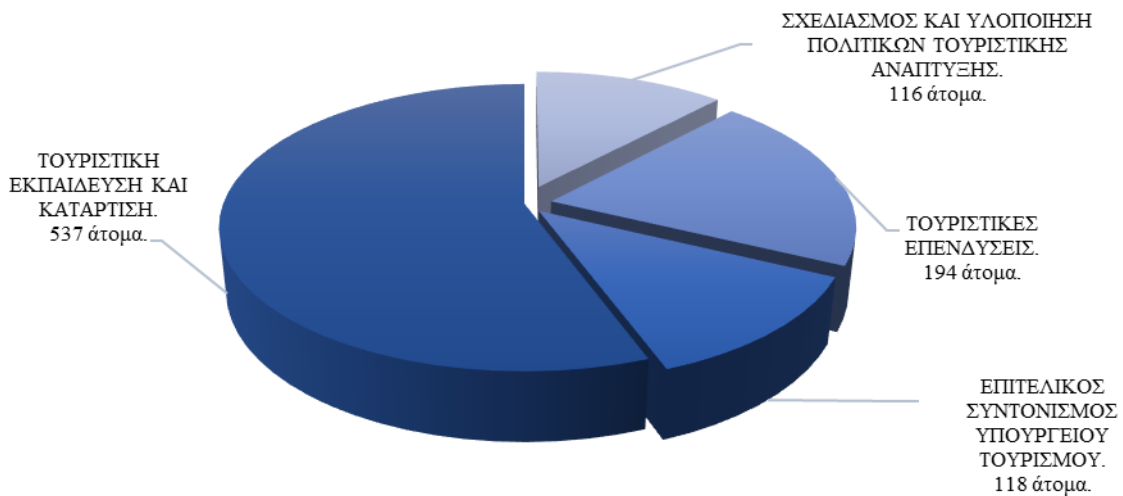
Διάγραμμα 2.47.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.48.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

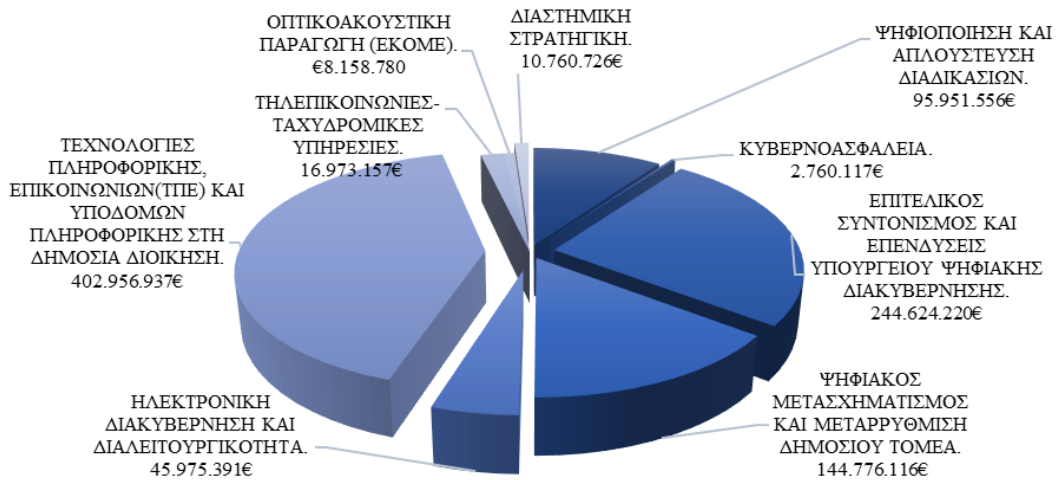

Διάγραμμα 2.49.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

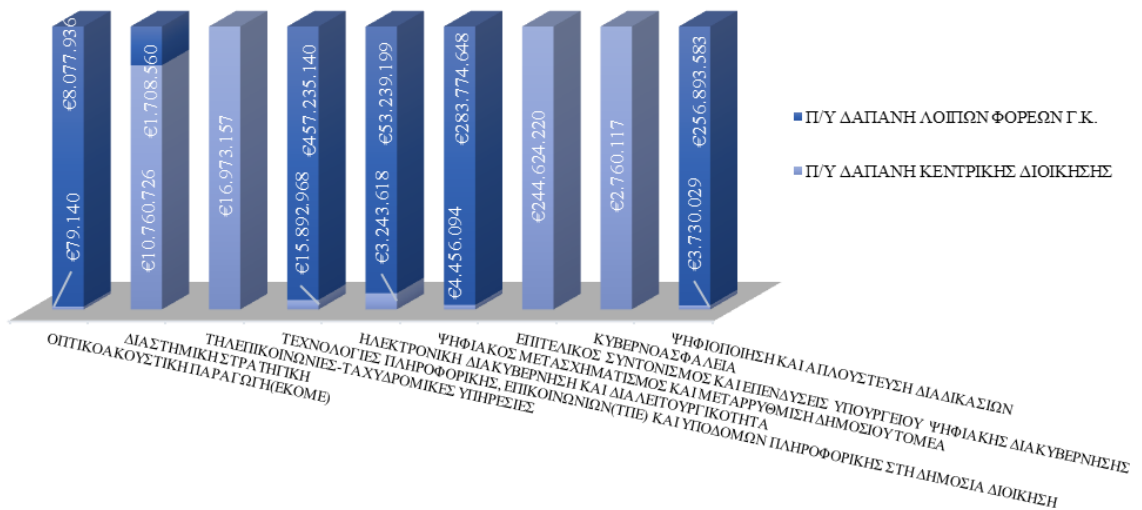

Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

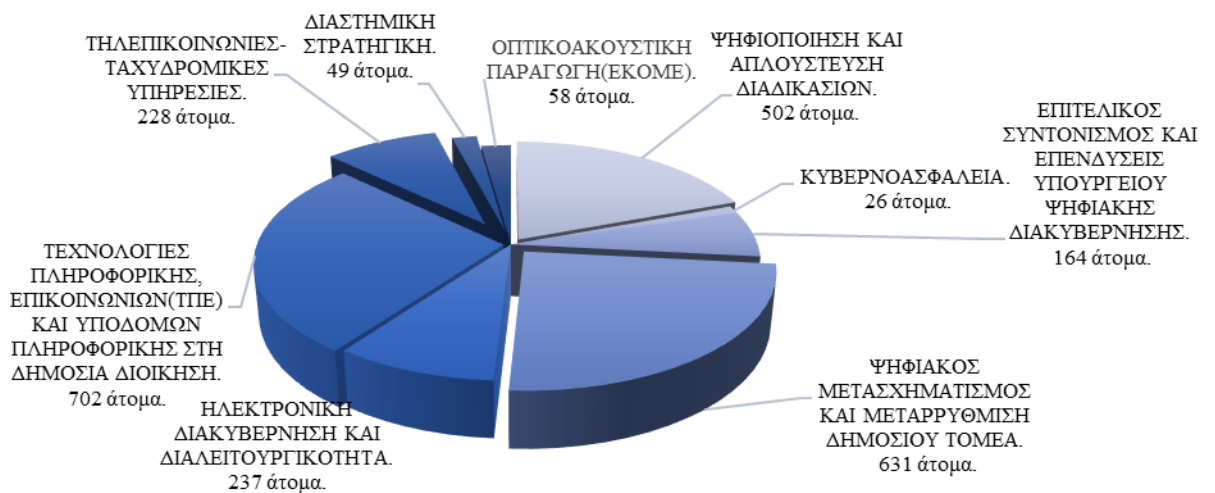
Διάγραμμα 2.50.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.51.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

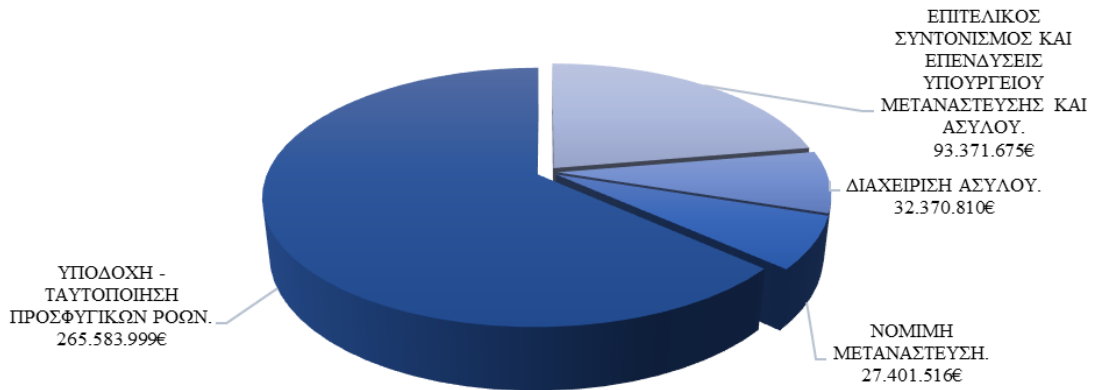

Διάγραμμα 2.52.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου

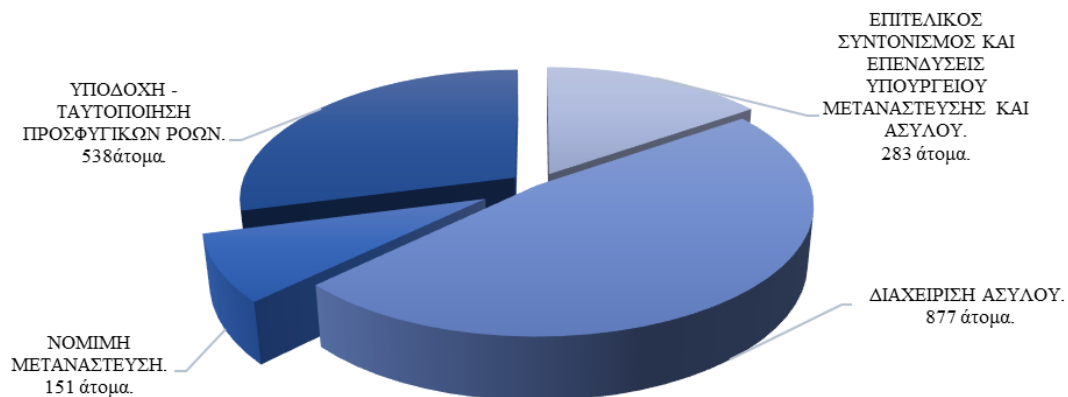
Διάγραμμα 2.53.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.54.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

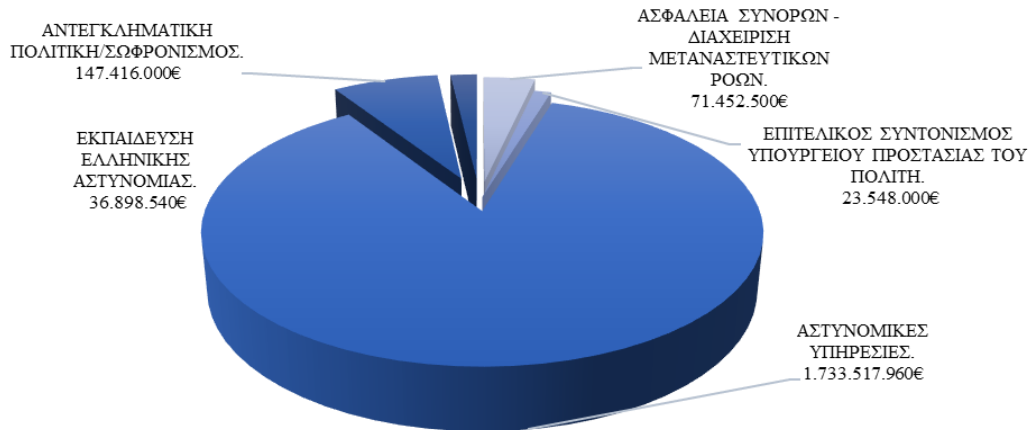

Διάγραμμα 2.55.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

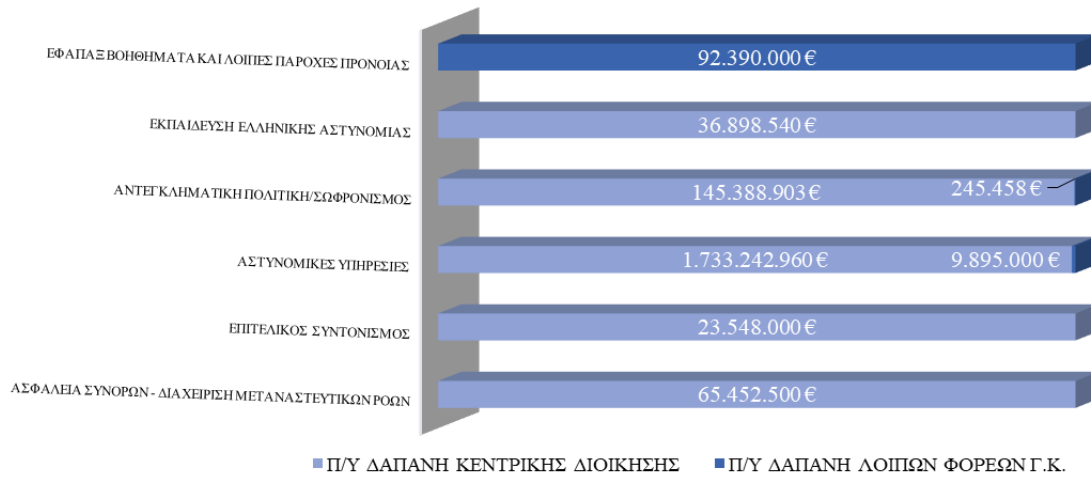

Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη

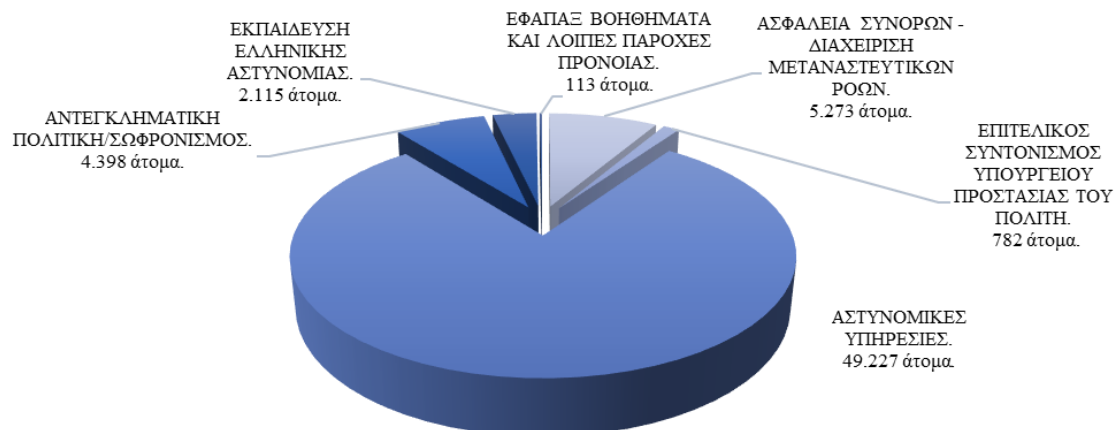
Διάγραμμα 2.56.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.57.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

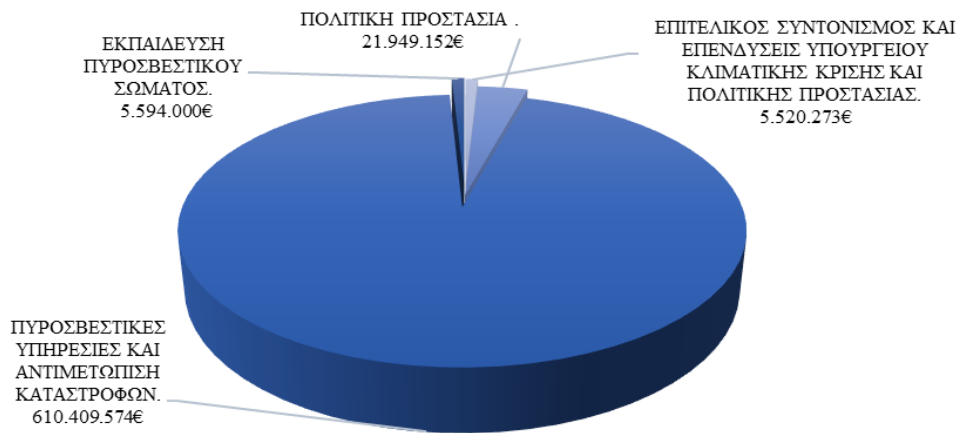

Διάγραμμα 2.58.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

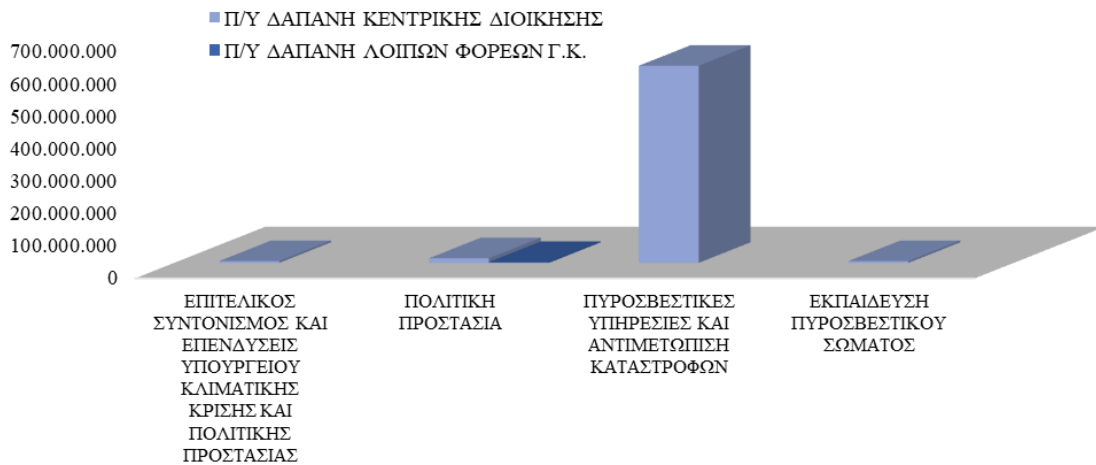

Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας

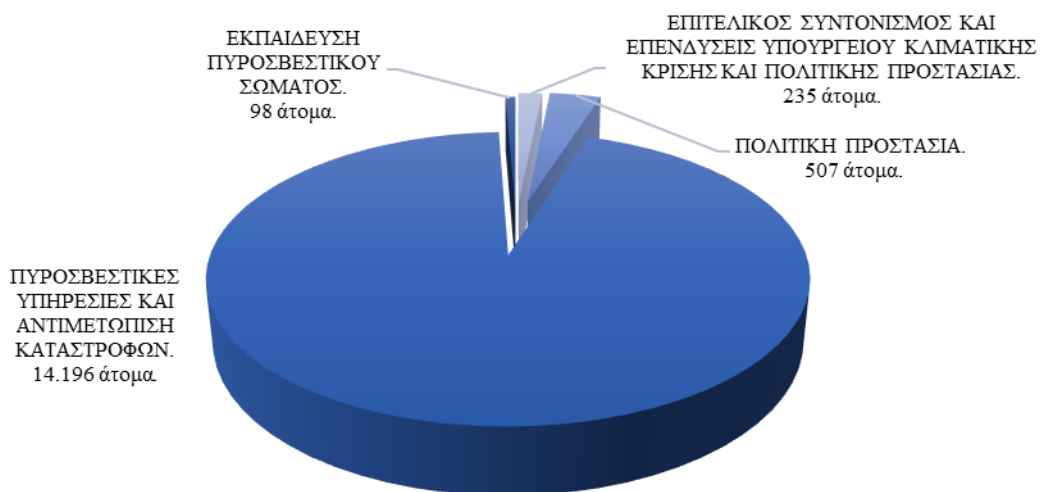
Διάγραμμα 2.59.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.60.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά πρόγραμμα

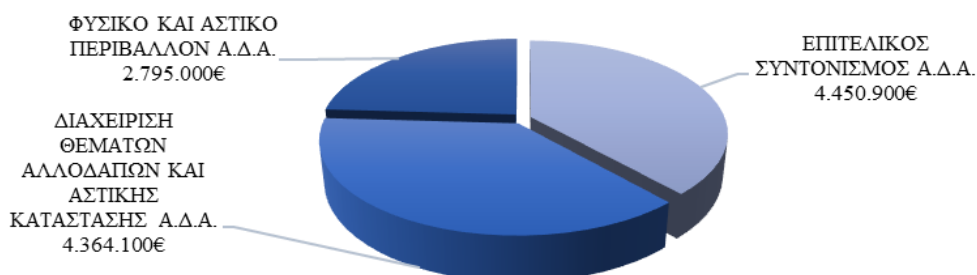
Διάγραμμα 2.61.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής

* Στα Προγράμματα των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων δεν μετέχουν λοιποί φορείς Γενικής Κυβέρνησης

Διάγραμμα 2.62.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

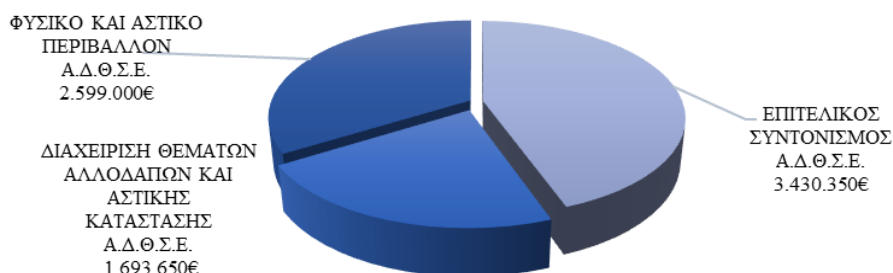

Διάγραμμα 2.63.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

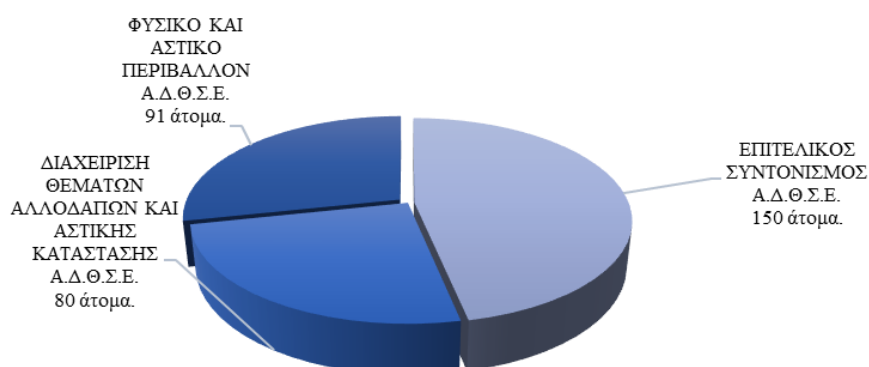

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας

Διάγραμμα 2.64.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

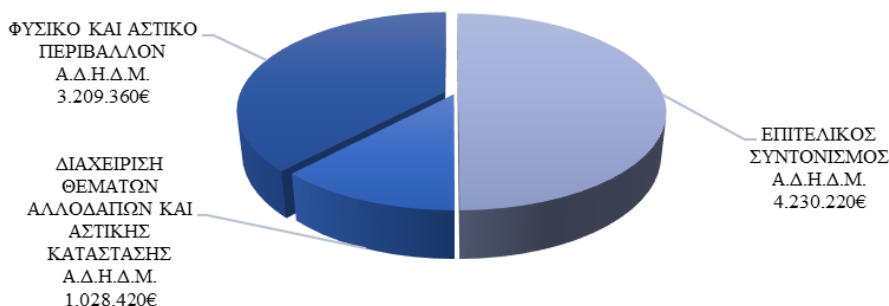

Διάγραμμα 2.65.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

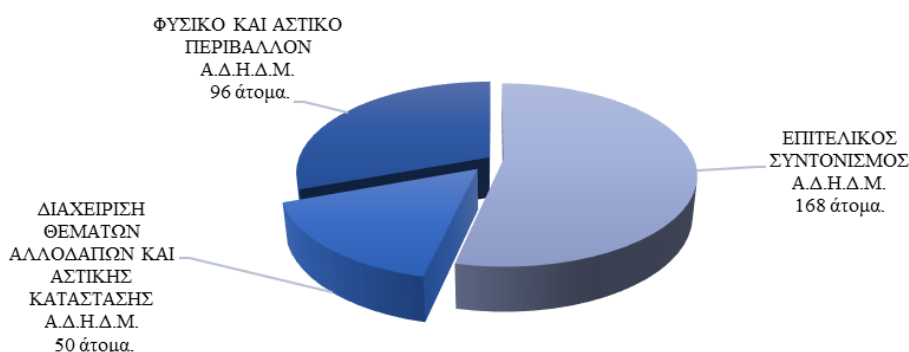

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας

Διάγραμμα 2.66.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

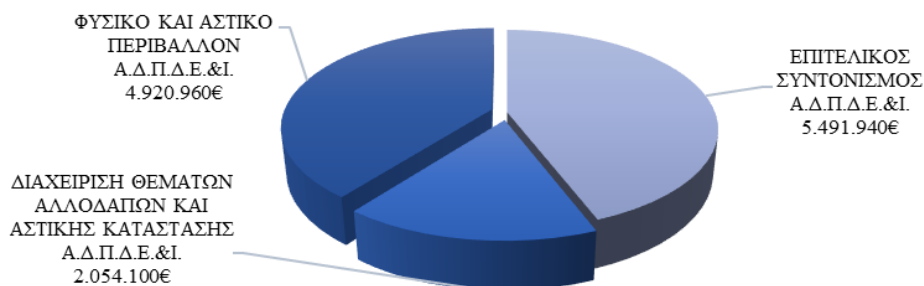

Διάγραμμα 2.67.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

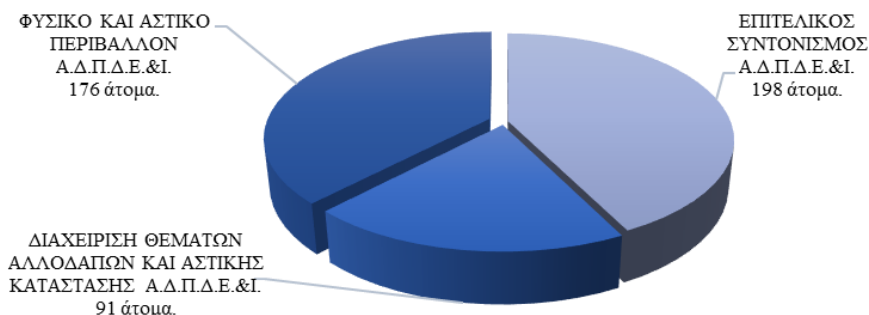

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου-Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου

Διάγραμμα 2.68.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

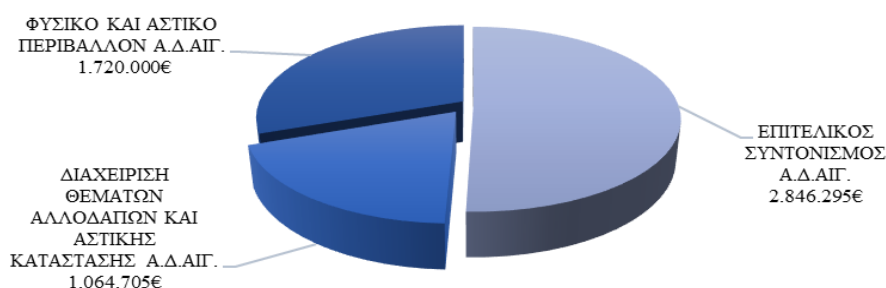

Διάγραμμα 2.69.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

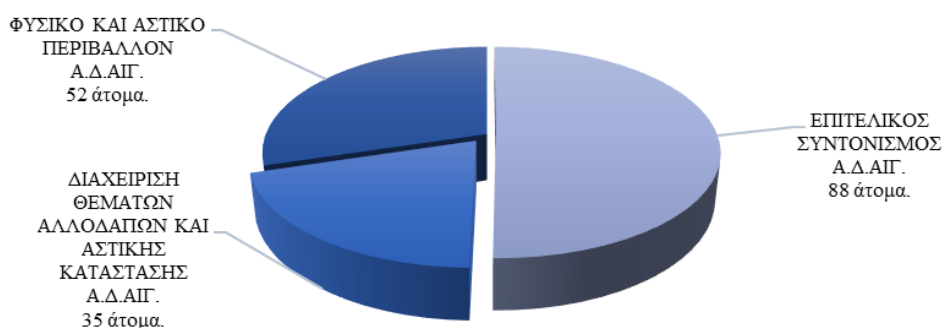

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου

Διάγραμμα 2.70.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

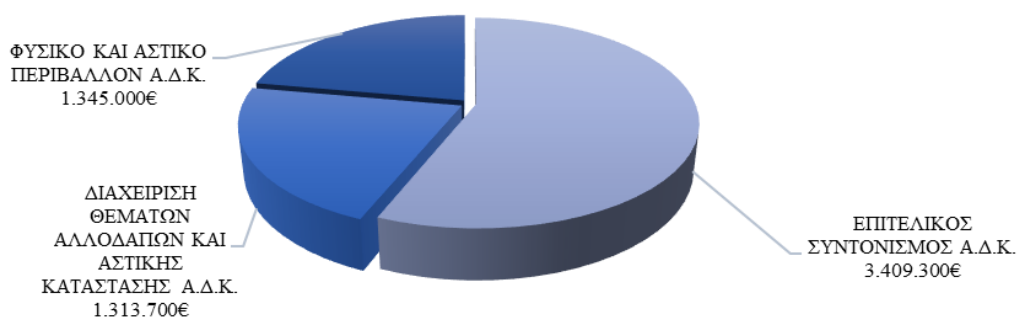

Διάγραμμα 2.71.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

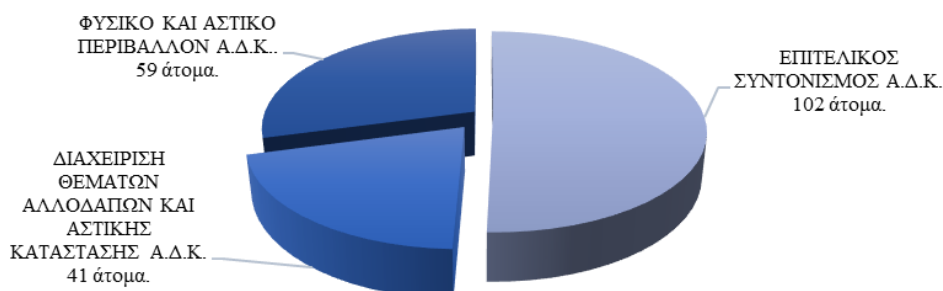

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης

Διάγραμμα 2.72.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

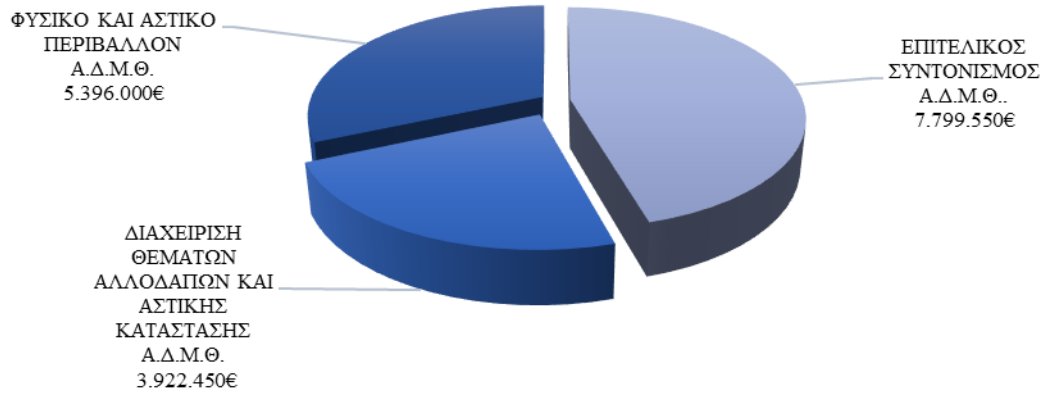

Διάγραμμα 2.73.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

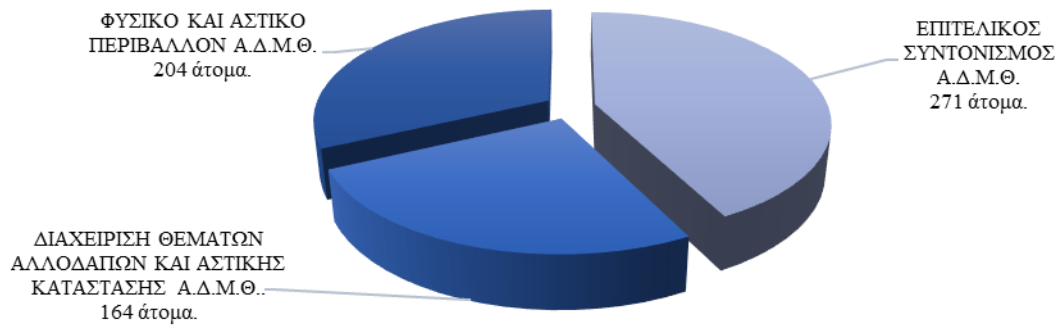

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας-Θράκης

Διάγραμμα 2.74.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα

Διάγραμμα 2.75.: Ανθρώπινοι πόροι ανά πρόγραμμα

Συγκεντρωτικά, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη από τον κρατικό προϋπολογισμό ανά Πρόγραμμα, αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 2.6.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά Πρόγραμμα (σε χιλιάδες ευρώ)					
Κωδ.	Φορείς Προγράμματα	Προϋπολογισμός σε χιλιάδες ευρώ			Σύνολο
		Τακτικός	ΠΔΕ		
			Εθνικό	Συγχρηματοδοτούμενο	
1001	ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	4.263	0	0	4.263
01.1001.001	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	4.263	0	0	4.263
1003	ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ	148.900	0	1.000	149.900
01.1003.001	ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ	148.900	0	1.000	149.900
1004	ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	34.679	5.000	1.000	40.679
01.1004.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	6.052	4.500	1.000	11.552
01.1004.002	ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ	4.361	0	0	4.361
01.1004.003	ΣΥΝΟΧΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΝΟΜΟΠΡΑΞΕΥΑΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	7.757	500	0	8.257
08.1004.001	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ	16.509	0	0	16.509
1007	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	3.215.620	179.128	154.000	3.548.748
01.1007.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	28.234	1.600	1.200	31.034
01.1007.002	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ	13.635	0	0	13.635
01.1007.003	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ	6.048	7.587	251	13.885
01.1007.004	ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ	18.264	1.053	401	19.718
01.1007.005	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	4.325	8.888	12.500	25.712
01.1007.006	ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΗ	7.209	0	1.001	8.210
01.1007.007	ΕΛΕΓΧΟΣ, ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	8.523	0	650	9.173
01.1007.008	ΕΚΛΟΓΕΣ-ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ	172.144	0	0	172.144
12.1007.001	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	2.957.239	160.000	138.000	3.255.239
1009	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	266.470	8.575	7.000	282.045
01.1009.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	25.791	2.648	386	28.825
01.1009.002	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	17.668	4.500	5.913	28.081
01.1009.003	ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ-ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ	183.667	1.265	685	185.617
01.1009.004	ΑΠΟΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ	37.128	122	0	37.250
09.1009.001	ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ	2.216	40	15	2.271
1011	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	5.687.800	10.000	10.000	5.707.800
01.1011.001	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ – ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΕΣ ΡΟΕΣ	0	0	1.000	1.000
02.1011.001	ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΠΕΙΛΩΝ - ΕΓΓΥΗΣΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ	5.130.831	0	450	5.131.281
02.1011.002	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ/ΔΡΑΣΕΙΣ ΥΠΕΘΑ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ	91.254	0	0	91.254
02.1011.003	ΣΥΛΛΟΓΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ – ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΕΠ΄ ΩΦΕΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	34.441	0	0	34.441
02.1011.004	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	13.644	6.100	450	20.194
03.1011.001	ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	63.360	715	2.700	66.775
05.1011.001	ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	585	2.080	5.400	8.065
07.1011.001	ΠΑΡΟΧΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ	268.888	650	0	269.538
09.1011.001	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ	84.798	455	0	85.253

Πίνακας 2.6.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά Πρόγραμμα (σε χιλιάδες ευρώ)

Κωδ.	Φορείς Προγράμματα	Προϋπολογισμός σε χιλιάδες ευρώ			
		Τακτικός	ΠΔΕ		Σύνολο
			Εθνικό	Συγχρηματοδοτούμενο	
1015	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	4.776.460	375.928	50.000	5.202.388
07.1015.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ, ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ	42.409	49.293	34.000	125.702
07.1015.002	ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΠΡΟΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	105.043	43.551	0	148.594
07.1015.003	ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ	586.668	87.103	0	673.771
07.1015.004	ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ	3.769.394	119.766	0	3.889.160
07.1015.005	ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ	202.964	43.551	16.000	262.516
07.1015.006	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΝΠΙΔ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	6.323	25.405	0	31.728
10.1015.001	ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ	63.660	7.259	0	70.918
1017	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	515.955	37.419	13.000	566.374
03.1017.001	ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	94.380	15.839	5.460	115.678
03.1017.002	ΠΡΟΑΣΠΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	131.453	0	0	131.453
03.1017.003	ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ	123.134	19.710	6.500	149.344
03.1017.004	ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ	47.977	0	390	48.367
03.1017.005	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ	47.886	0	0	47.886
03.1017.006	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	71.125	1.871	650	73.646
1019	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	5.015.300	495.204	570.000	6.080.504
07.1019.001	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ	16.962	2.831	0	19.792
08.1019.001	ΘΡΗΣΚΕΙΑ	225.893	0	1.800	227.693
08.1019.002	ΣΧΟΛΙΚΟΣ/ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	1.129	0	0	1.129
08.1019.003	ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ/ ΓΕΝΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ	26.919	10.432	0	37.351
09.1019.001	ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ/ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	3.575.818	171.866	490.698	4.238.381
09.1019.002	ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	921.820	233.147	50.000	1.204.967
09.1019.003	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ	80.417	45.082	20.500	146.000
09.1019.004	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	21.918	0	0	21.918
09.1019.005	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	4.905	0	200	5.105
09.1019.006	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	139.518	31.846	6.802	178.167
1021	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	339.969	103.594	15.000	458.563
08.1021.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	34.563	0	3.080	37.643
08.1021.002	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΜΟΥΣΕΙΑ - ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ-ΜΝΗΜΕΙΑ-ΚΤΙΡΙΑ	139.040	72.605	5.938	217.584
08.1021.003	ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	76.876	631	5.982	83.489
08.1021.004	ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	84.088	0	0	84.088
08.1021.005	ΑΘΛΗΣΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ, ΑΝΑΨΥΧΗ, ΑΘΛΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	3.537	0	0	3.537
08.1021.006	ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	1.865	30.358	0	32.223
1023	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	13.422.979	149.844	20.000	13.592.823
01.1023.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	28.773	965	2.260	31.998
01.1023.002	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	74.214	52.263	6.000	132.477
01.1023.003	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	57.096	1.820	0	58.916
01.1023.004	ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	12.085.723	10.052	640	12.096.415
01.1023.005	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ ΕΛΣΤΑΤ	38.500	0	0	38.500
01.1023.006	ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	181.700	0	0	181.700
01.1023.007	ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	41.763	0	0	41.763
01.1023.008	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	61.305	6.664	146	68.115

Πίνακας 2.6.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά Πρόγραμμα (σε χιλιάδες ευρώ)

Κωδ.	Φορείς Προγράμματα	Προϋπολογισμός σε χιλιάδες ευρώ			Σύνολο
		Τακτικός	ΠΔΕ		
			Εθνικό	Συγχρηματοδοτούμενο	
01.1023.009	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	315.214	55.701	97	371.012
01.1023.010	ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	96.675	21.675	8.646	126.996
01.1023.011	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΧΗΜΕΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	13.496	632	1.014	15.143
03.1023.001	ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	693	0	0	693
08.1023.001	ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΤΗΣ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ, ΤΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ	4.505	0	1.100	5.606
09.1023.001	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	2.435	72	97	2.604
10.1023.001	ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	420.884	0	0	420.884
1029	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ	229.408	118.572	1.200.000	1.547.980
11.1029.001	ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	123.147	70.964	1.094.340	1.288.451
11.1029.002	ΦΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	63.563	39.938	6.108	109.608
11.1029.003	ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ	6.985	0	13.200	20.185
11.1029.004	ΑΛΙΕΙΑ	2.365	7.519	74.904	84.788
11.1029.005	ΤΡΟΦΙΜΑ	14.185	0	6.396	20.581
11.1029.006	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	19.163	152	5.052	24.367
1031	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	298.235	759.098	650.000	1.707.333
05.1031.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	14.383	42.305	1.740	58.428
05.1031.002	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΩΝ ΒΑΣΕΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	138.588	119.144	258.764	516.495
05.1031.003	ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	6.536	170.443	104.749	281.727
05.1031.004	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ	138.728	427.206	284.749	850.683
1033	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	21.795.657	397.029	300.000	22.492.686
10.1033.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ, ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	14.013	0	0	14.013
10.1033.002	ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ	3.662.512	28.144	51.939	3.742.595
10.1033.003	ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	17.034.506	11.074	6.580	17.052.161
10.1033.004	ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ	1.913	20.570	1.432	23.915
10.1033.005	ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	1.053.584	337.241	240.048	1.630.874
10.1033.006	ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	29.129	0	0	29.129
1035	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	133.631	728.978	2.425.000	3.287.609
04.1035.001	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ	2.472	769	43.715	46.956
04.1035.002	ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	85.272	105.473	187.975	378.720
04.1035.003	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	6.258	4.337	72.957	83.552
04.1035.004	ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	5.401	79.850	491.820	577.071
04.1035.005	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ, ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	2.434	309.467	1.201.133	1.513.034
04.1035.006	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	7.669	0	301.000	308.669
04.1035.007	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	24.125	229.082	126.401	379.608
1039	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	851.454	714.805	780.000	2.346.259
06.1039.001	ΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΟΡΩΝ	2.582	141.373	10.971	154.927
06.1039.002	ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	66.542	333.184	444.748	844.474
06.1039.003	ΑΣΦΑΛΕΙΣ, ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΑΠΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	36.450	42.052	0	78.501

Πίνακας 2.6.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά Πρόγραμμα (σε χιλιάδες ευρώ)

Κωδ.	Φορείς Προγράμματα	Προϋπολογισμός σε χιλιάδες ευρώ			
		Τακτικός	ΠΔΕ		Σύνολο
			Εθνικό	Συγχρηματοδοτούμενο	
06.1039.004	ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ	0	8.473	294.484	302.957
06.1039.005	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	37.044	199	725	37.968
06.1039.006	ΠΟΙΟΤΗΤΑ, ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΙΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	504.508	85.945	7.129	597.581
06.1039.007	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ	199.377	0	0	199.377
10.1039.001	ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ	4.951	103.580	21.943	130.474
1041	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ & ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	284.223	154.230	60.000	498.453
03.1041.001	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ	2.795	0	35.000	37.795
03.1041.002	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΛΙΜΕΝΩΝ- ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΩΣΗΣ	199.763	2.252	11.500	213.515
04.1041.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	44.063	50.000	1.550	95.613
04.1041.002	ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΛΟΙΩΝ	27.340	63.308	0	90.648
04.1041.003	ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΟ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟ ΧΩΡΟ	2.671	30.600	250	33.521
04.1041.004	ΛΙΜΕΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΥΠΟΔΟΜΕΣ - ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	3.011	8.070	200	11.281
09.1041.001	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΝΑΥΤΙΚΩΝ	4.580	0	11.500	16.080
1045	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	39.093	190.267	10.000	239.360
04.1045.001	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	14.459	81.378	1.000	96.837
04.1045.002	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	8.254	84.977	2.300	95.530
04.1045.003	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	7.608	20	0	7.628
09.1045.001	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	8.772	23.892	6.700	39.364
1053	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	162.588	650.349	160.000	972.937
01.1053.001	ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ	2.426	93.525	0	95.952
03.1053.001	ΚΥΒΕΡΝΟΑΣΦΑΛΕΙΑ	2.760	0	0	2.760
04.1053.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	24.783	68.000	151.841	244.624
04.1053.002	ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	15.553	129.223	0	144.776
04.1053.003	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ	5.211	40.764	0	45.975
04.1053.004	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ(ΤΠΕ) ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	84.121	318.836	0	402.957
04.1053.005	ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ-ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	16.973	0	0	16.973
04.1053.006	ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ	10.761	0	0	10.761
04.1053.007	ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ(ΕΚΟΜΕ)	0	0	8.159	8.159
1055	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ	94.020	34.708	290.000	418.728
01.1055.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ	57.703	11.043	24.626	93.372
01.1055.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΥΛΟΥ	24.093	129	8.149	32.371
01.1055.003	ΝΟΜΙΜΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ	4.653	12.295	10.453	27.402
01.1055.004	ΥΠΟΔΟΧΗ - ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ ΡΟΩΝ	7.571	11.240	246.773	265.584
1057	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	1.947.833	5.000	60.000	2.012.833
01.1057.001	ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΥΝΟΡΩΝ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΡΟΩΝ	23.874	0	47.579	71.453
03.1057.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	23.548	0	0	23.548
03.1057.002	ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.721.292	5.000	7.226	1.733.518
03.1057.003	ΑΝΤΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗ	144.266	0	3.150	147.416

Πίνακας 2.6.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη κρατικού προϋπολογισμού ανά Πρόγραμμα (σε χιλιάδες ευρώ)

Κωδ.	Φορείς Προγράμματα	Προϋπολογισμός σε χιλιάδες ευρώ			Σύνολο
		Τακτικός	ΠΔΕ		
			Εθνικό	Συγχρηματοδοτούμενο	
	ΠΟΛΙΤΙΚΗ/ΣΩΦΡΟΝΙΣΜΟΣ				
09.1057.001	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ	34.853	0	2.045	36.899
1059	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	575.351	44.122	24.000	643.473
03.1059.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	5.498	22	0	5.520
03.1059.002	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	10.629	9.585	1.735	21.949
03.1059.003	ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ	553.630	34.515	22.265	610.410
09.1059.001	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ	5.594	0	0	5.594
1901	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ	11.610	0	0	11.610
01.1901.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.Α.	4.451	0	0	4.451
01.1901.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.Α.	4.364	0	0	4.364
05.1901.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.Α.	2.795	0	0	2.795
1902	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	7.723	0	0	7.723
01.1902.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.Θ.Σ.Ε.	3.430	0	0	3.430
01.1902.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.Θ.Σ.Ε.	1.694	0	0	1.694
05.1902.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.Θ.Σ.Ε.	2.599	0	0	2.599
1903	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ - ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	8.468	0	0	8.468
01.1903.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.Η.Δ.Μ.	4.230	0	0	4.230
01.1903.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.Η.Δ.Μ.	1.028	0	0	1.028
05.1903.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.Η.Δ.Μ.	3.209	0	0	3.209
1904	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ - ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΙΟΝΙΟΥ	12.467	0	0	12.467
01.1904.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.Π.Δ.Ε. & Ι	5.492	0	0	5.492
01.1904.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.Π.Δ.Ε. & Ι	2.054	0	0	2.054
05.1904.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.Π.Δ.Ε. & Ι	4.921	0	0	4.921
1905	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΙΓΑΙΟΥ	5.631	0	0	5.631
01.1905.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.ΑΙΓ.	2.846	0	0	2.846
01.1905.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.ΑΙΓ.	1.065	0	0	1.065
05.1905.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.ΑΙΓ.	1.720	0	0	1.720
1906	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ	6.068	0	0	6.068
01.1906.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.Κ.	3.409	0	0	3.409
01.1906.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.Κ.	1.314	0	0	1.314
05.1906.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.Κ.	1.345	0	0	1.345
1907	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ	17.118	0	0	17.118
01.1907.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.Μ.Θ.	7.800	0	0	7.800
01.1907.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.Μ.Θ.	3.922	0	0	3.922
05.1907.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.Μ.Θ.	5.396	0	0	5.396

*Δεν περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικές συναλλαγές

Περαιτέρω, η συνολική προϋπολογιζόμενη δαπάνη σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης ανά Πρόγραμμα έχει ως ακολούθως.

Πίνακας 2.7.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά Πρόγραμμα (σε χιλιάδες ευρώ)					
Κωδ.	ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΦΟΡΕΑΣ	Προϋπολογισμός σε χιλιάδες ευρώ		
			ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	Σύνολο
01	ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ/ ΕΙΔΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ		13.251.080	593.463	13.844.543
01.1001.001	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	4.263	0	4.263
01.1003.001	ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ	ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ	149.630	0	149.630
01.1004.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	11.552	0	11.552
01.1004.002	ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	4.361	0	4.361
01.1004.003	ΣΥΝΟΧΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΝΟΜΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	8.257	0	8.257
01.1007.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	29.399	17.629	47.028
01.1007.002	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	13.635	0	13.635
01.1007.003	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	13.885	0	13.885
01.1007.004	ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	19.718	0	19.718
01.1007.005	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	502	27.940	28.442
01.1007.006	ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	8.210	0	8.210
01.1007.007	ΕΛΕΓΧΟΣ, ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	9.173	0	9.173
01.1007.008	ΕΚΛΟΓΕΣ-ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	172.144	0	172.144
01.1009.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	28.438	361	28.798
01.1009.002	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	21.264	6.300	27.564
01.1009.003	ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ- ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	185.077	550	185.627
01.1009.004	ΑΠΟΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	37.250	0	37.250
01.1011.001	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ – ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΕΣ ΡΟΕΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	1.000	0	1.000
01.1023.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	31.998	0	31.998
01.1023.002	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	121.427	159.594	281.021
01.1023.003	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	33.764	75.709	109.473
01.1023.004	ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	11.141.419	2.450	11.143.869
01.1023.005	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ ΕΛΣΤΑΤ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	0	39.423	39.423
01.1023.006	ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	181.700	0	181.700
01.1023.007	ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	41.763	0	41.763
01.1023.008	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	62.115	0	62.115
01.1023.009	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	316.012	0	316.012

Πίνακας 2.7.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά Πρόγραμμα (σε χιλιάδες ευρώ)					
Κωδ.	ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΦΟΡΕΑΣ	Προϋπολογισμός σε χιλιάδες ευρώ		
			ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	Σύνολο
01.1023.010	ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	106.996	0	106.996
01.1023.011	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΧΗΜΕΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	15.079	6.615	21.694
01.1053.001	ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	3.730	256.894	260.624
01.1055.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ	39.411	0	39.411
01.1055.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΥΛΟΥ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ	32.371	0	32.371
01.1055.003	ΝΟΜΙΜΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ	27.402	0	27.402
01.1055.004	ΥΠΟΔΟΧΗ - ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ ΡΟΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ	265.584	0	265.584
01.1057.001	ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΥΝΟΡΩΝ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΡΟΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	65.453	0	65.453
01.1901.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.Α.	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ	4.451	0	4.451
01.1901.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.Α.	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ	4.364	0	4.364
01.1902.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.Θ.Σ.Ε.	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	3.430	0	3.430
01.1902.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.Θ.Σ.Ε.	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	1.694	0	1.694
01.1903.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.Η.Δ.Μ.	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ - ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	4.230	0	4.230
01.1903.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.Η.Δ.Μ.	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ - ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1.028	0	1.028
01.1904.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.Π.Δ.Ε. & Ι	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ - ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΙΟΝΙΟΥ	5.492	0	5.492
01.1904.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.Π.Δ.Ε. & Ι	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ - ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΙΟΝΙΟΥ	2.054	0	2.054
01.1905.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.ΑΙΓ.	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΙΓΑΙΟΥ	2.846	0	2.846
01.1905.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.ΑΙΓ.	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΙΓΑΙΟΥ	1.065	0	1.065
01.1906.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.Κ.	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ	3.409	0	3.409
01.1906.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.Κ.	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ	1.314	0	1.314
01.1907.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ Α.Δ.Μ.Θ.	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ	7.800	0	7.800

Πίνακας 2.7.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά Πρόγραμμα (σε χιλιάδες ευρώ)					
Κωδ.	ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΦΟΡΕΑΣ	Προϋπολογισμός σε χιλιάδες ευρώ		
			ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	Σύνολο
01.1907.002	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Α.Δ.Μ.Θ.	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ	3.922	0	3.922
02	ΑΜΥΝΑ		2.974.609	140.826	3.115.435
02.1011.001	ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΠΕΙΛΩΝ - ΕΓΓΥΗΣΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	2.829.281	42.711	2.871.991
02.1011.002	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ/ΔΡΑΣΕΙΣ ΥΠΕΘΑ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	91.254	0	91.254
02.1011.003	ΣΥΛΛΟΓΗ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ - ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΕΠ' ΩΦΕΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	34.441	0	34.441
02.1011.004	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	19.634	2.116	21.750
02.1023.001	ΑΜΥΝΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	0	95.999	95.999
03	ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ		3.409.941	78.939	3.488.880
03.1011.001	ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	66.775	0	66.775
03.1017.001	ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	110.410	49.164	159.574
03.1017.002	ΠΡΟΑΣΠΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	131.393	15.329	146.723
03.1017.003	ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	149.344	0	149.344
03.1017.004	ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	48.367	213	48.580
03.1017.005	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	46.700	1.505	48.205
03.1017.006	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	73.646	0	73.646
03.1023.001	ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	693	0	693
03.1041.001	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ & ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	37.795	0	37.795
03.1041.002	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ, ΛΙΜΕΝΩΝ- ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΩΣΗΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ & ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	213.515	0	213.515
03.1053.001	ΚΥΒΕΡΝΟΑΣΦΑΛΕΙΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	2.760	0	2.760
03.1057.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	23.548	0	23.548
03.1057.002	ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	1.733.243	9.895	1.743.138
03.1057.003	ΑΝΤΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ/ΣΩΦΡΟΝΙΣΜΟΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	145.389	245	145.634
03.1059.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	5.520	0	5.520

Πίνακας 2.7.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά Πρόγραμμα (σε χιλιάδες ευρώ)					
Κωδ.	ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΦΟΡΕΑΣ	Προϋπολογισμός σε χιλιάδες ευρώ		
			ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	Σύνολο
03.1059.002	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	14.184	2.587	16.771
03.1059.003	ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	606.660	0	606.660
04	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ		2.247.906	1.332.607	3.580.513
04.1035.001	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	46.956	6.847	53.803
04.1035.002	ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	196.725	350.681	547.406
04.1035.003	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	82.392	8.154	90.546
04.1035.004	ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	555.207	0	555.207
04.1035.005	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ, ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	46.044	83.970	130.014
04.1035.006	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	308.669	0	308.669
04.1035.007	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	313.907	0	313.907
04.1041.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ & ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	95.613	0	95.613
04.1041.002	ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΛΟΙΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ & ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	90.648	0	90.648
04.1041.003	ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΟ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟ ΧΩΡΟ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ & ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	33.521	0	33.521
04.1041.004	ΛΙΜΕΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΥΠΟΔΟΜΕΣ - ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ & ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	4.133	56.679	60.812
04.1045.001	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	74.903	22.241	97.145
04.1045.002	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	95.530	0	95.530
04.1045.003	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	7.628	0	7.628
04.1053.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	244.624	0	244.624
04.1053.002	ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	4.456	283.775	288.231
04.1053.003	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	3.244	53.239	56.483

Πίνακας 2.7.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά Πρόγραμμα (σε χιλιάδες ευρώ)					
Κωδ.	ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΦΟΡΕΑΣ	Προϋπολογισμός σε χιλιάδες ευρώ		
			ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	Σύνολο
04.1053.004	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ(ΤΠΕ) ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	15.893	457.235	473.128
04.1053.005	ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ-ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	16.973	0	16.973
04.1053.006	ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	10.761	1.709	12.469
04.1053.007	ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ (ΕΚΟΜΕ)	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	79	8.078	8.157
05	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ		1.547.212	8.128.821	9.676.033
05.1011.001	ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	8.065	0	8.065
05.1031.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	58.428	0	58.428
05.1031.002	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΩΝ ΒΑΣΕΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	456.044	106.580	562.624
05.1031.003	ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	279.147	23.196	302.343
05.1031.004	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	723.543	7.999.045	8.722.588
05.1901.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.Α.	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ	2.795	0	2.795
05.1902.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.Θ.Σ.Ε.	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	2.599	0	2.599
05.1903.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.Η.Δ.Μ.	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ - ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	3.209	0	3.209
05.1904.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.Π.Δ.Ε.& Ι	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ - ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΙΟΝΙΟΥ	4.921	0	4.921
05.1905.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.ΑΙΓ.	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΙΓΑΙΟΥ	1.720	0	1.720
05.1906.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.Κ.	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ	1.345	0	1.345
05.1907.001	ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Α.Δ.Μ.Θ.	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ	5.396	0	5.396
06	ΥΠΟΔΟΜΕΣ - ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ		1.072.943	2.001.557	3.074.500
06.1039.001	ΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΟΡΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	150.336	59.042	209.378
06.1039.002	ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	400.225	784.416	1.184.641
06.1039.003	ΑΣΦΑΛΕΙΣ, ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΑΠΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	11.948	99.732	111.680
06.1039.004	ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	0	352.700	352.700

Πίνακας 2.7.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά Πρόγραμμα (σε χιλιάδες ευρώ)					
Κωδ.	ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΦΟΡΕΑΣ	Προϋπολογισμός σε χιλιάδες ευρώ		
			ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	Σύνολο
06.1039.005	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	37.968	46.061	84.029
06.1039.006	ΠΟΙΟΤΗΤΑ, ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΙΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	273.089	659.606	932.695
06.1039.007	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	199.377	0	199.377
07	ΥΓΕΙΑ		2.472.815	9.437.144	11.909.959
07.1011.001	ΠΑΡΟΧΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	269.538	33.000	302.538
07.1015.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ, ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	117.847	0	117.847
07.1015.002	ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΠΡΟΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	50.951	407.464	458.414
07.1015.003	ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	513.566	948.300	1.461.866
07.1015.004	ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	1.297.179	7.934.481	9.231.660
07.1015.005	ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	189.450	72.996	262.446
07.1015.006	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΝΠΙΔ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	24.973	7.438	32.411
07.1019.001	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	9.312	33.466	42.778
08	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ- ΘΡΗΣΚΕΙΑ- ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ		622.002	500.540	1.122.542
08.1004.001	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ	ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	8.109	185.891	194.000
08.1019.001	ΘΡΗΣΚΕΙΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	227.693	0	227.693
08.1019.002	ΣΧΟΛΙΚΟΣ/ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	1.049	149	1.198
08.1019.003	ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ/ ΓΕΝΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	30.393	7.327	37.720
08.1021.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	35.495	13.861	49.356
08.1021.002	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΜΟΥΣΕΙΑ - ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ- ΜΝΗΜΕΙΑ-ΚΤΙΡΙΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	204.932	74.891	279.823
08.1021.003	ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	11.117	172.952	184.069
08.1021.004	ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	67.249	22.379	89.628
08.1021.005	ΑΘΛΗΣΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ, ΑΝΑΨΥΧΗ, ΑΘΛΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	805	8.479	9.284
08.1021.006	ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	30.669	2.535	33.204
08.1023.001	ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΤΗΣ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ, ΤΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	4.491	12.076	16.566
09	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		5.307.311	1.247.382	6.554.693
09.1009.001	ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	2.271	0	2.271

Πίνακας 2.7.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά Πρόγραμμα (σε χιλιάδες ευρώ)					
Κωδ.	ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΦΟΡΕΑΣ	Προϋπολογισμός σε χιλιάδες ευρώ		
			ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	Σύνολο
09.1011.001	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	85.253	0	85.253
09.1019.001	ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ/ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	4.188.061	68.977	4.257.038
09.1019.002	ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	696.911	1.024.299	1.721.210
09.1019.003	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	29.387	153.829	183.217
09.1019.004	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	21.918	0	21.918
09.1019.005	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	4.871	277	5.149
09.1019.006	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	178.097	0	178.097
09.1023.001	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	2.604	0	2.604
09.1041.001	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΝΑΥΤΙΚΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ & ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	16.080	0	16.080
09.1045.001	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	39.364	0	39.364
09.1057.001	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	36.899	0	36.899
09.1059.001	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	5.594	0	5.594
10	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ		1.695.224	39.498.725	41.193.949
10.1011.001	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	0	539.435	539.435
10.1015.001	ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	10.311	62.409	72.719
10.1023.001	ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	420.884	0	420.884
10.1033.001	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ, ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	14.013	0	14.013
10.1033.002	ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	159.296	3.630.119	3.789.415
10.1033.003	ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	705.395	32.746.509	33.451.903
10.1033.004	ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	20.883	3.122	24.005
10.1033.005	ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	207.227	2.402.502	2.609.729
10.1033.006	ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	29.129	0	29.129
10.1039.001	ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	128.087	0	128.087
10.1041.001	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΚΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ & ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	0	22.239	22.239

Πίνακας 2.7.: Προϋπολογιζόμενη δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης ανά Πρόγραμμα (σε χιλιάδες ευρώ)					
Κωδ.	ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΦΟΡΕΑΣ	Προϋπολογισμός σε χιλιάδες ευρώ		
			ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	Σύνολο
10.1057.001	ΕΦΑΠΑΞ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	0	92.390	92.390
11	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ		1.433.102	336.877	1.769.978
11.1029.001	ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ	1.230.446	88.083	1.318.528
11.1029.002	ΦΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ	62.359	228.923	291.281
11.1029.003	ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ	20.185	2.854	23.040
11.1029.004	ΑΛΙΕΙΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ	84.788	279	85.068
11.1029.005	ΤΡΟΦΙΜΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ	10.957	16.738	27.695
11.1029.006	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ	24.367	0	24.367
12	ΤΟΠΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ		89.339	7.579.000	7.668.339
12.1007.001	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	89.339	7.579.000	7.668.339

*Δεν περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικές συναλλαγές

*Οι αμυντικές δαπάνες υπολογίζονται στη βάση των φυσικών παραλαβών

Πέραν των ανωτέρω, κάθε Πρόγραμμα συνοδεύεται από το Ετήσιο Σχέδιο Προγράμματος (ΕΣΠ) στο οποίο αποτυπώνονται πληροφορίες, που περιλαμβάνουν τη στρατηγική στον τομέα, τους στόχους για το έτος προϋπολογισμού, καθώς και τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τις κύριες εκροές. Περαιτέρω, παρουσιάζονται ειδικότερα οι κύριες δραστηριότητες κάθε Προγράμματος, με ιδιαίτερη αναφορά σε όσες εξ αυτών έχουν θετικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Ειδική αναφορά γίνεται και για την επισκόπηση δαπανών και εσόδων που αφορά στην περίμετρο κάθε Προγράμματος και συμβάλει στην αποδοτικότερη χρήση των διαθέσιμων πόρων. Οι πληροφορίες αυτές στοχεύουν στη διαμόρφωση μιας συνεκτικής εικόνας για τη χρηματοδοτούμενη πολιτική, ώστε να υποστηρίζεται ο αποτελεσματικός κοινοβουλευτικός διάλογος, αλλά και η ενίσχυση της πληροφόρησης που παρέχεται στους φορολογούμενους.

Τα Ετήσια Σχέδια Προγραμμάτων της Βουλής των Ελλήνων και όλων των Φορέων Κεντρικής Διοίκησης περιλαμβάνονται στην ειδική έκδοση «Προϋπολογισμός Επιδόσεων 2023» που συνοδεύει την παρούσα.

2.1.3. Ανάπτυξη λειτουργικής ταξινόμησης του προϋπολογισμού

Η ανάπτυξη της νέας ταξινόμησης βάσει Προγραμμάτων και η αποτύπωση των βασικών χρηματοδοτούμενων δράσεων από κάθε πηγή, ήτοι τακτικό προϋπολογισμό, εθνικό και συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων

των πόρων από το ΤΑΑ, αποτέλεσαν τη βάση για την ανάπτυξη των αναφορών της λειτουργικής ταξινόμησης του προϋπολογισμού, σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο Ταξινόμησης των Κρατικών Λειτουργιών (Classification of Functions of Government/ CoFoG).

Η χώρα μας παρουσίασε για πρώτη φορά το προηγούμενο έτος τη λειτουργική ταξινόμηση του προϋπολογισμού σε πρώτο βαθμό. Για τον προϋπολογισμό οικονομικού έτους 2023, παρουσιάζεται η λειτουργική ταξινόμηση σε μεγαλύτερη ανάλυση, ήτοι στον δεύτερο βαθμό του προτύπου CoFoG. Σημειώνεται ότι η διασύνδεση της ταξινόμησης κατά Πρόγραμμα με τη λειτουργική ταξινόμηση πραγματοποιήθηκε με συνεργασία των αρμόδιων Υπηρεσιών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Η πλήρης ανάπτυξη του νέου συστήματος προϋπολογισμού επιδόσεων, το οποίο είναι δυναμικό, καθώς και το νέο πληροφοριακό σύστημα δημοσιονομικής διαχείρισης αναμένεται να συμβάλουν σε περαιτέρω βελτίωση της παρεχόμενης πληροφόρησης σε αυτό το επίπεδο.

Ακολούθως παρουσιάζεται η λειτουργική ταξινόμηση του προϋπολογισμού έτους 2023 σε δεύτερο επίπεδο ανάλυσης.

Πίνακας 2.8.: Λειτουργική ταξινόμηση προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης (σε χιλιάδες ευρώ)	
Λειτουργία βάσει CoFoG	Προϋπολογισμός ΓΚ 2023 (σε χιλιάδες ευρώ)
Γενικές δημόσιες υπηρεσίες	20.926.604
01.01 Εκτελεστικά και νομοθετικά όργανα, οικονομικά και δημοσιονομικά θέματα, εξωτερικά θέματα	6.356.058
01.02 Οικονομική βοήθεια στο εξωτερικό	1.700
01.03 Γενικές υπηρεσίες	8.283.009
01.06 Λοιπές γενικές δημόσιες υπηρεσίες	412.984
01.07 Συναλλαγές δημόσιου χρέους	5.872.853
Άμυνα	3.115.435
02.01 Στρατιωτική άμυνα	3.057.891
02.03 Ξένη στρατιωτική ενίσχυση	35.794
02.05 Άμυνα (λοιπά)	21.750
Δημόσια τάξη και ασφάλεια	3.669.922
03.01 Αστυνομικές υπηρεσίες	2.109.827
03.02 Υπηρεσίες πυροπροστασίας	673.435
03.03 Δικαστήρια	353.723
03.04 Φυλακές	145.634
03.05 Έρευνα και Ανάπτυξη (Ε&Α) στον τομέα της δημόσιας τάξης και ασφάλειας	10.847
03.06 Δημόσια τάξη και ασφάλεια (λοιπά)	376.457
Οικονομικά θέματα	17.387.948
04.01 Γενικά οικονομικά, εμπορικά και εργασιακά θέματα	2.956.726
04.02 Γεωργία, δασονομία, αλιεία και κυνήγι	1.260.130
04.03 Καύσιμα και ενέργεια	8.722.588
04.04 Μεταλλεία, βιομηχανία και κατασκευές	95.385
04.05 Μεταφορές	2.528.785
04.06 Επικοινωνίες	490.101
04.07 Λοιποί οικονομικοί κλάδοι	290.220
04.08 Ε&Α στον τομέα των οικονομικών θεμάτων	595.380
04.09 Οικονομικά θέματα (λοιπά)	448.633

Πίνακας 2.8.: Λειτουργική ταξινόμηση προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης (σε χιλιάδες ευρώ)	
Λειτουργία βάσει CoFoG	Προϋπολογισμός ΓΚ 2023 (σε χιλιάδες ευρώ)
Περιβαλλοντική προστασία	1.035.644
05.01 Διαχείριση των αποβλήτων	134.759
05.02 Διαχείριση υγρών αποβλήτων	147
05.03 Αντιμετώπιση της ρύπανσης	246.192
05.04 Προστασία της βιοποικιλότητας και του τοπίου	596.118
05.06 Περιβαλλοντική προστασία (λοιπά)	58.428
Οικιστική και κοινωνική μέριμνα	537.242
06.03 Ύδρευση	213.042
06.06 Στεγαστική και κοινοτική μέριμνα (λοιπά)	324.201
Υγεία	11.929.464
07.01 Ιατρικά προϊόντα, συσκευές και εξοπλισμός	2.447
07.02 Εξωνοσοκομειακές υπηρεσίες	1.995.305
07.03 Υπηρεσίες νοσοκομείων	9.547.722
07.04 Υπηρεσίες δημόσιας υγείας	262.446
07.06 Υγεία (λοιπά)	121.546
Αναψυχή, πολιτισμός και θρησκεία	1.144.556
08.01 Υπηρεσίες αναψυχής και αθλητικές υπηρεσίες	133.314
08.02 Πολιτιστικές υπηρεσίες	501.738
08.03 Ραδιοτηλέοραση και τύπος	204.460
08.04 Θρησκευτικές και λοιπές κοινοτικές υπηρεσίες	255.687
08.06 Αναψυχή, πολιτισμός και θρησκεία (λοιπά)	49.356
Εκπαίδευση	6.732.140
09.01 Προσχολική και πρωτοβάθμια εκπαίδευση	2.270.180
09.02 Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	1.986.858
09.03 Μεταδευτεροβάθμια, μη τριτοβάθμια εκπαίδευση	157.389
09.04 Τριτοβάθμια εκπαίδευση	1.813.268
09.05 Εκπαίδευση μη προσδιοριζόμενη από το επίπεδο	133.329
09.08 Εκπαίδευση (λοιπά)	371.117
Κοινωνική προστασία	40.520.408
10.01 Ασθένεια και αναπηρία	3.303.124
10.02 Γηρατειά	24.723.567
10.03 Κληρονόμοι	5.096.322
10.04 Οικογένεια και παιδιά	1.453.116
10.05 Ανεργία	1.326.658
10.06 Στέγαση	410.570
10.07 Κοινωνικός αποκλεισμός (λοιπά)	1.631.397
10.09 Κοινωνική προστασία (λοιπά)	2.575.653
ΣΥΝΟΛΟ: 106.999.365	

*Δεν περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικές συναλλαγές

*Οι αμυντικές δαπάνες υπολογίζονται στη βάση των φυσικών παραλαβών

2.1.4. Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στον προϋπολογισμό (Green Budgeting)

Η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στον προϋπολογισμό αποτελεί βασική συνιστώσα του νέου συστήματος δημοσιονομικής μεταρρύθμισης. Η διαδικασία ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης στον προϋπολογισμό (Green Budgeting) ξεκίνησε τον Φεβρουάριο του 2020, όταν η χώρα προσχώρησε στο δίκτυο συνεργασίας κρατών Paris Collaborative on Green Budgeting που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ. Για την επιτυχία του εγχειρήματος, το Υπουργείο Οικονομικών εργάζεται για την αποτελεσματική συμπερίληψη της πράσινης διάστασης στη δημοσιονομική διαχείριση σύμφωνα και με τα διεθνή πρότυπα, συνδέοντας αυτή τόσο με τις επισκοπήσεις δαπανών όσο και με τον προϋπολογισμό επιδόσεων. Το σχεδιαζόμενο σύστημα πράσινου προϋπολογισμού (green budgeting) αναμένεται να υποστηρίξει αποτελεσματικά την ενσωμάτωση στα διάφορα στάδια της διαδικασίας προϋπολογισμού των κύριων κυβερνητικών στόχων και δεσμεύσεων στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής στρατηγικής της χώρας.

Η Ελλάδα λαμβάνει υπόψη της τη διεθνή εμπειρία προκειμένου το σύστημα που θα διαμορφωθεί να ενσωματώνει καλές διεθνείς πρακτικές, ώστε να υποστηρίζει τη βέλτιστη ανταπόκριση της χώρας στις υποχρεώσεις της στο πλαίσιο των διεθνών οργανισμών στους οποίους μετέχει. Παράλληλα, λαμβάνεται μέριμνα για τη βέλτιστη ενσωμάτωση των πρακτικών αυτών, προσαρμοσμένων στις ειδικές συνθήκες της ελληνικής κοινωνίας.

Η παρουσίαση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των χρηματοδοτούμενων πολιτικών αναμένεται να υποστηρίξει τη λήψη αποφάσεων σε συστημικό - ολιστικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τόσο οικονομικά δεδομένα, όσο και στοιχεία επίδοσης, τα οποία θα παρακολουθούνται στο πλαίσιο του προϋπολογισμού επιδόσεων, καθώς επίσης και τις ειδικές συνθήκες που ισχύουν διεθνώς στον τομέα της ενέργειας.

Για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων, συστάθηκε υπό τον συντονισμό του Υπουργείου Οικονομικών, κοινή ομάδα εργασίας με τα αρμόδια στελέχη του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η ομάδα αυτή εργάστηκε το 2022 για τη θέσπιση των γενικών κανόνων και της βασικής μεθοδολογίας αναφορικά με τον τρόπο ενσωμάτωσης της πράσινης διάστασης στον προϋπολογισμό. Η μεθοδολογία αυτή αναμένεται να συμπληρωθεί περαιτέρω τα επόμενα έτη, ώστε να επιτευχθεί μεγαλύτερη εξειδίκευση στο σκέλος των δαπανών και σταδιακή επέκταση στο σκέλος των εσόδων.

Οι βασικοί κανόνες, οι οποίοι διαμορφώθηκαν κατά τα ανωτέρω και σε στενή συνεργασία με εμπειρογνώμονες του ΟΟΣΑ, αναφορικά με την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στον προϋπολογισμό έχουν ως ακολούθως:

Η αξιολόγηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των πολιτικών που αναμένεται να χρηματοδοτηθούν γίνεται στο επίπεδο του Προγράμματος, αναλύοντας τις ειδικότερες δράσεις που αυτό περιλαμβάνει.

Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα αξιολογούνται ως προς τη θετική, αρνητική ή ουδέτερη συμβολή τους σε κάθε έναν από τους έξι στόχους που ορίζει η ευρωπαϊκή ταξινόμηση των στόχων βιώσιμων δραστηριοτήτων και συγκεκριμένα: α) μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, β) προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, γ) βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και των θαλάσσιων πόρων, δ) μετάβαση σε κυκλική οικονομία, ε) πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης και στ) προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων.

Για την ταξινόμηση των Προγραμμάτων κατά τα ανωτέρω, λαμβάνονται υπόψη οι κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με τον χαρακτηρισμό των δαπανών ως προς το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα.

Για τον προϋπολογισμό 2023, παρουσιάζεται η κατηγοριοποίηση (tagging) των Προγραμμάτων των Υπουργείων Περιβάλλοντος & Ενέργειας (ΥΠΕΝ) και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), λαμβάνοντας υπόψη την περιβαλλοντική διάσταση αυτών κατά τα ανωτέρω.

Πίνακας 2.9.: Κατηγοριοποίηση των Προγραμμάτων του ΥΠΕΝ ως προς την περιβαλλοντική τους διάσταση					
1031 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	Κωδικός	05.1031.001	05.1031.002	05.1031.003	05.1031.004
	Πρόγραμμα	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΩΝ ΒΑΣΕΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ
	Π/Υ σε ευρώ	58.427.880	516.495.400	281.727.220	850.682.500
Κατηγοριοποίηση ανά Στόχο Βιώσιμων Δραστηριοτήτων ΕΕ					
1. Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής		ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ
2. Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή		ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ
3. Βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και των θαλάσσιων πόρων		ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ
4. Μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία		ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ
5. Πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης		ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ
6. Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων		ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΑΡΝΗΤΙΚΗ

Πίνακας 2.10.: Κατηγοριοποίηση των Προγραμμάτων του ΥΠΑΑΤ ως προς την περιβαλλοντική τους διάσταση.							
1029 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	Κωδικός	11.1029.001	11.1029.002	11.1029.003	11.1029.004	11.1029.005	11.1029.006
	Πρόγραμμα	ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	ΦΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ	ΑΛΙΕΙΑ	ΤΡΟΦΙΜΑ	ΕΠΙΤΕΛΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
	Π/Υ σε ευρώ	1.288.450.614	109.608.459	20.185.285	84.788.351	20.580.676	24.366.616
Κατηγοριοποίηση ανά Στόχο Βιώσιμων Δραστηριοτήτων ΕΕ							
1. Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής		ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ
2. Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή		ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ
3. Βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και των θαλάσσιων πόρων		ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ
4. Μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία*		ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ
5. Πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης		ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ
6. Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων		ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΘΕΤΙΚΗ	ΟΥΔΕΤΕΡΗ

* Η κυκλική οικονομία στον αγροτικό τομέα αφορά σε μεγάλο βαθμό στη διαχείριση της βιομάζας, αποσκοπώντας στην παραγωγή προϊόντων που εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς, όπως είναι τα εδαφοβελτιωτικά, οι ζωοτροφές, η εξαγωγή οργανικών και ανόργανων ενώσεων, η παραγωγή βιοκαυσίμων και ενέργειας, υλικών συσκευασία (<https://ypen.gov.gr/perivallon/kykliki-oikonomia/> και <https://circulargreece.gr/el/ti-einai-kuklikh-oikonomia/>)

Οι δράσεις των Προγραμμάτων που εκτιμάται ότι συμβάλουν θετικά στο περιβαλλοντικό αποτύπωμα αυτών περιλαμβάνονται στα ΕΣΠ των Φορέων Κεντρικής Διοίκησης στην ειδική έκδοση «Προϋπολογισμός Επιδόσεων 2023» που συνοδεύει την παρούσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

3.1. Βασικά μεγέθη προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης 2022

Η εμφάνιση της πανδημίας Covid-19 είχε ως αποτέλεσμα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προτείνει το 2020 την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής του ΣΣΑ, η οποία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο της ΕΕ και οδήγησε στη χαλάρωση των ευρωπαϊκών δημοσιονομικών κανόνων αρχικά για το έτος 2020 και εν συνεχεία για τα έτη 2021, 2022 και 2023. Σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του πρωτογενούς αποτελέσματος της Γενικής Κυβέρνησης για το έτος 2021 είχε, για δεύτερη διαδοχική χρονιά, η εφαρμογή των δημοσιονομικών μέτρων για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης, η οποία ενέσκηψε το πρώτο τρίμηνο του 2020. Το έτος 2021, το πρωτογενές αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (European System of Accounts - ESA), διαμορφώθηκε σε έλλειμμα ύψους 9.017 εκατ. ευρώ (5,0% του ΑΕΠ) (Πίνακας 3.1.).

Στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού 2022, το πρωτογενές αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης του έτους 2022, με βάση τη μεθοδολογία ESA, είχε εκτιμηθεί ότι θα διαμορφωθεί σε έλλειμμα ύψους 2.680 εκατ. ευρώ ή 1,4% του ΑΕΠ, ενώ στο Πρόγραμμα Σταθερότητας του Απριλίου 2022 και κατόπιν της εντατικοποίησης της ενεργειακής κρίσης, το πρωτογενές αποτέλεσμα είχε προβλεφθεί σε έλλειμμα ύψους 4.039 εκατ. ευρώ ή 2,0% του ΑΕΠ.

Πίνακας 3.1.: Αποτελέσματα Γενικής Κυβέρνησης περιόδου 2021 – 2023 (σε εκατ. ευρώ)			
Γενική Κυβέρνηση κατά ESA ανά υποτομέα	2021	2022	2023
	ΔΥΕ Οκτωβρίου 2022	Εκτίμηση	Πρόβλεψη
1. Ισοζύγιο κρατικού προϋπολογισμού (Προεδρία της Δημοκρατίας, Προεδρία της Κυβέρνησης, Βουλή, Υπουργεία, Περιφερειακές Υπηρεσίες Υπουργείων και Αποκεντρωμένες Διοικήσεις)	-17.384	-11.444	-7.806
2. Ισοζύγιο Κεντρικής Κυβέρνησης (Κράτος, ΝΠ, ΔΕΚΟ ταξινομημένες εντός της Γενικής Κυβέρνησης και νοσοκομεία)	-14.979	-9.952	-5.592
3. Ισοζύγιο Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ)	-159	-304	-148
4. Ισοζύγιο Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ)	1.600	1.721	1.279
5. Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με τη μεθοδολογία ESA (2+3+4)	-13.537	-8.535	-4.461
% του ΑΕΠ	-7,5%	-4,1%	-2,0%
6. Ενοποιημένοι τόκοι Γενικής Κυβέρνησης	4.521	5.127	6.129
% του ΑΕΠ	2,5%	2,4%	2,7%
7. Πρωτογενές αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με τη μεθοδολογία ESA (5+6)	-9.017	-3.408	1.668
% του ΑΕΠ	-5,0%	-1,6%	0,7%
8. Ενοποιημένο Χρέος Γενικής Κυβέρνησης	353.434	355.000	357.000
% του ΑΕΠ	194,5%	168,9%	159,3%
ΑΕΠ	181.675	210.170	224.134

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, το ανωτέρω πρωτογενές αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί σε έλλειμμα ύψους 3.408 εκατ. ευρώ ή 1,6% του ΑΕΠ.

Η οικονομική και δημοσιονομική πολιτική που ασκήθηκε κατά το έτος 2022 επηρεάστηκε καθοριστικά από δύο βασικούς παράγοντες: την ενεργειακή και τη συνεχιζόμενη υγειονομική κρίση, έστω και με μικρότερες πλέον δημοσιονομικές επιπτώσεις. Η ενεργειακή κρίση, ως συνέπεια του πολέμου στην Ουκρανία, έχει οδηγήσει σε σημαντικές αυξήσεις στις τιμές των ενεργειακών αλλά και άλλων προϊόντων σε όλες τις χώρες της ΕΕ. Ως εκ τούτου, αποφασίστηκε από την ελληνική κυβέρνηση η προώθηση σημαντικών δημοσιονομικών παρεμβάσεων για την οικονομική ενίσχυση των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων.

Οι δημοσιονομικές παρεμβάσεις αντιμετώπισης των συνεπειών της ενεργειακής κρίσης, οι οποίες παρουσιάζονται αναλυτικά στην ενότητα 3.9, έχουν ως βασικούς στόχους:

- την κάλυψη σημαντικού μέρους των αυξήσεων των τιμών στους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων,
- την απορρόφηση σημαντικού μέρους των ανατιμήσεων των καυσίμων κίνησης,
- την οικονομική ενίσχυση των νοικοκυριών, ενόψει του επερχόμενου χειμώνα, για τη θέρμανση των κατοικιών τους,
- τη στήριξη, μέσω οικονομικής ενίσχυσης, ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (χαμηλοσυνταξιούχοι, ΑΜΕΑ, ανασφάλιστοι υπερήλικες κλπ), προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις έντονες πληθωριστικές πιέσεις,
- την ενίσχυση του αγροτικού τομέα με στοχευμένες φορολογικές ελαφρύνσεις και επιδοτήσεις,
- τον περιορισμό της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας από τους φορείς του δημοσίου τομέα, τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις μέσω λήψης σχετικών δράσεων και
- τη μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας μέσω λήψης μέτρων, όπως π.χ. η αντικατάσταση ενεργοβόρων ηλεκτρικών συσκευών.

Παράλληλα, συνεχίστηκε η εφαρμογή δημοσιονομικών παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας με βασικούς στόχους:

- την περαιτέρω ενίσχυση του ΕΣΥ με προσωπικό, εξοπλισμό, εμβόλια, διαγνωστικούς ελέγχους κλπ,
- την ενίσχυση των εργαζομένων του ιδιωτικού τομέα με τη μείωση κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες των ασφαλιστικών εισφορών των μισθωτών και την αναστολή καταβολής της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης και
- την ενίσχυση των πληττόμενων επιχειρήσεων μέσω φορολογικών και ασφαλιστικών ελαφρύνσεων, οικονομικών ενισχύσεων και κάλυψης δανειακών υποχρεώσεων.

Εκτός από τα παραπάνω, βασικές προτεραιότητες για το έτος 2022 αποτελούν:

- η ενίσχυση της οικονομίας μέσω της βέλτιστης αξιοποίησης των πόρων του ΤΑΑ,
- η συνέχιση της μείωσης της φορολογικής επιβάρυνσης των νοικοκυριών και επιχειρήσεων, μέσω της σημαντικής μείωσης του ΕΝΦΙΑ, της επέκτασης του μειωμένου ΦΠΑ σε μια σειρά από υπηρεσίες, της παροχής φορολογικών κινήτρων για χρήση ηλεκτρονικών συναλλαγών, για πράσινες επενδύσεις και καινοτομία, όπως και για συνεργασίες και εταιρικούς μετασχηματισμούς,
- η στήριξη της απασχόλησης και η αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος των εργαζομένων μέσω κινήτρων για αύξηση της πλήρους απασχόλησης και σημαντική αύξηση του κατώτατου μισθού,
- η ενίσχυση των νέων, μέσω της επέκτασης και της αύξησης του φοιτητικού στεγαστικού επιδόματος, της εφαρμογής του προγράμματος «Πρώτο Ένσημο» για την ενίσχυση της απασχόλησής τους, της κατάργησης, τόσο του φόρου γονικών παροχών-δωρεών, όσο και του

τέλους συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας και την εφαρμογή συνεκτικού πλαισίου στεγαστικής πολιτικής,

- η ενίσχυση των ενόπλων δυνάμεων, με την αύξηση των δαπανών και των παραλαβών εξοπλιστικών συστημάτων, καθώς και την οικονομική στήριξη των στελεχών αυτών,
- η αποτελεσματικότερη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών και
- η συνέχιση της επισκόπησης δαπανών και εσόδων στο σύνολο της Γενικής Κυβέρνησης, προκειμένου να δημιουργηθεί δημοσιονομικός χώρος για την εφαρμογή δράσεων με προσανατολισμό στην οικονομική ανάπτυξη και την αύξηση των κοινωνικών παροχών.

Σημαντικό γεγονός αποτέλεσε η έξοδος της χώρας από το καθεστώς ενισχυμένης εποπτείας από την 21^η Αυγούστου τρέχοντος έτους, η οποία αποφασίστηκε στο Eurogroup της 16^{ης} Ιουνίου 2022, μετά από πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στη βάση της θετικής 14^{ης} έκθεσης αξιολόγησης. Πλέον, η χώρα εντάσσεται σε στάδιο απλής μεταπρογραμματικής παρακολούθησης, όπως και οι λοιπές χώρες που ολοκλήρωσαν αντίστοιχα προγράμματα, καθώς υλοποίησε το μεγαλύτερο μέρος των δεσμεύσεων που είχε αναλάβει έναντι του Eurogroup, παρά τις αντίξοες συνθήκες που προκάλεσαν η υγειονομική και ενεργειακή κρίση.

Στον παρακάτω πίνακα δίνονται το ισοζύγιο και το πρωτογενές αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης κατά ESA με ανάλυση ανά κατηγορία εσόδων και δαπανών για το κράτος, τα νομικά πρόσωπα, τα νοσοκομεία και τους υποτομείς Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ) (Πίνακας 3.2.). Η παρουσίαση της ανάλυσης εσόδων και δαπανών των υποτομικών με την κατηγοριοποίηση της μεθοδολογίας του ESA διαφοροποιείται από τον τρόπο παρουσίασης που ακολουθεί στην ανάλυση των επιμέρους υποτομικών, όπου έχει υιοθετηθεί το υπόδειγμα των πινάκων της εγκυκλίου κατάρτισης του προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης για το 2023. Τέλος, ο Πίνακας 3.1. παρουσιάζει συνοπτικά τα κυριότερα στοιχεία του Πίνακα 3.2.

Πίνακας 3.2.: Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με την μεθοδολογία European System of Accounts (ESA) (σε εκατ. ευρώ)				
	2021	2022		2023
	ΔΥΕ Οκτωβρίου 2022	Προϋπ/σμός	Εκτίμηση	Πρόβλεψη
I. Καθαρά έσοδα κρατικού προϋπολογισμού κατά ESA (α+β+γ+δ+ε+στ-ζ)	53.625	55.425	60.359	62.139
α. Φόροι (1+2+3+4+5+6+7)	48.224	50.055	54.915	56.748
1. Φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών	26.617	28.491	31.532	32.504
εκ των οποίων: Φόροι προστιθέμενης αξίας	17.293	18.755	21.409	22.198
Ειδικοί φόροι κατανάλωσης	6.686	7.067	7.076	7.117
2. Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών	305	297	423	424
3. Τακτικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	2.645	2.503	2.381	2.380
4. Λοιποί φόροι επί παραγωγής	1.164	1.034	1.198	1.067
5. Φόρος εισοδήματος	15.123	15.348	16.855	17.772
εκ των οποίων: Φόρος εισοδήματος πληρωτέος από Φυσικά Πρόσωπα (ΦΠ)	10.339	10.352	11.152	11.319
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος από εταιρίες (ΝΠ)	3.571	3.794	4.399	5.094
6. Φόροι κεφαλαίου	202	170	226	226
7. Λοιποί τρέχοντες φόροι	2.169	2.213	2.298	2.375
β. Κοινωνικές εισφορές	55	55	55	55
γ. Μεταβιβάσεις	7.095	7.567	8.474	6.972
δ. Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	598	665	676	837
ε. Λοιπά τρέχοντα έσοδα	2.618	2.027	2.218	3.613
εκ των οποίων: ε1. Επιστροφές δαπανών για τόκους	329	0	0	0
στ. Πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	-1	13	13	24
ζ. Επιστροφές εσόδων	4.965	4.957	5.993	6.110

Πίνακας 3.2.: Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με την μεθοδολογία European System of Accounts (ESA) (σε εκατ. ευρώ)				
	2021	2022		2023
	ΔΥΕ Οκτωβρίου 2022	Προϋπ/σμός	Εκτίμηση	Πρόβλεψη
Πληροφοριακά στοιχεία ¹ :				
Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)	4.721	4.490	4.700	4.566
II. Δαπάνες κρατικού προϋπολογισμού κατά ESA (α+β+γ+δ+ε+στ+ζ+η+θ+ι)	71.009	65.594	71.802	69.945
α. Παροχές σε εργαζομένους	13.483	13.599	13.690	13.756
β. Κοινωνικές Παροχές	281	221	368	397
γ. Μεταβιβάσεις	38.171	29.825	33.871	31.620
δ. Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	2.307	1.136	2.298	1.431
ε. Επιδοτήσεις	361	80	419	80
στ. Τόκοι	5.826	5.550	6.000	7.000
ζ. Λοιπές Δαπάνες	52	101	91	81
η. Πιστώσεις υπό κατανομή	8.885	13.922	13.442	15.351
θ. Αγορές πάγιων περιουσιακών στοιχείων	1.641	1.160	1.623	229
ι. Τιμαλή	1	0	0	0
Πληροφοριακά στοιχεία ¹ :				
Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) ²	8.694	7.800	8.800	8.300
Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας	307	3.199	2.816	3.662
III. Ισοζύγιο κρατικού προϋπολογισμού κατά ESA (I-II)	-17.384	-10.170	-11.444	-7.806
% ΑΕΠ	-9,6%	-5,4%	-5,4%	-3,5%
IV. Πρωτογενές αποτέλεσμα κρατικού προϋπολογισμού κατά ESA (III+II.στ-Ι.ε1)	-11.887	-4.620	-5.444	-806
% ΑΕΠ	-6,5%	-2,5%	-2,6%	-0,4%
V. Ισοζύγιο νομικών προσώπων κατά ESA	2.756	1.953	1.720	2.204
Έσοδα	9.734	9.877	17.090	17.216
Τρέχουσες & λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις	3.828	3.711	5.527	4.647
Τόκοι πιστωτικοί	572	580	531	567
Φόροι ³	2.329	2.331	7.593	8.526
Αντικριζόμενα έσοδα (καθαρά)	-8	-7	0	-3
Λοιπά έσοδα	3.013	3.262	3.439	3.479
Έξοδα	6.978	7.924	15.370	15.011
Παροχές σε Εργαζομένους	1.339	1.328	1.382	1.382
Τόκοι χρεωστικοί	315	358	294	309
Λοιπά έξοδα	2.391	2.845	3.555	3.153
Επενδυτικές δαπάνες	917	1.288	1.328	1.915
Λοιπές μεταβιβάσεις	611	348	721	350
Επιδοτήσεις	1.405	1.758	8.090	7.902
VI. Ισοζύγιο Νοσοκομείων - ΠΦΥ κατά ESA	-350	-220	-229	9
Έσοδα	2.783	2.689	3.123	3.304
Τρέχουσες & λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις	1.849	1.582	1.981	2.159
Μεταβιβάσεις από ΕΟΠΥΥ	783	902	902	902
Αντικριζόμενα έσοδα (καθαρά)	-31	0	0	0
Λοιπά έσοδα	182	205	240	243
Έξοδα	3.133	2.909	3.352	3.295
Παροχές σε Εργαζομένους	691	690	734	748
Τόκοι χρεωστικοί	0	0	0	0
Λοιπά έξοδα	2.227	2.099	2.437	2.363
Επενδυτικές δαπάνες	215	120	180	184
VII. Ισοζύγιο Κεντρικής Κυβέρνησης κατά ESA (III+V+VI)	-14.979	-8.436	-9.952	-5.592

Πίνακας 3.2.: Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με την μεθοδολογία European System of Accounts (ESA) (σε εκατ. ευρώ)				
	2021	2022	2023	
	ΔΥΕ Οκτωβρίου 2022	Προϋπ/σμός	Εκτίμηση	Πρόβλεψη
VIII. Ισοζύγιο ΟΤΑ κατά ESA	-159	60	-304	-148
Έσοδα	6.808	7.018	7.273	7.476
Τρέχουσες & λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις	4.292	4.276	4.485	4.678
Τόκοι πιστωτικοί	30	39	31	31
Αντικριζόμενα έσοδα (καθαρά)	-18	-23	-18	-18
Φόροι	1.652	1.897	1.868	1.803
Λοιπά έσοδα	852	830	906	983
Έξοδα	6.967	6.958	7.576	7.624
Παροχές σε Εργαζομένους	2.720	2.622	2.721	2.740
Τόκοι χρεωστικοί	28	71	16	40
Κοινωνικές παροχές	116	167	175	187
Λοιπά έξοδα	2.199	1.942	2.620	2.479
Επενδυτικές δαπάνες	1.904	2.156	2.044	2.179
IX. Ισοζύγιο ΟΚΑ κατά ESA	1.600	960	1.721	1.279
Έσοδα	45.094	44.836	47.236	47.264
Τρέχουσες & λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις	20.371	20.562	21.758	21.449
Αποδόσεις περιουσίας	1.305	1.221	1.237	1.237
Ασφαλιστικές εισφορές (πραγματικές)	22.635	22.330	23.472	23.839
Κοινωνικοί πόροι	502	492	528	499
Αντικριζόμενα έσοδα (καθαρά)	4	0	0	0
Λοιπά έσοδα	278	231	241	241
Έξοδα	43.494	43.876	45.515	45.985
Παροχές σε Εργαζομένους	359	377	346	348
Κοινωνικές παροχές	36.059	36.447	37.493	38.233
εκ των οποίων: συντάξεις	29.708	29.938	30.320	31.736
Κοινωνικές παροχές σε είδος	4.479	4.428	4.580	4.629
Λοιπά έξοδα	445	514	497	508
Επενδυτικές δαπάνες	2	12	28	56
Μεταβιβάσεις	1.699	1.598	1.692	1.555
Επιδοτήσεις	451	500	879	657
X. Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης κατά ESA (VII+VIII+IX)	-13.537	-7.416	-8.535	-4.461
% ΑΕΠ	-7,5%	-4,0%	-4,1%	-2,0%
XI. Ενοποιημένοι Τόκοι Γενικής Κυβέρνησης	4.521	4.736	5.127	6.129
% ΑΕΠ	2,5%	2,5%	2,4%	2,7%
XII. Πρωτογενές αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης κατά ESA (X+XI)	-9.017	-2.680	-3.408	1.668
% ΑΕΠ	-5,0%	-1,4%	-1,6%	0,7%
ΑΕΠ	181.675	187.278	210.170	224.134

¹ Τα έσοδα του ΠΔΕ περιέχονται στις μεταβιβάσεις και στα λοιπά τρέχοντα έσοδα, ενώ οι δαπάνες του ΠΔΕ και του ΤΑΑ περιέχονται στις πιστώσεις υπό κατανομή.

² Οι ταμειακές δαπάνες έτους 2021 του ΠΔΕ της Κεντρικής Διοίκησης για την ΔΥΕ Οκτωβρίου 2022 είναι σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

³ Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται και τα έσοδα του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης.

3.1.1. Κρατικός προϋπολογισμός 2022

Το ισοζύγιο του κρατικού προϋπολογισμού κατά ESA για το έτος 2022 εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί σε έλλειμμα 11.444 εκατ. ευρώ, έναντι στόχου ελλείμματος ύψους 10.170 εκατ. ευρώ στον προϋπολογισμό 2022. Επίσης, το πρωτογενές αποτέλεσμα του κρατικού προϋπολογισμού κατά ESA, εκτιμάται σε έλλειμμα ύψους 5.444 εκατ. ευρώ, έναντι στόχου για έλλειμμα ύψους 4.620 εκατ. ευρώ.

3.1.1.1. Έσοδα σε δημοσιονομική βάση

Τα καθαρά έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού, σε δημοσιονομική βάση, μετά την αφαίρεση των επιστροφών φόρων, εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν σε 60.359 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 4.934 εκατ. ευρώ ή 8,9%, έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2022. Αναλυτικότερα:

Φόροι

Τα έσοδα από φόρους αναμένεται να ανέλθουν στο ύψος των 54.915 εκατ. ευρώ αυξημένα κατά 4.860 εκατ. ευρώ ή 9,7% έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2022. Η αύξηση αυτή οφείλεται: α) στους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, λόγω της σταδιακής επαναφοράς της στην κανονικότητα μετά τις επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19 και των κυβερνητικών μέτρων στήριξης νοικοκυριών και επιχειρήσεων, β) στη σημαντική αύξηση των τουριστικών εισπράξεων που επανήλθαν πλησίον του επιπέδου του 2019, γ) στη σημαντική αύξηση των μισθών, γεγονός που επηρεάζει κυρίως τα έσοδα από τους άμεσους φόρους (φόροι εισοδήματος) και δ) στις έντονες πληθωριστικές πιέσεις που αντιμετωπίζει και η χώρα μας, ως αποτέλεσμα της παγκόσμιας ενεργειακής κρίσης. Πιο συγκεκριμένα:

Φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται κυρίως ο ΦΠΑ, οι ΕΦΚ, οι φόροι με μορφή χαρτοσήμου και οι φόροι επί χρηματοοικονομικών και κεφαλαιακών συναλλαγών. Οι φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν στο ύψος των 31.532 εκατ. ευρώ, αυξημένοι κατά 3.041 εκατ. ευρώ ή 10,7% έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2022. Ειδικότερα, τα έσοδα από τον ΦΠΑ αναμένεται να ανέλθουν στο ποσό των 21.409 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 2.654 εκατ. ευρώ από τον στόχο και τα έσοδα από τους ΕΦΚ εκτιμώνται στο ποσό των 7.076 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 9 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου.

Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται κυρίως οι δασμοί και τα λοιπά τέλη που επιβάλλονται στις εισαγωγές από κράτη μη μέλη της ΕΕ με βάση το κοινό τελωνειακό δασμολόγιο. Εκτιμώνται έσοδα 423 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 127 εκατ. ευρώ, έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2022.

Τακτικοί φόροι ακίνητης περιουσίας

Οι τακτικοί φόροι ακίνητης περιουσίας, που περιλαμβάνουν κυρίως τον ΕΝΦΙΑ, αναμένεται να διαμορφωθούν στο ύψος των 2.381 εκατ. ευρώ, μειωμένοι κατά 121 εκατ. ευρώ, έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2022, λόγω της τροποποίησης του νομοθετικού πλαισίου του ΕΝΦΙΑ (νέες αντικειμενικές αξίες, μείωση συντελεστών κύριου φόρου, επέκταση των εκπτώσεων).

Λοιποί φόροι επί παραγωγής

Τα κύρια έσοδα της κατηγορίας αυτής προέρχονται από το τέλος επιτηδεύματος και από τη συμμετοχή του Δημοσίου στα κέρδη της ΤτΕ. Οι λοιποί φόροι παραγωγής εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν σε 1.198 εκατ. ευρώ, αυξημένοι κατά 165 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου, κυρίως λόγω του αυξημένου μερίσματος από την ΤτΕ κατά 116 εκατ. ευρώ.

Φόρος εισοδήματος

Το ύψος του φόρου εισοδήματος (φυσικών προσώπων, νομικών προσώπων και λοιπών κατηγοριών) αναμένεται να διαμορφωθεί στα 16.855 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 1.508 εκατ. ευρώ ή 9,8%, έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2022. Ειδικότερα, εκτιμάται ότι τα έσοδα από τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων θα ανέλθουν σε 11.152 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 800 εκατ. ευρώ από τον στόχο, ενώ τα έσοδα από τον φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων εκτιμώνται στο ποσό των 4.399 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 606 εκατ. ευρώ από τον στόχο.

Φόροι κεφαλαίου

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι φόροι και τα τέλη κληρονομιών, δωρεών, γονικών και λοιπών παροχών. Εκτιμώνται έσοδα 226 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 56 εκατ. ευρώ, έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2022.

Λοιποί τρέχοντες φόροι

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει κυρίως τα τέλη κυκλοφορίας οχημάτων και τα διάφορα μη ταξινομημένα φορολογικά έσοδα. Τα έσοδα από τους λοιπούς τρέχοντες φόρους αναμένεται να ανέλθουν στο ποσό των 2.298 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 84 εκατ. ευρώ, έναντι του στόχου.

Κοινωνικές εισφορές

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει κυρίως τις εισφορές των εργαζομένων για παροχές υγείας από το δημόσιο. Εκτιμώνται έσοδα 55 εκατ. ευρώ, χωρίς απόκλιση από τον στόχο.

Μεταβιβάσεις

Σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνονται κυρίως τα έσοδα από:

- το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) που αναμένεται να ανέλθει σε 4.681 εκατ. ευρώ, καθώς και μέρος του εθνικού σκέλους του ΠΔΕ, ύψους 30 εκατ. ευρώ,
- τη μεταφορά αποδόσεων λόγω της διακράτησης ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου (ΕΔ) στα χαρτοφυλάκια των Κεντρικών Τραπεζών του Ευρωσυστήματος (ANFAs) και από το Πρόγραμμα Αγοράς Ομολόγων (SMPs) της ΕΚΤ, καθώς και επιστροφή τόκων EFSF, συνολικού ύψους 748 εκατ. ευρώ και
- το ΤΑΑ, ύψους 2.816 εκατ. ευρώ.

Το σύνολο των εσόδων από μεταβιβάσεις αναμένεται να ανέλθει στα 8.474 εκατ. ευρώ, αυξημένο κατά 908 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2022, κυρίως λόγω των αυξημένων εσόδων του ΠΔΕ κατά 446 εκατ. ευρώ, καθώς και της είσπραξης εσόδων από ANFAs και SMPs και από επιστροφή τόκων EFSF, ύψους 748 εκατ. ευρώ, τα οποία δεν είχαν προβλεφθεί.

Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει κυρίως τα έσοδα από παράβολα, μισθώματα κτιρίων και υποδομών, καθώς και από προμήθειες, λόγω παροχής εγγύησης του ΕΔ. Οι πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών αναμένεται να διαμορφωθούν στο ύψος των 676 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 11 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2022.

Λοιπά τρέχοντα έσοδα

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει διάφορες κατηγορίες εσόδων, με κυριότερες τα μερίσματα από τη συμμετοχή του δημοσίου στο μετοχικό κεφάλαιο διαφόρων εταιρειών, τους τόκους από ομόλογα που

κατέχει το ΕΔ, τις διάφορες κατηγορίες προστίμων και προσαυξήσεων, το μεγαλύτερο ποσοστό των εσόδων του εθνικού σκέλους του ΠΔΕ, το οποίο προέρχεται κυρίως από επιστροφές ποσών από Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) για εκτέλεση έργων επενδύσεων, καθώς και τις επιστροφές ιδίων πόρων από την ΕΕ. Τα λοιπά τρέχοντα έσοδα αναμένεται να διαμορφωθούν στα 2.218 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 191 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2022, κυρίως λόγω των αυξημένων εσόδων από μερίσματα φορέων του δημοσίου κατά 141 εκατ. ευρώ.

Πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων

Η κατηγορία αυτή αφορά έσοδα από την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του ΕΔ, μέσω της διαδικασίας αποκρατικοποιήσεων από το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ). Εκτιμώνται έσοδα ύψους 13 εκατ. ευρώ, χωρίς απόκλιση από τον στόχο του προϋπολογισμού 2022.

Επιστροφές φόρων

Οι επιστροφές αχρεωστήτως εισπραχθέντων εσόδων εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν στα 5.993 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 1.036 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2022, κυρίως λόγω των αυξημένων επιστροφών του ΦΠΑ.

Πληροφοριακά στοιχεία

Έσοδα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων

Τα έσοδα του ΠΔΕ περιλαμβάνονται στις κατηγορίες «Μεταβιβάσεις» και «Λοιπά τρέχοντα έσοδα». Ειδικότερα, τα έσοδα ΠΔΕ αναμένεται να ανέλθουν στο ποσό των 4.700 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 210 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου προϋπολογισμού 2022.

Έσοδα Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Τα έσοδα του ΤΑΑ περιλαμβάνονται στην κατηγορία «Μεταβιβάσεις» και αναμένεται να ανέλθουν σε δημοσιονομική βάση στο ποσό των 2.816 εκατ. ευρώ, στο ύψος των αντίστοιχων δαπανών.

3.1.1.2. Δαπάνες σε δημοσιονομική βάση

Οι συνολικές δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού για το έτος 2022 σε δημοσιονομική βάση εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν στα 71.802 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 6.208 εκατ. ευρώ, σε σχέση με τον στόχο του προϋπολογισμού 2022. Η αύξηση αυτή, όπως προκύπτει από την ανάλυση των δαπανών κατά μείζονα κατηγορία, οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης ως αποτέλεσμα των δυσμενών γεωπολιτικών εξελίξεων. Η διάθεση των απαραίτητων επιπλέον κονδυλίων υλοποιήθηκε με την ψήφιση δύο συμπληρωματικών προϋπολογισμών (άρθρο 230, ν.4920/2022 και άρθρο 123, ν.4972/2022).

Παροχές σε εργαζόμενους

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι τακτικές αποδοχές, οι πρόσθετες αποδοχές, οι παροχές σε είδος, οι παροχές κληρωτών και οι αντίστοιχες εργοδοτικές εισφορές αιρετών, οργάνων διοίκησης, τακτικών υπαλλήλων καθώς και των υπαλλήλων με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου.

Για το 2022 οι δαπάνες της ανωτέρω κατηγορίας εκτιμάται ότι θα ανέλθουν σε 13.690 εκατ. ευρώ αυξημένες κατά 91 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2022. Η τρέχουσα εκτίμηση είναι αποτέλεσμα της αύξησης τόσο της δαπάνης για τακτικές αποδοχές και εργοδοτικές εισφορές, όσο και της δαπάνης για πρόσθετες αποδοχές.

Συγκεκριμένα, η αύξηση των τακτικών αποδοχών και των αντίστοιχων εργοδοτικών εισφορών που βαρύνουν τον τακτικό προϋπολογισμό οφείλεται κυρίως στον διορισμό 8.586 μόνιμων εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση από το σχολικό έτος 2022-2023 (αύξηση κατά 62 εκατ. ευρώ). Μέρος αυτής της αύξησης αντισταθμίζεται από τη μείωση των τακτικών αποδοχών του υπουργείου Υγείας εξαιτίας κυρίως των αυξημένων αποχωρήσεων λόγω συνταξιοδότησης τακτικού προσωπικού. Επιπλέον, οι νέες μισθολογικές παρεμβάσεις για στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων επιφέρουν αύξηση των τακτικών αποδοχών κατά 6 εκατ. ευρώ.

Οι πρόσθετες αποδοχές παρουσίασαν αύξηση κατά 62 εκατ. ευρώ, η οποία οφείλεται κυρίως στις δαπάνες για καταβολή αυξημένων πρόσθετων αποδοχών στα υπουργεία Υγείας, Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, Μετανάστευσης και Ασύλου, Εθνικής Άμυνας και Υποδομών και Μεταφορών.

Κοινωνικές Παροχές

Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, το επίδομα θέρμανσης, τις συντάξεις που συνεχίζουν να καταβάλλονται απευθείας από το κράτος (παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4387/2016), καθώς και τις λοιπές παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε είδος και σε χρήμα και εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν στα 368 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 147 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2022. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην καταβολή αυξημένου επιδόματος θέρμανσης.

Μεταβιβάσεις

Οι μεταβιβαστικές πληρωμές περιλαμβάνουν επιχορηγήσεις και αποδόσεις σε υποτομείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως ΟΤΑ και ΟΚΑ, σε νοσοκομεία, δομές Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ), καθώς και σε λοιπούς φορείς εντός και εκτός Γενικής Κυβέρνησης, οργανισμούς του εξωτερικού και στην ΕΕ. Επίσης, περιλαμβάνονται οι επιχορηγήσεις για επενδύσεις, οι καταπτώσεις εγγυήσεων, οι αναλήψεις χρεών φορέων Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και οι αποζημιώσεις λόγω δικαστικών αποφάσεων.

Οι συνολικές μεταβιβαστικές πληρωμές εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν σε 33.871 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 4.046 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω της ανάγκης επιπρόσθετης οικονομικής ενίσχυσης των πολιτών και των επιχειρήσεων έναντι της ενεργειακής κρίσης.

Αναλυτικότερα, οι κυριότερες μεταβολές έναντι του στόχου του προϋπολογισμού 2022 εντοπίζονται στις εξής κατηγορίες:

- Μεταβιβάσεις προς ΟΚΑ με αύξηση σε σχέση με τον στόχο κατά 980 εκατ. ευρώ, για επιπλέον μεταβιβάσεις κάλυψης δράσεων για την ενίσχυση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων λόγω της ενεργειακής κρίσης, όπως:
 - πρόσθετη οικονομική ενίσχυση σε χαμηλοσυνταξιούχους τον Απρίλιο και τον Δεκέμβριο 2022, ύψους 377 εκατ. ευρώ,
 - πρόσθετη οικονομική ενίσχυση τον Απρίλιο και τον Δεκέμβριο 2022 σε 35.000 ανασφάλιστους υπερήλικες του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ), ύψους 16 εκατ. ευρώ,
 - πρόσθετη οικονομική ενίσχυση τον Απρίλιο και τον Δεκέμβριο 2022 σε 172.000 δικαιούχους επιδομάτων ΑΜΕΑ, ύψους 71 εκατ. ευρώ,
 - διπλή δόση ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος τον Απρίλιο και τον Δεκέμβριο 2022, ύψους 93 εκατ. ευρώ,

- ο επιπλέον μιάμιση μηνιαία δόση επιδόματος παιδιών ΟΠΕΚΑ (Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης) τον Απρίλιο και τον Δεκέμβριο 2022 σε 800.000 δικαιούχους, ύψους 234 εκατ. ευρώ και
- ο οικονομική ενίσχυση 250 ευρώ τον Δεκέμβριο 2022 σε 100.000 μακροχρόνια ανέργους, ύψους 25 εκατ. ευρώ.

Επίσης, στο πλαίσιο αντιμετώπισης των συνεπειών της πανδημίας, περιλαμβάνεται και η κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών επί του ονομαστικού μισθού των εργαζομένων, των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τίθενται σε προσωρινή αναστολή, ύψους 31 εκατ. ευρώ.

- Μεταβιβάσεις προς ΟΤΑ (α' και β' βαθμού), Νοσοκομεία και ΥΠΕ-ΠΕΔΥ (Υγειονομικές Περιφέρειες – Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας), οι οποίες αυξήθηκαν σε σχέση με τον στόχο κατά 120 και 339 εκατ. ευρώ, αντίστοιχα.
- Λοιπές μεταβιβάσεις και μεταβιβάσεις σε λοιπά νομικά πρόσωπα με αύξηση σε σχέση με τον στόχο κατά 1.247 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω των μέτρων για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, ως ακολούθως:
 - ο προπληρωμένη κάρτα (ή κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό) σε νοικοκυριά για την αγορά καυσίμων κίνησης (fuel pass), ύψους 300 εκατ. ευρώ,
 - ο επιστροφή μέρους της αύξησης του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας νοικοκυριών (πρώτη κατοικία) με εισόδημα έως 45.000 ευρώ (power pass), ύψους 296 εκατ. ευρώ και
 - ο επιδότηση οδηγών ταξί με 200 ευρώ τον Απρίλιο, λόγω αυξημένων τιμών καυσίμων, ύψους 5 εκατ. ευρώ.

Επιπλέον, αυτή η κατηγορία ενισχύθηκε από πιστώσεις που είχαν προβλεφθεί για την αντιμετώπιση της πανδημίας και αφορούν:

- ο την αποζημίωση ειδικού σκοπού των εργαζομένων των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τίθενται σε προσωρινή αναστολή (περιλαμβάνονται πληρωμές δώρων Πάσχα και Χριστουγέννων), ύψους 39 εκατ. ευρώ,
- ο το πρόγραμμα βραχυχρόνιας απασχόλησης ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ που επεκτάθηκε έως τον Μάιο 2022, ύψους 72 εκατ. ευρώ,
- ο την κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών και την επιδότηση 200 ευρώ σε περίπτωση πρόσληψης μακροχρόνια ανέργου, για περίοδο 6 μηνών, στο πλαίσιο του προγράμματος για τη δημιουργία 150.000 νέων θέσεων εργασίας, ύψους 119 εκατ. ευρώ,
- ο την ενίσχυση επιχειρήσεων του πολιτισμού λόγω περιορισμού θέσεων σε θέατρα, κινηματογράφους, συναυλιακούς χώρους κ.λπ., ύψους 64 εκατ. ευρώ,
- ο τις οικονομικές ενισχύσεις και αποζημιώσεις αερολιμένων και αεροπορικών γραμμών, ύψους 42 εκατ. ευρώ και
- ο την αποζημίωση ιδιοκτητών ακινήτων που εισπράττουν μειωμένο ενοίκιο λόγω της πανδημίας, ύψους 53 εκατ. ευρώ.

Τέλος, περιλαμβάνονται και οι δαπάνες δράσεων ειδικού σκοπού στο πλαίσιο των ενεργειακών και κλιματικών στόχων, οι οποίες καλύπτονται από τα έσοδα από το πράσινο τέλος στο πετρέλαιο εσωτερικής καύσης diesel, ύψους 101 εκατ. ευρώ.

- Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις. Σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνεται η επιδότηση αγροτών για το αυξημένο κόστος λιπασμάτων, ύψους 60 εκατ. ευρώ, η επιδότηση κτηνοτρόφων για το αυξημένο κόστος ζωοτροφών, ύψους 50 εκατ. ευρώ, καθώς και η επιπρόσθετη στήριξη του πρωτογενούς τομέα από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης ύψους 42 εκατ. ευρώ. Τέλος, διατέθηκε ποσό ύψους 1.000 εκατ. ευρώ στο «Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης - TEM» για τη

χορήγηση επιδότησης στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας νοικοκυριών και επιχειρήσεων (παρ. 2, άρθρο εξηκοστό πρώτο, ν.4839/2021).

Αγορές αγαθών και υπηρεσιών

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται δαπάνες καταναλωτικού χαρακτήρα. Οι σχετικές δαπάνες για το έτος 2022 εκτιμάται ότι θα ανέλθουν στα 2.298 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 1.162 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου, κυρίως λόγω:

- της ενίσχυσης των λειτουργικών δαπανών των υπουργείων μέσω πιστώσεων του τακτικού και ειδικού αποθεματικού (παρ. 1 και 8 αντίστοιχα του άρθρου 59 του ν.4270/2014) ύψους 230 εκατ. ευρώ,
- της πραγματοποίησης δαπανών που δεν είχαν προβλεφθεί στον κρατικό προϋπολογισμό (άρθρο 74 του ν.4270/2014), ύψους 108 εκατ. ευρώ, οι οποίες καλύπτονται από αντίστοιχα έσοδα,
- των επιπλέον δαπανών των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης για ηλεκτρική ενέργεια και καύσιμα, ύψους 260 εκατ. ευρώ και
- της κάλυψης των αυξημένων υγειονομικών δαπανών, λόγω της πανδημίας Covid-19 (π.χ. εξοπλισμός, αναλώσιμα, εμβόλια, self tests), ύψους 478 εκατ. ευρώ.

Επιδοτήσεις

Η συνολική εκτίμηση για αυτή την κατηγορία ανέρχεται σε 419 εκατ. ευρώ, αυξημένη κατά 339 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου, κυρίως λόγω των επιδοτήσεων πετρελαίου κίνησης και θέρμανσης, ύψους 217 και 94 εκατ. ευρώ αντίστοιχα, για την ενίσχυση των τελικών καταναλωτών για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, καθώς και λόγω της επιδότησης παγίων δαπανών επιχειρήσεων ύψους 24 εκατ. ευρώ. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται επίσης οι επιδοτήσεις προς τα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛΤΑ) για την καθολική ταχυδρομική υπηρεσία και προς την ΤΡΑΙΝΟΣΣΕ ΑΕ.

Τόκοι (σε ακαθάριστη βάση)

Η εκτίμηση για τις δαπάνες τόκων σε ακαθάριστη δημοσιονομική βάση ανέρχεται σε 6.000 εκατ. ευρώ, αυξημένη κατά 450 εκατ. ευρώ σε σχέση με τον στόχο.

Λοιπές δαπάνες

Οι λοιπές δαπάνες περιλαμβάνουν κυρίως τη δαπάνη για τις επιστροφές στην ΕΕ από ανεκτέλεστα προγράμματα, καθώς και τη δαπάνη για τα πρόστιμα προς την ΕΕ. Η εκτιμώμενη δαπάνη ανέρχεται σε 91 εκατ. ευρώ, μειωμένη κατά 10 εκατ. ευρώ από τον στόχο.

Πιστώσεις υπό κατανομή

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται κυρίως οι δαπάνες του ΠΔΕ, του ΤΑΑ, το τακτικό και ειδικό αποθεματικό, καθώς και το αποθεματικό για πρόσθετες δράσεις κατά της ενεργειακής κρίσης. Το συνολικό ποσό για την κατηγορία αυτή, εκτιμάται σε 13.442 εκατ. ευρώ. Οι κύριοι παράγοντες που επέδρασαν στην κατηγορία αυτή, είναι οι ακόλουθοι:

- αύξηση του ανώτατου ορίου δαπανών του ΠΔΕ, μέσω συμπληρωματικών προϋπολογισμών, κατά 1.000 εκατ. ευρώ (άρθρο 230, ν.4920/2022 και άρθρο 123, ν.4972/2022),
- πρόβλεψη δαπανών τακτικού προϋπολογισμού ύψους 850 εκατ. ευρώ, για δράσεις κατά της ενεργειακής κρίσης (σημειωτέον ότι μεταξύ άλλων έχει ήδη ανακατανομηθεί επιπλέον ποσό ύψους 1.000 εκατ. ευρώ στο «Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης» για τη χορήγηση επιδότησης

λογαριασμών ηλεκτρικής ενέργειας). Οι δράσεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης εξυπηρετήθηκαν από πιστώσεις που εγγράφηκαν με την ψήφιση των συμπληρωματικών προϋπολογισμών (άρθρο 230 του ν.4920/2022 και άρθρο 123 του ν.4972/2022),

- διάθεση πιστώσεων για κάλυψη δράσεων κατά της πανδημίας Covid-19, ύψους 1.000 εκατ. ευρώ, το οποίο είχε προβλεφθεί στον αρχικό προϋπολογισμό και
- διάθεση πιστώσεων για νέες προσλήψεις προσωπικού του οποίου η μισθοδοσία καλύπτεται από τον τακτικό προϋπολογισμό.

Τέλος, τονίζεται ότι οι πιστώσεις από το αποθεματικό (τακτικό και ειδικό) ανακατανέμονται κατά τη διάρκεια του έτους, προς ενίσχυση άλλων κατηγοριών δαπανών. Μέχρι την 10^η Οκτωβρίου 2022 είχαν διατεθεί 827 εκατ. ευρώ προκειμένου να αντιμετωπισθούν δαπάνες κυρίως για την:

- εκτέλεση τελεσίδικων και αμετάκλητων δικαστικών αποφάσεων,
- αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών και ενίσχυση των πληγέντων,
- κάλυψη δαπανών αεροπυρόσβεσης και καθαρισμού δασών,
- ενίσχυση του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) για την κάλυψη της απώλειας εσόδων, λόγω απαλλαγής της συμμετοχής στη φαρμακευτική δαπάνη των πρώην δικαιούχων του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΚΑΣ) και
- ενίσχυση του προϋπολογισμού του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού για κάλυψη υποχρεώσεων του Πολεμικού Ναυτικού (άρθρο 125 του ν. 4964/2022).

Αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι αποκτήσεις πάγιου εξοπλισμού των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης και οι φυσικές παραλαβές οπλικών συστημάτων. Οι συνολικές δαπάνες εκτιμώνται σε 1.623 εκατ. ευρώ, 463 εκατ. ευρώ αυξημένες σε σχέση με τον στόχο. Οι κυριότερες μεταβολές οφείλονται σε αύξηση των φυσικών παραλαβών οπλικών συστημάτων κατά 404 εκατ. ευρώ, σε δαπάνες ύψους 33 εκατ. ευρώ για πρόσθετες εργασίες που απαιτούνται για την πλήρη επιχειρησιακή απόδοση των υποβρυχίων του Πολεμικού Ναυτικού και σε δαπάνες ύψους 31 εκατ. ευρώ για την αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου στον χώρο του πρώην εργοστασίου της «ΠΥΡΚΑΛ» στον Δήμο Δάφνης-Υμηπτού, για τη δημιουργία του κυβερνητικού πάρκου.

Πληροφοριακά Στοιχεία:

Δαπάνες Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων

Οι δαπάνες του ΠΔΕ εκτιμάται ότι θα ανέλθουν σε 7.300 εκατ. ευρώ για έργα που συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ και 1.500 εκατ. ευρώ για έργα που χρηματοδοτούνται αμιγώς από εθνικούς πόρους. Εκτός των επειγουσών αναγκών (πανδημία, φυσικές καταστροφές, ενεργειακή κρίση), οι δαπάνες του ΠΔΕ 2022 εξυπηρετούν δράσεις που ενισχύουν την απασχόληση, την εκπαίδευση, τη διοικητική μεταρρύθμιση του κράτους, την πολιτική προστασία και την υλοποίηση μεγάλων έργων υποδομών.

Δαπάνες Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από το σκέλος των επιχορηγήσεων του ΤΑΑ για το 2022 εκτιμώνται σε 2.816 εκατ. ευρώ και αφορούν σε δράσεις που εντάσσονται στους τέσσερις βασικούς πυλώνες του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Ελλάδα 2.0), την “πράσινη μετάβαση”, την “ψηφιακή μετάβαση”, τις “ιδιωτικές επενδύσεις, οικονομικός και θεσμικός μετασχηματισμός” και την “απασχόληση, δεξιότητες και κοινωνική συνοχή”.

3.1.2. Νομικά Πρόσωπα

Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα του συνόλου των νομικών προσώπων της κεντρικής κυβέρνησης πλην των Νοσοκομείων και της ΠΦΥ για το έτος 2022, αναμένεται να διαμορφωθεί στα 1.720 εκατ. ευρώ χαμηλότερο κατά 233 εκατ. ευρώ, σε σχέση με τις προβλέψεις του προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2022, κυρίως λόγω των αυξημένων δαπανών που συνδέονται με την ενεργειακή κρίση και την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας.

3.1.3. Νοσοκομεία – Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας

Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα των δημόσιων νοσοκομείων και του συστήματος ΠΦΥ για το 2022 εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί σε έλλειμμα ύψους 229 εκατ. ευρώ, αυξημένο κατά 9 εκατ. ευρώ σε σχέση με την πρόβλεψη του προϋπολογισμού.

Ειδικότερα, τα συνολικά έσοδα εκτιμάται ότι θα είναι αυξημένα κατά 463 εκατ. ευρώ, ενώ το συνολικό ύψος των εξόδων θα σημειώσει αύξηση ύψους 473 εκατ. ευρώ, σε σχέση με τις προβλέψεις του προϋπολογισμού.

Η εκτιμώμενη αύξηση στα έσοδα οφείλεται κατά κύριο λόγο στις αυξημένες κατά 339 εκατ. ευρώ μεταβιβάσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό για την κάλυψη δαπανών που σχετίζονται με την αντιμετώπιση της πανδημίας καθώς και δαπανών που προκύπτουν από την αύξηση των τιμών στα αγαθά και στις υπηρεσίες ως αποτέλεσμα της ενεργειακής κρίσης.

Επίσης, αύξηση ύψους 60 εκατ. ευρώ εκτιμάται ότι θα παρουσιάζουν οι μεταβιβάσεις από το ΠΔΕ και οι αντίστοιχες επενδυτικές δαπάνες των φορέων.

Για την αντιμετώπιση των αυξημένων αναγκών έχει προβλεφθεί σημαντική ενίσχυση των επιχορηγήσεων από τον τακτικό προϋπολογισμό, έτσι ώστε το δημοσιονομικό αποτέλεσμα των νοσοκομείων για το έτος 2023 να μεταβληθεί σε πλεονασματικό, όπως περιγράφεται στην ενότητα 3.5.

3.1.4. Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Το ισοζύγιο των ΟΤΑ κατά ΕΣΑ το 2022, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις αναμένεται να διαμορφωθεί σε έλλειμμα 304 εκατ. ευρώ, έναντι πρόβλεψης για πλεόνασμα 60 εκατ. ευρώ στον προϋπολογισμό 2022. Η αναθεώρηση των εκτιμήσεων προς το δυσμενέστερο, παρά τις αυξημένες μεταβιβάσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό, οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στην επίδραση της ενεργειακής κρίσης, του γενικότερου μακροοικονομικού περιβάλλοντος, καθώς και στην υλοποίηση του επενδυτικού προγράμματος ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II, οι πόροι του οποίου είχαν εισπραχθεί κατά τα προηγούμενα οικονομικά έτη (2018, 2019).

3.1.5. Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης

Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα του υποτομέα των ΟΚΑ για το 2022 εκτιμάται ότι θα παρουσιάσει βελτίωση κατά 761 εκατ. ευρώ σε σχέση με τον στόχο του προϋπολογισμού και αναμένεται να διαμορφωθεί σε πλεόνασμα ύψους 1.721 εκατ. ευρώ.

Τα συνολικά έσοδα εκτιμάται ότι θα παρουσιάσουν αύξηση κατά 2.400 εκατ. ευρώ αντικατοπτρίζοντας κυρίως την εκτιμώμενη αύξηση των εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές κατά 1.142 εκατ. ευρώ, καθώς και την αύξηση των τρεχουσών και λοιπών κεφαλαιακών μεταβιβάσεων κατά 1.196 εκατ. ευρώ.

Ειδικότερα, η αναθεωρημένη εκτίμηση για το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών οφείλεται κατά κύριο λόγο:

α) στη βελτίωση των μακροοικονομικών μεγεθών και ειδικότερα, στην αύξηση της απασχόλησης ως αποτέλεσμα του αυξημένου ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας σε σχέση με τις αρχικές προβλέψεις, καθώς και στην επίδραση της δεύτερης αύξησης του κατώτατου μισθού εντός του 2022 (από 1.5.2022),

β) στα αυξημένα έσοδα από ρυθμίσεις οφειλών και

γ) στις βελτιωμένες, σε σχέση με τις προβλέψεις, εισπράξεις εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές έτους 2021, οι οποίες αποτελούν τη βάση υπολογισμού του ύψους των εισφορών για το έτος 2022.

Επίσης, η αύξηση των τρεχουσών και λοιπών κεφαλαιακών μεταβιβάσεων κατά 1.196 εκατ. ευρώ οφείλεται κατά κύριο λόγο στις αυξημένες μεταβιβάσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό, το ΠΔΕ και το ΤΑΑ.

Πιο συγκεκριμένα, προβλέπονται:

- έκτακτες μεταβιβάσεις συνολικού ύψους 816 εκατ. ευρώ προς τον Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ε-ΕΦΚΑ), τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) και τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) για τη στήριξη ευάλωτων νοικοκυριών λόγω υψηλού πληθωρισμού (χαμηλοσυνταξιούχοι, ανασφάλιστοι υπερήλικες του ΟΠΕΚΑ, δικαιούχοι επιδομάτων ΑΜΕΑ, δικαιούχοι ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος και επιδόματος παιδιού, μακροχρόνια άνεργοι),
- αύξηση κατά 124 εκατ. ευρώ της επιχορήγησης προς τον ΕΟΠΥΥ κυρίως για δαπάνες αντιμετώπισης της πανδημίας Covid-19,
- μεταβίβαση ύψους 30 εκατ. ευρώ προς τον ε-ΕΦΚΑ για την κάλυψη από τον κρατικό προϋπολογισμό των ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων, των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τίθενται σε προσωρινή αναστολή λόγω Covid-19 και
- μεταβιβάσεις ύψους 314 εκατ. ευρώ από το ΤΑΑ προς τη ΔΥΠΑ για την υλοποίηση δράσεων μεταρρύθμισης των πολιτικών απασχόλησης και στήριξης των ανέργων και παράλληλη αύξηση κατά 100 εκατ. ευρώ των μεταβιβάσεων από το ΠΔΕ για τον ίδιο σκοπό.

Αντίστοιχα, οι δαπάνες εκτιμάται ότι θα αυξηθούν κατά 1.639 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του προϋπολογισμού. Η ανωτέρω μεταβολή οφείλεται κυρίως:

- στην αύξηση των κοινωνικών παροχών κατά 1.046 εκατ. ευρώ, γεγονός που αποδίδεται κατά κύριο λόγο:
 - ο στην αυξημένη κατά 382 εκατ. ευρώ δαπάνη για καταβολή κύριων συντάξεων ως αποτέλεσμα της επιτάχυνσης του ρυθμού εκκαθάρισης εκκρεμών αιτήσεων συνταξιοδότησης και
 - ο στις μεταβιβάσεις προς τα ευάλωτα νοικοκυριά για την αντιμετώπιση του πληθωρισμού συνολικού ύψους 816 εκατ. ευρώ.
- στην αύξηση κατά 152 εκατ. ευρώ των κοινωνικών παροχών σε είδος στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης προσπάθειας για κάλυψη της αυξημένης ζήτησης για υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης εν μέσω πανδημίας και
- στην αύξηση κατά 379 εκατ. ευρώ της δαπάνης της ΔΥΠΑ για την υλοποίηση προγραμμάτων ενίσχυσης της απασχόλησης, με κύριες πηγές χρηματοδότησης το ΤΑΑ και το ΠΔΕ.

3.2. Βασικά μεγέθη προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης 2023

Τα δημοσιονομικά μεγέθη του έτους 2023 ενσωματώνουν μέτρα για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης ως απόρροια της συνεχιζόμενης εξέλιξης του πολέμου στην Ουκρανία, καθώς και όλα τα μέτρα που εξαγγέλθηκαν στην Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης.

Βασική προτεραιότητα στη χάραξη της οικονομικής πολιτικής αποτελεί η αντιμετώπιση των συνεπειών που επέφερε η ενεργειακή κρίση στα νοικοκυριά και στις επιχειρήσεις. Για τον σκοπό αυτό, προωθούνται όλες οι απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να καλυφθεί όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μέρος από τις ανατιμήσεις στην ηλεκτρική ενέργεια, στα καύσιμα και στα λοιπά προϊόντα, εξασφαλίζοντας παράλληλα την αποφυγή δημοσιονομικού εκτροχιασμού της ελληνικής οικονομίας. Επιπλέον προωθούνται δράσεις για τη μείωση του κόστους παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, όπως π.χ. η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάνελ.

Παράλληλα με την εφαρμογή παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση των ανατιμήσεων στην ενέργεια, λαμβάνονται νέα μέτρα, με σκοπό την αύξηση της αγοραστικής δύναμης των εργαζομένων και των συνταξιούχων, με τα κυριότερα από αυτά να έχουν μόνιμο χαρακτήρα. Συγκεκριμένα, η οριστική κατάργηση της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης για όλους τους μισθωτούς ιδιωτικού και δημοσίου τομέα, καθώς και για τους συνταξιούχους, η μονιμοποίηση της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών και η κατάργηση της ειδικής εισφοράς 1% υπέρ του ΤΠΔΥ αναμένεται να οδηγήσουν σε αύξηση του πραγματικού εισοδήματός τους. Επίσης, αναμορφώνεται το ειδικό μισθολόγιο των ιατρών του ΕΣΥ με σημαντικές αυξήσεις και εισάγονται μισθολογικές παρεμβάσεις για τη στήριξη των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων.

Η επίλυση του στεγαστικού προβλήματος που αντιμετωπίζει σημαντική μερίδα πολιτών αποτελεί προτεραιότητα. Για τον σκοπό αυτό θα υλοποιηθούν δράσεις με αντικείμενο την επιδότηση της ανακαίνισης κατοικιών και τη χορήγηση δανείων για αγορά πρώτης κατοικίας για νέους, την ανακαίνιση και ενοικίαση κενών κατοικιών και τη στέγαση ευάλωτων νοικοκυριών.

Τέλος, για το ιδιαίτερα σημαντικό πρόβλημα της υπογεννητικότητας που αντιμετωπίζει η χώρα μας, σε συνέχεια των δημοσιονομικών μέτρων που εφαρμόστηκαν τα προηγούμενα έτη, θα επεκταθεί η χορήγηση του επιδόματος μητρότητας στον ιδιωτικό τομέα από τους 6 στους 9 μήνες.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις για το έτος 2023, το πρωτογενές αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης σε δημοσιονομική βάση, προβλέπεται να διαμορφωθεί σε πλεόνασμα ύψους 1.668 εκατ. ευρώ ή 0,7% του ΑΕΠ. Επισημαίνεται ότι το πρωτογενές αποτέλεσμα προβλέπεται να είναι πλεονασματικό για πρώτη φορά από το έτος 2019, μετά από τρία συναπτά έτη πρωτογενών ελλειμμάτων.

3.2.1. Κρατικός προϋπολογισμός 2023

Το έλλειμμα του κρατικού προϋπολογισμού για το έτος 2023 προβλέπεται σε 7.806 εκατ. ευρώ, σε δημοσιονομική βάση, μειωμένο κατά 3.638 εκατ. ευρώ, σε σχέση με την εκτίμηση για το έτος 2022.

3.2.1.1. Έσοδα σε δημοσιονομική βάση

Τα καθαρά έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού, σε δημοσιονομική βάση, μετά την αφαίρεση των επιστροφών φόρων, προβλέπεται να διαμορφωθούν στα 62.139 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 1.781 εκατ. ευρώ ή 3,0%, έναντι του 2022. Ειδικότερα:

Φόροι

Τα έσοδα από φόρους αναμένεται να ανέλθουν στο ύψος των 56.748 εκατ. ευρώ αυξημένα κατά 1.833 εκατ. ευρώ ή 3,3% έναντι του 2022, κυρίως λόγω της προβλεπόμενης μεγέθυνσης της οικονομίας, όπως αντικατοπτρίζεται στις μακροοικονομικές προβλέψεις. Πιο συγκεκριμένα:

Φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών

Τα έσοδα από φόρους επί αγαθών και υπηρεσιών, προβλέπεται να ανέλθουν στο ποσό των 32.504 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 972 εκατ. ευρώ ή 3,1%, έναντι του 2022. Ειδικότερα:

- τα έσοδα από ΦΠΑ αναμένεται να ανέλθουν στα 22.198 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 789 εκατ. ευρώ έναντι του 2022 και
- οι φόροι κατανάλωσης προβλέπονται στα 7.117 εκατ. ευρώ και είναι αυξημένοι κατά 41 εκατ. ευρώ έναντι του 2022.

Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών

Από φόρους και δασμούς επί εισαγωγών προβλέπονται έσοδα 424 εκατ. ευρώ, μη παρουσιάζοντας απόκλιση έναντι του 2022.

Τακτικοί φόροι ακίνητης περιουσίας

Τα έσοδα από τους τακτικούς φόρους ακίνητης περιουσίας, αναμένεται να ανέλθουν στο ποσό των 2.380 εκατ. ευρώ, χωρίς απόκλιση έναντι του 2022.

Λοιποί φόροι επί παραγωγής

Από τους λοιπούς φόρους παραγωγής προβλέπονται έσοδα ύψους 1.067 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 132 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου του 2022, κυρίως λόγω του μειωμένου μερίσματος από την ΤτΕ κατά 141 εκατ. ευρώ.

Φόρος εισοδήματος

Τα έσοδα από τον φόρο εισοδήματος αναμένεται να ανέλθουν στο ποσό των 17.772 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 916 εκατ. ευρώ ή 5,4% έναντι του 2022. Ειδικότερα:

- ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων προβλέπεται να διαμορφωθεί στα 11.319 εκατ. ευρώ, αυξημένος κατά 167 εκατ. ευρώ έναντι του 2022 παρά τη μόνιμη κατάργηση της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στους συνταξιούχους και τους δημοσίους υπαλλήλους και
- ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων προβλέπεται να παρουσιάσει αύξηση κατά 695 εκατ. ευρώ έναντι του 2022 και να διαμορφωθεί στα 5.094 εκατ. ευρώ.

Φόροι κεφαλαίου

Οι φόροι κεφαλαίου προβλέπεται να ανέλθουν σε 226 εκατ. ευρώ, στο ίδιο ύψος με αυτό του 2022.

Λοιποί τρέχοντες φόροι

Τα έσοδα από τους λοιπούς τρέχοντες φόρους προβλέπεται να ανέλθουν στο ποσό των 2.375 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 77 εκατ. ευρώ έναντι του 2022.

Κοινωνικές εισφορές

Τα έσοδα από κοινωνικές εισφορές προβλέπεται να διαμορφωθούν στα 55 εκατ. ευρώ, μη παρουσιάζοντας μεταβολή έναντι του 2022.

Μεταβιβάσεις

Τα έσοδα από μεταβιβάσεις αναμένεται να ανέλθουν στα 6.972 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 1.503 εκατ. ευρώ έναντι του 2022, κυρίως λόγω των μειωμένων εσόδων ΠΔΕ του συγχρηματοδοτούμενου

σκέλους κατά 1.619 εκατ. ευρώ και της μη πρόβλεψης για είσπραξη εσόδων από ANFAs, SMPs και τόκους EFSF, λόγω ολοκλήρωσης του προγράμματος, ενώ το 2022 τα σχετικά έσοδα ανήλθαν στο ποσό των 748 εκατ. ευρώ. Αντιθέτως, αυξημένα προβλέπονται τα έσοδα από το ΤΑΑ κατά 846 εκατ. ευρώ.

Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών

Από τις πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών προβλέπονται έσοδα ύψους 837 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 161 εκατ. ευρώ έναντι 2022, κυρίως λόγω:

- της πρόβλεψης για είσπραξη ποσού 79 εκατ. ευρώ που αφορά το ενοίκιο και τη συμμετοχή του δημοσίου στα κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων των περιφερειακών αεροδρομίων, σύμφωνα με τη σύμβαση παραχώρησης,
- του δεδουλευμένου εσόδου που καταχωρείται στο έτος 2023, από τη σύμβαση παραχώρησης της Εγνατίας Οδού, ύψους 21 εκατ. ευρώ και
- των αυξημένων εσόδων από τα τέλη των έμμισθων προξενείων, κατά 13 εκατ. ευρώ.

Λοιπά τρέχοντα έσοδα

Τα λοιπά τρέχοντα έσοδα προβλέπεται να διαμορφωθούν στα 3.613 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 1.395 εκατ. ευρώ έναντι του 2022, κυρίως λόγω πρόβλεψης αυξημένων εσόδων του ΠΔΕ κατά 1.485 εκατ. ευρώ, που προέρχεται από τη θετική δημοσιονομική συμβολή των προκαταβολών από τα ευρωπαϊκά προγράμματα.

Πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων

Προβλέπονται έσοδα 24 εκατ. ευρώ αυξημένα κατά 11 εκατ. ευρώ έναντι του 2022.

Επιστροφές φόρων

Οι επιστροφές αχρεωστήτως εισπραχθέντων εσόδων προβλέπεται να διαμορφωθούν στα 6.110 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 117 εκατ. ευρώ έναντι του 2022.

Πληροφοριακά στοιχεία

Έσοδα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων

Στις κατηγορίες «Μεταβιβάσεις» και «Λοιπά τρέχοντα έσοδα», περιλαμβάνονται έσοδα ΠΔΕ ύψους 4.566 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 134 εκατ. ευρώ έναντι του 2022.

Έσοδα Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Στην κατηγορία «Μεταβιβάσεις» περιλαμβάνονται έσοδα από το ΤΑΑ, ποσού 3.662 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 846 εκατ. ευρώ έναντι του 2022.

3.2.1.2. Δαπάνες σε δημοσιονομική βάση

Οι συνολικές δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού για το έτος 2023 προβλέπεται ότι θα διαμορφωθούν σε 69.945 εκατ. ευρώ, μειωμένες κατά 1.857 εκατ. ευρώ σε σχέση με την αντίστοιχη εκτίμηση έτους 2022, κυρίως λόγω του περιορισμού των μέτρων που προβλέπονται για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19 και της χρονικής διαφοροποίησης των φυσικών παραλαβών των εξοπλιστικών προγραμμάτων.

Παροχές σε εργαζόμενους

Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής κατά το έτος 2023 προβλέπεται να ανέλθουν στα 13.756 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 66 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με την εκτίμηση έτους 2022. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στις νέες μισθολογικές παρεμβάσεις που εισήγαγε ο ν.4940/2022 και αφορούν στο σύστημα κινήτρων επίτευξης στόχων και ανταμοιβής υπαλλήλων του δημοσίου τομέα, στην αναμόρφωση από το 2023 του ειδικού μισθολογίου των ιατρών του ΕΣΥ και στην πλήρη εφαρμογή των μισθολογικών παρεμβάσεων για τη στήριξη των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων.

Κοινωνικές Παροχές

Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής προβλέπεται ότι θα ανέλθουν στα 397 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 29 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2022, κυρίως λόγω της περαιτέρω αύξησης του επιδόματος θέρμανσης και το 2023.

Μεταβιβάσεις

Οι δαπάνες για τις μεταβιβάσεις σε φορείς εντός και εκτός Γενικής Κυβέρνησης προβλέπεται ότι θα διαμορφωθούν στα 31.620 εκατ. ευρώ, μειωμένες κατά 2.251 εκατ. ευρώ έναντι της εκτίμησης του 2022, κυρίως λόγω της μείωσης της δαπάνης εξαιτίας του περιορισμού των μέτρων κατά της πανδημίας και της ενεργειακής κρίσης. Επισημαίνεται ότι μέρος των υπό κατανομή πιστώσεων που έχουν προβλεφθεί για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης αναμένεται να απορροφηθεί ανάλογα με τον βαθμό υλοποίησης των σχετικών δράσεων.

Αγορές αγαθών και υπηρεσιών

Η προβλεπόμενη δαπάνη για το έτος 2023 ανέρχεται σε 1.431 εκατ. ευρώ, μειωμένη κατά 867 εκατ. ευρώ σε σχέση με την αντίστοιχη εκτίμηση 2022, κυρίως λόγω της μείωσης των δαπανών για την αντιμετώπιση της πανδημίας και της ενεργειακής κρίσης. Επισημαίνεται ότι μέρος των υπό κατανομή πιστώσεων για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης θα διατεθεί για την κάλυψη αντίστοιχων δράσεων με δαπάνες της κατηγορίας αυτής.

Επιδοτήσεις

Η δαπάνη για το έτος 2023 προβλέπεται να ανέλθει στα 80 εκατ. ευρώ, μειωμένη κατά 339 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2022, κυρίως λόγω των αυξημένων επιδοτήσεων που διατίθενται για πετρέλαιο κίνησης και θέρμανσης εντός του 2022.

Τόκοι (σε ακαθάριστη βάση)

Η πρόβλεψη για τις δαπάνες τόκων σε ακαθάριστη δημοσιονομική βάση, ανέρχεται σε 7.000 εκατ. ευρώ, αυξημένη κατά 1.000 εκατ. ευρώ σε σχέση με την εκτίμηση έτους 2022.

Λοιπές δαπάνες

Στην κατηγορία αυτή η προβλεπόμενη δαπάνη ανέρχεται σε 81 εκατ. ευρώ, 10 εκατ. ευρώ χαμηλότερη από την αντίστοιχη εκτίμηση έτους 2022.

Πιστώσεις υπό κατανομή

Η πρόβλεψη για το σύνολο της κατηγορίας αυτής ανέρχεται στα 15.351 εκατ. ευρώ και σε σχέση με την εκτίμηση έτους 2022, οι προβλεπόμενες πιστώσεις είναι αυξημένες κατά 1.909 εκατ. ευρώ. Η μείζονα κατηγορία αυτή περιλαμβάνει κυρίως:

- 8.300 εκατ. ευρώ για το ΠΔΕ,

- 3.662 εκατ. ευρώ για επιχορηγούμενα έργα του ΤΑΑ,
- υπό κατανομή πιστώσεις για δαπάνες πλήρωσης θέσεων προσωπικού και για λοιπές δαπάνες αποδοχών ύψους 492 εκατ. ευρώ,
- πιστώσεις τακτικού και ειδικού αποθεματικού του άρθρου 59 του ν.4270/2014, ύψους 700 και 300 εκατ. ευρώ αντίστοιχα, για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων και επείγουσών δαπανών,
- ποσό ύψους 150 εκατ. ευρώ για δαπάνες εκλογών,
- ποσό ύψους 100 εκατ. ευρώ για την εξυπηρέτηση των δαπανών του πτωχευτικού κώδικα των άρθρων 28 και 223 του ν.4738/2020,
- πιστώσεις για την αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης, ύψους 180 εκατ. ευρώ και
- πιστώσεις για τις μη προσδιορισμένες δαπάνες για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, ύψους 1.000 εκατ. ευρώ.

Αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων

Η προβλεπόμενη δαπάνη θα ανέλθει στα 229 εκατ. ευρώ, μειωμένη κατά 1.394 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2022, λόγω της χρονικής διαφοροποίησης μεταξύ των ετών 2022 και 2023 των φυσικών παραλαβών των εξοπλιστικών προγραμμάτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Πληροφοριακά Στοιχεία:

Δαπάνες Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων

Για το έτος 2023 προβλέπεται η διάθεση πόρων ύψους 8.300 εκατ. ευρώ, με κατανομή της συνολικής δαπάνης μεταξύ των έργων που θα συγχρηματοδοτηθούν από πόρους της ΕΕ, ύψους 6.800 εκατ. ευρώ και εκείνων που θα χρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από εθνικούς πόρους, ύψους 1.500 εκατ. ευρώ.

Δαπάνες Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Οι δαπάνες για την υλοποίηση δράσεων που χρηματοδοτούνται από το σκέλος των επιχορηγήσεων του ΤΑΑ, προβλέπονται πέραν του ορίου δαπανών που αφορά το εθνικό και το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του ΠΔΕ και για το 2023 το όριό τους ανέρχεται σε 3.662 εκατ. ευρώ.

3.2.2. Νομικά Πρόσωπα

Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα του συνόλου των νομικών προσώπων της κεντρικής κυβέρνησης πλην των Νοσοκομείων και της ΠΦΥ για το έτος 2023, αναμένεται να διαμορφωθεί στα 2.204 εκατ. ευρώ, υψηλότερο κατά 484 εκατ. ευρώ σε σχέση με τις εκτιμήσεις οικονομικού έτους 2022.

3.2.3. Νοσοκομεία – Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας

Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα των Νοσοκομείων και της ΠΦΥ προβλέπεται ότι θα διαμορφωθεί σε πλεόνασμα ύψους 9 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας βελτίωση κατά 237 εκατ. ευρώ σε σχέση με το αντίστοιχο εκτιμώμενο μέγεθος για το 2022, όπως περιγράφεται αναλυτικότερα στην ενότητα 3.5.

3.2.4. Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Το ισοζύγιο των ΟΤΑ κατά ΕΣΑ το 2023 εκτιμάται σε έλλειμμα ύψους 148 εκατ. ευρώ, βελτιωμένο σε σύγκριση με την εκτίμηση του έτους 2022, λόγω της αύξησης των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ) από το 2023 κατά 128 εκατ. ευρώ σε μόνιμη βάση και της εκτιμώμενης άμβλυνσης των πιέσεων που

ασκεί το ενεργειακό κόστος στις δαπάνες των προϋπολογισμών των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού.

3.2.5. Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης

Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα του υποτομέα των ΟΚΑ προβλέπεται να διαμορφωθεί σε πλεόνασμα ύψους 1.279 εκατ. ευρώ υπολειπόμενο κατά 441 εκατ. ευρώ σε σχέση με το αντίστοιχο εκτιμώμενο μέγεθος για το 2022.

Πιο συγκεκριμένα, τα έσοδα προβλέπεται ότι θα παρουσιάσουν οριακή μείωση κατά 29 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2022. Ειδικότερα, η μείωση του ύψους των μεταβιβάσεων κατά 309 εκατ. ευρώ, που σχετίζεται με έκτακτες επιχορηγήσεις του 2022 λόγω κορωνοϊού και ενεργειακής κρίσης, αντισταθμίζεται από την προβλεπόμενη αύξηση των εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές κατά 367 εκατ. ευρώ.

Αντίστοιχα, οι δαπάνες των ΟΚΑ προβλέπεται να είναι αυξημένες κατά 470 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2022, γεγονός που οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση κατά 739 εκατ. ευρώ των κοινωνικών παροχών. Η μεταβολή αυτή προκύπτει κατά κύριο λόγο από την αύξηση κατά 1.416 εκατ. ευρώ της συνταξιοδοτικής δαπάνης και ειδικότερα της δαπάνης για τις κύριες συντάξεις, εξαιτίας κυρίως: α) της αναπροσαρμογής των συντάξεων με βάση τον συντελεστή που προκύπτει από το άθροισμα του ετήσιου ποσοστού μεταβολής του ΑΕΠ και του ποσοστού μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους διαιρούμενου διά του δύο (άρθρο 14 παρ. 4 του ν. 4387/2016, όπως ισχύει), η οποία προβλέπεται να αυξηθεί κατά 909 εκατ. ευρώ και β) της προβλεπόμενης αύξησης του ρυθμού απονομής νέων συντάξεων.

Επιπρόσθετα, προβλέπεται αύξηση κατά 48 εκατ. ευρώ των κοινωνικών παροχών σε είδος (φαρμακευτική δαπάνη, δαπάνη παρόχων υγείας) του ΕΟΠΥΥ.

Αντίθετα, μείωση κατά 137 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2022 παρουσιάζει η δαπάνη των ΟΚΑ για μεταβιβάσεις προς τρίτους, εξαιτίας κυρίως της εκτιμώμενης ολοκλήρωσης της καταβολής εντός του 2022 των αναδρομικών ποσών στους κληρονόμους των συνταξιούχων ιδιωτικού και δημοσίου τομέα (ν. 4714/2020 και 4767/2020).

Επίσης, μείωση συνολικά κατά 222 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2022 εμφανίζει και η δαπάνη της ΔΥΠΑ για την υλοποίηση δράσεων μεταρρύθμισης των πολιτικών απασχόλησης και στήριξης των ανέργων που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ και το ΤΑΑ.

3.3. Κρατικός προϋπολογισμός σε ταμειακή βάση

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται τα καθαρά έσοδα και οι δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού κατά μείζονα κατηγορία σε ταμειακή βάση (Πίνακας 3.3., Πίνακας 3.4.).

Πίνακας 3.3.: Καθαρά έσοδα κρατικού προϋπολογισμού κατά μείζονα κατηγορία σε ταμειακή βάση (σε εκατ. ευρώ)

α/α	Μείζονες Κατηγορίες	Περιγραφή	2021	2022	2023	Μεταβολή %	
			Πραγματοποιήσεις	Εκτιμήσεις	Προβλέψεις	2022/2021	2023/22
1	11	Φόροι	43.181	49.414	51.579	14%	4%
2	12	Κοινωνικές εισφορές	55	54	55	-3%	3%
3	13	Μεταβιβάσεις	8.712	6.904	7.953	-21%	15%
		εκ των οποίων: ΠΔΕ	4.461	4.229	4.279	-5%	1%
		ΤΑΑ	2.310	1.718	3.436	-26%	100%
4	14	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	598	768	2.405	29%	213%
5	15	Λοιπά τρέχοντα έσοδα	2.371	2.700	1.869	14%	-31%
		εκ των οποίων ΠΔΕ	131	230	170	76%	-26%
6	31	Πωλήσεις Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων	4	13	24	188%	86%
A	Έσοδα μη χρηματοοικονομικών συναλλαγών (1+2+3+4+5+6)		54.922	59.853	63.885	9%	7%
7	43	Χρεωστικοί τίτλοι	31	31	23	0%	-26%
8	45	Συμμετοχικοί τίτλοι και μερίδια επενδυτικών κεφαλαίων	874	522	387	-40%	-26%
9	49	Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	19	30	0	60%	-100%
10	51	Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDRs)	2.818	0	0	-100%	
11	52	Υποχρεώσεις από Νόμισμα και καταθέσεις	15	33	44	115%	36%
12	53	Χρεωστικοί τίτλοι (υποχρεώσεις)	48.224	31.700	31.554	-34%	0%
13	54	Δάνεια	1.084.730	1.102.745	701.846	2%	-36%
14	57	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	684	398	300	-42%	-25%
B	Έσοδα χρηματοοικονομικών συναλλαγών (7+8+9+10+11+12+13+14)		1.137.395	1.135.458	734.154	0%	-35%
Γ	Γενικό Σύνολο Εσόδων (A+B)		1.192.317	1.195.311	798.039	0%	-33%

Πίνακας 3.4.: Δαπάνες κρατικού προϋπολογισμού κατά μείζονα κατηγορία σε ταμειακή βάση (σε εκατ. ευρώ)

α/α	Μείζονες	Περιγραφή	2021	2022	2023	Μεταβολή %	
			Πραγματο-ποιήσεις	Εκτιμήσεις	Προβλέψεις	2022/21	2023/22
1	21	Παροχές σε εργαζομένους	13.495	13.694	13.796	1%	1%
2	22	Κοινωνικές παροχές	281	368	397	31%	8%
3	23	Μεταβιβάσεις	37.038	34.496	32.476	-7%	-6%
4	24	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	1.997	2.429	1.541	22%	-37%
5	25	Επιδοτήσεις	346	419	80	21%	-81%
6	26	Τόκοι ¹	4.873	4.923	5.851	1%	19%
7	27	Λοιπές δαπάνες	52	91	81	77%	-11%
8	29	Πιστώσεις υπό κατανομή	8.665	13.287	15.118	53%	14%
		<i>εκ των οποίων: ΠΔΕ²</i>	<i>8.358</i>	<i>8.800</i>	<i>8.300</i>	<i>5%</i>	<i>-6%</i>
		<i>ΤΑΑ</i>	<i>307</i>	<i>2.816</i>	<i>3.662</i>	<i>819%</i>	<i>30%</i>
9	31	Αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων	2.672	3.545	2.531	33%	-29%
10	33	Αγορές τιμαλφών	1	0	0	-96%	15%
A	Δαπάνες μη χρηματοοικονομικών συναλλαγών (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)		69.421	73.253	71.871	6%	-2%
11	44	Δάνεια ³	0	1.411	3.394	-	141%
12	45	Συμμετοχικοί τίτλοι και μερίδια επενδυτικών κεφαλαίων	413	601	1.058	45%	76%
13	49	Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	18	30	0	62%	-100%
14	52	Υποχρεώσεις από νόμισμα και καταθέσεις	0	0	0	-	-
15	53	Χρεωστικοί τίτλοι (υποχρεώσεις)	33.889	27.753	27.924	-18%	1%
16	54	Δάνεια ⁴	1.084.405	1.108.050	702.631	2%	-37%
17	57	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	2.087	1.407	0	-33%	-100%
B	Δαπάνες χρηματοοικονομικών συναλλαγών (11+12+13+14+15+16+17)		1.120.813	1.139.251	735.007	2%	-35%
Γ	Γενικό σύνολο δαπανών (A+B)		1.190.234	1.212.503	806.878	2%	-33%

¹ Τόκοι σε ακαθάριστη βάση.

² Οι ταμειακές δαπάνες του ΠΔΕ της Κεντρικής Διοίκησης για το απολογιστικό έτος 2021 είναι σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεύθυνσης Λογιστικής Γενικής Κυβέρνησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

³ Στην κατηγορία 44 «Δάνεια» περιλαμβάνονται τα ποσά των δανείων που χορηγεί το κράτος σε χρεώστες.

⁴ Στην κατηγορία 54 «Δάνεια» περιλαμβάνονται τα ποσά για εξοφλησις δανείων που έχουν χορηγηθεί στο κράτος.

3.3.1. Χρηματοδοτικές ανάγκες κρατικού προϋπολογισμού 2023

Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 3.5.) εμφανίζονται οι ταμειακές χρηματοδοτικές ανάγκες του κρατικού προϋπολογισμού 2023, οι οποίες προβλέπεται να ανέλθουν στα 18.839 εκατ. ευρώ, ενώ ο καθαρός δανεισμός του κρατικού προϋπολογισμού προβλέπεται να διαμορφωθεί στα 11.684 εκατ. ευρώ. Οι χρηματοδοτικές ανάγκες θα καλυφθούν μέσω μακροπρόθεσμου δανεισμού ύψους 10.000 εκατ. ευρώ και ανάλωσης διαθέσιμων ύψους 8.839 εκατ. ευρώ.

Πίνακας 3.5.: Χρηματοδοτικές ανάγκες κρατικού προϋπολογισμού 2023 (σε εκατ. ευρώ)	
Χρηματοδοτικές ανάγκες	
Έλλειμμα κρατικού προϋπολογισμού επί μη χρηματοοικονομικών συναλλαγών (ταμειακό)	7.986
Αυξήσεις ΜΚ εταιρειών κλπ	1.058
Πώληση μετοχών κλπ	-454
Χορηγήσεις δανείων σε επιχειρήσεις από πόρους ΤΑΑ	3.394
Χρηματοοικονομικά παράγωγα	-300
Καθαρός δανεισμός	11.684
Χρεολύσια μεσο-μακροπρόθεσμου χρέους	7.155
Μερικό σύνολο δανεισμού	18.839
Εξόφληση βραχυπρόθεσμου χρέους*	723.400
Σύνολο χρηματοδοτικών αναγκών	742.239
Χρηματοδότηση	
Ανάλωση διαθεσίμων	8.839
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	10.000
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός*	723.400
Σύνολο δανεισμού	742.239

* Συμπεριλαμβάνεται η επανέκδοση (rollover) των λήξεων του βραχυπρόθεσμου χρέους (Έντοκα γραμμάτια και gepos)

Πηγή: ΟΔΔΗΧ - ΔΠΓΚ

3.3.2. Πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία μειζόνων κατηγοριών κρατικού προϋπολογισμού

3.3.2.1. Έσοδα

Τα καθαρά έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού 2023 κατά μείζονα κατηγορία σε ταμειακή βάση παρουσιάζονται στον πίνακα 3.3.

Έσοδα μη χρηματοοικονομικών συναλλαγών

Τα καθαρά έσοδα των μη χρηματοοικονομικών συναλλαγών για το έτος 2023 προβλέπονται σε 63.885 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 4.032 εκατ. ευρώ ή 7%, έναντι των αντιστοίχων εκτιμήσεων για το έτος 2022. Ειδικότερα, οι κυριότερες μεταβολές αφορούν:

- τα έσοδα από φόρους που αναμένεται να ανέλθουν στο ποσό των 51.579 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 2.165 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω της μεγέθυνσης της οικονομίας, με βάση το προβλεπόμενο μακροοικονομικό σενάριο,
- τα έσοδα από μεταβιβάσεις τα οποία προβλέπονται σε 7.953 εκατ. ευρώ και είναι αυξημένα κατά 1.049 εκατ. ευρώ, γεγονός που οφείλεται στα αυξημένα έσοδα από το ΤΑΑ κατά 1.718 εκατ. ευρώ και παρά την πρόβλεψη για μη είσπραξη εσόδων από ANFAs, SMPs και τόκους EFSF, λόγω ολοκλήρωσης του προγράμματος. Το 2022 τα έσοδα από ANFAs, SMPs και τόκους EFSF ανήλθαν στο ποσό των 748 εκατ. ευρώ,
- τα έσοδα από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών τα οποία ανέρχονται σε 2.405 εκατ. ευρώ και είναι αυξημένα κατά 1.637 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω της προβλεπόμενης είσπραξης ποσού 1.496 εκατ. ευρώ από την παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης και εκμετάλλευσης του αυτοκινητοδρόμου της Εγνατίας Οδού και τριών κάθετων οδικών αξόνων της, για χρονική περίοδο 35 ετών,

- τα λοιπά τρέχοντα έσοδα, τα οποία προβλέπονται σε 1.869 εκατ. ευρώ και είναι μειωμένα κατά 831 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω της μείωσης κατά 792 εκατ. ευρώ του εισπραττόμενου ποσού της επιστρεπτέας προκαταβολής, αφού σημαντικός αριθμός φυσικών και νομικών προσώπων επέλεξε να εξοφλήσει τη ληφθείσα ενίσχυση εφάπαξ στις καθορισμένες ημερομηνίες του έτους 2022, προκειμένου να επωφεληθεί από την χορηγούμενη έκπτωση επί του επιστρεπτέου ποσού.

Έσοδα ΠΔΕ

Τα ταμειακά έσοδα του ΠΔΕ αναμένεται να ανέλθουν στο ποσό των 4.449 εκατ. ευρώ και είναι μειωμένα κατά 9 εκατ. ευρώ έναντι του 2022. Ποσό 4.249 εκατ. ευρώ αφορά το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος και περιλαμβάνεται στην κατηγορία «Μεταβιβάσεις» και ποσό 200 εκατ. ευρώ αφορά το εθνικό σκέλος και περιλαμβάνεται στις κατηγορίες «Λοιπά τρέχοντα έσοδα» κατά 170 εκατ. ευρώ και «Μεταβιβάσεις» κατά 30 εκατ. ευρώ.

Βασική πηγή εσόδων για τη χρηματοδότηση των έργων του ΠΔΕ αποτελούν οι εισροές από την ΕΕ και ειδικότερα από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ), καθώς και τα ταμεία για τη μετανάστευση. Τα έσοδα του ΠΔΕ ανά ταμείο για τα έτη 2021, 2022 και 2023 με τα αντίστοιχα ποσά παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 3.6.).

Πίνακας 3.6.: Έσοδα ΠΔΕ (σε εκατ. ευρώ)			
Πηγές εσόδων	2021	2022	2023
	Πραγματ/σεις	Εκτιμήσεις	Προβλέψεις
Ίδια έσοδα	147	260	200
Επιχορηγήσεις ΕΕ	4.445	4.199	4.249
- ΕΤΠΑ	2.689	1.656	1.265
- Ταμείο Συνοχής	242	484	734
- ΕΚΤ	577	851	770
- Λοιπά	210	144	147
- Ταμείο Αλληλεγγύης και Διαχείρισης Μεταναστευτικών Ροών Ε.Ε.	50	118	100
- ΕΓΤΑΑ (ΕΓΤΠΕ – Τμήμα Προσανατολισμού)	624	872	1.100
- ΕΤΘΑΥ (ΕΤΑ και ΧΜΠΑ)	54	75	133
Σύνολο	4.592	4.459	4.449

Πηγές: ΓΛΚ, Υπεύθυνες Αρχές Πιστοποίησης και Πληρωμής ΕΠ, Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων, Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων

Έσοδα αποκρατικοποιήσεων

Τα ταμειακά έσοδα αποκρατικοποιήσεων που αναμένεται να πραγματοποιηθούν μέσω του ΤΑΙΠΕΔ, προβλέπονται στο ποσό των 1.994 εκατ. ευρώ και διακρίνονται ως εξής:

- ποσό 1.583 εκατ. ευρώ αφορά συμβάσεις παραχώρησης που προβλέπονται στις κατηγορίες «Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών» και «Λοιπά τρέχοντα έσοδα» (μη χρηματοοικονομικές συναλλαγές),
- ποσό 24 εκατ. ευρώ αφορά πωλήσεις παγίων που προβλέπονται στην κατηγορία «Πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων» (μη χρηματοοικονομικές συναλλαγές) και
- ποσό 387 εκατ. ευρώ αφορά πωλήσεις μετοχών διαφόρων εταιρειών με μέτοχο το Δημόσιο ή/και το ΤΑΙΠΕΔ και προβλέπονται στην κατηγορία «Συμμετοχικοί τίτλοι και μερίδια επενδυτικών κεφαλαίων» (χρηματοοικονομικές συναλλαγές).

Έσοδα χρηματοοικονομικών συναλλαγών

Τα καθαρά έσοδα των χρηματοοικονομικών συναλλαγών για το έτος 2023 προβλέπονται σε 734.154 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 35%, έναντι των αντιστοίχων εκτιμήσεων για το έτος 2022, κυρίως λόγω της μείωσης των βραχυπρόθεσμων δανείων (repos). Ειδικότερα:

- τα έσοδα της μείζονας κατηγορίας 53 «Χρεωστικοί τίτλοι (υποχρεώσεις)» ανέρχονται σε 31.554 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων ποσό 23.400 εκατ. ευρώ αφορά εισπράξεις εντόκων γραμματίων του ΕΔ και ποσό 8.154 εκατ. ευρώ εισπράξεις ομολόγων ΕΔ στην αγορά εσωτερικού,
- τα έσοδα της μείζονας κατηγορίας 54 «Δάνεια» ανέρχονται σε 701.846 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων ποσό 700.000 εκατ. ευρώ αφορά εισπράξεις από πώληση τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς (repos) και ποσό ύψους 1.846 εκατ. ευρώ θα προέλθει από το ΤΑΑ.

Το σύνολο των δανειακών εσόδων από το ΤΑΑ για τα έτη 2021, 2022 και 2023 προβλέπεται να ανέλθει στο ποσό των 5.346 εκατ. ευρώ. Το προϊόν των δανείων αυτών διατίθεται, μέσω των πιστωτικών ιδρυμάτων, σε επιχειρήσεις για τη χρηματοδότηση επενδυτικών έργων, καλύπτοντας έως 50% της συνολικής χρηματοδότησης, το δε υπόλοιπο 50% προέρχεται από τραπεζικό δανεισμό και από ίδια συμμετοχή.

3.3.2.2. Δαπάνες

Στον πίνακα 3.4. παρουσιάζονται οι δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού κατά μείζονα κατηγορία σε ταμειακή βάση, δίνοντας διακριτά τις μη χρηματοοικονομικές συναλλαγές (μείζονες κατηγορίες 21-33), οι οποίες λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό του δημοσιονομικού αποτελέσματος και τις χρηματοοικονομικές συναλλαγές (μείζονες κατηγορίες 44-57).

Στον πίνακα παρέχονται απολογιστικά στοιχεία για το έτος 2021, εκτιμήσεις για το 2022 και προβλέψεις για το 2023. Επιπλέον, απεικονίζονται και οι ποσοστιαίες μεταβολές μεταξύ διαδοχικών ετών. Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα, οι συνολικές δαπάνες για μη χρηματοοικονομικές συναλλαγές για το έτος 2023 αναμένονται μειωμένες σε σχέση με το έτος 2022 κατά 1.382 εκατ. ευρώ ή 2%, κυρίως λόγω των μειωμένων δαπανών για μεταβιβάσεις, αγορές αγαθών και υπηρεσιών και επιδοτήσεις, ως συνέπεια της μείωσης των αντίστοιχων δαπανών για την αντιμετώπιση της πανδημίας και της ενεργειακής κρίσης. Επίσης, αξιοσημείωτη μείωση παρατηρείται και στις προβλεπόμενες δαπάνες για αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων καθώς και για το ΠΔΕ. Αντίθετα, σημαντική αύξηση προβλέπεται στις δαπάνες του ΤΑΑ, καθώς και στις δαπάνες για τόκους. Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι δαπάνες των διαφόρων κατηγοριών για τα έτη 2022 και 2023 δεν είναι άμεσα συγκρίσιμες λόγω της ανακατανομής πιστώσεων υπό κατανομή (π.χ. αποθεματικό, μεταναστευτικές δαπάνες, πιστώσεις για την αντιμετώπιση της πανδημίας και της ενεργειακής κρίσης) κατά το έτος 2022 στις υπόλοιπες κατηγορίες δαπανών.

Όσον αφορά τις χρηματοοικονομικές συναλλαγές, αυτές εμφανίζονται το 2023 μειωμένες κατά 35% σε σχέση με το έτος 2022, κυρίως λόγω των βραχυπρόθεσμων δανείων (repos). Επισημαίνεται ότι το έτος 2023 έχουν προβλεφθεί στη μείζονα κατηγορία 44 (Δάνεια) πιστώσεις ύψους 3.394 εκατ. ευρώ, οι οποίες προέρχονται από πόρους δανείου του ΤΑΑ και θα διατεθούν μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων σε επιχειρήσεις με τη μορφή μακροπρόθεσμων δανείων.

Μεταβιβάσεις τακτικού προϋπολογισμού σε φορείς εντός και εκτός της Γενικής Κυβέρνησης σε ταμειακή βάση

Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 3.7.) παρουσιάζονται οι μεταβιβάσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό σε φορείς εντός και εκτός Γενικής Κυβέρνησης σε ταμειακή βάση. Οι συνολικές

μεταβιβάσεις σε φορείς εντός Γενικής Κυβέρνησης προβλέπεται να ανέλθουν για το έτος 2023 σε 28.520 εκατ. ευρώ και είναι μειωμένες κατά 1.652 εκατ. ευρώ ή 5% σε σχέση με το έτος 2022, ενώ οι συνολικές μεταβιβάσεις σε φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης προβλέπεται να ανέλθουν για το έτος 2023 σε 3.955 εκατ. ευρώ και είναι μειωμένες κατά 368 εκατ. ευρώ ή 9% σε σχέση με το έτος 2022. Η βασική αιτία της παρατηρούμενης μεταβολής είναι η πρόβλεψη για μειωμένες δαπάνες για μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας και της ενεργειακής κρίσης κατά το έτος 2023.

Πίνακας 3.7.: Μεταβιβάσεις τακτικού προϋπολογισμού σε φορείς εντός και εκτός της Γενικής Κυβέρνησης σε ταμειακή βάση (σε εκατ. ευρώ)

		2021	2022	2023	Μεταβολή %	
		Πληρωμές	Εκτιμήσεις	Προβλέψεις	2022/21	2023/22
Μεταβιβάσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό σε φορείς εντός Γενικής Κυβέρνησης						
1	Τρέχουσες εγχώριες μεταβιβάσεις (1α+1β+1γ+1δ)	26.050	25.998	25.961	0	0
	1α) Μεταβιβάσεις στην Κεντρική Διοίκηση	0	1	0	-	-100
	1β) Μεταβιβάσεις σε νοσοκομεία και ΥΠΕ-ΠΕΔΥ	1.754	1.801	1.975	3	10
	1γ) Μεταβιβάσεις σε ΟΤΑ	2.742	2.777	2.809	1	1
	1δ) Μεταβιβάσεις σε ΟΚΑ	21.555	21.420	21.177	-1	-1
	1δ1. Παροχές κύριας και επικουρικής σύνταξης	14.315	14.407	15.334	1	6
	1δ2. Παροχές σε ανέργους (ΔΥΠΑ)	505	485	405	-4	-16
	1δ3. Παροχές υγείας (ΕΟΠΥΥ)	677	560	361	-17	-36
	1δ4. Παροχές προνοιακού χαρακτήρα	3.569	3.595	3.528	1	-2
	1δ5. Λειτουργικές & έκτακτες δαπάνες	16	17	17	8	1
	1δ6. Αντιπαροχή του άρθρου 34 του ν.2773/1999	579	579	579	0	0
	1δ7. Έκτακτη επιχορήγηση σε ΟΚΑ για την εξόφληση ληξιπρόθεσμων οφειλών	0	0	0	-	-
	1δ8. Έκτακτη επιχορήγηση σε ΟΚΑ για την εξόφληση εκκρεμών αιτήσεων συνταξιοδότησης	0	0	0	-	-
	1δ9. Επιχορήγηση σε ΟΚΑ για λοιπούς σκοπούς	1.895	1.777	953	-6	-46
2	Μεταβιβάσεις σε λοιπά νομικά πρόσωπα	2.478	2.843	2.299	15	-19
3	Λοιπές μεταβιβάσεις (τρέχουσες εγχώριες)	6	9	0	61	-100
4	Επιχορηγήσεις επενδύσεων εσωτερικού	213	211	215	-1	1
	Εκ των οποίων:					
	Επιχορηγήσεις επενδύσεων εσωτερικού διάφορες	23	21	25	-8	14
	Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (ΚΑΠ) για επενδυτικές δαπάνες Δήμων	190	190	190	0	0
5	Λοιπές μεταβιβάσεις	26	1.110	46	4.168	-96
I	Σύνολο μεταβιβάσεων εντός ΓΚ τακτικού προϋπολογισμού (1+2+3+4+5)	28.774	30.172	28.520	5	-5
Μεταβιβάσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό σε φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης						
1	Μεταβιβάσεις σε λοιπά νομικά πρόσωπα	2.400	336	230	-86	-32
2	Λοιπές μεταβιβάσεις (τρέχουσες εγχώριες)	3.016	516	102	-83	-80
3	Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς οργανισμούς και κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ)	2.201	2.674	2.395	21	-10
4	Λοιπές μεταβιβάσεις	648	797	1.228	23	54
II	Σύνολο μεταβιβάσεων εκτός ΓΚ τακτικού προϋπολογισμού (1+2+3+4)	8.264	4.324	3.955	-48	-9
III	Σύνολο μεταβιβάσεων τακτικού προϋπολογισμού (I+II)	37.038	34.496	32.476	-7	-6

Παροχές σε εργαζόμενους που μισθοδοτούνται από τον τακτικό προϋπολογισμό

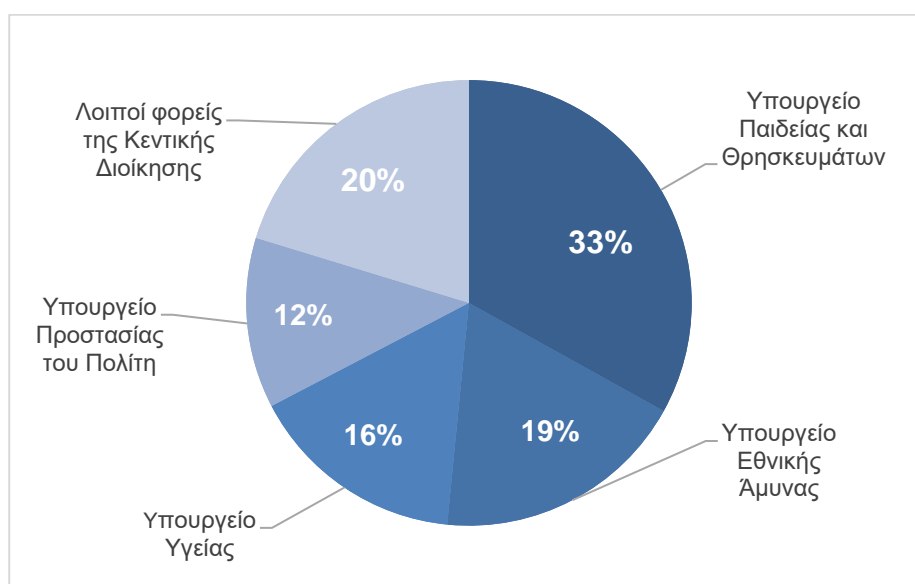
Δαπάνη παροχών σε εργαζόμενους

Για το έτος 2022 η συνολική δαπάνη για παροχές σε εργαζόμενους (άθροισμα δαπάνης τακτικών και πρόσθετων αποδοχών και των αντίστοιχων εργοδοτικών εισφορών) εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε 13,8 δισ. ευρώ. Από τη συνολική δαπάνη παροχών σε εργαζόμενους που βαρύνει τον τακτικό προϋπολογισμό, το μεγαλύτερο μέρος αυτής (80% της συνολικής δαπάνης) καταβάλλεται από

τέσσερα Υπουργεία στα οποία απασχολείται το μεγαλύτερο μέρος από το σύνολο των υπαλλήλων, ήτοι: Παιδείας και Θρησκευμάτων (33%), Εθνικής Άμυνας (19%), Υγείας (16%) και Προστασίας του Πολίτη (12%), ενώ το εναπομείναν 20% της δαπάνης καταβάλλεται από τους υπόλοιπους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης (Διάγραμμα 3.1.). Τα ποσοστά συμμετοχής των υπουργείων στη συνολική δαπάνη παραμένουν ίδια τόσο στο 2021 (με βάση τα απολογιστικά στοιχεία του έτους), όσο και στο 2023 (με βάση τις πρόσφατες προβλέψεις).

Η κατανομή αυτή της δαπάνης αντανακλά τις προτεραιότητες και τον προσανατολισμό της κυβερνητικής πολιτικής στην ενίσχυση των τομέων της παιδείας, της άμυνας, της υγείας και της προστασίας των πολιτών.

Διάγραμμα 3.1.: Δαπάνη παροχών σε εργαζόμενους έτους 2022 (ποσοστά επί της συνολικής δαπάνης)

Διορισμοί/προσλήψεις τακτικού προσωπικού περιόδου 2021-2022 και προγραμματισμός προσλήψεων 2023

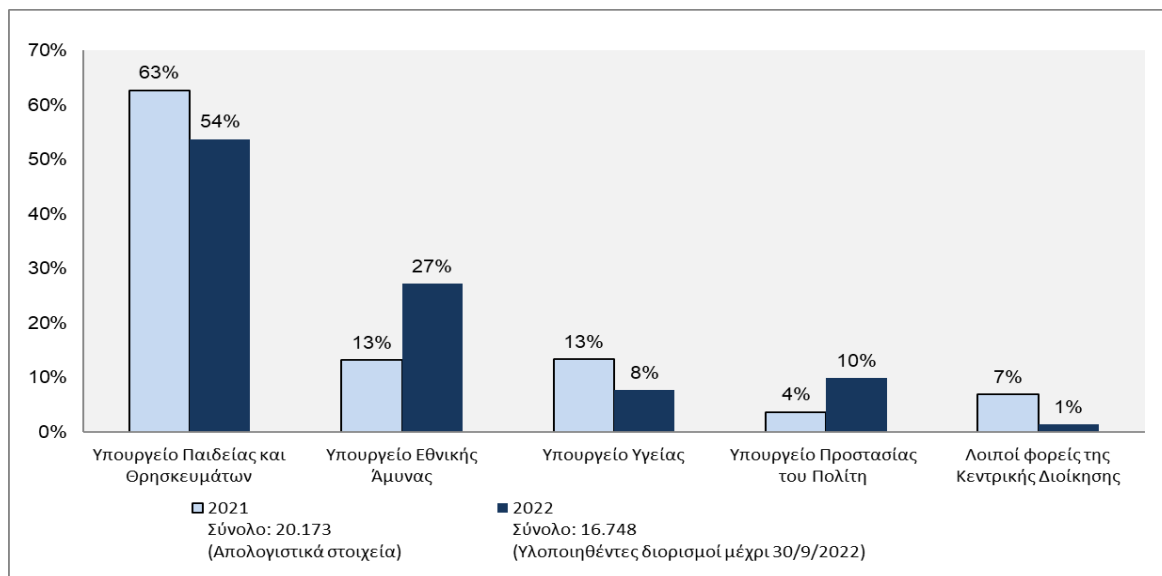
Οι νέοι διορισμοί και προσλήψεις τακτικού προσωπικού υπόκεινται σε περιορισμούς και κανόνες, προκειμένου να ελεγχθεί η προκαλούμενη δαπάνη. Ειδικότερα, από το 2019 εφαρμόζεται ο κανόνας προσλήψεων-αποχωρήσεων 1:1, δηλαδή μία πρόσληψη για κάθε μία αποχώρηση. Για ειδικές περιπτώσεις (π.χ. εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων, προσλήψεις τακτικού προσωπικού με αντίστοιχη μείωση έκτακτου προσωπικού ίδιας κατηγορίας) δύναται να πραγματοποιούνται διορισμοί/προσλήψεις και εκτός του κανόνα.

Οι προσλήψεις πάσης φύσεως τακτικού προσωπικού διενεργούνται βάσει του ετήσιου προγραμματισμού ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης (άρθρο 51 του ν.4622/2019). Το Υπουργείο Εσωτερικών σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ), λαμβάνοντας υπόψη τα αιτήματα πρόσληψης προσωπικού των φορέων της γενικής κυβέρνησης, διαμορφώνουν τον ετήσιο προγραμματισμό για τις προσλήψεις του επόμενου έτους. Οι προσλήψεις κάθε έτους καθορίζονται με βάση τις αποχωρήσεις του προηγούμενου έτους (σύμφωνα με τον κανόνα 1:1). Ο μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός προσλήψεων προσωπικού εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Στο Διάγραμμα 3.2. απεικονίζονται τα υψηλότερα ποσοστά επί του συνόλου των διορισμών/προσλήψεων για τα έτη 2021 και 2022. Το έτος 2021 οι νέοι διορισμοί και προσλήψεις (εντός και εκτός κανόνα 1:1) τακτικών υπαλλήλων των οποίων η μισθοδοσία βαρύνει απευθείας τον τακτικό προϋπολογισμό ανήλθαν συνολικά σε 20.173 (συμπεριλαμβανομένων και των εισαγωγών σε

στρατιωτικές σχολές). Στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων πραγματοποιήθηκαν 12.649 διορισμοί μόνιμου προσωπικού (ποσοστό 63% επί του συνόλου), εκ των οποίων οι 10.178 αφορούν σε διορισμούς εκπαιδευτικών εκτός του κανόνα στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε αντικατάσταση αναπληρωτών καθηγητών. Επίσης, ποσοστό 26% επί των συνολικών διορισμών/προσλήψεων κατανέμεται ισόποσα στο Υπουργείο Υγείας, με 2.707 διορισμούς/προσλήψεις και στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας με 2.674. Τέλος, 744 διορισμοί (4% επί του συνόλου) υλοποιήθηκαν στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη.

Διάγραμμα 3.2.: Διορισμοί και προσλήψεις τακτικού προσωπικού που μισθοδοτείται από τον τακτικό προϋπολογισμό περιόδου 2021-2022 (ποσοστά επί του συνόλου)

Το έτος 2022 οι υλοποιηθέντες μέχρι 30/09/2022 διορισμοί ανέρχονται σε 16.748. Δεδομένου του μεγάλου αριθμού των αποχωρήσεων από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων κατά το 2021 (8.388), πραγματοποιήθηκαν εντός του τρέχοντος έτους σχεδόν ισάριθμοι διορισμοί (9.002) εντός του κανόνα 1:1, από τους οποίους οι 8.586 αφορούν σε μόνιμους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Επιπλέον, στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας πραγματοποιήθηκαν 4.555 διορισμοί, εκ των οποίων οι 1.639 αφορούν σε προσλήψεις Επαγγελματιών Οπλιτών και οι 1.438 σε εισαγωγές σε παραγωγικές σχολές ενστόλων. Επίσης, 1.655 διορισμοί πραγματοποιήθηκαν στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, εκ των οποίων οι 800 αφορούν σε εισαγωγές σε παραγωγικές σχολές ενστόλων. Τέλος, 1.305 διορισμοί πραγματοποιήθηκαν στο Υπουργείο Υγείας. Πέραν αυτών, οι αυξημένες ανάγκες στον τομέα της υγείας καλύφθηκαν με προσλήψεις επικουρικού προσωπικού, η μισθοδοσία του οποίου βαρύνει τον προϋπολογισμό των φορέων στον οποίο απασχολούνται.

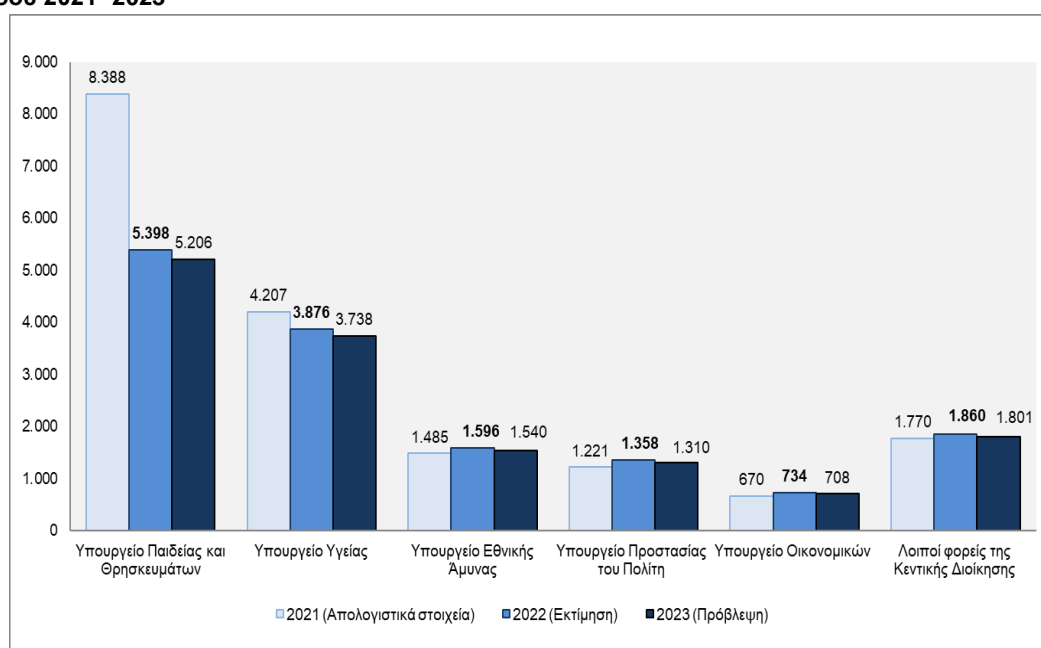
Το έτος 2023 οι νέοι διορισμοί και προσλήψεις αναμένεται να ανέλθουν στις 16.000, στις οποίες περιλαμβάνονται οι εκτιμώμενες προς υλοποίηση προσλήψεις με βάση τον προγραμματισμό προσλήψεων έτους 2023, καθώς και προσλήψεις (εντός του κανόνα 1:1) που δεν υλοποιήθηκαν κατά τα προηγούμενα έτη. Από το σύνολο των εγκεκριμένων προσλήψεων τακτικού προσωπικού το μεγαλύτερο μέρος κατανέμεται στα Υπουργεία Εθνικής Άμυνας, Υγείας, Προστασίας του Πολίτη και Παιδείας και Θρησκευμάτων, ενισχύοντας τους συγκεκριμένους τομείς.

Για την κάλυψη του μεγαλύτερου μέρους της προβλεπόμενης δαπάνης από τους νέους διορισμούς και προσλήψεις για το έτος 2023, έχουν ενσωματωθεί πιστώσεις ύψους 122 εκατ. ευρώ στις «Γενικές Κρατικές Δαπάνες» του Υπουργείου Οικονομικών.

Αποχωρήσεις τακτικού προσωπικού περιόδου 2021- 2023

Οι αποχωρήσεις λόγω συνταξιοδότησης τακτικών υπαλλήλων, η μισθοδοσία των οποίων βαρύνει απευθείας τον τακτικό προϋπολογισμό, παρουσιάζονται αυξημένες τα τελευταία χρόνια. Το 2021, βάσει απολογιστικών στοιχείων, αποχώρησαν συνολικά 17.741 τακτικοί υπάλληλοι, εκ των οποίων το 47% από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, το 24% από το Υπουργείο Υγείας και το 15% συνολικά από τα Υπουργεία Εθνικής Άμυνας και Προστασίας του Πολίτη. Επίσης, με βάση τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα στοιχεία αποχωρήσεων έτους 2022 και λαμβάνοντας υπόψη τις εκτιμήσεις της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής (ΕΑΑ), τα τέσσερα προαναφερθέντα υπουργεία εκτιμάται ότι θα συνεχίσουν να παρουσιάζουν το μεγαλύτερο ποσοστό (82%) επί των συνολικών αποχωρήσεων υπαλλήλων που μισθοδοτούνται από τον τακτικό προϋπολογισμό τόσο κατά το τρέχον έτος όσο και το 2023 (Διάγραμμα 3.3.).

Διάγραμμα 3.3.: Αποχωρήσεις τακτικών υπαλλήλων μισθοδοτούμενων από τον τακτικό προϋπολογισμό περιόδου 2021- 2023

Πηγή: Στοιχεία από την βάση Απογραφής του Υπ. Εσωτερικών ύστερα από επεξεργασία από τη Δ/ση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης του Υπ. Οικονομικών

Προσλήψεις μη τακτικού προσωπικού για το οικονομικό έτος 2023

Από το έτος 2021 θεσμοθετήθηκε ετήσιος προγραμματισμός προσλήψεων προσωπικού Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου και σύμβασης μίσθωσης έργου τόσο των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης όσο και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης (άρθρο 25 του ν. 4829/2021).

Με βάση τον προγραμματισμό προσλήψεων έτους 2022 (ΠΥΣ 50/04-11-2021) ο μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός προσλήψεων μη τακτικού προσωπικού σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης προσδιορίστηκε σε 25.344 (μειωμένος κατά ποσοστό 10% σε σχέση με τον αντίστοιχο αριθμό εγκεκριμένων προσλήψεων του έτους 2020). Για το 2023 ο αντίστοιχος αριθμός έχει προσδιορισθεί σε 22.344 (μειωμένος κατά 12% σε σχέση με το 2022).

Με την εισαγωγή της ανωτέρω διαδικασίας και τον τρόπο εφαρμογής της, τα εμπλεκόμενα Υπουργεία (Εσωτερικών και Οικονομικών) στοχεύουν, αφενός στον έλεγχο και τη συστηματική παρακολούθηση

των προσλήψεων μη τακτικού προσωπικού στον δημόσιο τομέα, αφετέρου στο δημοσιονομικό όφελος από τη συγκράτηση της σχετικής δαπάνης.

Για το 2022 η συνολική δαπάνη του τακτικού προϋπολογισμού για κάλυψη μισθοδοσίας μη τακτικού προσωπικού εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε 183 εκατ. ευρώ, ενώ η αντίστοιχη πρόβλεψη για το 2023 ανέρχεται στα 176 εκατ. ευρώ.

Πιστώσεις υπό κατανομή κρατικού προϋπολογισμού

Στη μείζονα κατηγορία δαπανών «Πιστώσεις υπό Κατανομή» του κρατικού προϋπολογισμού περιλαμβάνονται για το έτος 2023 πιστώσεις συνολικού ύψους 15.188 εκατ. ευρώ, δηλαδή το 21% των συνολικών πιστώσεων για μη χρηματοοικονομικές συναλλαγές. Η ιδιαιτερότητα της εν λόγω κατηγορίας είναι το γεγονός ότι δεν πραγματοποιούνται δαπάνες σε αυτήν, αλλά οι πιστώσεις της μεταφέρονται κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού στις υπόλοιπες κατηγορίες δαπανών, από τις οποίες πραγματοποιούνται οι δαπάνες.

Από τις συνολικές πιστώσεις υπό κατανομή για το έτος 2023, τα 3.156 εκατ. ευρώ αφορούν τον τακτικό προϋπολογισμό, τα 8.300 εκατ. ευρώ το ΠΔΕ και τα 3.662 εκατ. ευρώ το ΤΑΑ. Επίσης, από το σύνολο των πιστώσεων υπό κατανομή έτους 2023 του τακτικού προϋπολογισμού, 2.822 εκατ. ευρώ, δηλαδή το 89,4%, αποτυπώνεται στον ειδικό φορέα «Γενικές Κρατικές Δαπάνες» του Υπουργείου Οικονομικών και το μεγαλύτερο μέρος αυτών κατανέμεται κατά τη διάρκεια του έτους στους διάφορους φορείς της κεντρικής διοίκησης, ανάλογα με τις ανάγκες που θα προκύψουν. Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 3.8.) παρουσιάζονται οι κυριότερες κατηγορίες πιστώσεων υπό κατανομή για το έτος 2023, με τις αντίστοιχες πιστώσεις τους.

Πίνακας 3.8.: Πιστώσεις υπό κατανομή κρατικού προϋπολογισμού έτους 2023 (σε εκατ. ευρώ)	
Κατηγορία	Πιστώσεις
A. Τακτικός προϋπολογισμός	3.156
Αποθεματικό παρ. 1 του άρθρου 59 του ν.4270/2014	700
Αποθεματικό παρ. 8 του άρθρου 59 του ν.4270/2014	300
Πιστώσεις για μη προσδιορισμένες παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση των συνεπειών της ενεργειακής κρίσης	1.000
Πιστώσεις για μεταναστευτικές δαπάνες	180
Πιστώσεις για δαπάνες πλήρωσης θέσεων προσωπικού	168
Πιστώσεις υπό κατανομή για λοιπές δαπάνες αποδοχών	324
Πιστώσεις για δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης	260
Δαπάνες εκλογών	150
Λοιπές πιστώσεις υπό κατανομή τακτικού προϋπολογισμού	74
B. ΠΔΕ	8.300
Γ. Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας	3.662
ΣΥΝΟΛΟ (A+B+Γ)	15.118

Εκτιμήσεις και προβλέψεις Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων κατά μείζονα κατηγορία δαπάνης

Από το 2021 και μετά, οι δαπάνες του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων συμπεριλαμβάνουν τόσο τις δαπάνες του ΠΔΕ, όσο και του ΤΑΑ. Για το οικονομικό έτος 2022 εκτιμάται ότι θα ανέλθουν στα 11.616 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων 519 εκατ. ευρώ αφορούν δαπάνες από την εφαρμογή μέτρων

αντιμετώπισης της πανδημίας, 8.800 εκατ. ευρώ για το ΠΔΕ και 2.816 για το ΤΑΑ. Τα ποσά επιμερίζονται σε μείζονες κατηγορίες, σύμφωνα με τον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 3.9).

Πίνακας 3.9.: Μείζονες κατηγορίες δαπανών ΠΔΕ (σε εκατ. ευρώ)				
Κατηγορία	Περιγραφή	Εκτέλεση 2021	Εκτίμηση 2022	Πρόβλεψη 2023
21	Παροχές σε εργαζομένους	83	130	124
22	Κοινωνικές Παροχές	48	89	83
23	Μεταβιβάσεις	3.219	4.820	5.046
24	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	276	439	417
25	Επιδότησεις	962	1.699	1.595
27	Λοιπές δαπάνες	1	2	2
31	Αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων	629	1.101	1.034
Σύνολο		5.219	8.281	8.300
Δαπάνες Covid-19		3.139	519	0
Σύνολο ΠΔΕ		8.358	8.800	8.300
ΤΑΑ		307	2.816	3.662
Γενικό σύνολο		8.665	11.616	11.962

Επίσης, σύμφωνα με τις ίδιες εκτιμήσεις, προβλέπεται ότι από τις δαπάνες οικονομικού έτους 2023 συνολικού ύψους 11.962 εκατ. ευρώ, 5.046 εκατ. ευρώ θα μεταβιβαστεί σε φορείς εντός και εκτός Γενικής Κυβέρνησης για την υλοποίηση προγραμματισμένων δράσεων του ΠΔΕ, ενώ 1.162 εκατ. ευρώ για την υλοποίηση δράσεων του ΤΑΑ.

3.3.3. Μηνιαία κατανομή εσόδων – δαπανών κρατικού προϋπολογισμού 2023

Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 3.10) παρατίθεται ενδεικτική μηνιαία κατανομή των εσόδων και των δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού για το έτος 2023 σε σωρευτική ταμειακή βάση.

Πίνακας 3.10.: Μηνιαία κατανομή εσόδων-δαπανών κρατικού προϋπολογισμού έτους 2023 σε σωρευτική ταμειακή βάση (σε εκατ. ευρώ)												
	Ιαν.	Φεβ.	Μαρ.	Απρ.	Μάιος	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπ.	Οκτ.	Νοεμ.	Δεκ.
I. Έσοδα κρατικού προϋπολογισμού (1+2+3+4+5+6-7)	6.592	11.004	14.562	18.545	23.304	29.668	37.686	43.057	48.274	53.062	58.338	63.885
1 Φόροι	4.403	8.744	12.174	16.236	20.948	25.060	31.421	36.494	41.827	46.900	51.864	57.421
2 Κοινωνικές εισφορές	5	9	14	19	23	28	33	37	42	47	51	55
3 Μεταβιβάσεις ^{1,2}	2.217	2.495	3.054	3.147	3.446	4.447	6.294	6.843	7.112	7.196	7.685	7.953
4 Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	68	124	192	266	361	1.949	2.062	2.121	2.242	2.293	2.359	2.418
5 Λοιπά τρέχοντα έσοδα ¹	161	310	480	614	771	983	1.183	1.302	1.470	1.627	1.840	2.124
5α εκ των οποίων: Επιστροφές δαπανών για τόκους	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	0	0	2	2	2	4	4	4	5	5	5	24
7 Επιστροφές εσόδων	261	680	1.354	1.739	2.247	2.802	3.311	3.745	4.424	5.005	5.466	6.110

Πίνακας 3.10.: Μηνιαία κατανομή εσόδων-δαπανών κρατικού προϋπολογισμού έτους 2023 σε σωρευτική ταμειακή βάση (σε εκατ. ευρώ)

	Ιαν.	Φεβ.	Μαρ.	Απρ.	Μάιος	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπ.	Οκτ.	Νοεμ.	Δεκ.
II. Δαπάνες κρατικού προϋπολογισμού (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	5.674	10.967	17.164	22.375	27.751	33.933	40.006	45.483	50.977	56.546	63.028	71.871
1 Παροχές σε εργαζομένους	1.091	2.240	3.376	4.495	5.643	6.770	7.915	9.062	10.191	11.365	12.537	13.796
2 Κοινωνικές Παροχές	3	69	82	119	131	147	162	169	179	190	217	397
3 Μεταβιβάσεις	2.028	4.406	7.181	9.660	12.637	15.308	18.378	20.788	23.209	25.600	28.707	32.476
4 Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	11	78	146	221	315	510	622	700	801	959	1.136	1.541
5 Επιδοτήσεις	0	0	0	3	4	16	18	23	30	37	56	80
6 Τόκοι	1.230	1.780	2.630	2.960	3.050	3.850	4.150	4.740	5.140	5.230	5.350	5.851
7 Λοιπές Δαπάνες	1	1	12	22	26	26	29	35	36	40	41	81
8 Πιστώσεις υπό κατανομή ^{1, 2}	1.012	1.926	2.820	3.848	4.843	6.013	7.238	8.423	9.698	11.261	12.888	15.118
9 Αγορές πάγιων περιουσιακών στοιχείων	298	468	917	1.046	1.103	1.293	1.495	1.544	1.693	1.864	2.095	2.531
10 Τιμαλή	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III. Ταμειακό Ισοζύγιο κρατικού προϋπολογισμού (I-II)	917	36	-2.602	-3.829	-4.446	-4.265	-2.320	-2.426	-2.704	-3.484	-4.690	-7.985
IV. Ταμειακό Πρωτογενές αποτέλεσμα κρατικού προϋπολογισμού (III + II.6 - I.5α)	2.147	1.816	28	-869	-1.396	-415	1.830	2.314	2.436	1.746	660	-2.134
Πληροφοριακά στοιχεία:												
Έσοδα από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)	515	785	1.345	1.415	1.710	2.685	2.805	3.340	3.600	3.690	4.180	4.449
Έσοδα από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ³	1.718	1.718	1.718	1.718	1.718	1.718	3.436	3.436	3.436	3.436	3.436	3.436
Δαπάνες από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)	625	1.215	1.745	2.330	2.875	3.460	4.175	4.800	5.490	6.335	7.270	8.300
Δαπάνες από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ³	122	275	458	671	915	1.190	1.495	1.831	2.197	2.594	3.021	3.662

¹ Τα έσοδα του ΠΔΕ περιέχονται στις μεταβιβάσεις και στα λοιπά τρέχοντα έσοδα, ενώ οι αντίστοιχες δαπάνες περιέχονται στις πιστώσεις υπό κατανομή.

² Τα έσοδα του ΤΑΑ περιέχονται στις μεταβιβάσεις, ενώ οι αντίστοιχες δαπάνες περιέχονται στις πιστώσεις υπό κατανομή.

³ Τα έσοδα και οι δαπάνες του ΤΑΑ που περιλαμβάνονται στον πίνακα, αφορούν μόνο σε μη χρηματοοικονομικά γεγονότα.

3.3.4. Δαπάνες ανά Υπουργείο

Ο προϋπολογισμός των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης (Προεδρία της Δημοκρατίας, Βουλή των Ελλήνων, Προεδρία της Κυβέρνησης, Υπουργεία και Αποκεντρωμένες Διοικήσεις) καταρτίζεται και εκτελείται σε ταμειακή βάση. Στον κρατικό προϋπολογισμό (τακτικός προϋπολογισμός και προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων) προβλέπονται ανώτατα όρια δαπανών για κάθε φορέα (Πίνακας 3.11.). Στον εν λόγω πίνακα περιλαμβάνονται οι μη χρηματοοικονομικές δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού.

Προεδρία της Κυβέρνησης

Οι πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης θα καλύψουν, πέραν της δαπάνης μισθοδοσίας και τις λειτουργικές δαπάνες των επιμέρους οργανικών της μονάδων, του Εθνικού Τυπογραφείου (ΕΤ), την επιχορήγηση του Αθηναϊκού - Μακεδονικού Πρακτορείου Ειδήσεων (ΑΠΕ-ΜΠΕ) ΑΕ καθώς και τις επιδοτήσεις για τη διακίνηση τύπου.

Στις εκτιμήσεις του προϋπολογισμού 2022, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται και δαπάνες ύψους 9 εκατ. ευρώ για δράσεις που σχετίζονται με την υλοποίηση μέτρων αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της υγειονομικής κρίσης.

Το σύνολο των δαπανών του φορέα στο ΠΔΕ έτους 2023 προβλέπεται στα 6 εκατ. ευρώ.

Πίνακας 3.11.: Ανώτατα όρια δαπανών Φορέων Κεντρικής Διοίκησης κρατικού προϋπολογισμού σε ταμειακή και δεδουλευμένη βάση σύμφωνα με τη μεθοδολογία ESA για τα έτη 2022 και 2023 (σε εκατ. ευρώ)							
α/α	Φορέας Κεντρικής Διοίκησης		Εκτιμήσεις (1)	εκ των οποίων παρεμβάσεις Covid-19 (2)	2022 ¹	Εκτιμήσεις πλην παρεμβάσεων (4)=(1)-(2)-(3)	2023 Προβλέψεις (5)
					εκ των οποίων παρεμβάσεις ενεργειακής κρίσης (3)		
1	Προεδρία της Δημοκρατίας	Ταμειακό Σύνολο	5	0	0	5	4
		Τακτικός Προϋπολογισμός	5			5	4
		ΠΔΕ	0			0	0
		ΤΑΑ	0			0	0
2	Βουλή των Ελλήνων	Ταμειακό Σύνολο	146	0	0	146	150
		Τακτικός Προϋπολογισμός	144			144	149
		ΠΔΕ	2			2	1
		ΤΑΑ	0			0	0
3	Προεδρία της Κυβέρνησης	Ταμειακό Σύνολο	43	9	0	35	41
		Τακτικός Προϋπολογισμός	39	9		31	35
		ΠΔΕ	4			4	6
		ΤΑΑ	0			0	0
4	Υπουργείο Εσωτερικών	Ταμειακό Σύνολο	3.461	0	0	3.461	3.549
		Τακτικός Προϋπολογισμός	3.046			3.046	3.216
		ΠΔΕ	305			305	215
		ΤΑΑ	110			110	118
5	Υπουργείο Εξωτερικών	Ταμειακό Σύνολο	294	0	0	294	282
		Τακτικός Προϋπολογισμός	280			280	266
		ΠΔΕ	14			14	13
		ΤΑΑ	0			0	3
6	Υπουργείο Εθνικής Άμυνας	Ταμειακό Σύνολο	6.879	6	227	6.646	5.708
		Τακτικός Προϋπολογισμός	6.833	6	227	6.600	5.688
		ΠΔΕ	46			46	20
		ΤΑΑ	0			0	0
7	Υπουργείο Υγείας	Ταμειακό Σύνολο	5.616	925	0	4.691	5.202
		Τακτικός Προϋπολογισμός	5.306	905		4.401	4.776
		ΠΔΕ	60	20		40	63
		ΤΑΑ	250			250	363
8	Υπουργείο Δικαιοσύνης	Ταμειακό Σύνολο	545	2	0	543	566
		Τακτικός Προϋπολογισμός	519	2		518	516
		ΠΔΕ	24			24	18
		ΤΑΑ	1			1	32
9	Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων	Ταμειακό Σύνολο	5.889	1	0	5.888	6.081
		Τακτικός Προϋπολογισμός	4.977	1		4.976	5.015
		ΠΔΕ	875			875	670
		ΤΑΑ	37			37	395
10	Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού	Ταμειακό Σύνολο	435	11	4	420	459
		Τακτικός Προϋπολογισμός	386	11	4	371	340
		ΠΔΕ	38			38	30
		ΤΑΑ	11			11	89
11	Υπουργείο Οικονομικών πλην Γεν. Κρατικών Δαπανών	Ταμειακό Σύνολο	960	93	3	864	912
		Τακτικός Προϋπολογισμός	749		3	746	743
		ΠΔΕ	207	93		114	70
		ΤΑΑ	4			4	100
12	Υπουργείο Οικονομικών – Γενικές Κρατικές Δαπάνες	Ταμειακό Σύνολο	10.773	212	1.381	9.180	12.680
		Τακτικός Προϋπολογισμός	10.773	212	1.381	9.180	12.680
		ΠΔΕ	0			0	0
		ΤΑΑ	0			0	0

Πίνακας 3.11.: Ανώτατα όρια δαπανών Φορέων Κεντρικής Διοίκησης κρατικού προϋπολογισμού σε ταμειακή και δεδουλευμένη βάση σύμφωνα με τη μεθοδολογία ESA για τα έτη 2022 και 2023 (σε εκατ. ευρώ)							
α/α	Φορέας Κεντρικής Διοίκησης		Εκτιμήσεις (1)	εκ των οποίων παρεμβάσεις Covid-19 (2)	2022 ¹	Εκτιμήσεις πλην παρεμβάσεων (4)=(1)-(2)-(3)	2023 Προβλέψεις (5)
					εκ των οποίων παρεμβάσεις ενεργειακής κρίσης (3)		
13	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	Ταμειακό Σύνολο	1.699	42	50	1.607	1.548
		Τακτικός Προϋπολογισμός	347	42	50	255	229
		ΠΔΕ	1.252			1.252	1.202
		ΤΑΑ	100			100	117
14	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Ταμειακό Σύνολο	3.200	0	1.000	2.200	1.707
		Τακτικός Προϋπολογισμός	1.290		1.000 ²	290	298
		ΠΔΕ	628			628	720
		ΤΑΑ	1.282			1.282	689
15	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων	Ταμειακό Σύνολο	22.992	1.198	816	20.978	22.493
		Τακτικός Προϋπολογισμός	22.096	1.198	816	20.082	21.796
		ΠΔΕ	358			358	370
		ΤΑΑ	538			538	327
16	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	Ταμειακό Σύνολο	3.267	351	0	2.916	3.288
		Τακτικός Προϋπολογισμός	139			139	134
		ΠΔΕ	3.025	351		2.674	2.945
		ΤΑΑ	103			103	209
17	Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών	Ταμειακό Σύνολο	1.797	14	0	1.782	2.346
		Τακτικός Προϋπολογισμός	798	14		784	851
		ΠΔΕ	870			870	1.080
		ΤΑΑ	128			128	415
18	Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής	Ταμειακό Σύνολο	490	35	22	433	498
		Τακτικός Προϋπολογισμός	290		10	280	284
		ΠΔΕ	200	35	12	153	210
		ΤΑΑ	0			0	4
19	Υπουργείο Τουρισμού	Ταμειακό Σύνολο	141	21	0	120	239
		Τακτικός Προϋπολογισμός	42	1		41	39
		ΠΔΕ	89	20		69	50
		ΤΑΑ	10			10	150
20	Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	Ταμειακό Σύνολο	1.231	3	598	630	973
		Τακτικός Προϋπολογισμός	769	3	598	168	163
		ΠΔΕ	240			240	228
		ΤΑΑ	222			222	582
21	Υπουργείο Μετανάστευσης και Άσυλου	Ταμειακό Σύνολο	527	0	0	527	419
		Τακτικός Προϋπολογισμός	89			89	94
		ΠΔΕ	425			425	293
		ΤΑΑ	13			13	32
22	Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	Ταμειακό Σύνολο	2.151	2	9	2.140	2.013
		Τακτικός Προϋπολογισμός	2.023	2	9	2.012	1.948
		ΠΔΕ	128			128	65
		ΤΑΑ	0			0	0

Πίνακας 3.11.: Ανώτατα όρια δαπανών Φορέων Κεντρικής Διοίκησης κρατικού προϋπολογισμού σε ταμειακή και δεδουλευμένη βάση σύμφωνα με τη μεθοδολογία ESA για τα έτη 2022 και 2023 (σε εκατ. ευρώ)							
α/α	Φορέας Κεντρικής Διοίκησης		Εκτιμήσεις (1)	εκ των οποίων παρεμβάσεις Covid-19 (2)	2022 ¹	Εκτιμήσεις πλην παρεμβάσεων (4)=(1)-(2)-(3)	2023 Προβλέψεις (5)
					εκ των οποίων παρεμβάσεις ενεργειακής κρίσης (3)		
23	Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας	Ταμειακό Σύνολο	598	47	3	549	643
		Τακτικός Προϋπολογισμός	582	47	3	533	575
		ΠΔΕ	10			10	31
		ΤΑΑ	6			6	37
24	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής	Ταμειακό Σύνολο	15	0	0	15	12
		Τακτικός Προϋπολογισμός	15			15	12
		ΠΔΕ	0			0	0
		ΤΑΑ	0			0	0
25	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας	Ταμειακό Σύνολο	17	0	0	17	8
		Τακτικός Προϋπολογισμός	17			17	8
		ΠΔΕ	0			0	0
		ΤΑΑ	0			0	0
26	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας	Ταμειακό Σύνολο	13	0	0	13	8
		Τακτικός Προϋπολογισμός	13			13	8
		ΠΔΕ	0			0	0
		ΤΑΑ	0			0	0
27	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου – Δυτ. Ελλάδα και Ιόνιου	Ταμειακό Σύνολο	22	0	0	22	12
		Τακτικός Προϋπολογισμός	22			22	12
		ΠΔΕ	0			0	0
		ΤΑΑ	0			0	0
28	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου	Ταμειακό Σύνολο	8	0	0	8	6
		Τακτικός Προϋπολογισμός	8			8	6
		ΠΔΕ	0			0	0
		ΤΑΑ	0			0	0
29	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης	Ταμειακό Σύνολο	9	0	0	9	6
		Τακτικός Προϋπολογισμός	9			9	6
		ΠΔΕ	0			0	0
		ΤΑΑ	0			0	0
30	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας - Θράκης	Ταμειακό Σύνολο	29	0	0	29	17
		Τακτικός Προϋπολογισμός	29			29	17
		ΠΔΕ	0			0	0
		ΤΑΑ	0			0	0
A	Ταμειακό Σύνολο μη χρηματοοικονομικών δαπανών κρατικού προϋπολογισμού		73.253	2.970	4.111	66.171	71.871
I	Σύνολο μη χρηματοοικονομικών δαπανών τακτικού προϋπολογισμού		61.637	2.451	4.099	55.086	59.909
i	Πρωτογενείς δαπάνες		56.713				54.058
	<i>εκ των οποίων:</i>						
	<i>Καταπτώσεις εγγυήσεων</i>		324				968
	<i>Προμήθειες για χρηματοοικονομικές υπηρεσίες</i>		30				40
	<i>Αγορές οπλικών συστημάτων από προγράμματα εξοπλισμού</i>		3.405				2.412
ii	Τόκοι		4.923				5.851
II	Σύνολο δαπανών ΠΔΕ		8.800	519	12	8.269	8.300
III	Σύνολο δαπανών ΤΑΑ		2.816				3.662

Πίνακας 3.11.: Ανώτατα όρια δαπανών Φορέων Κεντρικής Διοίκησης κρατικού προϋπολογισμού σε ταμειακή και δεδουλευμένη βάση σύμφωνα με τη μεθοδολογία ESA για τα έτη 2022 και 2023 (σε εκατ. ευρώ)					
α/α	Φορέας Κεντρικής Διοίκησης	Εκτιμήσεις (1)	εκ των οποίων παρεμβάσεις Covid-19 (2)	2022 ¹	2023
				εκ των οποίων παρεμβάσεις ενεργειακής κρίσης (3)	Εκτιμήσεις πλην παρεμβάσεων (4)=(1)-(2)-(3)
B	Εθνικολογιστικές προσαρμογές κατά ESA³	1.450			1.926
Γ	Σύνολο μη χρηματοοικονομικών δαπανών κρατικού προϋπολογισμού κατά ESA (Α-Β)	71.802			69.945

¹ Στις εκτιμήσεις των δαπανών των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης για το 2022 περιλαμβάνονται οι δαπάνες που καλύφθηκαν από το τακτικό και το ειδικό αποθεματικό, οι εγγραφές σε ύψος δαπανών, οι εγγραφές για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19 και της ενεργειακής κρίσης και οι δαπάνες για μεταναστευτικές ροές. Κατά συνέπεια το ύψος των εκτιμώμενων δαπανών έτους 2022 δεν είναι συγκρίσιμο με τις προβλέψεις προϋπολογισμού 2023.

² Επιπλέον ενίσχυση για την αντιμετώπιση των συνεπειών της ενεργειακής κρίσης μέσω του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης θα διατεθεί από τους προβλεπόμενους πόρους του ειδικού φορέα Γενικές Κρατικές δαπάνες.

³ Εθνικολογιστικές προσαρμογές κατά ESA: (+) μείωση δαπανών/ (-) αύξηση δαπανών

Πίνακας 3.12.: Ανώτατα όρια δαπανών Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών φορέων των Υπουργείων (σε εκατ. ευρώ)			
Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές ¹		2022 Εκτιμήσεις	2023 Προβλέψεις
1	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	32	34
A	Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού	16	18
B	Συνήγορος του Πολίτη	7	7
Γ	Εθνική Αρχή Διαφάνειας	8	9
2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	4	4
A	Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα	2	2
B	Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών	2	2
3	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	1	1
A	Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	0	0
B	Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης	1	1
Γ	Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων	0	0
4	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	525	495
A	Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων	522	489
B	Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες	1	1
Γ	Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης	2	2
Δ	Ανεξάρτητη Αρχή Πιστοληπτικής Αξιολόγησης	0	2
5	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	0	29
A	Επιθεώρηση Εργασίας	0	29
6	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	2	2
A	Συνήγορος του Καταναλωτή	2	2
7	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	2	2
A	Επιτροπή Διερεύνησης Ατυχημάτων και Ασφάλειας Πτήσεων	1	1
B	Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων	1	1
	ΣΥΝΟΛΟ	565	567

¹ Οι ανωτέρω δαπάνες των ΑΔΑ είναι μέρος των ανωτάτων ορίων των δαπανών των Υπουργείων (βλ. πίνακα 3.11) και αφορούν δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού

Υπουργείο Εσωτερικών

Οι πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Εσωτερικών θα καλύψουν πέραν των λειτουργικών του δαπανών και:

- δαπάνες των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών (ΑΔΑ) και ειδικότερα του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ), του Συνηγόρου του Πολίτη (ΣΤΠ), και της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ),

- τις επιχορηγήσεις του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ), του Φορέα Διαχείρισης Κοινοχρήστων εντός του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού-Αγίου Κοσμά, του Κέντρου Διαφύλαξης Αγιορείτικης Κληρονομιάς (ΚεΔΑΚ), και της Αλεξάνδρειας Ζώνης Καινοτομίας ΑΕ,
- τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων και των συνασπισμών κομμάτων και
- τις μεταβιβάσεις πόρων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση α΄ και β΄ βαθμού.

Επισημαίνεται ότι ο προϋπολογισμός του Υπουργείου Εσωτερικών το έτος 2022 ενισχύθηκε εκτός των άλλων, με το ποσό των 90 εκατ. ευρώ προκειμένου να επιχορηγηθούν οι ΟΤΑ α΄ βαθμού για την αντιμετώπιση των αυξημένων υποχρεώσεών τους λόγω των δυσμενών συνεπειών της ενεργειακής κρίσης.

Τέλος, σημαντικά κονδύλια θα διατεθούν από το ΠΔΕ για τη χρηματοδότηση δράσεων που αφορούν την τοπική αυτοδιοίκηση, καθώς και για τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης. Το σύνολο των δαπανών του φορέα στο ΠΔΕ έτους 2023 προβλέπεται στα 215 εκατ. ευρώ. Επιπλέον, για τη χρηματοδότηση δράσεων του Υπουργείου, καθώς και άλλων φορέων ιδίως των ΟΤΑ, έχουν προβλεφθεί πιστώσεις ύψους 118 εκατ. ευρώ από το ΤΑΑ.

Μεταβιβάσεις στους ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών

Η βασικότερη πηγή εσόδων των ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού είναι οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (ΚΑΠ), οι οποίοι προσδιορίζονται βάσει θεσμοθετημένων διατάξεων με σκοπό την κάλυψη των λειτουργικών και επενδυτικών δαπανών τους και αποδίδονται μέσω του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Εσωτερικών.

Οι μεταβιβάσεις πόρων από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση (Δήμοι - Περιφέρειες) αφορούν κυρίως, την απόδοση των ΚΑΠ, την ειδική επιχορήγηση των Δήμων καθώς και τις λοιπές αποδόσεις και επιχορηγήσεις αυτών.

Το 2022, οι αποδόσεις των ΚΑΠ στους ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν συνολικά στο ποσό των 2.654 εκατ. ευρώ (ΟΤΑ α΄ βαθμού 1.965 εκατ. ευρώ και ΟΤΑ β΄ βαθμού 689 εκατ. ευρώ).

Πέραν των ανωτέρω αποδόσεων οι ΟΤΑ α΄ βαθμού θα λάβουν επιπλέον:

- ειδική επιχορήγηση ποσού ύψους 162 εκατ. ευρώ, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τη δαπάνη μισθοδοσίας των σχολικών τροχονόμων, των σχολικών καθαριστριών, καθώς και το κόστος του Προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι»,
- λοιπές αποδόσεις ποσού ύψους 8 εκατ. ευρώ, οι οποίες αφορούν απόδοση στους ΟΤΑ α΄ βαθμού, ως έκτακτο αντισταθμιστικό τέλος, δυνάμει της Σύμβασης Παραχώρησης του ΕΔ με τους Οργανισμούς Λιμένων Πειραιώς (ΟΛΠ) και Θεσσαλονίκης (ΟΛΘ) ΑΕ,
- λοιπές επιχορηγήσεις ύψους 33 εκατ. ευρώ, οι οποίες αναλύονται ως εξής:
 - ο ποσό ύψους 10,7 εκατ. ευρώ για βοηθήματα ένδειας και αντιμετώπισης άμεσων βιοτικών αναγκών λόγω φυσικών καταστροφών,
 - ο ποσό ύψους 2,5 εκατ. ευρώ που αφορά κυρίως την επιχορήγηση του Εθνικού Κήπου και τις δαπάνες καθαριότητας των Δημοσίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΔΙΕΚ) και των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) και
 - ο ποσό ύψους 20 εκατ. ευρώ, που αφορά την επιχορήγηση του Λογαριασμού Οικονομικής Ενίσχυσης των ΟΤΑ, ο οποίος τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (ΤΠ&Δ).

- επιχορήγηση ποσού ύψους 90 εκατ. ευρώ για την αντιμετώπιση των συνεπειών της ενεργειακής κρίσης.

Πίνακας 3.13.: Μεταβιβάσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών στους ΟΤΑ α' και β' βαθμού (σε εκατ. ευρώ)		
Κατηγορία	2022	2023
	Εκτιμήσεις	Προβλέψεις
A. ΟΤΑ Α' βαθμού – Δήμοι (I + II + III + IV + V)	2.258	2.253
I. ΚΑΠ Δήμων (α + β + γ)	1.965	2.084
α. Απόδοση στους Δήμους ποσοστού επί του φόρου προστιθέμενης αξίας	770	868
β. Απόδοση στους Δήμους ποσοστού επί των καθαρών συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων	1.093	1.116
γ. Απόδοση στους Δήμους ποσοστού επί του ΕΝΦΙΑ	102	100
II. Ειδική επιχορήγηση σε ΟΤΑ α' βαθμού	162	162
III. Λοιπές αποδόσεις σε ΟΤΑ α' βαθμού	8	5
IV. Λοιπές επιχορηγήσεις σε ΟΤΑ α' βαθμού¹	33	2
V. Επιχορήγηση για την αντιμετώπιση των συνεπειών της ενεργειακής κρίσης	90	-
B. ΟΤΑ Β' βαθμού – Περιφέρειες (I + II)	689	704
I. ΚΑΠ Περιφερειών (α+β)²	689	704
α. Απόδοση στις Περιφέρειες ποσοστού επί του φόρου προστιθέμενης αξίας	234	246
β. Απόδοση στις Περιφέρειες ποσοστού επί των καθαρών συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων	455	458
II. Λοιπές επιχορηγήσεις σε ΟΤΑ β' βαθμού	-	-
Γ. ΚΑΠ ΟΤΑ α' και β' βαθμού (A.I + B.I)	2.654	2.788
Δ. Σύνολο μεταβιβάσεων από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπ. Εσωτερικών (A + B)	2.947	2.957

¹ Στις εκτιμήσεις οικονομικού έτους 2022 περιλαμβάνονται ποσά ύψους 10,7 εκατ. ευρώ για βοηθήματα ένδειας και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών, 20 εκατ. ευρώ για επιχορήγηση των ΟΤΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 4915/2022 και 2,5 εκατ. ευρώ για λοιπούς σκοπούς.

² Από τους ΚΑΠ των Περιφερειών έτους 2022 συνολικού ύψους 696 εκατ. ευρώ, μεταφέρθηκε ποσό 6,7 εκατ. ευρώ στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για το Πρόγραμμα «ΔΑΚΟΚΤΟΝΙΑ 2022».

Το έτος 2023, οι αποδόσεις των ΚΑΠ στους ΟΤΑ α' και β' βαθμού, προβλέπεται να ανέλθουν συνολικά στο ποσό των 2.788 εκατ. ευρώ (ΟΤΑ α' βαθμού 2.084 εκατ. ευρώ και ΟΤΑ β' βαθμού 704 εκατ. ευρώ) σημαντικά αυξημένες. Το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης ποσού ύψους 128 εκατ. ευρώ, έναντι του 2022, οφείλεται στις συνέπειες της ενεργειακής κρίσης και στις αυξημένες πληθωριστικές πιέσεις. Το εν λόγω ποσό αποτελεί μόνιμη απόδοση στους ΟΤΑ α' και β' βαθμού (Πίνακας 3.13.).

Πέραν των ανωτέρω αποδόσεων, οι ΟΤΑ α' βαθμού θα λάβουν:

- ειδική επιχορήγηση ποσού ύψους 162 εκατ. ευρώ, η οποία θα καλύψει το κόστος μισθοδοσίας των σχολικών τροχονόμων, του προσωπικού καθαριότητας των σχολικών μονάδων καθώς και του Προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι»,
- απόδοση ποσού ύψους 5 εκατ. ευρώ ως έκτακτο αντισταθμιστικό τέλος, δυνάμει της Σύμβασης Παραχώρησης του ΕΔ με τους Οργανισμούς Λιμένων Πειραιώς και Θεσσαλονίκης Α.Ε. και
- ποσό ύψους 2 εκατ. ευρώ για την αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών και τη διαχείριση του Εθνικού Κήπου του Δήμου Αθηναίων.

Υπουργείο Εξωτερικών

Οι πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Εξωτερικών θα καλύψουν κυρίως δαπάνες για:

- λειτουργικά έξοδα της Υπηρεσιακής Γενικής Γραμματείας, της Γενικής Γραμματείας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Εξωστρέφειας, της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διπλωματίας και Απόδημου Ελληνισμού, καθώς και των Αρχών Εξωτερικής Υπηρεσίας,
- εισφορές και άλλες υποχρεώσεις οι οποίες προκύπτουν από τη συμμετοχή της χώρας σε Διεθνείς Οργανισμούς και
- δράσεις στον τομέα παροχής διμερούς αναπτυξιακής βοήθειας σε τρίτες χώρες.

Μέσω του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων του φορέα χρηματοδοτούνται κυρίως οριζόντιες δράσεις για τον διοικητικό εκσυγχρονισμό των οικείων υπηρεσιών, την ενίσχυση της εξαγωγικής επιχειρηματικότητας, καθώς και δαπάνες στον μεταναστευτικό τομέα στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του. Το σύνολο των δαπανών του φορέα στο ΠΔΕ έτους 2023 προβλέπεται στα 13 εκατ. ευρώ. Επιπλέον, για τη χρηματοδότηση επιμέρους δράσεων του Υπουργείου θα διατεθεί από το ΤΑΑ ποσό ύψους 3 εκατ. ευρώ.

Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

Στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου έχουν προβλεφθεί πιστώσεις που θα καλύψουν δαπάνες για:

- τη χορήγηση ειδικής αποζημίωσης στα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων για εργασία τις νυχτερινές ώρες,
- την υγειονομική περίθαλψη των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων,
- την εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού,
- τη συμμετοχή των Ενόπλων Δυνάμεων σε ειρηνευτικές αποστολές,
- την προμήθεια καυσίμων και την προμήθεια υγειονομικού υλικού για τα στρατιωτικά νοσοκομεία,
- τις εθνικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ,
- τις εισφορές του Υπουργείου και κυρίως της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας σε Διεθνείς Οργανισμούς και
- τις νέες υποχρεώσεις που απορρέουν από την υλοποίηση σημαντικών εξοπλιστικών προγραμμάτων.

Οι εκτιμήσεις δαπανών για το έτος 2022 ανέρχονται στο ποσό των 6.833 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων ποσό 3.405 εκατ. ευρώ αφορά δαπάνες υλοποίησης εξοπλιστικών προγραμμάτων, ποσό ύψους 227 εκατ. ευρώ αφορά δαπάνες που έχουν διατεθεί για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και ποσό ύψους 6 εκατ. ευρώ αφορά δαπάνες για δράσεις που σχετίζονται με την υλοποίηση μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας από τον Covid-19.

Μέσω του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων του φορέα χρηματοδοτούνται δαπάνες στρατιωτικών έργων στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του. Το σύνολο των δαπανών του φορέα στο ΠΔΕ έτους 2023 προβλέπεται στα 20 εκατ. ευρώ.

Υπουργείο Υγείας

Στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου προβλέπονται πιστώσεις για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία των υπηρεσιών παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας φροντίδας υγείας της χώρας.

Στο πλαίσιο αυτό, οι μεταβιβάσεις προς τα νοσηλευτικά ιδρύματα, τις μονάδες υγείας του συστήματος ΠΦΥ και τον ΕΟΠΥΥ αποσκοπούν στη διαρκή βελτίωση του επιπέδου των προσφερόμενων υπηρεσιών, στην αναβάθμιση του επιπέδου εξυπηρέτησης των ασθενών, στην ανανέωση και στον εκσυγχρονισμό τόσο του ιατρικού εξοπλισμού όσο και των κτιριακών υποδομών, καθώς και στην εξασφάλιση της απρόσκοπτης διαδικασίας εφοδιασμού με ιατροφαρμακευτικό και λοιπό υλικό. Οι συνθήκες υψηλού πληθωρισμού που επικρατούν κατέστησαν επιβεβλημένη την αύξηση των μεταβιβάσεων προς τα νοσηλευτικά ιδρύματα και το σύστημα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας με στόχο την εξασφάλιση της διατήρησης αλλά και τη βελτίωση του επιπέδου των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Επιπρόσθετα, οι μεταβιβάσεις προς τους εποπτευόμενους φορείς του Υπουργείου προορίζονται να καλύψουν τόσο τις λειτουργικές ανάγκες, όσο και τις εξειδικευμένες δραστηριότητές τους κατά τομέα. Ενδεικτικά αναφέρονται οι ανάγκες προστασίας της δημόσιας υγείας, η συνέχιση παροχής υπηρεσιών από τις μονάδες ψυχικής υγείας, η καταπολέμηση των ναρκωτικών και η παροχή σχετικής φροντίδας, η διακομιδή έκτακτων περιστατικών που χρήζουν υγειονομικής περίθαλψης, καθώς και η αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών και υγειονομικών καταστάσεων.

Στα ανώτατα όρια δαπανών του Υπουργείου Υγείας έχουν περιληφθεί δαπάνες που σχετίζονται με την υλοποίηση μέτρων αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού συνολικού ύψους 905 εκατ. ευρώ για το έτος 2022. Ωστόσο, οι δαπάνες για την κάλυψη αυξημένων υγειονομικών δαπανών λόγω της πανδημίας Covid-19 από το Υπουργείο Υγείας το έτος 2022 εκτιμάται ότι θα ανέλθουν σε 1.022 εκατ. ευρώ. Από αυτά, τα 117 εκατ. ευρώ έχουν προβλεφθεί στη μείζονα κατηγορία 29 "Πιστώσεις υπό κατανομή" του ειδικού φορέα «Γενικές Κρατικές Δαπάνες» του Υπουργείου Οικονομικών ώστε να εκταμιευθούν ανάλογα με την υγειονομική πορεία της πανδημίας.

Αντίστοιχα, για το έτος προϋπολογισμού 2023 στις παρεμβάσεις Covid-19 του Υπουργείου Υγείας έχουν κατανεμηθεί πιστώσεις ύψους 180 εκατ. ευρώ για την κάλυψη της δαπάνης μισθοδοσίας του επικουρικού προσωπικού που προσλήφθηκε λόγω Covid-19, ενώ ο συνολικός τακτικός προϋπολογισμός του Υπουργείου έχει ενισχυθεί κατά 375 εκατ. ευρώ.

Στα όρια του προϋπολογισμού του Υπουργείου Υγείας για το έτος 2023 έχουν περιληφθεί πιστώσεις ύψους:

- 53,2 εκατ. ευρώ, πλέον των εργοδοτικών εισφορών, για την κάλυψη της αύξησης του ειδικού μισθολογίου των ιατρών του ΕΣΥ. Οι παρεμβάσεις αφορούν την αύξηση κατά 5% του βασικού μισθού των ιατρών, την αύξηση του επιδόματος θέσης ευθύνης κατά 30% και την αύξηση του νοσοκομειακού επιδόματος κατά 120 ευρώ. Επιπλέον, προβλέπεται η μη συγχώνευση της αύξησης του επιδόματος νοσοκομειακής απασχόλησης με τυχόν προσωπική διαφορά.
- 34 εκατ. ευρώ για την κάλυψη της αποζημίωσης των ιατρών κλάδου ΕΣΥ που υπηρετούν σε Κέντρα Υγείας και σε λοιπές δημόσιες μονάδες ΠΦΥ. και παρέχουν υπηρεσίες στο πλαίσιο του θεσμού του «Προσωπικού Ιατρού» (άρθρο 36 ν.4931/2022).

Μέσω του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων του φορέα χρηματοδοτούνται δαπάνες για την Υγεία και Πρόνοια, που εξειδικεύονται σε δαπάνες για εξοπλισμό των νοσοκομείων, για λειτουργία παιδικών σταθμών και γηροκομείων, για δημιουργία δομών αποασυλοποίησης ψυχικά ασθενών, όπως και δομών παροχής φροντίδας ψυχικής υγείας. Επίσης, το Υπουργείο υλοποιεί δράσεις στον

μεταναστευτικό τομέα στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του. Το σύνολο των δαπανών του Υπουργείου στο ΠΔΕ έτους 2023 προβλέπεται να ανέλθει στα 63 εκατ. ευρώ.

Επιπλέον, για τη χρηματοδότηση δράσεων του φορέα, όπως η Βελτίωση της Ψηφιακής Ετοιμότητας των Νοσοκομείων, η δευτερογενής πρόληψη, ο Εθνικός Ηλεκτρονικός Φάκελος Υγείας, η μεταρρύθμιση του συστήματος clawback κ.α., θα διατεθεί από το ΤΑΑ ποσό ύψους 363 εκατ. ευρώ.

Υπουργείο Δικαιοσύνης

Οι πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού του οικονομικού έτους 2023 του Υπουργείου Δικαιοσύνης θα καλύψουν εκτός των άλλων, τις δαπάνες του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και τις δαπάνες λειτουργίας των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών, Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ).

Στις εκτιμήσεις του προϋπολογισμού 2022, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται και δαπάνες ύψους 2 εκατ. ευρώ για δράσεις που σχετίζονται με την υλοποίηση μέτρων αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της υγειονομικής κρίσης, όπως φύλαξη των δικαστηρίων της χώρας.

Οι πιστώσεις του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων του Υπουργείου χρηματοδοτούν κυρίως οριζόντιες δράσεις για τον διοικητικό εκσυγχρονισμό των οικείων υπηρεσιών και δομών. Το σύνολο των δαπανών του Υπουργείου στο ΠΔΕ έτους 2023 προβλέπεται να ανέλθει στα 18 εκατ. ευρώ.

Επίσης, για την υλοποίηση δράσεων που στοχεύουν στην αναβάθμιση των υποδομών και την επιτάχυνση απονομής της δικαιοσύνης προγραμματίζονται έργα, όπως η ανέγερση και η λειτουργία του Πρωτοδικείου και της Εισαγγελίας Αθηνών, μέσω ΣΔΙΤ, τα οποία θα χρηματοδοτηθούν από το ΤΑΑ με ποσά ύψους 32 εκατ. ευρώ.

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Στον τακτικό προϋπολογισμό έχουν προβλεφθεί πιστώσεις για την κάλυψη των πολιτικών και δράσεων του Υπουργείου, που αφορούν το σύνολο του εκπαιδευτικού συστήματος (και τις τρεις βαθμίδες), αλλά και τους τομείς της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας.

Ειδικότερα, έχουν προβλεφθεί οι απαραίτητες πιστώσεις για:

- την απρόσκοπτη λειτουργία των επιχορηγούμενων από το Υπουργείο φορέων (ΑΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ και λοιπών νομικών προσώπων), προκειμένου να αναπτύξουν τις δράσεις τους,
- την καταβολή των εισφορών σε διεθνείς οργανισμούς,
- την κάλυψη λειτουργίας των δημόσιων ΙΕΚ,
- την κάλυψη μηνιαίας επιδότησης εισιτηρίου για τη δωρεάν μεταφορά των εκπαιδευομένων στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας από την κατοικία τους στην έδρα της δομής που σπουδάζουν,
- την προμήθεια φοιτητικών συγγραμμάτων,
- τη συνέχιση του προγράμματος ενισχυτικής διδασκαλίας για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και
- την ειδική ενίσχυση, μέσω των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, των φοιτητών που σπουδάζουν μακριά από τον τόπο κατοικίας τους, καθώς και την κάλυψη των δαπανών σίτισης αυτών. Σημειώνεται ότι έχουν προβλεφθεί επιπλέον πιστώσεις προκειμένου να καλυφθεί η αύξηση του κόστους του ετήσιου στεγαστικού επιδόματος (26 εκατ. ευρώ), τόσο για τους φοιτητές των Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης όσο και για τους καταρτιζόμενους των Δημόσιων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΔΙΕΚ), καθώς και η αύξηση της τιμής του ημερήσιου σιτηρεσίου των φοιτητών των ΑΕΙ.

Στις εκτιμήσεις του προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2022, μεταξύ άλλων δαπανών, περιλαμβάνονται και δαπάνες συνολικού ύψους 1 εκατ. ευρώ, οι οποίες διατέθηκαν για δράσεις που σχετίζονται με την υλοποίηση μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας από τον Covid-19 και συγκεκριμένα για την κάλυψη δαπανών μισθοδοσίας λοιπού επικουρικού προσωπικού του Αιγινήτειου Νοσοκομείου.

Οι πιστώσεις του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων του Υπουργείου χρηματοδοτούν έργα υποδομής, κτιριακές εγκαταστάσεις και εξοπλισμό των ΑΕΙ και των σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Επίσης, η διαρκής ανάγκη απόκτησης νέων γνώσεων και δεξιοτήτων υπηρετείται μέσω των δράσεων των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, που αφορούν στην Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων υλοποιεί το συγκεκριμένο Υπουργείο. Τέλος, από το ΠΔΕ του Υπουργείου καλύπτονται δαπάνες στον μεταναστευτικό τομέα στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του. Το σύνολο των δαπανών του Υπουργείου στο ΠΔΕ έτους 2023 προβλέπεται να ανέλθει στα 670 εκατ. ευρώ.

Επιπλέον, για τη χρηματοδότηση επιμέρους δράσεων του Υπουργείου, όπως η προμήθεια διαδραστικών συστημάτων μάθησης και εξοπλισμού ρομποτικής και STEM για την εκπαίδευση, οι Συμπράξεις Ερευνητικής Αριστείας, η ίδρυση και λειτουργία πρότυπων επαγγελματικών λυκείων, η αναβάθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με την προμήθεια εργαστηριακού εξοπλισμού για ΙΕΚ, ΕΠΑΛ κλπ θα διατεθεί από το ΤΑΑ ποσό ύψους 395 εκατ. ευρώ.

Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Οι πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού θα καλύψουν κυρίως δαπάνες:

- συντήρησης, διαμόρφωσης και προστασίας των αρχαιολογικών χώρων και μουσείων, με στόχο την προστασία και την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς,
- λειτουργικών αναγκών των αρχαιολογικών υπηρεσιών,
- επιχορηγήσεων φορέων που προάγουν τον πολιτισμό και τον αθλητισμό,
- απόδοσης εσόδων σε επαγγελματικές και ερασιτεχνικές αθλητικές ομάδες,
- κάλυψης πολιτιστικών εκδηλώσεων, συνεδρίων και προγραμμάτων διάδοσης του ελληνικού πολιτισμού και
- προβολής των πολιτιστικών θησαυρών της χώρας, με σκοπό την καθιέρωσή της ως προορισμού υψηλού πολιτιστικού ενδιαφέροντος.

Οι εκτιμήσεις δαπανών για το έτος 2022 ανέρχονται στο ποσό των 386 εκατ. ευρώ και περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, δαπάνες ύψους 11 εκατ. ευρώ για δράσεις που σχετίζονται με την αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών της πανδημίας Covid-19 και αφορούν κυρίως την έκτακτη επιχορήγηση των αθλητικών ομάδων λόγω απώλειας εσόδων. Επίσης, περιλαμβάνουν δαπάνες ύψους 4 εκατ. ευρώ για την ενίσχυση των υπηρεσιών του Υπουργείου και των εποπτευόμενων φορέων της Γενικής Κυβέρνησης για την κάλυψη δαπανών ηλεκτρικής ενέργειας λόγω της ενεργειακής κρίσης.

Οι πιστώσεις του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων του Υπουργείου χρηματοδοτούν έργα, όπως η κατασκευή, βελτίωση και αναδιοργάνωση μουσείων, η συντήρηση μνημείων και αρχαιολογικών χώρων και η συνολική ανάδειξή τους, καθώς και η κατασκευή και βελτίωση αθλητικών εγκαταστάσεων. Το σύνολο των δαπανών του Υπουργείου στο ΠΔΕ έτους 2023 προβλέπεται να ανέλθει στα 30 εκατ. ευρώ.

Επιπλέον, για τη χρηματοδότηση επιμέρους δράσεων του Υπουργείου θα διατεθεί από το ΤΑΑ ποσό ύψους 89 εκατ. ευρώ.

Υπουργείο Οικονομικών

Στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου, πέραν των πιστώσεων που έχουν προβλεφθεί για τη λειτουργία των υπηρεσιών του, περιλαμβάνονται πιστώσεις και για το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (ΕΓΔΙΧ), καθώς και για την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΕΥΣΤΑΑ).

Επίσης, περιλαμβάνονται και οι πιστώσεις για την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), την Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) καθώς και για τη νέα Ανεξάρτητη Αρχή Πιστοληπτικής Αξιολόγησης.

Τέλος, περιλαμβάνεται και ο ειδικός φορέας «Γενικές Κρατικές Δαπάνες» για την αντιμετώπιση διαφόρων οριζόντιων θεμάτων της κεντρικής διοίκησης. Οι πιστώσεις του εμφανίζονται διακριτά στον πίνακα και προβλέπεται να καλύψουν, μεταξύ άλλων, το αποθεματικό, τις πιστώσεις υπό κατανομή για νέες προσλήψεις, τις συντάξεις που πληρώνονται απευθείας από το κράτος, τις αποδόσεις στην ΕΕ, το επίδομα θέρμανσης, τις καταπτώσεις εγγυήσεων με εγγυητή το ΕΔ, τους τόκους και τα συναφή τραπεζικά έξοδα, καθώς και τις δαπάνες για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης. Το σύνολο των δαπανών του Υπουργείου στο ΠΔΕ έτους 2023 προβλέπεται να ανέλθει στα 60 εκατ. ευρώ.

Επιπλέον, για τη χρηματοδότηση επιμέρους δράσεων του Υπουργείου, καθώς και άλλων φορέων, έχουν προβλεφθεί πιστώσεις ύψους 15 εκατ. ευρώ από το ΤΑΑ.

Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων

Στον κρατικό προϋπολογισμό και ειδικότερα στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομικών, σε διακριτούς ειδικούς φορείς, περιλαμβάνεται και ο προϋπολογισμός της ΑΑΔΕ.

Ειδικότερα, στον τακτικό προϋπολογισμό έχουν προβλεφθεί συνολικές πιστώσεις ύψους 489 εκατ. ευρώ, έναντι πρότασής της για πιστώσεις ύψους 514 εκατ. ευρώ.

Το σύνολο των δαπανών της ΑΑΔΕ στο ΠΔΕ έτους 2023 προβλέπεται να ανέλθει στα 10 εκατ. ευρώ, ενώ για τη χρηματοδότηση δράσεων όπως το έργο «Αναβάθμιση ταμειακών μηχανών, φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών και μηχανισμών ηλεκτρονικών πληρωμών» έχουν προβλεφθεί πιστώσεις ύψους 85 εκατ. ευρώ από το ΤΑΑ.

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου έχουν προβλεφθεί πιστώσεις για την εκτέλεση της αποστολής του και ιδίως για την ανάπτυξη και βελτίωση των συνθηκών παραγωγής του αγροτικού τομέα, την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και την προώθηση του εξαγωγικού προσανατολισμού των αγροτικών προϊόντων, την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής ασφάλειας των παραγόμενων και των εισαγόμενων τροφίμων στη χώρα και την αξιοποίηση των πόρων της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) και της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΛΠ).

Σημαντικό μέρος των πιστώσεων αυτών θα διατεθεί για:

- την επιχορήγηση εποπτευόμενων από το Υπουργείο φορέων για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης λειτουργίας τους στο πλαίσιο της προαγωγής της αγροτικής ανάπτυξης της χώρας. Μεταξύ άλλων, έχουν προβλεφθεί πιστώσεις ύψους 57,5 εκατ. ευρώ για την επιχορήγηση του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ) και του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων, Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) με σκοπό την κάλυψη των λειτουργικών τους δαπανών,

- την κάλυψη του ελλείμματος του Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ) και
- την καταβολή στους αγρότες κρατικών οικονομικών ενισχύσεων, που έχουν εγκριθεί από την ΕΕ, μέσω του ΕΛΓΑ.

Η διαφορά μεταξύ των εκτιμήσεων οικονομικού έτους 2022 και των αντίστοιχων προβλέψεων για το οικονομικό έτος 2023, ύψους 118 εκατ. ευρώ, οφείλεται σε πιστώσεις ύψους 42 εκατ. ευρώ που μεταφέρθηκαν το 2022 για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας του Covid-19, σε πιστώσεις ύψους 50 εκατ. ευρώ για τη στήριξη του πρωτογενούς τομέα της οικονομίας λόγω των επιπτώσεων της ενεργειακής κρίσης, σε πιστώσεις για λοιπές οικονομικές ενισχύσεις στον γεωργικό τομέα και στην αυξημένη επιχορήγηση του ΕΛΓΑ.

Τα έργα του γεωργικού τομέα που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ περιλαμβάνουν έργα υποδομών για τη βελτίωση συνθηκών μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, οικονομικές ενισχύσεις γεωργικών προγραμμάτων, βελτιώσεις και εξοπλισμό κτηνιατρικών εργαστηρίων σε ακριτικές περιοχές, εγγειοβελτιωτικά έργα, έργα ενίσχυσης της αλιείας κ.λπ. Το σύνολο των δαπανών του Υπουργείου στο ΠΔΕ έτους 2023 προβλέπεται να ανέλθει στα 1.202 εκατ. ευρώ.

Επίσης, για τη χρηματοδότηση δράσεων του Υπουργείου όπως η Καινοτομία και η πράσινη μετάβαση στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, η Αναδιάρθρωση καλλιεργειών, ο Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Γεωργικού Τομέα, ο Πράσινος Αγροτουρισμός κ.α. θα διατεθεί από το ΤΑΑ ποσό ύψους 117 εκατ. ευρώ.

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Οι πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας θα καλύψουν κυρίως:

- τις δαπάνες των δασικών υπηρεσιών οι οποίες μεταφέρθηκαν ως αρμοδιότητα στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις,
- την επιχορήγηση των Φορέων, Ελληνική Αρχή Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΕΑΓΜΕ), Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ), Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ) και
- τις αποδόσεις εσόδων στο Πράσινο Ταμείο, στον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ) και στον ειδικό λογαριασμό Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ) από την επιβολή πράσινου τέλους στο πετρέλαιο εσωτερικής καύσης «diesel».

Στις εκτιμήσεις του προϋπολογισμού 2022, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται και δαπάνες μεταβίβασης πόρων ύψους 1.000 εκατ. ευρώ για την αντιμετώπιση των συνεπειών της ενεργειακής κρίσης στην ελληνική οικονομία, μέσω του ΤΕΜ, για την κάλυψη της επιδότησης λογαριασμών ηλεκτρικής ενέργειας σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις (παρ. 2, άρθρο εξηκοστό πρώτο, ν.4839/2021). Σημειώνεται ότι επιπλέον πιστώσεις ενδεχομένως να μεταφερθούν εντός του έτους από τις πιστώσεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης που έχουν προβλεφθεί στις Γενικές Κρατικές δαπάνες.

Οι πιστώσεις του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων του Υπουργείου χρηματοδοτούν έργα που συμβάλλουν στην προστασία και αναβάθμιση του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη, καθώς και την προστασία των δασών. Στις δαπάνες για ενέργεια περιλαμβάνονται οι επιχορηγήσεις σε ενδιάμεσους φορείς για την πραγματοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Το σύνολο των δαπανών του Υπουργείου στο ΠΔΕ έτους 2023 προβλέπεται να ανέλθει στα 720 εκατ. ευρώ.

Επιπλέον, ένα σημαντικό ποσό, ύψους 689 εκατ. ευρώ, θα διατεθεί από το ΤΑΑ για τη χρηματοδότηση δράσεων, όπως τα προγράμματα «Εξοικονομώ» για κατοικίες και δημόσια κτίρια, η ανάπτυξη τοπικών και ειδικών πολεοδομικών σχεδίων, η δημιουργία ενιαίου ψηφιακού χάρτη, παρεμβάσεις για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και επίσης μεγάλων έργων όπως ο Αντλησιοταμιευτικός Σταθμός Δυτικής Ελλάδας (Αμφιλοχία) και η Δ' φάση διασύνδεσης των Κυκλάδων.

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Η πλειονότητα των πιστώσεων που προβλέπονται στον τακτικό προϋπολογισμού του Υπουργείου διατίθεται σε μεταβιβάσεις προς τους ΟΚΑ και ειδικότερα προς τον e-ΕΦΚΑ για τη στήριξη του ασφαλιστικού συστήματος της χώρας, προς τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΙΑ, πρώην Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού - ΟΑΕΔ) για την κάλυψη των ανέργων και την ενίσχυση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης και τέλος προς τον ΟΠΕΚΑ.

Πιο συγκεκριμένα, ο e-ΕΦΚΑ ενισχύεται μέσω επιχορήγησης, τόσο για την κάλυψη των παροχών κύριας ασφάλισης όσο και για την απώλεια εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές του κλάδου επικουρικής ασφάλισης, που προκύπτει εξαιτίας της λειτουργίας του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (ΤΕΚΑ).

Μέσω της ενίσχυσης του ΟΠΕΚΑ, για το έτος 2023, προβλέπεται να καταβληθούν:

- το επίδομα παιδιού,
- το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα,
- το επίδομα στέγασης,
- το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης ανασφάλιστων υπερηλίκων και η παροχή σε ανασφάλιστους υπερήλικες,
- οι προνοιακές παροχές σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία,
- η καταβολή επιδόματος 2.000 ευρώ σε οικογένειες για κάθε νέα γέννηση παιδιού και
- λοιπά προγράμματα, δράσεις και ενέργειες που αφορούν προνοιακές πολιτικές του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Ενδεικτικά αναφέρονται η χορήγηση σχολικών γευμάτων, η οικονομική ενίσχυση σε ανάδοχους γονείς, η υλοποίηση του προγράμματος «Στέγαση και Εργασία» για τους αστέγους και η εισοδηματική ενίσχυση οικογενειών που διαβιούν σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές.

Επιπρόσθετα, αναμένεται να διατεθούν πιστώσεις για:

- τη χρηματοδότηση των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας και των λοιπών προνοιακών φορέων,
- τη χορήγηση «voucher» για βρεφονηπιακούς σταθμούς και
- την κάλυψη της απώλειας εσόδων των ασφαλιστικών ταμείων που προκαλείται από τη μείωση κατά τρεις (3) ποσοστιαίες μονάδες των ασφαλιστικών εισφορών σε μισθωτούς σε μόνιμη βάση.

Επίσης, εντός του 2022 και εξαιτίας του υψηλού πληθωρισμού, ως απόρροια της ενεργειακής κρίσης, έχουν προβλεφθεί ενισχύσεις συνολικού ύψους 816 εκατ. ευρώ σε ευάλωτα νοικοκυριά και ειδικότερα σε:

- χαμηλοσυνταξιούχους,
- ανασφάλιστους υπερήλικες,
- δικαιούχους αναπηρικών επιδομάτων του ΟΠΕΚΑ,
- ωφελούμενους του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος,
- όσους λαμβάνουν επίδομα παιδιού και

- μακροχρόνια ανέργους.

Επιπρόσθετα, στον προϋπολογισμό του Υπουργείου οικονομικού έτους 2022 έχουν περιληφθεί δαπάνες που σχετίζονται με την υλοποίηση δράσεων αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της υγειονομικής κρίσης ύψους 1.198 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων 849 εκατ. ευρώ αφορούν την κάλυψη της απώλειας εσόδων των ασφαλιστικών ταμείων που προκαλείται από τη μείωση κατά τρεις (3) ποσοστιαίες μονάδες των ασφαλιστικών εισφορών σε μισθωτούς.

Επιπλέον, περιλαμβάνονται και οι πιστώσεις για την νέα Ανεξάρτητη Αρχή Επιθεώρησης Εργασίας που αποτελεί τη μετεξέλιξη του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ).

Από το ΠΔΕ του Υπουργείου καλύπτονται δαπάνες στον μεταναστευτικό τομέα, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του. Το σύνολο των δαπανών του Υπουργείου στο ΠΔΕ έτους 2023 προβλέπεται στα 370 εκατ. ευρώ.

Τέλος, για τη χρηματοδότηση σημαντικών δράσεων του Υπουργείου, όπως τα στοχευμένα προγράμματα απασχόλησης συγκεκριμένων ηλικιακών ομάδων και αντιμετώπισης της μακροχρόνιας ανεργίας, η αναπροσαρμογή των επιδομάτων ανεργίας, το πρόγραμμα πράσινης απασχόλησης, το πιλοτικό πρόγραμμα προσωπικού βοηθού που στοχεύει στην ανεξάρτητη διαβίωση ατόμων με ειδικές ανάγκες, η αναβάθμιση του συστήματος ψηφιακής απονομής συντάξεων «ΑΤΛΑΣ», η ψηφιοποίηση του ιστορικού ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ κ.α. θα διατεθεί από το ΤΑΑ ποσό ύψους 327 εκατ. ευρώ.

Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων

Οι πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου προβλέπεται να καλύψουν κυρίως δαπάνες για:

- τη διευκόλυνση και ενίσχυση των ιδιωτικών, εθνικών και ξένων επενδύσεων καθώς και των συμπράξεων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα για την τόνωση της εθνικής οικονομίας,
- την ανάπτυξη της βιομηχανίας, τη στήριξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, την προώθηση της επιχειρηματικότητας και τη διασφάλιση της παραγωγής ποιοτικών και ασφαλών προϊόντων,
- τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς προς όφελος των καταναλωτών και του υγιούς ανταγωνισμού των επιχειρήσεων, καθώς και την προστασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών, την πληροφόρηση και ενημέρωσή τους,
- την ανάπτυξη της έρευνας, την προαγωγή της τεχνολογίας, την ενσωμάτωση της καινοτομίας στην παραγωγή, την ανάπτυξη του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού και την ενίσχυση των εθνικών υποδομών έρευνας και καινοτομίας,
- τη λειτουργία της Διυπηρεσιακής Μονάδας Ελέγχου Αγοράς,
- τις αποδοχές του Διοικητή και του Γραφείου Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης και
- τη λειτουργία της Ανεξάρτητης Αρχής του Συνηγόρου του Καταναλωτή (ΣΤΚ).

Οι εκτιμήσεις του 2022 εμφανίζονται αυξημένες σε σχέση με τις πιστώσεις που έχουν προβλεφθεί στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου για το έτος 2023, περίπου κατά το ποσό των 5 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων το ποσό των 2,5 εκατ. ευρώ οφείλεται στις αυξημένες πληρωμές που εκτιμάται ότι θα πραγματοποιηθούν το 2022 για τη συμμετοχή της Ελλάδας στα εκτελούμενα έργα κοινής υποδομής του ΝΑΤΟ, διότι το έτος 2022 θα επιβαρυνθεί και με υποχρεώσεις του 2021, των οποίων η πληρωμή δεν κατέστη δυνατή εντός του προηγούμενου έτους.

Επίσης, με ποσό συνολικού ύψους 2.945 εκατ. ευρώ, από το ΠΔΕ και 209 εκατ. ευρώ από το ΤΑΑ ενισχύονται δράσεις αρμοδιότητας του Υπουργείου, ορισμένες εκ των οποίων ενδεικτικά αναφέρονται στη συνέχεια:

- δράσεις στήριξης της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, με υλοποίηση προγραμμάτων ενίσχυσης μικρομεσαίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς της μεταποίησης, τουρισμού, εμπορίου και υπηρεσιών όπως π.χ. η αναβάθμιση πολύ μικρών & μικρών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους σε νέες αγορές (σύσταση Ταμείου εγγυοδοσίας και επιχειρηματικότητας κ.α.),
- δράσεις βιομηχανίας – βιοτεχνίας, τουρισμού, προστασίας του περιβάλλοντος και του πρωτογενή τομέα. Εργαλείο για την υλοποίηση των πολιτικών αυτών αποτελούν οι αναπτυξιακοί νόμοι, που στηρίζουν την ανάπτυξη τόσο των νέων όσο και των υφιστάμενων βιομηχανικών, βιοτεχνικών και ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, των μονάδων γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής, τον εκσυγχρονισμό τους, την προώθηση των νέων τεχνολογιών και της καινοτομίας, τη συνέργεια και δικτύωση των επιχειρήσεων, την απασχόληση και την ανάπτυξη της περιφέρειας,
- δράσεις για την ανάπτυξη και ενίσχυση των υπηρεσιών εμπορίου και
- δράσεις για την έρευνα και την τεχνολογία, για προγράμματα ανάπτυξης βιομηχανικών ερευνών, καθώς και για προγράμματα ενίσχυσης ερευνητικού δυναμικού όπως το πρόγραμμα «ΕΡΕΥΝΩ - ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ - ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ».

Τέλος, το Υπουργείο αναπτύσσει παρεμβάσεις γενικότερου οικονομικού σχεδιασμού και τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής των προγραμμάτων, ενώ επιπρόσθετα χρηματοδοτεί τα έργα των 13 Περιφερειών της χώρας.

Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών

Στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου έχουν προβλεφθεί πιστώσεις για την εκτέλεση της αποστολής του, όπως είναι η υλοποίηση των έργων υποδομών της χώρας και η ανάπτυξη μεταφορικών και συγκοινωνιακών υπηρεσιών υψηλής ποιότητας. Οι πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου προβλέπεται να καλύψουν κυρίως δαπάνες για:

- την επιχορήγηση των συγκοινωνιακών φορέων,
- την αποζημίωση σε φορείς παροχής συγκοινωνιακού έργου, λόγω απώλειας εσόδων από τις απαλλαγές καταβολής κομίστρου στα μέσα μαζικής μεταφοράς,
- την επιχορήγηση στην εταιρεία Κτιριακές Υποδομές ΑΕ για την καταβολή τοκοχρεολυσίων,
- την αποζημίωση για παροχή υπηρεσιών Υποχρέωσης Δημόσιας Υπηρεσίας (ΥΔΥ) στις επιβατικές σιδηροδρομικές μεταφορές,
- τη λειτουργία της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας,
- τη λειτουργία της Επιτροπής Διερεύνησης Ατυχημάτων και Ασφάλειας Πτήσεων και
- τη λειτουργία της Ρυθμιστικής Αρχής Σιδηροδρόμων.

Στις εκτιμήσεις προϋπολογισμού του οικονομικού έτους 2022 έχουν συμπεριληφθεί συνολικές πιστώσεις ύψους 14 εκατ. ευρώ, που αφορούν σε παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση των συνεπειών του Covid-19 και περιλαμβάνουν κυρίως ενισχύσεις των συγκοινωνιακών φορέων για την κάλυψη πραγματοποιηθεισών δαπανών που σχετίζονται με μέτρα προστασίας και αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών του κορωνοϊού. Έχουν συμπεριληφθεί επίσης πιστώσεις ύψους 18,3 εκατ. ευρώ που αφορούν σε παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση των συνεπειών της ενεργειακής κρίσης και συγκεκριμένα την ενίσχυση των εταιρειών ΟΣΥ ΑΕ και ΣΤΑΣΥ ΑΕ για την κάλυψη της αύξησης του

ενεργειακού κόστους. Το ποσό αυτό αποτυπώνεται ως παρέμβαση στον υποτομέα των Νομικών Προσώπων.

Στις προβλέψεις προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2023 περιλαμβάνονται επιπρόσθετες πιστώσεις για την επιχορήγηση του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος (ΟΣΕ) ΑΕ για δράσεις συντήρησης σιδηροδρομικού δικτύου, καθώς και πιστώσεις για την επιχορήγηση του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (ΟΑΣΑ) ΑΕ και του Οργανισμού Συγκοινωνιακού Έργου Θεσσαλονίκης (ΟΣΕΘ) ΑΕ για την παράταση των συμβάσεων ανάθεσης παροχής συγκοινωνιακού έργου με τα οικεία ΚΤΕΛ ΑΕ, με δυνατότητα προσαύξησης του ανατιθέμενου έργου έως 25%.

Από το ΠΔΕ χρηματοδοτούνται δράσεις που αφορούν στην κατασκευή των εθνικών οδικών αξόνων, στην κατασκευή των έργων Μετρό, στην κατασκευή νέου σιδηροδρομικού δικτύου και στην επέκταση/βελτίωση του ήδη υπάρχοντος, στην κατασκευή της επέκτασης του Προαστιακού Σιδηροδρόμου Αθηνών, στα λιμενικά έργα και στα έργα για τα αεροδρόμια, στα εγγειοβελτιωτικά έργα, καθώς και στα έργα του συνολικού εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου της χώρας. Επίσης, χρηματοδοτούνται έργα κτιριακών υποδομών που συμβάλλουν σημαντικά στη βελτίωση των τομέων της υγείας, παιδείας και δικαιοσύνης (νοσοκομεία, σχολεία, δικαστικά μέγαρα, φυλακές), καθώς και έργα για τη βελτίωση των υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης.

Για τον σκοπό αυτό διατίθενται πιστώσεις ύψους 1.080 εκατ. ευρώ από το ΠΔΕ και 415 εκατ. ευρώ από το ΤΑΑ το 2023.

Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

Οι πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου θα καλύψουν κυρίως δαπάνες για:

- τις δράσεις που συνδέονται με τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στον τομέα της ναυτιλίας,
- τη φύλαξη των θαλασσιών οδών εισόδου στη χώρα και την κάλυψη των αναγκών που σχετίζονται με τις μεταναστευτικές και προσφυγικές ροές,
- την τριτοβάθμια εκπαίδευση των στελεχών του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής (ΛΣ-ΕΛΑΚΤ) και τη ναυτική εκπαίδευση,
- τη χορήγηση του επαγγελματικού στεγαστικού επιδόματος σε σπουδαστές των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ) που σπουδάζουν μακριά από τον τόπο κατοικίας τους,
- την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας και την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα,
- τις δράσεις που συνδέονται με τον πολιτισμό, τον αθλητισμό, την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και της αρχιτεκτονικής των νησιωτικών περιοχών του Αιγαίου,
- τις δράσεις που συνδέονται με τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της εθνικής νησιωτικής πολιτικής και
- τις αποδόσεις εσόδων στο Κεφάλαιο Ναυτικής Εκπαίδευσης (ΚΝΕ), στο Μετοχικό Ταμείο Ναυτικού (ΜΤΝ) και στη Δημόσια Αρχή Λιμένων (ΔΑΛ).

Οι εκτιμήσεις δαπανών για το έτος 2022 ανέρχονται στο ποσό των 290 εκατ. ευρώ και περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, δαπάνες ύψους 10 εκατ. ευρώ για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης. Συγκεκριμένα, διατέθηκαν 9 εκατ. ευρώ για την προμήθεια καυσίμων των πλωτών μέσων του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής και 1 εκατ. ευρώ για την κάλυψη δαπανών ηλεκτρικής ενέργειας των κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών του Υπουργείου.

Το ΠΔΕ χρηματοδοτεί δράσεις του Υπουργείου με αντικείμενο την επιδότηση των άγονων γραμμών, την ανάπτυξη των νησιωτικών περιοχών και την κάλυψη των τοπικών κοινωνικών αναγκών, καθώς και δράσεις στον μεταναστευτικό τομέα, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του. Το σύνολο των δαπανών του Υπουργείου στο ΠΔΕ έτους 2023 προβλέπεται να ανέλθει στα 210 εκατ. ευρώ, ενώ για τη

χρηματοδότηση επιμέρους δράσεων του Υπουργείου θα διατεθεί από το ΤΑΑ ποσό ύψους 4 εκατ. ευρώ.

Υπουργείο Τουρισμού

Οι πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού θα καλύψουν κυρίως δαπάνες για:

- την προβολή της χώρας στο εξωτερικό, ως σημαντικού και ελκυστικού τουριστικού προορισμού,
- την τουριστική εκπαίδευση και κατάρτιση,
- τη χορήγηση στεγαστικού επιδόματος στους φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης Σχολών Τουριστικών Επαγγελματιών και στους καταρτιζόμενους των ΔΙΕΚ, που σπουδάζουν μακριά από τον τόπο κατοικίας τους, καθώς και την αύξηση του ετήσιου επιδόματος,
- τη διασφάλιση ποιότητας του παρεχόμενου τουριστικού προϊόντος,
- την εκπόνηση συμβουλευτικών μελετών από εξειδικευμένους φορείς και τη διεξαγωγή πρωτογενούς έρευνας στις ξένες αγορές, προκειμένου να διαμορφωθεί στρατηγική μάρκετινγκ για την ανάπτυξη του τουρισμού,
- την προώθηση αναπτυξιακών πρωτοβουλιών στον τομέα του τουρισμού και
- την επιχορήγηση και απόδοση εσόδων στον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (ΕΟΤ).

Στις εκτιμήσεις δαπανών του προϋπολογισμού του Υπουργείου οικονομικού έτους 2022 περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, δαπάνες ύψους 1 εκατ. ευρώ για δράσεις που σχετίζονται με την υλοποίηση μέτρων αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών του Covid-19 και αφορούν δαπάνες μίσθωσης τουριστικών καταλυμάτων για την κάλυψη αναγκών δημόσιας υγείας και δαπάνες ύψους 3 εκατ. ευρώ για μελέτες και έργα συντήρησης του Ναυαγίου Ζακύνθου.

Σημαντικό μέρος της χρηματοδότησης της δράσης του Υπουργείου προέρχεται από το ΠΔΕ. Το σύνολο των δαπανών του Υπουργείου στο ΠΔΕ έτους 2023 προβλέπεται να ανέλθει στα 50 εκατ. ευρώ, ενώ για τη χρηματοδότηση δράσεων όπως η επανειδίκευση και αναβάθμιση δεξιοτήτων στον τομέα του τουρισμού, η αναβάθμιση τουριστικών λιμένων, η ανάπτυξη επιμέρους κλάδων του τουρισμού (αγροτουρισμός, τουρισμός υγείας και ευεξίας, ορεινός, καταδυτικός κλπ), θα διατεθεί από το ΤΑΑ ποσό ύψους 150 εκατ. ευρώ.

Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Στον τακτικό προϋπολογισμό έτους 2023 του Υπουργείου έχουν προβλεφθεί πιστώσεις για την εκτέλεση της αποστολής του Υπουργείου, ειδικότερα για την προώθηση του ψηφιακού και διοικητικού μετασχηματισμού της χώρας και την ανάπτυξη τηλεπικοινωνιακών και ταχυδρομικών υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό, έχουν προβλεφθεί, μεταξύ άλλων, πιστώσεις ύψους 55 εκατ. ευρώ για την εφαρμογή του έργου ΣΥΖΕΥΞΙΣ II.

Ο τακτικός προϋπολογισμός του τρέχοντος έτους του Υπουργείου έχει ενισχυθεί, μεταξύ άλλων και με επιπλέον πιστώσεις συνολικού ύψους 598 εκατ. ευρώ, προκειμένου να επιχορηγηθεί η Κοινωνία της Πληροφορίας (ΚτΠ) ΜΑΕ για την αντιμετώπιση των συνεπειών της ενεργειακής κρίσης για την κάλυψη μέρους της αύξησης του κόστους του ηλεκτρικού ρεύματος σε λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος οικιακών καταναλωτών του εσωτερικού (άρθρο 36 του ν. 4936/2022) και για τη συμβολή στην κάλυψη του κόστους κατανάλωσης καυσίμων κίνησης (άρθρο 81 του ν.4916/2022 και άρθρο 67 του ν.4950/2022).

Σημαντικά ποσά θα διατεθούν το 2023 από το ΠΔΕ για τη χρηματοδότηση δράσεων του Υπουργείου στον τομέα ανάπτυξης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, δικτύωσης του δημόσιου τομέα, ψηφιακού

μετασχηματισμού και ψηφιακής σύγκλισης. Το σύνολο των δαπανών του Υπουργείου στο ΠΔΕ έτους 2023 προβλέπεται να ανέλθει στα 228 εκατ. ευρώ.

Επιπλέον, για τη χρηματοδότηση δράσεων του Υπουργείου, όπως η ψηφιοποίηση των αρχείων των υποθηκοφυλακείων και των αρχείων πολεοδομικών πληροφοριών, ο εκσυγχρονισμός των ΚΕΠ, ο ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων, η δημιουργία ψηφιακής βιομηχανικής πλατφόρμας δεδομένων, η παροχή κεντρικών νεφο-υπολογιστικών δομών και πλήθος άλλων έργων, θα διατεθεί από το ΤΑΑ ποσό ύψους 582 εκατ. ευρώ.

Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου

Στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου έχουν προβλεφθεί πιστώσεις για την εκτέλεση της αποστολής του και κυρίως για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της εθνικής πολιτικής για τη μετανάστευση, τόσο σχετικά με τη νόμιμη είσοδο, διαμονή και κοινωνική ένταξη των πολιτών τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια, όσο και σχετικά με την ταυτοποίηση και υποδοχή πολιτών τρίτων χωρών που εισέρχονται στη χώρα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, καθώς και για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της εθνικής πολιτικής για τη χορήγηση ασύλου ή άλλων μορφών διεθνούς προστασίας. Πιο συγκεκριμένα, σημαντικό μέρος των πιστώσεων αυτών θα διατεθεί για:

- την εύρυθμη εκτέλεση των διαδικασιών και τη λειτουργική ετοιμότητα των συστημάτων συλλογής και διαχείρισης δεδομένων για την έκδοση των αδειών διαμονής των πολιτών τρίτων χωρών,
- τη λειτουργία της Αρχής Προσφυγών,
- τον συντονισμό και την αποτελεσματική δράση των υπηρεσιών υποδοχής και ταυτοποίησης και τον προσδιορισμό των αναγκών ίδρυσης και επέκτασης κέντρων υποδοχής και δομών φιλοξενίας,
- τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την εποπτεία της εθνικής στρατηγικής για την προστασία των ασυνόδευτων και των χωρισμένων από την οικογένειά τους ανηλίκων,
- την πιστοποίηση και τον έλεγχο Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ) μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και
- τη στήριξη των τοπικών κοινωνιών που επιβαρύνονται από τη λειτουργία μονάδων φιλοξενίας.

Το σύνολο των δαπανών του Υπουργείου στο ΠΔΕ έτους 2023 προβλέπεται να ανέλθει στα 293 εκατ. ευρώ και επιπλέον, για τη χρηματοδότηση επιμέρους δράσεων του Υπουργείου θα διατεθεί από το ΤΑΑ ποσό ύψους 32 εκατ. ευρώ.

Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη

Στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου έχουν προβλεφθεί πιστώσεις που θα καλύψουν κυρίως δαπάνες για:

- τη λειτουργία των αστυνομικών επιχειρησιακών μονάδων, την προμήθεια σύγχρονων και αποτελεσματικών μέσων προστασίας του προσωπικού, τη συντήρηση και προμήθεια ανταλλακτικών των υπηρεσιακών οχημάτων,
- τη σίτιση των προσωρινά κρατούμενων στα κατά τόπους καταστήματα κράτησης,
- τη σίτιση και διαμονή των αλλοδαπών στα προαναχωρησιακά κέντρα, σε εναρμόνιση με το διεθνώς επικρατούν πλαίσιο,
- την εφαρμογή της σωφρονιστικής και αντεγκληματικής πολιτικής και
- την υλοποίηση δράσεων για την ανάσχεση των μεταναστευτικών ροών.

Οι εκτιμήσεις δαπανών για το έτος 2022 ανέρχονται στο ποσό των 2.023 εκατ. ευρώ. Ποσό ύψους 2 εκατ. ευρώ αφορά δαπάνες για δράσεις που σχετίζονται με την υλοποίηση μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας από τον Covid-19, ενώ ποσό ύψους 9 εκατ. ευρώ, αφορά δαπάνες για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης. Επιπλέον, ο φορέας ενισχύθηκε με πιστώσεις για την αποπληρωμή των συμβάσεων του έργου «Κατασκευή νέου, αναβάθμιση-επισκευή υφιστάμενου τεχνητού εμποδίου και συναφών έργων κατά μήκος της Ελληνοτουρκικής Μεθορίου στην ΠΕ Έβρου», καθώς και για την εύρυθμη λειτουργία των σωφρονιστικών καταστημάτων. Για τις ανάγκες μίσθωσης εναερίων μέσων για την αντιπυρική περίοδο 2022 ενισχύθηκε ο προϋπολογισμός του φορέα με πόρους του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας. Για το έτος 2023 προβλέπονται δαπάνες ύψους 1.948 εκατ. ευρώ.

Το σύνολο των δαπανών του Υπουργείου στο ΠΔΕ έτους 2023 προβλέπεται να ανέλθει στα 65 εκατ. ευρώ.

Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας

Στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου έχουν προβλεφθεί πιστώσεις που θα καλύψουν κυρίως δαπάνες για:

- την προστασία των δασών από πυρκαγιές, με τη χρήση επίγειων μονάδων και εναερίων μέσων του Πυροσβεστικού Σώματος,
- τη λειτουργία των επιχειρησιακών μονάδων, τη συντήρηση και προμήθεια ανταλλακτικών των υπηρεσιακών οχημάτων, την προμήθεια σύγχρονων και αποτελεσματικών μέσων προστασίας του προσωπικού και
- την κάλυψη δαπανών για την αποτελεσματική λειτουργία της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, στο πλαίσιο του ευρύτερου συντονισμού του συνόλου των δράσεων πολιτικής προστασίας όλων των εμπλεκόμενων φορέων για την αντιμετώπιση πάσης φύσεως καταστροφών.

Οι εκτιμήσεις για το έτος 2022 ανέρχονται στο ποσό των 582 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων ποσό 47 εκατ. ευρώ αφορά πιστώσεις που έχουν διατεθεί για δράσεις που σχετίζονται με την υλοποίηση μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας από τον Covid-19 και ποσό ύψους 3 εκατ. ευρώ αφορά πιστώσεις που έχουν διατεθεί για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης. Για το έτος 2023 οι προβλέψεις δαπανών ανέρχονται στο ποσό των 575 εκατ. ευρώ.

Το σύνολο των δαπανών του Υπουργείου στο ΠΔΕ έτους 2023 προβλέπεται να ανέλθει στα 31 εκατ. ευρώ και επιπλέον, για τη χρηματοδότηση δράσεων του Υπουργείου, όπως ο εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων και ο εξοπλισμός των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της Πολιτικής Προστασίας και του Πυροσβεστικού Σώματος, η προμήθεια πτυσσόμενων μεταφερόμενων γεφυρών για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών, τα κινητά κέντρα διοίκησης και επιτόπιου ελέγχου στις 13 περιφέρειες θα διατεθεί από το ΤΑΑ ποσό ύψους 37 εκατ. ευρώ.

Αποκεντρωμένες Διοικήσεις

Οι πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων προβλέπεται μεταξύ άλλων να καλύψουν δαπάνες για:

- τις υπηρεσίες που αφορούν σε θέματα αλλοδαπών και μετανάστευσης και
- τη χωροταξία, την αγροτική πολιτική και την περιβαλλοντική πολιτική.

3.3.4.1. Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

Το ΠΔΕ αποτελεί το σημαντικότερο μέσο άσκησης πολιτικής του κράτους για τη στήριξη και την προώθηση της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Για τα οικονομικά έτη 2022 και 2023, πέρα από την προώθηση αναπτυξιακών δράσεων, η υλοποίηση του ΠΔΕ στοχεύει στη στήριξη της οικονομίας και της κοινωνίας και συμβάλλει σημαντικά στην αντιμετώπιση των δυσμενών επιπτώσεων της ενεργειακής κρίσης.

Οι κύριοι αναπτυξιακοί τομείς που ενισχύονται με το ΠΔΕ είναι οι ακόλουθοι:

α) μεταφορές και περιβάλλον, β) επιχειρηματικότητα και ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων, γ) ανάπτυξη ανθρώπινου κεφαλαίου και ενίσχυση της κοινωνίας της γνώσης, δ) ενέργεια και αξιοποίηση των ενεργειακών πόρων, ε) ψηφιακός μετασχηματισμός και στ) αυτοδιοίκηση μέσω της στήριξης των επενδυτικών της προγραμμάτων. Επιπλέον, με την αξιοποίηση εθνικών πόρων ενισχύονται πολιτικές του κράτους για συντήρηση και επέκταση κοινωνικών υποδομών, χρηματοδότηση έκτακτων αναγκών και λοιπών δράσεων.

Βασική πηγή εσόδων για τη χρηματοδότηση των δράσεων αυτών αποτελούν οι εισροές από την ΕΕ (επιχορηγήσεις ΕΕ) και ειδικότερα από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ), το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, τα Ταμεία Αλληλεγγύης και Διαχείρισης μεταναστευτικών ροών κ.α.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Ελλάδα 2.0), επενδυτικοί πόροι από το ΤΑΑ διατίθενται α) με τη μορφή επιχορηγήσεων για δράσεις που, μεταξύ άλλων, ενισχύουν την πράσινη οικονομία και τον ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας και β) μέσω δανειοδότησης για την ανάπτυξη επενδυτικών σχεδίων.

Διαχρονική εξέλιξη του ΠΔΕ και συμμετοχή του στο ΑΕΠ

Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 3.14) παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη του ΠΔΕ από το 2012 έως και το 2023 και η ποσοστιαία (%) συμμετοχή του στο ΑΕΠ της χώρας.

Από την ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι οι δαπάνες του ΠΔΕ από το 2012 έως το 2019 κυμαίνονται μεταξύ 3,1%-3,7% του ΑΕΠ. Το 2020 οι δαπάνες του ΠΔΕ ανήλθαν σε 6,4% του ΑΕΠ, σημειώνοντας σημαντική αύξηση (88,7%) σε σχέση με το προηγούμενο έτος, η οποία αποδίδεται κατά κύριο λόγο στη χρηματοδότηση επιπρόσθετων δράσεων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της υγειονομικής κρίσης. Για το οικονομικό έτος 2021, οι δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ παρέμειναν σε υψηλά επίπεδα (4,8%), συγκριτικά με τα ποσοστά της προηγούμενης δεκαετίας, καθώς συνέχισαν να ενισχύονται οι επενδύσεις με πρόσθετους πόρους για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης και των επιπτώσεών της, ενώ από το έτος 2022 ενισχύονται οι δαπάνες από πόρους του ΤΑΑ με αποτέλεσμα το ποσοστό (επί του ΑΕΠ) να υπερβεί το 5%.

Πίνακας 3.14.: Διαχρονική εξέλιξη δαπανών ΠΔΕ (2012-2023) (σε εκατ. ευρώ)							
Έτη	ΠΔΕ			Σύνολο	Ετήσια μεταβολή %	ΑΕΠ	ΠΔΕ & ΤΑΑ/ ΑΕΠ %
	Εθνικό	Συγχρ/μενο	ΤΑΑ				
2012	1.412	4.710		6.122	-7,30	188.381	3,20
2013	783	5.867		6.650	8,60	179.884	3,70
2014	710	5.882		6.592	-0,90	177.236	3,70
2015	681	5.725		6.406	-2,80	176.369	3,60
2016	833	5.454		6.287	-1,90	174.494	3,60
2017	1.327	4.623		5.950	-5,40	176.903	3,40
2018	2.638	3.599		6.237	4,80	179.558	3,50
2019	1.892	3.750		5.642	-9,50	183.351	3,10
2020	2.047	8.600		10.647	88,70	165.406	6,40
2021	1.358	7.000	307	8.665	-18,60	181.675	4,80
2022*	1.500	7.300	2.816	11.616	34,10	210.170	5,50
2023*	1.500	6.800	3.662	11.962	3,00	224.134	5,30

* Τα ποσά για ΠΔΕ, ΤΑΑ και ΑΕΠ αποτελούν για το έτος 2022 εκτίμηση και για το 2023 πρόβλεψη, ενώ τα ποσά μέχρι και το 2021 αποτελούν στοιχεία του επίσημου Απολογισμού του Κράτους.

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών (Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, Δ/ση Μακροοικονομικής Πολιτικής & Προβλέψεων και Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης), Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων (Δ/ση Δημοσίων Επενδύσεων).

Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων έτους 2022

Ο Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων έτους 2022 προέβλεπε 6.500 εκατ. ευρώ για συγχρηματοδοτούμενα έργα και 1.300 εκατ. ευρώ για έργα χρηματοδοτούμενα αμιγώς από εθνικούς πόρους. Επίσης, προέβλεπε 3.199 εκατ. ευρώ για έργα χρηματοδοτούμενα από το ΤΑΑ. Τον Απρίλιο του 2022 και εν μέσω διεύρυνσης της ενεργειακής κρίσης, ψηφίστηκε συμπληρωματικός προϋπολογισμός, ο οποίος περιλάμβανε την αύξηση του ορίου δαπανών του ΠΔΕ ύψους 600 εκατ. ευρώ και αφορούσε το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος, προκειμένου να υλοποιηθούν δράσεις για τη στήριξη του αγροτικού τομέα και την ενίσχυση επαγγελματικών ομάδων και επιχειρήσεων. Για τον ίδιο λόγο και για τη χρηματοδότηση επιπρόσθετων μέτρων αντιμετώπισης της συνεχιζόμενης ενεργειακής κρίσης, τον Σεπτέμβριο ψηφίστηκε νέος συμπληρωματικός προϋπολογισμός, αυξάνοντας το όριο δαπανών του ΠΔΕ κατά 400 εκατ. ευρώ (εθνικό σκέλος 200 εκατ. ευρώ και συγχρηματοδοτούμενο σκέλος 200 εκατ. ευρώ).

Στόχος του ΠΔΕ για το 2022 είναι η πλήρης αξιοποίηση των διατιθέμενων πόρων με πρωτεύουσα σημασία την εξασφάλιση της πλήρους εισροής της ενωσιακής συνδρομής (συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα) στο πλαίσιο των αναπτυξιακών στόχων.

Για τον λόγο αυτό η προσπάθεια εστιάζεται στην επίσπευση της υλοποίησης των έργων της Προγραμματικής Περιόδου (ΠΠ) 2014-2020, στην ένταξη όλων των έργων του ΤΑΑ και την ταχεία υλοποίησή τους, καθώς και στην ενεργοποίηση των δράσεων της νέας ΠΠ 2021-2027. Ειδικότερα, οι διαδικασίες για τη νέα Προγραμματική Περίοδο του ΕΣΠΑ 2021-2027 βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη. Το νέο ΕΣΠΑ με τον τίτλο «Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027» που αποτυπώνει τις νέες αναπτυξιακές προτεραιότητες της Χώρας, υποβλήθηκε επίσημα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 12 Ιουλίου 2021, εγκρίθηκε στις 29 Ιουλίου 2021 και είναι το πρώτο Εταιρικό Σύμφωνο που έχει εγκριθεί σε επίπεδο ΕΕ.

Τέλος, με την ενεργοποίηση του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025 υιοθετούνται σύγχρονες μέθοδοι και διαδικασίες για την έγκριση, χρηματοδότηση, υλοποίηση, παρακολούθηση και τον έλεγχο του ΠΔΕ – στα πρότυπα των αντίστοιχων συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων – για τα έργα που χρηματοδοτούνται αμιγώς από εθνικούς πόρους. Στο πλαίσιο αυτό, ενισχύονται πολιτικές

των Υπουργείων και των Περιφερειών με χρηματοδοτήσεις από εθνικούς πόρους για έργα και δράσεις που αφορούν είτε στις πολιτικές των Φορέων είτε στην αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών.

Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων έτους 2023

Για το 2023 προβλέπονται συνολικά να δαπανηθούν μέσω του ΠΔΕ, λαμβάνοντας υπόψη τις δαπάνες του ΤΑΑ, πόροι συνολικού ύψους 11.962 εκατ. ευρώ, που αντιπροσωπεύουν το 5,3% του ΑΕΠ της χώρας και κατανέμονται σε 6.800 εκατ. ευρώ για έργα που θα χρηματοδοτηθούν και από πόρους της ΕΕ, 1.500 εκατ. ευρώ για έργα που θα χρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από εθνικούς πόρους και 3.662 εκατ. ευρώ για τα έργα και μεταρρυθμίσεις του ΤΑΑ. Ειδικότερα:

Σε ό,τι αφορά στις δράσεις του ΕΣΠΑ 2014–2020 ιδιαίτερη έμφαση δίδεται εκ νέου στους τομείς των μεγάλων έργων υποδομών (οδικά έργα, σιδηρόδρομοι, Μετρό κλπ), της επιχειρηματικότητας (κυρίως στους τομείς της μεταποίησης και του τουρισμού), της ενίσχυσης απασχόλησης, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, της υγείας και της πρόνοιας, των έργων για την προστασία του περιβάλλοντος, των έργων υποδομών των ΟΤΑ όλης της χώρας και των δράσεων για τη διοικητική μεταρρύθμιση.

Η έγκαιρη έναρξη εφαρμογής του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) για τη νέα προγραμματική περίοδο 2021-2027 θα επιτρέψει την απρόσκοπτη συνέχιση της χρηματοδότησης ανάμεσα στις δύο προγραμματικές περιόδους και θα σηματοδοτήσει μια φιλόδοξη στρατηγική για την περιφερειακή ανάπτυξη στη χώρα μας. Ένα εθνικό σχέδιο περιφερειακής ανάπτυξης με άξονα τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα που θα συμβάλλει στη δυναμική ανάταξη της οικονομίας μετά την πανδημία και εν μέσω ενεργειακής κρίσης, διευκολύνοντας παράλληλα τον παραγωγικό μετασχηματισμό της.

Το νέο ΕΣΠΑ 2021-2027, κατανέμει στα Προγράμματά του 26,2 δισ. ευρώ στους πέντε ευρωπαϊκούς Στόχους Πολιτικής, δηλαδή τον μετασχηματισμό των επιχειρήσεων (20%), τις «πράσινες» επενδύσεις και την καθαρή ενέργεια (27%), τις πολυτροπικές μεταφορές (8%), το ανθρώπινο δυναμικό και τις κοινωνικές υπηρεσίες (29%), τη βιώσιμη τοπική ανάπτυξη (6%) καθώς και τη δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση (6,6%) και την Αλιεία, Υδατοκαλλιέργεια και Θάλασσα (3,2%). Οι καινοτομίες που εισάγονται αφορούν σε:

- διακριτά προγράμματα για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό και την Πολιτική Προστασία, με ενισχυμένους πόρους και νέες Διαχειριστικές Αρχές,
- διακριτό Πρόγραμμα για το Περιβάλλον, την Κλιματική Αλλαγή και την Ενέργεια και
- ενίσχυση και αναβάθμιση του Προγράμματος Τεχνικής Υποστήριξης για τη θεσμική και διαχειριστική ικανότητα των δικαιούχων και των φορέων υλοποίησης προγραμμάτων.

Σε ό,τι αφορά το Εθνικό σκέλος του ΠΔΕ, χρηματοδοτούνται αναπτυξιακές δράσεις του Κράτους που δεν είναι επιλέξιμες σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, αναπτυξιακές δράσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δράσεις ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και της Πολιτικής Προστασίας, εξυπηρετούνται οι ανάγκες των επενδυτικών νόμων και καλύπτονται έκτακτες ανάγκες, όπως η αποκατάσταση ζημιών σε έργα υποδομής από σεισμούς, πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές.

Επίσης τα δεκατρία Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) της χώρας χρηματοδοτούν έργα και δράσεις περιφερειακής κλίμακας. Για τα ΠΕΠ η δεσμευμένη δυνατότητα συνολικής Δημόσιας Χρηματοδότησης για το σύνολο της ΠΠ 2014-2020 ανέρχεται στα 5,29 δισ. ευρώ. Οι πόροι προέρχονται από τα διαρθρωτικά Ταμεία ΕΚΤ και ΕΤΠΑ σε αναλογία περίπου 1 προς 3,3. Η απορρόφηση των πόρων για το ΕΤΠΑ είναι περίπου 82% και για το ΕΚΤ 85%.

Το μεγαλύτερο μέρος (άνω του 85%) των διαθέσιμων πόρων του ΕΤΠΑ (4,04 δισ. ευρώ) κατευθύνονται κατά 29% στην στήριξη της επιχειρηματικότητας με την απορροφητικότητα στο 100%, κατά 23% στις δράσεις στον τομέα του περιβάλλοντος και των περιβαλλοντικών υποδομών με

απορροφητικότητα 71%, κατά 18% στις δράσεις των υποδομών μεταφορών και βιώσιμων μεταφορών και κατά 15% σε δράσεις στον τομέα των κοινωνικών υποδομών, υποδομών υγείας και εκπαίδευσης με απορροφητικότητα 87%.

Το μεγαλύτερο μέρος (περίπου 95%) των διαθέσιμων πόρων του ΕΚΤ (1,2 δισ. ευρώ) κατευθύνεται σε δράσεις για την προαγωγή της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμηση της φτώχειας και τυχόν διακρίσεων με την απορροφητικότητα των πόρων στο 88%.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι αξιοποιούνται και οι δυνατότητες που παρέχει ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ως επιμέρους πρόγραμμα του Next Generation EU. Ειδικότερα ο Μηχανισμός στηρίζει δημόσιες επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις αντιμετώπισης των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της πανδημίας, με στόχο να καταστούν πιο βιώσιμες και ανθεκτικές, διασφαλίζοντας συγχρόνως για τα κράτη μέλη την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Στο πλαίσιο αυτό με πόρους του ΤΑΑ χρηματοδοτούνται έργα, που εντάσσονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» και που ο συνολικός προϋπολογισμός τους ανέρχεται σε 13.742 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για εμβληματικές επενδύσεις, όπως το πρόγραμμα «Εξοικονομώ» για νοικοκυριά, επιχειρήσεις και το δημόσιο, το οποίο συνεχίζεται και το 2023 με επιπλέον 333 εκατ. ευρώ, ηλεκτρικές διασυνδέσεις των νησιών και επενδύσεις αποθήκευσης ενέργειας και ο Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας E-65 που για το 2023 προβλέπεται δαπάνη ύψους 144 εκατ. ευρώ. Επίσης το Σχέδιο περιλαμβάνει μεγάλα έργα όπως:

- αναβαθμίσεις στο δίκτυο του ΔΕΔΔΗΕ, με στόχο την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και την προστασία του περιβάλλοντος, συνολικού προϋπολογισμού 60 εκατ. ευρώ,
- ανάπτυξη δικτύου μικροδορυφόρων σε συνδυασμό με εφαρμογές πολλαπλών χρήσεων στα πεδία των τηλεπικοινωνιών, της επιτήρησης των συνόρων, της παρακολούθησης των δασικών πυρκαγιών και σε άλλους τομείς της οικονομίας, προϋπολογισμού 200 εκατ. ευρώ,
- νέο Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων, προϋπολογισμού 20 εκατ. ευρώ,
- δευτερογενής Πρόληψη στον τομέα της υγείας, προϋπολογισμού 154 εκατ. ευρώ και
- προώθηση της ποιότητας, της καινοτομίας και της εξωστρέφειας στα πανεπιστήμια - Πανεπιστήμια Αριστείας (194 εκατ. ευρώ) κλπ.

3.3.5. Χρηματοροές μεταξύ Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Ένωσης 2021 – 2023

Οι χρηματοροές μεταξύ Ελλάδας και ΕΕ κατά τα έτη 2021-2023 αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 3.15.). Από τη σύγκριση απολήψεων και αποδόσεων προκύπτει ότι το ταμειακό όφελος της Ελλάδας από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για το έτος 2021 διαμορφώθηκε στα 4.765 εκατ. ευρώ, ενώ για το 2022 εκτιμάται σε 3.522 εκατ. ευρώ, αντιπροσωπεύοντας το 2,6% και το 1,7% του ΑΕΠ αντίστοιχα. Για το έτος 2023 το ταμειακό όφελος προβλέπεται σε 3.971 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 1,8% του ΑΕΠ. Η σχέση απολήψεων - αποδόσεων αναμένεται να διαμορφωθεί σε 2,3/1 και 2,6/1 αντίστοιχα για τα έτη 2022 και 2023. Σημειώνεται ότι στο όφελος αυτό δεν υπολογίζονται οι πόροι του ΤΑΑ.

Οι πόροι των διαρθρωτικών ταμείων (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ) και του Ταμείου Συνοχής συνιστούν το μεγαλύτερο τμήμα της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης, το οποίο κατευθύνεται σε τομείς αναπτυξιακής πολιτικής, προκειμένου να διασφαλιστεί κυρίως η στήριξη του στόχου της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, η προώθηση των επενδύσεων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, η ενίσχυση της απασχόλησης και η βελτίωση των υποδομών και της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Ειδικότερα, η μεταφορά πόρων από την ΕΕ στην ελληνική οικονομία συμβάλλει στη χρηματοδότηση των μεγάλων έργων υποδομών, κυρίως στους τομείς μεταφορών, περιβάλλοντος και ενέργειας, στην

ενίσχυση της κοινωνικής πολιτικής, της περιφερειακής ανάπτυξης, της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, της έρευνας, της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας. Ένα σημαντικό τμήμα ευρωπαϊκών πόρων προορίζεται για τον γεωργικό τομέα, μέσω των εισοδηματικών ενισχύσεων από το ΕΓΤΕ και των προγραμμάτων για την αγροτική ανάπτυξη από το ΕΓΤΑΑ, με στόχο τη διασφάλιση της πρόσβασης σε ασφαλή και υψηλής ποιότητας τρόφιμα και τη μετάβαση προς μια βιώσιμη γεωργία και αγροτική πολιτική. Τέλος, χρηματοδοτούνται μέτρα και δράσεις που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση προκλήσεων όπως η πανδημία του κορωνοϊού, η κλιματική αλλαγή, η διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, καθώς και η προστασία των εξωτερικών συνόρων.

3.3.5.1. Χρηματοροές μεταξύ Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2022

Απολήψεις

Οι συνολικές εισροές από την ΕΕ κατά το έτος 2022 εκτιμάται ότι θα ανέλθουν σε 6.284 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας μείωση έναντι του 2021, κυρίως λόγω των μειωμένων απολήψεων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και από το ΠΔΕ, καθώς και των μειωμένων επιστροφών ιδίων πόρων ΕΕ.

Ειδικότερα, για το έτος 2022 αναμένονται τα ακόλουθα:

Τακτικός προϋπολογισμός

Μέσω του τακτικού προϋπολογισμού αναμένεται να εισρεύσουν συνολικά 122 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων 106 εκατ. ευρώ αφορούν προμήθειες είσπραξης ιδίων πόρων για λογαριασμό της ΕΕ, 15 εκατ. ευρώ απολήψεις από λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις από τα Κοινοτικά Ταμεία, ενώ 1 εκατ. ευρώ αναλογεί σε λοιπές απολήψεις για τη μελέτη ή εκτέλεση διαφόρων προγραμμάτων.

Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων

Το 66,8% των συνολικών απολήψεων από την ΕΕ, ήτοι ποσό ύψους 4.199 εκατ. ευρώ, εκτιμάται ότι θα εισρεύσει το 2022 μέσω του ΠΔΕ. Οι εισροές του ΠΔΕ αφορούν κυρίως τα διαρθρωτικά ταμεία Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το Ταμείο Συνοχής, καθώς και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ).

Προϋπολογισμός Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ)

Οι απολήψεις του τομέα εγγυήσεων γεωργικών προϊόντων που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό ΕΛΕΓΕΠ (ΕΓΤΕ/Εγγυήσεις), χρηματοδοτούν τη στήριξη του εισοδήματος του αγροτικού πληθυσμού και την ανάπτυξη της υπαίθρου. Οι εισροές από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) αναμένεται να ανέλθουν σε 1.963 εκατ. ευρώ για το έτος 2022, αντιπροσωπεύοντας το 31,2% των συνολικών απολήψεων από την ΕΕ.

Αποδόσεις

Οι συνολικές συνεισφορές της Ελλάδας στο προϋπολογισμό της ΕΕ κατά το έτος 2022 εκτιμάται ότι θα ανέλθουν σε 2.762 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων ποσό 1.502 εκατ. ευρώ προέρχεται από τις συνεισφορές βάσει Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος (ΑΕΕ).

3.3.5.2. Χρηματοροές μεταξύ Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2023

Οι προβλέψεις των χρηματοροών με την ΕΕ για το έτος 2023 βασίζονται κυρίως στο σχέδιο προϋπολογισμού της ΕΕ του έτους αυτού, στην πρόοδο υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων και στις εισροές που αναμένονται στον προϋπολογισμό ΕΛΕΓΕΠ.

Απολήψεις

Το σύνολο των εισροών της Ελλάδας από την ΕΕ κατά το έτος 2023 προβλέπεται να ανέλθει στο ποσό των 6.444 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας μικρή αύξηση 2,6% σε σχέση με το 2022, κυρίως λόγω αυξημένων απολήψεων από τον ΕΛΕΓΕΠ .

Ειδικότερα, προβλέπονται τα εξής:

Τακτικός προϋπολογισμός

Οι προβλεπόμενες εισροές για τον τακτικό προϋπολογισμό ανέρχονται συνολικά σε 121 εκατ. ευρώ, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων αφορά απολήψεις για προμήθειες είσπραξης ιδίων πόρων για λογαριασμό της ΕΕ.

Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων

Οι εισροές του ΠΔΕ, σύμφωνα με τον τρέχοντα σχεδιασμό, προβλέπεται να διαμορφωθούν στο ύψος των 4.249 εκατ. ευρώ σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 1,2% σε σχέση με το 2022.

Προϋπολογισμός Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ)

Η πρόβλεψη για τις απολήψεις του προϋπολογισμού ΕΛΕΓΕΠ μέσω του ΕΓΤΕ για το 2023 ανέρχεται σε 2.074 εκατ. ευρώ, που αντιστοιχεί σε αύξηση της τάξης του 5,7% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Αποδόσεις

Οι συνεισφορές της χώρας μας στην ΕΕ κατά το οικονομικό έτος 2023 προβλέπεται ότι θα ανέλθουν στο ποσό των 2.473 εκατ. ευρώ, καταγράφοντας μείωση συγκριτικά με το 2022.

Πίνακας 3.15.: Χρηματοροές Ελλάδας και ΕΕ 2021 - 2023 (σε εκατ.ευρώ)

	2021	2022		2023	2022/2021	2023/2022
	Πραγμ/σεις	Προϋπ/σμός	Εκτιμήσεις	Πρόβλεψη	Μεταβολή %	
I. Απολήψεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση (I.1 + I.2 + I.3)	7.015	5.977	6.284	6.444	-10	3
I.1 Τακτικός προϋπολογισμός	357	89	122	121	-66	-1
Προμήθειες εισπραξης Ιδίων Πόρων για λογαριασμό της Ε.Ε.	69	74	106	106	54	0
Επιστροφές ιδίων πόρων Ε.Ε.	253	0	0	0	-100	-
Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις από τα Κοινοτικά Ταμεία	29	15	15	15	-48	0
Απολήψεις για δράσεις μεταναστευτικών ροών λοιπών Υπουργείων	1	0	0	0	-100	-
Απολήψεις για δράσεις μεταναστευτικών ροών Υπουργείου Ναυτιλίας	5	0	0	0	-100	-
Λοιπές απολήψεις για τη μελέτη ή εκτέλεση διαφόρων προγραμμάτων	0	0	1	0	0	-100
I.2 Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων	4.445	3.800	4.199	4.249	-6	1
I.3 Προϋπολογισμός Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ)	2.213	2.088	1.963	2.074	-11	6
Απολήψεις από Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων	2.213	2.088	1.963	2.074	-11	6
II. Αποδόσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση	2.250	2.252	2.762	2.473	23	-10
II.1 Ίδιοι κοινοτικοί πόροι	2.139	2.106	2.626	2.358	23	-10
Αποδόσεις δασμών που βεβαιώθηκαν με βάση το κοινό εξωτερικό δασμολόγιο	284	294	792	424	179	-46
Αποδόσεις στην ΕΕ ιδίων πόρων που προέρχονται από τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ)	235	245	262	278	11	6
Αποδόσεις στην ΕΕ βάσει Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος	1.572	1.516	1.502	1.586	-4	6
Ίδιος πόρος επί των μη ανακυκλωμένων πλαστικών συσκευασιών	48	51	70	70	46	0
II.2 Λοιπές συνεισφορές-επιστροφές	52	100	90	80	73	-11
Πρόσθετες ή έκτακτες συνεισφορές στην ΕΕ και λοιπά πρόστιμα από ΕΕ	50	0	50	0	0	-100
Επιστροφές από ανεκτέλεστα προγράμματα στην ΕΕ	2	100	40	80	1900	100
II.3 Λοιπές συνεισφορές εκτός προϋπολογισμού ΕΕ	59	46	46	35	-22	-24
Συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης	57	42	42	32	-26	-24
Λοιπές αποδόσεις	2	4	4	3	88	-25
Αποτέλεσμα (I - II)	4.765	3.725	3.522	3.971	-26	13

3.4. Νομικά Πρόσωπα Κεντρικής Κυβέρνησης

Στην κατηγορία νομικών προσώπων Κεντρικής Κυβέρνησης της παρούσας ενότητας συμπεριλαμβάνονται οι Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί (ΔΕΚΟ) και τα λοιπά νομικά πρόσωπα της Κεντρικής Κυβέρνησης εξαιρουμένων των Νοσοκομείων και της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του πίνακα 3.16 το ισοζύγιο των ΔΕΚΟ κατά ESA (με καταπτώσεις εγγυήσεων) στο έτος 2023, προβλέπεται σε πλεόνασμα ύψους 236 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας ελαφρά οριακή βελτίωση έναντι εκτίμησης για πλεόνασμα ποσού 232 εκατ. ευρώ στο έτος 2022.

Με βάση την πορεία εξέλιξης των μεγεθών των προϋπολογισμών των λοιπών νομικών προσώπων Κεντρικής Κυβέρνησης, το ισοζύγιο για το 2022 εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί σε πλεόνασμα ύψους 1.489 εκατ. ευρώ, ενώ για το 2023 προβλέπεται ότι θα ανέλθει στα 1.968 εκατ. ευρώ, αυξημένο κατά 479 εκατ. ευρώ.

Ο προϋπολογισμός των νομικών προσώπων Κεντρικής Κυβέρνησης απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 3.16.).

Πίνακας 3.16.: Προϋπολογισμός νομικών προσώπων Κεντρικής Κυβέρνησης (σε εκατ. ευρώ)		
	2022 Εκτιμήσεις	2023 Προβλέψεις
I. ΔΕΚΟ		
Έσοδα	3.746	3.654
Έσοδα από πωλήσεις	997	1.135
Έσοδα από τόκους	68	79
Μεταβιβάσεις από Τακτικό προϋπολογισμό	1.180	593
Μεταβιβάσεις από ΠΔΕ	933	1.384
Λοιπά έσοδα	568	464
Δαπάνες	3.548	3.442
Αμοιβές προσωπικού	565	564
Τόκοι	230	228
Δαπάνες επενδύσεων	680	1.027
Λοιπές δαπάνες	2.073	1.624
Ισοζύγιο (προ καταπτώσεων εγγυήσεων)	198	212
Λοιπές εθνικολογιστικές προσαρμογές (καταπτώσεις εγγυήσεων)¹	34	24
Ισοζύγιο κατά ESA (με καταπτώσεις εγγυήσεων)	232	236
II. Λοιπά Νομικά Πρόσωπα (συμπεριλαμβάνονται οι ΑΔΑ και το ΑΚΑΓΕ)		
Έσοδα	13.554	13.826
Έσοδα υπέρ τρίτων	136	113
Πωλήσεις	630	580
Έσοδα από τόκους	463	488
Μεταβιβάσεις από Τακτικό προϋπολογισμό	2.531	1.651
Μεταβιβάσεις από ΠΔΕ	792	988
Λοιπά έσοδα	9.002	10.006
Δαπάνες	12.060	11.877
Αμοιβές προσωπικού	818	819
Αποδόσεις εσόδων υπέρ τρίτων	136	116
Λοιπές μεταβιβάσεις	272	211
Τόκοι	64	81
Δαπάνες επενδύσεων	648	888
Λοιπές δαπάνες	10.124	9.763
Ισοζύγιο	1.494	1.950
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων ²	-5	19
Λοιπές εθνικολογιστικές προσαρμογές	0	0
Ισοζύγιο κατά ESA	1.489	1.968
III. Συνολικό Ισοζύγιο κατά ESA (I + II)	1.722	2.204

¹ Οι καταπτώσεις εγγυήσεων είναι σε ακαθάριστη βάση.

² Το θετικό πρόσημο στη μεταβολή των απλήρωτων υποχρεώσεων σημαίνει βελτίωση του αποτελέσματος.

3.4.1. Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί

Στον υποτομέα των νομικών προσώπων της Κεντρικής Κυβέρνησης περιλαμβάνονται και οι προϋπολογισμοί των επαναταξινομημένων ΔΕΚΟ, του ΕΛΕΓΕΠ, καθώς και των πέντε (5) συμβάσεων παραχώρησης αυτοκινητοδρόμων. Οι φορείς αυτοί, ανά Υπουργείο, εμφανίζονται στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 3.17.).

Πίνακας 3.17.: ΔΕΚΟ ανά Υπουργείο	
1	Προεδρία της Κυβέρνησης <i>Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση (ΕΡΤ) ΑΕ</i>
2	Υπουργείο Εθνικής Άμυνας <i>Ελληνικά Άμυντικά Συστήματα (ΕΑΣ) ΑΒΕΕ</i>
3	Υπουργείο Υγείας <i>Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ)</i>
4	Υπουργείο Οικονομικών <i>Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία (ΕΑΒ) ΑΕ</i>
5	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων <i>Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ) Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) Ειδικός Λογαριασμός Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ)</i>
6	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας <i>Πράσινο Ταμείο</i>
7	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων <i>Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΜΟΔ) ΑΕ</i>
8	Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών <i>ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΜΑΕ ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ ΟΣΕ ΑΕ ΕΡΓΟΣΕ ΑΕ Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (ΟΑΣΑ) ΑΕ Οδικές Συγκοινωνίες (ΟΣΥ) ΑΕ Σταθερές Συγκοινωνίες (ΣΤΑΣΥ) ΜΑΕ Οργανισμός Συγκοινωνιακού Έργου Θεσσαλονίκης (ΟΣΕΘ) ΑΕ Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης (ΟΑΣΘ) υπό εκκαθάριση Συμβάσεις Παραχώρησης Αυτοκινητοδρόμων</i>
9	Υπουργείο Τουρισμού <i>Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ)</i>
10	Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης <i>Κοινωνία της Πληροφορίας (ΚιΤ) ΜΑΕ</i>

Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 3.18.) απεικονίζεται το ισοζύγιό τους ανά Υπουργείο, σύμφωνα με τη μεθοδολογία ESA.

Κύριες πηγές εσόδων των ανωτέρω φορέων, αποτελούν τα έσοδα από πωλήσεις υπηρεσιών και οι επιχορηγήσεις του κρατικού προϋπολογισμού, για την κάλυψη λειτουργικών εξόδων και την υλοποίηση επενδυτικών δαπανών, ιδιαίτερα στους τομείς των μεταφορών, των υποδομών, της πληροφορικής, των επικοινωνιών και των νέων τεχνολογιών.

Πίνακας 3.18.: Ισοζύγιο ΔΕΚΟ ανά Υπουργείο κατά ESA (σε εκατ. ευρώ)			
		2022	2023
		Εκτιμήσεις	Προβλέψεις
1	Προεδρία της Κυβέρνησης	5	9
	<i>Ισοζύγιο</i>	5	9
	<i>Εθνικολογιστικές προσαρμογές</i>	0	0
2	Υπουργείο Εθνικής Άμυνας	55	23
	<i>Ισοζύγιο</i>	20	-1
	<i>Εθνικολογιστικές προσαρμογές</i>	34	24
3	Υπουργείο Υγείας	7	1
	<i>Ισοζύγιο</i>	7	1
	<i>Εθνικολογιστικές προσαρμογές</i>	0	0
4	Υπουργείο Οικονομικών	7	8
	<i>Ισοζύγιο</i>	7	8
	<i>Εθνικολογιστικές προσαρμογές</i>	0	0
5	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	-55	19
	<i>Ισοζύγιο</i>	-55	19
	<i>Εθνικολογιστικές προσαρμογές</i>	0	0
6	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	242	145
	<i>Ισοζύγιο</i>	242	145
	<i>Εθνικολογιστικές προσαρμογές</i>	0	0
7	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	0	0
	<i>Ισοζύγιο</i>	0	0
	<i>Εθνικολογιστικές προσαρμογές</i>	0	0
8	Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών	-24	26
	<i>Ισοζύγιο</i>	-24	26
	<i>Εθνικολογιστικές προσαρμογές</i>	0	0
9	Υπουργείο Τουρισμού	-4	5
	<i>Ισοζύγιο</i>	-4	5
	<i>Εθνικολογιστικές προσαρμογές</i>	0	0
10	Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	0	0
	<i>Ισοζύγιο</i>	0	0
	<i>Εθνικολογιστικές προσαρμογές</i>	0	0
	Σύνολο Υπουργείων κατά ESA (με καταπτώσεις εγγυήσεων)	232	236
	Ισοζύγιο (προ καταπτώσεων εγγυήσεων)	198	212
	Λοιπές εθνικολογιστικές προσαρμογές (καταπτώσεις εγγυήσεων)	34	24

Η ανάλυση των ΔΕΚΟ ανά Υπουργείο, έχει ως εξής:

- Στην Προεδρία της Κυβέρνησης ανήκει η εποπτεία της Ελληνικής Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης (ΕΡΤ) ΑΕ, βασική αποστολή της οποίας είναι η ποιοτική και πολυδιάστατη ενημέρωση, επιμόρφωση και ψυχαγωγία του κοινωνικού συνόλου, η συμβολή στη διασφάλιση της πολυφωνίας, καθώς και η εγγύηση της καθολικής δυνατότητας πρόσβασης στις υπηρεσίες της, τόσο από το σύνολο των κατοίκων της επικράτειας, όσο και από τον απόδημο ελληνισμό. Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα της ΕΡΤ για το 2023 προβλέπεται θετικό στο ποσό των 9 εκατ. ευρώ, στο οποίο περιλαμβάνεται και απόδοση μερίσματος στο ΕΔ ποσού ύψους 16 εκατ. ευρώ.

- Στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας περιλαμβάνεται η εταιρεία Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα (ΕΑΣ) ΑΒΕΕ, το δημοσιονομικό αποτέλεσμα της οποίας προβλέπεται θετικό στα 23 εκατ. ευρώ στο 2023, έναντι εκτιμώμενου ποσού ύψους 55 εκατ. ευρώ στο 2022.
- Στο Υπουργείο Υγείας εποπτευόμενη ΔΕΚΟ είναι ο Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ), σκοπός του οποίου είναι η παροχή υπηρεσιών για την προστασία και τη βελτίωση της υγείας και την αύξηση του προσδόκιμου επιβίωσης του πληθυσμού, ενισχύοντας την ικανότητα του ΕΣΥ, με στόχο την αποτελεσματική αντιμετώπιση των απειλών από μεταδιδόμενα νοσήματα. Για το 2023 προβλέπεται πλεόνασμα ποσού 1 εκατ. ευρώ, έναντι πλεονάσματος 7 εκατ. ευρώ το 2022.
- Στο Υπουργείο Οικονομικών εποπτευόμενος φορέας είναι η Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία (ΕΑΒ) ΑΕ, κύρια αποστολή της οποίας είναι η παροχή υπηρεσιών και προϊόντων για την υποστήριξη των πτητικών μέσων των ενόπλων δυνάμεων της χώρας. Στο 2023 προβλέπεται θετικό αποτέλεσμα ποσού 8 εκατ. ευρώ, έναντι εκτιμώμενου θετικού αποτελέσματος ποσού 7 εκατ. ευρώ στο 2022.
- Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων υπάγονται ο Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ), ο οποίος αποτελεί κεντρικό φορέα ασφαλιστικής κάλυψης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην Ελλάδα, ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ), με σκοπό τη διαχείριση των εισροών από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ), το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ), καθώς και ο Ειδικός Λογαριασμός Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ).
- Στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας περιλαμβάνεται ο φορέας «Πράσινο Ταμείο», τα έσοδα του οποίου προέρχονται κυρίως από τη ρύθμιση αυθαιρέτων κτισμάτων, τα τέλη διαδικασιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης, τα πρόστιμα από παραβάσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, καθώς και τα έσοδα από πρόστιμα που επιβάλλονται στους παραβάτες της δασικής νομοθεσίας. Το αποτέλεσμα του Πράσινου Ταμείου στο έτος 2023 προβλέπεται να διαμορφωθεί σε πλεόνασμα ύψους 145 εκατ. ευρώ, το οποίο είναι μειωμένο σε σχέση με τις εκτιμήσεις έτους 2022 για πλεόνασμα ύψους 242 εκατ. ευρώ, γεγονός που αποδίδεται, κατά κύριο λόγο, στην αναμενόμενη αύξηση της απορρόφησης των κονδυλίων των χρηματοδοτικών προγραμμάτων που διαχειρίζεται ο Φορέας, με σκοπό την ενίσχυση της ανάπτυξης μέσω δράσεων για την προστασία του περιβάλλοντος.
- Στην εποπτεία του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων υπάγεται η Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΜΟΔ) ΑΕ, με αποστολή την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη της διαχείρισης και εφαρμογής προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ, από τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) ή/ και από εθνικούς πόρους, την οργάνωση και την κάλυψη των αναγκών σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό και τη μεταφορά τεχνογνωσίας για τη βελτίωση της διοικητικής δομής. Ο προϋπολογισμός της ΜΟΔ ΑΕ προβλέπεται να είναι ισοσκελισμένος στο έτος 2023.
- Στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών περιλαμβάνονται οι συγκοινωνιακοί φορείς Αθήνας και Θεσσαλονίκης, ήτοι Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (ΟΑΣΑ) ΑΕ, Οδικές Συγκοινωνίες (ΟΣΥ) ΑΕ, Σταθερές Συγκοινωνίες (ΣΤΑΣΥ) ΜΑΕ, Οργανισμός Συγκοινωνιακού Έργου Θεσσαλονίκης (ΟΣΕΘ) ΑΕ και Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης (ΟΑΣΘ) - υπό εκκαθάριση. Επίσης, υπάγεται η ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΕ (ΜΑΕ), αρμόδια για την ανάπτυξη του δικτύου του μετρό και του τραμ, ο Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος (ΟΣΕ) ΑΕ και η ΕΡΓΟΣΕ ΑΕ, φορείς αρμόδιοι για τη διαχείριση και την ανάπτυξη της σιδηροδρομικής υποδομής. Τέλος, περιλαμβάνονται οι συμβάσεις παραχώρησης πέντε (5)

αυτοκινητοδρόμων και η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ. Το ισοζύγιο των φορέων του εν λόγω Υπουργείου στο 2023 προβλέπεται να είναι θετικό της τάξεως των 26 εκατ. ευρώ, έναντι εκτιμώμενου ελλείμματος 24 εκατ. ευρώ στο 2022.

- Στο Υπουργείο Τουρισμού περιλαμβάνεται ο εποπτευόμενος φορέας Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ), κυριότερη δράση του οποίου αποτελεί η διαφήμιση και η προβολή της χώρας ως σημαντικού τουριστικού προορισμού. Τα έσοδα του ΕΟΤ προέρχονται κυρίως από την απόδοση ποσοστού επί των μικτών κερδών του Δημοσίου των Καζίνο Κέρκυρας και Πάρνηθας, καθώς και από την ενίσχυσή του από τον κρατικό προϋπολογισμό για την κάλυψη τόσο των λειτουργικών όσο και των επενδυτικών δαπανών, συμπεριλαμβανομένης και της αναφερόμενης ανωτέρω κύριας δραστηριότητας. Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα για το έτος 2022 εκτιμάται σε έλλειμμα ύψους 4 εκατ. ευρώ, ενώ για το έτος 2023 προβλέπεται να είναι θετικό ύψους 5 εκατ. ευρώ.
- Τέλος, στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης περιλαμβάνεται η Κοινωνία της Πληροφορίας (ΚΤΠ) ΜΑΕ, η οποία αναμένεται να διαδραματίσει και στο έτος 2023 όσο και κατά τα επόμενα έτη, έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο για την επιτυχή εφαρμογή του «Ψηφιακού Μετασχηματισμού» της Δημόσιας Διοίκησης, μέσω της διαχείρισης και εκτέλεσης μεγάλης κλίμακας έργων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), που αφορούν μεταξύ άλλων και στην υλοποίηση του ενιαίου δικτύου ΣΥΖΕΥΞΙΣ II, καθώς και δράσεων κρατικών ενισχύσεων στις ΤΠΕ. Το επενδυτικό πρόγραμμα της εταιρείας χρηματοδοτείται από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού. Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα του προϋπολογισμού της στο 2023 αναμένεται ισοσκελισμένο.

3.4.2. Λοιπά Νομικά Πρόσωπα

Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 3.19.) εμφανίζονται τα δημοσιονομικά αποτελέσματα (στόχοι), που αναμένεται να πετύχουν οι φορείς για το έτος 2023. Στους στόχους αυτούς περιλαμβάνονται οι προσαρμογές που αφορούν στη μεταβολή των απλήρωτων υποχρεώσεων, καθώς και οι λοιπές εθνικολογιστικές προσαρμογές.

Πίνακας 3.19.: Ισοζύγιο λοιπών νομικών προσώπων Κεντρικής Κυβέρνησης (εκτός ΑΔΑ και ΑΚΑΓΕ) ανά Υπουργείο (σε εκατ. ευρώ)		
	2022	2023
	Εκτιμήσεις	Προβλέψεις
1 Προεδρία της Κυβέρνησης	-1	0
Ισοζύγιο	-1	0
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων	0	0
2 Υπουργείο Εσωτερικών	2	1
Ισοζύγιο	2	1
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων	0	0
3 Υπουργείο Εξωτερικών	1	1
Ισοζύγιο	1	1
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων	0	0
4 Υπουργείο Εθνικής Άμυνας	2	1
Ισοζύγιο	2	1
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων	0	0
5 Υπουργείο Υγείας	32	-3
Ισοζύγιο	37	-8
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων	-5	5
6 Υπουργείο Δικαιοσύνης	23	19
Ισοζύγιο	24	10
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων	-1	8
7 Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων	127	58
Ισοζύγιο	127	58
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων	0	0

Πίνακας 3.19.: Ισοζύγιο λοιπών νομικών προσώπων Κεντρικής Κυβέρνησης (εκτός ΑΔΑ και ΑΚΑΓΕ) ανά Υπουργείο (σε εκατ. ευρώ)		
	2022	2023
	Εκτιμήσεις	Προβλέψεις
8 Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού	-12	-5
Ισοζύγιο	-14	-3
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων	2	-2
9 Υπουργείο Οικονομικών	-116	206
Ισοζύγιο	-116	206
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων	0	0
10 Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	9	8
Ισοζύγιο	9	7
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων	0	0
11 Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	-127	22
Ισοζύγιο	-128	22
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων	0	0
12 Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων	-7	-1
Ισοζύγιο	-6	-4
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων	0	4
13 Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	11	-11
Ισοζύγιο	13	-13
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων	-2	2
14 Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών	49	47
Ισοζύγιο	49	47
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων	0	0
15 Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής	6	6
Ισοζύγιο	6	6
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων	0	0
16 Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	-95	-117
Ισοζύγιο	-95	-117
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων	0	0
17 Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	0	0
Ισοζύγιο	0	0
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων	0	0
18 Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας	0	0
Ισοζύγιο	0	0
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων	0	0
Σύνολο Υπουργείων κατά ESA	-97	234
Ισοζύγιο	-92	216
Μεταβολή απλήρωτων υποχρεώσεων ¹	-5	18

¹ Το θετικό πρόσημο στη μεταβολή των απλήρωτων υποχρεώσεων σημαίνει βελτίωση του αποτελέσματος.

3.4.2.1. Νομικά Πρόσωπα ανά Υπουργείο πλην ΑΔΑ και ΑΚΑΓΕ

Προεδρία της Κυβέρνησης

Στην εποπτεία της Προεδρίας της Κυβέρνησης υπάγεται το Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων-Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων (ΑΠΕ-ΜΠΕ) ΑΕ, για το οποίο προβλέπεται ισοσκελισμένος προϋπολογισμός το έτος 2023.

Υπουργείο Εσωτερικών

Στην εποπτεία του Υπουργείου περιλαμβάνονται το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ), το Κέντρο Διαφύλαξης Αγιορείτικης Κληρονομιάς (ΚεΔΑΚ), η ΕΥΑΘ Παγίων, η Αλεξάνδρεια Ζώνη Καινοτομίας ΑΕ και ο Φορέας Διαχείρισης Κοινοχρήστων εντός του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού-Αγίου Κοσμά.

Το αποτέλεσμα των ανωτέρω νομικών προσώπων για το έτος 2023 προβλέπεται να ανέλθει σε 1 εκατ. ευρώ.

Υπουργείο Εξωτερικών

Στα νομικά πρόσωπα εποπτείας του Υπουργείου περιλαμβάνονται η Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου ΑΕ, με κύριο στόχο την προσέλκυση, την υποδοχή και τη διατήρηση επενδύσεων στην Ελλάδα, καθώς και την ανάπτυξη κάθε είδους εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών και η Ελληνική Εθνική Επιτροπή για την UNESCO.

Για το 2023 οι ανωτέρω φορείς προβλέπεται να εμφανίσουν πλεόνασμα ύψους 1 εκατ. ευρώ, το οποίο θα προέλθει από την Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου ΑΕ.

Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

Τα νομικά πρόσωπα εποπτείας του Υπουργείου, στα οποία περιλαμβάνονται, το Ταμείο Εθνικής Άμυνας (ΤΕΘΑ), το Ταμείο Εθνικού Στόλου (ΤΕΣ), το Ταμείο Αεροπορικής Άμυνας (ΤΑΑ), ο Αυτόνομος Οικοδομικός Οργανισμός Αξιωματικών (ΑΟΟΑ), η Λέσχη Αξιωματικών Ενόπλων Δυνάμεων (ΛΑΕΔ), το Πολεμικό Μουσείο και ο Οικοδομικός Συνεταιρισμός Μονίμων Αξιωματικών Ελληνικού Στρατού (ΟΣΜΑΕΣ), προβλέπεται να εμφανίσουν θετικό αποτέλεσμα ύψους 1 εκατ. ευρώ για το 2023.

Υπουργείο Υγείας

Τα νομικά πρόσωπα εποπτείας του Υπουργείου Υγείας, στα οποία περιλαμβάνονται το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας (ΕΚΑΒ), ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων (ΕΟΦ), το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας (ΕΚΕΑ), η Ανώνυμη Εταιρεία Μονάδων Υγείας (ΑΕΜΥ) ΑΕ, το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής (ΕΠΙΨΥ), ο Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ), το Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ), το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού (ΙΥΠ), το Ελληνικό Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών (ΕΚΕΨΥΕ) και ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων (ΕΟΜ), αναμένεται να εμφανίσουν αρνητικό αποτέλεσμα ύψους 3 εκατ. ευρώ για το 2023.

Υπουργείο Δικαιοσύνης

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει στην εποπτεία του το Ταμείο Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑΧΔΙΚ), την Εθνική Σχολή Δικαστών, τις Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων, το Ινστιτούτο Αιγαίου του Δικαίου της Θάλασσας και του Ναυτικού Δικαίου και το Ελληνικό Ινστιτούτο Διεθνούς και Αλλοδαπού Δικαίου.

Τα εν λόγω νομικά πρόσωπα προβλέπεται για το 2023 να εμφανίσουν πλεόνασμα ύψους 19 εκατ. ευρώ, το οποίο προέρχεται κυρίως από τη δραστηριότητα του ΤΑΧΔΙΚ.

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Στην εποπτεία του Υπουργείου υπάγονται τόσο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΑΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, βιβλιοθήκες κ.λπ.), όσο και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ειδικό Λογαριασμοί Κονδυλίων Έρευνας, το Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ), το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» κ.λπ.), το σύνολο των οποίων προβλέπεται για το 2023 να παρουσιάσει πλεόνασμα ύψους 58 εκατ. ευρώ.

Επισημαίνεται ότι κύρια πηγή εσόδων των ανωτέρω εποπτευόμενων φορέων αποτελούν οι μεταβιβάσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό, καθώς και οι πόροι από χρηματοδοτούμενα προγράμματα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Για τα νομικά πρόσωπα εποπτείας του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού αναμένεται βελτίωση του δημοσιονομικού αποτελέσματος κατά 7 εκατ. ευρώ μεταξύ των ετών 2022 και 2023. Για το 2022 εκτιμάται έλλειμμα ύψους 12 εκατ. ευρώ, ενώ για το 2023 προβλέπεται έλλειμμα ύψους 5 εκατ. ευρώ.

Η βελτίωση του δημοσιονομικού αποτελέσματος οφείλεται κυρίως στην πρόβλεψη αύξησης των ιδίων εσόδων του Οργανισμού Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων (ΟΔΑΠ) για το 2023 σε σχέση με την αντίστοιχη εκτίμηση για το 2022, καθώς αναμένεται αύξηση της επισκεψιμότητας σε μουσεία, χώρους τέχνης και πολιτισμού, καθώς και αύξηση των μεταβιβάσεων από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Υπουργείο Οικονομικών

Στα εποπτευόμενα νομικά πρόσωπα του Υπουργείου περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (ΤΠΔ), η Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας (ΕΕΣΥΠ) ΑΕ, το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ), το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) ΑΕ, η Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ) ΑΕ, το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ) και το Ειδικό Ταμείο Ελέγχου Παραγωγής και Ποιότητας Αλκοόλης - Αλκοολούχων Ποτών (ΕΤΕΠΠΑΑ).

Για το 2023 προβλέπεται πλεόνασμα ύψους 206 εκατ. ευρώ, το οποίο θα προέλθει κυρίως από το ΤΕΚΕ, το ΤΠΔ και την ΕΤΑΔ ΑΕ.

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Το Υπουργείο έχει υπό την εποπτεία του, μεταξύ άλλων νομικών προσώπων, το Ταμείο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας (ΤΓΚ) το οποίο διαχειρίζεται και διαθέτει τους πόρους και τα περιουσιακά του στοιχεία με σκοπό τη γεωργική ανάπτυξη της χώρας και τον Ενιαίο Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ) με βασική αποστολή του τη διασφάλιση της εισαγωγής, παραγωγής και διακίνησης υγιεινών τροφίμων. Στους εποπτευόμενους φορείς του Υπουργείου περιλαμβάνεται και ο Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός «ΔΗΜΗΤΡΑ» (ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ), ο οποίος διασφαλίζει την ποιότητα του γάλακτος και του κρέατος και μεριμνά για την πιστοποίηση των αγροτικών προϊόντων, καθώς και για την προαγωγή της έρευνας και της επαγγελματικής κατάρτισης στον τομέα της γεωργίας.

Τα νομικά πρόσωπα του εν λόγω Υπουργείου προβλέπεται να εμφανίσουν το 2023 πλεόνασμα ύψους 8 εκατ. ευρώ, το οποίο προέρχεται κυρίως από το ΤΓΚ και τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ.

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Τα νομικά πρόσωπα εποπτείας του Υπουργείου για το έτος 2022 εκτιμάται ότι θα εμφανίσουν έλλειμμα ύψους 127 εκατ. ευρώ, το οποίο προέρχεται κυρίως από τους Ειδικούς Λογαριασμούς του ΔΑΠΕΕΠ.

Για το έτος 2023 προβλέπεται πλεόνασμα ύψους 22 εκατ. ευρώ, που προέρχεται κυρίως από τη Δημόσια Εταιρεία Συμμετοχών Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΣ ΑΔΜΗΕ) ΑΕ.

Στους εποπτευόμενους φορείς του εν λόγω Υπουργείου περιλαμβάνονται επίσης, μεταξύ άλλων, ο Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ), η Ελληνική Αρχή Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΕΑΓΜΕ), το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας (ΚΑΠΕ), η Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων (ΕΔΕΥΕΠ) ΑΕ, καθώς και ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ).

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Στους εποπτευόμενους φορείς του Υπουργείου περιλαμβάνονται τα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφερειών (ΚΚΠΠ), το Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ), το Εθνικό Ίδρυμα Κωφών (ΕΙΚ), το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ), το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ), καθώς επίσης και η Εταιρεία Διαχείρισης Επενδυτικών Κεφαλαίων Ταμείων Ασφάλισης (ΕΔΕΚΤ) ΑΕΠΕΥ.

Για το έτος 2022 οι ανωτέρω φορείς εκτιμάται ότι θα εμφανίσουν έλλειμμα ύψους 7 εκατ. ευρώ, ενώ για το 2023 προβλέπεται να παρουσιάσουν έλλειμμα ύψους 0,6 εκατ. ευρώ.

Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων

Στα νομικά πρόσωπα εποπτείας του Υπουργείου, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα ΑΕ, που έχει ως βασικό σκοπό την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και τη διευκόλυνση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε πηγές χρηματοδότησης, καθώς και η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων ΑΕ, με κύριο στόχο την ανάπτυξη της οικονομίας μέσω της συμμετοχής σε επενδυτικά σχήματα, τα οποία θα πρέπει να επενδύουν αποκλειστικά σε μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα.

Επίσης, στους εποπτευόμενους φορείς του Υπουργείου περιλαμβάνονται ερευνητικοί, τεχνολογικοί φορείς και ειδικοί λογαριασμοί κονδυλίων έρευνας, με βασική αποστολή την ανάπτυξη της έρευνας, την προαγωγή της τεχνολογίας, της καινοτομίας, την ανάπτυξη του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού και την ενίσχυση των εθνικών υποδομών έρευνας και καινοτομίας.

Τα νομικά πρόσωπα του Υπουργείου εκτιμάται ότι για το 2022 θα εμφανίσουν πλεόνασμα ύψους 11 εκατ. ευρώ, ενώ για το 2023 προβλέπεται να εμφανίσουν έλλειμμα ύψους 11 εκατ. ευρώ.

Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών

Στους εποπτευόμενους φορείς του Υπουργείου περιλαμβάνονται η εταιρεία Κτιριακές Υποδομές (ΚΤΥΠ) ΑΕ, ο Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης (ΟΑΚ) ΑΕ, η εταιρεία Ανάπλαση Αθήνας ΑΕ και η Εταιρεία Παγίων ΕΥΔΑΠ. Οι εποπτευόμενοι φορείς του Υπουργείου αναμένεται να παρουσιάσουν πλεόνασμα ύψους 49 εκατ. ευρώ για το 2022, ενώ για το έτος 2023 προβλέπεται να εμφανίσουν πλεόνασμα ύψους 47 εκατ. ευρώ.

Το αποτέλεσμα προέρχεται κυρίως από την Εταιρεία Παγίων ΕΥΔΑΠ, η οποία έχει την ευθύνη για τη λειτουργία και συντήρηση των παγίων που είναι στην κυριότητά της, δηλαδή τα φράγματα, τους ταμιευτήρες, τα εξωτερικά υδραγωγεία και τα αντλιοστάσια και εξασφαλίζει την αδιάλειπτη παροχή ακατέργαστου νερού στην ΕΥΔΑΠ ΑΕ και στους δήμους που βρίσκονται κατά μήκος του εξωτερικού υδροδοτικού συστήματος, καθώς και από την ΚΤΥΠ ΑΕ, η οποία αποτελεί τον ενιαίο κατασκευαστικό φορέα του Ελληνικού Δημοσίου.

Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

Τα νομικά πρόσωπα εποπτείας του Υπουργείου, στα οποία περιλαμβάνονται οι Οργανισμοί Λιμένων, τα Λιμενικά Ταμεία και η Δημόσια Αρχή Λιμένων, προβλέπεται να εμφανίσουν τόσο το 2022 όσο και το 2023 πλεόνασμα ύψους 6 εκατ. ευρώ, το οποίο προέρχεται κυρίως από τους Οργανισμούς Λιμένων.

Οι Οργανισμοί Λιμένων και τα Λιμενικά Ταμεία υλοποιούν σημαντικού ύψους επενδυτικά προγράμματα εκσυγχρονισμού και ασφάλειας των εγκαταστάσεών τους, τα οποία χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων και από ίδιους πόρους.

Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Στα εποπτευόμενα νομικά πρόσωπα του Υπουργείου περιλαμβάνονται το Εθνικό Κέντρο Οπτικοακουστικών Μέσων και Επικοινωνίας (ΕΚΟΜΕ) ΑΕ, το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ), η εταιρεία Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης (ΗΔΙΚΑ) ΑΕ, το Ελληνικό Κέντρο Διαστήματος (ΕΛΚΕΔ), το Εθνικό Δίκτυο Υποδομών Τεχνολογίας και Έρευνας (ΕΔΥΤΕ) ΑΕ, καθώς επίσης και το Ελληνικό Κτηματολόγιο.

Οι εποπτευόμενοι φορείς του εν λόγω Υπουργείου εκτιμάται ότι θα εμφανίσουν το 2022 αρνητικό αποτέλεσμα ύψους 95 εκατ. ευρώ, ενώ για το 2023 προβλέπεται έλλειμμα ύψους 117 εκατ. ευρώ, το οποίο θα προέλθει κυρίως από τον φορέα Ελληνικό Κτηματολόγιο.

Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη

Στα εποπτευόμενα νομικά πρόσωπα του Υπουργείου περιλαμβάνονται το Κέντρο Μελετών Ασφάλειας (ΚΕΜΕΑ) και το Κέντρο Επανάταξης Αποφυλακίζομένων ΕΠΑΝΟΔΟΣ, τα οποία προβλέπεται να εμφανίσουν οριακά θετικό αποτέλεσμα το έτος 2023.

Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας

Το Υπουργείο εποπτεύει τον Οργανισμό Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (ΟΑΣΠ) και τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του ΟΑΣΠ (ΕΛΚΕ ΟΑΣΠ), τα οποία αναμένεται να παρουσιάσουν το έτος 2023 θετικό αποτέλεσμα ύψους 0,1 εκατ. ευρώ.

3.4.2.2. Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (ΑΚΑΓΕ)

Το ΑΚΑΓΕ συστάθηκε με το άρθρο 149 του ν. 3655/2008, με βασικό σκοπό τη δημιουργία αποθεματικών για τη χρηματοδότηση των κλάδων σύνταξης των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, από 1.1.2019 και μετά, για τη διασφάλιση των συντάξεων των νέων γενεών.

Οι πηγές εσόδων του ΑΚΑΓΕ είναι:

- η επιχορήγηση από τον κρατικό προϋπολογισμό, η οποία ισούται με ποσοστό 4% επί των ετήσιων συνολικών εσόδων από τον ΦΠΑ (ν. 4254/2014),
- τα έσοδα από την Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ) που προέρχονται από την κύρια και την επικουρική σύνταξη,
- η μεταβίβαση ποσών από τον ΕΦΚΑ, ως αντιστάθμισμα της μείωσης των εσόδων του από την αλλαγή που επήλθε στον τρόπο υπολογισμού της ΕΑΣ (άρθρο 27 του ν.4585/2018) και
- τα έσοδα από την απόδοση της περιουσίας του.

Πίνακας 3.20.: Προϋπολογισμός ΑΚΑΓΕ (σε εκατ. ευρώ)		
	2022 Εκτιμήσεις	2023 Προβλέψεις
Έσοδα	1.584	1.702
Εισφορά αλληλεγγύης συνταξιούχων (κύρια σύνταξη)	326	356
Εισφορά αλληλεγγύης συνταξιούχων (επικουρική σύνταξη)	120	120
Έσοδα από τόκους και προσόδους κινητών αξιών	170	180
Μεταβιβάσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό (ν. 4254/2014)	583	681
Μεταβιβάσεις από ΟΚΑ (ν. 4585/2018)	385	365
Δαπάνες	0	0
Ισοζύγιο κατά ESA	1.584	1.702

Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα του ΑΚΑΓΕ για το 2023 προβλέπεται να διαμορφωθεί σε πλεόνασμα ύψους 1.702 εκατ. ευρώ, το οποίο είναι βελτιωμένο σε σχέση με το αποτέλεσμα που εκτιμάται για το 2022 κατά 118 εκατ. ευρώ, όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα (Πίνακας 3.20).

3.4.2.3. Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές (ΑΔΑ)

Στο ισοζύγιο των νομικών προσώπων της Κεντρικής Κυβέρνησης συμπεριλαμβάνεται και το αποτέλεσμα των ΑΔΑ που έχουν νομική προσωπικότητα και είναι οι ακόλουθες (Πίνακας 3.21.):

Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας (ΑΠΑ)

Η Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας συστάθηκε με το άρθρο 3 του ν.4757/2020 και ασκεί καθήκοντα ρυθμιστικής αρχής της οικονομικής δραστηριότητας στον χώρο των αερομεταφορών, της αεροναυτιλίας και των αεροδρομίων. Σκοπός της είναι η εκτέλεση των καθηκόντων πιστοποίησης, εποπτείας και επιβολής στον τομέα των αερομεταφορών, της αεροναυτιλίας και των αερολιμένων και η εφαρμογή της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας, καθώς και των διεθνών συμβάσεων, σχετικά με την επιβολή τελών, τη λειτουργία του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού, την ασφάλεια από έκνομες ενέργειες και την προστασία του περιβάλλοντος από δραστηριότητες της πολιτικής αεροπορίας.

Για το 2022 η Αρχή εκτιμάται ότι θα εμφανίσει πλεόνασμα ύψους 71,6 εκατ. ευρώ, ενώ για το 2023 προβλέπεται να εμφανίσει πλεόνασμα ύψους 26,8 εκατ. ευρώ. Το εκτιμώμενο αυξημένο αποτέλεσμα της Αρχής για το έτος 2022 οφείλεται στη μεγάλη υποεκτέλεση του προϋπολογισμού εξόδων του φορέα.

Εθνική Αναλογιστική Αρχή (ΕΑΑ)

Η Εθνική Αναλογιστική Αρχή έχει ως βασική αποστολή την εξασφάλιση της βιωσιμότητας και της κοινωνικής ανταποδοτικότητας του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης. Στις αρμοδιότητές της συγκαταλέγονται η σύνταξη αναλογιστικών εκθέσεων αναφορικά με τη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος, ο καθορισμός των προδιαγραφών εκπόνησης των αναλογιστικών μελετών, ο έλεγχος της οικονομικής λειτουργίας και βιωσιμότητας των ταμείων επαγγελματικής ασφάλισης αναφορικά με το πρόγραμμα παροχών και επενδύσεων, καθώς και η γνωμοδότηση για ειδικότερα θέματα αναλογιστικής αποτίμησης ασφαλιστικών οργανισμών.

Για το έτος 2023 η Αρχή προβλέπεται να παρουσιάσει πλεόνασμα ύψους 1,3 εκατ. ευρώ.

Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ)

Η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων αποτελεί τον εθνικό ρυθμιστή που εποπτεύει και ελέγχει την αγορά ηλεκτρονικών επικοινωνιών, στην οποία δραστηριοποιούνται οι εταιρείες σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, ασύρματων επικοινωνιών και διαδικτύου, καθώς και την ταχυδρομική αγορά, στην οποία δραστηριοποιούνται οι εταιρείες παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών και υπηρεσιών ταχυμεταφοράς. Επιπλέον, η Αρχή ασκεί αρμοδιότητες για τις συνθήκες ανταγωνισμού στις εν λόγω αγορές.

Για το έτος 2022 εκτιμάται ότι η Αρχή θα εμφανίσει έλλειμμα ύψους 4,9 εκατ. ευρώ, ενώ για το 2023 προβλέπεται θετικό αποτέλεσμα ύψους 0,3 εκατ. ευρώ. Το βελτιωμένο αποτέλεσμα της Αρχής για το 2023 οφείλεται στην προβλεπόμενη απόδοση χαμηλότερου μερίσματος στον κρατικό προϋπολογισμό.

Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ)

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή έχει ως σκοπό τη συστηματική παραγωγή επίσημων στατιστικών, καθώς και τη διενέργεια επιστημονικών ερευνών και την κατάρτιση μελετών, οι οποίες αφορούν όλους τους τομείς της δραστηριότητας του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, υποστηρίζουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, χάραξης και αξιολόγησης πολιτικών της Κυβέρνησης και των φορέων του Δημοσίου, υποβάλλονται σε διεθνείς φορείς σύμφωνα με τις υποχρεώσεις της χώρας και αφορούν στο γενικό κοινό ή σε κατηγορίες χρηστών στατιστικών στοιχείων στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό.

Το έτος 2022 εκτιμάται ότι η Αρχή θα εμφανίσει έλλειμμα ύψους 71,3 εκατ. ευρώ καθώς επιβαρύνθηκε με τις δαπάνες για τη διεξαγωγή των Γενικών Απογραφών, ενώ για το έτος 2023 προβλέπεται θετικό αποτέλεσμα ύψους 0,6 εκατ. ευρώ.

Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο (ΕΔΣ)

Το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο έχει ως κύριες αρμοδιότητες την αξιολόγηση των μακροοικονομικών προβλέψεων, στις οποίες βασίζονται το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) και ο ετήσιος κρατικός προϋπολογισμός, την αξιολόγηση της εφαρμογής των δημοσιονομικών κανόνων που ενσωματώνονται στο εθνικό πλαίσιο δημοσιονομικής διαχείρισης, καθώς επίσης και την παρακολούθηση ως προς τη συμμόρφωση με τους αριθμητικούς δημοσιονομικούς κανόνες.

Το έτος 2023 το αποτέλεσμα της Αρχής προβλέπεται οριακά θετικό.

Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΔΗΣΥ)

Η Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων αποτελεί ενιαία ανεξάρτητη αρχή για το σύνολο των δημοσίων συμβάσεων, προέκυψε από τη συγχώνευση της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ) και της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) και έχει ως σκοπό την αποτελεσματικότερη άσκηση του ελέγχου της ορθής εφαρμογής του εθνικού και ενωσιακού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων από τις αναθέτουσες αρχές, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης των προσφυγών που ασκούνται πριν από τη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων.

Η Αρχή προβλέπεται να εμφανίσει πλεόνασμα ύψους 1 εκατ. ευρώ το έτος 2023.

Επιτροπή Ανταγωνισμού

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει ως βασική αποστολή τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς και την εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού, που οδηγεί σε μείωση των τιμών, βελτίωση της ποιότητας και του εύρους των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, διεύρυνση των επιλογών για τους καταναλωτές και αύξηση της αγοραστικής τους δύναμης, καθώς και σε ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και σε ανάπτυξη της οικονομίας.

Για το 2023 η Αρχή προβλέπεται να εμφανίσει πλεόνασμα ύψους 0,2 εκατ. ευρώ.

Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (ΕΕΕΠ)

Η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων έχει ως αποστολή τη ρύθμιση, την εποπτεία και τον έλεγχο των αγορών παροχής υπηρεσιών διεξαγωγής παιγνίων, τη μέριμνα για την προστασία των παικτών και του κοινωνικού συνόλου, ειδικότερα δε των ανηλίκων και των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, καθώς και τον έλεγχο της απόδοσης των δημοσίων εσόδων.

Το έτος 2023 ο προϋπολογισμός της Αρχής προβλέπεται να είναι ισοσκελισμένος.

Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ)

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας παρακολουθεί και εποπτεύει τη λειτουργία της αγοράς ενέργειας και γνωμοδοτεί στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στις αρμόδιες αρχές για τη χορήγηση αδειών στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων που αφορούν την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού και την προστασία των καταναλωτών.

Για το 2023 η Αρχή προβλέπεται να εμφανίσει πλεόνασμα ύψους 2,2 εκατ. ευρώ.

Πίνακας 3.21.: Ισοζύγιο Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών (ΑΔΑ) (σε εκατ. ευρώ)		
	2022	2023
	Εκτιμήσεις	Προβλέψεις
Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας	72	27
Εθνική Αναλογιστική Αρχή	1	1
Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων	-5	0
Ελληνική Στατιστική Αρχή	-71	1
Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο	0	0
Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων	1	1
Επιτροπή Ανταγωνισμού	-2	0
Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων	2	0
Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας	4	2
Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων	0	0
Ισοζύγιο κατά ESA	2	33

Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (ΡΑΛ)

Η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων έχει ως αποστολή την εποπτεία και τη διασφάλιση της νομιμότητας των σχέσεων μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων του εθνικού λιμενικού συστήματος, με έμφαση στην τήρηση της συμβατικής τάξης και την εφαρμογή της νομοθεσίας περί ελεύθερου ανταγωνισμού.

Για το 2023 η Αρχή προβλέπεται να παρουσιάσει οριακά θετικό αποτέλεσμα.

3.5. Νοσοκομεία – Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας

Για τρίτη συνεχή χρονιά, τα νοσοκομεία και το σύστημα ΠΦΥ κλήθηκαν να διαχειριστούν σε επιχειρησιακό επίπεδο την πανδημία Covid-19, γεγονός που κατέστησε απαραίτητη τη στήριξή τους, τόσο σε επίπεδο χρηματοδότησης όσο και σε επίπεδο επιτελικού σχεδιασμού. Για την κάλυψη των αυξημένων δαπανών αντιμετώπισης της πανδημίας, οι εν λόγω φορείς ενισχύθηκαν εντός του 2022 με επιπλέον μεταβιβάσεις συνολικού ύψους 296 εκατ. ευρώ.

Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 3.22.) απεικονίζεται ο προϋπολογισμός των νοσοκομείων και της ΠΦΥ σε δεδουλευμένη βάση.

Επισημαίνεται ότι ο αναλυτικός προϋπολογισμός των φορέων θα πρέπει να περιλαμβάνει πιστώσεις τόσο για την ανάληψη των υποχρεώσεων του έτους προϋπολογισμού όσο και για τις απλήρωτες υποχρεώσεις παρελθόντων οικονομικών ετών, σύμφωνα με τις ισχύουσες δημοσιολογιστικές διατάξεις.

Πίνακας 3.22.: Προϋπολογισμοί Νοσοκομείων και ΠΦΥ σε δεδουλευμένη βάση (σε εκατ. ευρώ)		
	2022	2023
	Εκτιμήσεις	Προβλέψεις
Νοσοκομεία και ΠΦΥ συγκεντρωτικά		
Έσοδα	3.473	3.658
Ίδια έσοδα	240	243
Μεταβιβάσεις από τακτικό προϋπολογισμό ¹	1.801	1.975
Μεταβιβάσεις από φορείς κοινωνικής ασφάλισης	902	902
Μεταβιβάσεις από ΠΔΕ	180	184
Έσοδα υπέρ Δημοσίου και τρίτων	350	354
Δαπάνες	3.702	3.649
Αγαθά - Υπηρεσίες	2.436	2.363
Δαπάνες προσωπικού	734	748
Δαπάνες για επενδύσεις	180	184
Αντικριζόμενα έξοδα	350	354
Ισοζύγιο κατά ESA²	-229	9
Σημειώσεις:		

¹ Οι μεταβιβάσεις για το 2022 περιλαμβάνουν τις έκτακτες επιχορηγήσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό εκτιμώμενου συνολικού ύψους 296 εκατ. ευρώ για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19. Για το έτος 2023 στα ποσά των μεταβιβάσεων από τον τακτικό προϋπολογισμό, έχει προβλεφθεί επιχορήγηση ύψους 180 εκατ. ευρώ για την κάλυψη των δαπανών μισθοδοσίας του επικουρικού προσωπικού.

² Για τον προσδιορισμό του δημοσιονομικού αποτελέσματος κατά ESA (European System of Accounts) έχει ενσωματωθεί η στατιστική αλλαγή της μεθοδολογίας καταγραφής των εσόδων από rebates και clawback, τα οποία πλέον καταγράφονται σε ταμειακή και όχι σε δεδουλευμένη βάση.

Τα δημόσια νοσοκομεία και το σύστημα ΠΦΥ για το έτος 2023, προβλέπεται να παρουσιάσουν θετικό δημοσιονομικό αποτέλεσμα ύψους 9 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας βελτίωση κατά 237 εκατ. ευρώ σε σχέση με το αντίστοιχο εκτιμώμενο μέγεθος για το 2022.

Η μεταβολή αυτή, οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στην προβλεπόμενη αύξηση των εσόδων κατά 184 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω της αύξησης κατά 174 εκατ. ευρώ των μεταβιβάσεων από τον τακτικό προϋπολογισμό που προορίζονται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των νοσοκομείων και της ΠΦΥ που προκύπτουν: α) από την αύξηση των τιμών στα αγαθά και τις υπηρεσίες εξαιτίας της ενεργειακής κρίσης και β) από την ανάγκη ανταπόκρισης των υγειονομικών υπηρεσιών στην απαίτηση για πρόσβαση των ασθενών σε νέες αποτελεσματικές θεραπείες.

Επισημαίνεται, ότι στο ύψος των μεταβιβάσεων για το έτος 2023 έχουν προβλεφθεί 180 εκατ. ευρώ για την κάλυψη των δαπανών μισθοδοσίας του επικουρικού προσωπικού, που προσλήφθηκε ή εξακολουθεί να υπηρετεί λόγω παράτασης των συμβάσεών του, για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19, ενώ 34 εκατ. ευρώ προορίζονται για την κάλυψη της αποζημίωσης των ιατρών κλάδου ΕΣΥ που υπηρετούν σε Κέντρα Υγείας (ΚΥ) και σε λοιπές δημόσιες μονάδες ΠΦΥ και παρέχουν υπηρεσίες στο πλαίσιο του θεσμού του «Προσωπικού Ιατρού» (άρθρο 36, ν.4931/2022).

Ταυτόχρονα, προβλέπεται ότι τα έξοδα θα παρουσιάσουν μείωση κατά 53 εκατ. ευρώ, κυρίως εξαιτίας της εκτιμώμενης σταδιακής αποκλιμάκωσης του ύψους των έκτακτων δαπανών για την αντιμετώπιση της πανδημίας σε σχέση με το 2022.

Τέλος, σημειώνεται ότι το επιτρεπόμενο όριο της φαρμακευτικής δαπάνης των δημόσιων νοσοκομείων σε δεδουλευμένη βάση είναι αυξημένο για το έτος 2023 σε σχέση με το 2022, καθώς έχει αναπροσαρμοστεί βάσει της προβλεπόμενης κατ' έτος μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ σε σταθερές τιμές (άρθρο 25 του ν.4549/2018, όπως ισχύει) και διαμορφώνεται σε 537 εκατ. ευρώ (έναντι 528 εκατ. ευρώ για το 2022).

3.6. Κοινωνικός προϋπολογισμός

Το ισοζύγιο των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης (Ασφαλιστικά Ταμεία, ΔΥΠΑ, ΕΟΠΥΥ, ΟΠΕΚΑ και ΝΑΤ) για το 2023 προβλέπεται να διαμορφωθεί σε πλεόνασμα ύψους 1.279 εκατ. ευρώ, υπολειπόμενο κατά 441 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2022 (Πίνακας 3.23.).

3.6.1. Ασφαλιστικά Ταμεία

Το ισοζύγιο των ασφαλιστικών ταμείων κατά ΕΣΑ για το 2023 προβλέπεται να παρουσιάσει πλεόνασμα ύψους 749 εκατ. ευρώ, μειωμένο κατά 243 εκατ. ευρώ έναντι των εκτιμήσεων για το οικονομικό έτος 2022.

Ειδικότερα, τα έσοδα προβλέπεται να είναι αυξημένα κατά 952 εκατ. ευρώ κυρίως λόγω:

- της αύξησης των εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές, κατά 262 εκατ. ευρώ, γεγονός που οφείλεται κατά κύριο λόγο στην εκτιμώμενη αύξηση της απασχόλησης και
- στην αύξηση κατά 527 εκατ. ευρώ της κρατικής χρηματοδότησης αποτυπώνοντας, κατά κύριο λόγο, την αύξηση της επιχορήγησης που προορίζεται για την κάλυψη της δαπάνης για συνταξιοδοτικές παροχές κύριας ασφάλισης.

Αντίστοιχα, οι δαπάνες προβλέπεται να είναι αυξημένες κατά 1.099 εκατ. ευρώ. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση της δαπάνης των κύριων συντάξεων κατά 1.428 εκατ. ευρώ ως επίπτωση:

- της αναπροσαρμογής των συντάξεων με βάση τον συντελεστή που προκύπτει από το άθροισμα του ετήσιου ποσοστού μεταβολής του ΑΕΠ και του ποσοστού μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους διαιρούμενου διά του δύο (άρθρο 14 παρ. 4 του ν. 4387/2016, όπως ισχύει), η οποία προκαλεί επιπλέον δαπάνη ύψους 909 εκατ. ευρώ και
- της προβλεπόμενης αύξησης του ρυθμού απονομής νέων συντάξεων.

Αντίθετα, παρουσιάζεται διαφοροποίηση μεταξύ των ετών 2023-2022 κατά:

- 389 εκατ. ευρώ στις προνοιακές παροχές εξαιτίας της καταβολής εντός του έτους 2022 της έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης ύψους 377 εκατ. ευρώ σε χαμηλοσυνταξιούχους λόγω του υψηλού πληθωρισμού και
- 137 εκατ. ευρώ της δαπάνης των ΟΚΑ για μεταβιβάσεις προς τρίτους εξαιτίας κυρίως της εκτιμώμενης ολοκλήρωσης της καταβολής εντός του 2022 των αναδρομικών ποσών στους κληρονόμους των συνταξιούχων ιδιωτικού και δημοσίου τομέα (ν. 4714/2020 και 4767/2020).

Τέλος, σημειώνεται ότι κατά το 2023 προβλέπεται ότι ο e-ΕΦΚΑ θα ενισχυθεί με 165 εκατ. ευρώ από τον τακτικό προϋπολογισμό για την κάλυψη της απώλειας από ασφαλιστικές εισφορές του κλάδου επικουρικής ασφάλισης, που εκτιμάται ότι θα προκύψει εξαιτίας της λειτουργίας του ΤΕΚΑ.

3.6.2. Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ)

Το ισοζύγιο της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) για το 2023 εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε πλεόνασμα ύψους 139 εκατ. ευρώ, μειωμένο κατά 122 εκατ. ευρώ έναντι της εκτίμησης για το 2022.

Τα συνολικά έσοδα του φορέα προβλέπεται να είναι μειωμένα κατά 291 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2022. Ειδικότερα, οι ασφαλιστικές εισφορές για το 2023, συμπεριλαμβανομένων των εσόδων από τη ρύθμιση οφειλών, αναμένεται να παρουσιάσουν μείωση ύψους 45 εκατ. ευρώ. Στο ύψος των

εκτιμώμενων εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές έχει ενσωματωθεί η επίπτωση από τη μονιμοποίηση του μέτρου της μείωσης κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες των ασφαλιστικών εισφορών των μισθωτών με συνολικό κόστος 898,4 εκατ. ευρώ.

Για την αναπλήρωση των εσόδων αυτών, έχει προβλεφθεί στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων έτους 2023 ισόποση (898,4 εκατ. ευρώ) μεταβίβαση προς τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης και ειδικότερα: το ποσό των 628,9 εκατ. ευρώ θα δοθεί ως επιχορήγηση προς την ΔΥΠΑ, καλύπτοντας την καθαρή απώλεια εσόδων για την Υπηρεσία, ενώ ποσό ύψους 269,5 εκατ. ευρώ που θα έπρεπε να επιστραφεί από τη ΔΥΠΑ στον e-ΕΦΚΑ, ως κοινωνικός πόρος του άρθρου 42 του ν. 3863/2010, θα δοθεί απευθείας ως επιχορήγηση στον e-ΕΦΚΑ. Επισημαίνεται, ωστόσο ότι η καθαρή δημοσιονομική επίπτωση της εν λόγω παρέμβασης για τη Γενική Κυβέρνηση ανέρχεται σε 871 εκατ. ευρώ.

Επιπλέον, η συνολική μείωση κατά 246 εκατ. ευρώ της κρατικής χρηματοδότησης οφείλεται:

- στη μείωση κατά 71 εκατ. ευρώ του ύψους των μεταβιβάσεων από τον τακτικό προϋπολογισμό, λαμβάνοντας υπόψη την επάρκεια των εσόδων του φορέα για την κάλυψη των υποχρεώσεων του και την απρόσκοπτη άσκηση των πολιτικών ενίσχυσης της απασχόλησης και της στήριξης των ανέργων και
- στη μείωση κατά 75 και 100 εκατ. ευρώ των μεταβιβάσεων από το ΤΑΑ και το ΠΔΕ αντίστοιχα, σε σχέση με το 2022.

Στο σκέλος των δαπανών προβλέπεται ότι θα παρουσιαστεί μείωση κατά 170 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2022, κυρίως εξαιτίας της μειωμένης δαπάνης για την υλοποίηση προγραμμάτων απασχόλησης που χρηματοδοτούνταν από το ΤΑΑ και το ΠΔΕ.

Ωστόσο, αυξημένες κατά 28 εκατ. ευρώ προβλέπεται να είναι οι επενδυτικές δαπάνες του φορέα που σχετίζονται με την αναβάθμιση των υποδομών και τη δημιουργία ψηφιακών εφαρμογών που χρηματοδοτούνται από το ΤΑΑ.

Τέλος, επισημαίνεται ότι στις δαπάνες του φορέα έχει ενσωματωθεί και η δαπάνη για την επέκταση του επιδόματος μητρότητας ιδιωτικού τομέα από τους 6 στους 9 μήνες από το 2023 εκτιμώμενου ύψους 64 εκατ. ευρώ.

3.6.3. Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ)

Το ισοζύγιο του ΕΟΠΥΥ για το οικονομικό έτος 2022 εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε πλεόνασμα ύψους 462 εκατ. ευρώ, ενώ για το 2023 το ύψος του πλεονάσματος προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 384 εκατ. ευρώ.

Τα έσοδα του φορέα εκτιμάται ότι θα παρουσιάσουν οριακή μείωση ύψους 16 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2022. Πιο συγκεκριμένα, οι μεταβιβάσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό προβλέπεται να παρουσιάσουν μείωση κατά 149 εκατ. ευρώ γεγονός που οφείλεται στις έκτακτες μεταβιβάσεις ύψους 100 εκατ. ευρώ που καταβλήθηκαν για την κάλυψη δαπανών Covid19 εντός του 2022, αλλά και στην κάλυψη της δαπάνης συμψηφισμού της αυτόματης επιστροφής (clawback) φαρμακευτικής δαπάνης με ποσοστά επί των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης και των δαπανών επενδυτικών σχεδίων ανάπτυξης προϊόντων ή υπηρεσιών ή γραμμών παραγωγής έτους 2023 από το ΤΑΑ αντί του τακτικού προϋπολογισμού.

Η ανωτέρω μείωση των εσόδων αντισταθμίζεται από την προβλεπόμενη αύξηση κατά 163 εκατ. ευρώ των εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές.

Αντίστοιχα, οι δαπάνες προβλέπεται να παρουσιάσουν αύξηση κατά 62 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2022 και να διαμορφωθούν σε 6.000 εκατ. ευρώ.

Παράλληλα, συνεχίζεται η προσπάθεια μείωσης του ύψους των απλήρωτων υποχρεώσεων του Οργανισμού προς τρίτους, μέσω της επιτάχυνσης του συμψηφισμού υποχρεώσεων με οφειλόμενα ποσά από τους μηχανισμούς αυτόματων επιστροφών και εκπτώσεων (clawback και rebate).

Τέλος, σημειώνεται ότι τα επιτρεπόμενα όρια της φαρμακευτικής δαπάνης και της δαπάνης για παροχές υγείας σε δεδουλευμένη βάση είναι αυξημένα για το έτος 2023 σε σχέση με το 2022, καθώς έχουν αναπροσαρμοστεί βάσει της προβλεπόμενης κατ' έτος μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ σε σταθερές τιμές, σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 4549/2018, όπως ισχύει. Κατά συνέπεια:

- το όριο της φαρμακευτικής δαπάνης για το 2022 ανέρχεται σε 2.088 εκατ. ευρώ, ενώ για το 2023 διαμορφώνεται σε 2.125 εκατ. ευρώ και
- τα επιτρεπόμενα όρια των παρόχων υγείας σε δεδουλευμένη βάση ανέρχονται σε 1.568 και 1.580 εκατ. ευρώ για τα έτη 2022 και 2023, αντίστοιχα.

3.6.4. Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) – Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (ΝΑΤ)

Το ισοζύγιο του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) και του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (ΝΑΤ) για τα έτη 2022 και 2023 ανέρχεται σε 7 εκατ. ευρώ.

Για το 2023 προβλέπεται η συνέχιση της καταβολής των προνοιακών παροχών και οικονομικών ενισχύσεων που έχουν ήδη νομοθετηθεί και υλοποιούνται, όπως:

- η παροχή σε ανασφάλιστους υπερήλικες,
- το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης ανασφάλιστων υπερηλίκων,
- το επίδομα παιδιού,
- το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα,
- η επιδότηση στέγασης,
- οι προνοιακές παροχές σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία,
- το επίδομα γέννησης,
- το πρόγραμμα «Σχολικά γεύματα»,
- το πρόγραμμα «Στέγαση και Εργασία», που θα υλοποιείται πλέον από τον ΟΠΕΚΑ, έπειτα από την κατάργηση του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (άρθρο 32 παρ. 1 του ν. 4921/2022) και
- λοιπά προγράμματα και δράσεις που αφορούν προνοιακές πολιτικές.

Σημειώνεται ωστόσο ότι για το 2023, η συνολική δαπάνη του ΟΠΕΚΑ για την καταβολή των ανωτέρω παροχών εκτιμάται ότι θα είναι μειωμένη κατά 411 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2022, λαμβάνοντας υπόψη τις έκτακτες παροχές ύψους 414 εκατ. ευρώ σε δικαιούχους επιδομάτων του ΟΠΕΚΑ (ανασφάλιστοι υπερήλικες, δικαιούχοι αναπηρικών επιδομάτων και επιδόματος παιδιού, ωφελούμενοι του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος) εξαιτίας του υψηλού πληθωρισμού εντός του 2022.

Πίνακας 3.23.: Προϋπολογισμοί Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης (σε εκατ. ευρώ)		
	2022	2023
	Εκτιμήσεις	Προβλέψεις
Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης		
α) Ασφαλιστικά Ταμεία		
Έσοδα	46.329	47.280
Ασφαλιστικές εισφορές	15.710	15.972
Ρύθμιση οφειλών	1.162	1.151
Κοινωνικοί πόροι	528	499
Μεταβιβάσεις από τακτικό προϋπολογισμό ⁽¹⁾	15.239	15.766
Απόδοση περιουσίας	1.100	1.100
Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου και τρίτων	12.423	12.626
Λοιπά έσοδα	167	167
Δαπάνες	45.423	46.522
Συντάξεις	30.151	31.567
Κύριας ασφάλισης	26.093	27.521
Επικουρικής ασφάλισης	4.058	4.045
Λοιπές παροχές ασθένειας	234	237
Προνοιακές παροχές	1.413	1.024
Λοιπές μεταβιβάσεις σε τρίτους	732	595
Απόδοση εισπράξεων τρίτων	12.423	12.626
Λοιπές δαπάνες	279	279
Δαπάνες προσωπικού	192	194
Ταμειακό ισοζύγιο	905	758
Εθνικολογιστικές προσαρμογές	87	-9
Ισοζύγιο κατά ESA	992	749
β) ΔΥΠΑ		
Έσοδα	3.297	3.006
Ασφαλιστικές εισφορές	1.276	1.232
Ρύθμιση οφειλών	150	148
Μεταβιβάσεις από τακτικό προϋπολογισμό	1.104	1.034
Μεταβιβάσεις από ΠΔΕ	564	389
Απόδοση περιουσίας	53	53
Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου και τρίτων	98	98
Λοιπά έσοδα	52	52
Δαπάνες	3.037	2.868
Επιδόματα ανεργίας	1.332	1.348
Προγράμματα απασχόλησης	879	657
Λοιπές προνοιακές παροχές	107	129
Μεταβιβάσεις στο ΙΚΑ	380	367
Απόδοση εισπράξεων τρίτων	98	98
Δαπάνες προσωπικού	102	102
Επενδυτικές δαπάνες	28	56
Λοιπές δαπάνες	112	112
Ταμειακό ισοζύγιο	260	139
Εθνικολογιστικές προσαρμογές	0	0
Ισοζύγιο κατά ESA	260	139
γ) ΕΟΠΥΥ		
Έσοδα	6.400	6.384
Ασφαλιστικές εισφορές	4.891	5.054
Ρύθμιση οφειλών	274	271
Μεταβιβάσεις από φορείς κοινωνικής ασφάλισης	150	130
Μεταβιβάσεις από τακτικό προϋπολογισμό	650	501
Μεταβιβάσεις από ΠΔΕ	85	75
Απόδοση περιουσίας	70	70
Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου και τρίτων	260	263
Λοιπά έσοδα	20	20
Δαπάνες	5.938	6.000
Φαρμακευτική δαπάνη	2.557	2.711
Λοιπές παροχές ασθένειας	2.024	1.917
Απόδοση εισπράξεων τρίτων	260	263
Λοιπές δαπάνες	97	108
Δαπάνες προσωπικού	41	42
Μεταβιβάσεις προς φορείς Γενικής Κυβέρνησης	960	960
<i>εκ των οποίων σε νοσοκομεία</i>	942	942

Πίνακας 3.23.: Προϋπολογισμοί Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης (σε εκατ. ευρώ)		
	2022	2023
	Εκτιμήσεις	Προβλέψεις
Ταμειακό ισοζύγιο	462	384
Εθνικολογιστικές προσαρμογές	0	0
Ισοζύγιο κατά ESA¹	462	384
δ) ΟΠΕΚΑ, ΝΑΤ (μη ασφαλιστικές αρμοδιότητες)		
Έσοδα	4.164	3.754
Ασφαλιστικές εισφορές	10	10
Απόδοση περιουσίας	14	14
Μεταβιβάσεις από τακτικό προϋπολογισμό	3.965	3.555
Απόδοση εισπράξεων τρίτων	173	173
Λοιπά έσοδα	2	2
Δαπάνες	4.157	3.746
Παροχές σε ανασφάλιστους υπερήλικες	170	170
Οικογενειακά επιδόματα	1.335	1.070
Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα	807	649
Επιδόματα ΑμΕΑ	946	870
Στεγαστικό Επίδομα	410	396
Σχολικά γεύματα	92	102
Επίδομα γέννησης	160	160
Κώδικας Διευθέτησης Οφειλών και παροχής δεύτερης ευκαιρίας σε δανειολήπτες	10	100
Λοιπά προγράμματα	34	35
Απόδοση εισπράξεων τρίτων	173	173
Δαπάνες προσωπικού	11	11
Διοικητικές δαπάνες	10	10
Ταμειακό ισοζύγιο	7	7
Εθνικολογιστικές προσαρμογές	0	0
Ισοζύγιο κατά ESA	7	7
Συνολικό ταμειακό ισοζύγιο ΟΚΑ	1.634	1.288
Εθνικολογιστικές προσαρμογές	87	-9
Συνολικό ισοζύγιο ΟΚΑ κατά ESA	1.721	1.279

¹ Για τον προσδιορισμό του δημοσιονομικού αποτελέσματος του ΕΟΠΥΥ κατά ESA (European System of Accounts) έχει ενσωματωθεί η στατιστική αλλαγή της μεθοδολογίας καταγραφής των εσόδων από rebate και clawback, τα οποία πλέον καταγράφονται σε ταμειακή και όχι σε δεδουλευμένη βάση.

3.7. Ενοποιημένος προϋπολογισμός Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) αποτελούν υποτομέα της Γενικής Κυβέρνησης ο οποίος ενσωματώνει τους προϋπολογισμούς τριακοσίων τριάντα δύο (332) Δήμων (ΟΤΑ α΄ βαθμού), δεκατριών (13) Περιφερειών (ΟΤΑ β΄ βαθμού) και επτακοσίων πενήντα (750) Νομικών Προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου που ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση.

Οι προϋπολογισμοί των Δήμων, των Περιφερειών και των Νομικών Προσώπων αυτών καταρτίζονται σύμφωνα με τις οδηγίες που παρέχονται ετησίως με Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις (Κ.Υ.Α.) των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών. Τα Δημοτικά-Περιφερειακά Συμβούλια ψηφίζουν έως την 15η Νοεμβρίου τον Προϋπολογισμό και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης τους και υποβάλλουν τις σχετικές αποφάσεις για έλεγχο στην αρμόδια Αρχή Εποπτείας (εν προκειμένω την οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση), η ψήφιση των οποίων σε κάθε περίπτωση πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου.

Για την εκπλήρωση της αποστολής και της άσκησης των αρμοδιοτήτων τους, μεταφέρονται στους Δήμους και στις Περιφέρειες πόροι από τον κρατικό προϋπολογισμό, οι οποίοι είναι αναγκαίοι για την εύρυθμη λειτουργία τους.

Το ταμειακό ισοζύγιο του ενοποιημένου προϋπολογισμού των ΟΤΑ προκύπτει από τη διαφορά εσόδων και εξόδων. Τα έσοδα διακρίνονται σε τακτικά και έκτακτα. Οι κυριότερες πηγές των εσόδων είναι οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (ΚΑΠ), οι οποίοι αποδίδονται μέσω του τακτικού προϋπολογισμού

του Υπουργείου Εσωτερικών, οι επιχορηγήσεις του ΠΔΕ (ΕΣΠΑ, ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ, ΤΑΑ) και τα λοιπά ίδια έσοδα. Αντίστοιχα, τα έξοδα περιλαμβάνουν τις αμοιβές προσωπικού, τις δαπάνες για επενδύσεις και τις λοιπές δαπάνες. Το ισοζύγιο κατά ESA προκύπτει ως άθροισμα του ταμειακού ισοζυγίου και των εθνικολογιστικών προσαρμογών (Πίνακας 3.24.).

Πίνακας 3.24.: Ενοποιημένος προϋπολογισμός ΟΤΑ (σε εκατ. ευρώ)		
Κατηγορία	2022 Εκτιμήσεις	2023 Προβλέψεις
A Έσοδα (1+2+3+4+5+6)	8.280	8.511
1 Μεταβιβάσεις από τακτικό προϋπολογισμό	2.988	3.024
2 Επιχορηγήσεις από ΠΔΕ (ΕΣΠΑ, ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ και ΤΑΑ)	1.498	1.654
3 Τόκοι	31	31
4 Έσοδα από προγράμματα της ΕΕ	31	31
5 Λοιπά έσοδα	2.743	2.754
- Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα	1.062	1.046
- Έσοδα από φόρους, λοιπά τέλη, δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών	603	660
- Λοιπά ίδια έσοδα	389	388
- Έσοδα ΠΟΕ	689	660
6 Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου και τρίτων	989	1.017
B Έξοδα (1+2+3+4+5+6)	8.518	8.596
1 Αμοιβές προσωπικού	2.721	2.740
2 Κοινωνικές Παροχές	175	187
3 Τόκοι	16	40
4 Δαπάνες για επενδύσεις	2.011	2.147
5 Λοιπές δαπάνες	2.588	2.447
- Πληρωμές ΠΟΕ	346	307
- Μεταβιβάσεις σε τρίτους	297	222
- Λοιπές λειτουργικές δαπάνες	1.945	1.918
6 Αποδόσεις εσόδων υπέρ Δημοσίου και τρίτων	1.007	1.035
Γ Ταμειακό ισοζύγιο (Α-Β)	-238	-85
Δ Εθνικολογιστικές προσαρμογές	-66	-62
Ισοζύγιο κατά ESA	-304	-148

Το έτος 2023, το ταμειακό και το ισοζύγιο κατά ESA του ενοποιημένου προϋπολογισμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, διαμορφώνονται σε έλλειμμα ύψους 85 εκατ. ευρώ και 148 εκατ. ευρώ αντίστοιχα και είναι σημαντικά βελτιωμένα σε σχέση με τα αποτελέσματα των εκτιμήσεων του 2022.

Βασικοί παράγοντες της βελτίωσης του αποτελέσματος είναι η εκτιμώμενη άμβλυνση των πιέσεων που ασκεί το ενεργειακό κόστος στο λειτουργικό κόστος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ειδικότερα στις λοιπές δαπάνες, οι οποίες εμφανίζουν σημαντική μείωση κατά 141 εκατ. ευρώ έναντι των εκτιμήσεων του 2022, καθώς και στις αυξημένες μεταβιβάσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό κατά 128 εκατ. ευρώ σε μόνιμη ετήσια βάση, λόγω της αύξησης των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ) από το 2023 (Πίνακας 3.25.).

Το 2023 προβλέπεται επίσης περαιτέρω ενίσχυση της επενδυτικής δραστηριότητας των φορέων του υποτομέα, λόγω και της συνεχιζόμενης ωρίμανσης των έργων του επενδυτικού προγράμματος «ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ», αλλά και της επίδρασης του ΤΑΑ.

Οι δαπάνες για αμοιβές προσωπικού το έτος 2023 προβλέπονται αυξημένες έναντι του 2022, εξαιτίας των προσλήψεων που δεν ολοκληρώθηκαν τα προηγούμενα έτη.

Τέλος, σημειώνεται ότι από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου μεταβιβάζονται πόροι στους Δήμους, στα όρια των οποίων λειτουργούν μονάδες προσωρινής φιλοξενίας μεταναστών. Οι παραπάνω πόροι καλύπτουν δαπάνες για τέλη καθαριότητας, ηλεκτροφωτισμού και τέλος ακίνητης περιουσίας (άρθρο 195 του ν. 4662/2020).

Πίνακας 3.25.: Μεταβιβάσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό στους ΟΤΑ α' και β' βαθμού (σε εκατ. ευρώ)		
Κατηγορία	2022 Εκτιμήσεις	2023 Προβλέψεις
I. Αποδόσεις Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ)	2.654	2.788
α. ΚΑΠ Δήμων	1.965	2.084
β. ΚΑΠ Περιφερειών ¹	689	704
II. Μεταβιβάσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών	293	169
α. Ειδική επιχορήγηση σε ΟΤΑ α' βαθμού	162	162
β. Λοιπές αποδόσεις σε ΟΤΑ α' βαθμού	8	5
γ. Λοιπές επιχορηγήσεις σε ΟΤΑ α' βαθμού	33	2
δ. Επιχορήγηση για την αντιμετώπιση των συνεπειών της ενεργειακής κρίσης	90	-
III. Μεταβιβάσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό λοιπών Υπουργείων	41	67
Σύνολο μεταβιβάσεων από τον τακτικό προϋπολογισμό στους ΟΤΑ (I+II+III)	2.988	3.024

¹Από τους ΚΑΠ των Περιφερειών έτους 2022 συνολικού ύψους 696 εκατ. ευρώ, μεταφέρθηκε ποσό 6,74 εκατ. ευρώ στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για το Πρόγραμμα «ΔΑΚΟΚΤΟΝΙΑ 2022»

3.8. Ληξιπρόθεσμες οφειλές της Γενικής Κυβέρνησης προς τρίτους

Η ελαχιστοποίηση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης (ΦΓΚ) και των εκκρεμών επιστροφών φόρου είναι μία σημαντική παράμετρος που συμβάλλει καθοριστικά στην εξυγίανση των προϋπολογισμών των ΦΓΚ και στην ενίσχυση της ρευστότητας της οικονομίας.

Είναι γεγονός ότι τα περιοριστικά μέτρα που επιβλήθηκαν για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19 καθώς και η ενεργειακή κρίση δημιούργησαν καθυστερήσεις στους φορείς στην προσπάθεια αποπληρωμής των ληξιπρόθεσμων οφειλών.

Με απαρέγκλιτο στόχο την εκκαθάριση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των ΦΓΚ προς τρίτους, υιοθετήθηκαν οι προτάσεις της ομάδας εργασίας⁵ για την αναμόρφωση, επικαιροποίηση και απλούστευση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τη δημοσιονομική διαχείριση στην Κεντρική Διοίκηση. Οι κυριότερες προτάσεις ήταν:

- έκδοση της αριθμ. 2/85154/ΔΠΓΚ/04-03-2022 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Αναπροσαρμογή ορίων της παρ. 1 του άρθρου 67 του ν. 4270/2014 - Καθορισμός δαπανών για τις οποίες δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 67 του ν. 4270/2014 περί πολυετών υποχρεώσεων»,

⁵ Η ομάδα εργασίας συστάθηκε με την υπ' αριθ. 141238/10.12.2020 (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 1047/21.2.2020) (ΑΔΑ: 6ΒΩΗΗ-3Γ8) απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσιονομικής Πολιτικής.

- διασφάλιση της ταμειακής ρευστότητας των ΦΓΚ στην έναρξη κάθε οικονομικού έτους με την καταβολή μέχρι την 20η Ιανουαρίου κάθε έτους, έως και του ενός τετάρτου (1/4) της προβλεπόμενης ετήσιας επιχορήγησης ή χρηματοδότησης από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης (άρθρο 84 ν. 4843/2021) και
- καθορισμός δόσεων για την τμηματική καταβολή της ετήσιας επιχορήγησης των νοσοκομείων του Εθνικού Συστήματος Υγείας από το Υπουργείο Υγείας (άρθρο 85 ν. 4843/2021).

Ιδιαίτερα προβλήματα ρευστότητας αντιμετωπίζουν νομικά πρόσωπα που ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, ιδίως συγκοινωνιακοί φορείς, όπως οι εταιρείες «Σταθερές Συγκοινωνίες» (ΣΤΑΣΥ) ΑΕ, «Οδικές Συγκοινωνίες» (ΟΣΥ) ΑΕ, «Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών» (ΟΑΣΑ) ΑΕ κ.λπ., κυρίως λόγω της ενεργειακής κρίσης. Ωστόσο, η επιχορήγηση που διατέθηκε κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος, οδήγησε στη μείωση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων κατά το πρώτο εξάμηνο του 2022, ενώ επιπρόσθετη επιχορήγηση διατέθηκε και το δεύτερο εξάμηνο του 2022.

Για τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις των εταιρειών «Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα» (ΕΑΣ) ΑΕ και «Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία» (ΕΑΒ) ΑΕ, σχεδιάστηκε ένα στοχευμένο πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των φορέων αυτών, ως στρατιωτικών βιομηχανιών που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, το οποίο περιλάμβανε μεταξύ άλλων την αύξηση του μετοχικού τους κεφαλαίου. Οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις αυτών των δύο φορέων ανήλθαν τον μήνα Σεπτέμβριο του 2022 στο ποσό των 11 εκατ. ευρώ, μειωμένες σε σχέση με το αντίστοιχο ποσό του Σεπτεμβρίου του 2021 κατά 18 εκατ. ευρώ.

Τέλος, μείωση παρατηρείται και στις οφειλές από εκκρεμείς αιτήσεις συνταξιοδότησης, ως αποτέλεσμα των εντατικών προσπάθειών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και του e-ΕΦΚΑ, με την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου σχεδίου εκκαθαρίσεων των σχετικών αιτήσεων. Ειδικότερα, το ύψος των οφειλών αυτών κατά τον μήνα Σεπτέμβριο 2022 ανήλθε στα 35 εκατ. ευρώ και εξαιρουμένων των εισφορών ύψους 23 εκατ. ευρώ που παρακρατούνται υπέρ του ΕΔ, του ΑΚΑΓΕ και του ΕΟΠΥΥ, το καθαρό ποσό ανήλθε στα 12 εκατ. ευρώ.

Για τα νοσοκομεία αν και παρατηρείται σε ονομαστικούς όρους ποσό ληξιπρόθεσμων οφειλών ύψους 1.255 εκατ. ευρώ τον Σεπτέμβριο του 2022, το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών περιλαμβάνει ποσά clawback και rebates που δεν έχουν συμψηφιστεί. Συνεπώς, οι καθαρές ληξιπρόθεσμες οφειλές των νοσοκομείων τον Σεπτέμβριο 2022, εκτιμώνται σε 319 εκατ. ευρώ.

Λαμβάνοντας υπόψη τον συμψηφισμό clawback και rebates, οι καθαρές ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις Γενικής Κυβέρνησης υπολογίζονται για τον Σεπτέμβριο 2022 στο ύψος των 1.108 εκατ. ευρώ. Σημειώνεται ότι οι ληξιπρόθεσμες οφειλές Γενικής Κυβέρνησης παρουσιάζουν έντονη αυξομείωση από τρίμηνο σε τρίμηνο και καταλήγουν μειωμένες στη λήξη του οικονομικού έτους.

Η εξέλιξη των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Γενικής Κυβέρνησης και των εκκρεμών επιστροφών φόρων παρατίθενται παρακάτω (Πίνακας 3.26., Πίνακας 3.27.).

Πίνακας 3.26.: Εξέλιξη ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων Γενικής Κυβέρνησης Δεκέμβριος 2020 – Σεπτέμβριος 2022* (σε εκατ. ευρώ)						
Φορέας/Υποτομέας Γενικής Κυβέρνησης	Δεκ. 2020	Σεπτ. 2021	Δεκ. 2021	Μαρτ. 2022	Ιούν. 2022	Σεπτ. 2022
Κράτος	30	70	38	58	103	84
Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ)	146	109	82	128	122	130
Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ)	356	483	431	473	403	432
Νοσοκομεία	502	962	606	1.056	1.016	1.255
Λοιπά Νομικά Πρόσωπα	195	174	145	176	151	172
Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις Γεν. Κυβέρνησης	1.228	1.799	1.301	1.890	1.795	2.073
* Στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις των Νοσοκομείων και του ΕΟΠΥΥ (υποτομέας ΟΚΑ) περιλαμβάνονται και ποσά clawback και rebates που δεν έχουν συμψηφιστεί.						

**Πίνακας 3.27.: Εξέλιξη εκκρεμών επιστροφών φόρων Δεκέμβριος 2020 – Σεπτέμβριος 2022
(σε εκατ. ευρώ)**

	Δεκ. 2020	Σεπτ. 2021	Δεκ. 2021	Μαρτ. 2022	Ιούν. 2022	Σεπτ. 2022
Εκκρεμείς επιστροφές φόρων	636	883	552	651	610	792
Εκκρεμείς επιστροφές φόρων άνω των 90 ημερών (ληξιπρόθεσμες επιστροφές) από την ημερομηνία έκδοσης του ΑΦΕΚ	427	304	336	336	338	286
<i>α) εκ των οποίων ποσό που δε μπορεί να αποπληρωθεί λόγω εξωγενών παραγόντων (μη ανταπόκριση δικαιούχου ή μη προσκόμιση δικαιολογητικών)</i>	<i>357</i>	<i>269</i>	<i>293</i>	<i>296</i>	<i>286</i>	<i>257</i>
<i>β) λοιπές εκκρεμείς επιστροφές φόρων άνω των 90 ημερών (ληξιπρόθεσμες επιστροφές)</i>	<i>70</i>	<i>35</i>	<i>43</i>	<i>40</i>	<i>52</i>	<i>29</i>
Εκκρεμείς επιστροφές φόρων κάτω των 90 ημερών (μη ληξιπρόθεσμες επιστροφές) από την ημερομηνία έκδοσης του ΑΦΕΚ	209	579	215	314	272	506

3.9. Δημοσιονομικές παρεμβάσεις 2022 και 2023

3.9.1. Δημοσιονομικές παρεμβάσεις αντιμετώπισης των οικονομικών συνεπειών της ενεργειακής κρίσης

Οι πολεμικές επιχειρήσεις στην Ουκρανία οδήγησαν σε πρωτόγνωρη ενεργειακή κρίση και ραγδαία αύξηση των τιμών της ενέργειας στην ΕΕ και κατά συνέπεια και στη χώρα μας. Οι παρεμβάσεις που θεσμοθετήθηκαν για τη στήριξη νοικοκυριών και επιχειρήσεων είχαν ως κύριο στόχο να απορροφήσουν μεγάλο μέρος των ανατιμήσεων της ενέργειας.

Το δημοσιονομικό κόστος των ανωτέρω παρεμβάσεων για το 2022 εκτιμάται στα 4,8 δισ. ευρώ (Πίνακας 3.28.), το οποίο αναλύεται ειδικότερα σε:

- 102 εκατ. ευρώ μείωση των εσόδων της Γενικής Κυβέρνησης,
- 10,6 δισ. ευρώ αύξηση δαπανών Γενικής Κυβέρνησης. Εκ του συνόλου των παρεμβάσεων δαπανών ποσό ύψους 8,1 δισ. ευρώ καλύπτεται μέσω του ΤΕΜ, ποσό ύψους 2,5 δισ. ευρώ καλύπτεται απευθείας από τον τακτικό προϋπολογισμό, ενώ ποσό ύψους 12 εκατ. ευρώ χρηματοδοτείται από το ΠΔΕ. Το μεγαλύτερο μέρος (5,9 δισ. ευρώ) των δαπανών που θα χρηματοδοτηθούν από το ΤΕΜ θα καλυφθούν από έσοδα του Ταμείου, που προέρχονται κυρίως από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, από την εμπορία δικαιωμάτων εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και από την αγορά χονδρικής πώλησης παραγωγής ενέργειας.

Πίνακας 3.28.: Παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση των συνεπειών της ενεργειακής κρίσης στην ελληνική οικονομία έτους 2022 (σε εκατ. ευρώ)		
α/α	Περιγραφή	Ποσό
A.	Παρεμβάσεις στο σκέλος των εσόδων της Γενικής Κυβέρνησης	-102
1	Επιστροφή Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης πετρελαίου κίνησης στους αγρότες	-72
2	Μείωση ΦΠΑ στις ζωτοφές από 13% σε 6%	-15
3	Μείωση ΦΠΑ στα λιπάσματα από 13% σε 6%	-15
B.	Παρεμβάσεις στο σκέλος των δαπανών της Γενικής Κυβέρνησης	-10.603
1	Επιδότηση στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας νοικοκυριών	-3.206
2	Επιδότηση στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας επιχειρήσεων	-4.513
3	Επιδότηση στην κατανάλωση φυσικού αερίου νοικοκυριών (επιπλέον των επιδοτήσεων της ΔΕΠΑ)	-91
4	Επιδότηση στην κατανάλωση φυσικού αερίου επιχειρήσεων	-265
5	Επιδότηση του 80% της αύξησης του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας σε παροχές αγροτικής χρήσης για την περίοδο Αυγούστου - Δεκεμβρίου 2021	-29
6	Αύξηση επιδόματος θέρμανσης και παροχή κινήτρων για την αντικατάσταση του φυσικού αερίου με άλλες μορφές καυσίμων*	-150
7	Ενίσχυση ύψους 200 ευρώ τον Απρίλιο 2022 και 250 ευρώ τον Δεκέμβριο 2022 σε συνταξιούχους με μηνιαίο εισόδημα έως 600 και 800 ευρώ αντίστοιχα	-377
8	Ενίσχυση ύψους 200 ευρώ τον Απρίλιο 2022 και 250 ευρώ τον Δεκέμβριο 2022 σε 35.000 ανασφάλιστους υπερήλικες του ΟΠΕΚΑ	-16
9	Ενίσχυση ύψους 200 ευρώ τον Απρίλιο 2022 και 250 ευρώ τον Δεκέμβριο 2022 σε 172.000 δικαιούχους επιδομάτων ΑΜΕΑ	-71
10	Διπλή δόση ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος τον Απρίλιο 2022 και τον Δεκέμβριο 2022 σε 225.000 δικαιούχους	-93
11	Μιάμιση επιπλέον μηνιαία δόση επιδόματος παιδιών ΟΠΕΚΑ τον Απρίλιο 2022 και τον Δεκέμβριο 2022 σε 800.000 δικαιούχους	-234
12	Επιδότηση κτηνοτρόφων για το αυξημένο κόστος ζωτοφών	-50
13	Ένταξη στο Μεταφορικό Ισοδύναμο της μεταφοράς ζωτοφών στην Κρήτη	-8
14	Αύξηση της επιδότησης για τη μεταφορά ζωτοφών στα μικρά νησιά του Αιγαίου	-4
15	Επιπλέον κόστος φορέων ΓΚ για ηλεκτρισμό και καύσιμα	-500
16	Προπληρωμένη κάρτα σε νοικοκυριά για αγορά καυσίμων κίνησης (fuel pass)	-300
17	Επιδότηση πετρελαίου κίνησης (12 λεπτά ανά λίτρο)	-217
18	Επιδότηση οδηγών ταξί με 200 ευρώ τον Απρίλιο λόγω αυξημένων τιμών καυσίμων	-5
19	Επιστροφή του 60% της αύξησης του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας για την πρώτη κατοικία νοικοκυριών με εισόδημα έως 45.000 ευρώ (power pass)	-296
20	Επιδότηση αγροτών για το αυξημένο κόστος λιπασμάτων	-60
21	Ενίσχυση ύψους 250 ευρώ τον Δεκέμβριο 2022 σε 100.000 μακροχρόνια ανέργους	-25
22	Επιδότηση πετρελαίου θέρμανσης (20 λεπτά ανά λίτρο)**	-94
	Παρεμβάσεις δαπανών που χρηματοδοτούνται από τον τακτικό προϋπολογισμό	-2.488
	Παρεμβάσεις δαπανών που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ	-12
	Παρεμβάσεις δαπανών που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης	-8.104
Γ.	Έσοδα Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης	5.905
	Συνολικό Δημοσιονομικό Κόστος των Παρεμβάσεων (Α+Β+Γ)	-4.800

Σημείωση: το θετικό πρόσημο (+) δηλώνει αύξηση εσόδου ή μείωση δαπάνης και το αρνητικό πρόσημο (-) δηλώνει μείωση εσόδου ή αύξηση δαπάνης.

* Για το επίδομα θέρμανσης το συνολικό κόστος για το έτος 2022 εκτιμάται σε 234 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων τα 84 εκατ. ευρώ αφορούν το επίδομα θέρμανσης της προηγούμενης χειμερινής περιόδου.

** Για την επιδότηση του πετρελαίου θέρμανσης η συνολική δαπάνη για τους μήνες Οκτώβριο-Δεκέμβριο 2022 εκτιμάται σε 156 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων 62 εκατ. ευρώ αναμένεται να εκταμιευτούν τον Ιανουάριο του 2023.

Οι κυριότερες παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης αφορούν:

- σε επιδοτήσεις στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου νοικοκυριών και επιχειρήσεων (συνολικό δημοσιονομικό κόστος 8,1 δισ. ευρώ),
- στην επιστροφή του 60% της αύξησης του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας για οικιακά τιμολόγια που εκδόθηκαν από 01/12/2021 έως και 30/06/2022 (δημοσιονομικό κόστος 296 εκατ. ευρώ),
- στην αύξηση του επιδόματος θέρμανσης για τη χειμερινή περίοδο 2022-2023 στα 300 εκατ. ευρώ, από τα οποία 150 εκατ. ευρώ αφορούν το οικονομικό έτος 2022 και τα υπόλοιπα 150

εκατ. ευρώ αφορούν το οικονομικό έτος 2023 και στην επιδότηση πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης (δημοσιονομικό κόστος 311 εκατ. ευρώ),

- στην εφαρμογή του μέτρου της προπληρωμένης κάρτας για αγορά καυσίμων κίνησης (fuel pass) για συνολικά 6 μήνες, από τον Απρίλιο 2022 έως τον Σεπτέμβριο 2022 (δημοσιονομικό κόστος 300 εκατ. ευρώ),
- σε επιδοτήσεις γεωργών και κτηνοτρόφων λόγω του αυξημένου κόστους λιπασμάτων και ζωοτροφών αντίστοιχα, στη μείωση του ΦΠΑ στις ζωοτροφές και τα λιπάσματα και στην επιστροφή του ΕΦΚ πετρελαίου κίνησης στους αγρότες (συνολικό δημοσιονομικό κόστος 212 εκατ. ευρώ) και
- στην οικονομική ενίσχυση ευάλωτων νοικοκυριών (χαμηλοσυνταξιούχων, ανασφάλιστων υπερηλίκων του ΟΠΕΚΑ, ΑΜΕΑ, κλπ) τον Απρίλιο 2022 και τον Δεκέμβριο 2022 με το συνολικό δημοσιονομικό κόστος να ανέρχεται στα 816 εκατ. ευρώ.

Το οικονομικό έτος 2023 προκειμένου να καλυφθούν οι δαπάνες από την εφαρμογή μέτρων για την αντιμετώπιση του αυξημένου πληθωρισμού και της ενεργειακής κρίσης, πέραν των πιστώσεων που έχουν προβλεφθεί για το επίδομα θέρμανσης (250 εκατ. ευρώ), προβλέπονται επιπλέον πιστώσεις ύψους 1 δισ. ευρώ υπό κατανομή, πρωτίστως για την επιδότηση λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος, αναλόγως της εξέλιξης των τιμών της ενέργειας και την αντιμετώπιση των αυξημένων ενεργειακών δαπανών των φορέων Γενικής Κυβέρνησης.

3.9.2. Δημοσιονομικές παρεμβάσεις αντιμετώπισης των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας

Εκτός από τις προαναφερθείσες παρεμβάσεις με σκοπό την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, συνεχίστηκε η εφαρμογή παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας Covid-19. Το κόστος αυτών των παρεμβάσεων για το έτος 2022 είναι σαφώς μειωμένο σε σχέση με τα δύο προηγούμενα έτη, κυρίως λόγω της μείωσης των συνεπειών της πανδημίας, ωστόσο είναι σημαντικό.

Το συνολικό δημοσιονομικό κόστος των παρεμβάσεων για το 2022 ανέρχεται σε 4,4 δισ. ευρώ (Πίνακας 3.29.). Από το σύνολο των παρεμβάσεων αυτών τα 1,7 δισ. ευρώ καλύπτονται από τον τακτικό προϋπολογισμό και ποσό ύψους 518 εκατ. ευρώ χρηματοδοτείται από το ΠΔΕ.

Οι κυριότερες παρεμβάσεις αφορούν:

- τη μείωση κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες των ασφαλιστικών εισφορών των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα (849 εκατ. ευρώ),
- την αναστολή της καταβολής ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στον ιδιωτικό τομέα (732 εκατ. ευρώ),
- τη μείωση του συντελεστή ΦΠΑ σε διάφορες κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών (450 εκατ. ευρώ),
- την αποζημίωση ειδικού σκοπού σε εργαζόμενους των οποίων οι συμβάσεις τέθηκαν σε προσωρινή αναστολή και το πρόγραμμα ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ κατά τους πρώτους μήνες του έτους (142 εκατ. ευρώ),
- την κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών και την επιδότηση σε περίπτωση πρόσληψης μακροχρόνια ανέργων μέσω του προγράμματος των 150.000 νέων θέσεων εργασίας (119 εκατ. ευρώ),
- τη μη επιστρεπτέα επιχορήγηση σε μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις μέσω των ΟΤΑ (160 εκατ. ευρώ),

- την ενίσχυση σε κλάδους που πλήττονταν από τα περιοριστικά μέτρα τους πρώτους μήνες του έτους μέσω του ΠΔΕ, όπως εταιρείες διοργάνωσης συνεδρίων, εκθέσεων, εκδηλώσεων, τροφοδοσίας, κέντρων νυχτερινής διασκέδασης, σχολών χορού, επιχειρήσεις του τουριστικού κλάδου, γυμναστήρια κ.α. (106 εκατ. ευρώ) και
- το Πρόγραμμα «ΓΕΦΥΡΑ 2» για δανειολήπτες νομικά πρόσωπα που επλήγησαν από την πανδημία (93 εκατ. ευρώ).

Πίνακας 3.29.: Παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας Covid-19 στην ελληνική οικονομία έτους 2022 (σε εκατ. ευρώ)		
α/α	Περιγραφή	Ποσό
A. Παρεμβάσεις στο σκέλος των εσόδων της Γενικής Κυβέρνησης		-2.216
1	Μείωση κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες των ασφαλιστικών εισφορών των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα	-849
2	Αναστολή καταβολής ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στον ιδιωτικό τομέα	-732
3	Αναστολή πληρωμών βεβαιωμένων οφειλών και δόσεων ρυθμίσεων φορολογικών υποχρεώσεων για επιχειρήσεις, αυτοαπασχολούμενους, εργαζόμενους και ελεύθερους επαγγελματίες	-4
4	Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στις υπηρεσίες μεταφοράς προσώπων και των αποσκευών τους	-268
5	Μείωση συντελεστή ΦΠΑ σε μη αλκοολούχα ποτά και σε υπηρεσίες διάθεσης μη αλκοολούχων ποτών και ροφημάτων	-158
6	Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στα εισιτήρια κινηματογράφων, θεατρικών παραστάσεων και συναυλιών, στα γυμναστήρια και τις σχολές χορού, στο τουριστικό πακέτο	-24
7	Αναστολή πληρωμής τέλους συνδρομητικής τηλεόρασης	-9
8	Απώλεια εσόδων από τη μείωση στις μισθώσεις κύριας κατοικίας, στις μισθώσεις για την κάλυψη στεγαστικών αναγκών φοιτητών, καθώς και στις επαγγελματικές μισθώσεις επιχειρήσεων	-151
9	Κρατική ενίσχυση επιχειρήσεων με τη μορφή της επιδότησης παγίων δαπανών (συμψηφισμός με φορολογικές υποχρεώσεις)	-21
B. Παρεμβάσεις στο σκέλος των δαπανών της Γενικής Κυβέρνησης		-2.179
1	Αποζημίωση ειδικού σκοπού ύψους 534 ευρώ σε μηναία βάση των εργαζομένων των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τίθενται σε προσωρινή αναστολή	-39
2	Πρόγραμμα βραχυχρόνιας απασχόλησης ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ	-72
3	Αποζημίωση ιδιοκτητών-εκμισθωτών ακινήτων που εισπράττουν μειωμένο ενοίκιο λόγω της πανδημίας	-53
4	Κάλυψη από τον κρατικό προϋπολογισμό των ασφαλιστικών εισφορών επί του ονομαστικού μισθού, των εργαζομένων των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τίθενται σε προσωρινή αναστολή	-31
5	Κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών από τον κρατικό προϋπολογισμό και επιδότηση 200 ευρώ σε περίπτωση πρόσληψης μακροχρόνια ανέργου, για περίοδο 6 μηνών, στο πλαίσιο του προγράμματος για τη δημιουργία 150.000 νέων θέσεων εργασίας	-119
6	Πρόγραμμα «ΓΕΦΥΡΑ 2» για δανειολήπτες νομικά πρόσωπα που επλήγησαν από την πανδημία Covid-19	-93
7	Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση σε μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις μέσω των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης	-160
8	Επιδότηση επιτοκίου των επιχειρηματικών δανείων των επιχειρήσεων οι οποίες ανήκουν σε πλητόμενους κλάδους, υπό την προϋπόθεση της διατήρησης των θέσεων εργασίας	-10
9	Κάλυψη αυξημένων υγειονομικών δαπανών λόγω της πανδημίας Covid-19 (εξοπλισμός, υποδομές, αναλώσιμα, εμβόλια, self test κτλ.)	-950
10	Μισθολογικό κόστος έκτακτου υγειονομικού προσωπικού και καταβολή έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης στους εργαζόμενους των νοσοκομείων, του ΕΟΔΥ, του ΕΚΑΒ, και της Πολιτικής Προστασίας	-212
11	Κάλυψη των έκτακτων δαπανών, λόγω της πανδημίας Covid-19, των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης	-67
12	Νέες προσλήψεις στα μέσα μαζικής μεταφοράς (ΟΣΥ/ΣΤΑΣΥ), χρηματοδοτική μίσθωση (leasing) επιπλέον λεωφορείων και σύμβαση με ΚΤΕΛ	-50
13	Ενίσχυση του προγράμματος κοινωνικού τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού και του ΟΑΕΔ	-32
14	Επιπρόσθετη στήριξη του πρωτογενούς τομέα παραγωγής από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	-42
15	Αποζημίωση ακτοπλοϊκών γραμμών και εταιρειών ΚΤΕΛ και TRAINOΣΕ για τους περιορισμούς που επιβλήθηκαν στις θέσεις επιβατών	-14
16	Ενίσχυση επιχειρήσεων του πολιτισμού λόγω περιορισμού θέσεων σε θέατρα, κινηματογράφους, συναυλιακού χώρους κτλ.	-64
17	Οικονομικές ενισχύσεις και αποζημιώσεις αερολιμένων και αεροπορικών γραμμών που επιβαρύνουν τον τακτικό προϋπολογισμό	-42
18	Κρατική ενίσχυση επιχειρήσεων με τη μορφή της επιδότησης παγίων δαπανών (συμψηφισμός με ασφαλιστικές εισφορές)	-24
19	Επιδότηση κεφαλαίου κίνησης για επιχειρήσεις του τουριστικού κλάδου, γυμναστήρια και παιδότοπους μέσω ΠΔΕ	-42
20	Αποζημίωση σε εταιρείες διοργάνωσης συνεδρίων, εκθέσεων, εκδηλώσεων, τροφοδοσίας, κέντρων νυχτερινής διασκέδασης, σχολών χορού και αλιευτικών σκαφών	-64
	<i>Παρεμβάσεις δαπανών που χρηματοδοτούνται από τον τακτικό προϋπολογισμό</i>	-1.662
	<i>Παρεμβάσεις δαπανών που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ</i>	-518
	Συνολικό Δημοσιονομικό Κόστος των Παρεμβάσεων (A+B)	-4.395

Σημείωση: το θετικό πρόσημο (+) δηλώνει αύξηση εσόδου ή μείωση δαπάνης και το αρνητικό πρόσημο (-) δηλώνει μείωση εσόδου ή αύξηση δαπάνης.

Επισημαίνεται ότι η υλοποίηση των περισσότερων παρεμβάσεων είχε ξεκινήσει κατά τα δύο πρώτα έτη εμφάνισης της πανδημίας, ωστόσο κρίθηκε σκόπιμη η επέκτασή τους και το 2022.

Για το 2023, πέραν την μόνιμης πλέον υιοθέτησης της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών και της εισφοράς αλληλεγγύης, έχουν προβλεφθεί επιπλέον πιστώσεις 180 εκατ. ευρώ για την κάλυψη του μισθολογικού κόστους του έκτακτου υγειονομικού προσωπικού, ενώ το μέρος των δαπανών του συστήματος υγείας που έχει παγιωθεί, έχει μεταφερθεί στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας, των Νοσοκομείων και του ΕΟΠΥΥ.

3.9.3. Λοιπές δημοσιονομικές παρεμβάσεις

Επιπρόσθετα, το 2022 θεσπίστηκαν στοχευμένες παρεμβάσεις για την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας και τη στήριξη των οικογενειακών προϋπολογισμών που πλήττονται από τις έντονες πληθωριστικές πιέσεις. Το συνολικό κόστος αυτών εκτιμάται σε 301 εκατ. ευρώ για το 2022 και σε 4,2 δισ. ευρώ για το 2023 (Πίνακας 3.30.). Από το σύνολο των παρεμβάσεων έτους 2022, τα 262 εκατ. ευρώ χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ, ενώ τα 39 εκατ. ευρώ καλύπτονται από τον τακτικό προϋπολογισμό. Αντίστοιχα, το 2023 τα 1,1 δισ. ευρώ θα χρηματοδοτηθούν από το ΠΔΕ, τα 696 εκατ. ευρώ αποτελούν δαπάνη του τακτικού προϋπολογισμού και τα 2,4 δισ. ευρώ αποτελούν απώλεια εσόδων του τακτικού προϋπολογισμού.

Οι σχεδιαζόμενες παρεμβάσεις φορολογικού και ασφαλιστικού χαρακτήρα για το 2023 αφορούν:

- στη μόνιμη κατάργηση της καταβολής της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στους υπαλλήλους του δημοσίου, στους συνταξιούχους και στον ιδιωτικό τομέα από το 2023 με σκοπό την αύξηση του πραγματικού εισοδήματός τους (ετήσιο δημοσιονομικό κόστος 1,24 δισ. ευρώ),
- στη διατήρηση σε μόνιμη βάση της μείωσης κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες των ασφαλιστικών εισφορών των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα (ετήσιο δημοσιονομικό κόστος 871 εκατ. ευρώ),
- στη συνέχιση και εντός του 2023 της μείωσης του συντελεστή ΦΠΑ σε υπηρεσίες μεταφοράς προσώπων, σε υπηρεσίες διάθεσης μη αλκοολούχων ποτών και ροφημάτων, στα εισιτήρια κινηματογράφων, θεατρικών παραστάσεων και συναυλιών, στα γυμναστήρια και τις σχολές χορού και στο τουριστικό πακέτο (δημοσιονομικό κόστος 246 εκατ. ευρώ) και
- στην αναστολή του ΦΠΑ για νέες οικοδομές έως το τέλος του 2024 (ετήσιο δημοσιονομικό κόστος 18 εκατ. ευρώ).

Επιπλέον:

- για την εξοικονόμηση ενέργειας επιδοτείται η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάνελ σε νοικοκυριά, επιχειρήσεις και αγροτικές εκμεταλλεύσεις (δημοσιονομικό κόστος 700 εκατ. ευρώ για το 2023) και επεκτείνεται η εφαρμογή του προγράμματος «Ανακυκλώνω/αλλάζω» (δημοσιονομικό κόστος 140 εκατ. ευρώ για το 2022),
- για την αντιμετώπιση του αυξημένου κόστους στέγασης για τους νέους εισάγεται το πρόγραμμα «Ανακαινίζω/Εξοικονομώ» και «Ανακαινίζω/Ενοικιάζω» (με δημοσιονομικό κόστος 350 εκατ. ευρώ για το 2023), με τα οποία παρέχονται επιδοτήσεις για ανακαίνιση και εξοικονόμηση ενέργειας κατοικιών, καθώς και πρόγραμμα χαμηλότοκου δανεισμού για αγορά πρώτης κατοικίας από νέους και νέα ζευγάρια έως 39 ετών,
- για την αντιμετώπιση της υπογεννητικότητας επεκτείνεται από το 2023 το επίδομα μητρότητας στον ιδιωτικό τομέα από τους 6 στους 9 μήνες με δημοσιονομικό κόστος 64 εκατ. ευρώ και

- για τη στήριξη των φοιτητών που σπουδάζουν μακριά από τον τόπο κατοικίας τους, δεδομένης της αύξησης του κόστους των μισθωμάτων κατοικίας, χορηγείται αυξημένο επίδομα στέγασης (δημοσιονομικό κόστος 26 εκατ. ευρώ για καθένα από τα έτη 2022 και 2023).

Επίσης, πρόσθετα δημοσιονομικά μέτρα αποτελούν:

- η αναμόρφωση του ειδικού μισθολογίου των ιατρών του ΕΣΥ και οι μισθολογικές παρεμβάσεις για τη στήριξη των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων (δημοσιονομικό κόστος 103 εκατ. ευρώ για το 2023) και
- η παροχή κινήτρων για την επέκταση της τουριστικής περιόδου και κατά τη χειμερινή περίοδο, κυρίως μέσω της επέκτασης του προγράμματος «Τουρισμός για Όλους» με δημοσιονομικό κόστος 31 εκατ. ευρώ για το 2022 και 20 εκατ. ευρώ για το 2023.

Πίνακας 3.30.: Λοιπές Δημοσιονομικές Παρεμβάσεις (σε εκατ. ευρώ)			
α/α	Περιγραφή	2022	2023
A.	Παρεμβάσεις στο σκέλος των εσόδων της Γενικής Κυβέρνησης	0	-2.426
1	Διατήρηση σε μόνιμη βάση της μείωσης κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες των ασφαλιστικών εισφορών των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα	0	-871
2	Κατάργηση της καταβολής ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, καθώς και στους συνταξιούχους	0	-1.241
3	Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στις υπηρεσίες μεταφοράς προσώπων και των αποσκευών τους έως τον Ιούνιο 2023	0	-147
4	Μείωση συντελεστή ΦΠΑ σε μη αλκοολούχα ποτά και σε υπηρεσίες διάθεσης μη αλκοολούχων ποτών και ροφημάτων έως τον Ιούνιο 2023	0	-86
5	Μείωση συντελεστή ΦΠΑ στα εισιτήρια κινηματογράφων, θεατρικών παραστάσεων και συναυλιών, στα γυμναστήρια και τις σχολές χορού, στο τουριστικό πακέτο έως τον Ιούνιο 2023	0	-13
6	Αναστολή ισχύος του ΦΠΑ 24% για νέες οικοδομές έως τέλος του 2024	0	-18
7	Κατάργηση ειδικής εισφοράς 1% υπέρ του Ταμείου Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων	0	-50
B.	Παρεμβάσεις στο σκέλος των δαπανών της Γενικής Κυβέρνησης	-301	-1.773
1	Μισθολογικές παρεμβάσεις για στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων	-13	-50
2	Αναμόρφωση του ειδικού μισθολογίου των Ιατρών του ΕΣΥ	0	-53
3	Επέκταση επιδόματος μητρότητας ιδιωτικού τομέα από τους 6 στους 9 μήνες από το 2023	0	-64
4	Πρόγραμμα Ανακαινίζω/Ενοικιάζω για Κενά Σπίτια	0	-50
5	Αύξηση ΚΑΠ των ΟΤΑ από το 2023	0	-128
6	Αύξηση του φοιτητικού στεγαστικού επιδόματος	-26	-26
7	Πρόγραμμα μίσθωσης ιδιωτικών ακινήτων με σκοπό να διατεθούν με πολύ χαμηλό μίσθωμα σε ευάλωτους Έλληνες δικαιούχους (Εστία 2)	-2	-7
8	Κίνητρα για επέκταση τουριστικής περιόδου	-31	-20
9	Πρόγραμμα Ανακαινίζω / Εξοικονομώ για νέους ηλικίας 18 έως 39 ετών	0	-300
10	Αύξηση δικαιούχων του προγράμματος ανακυκλώνω/αλλάζω συσκευή κατά 200.000	-140	0
11	Επιδότηση κτηνοτρόφων από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης λόγω αύξησης της τιμής των ζωοτροφών	-89	0
12	Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάνελ σε νοικοκυριά, επιχειρήσεις και αγροτικές εκμεταλλεύσεις με στόχο την μείωση του ενεργειακού κόστους	0	-700
13	Πρόγραμμα χαμηλότοκου δανεισμού για την αγορά πρώτης κατοικίας από νέους και νέα ζευγάρια έως 39 ετών	0	-375
	<i>Παρεμβάσεις δαπανών που χρηματοδοτούνται από τον τακτικό προϋπολογισμό</i>	-39	-696
	<i>Παρεμβάσεις δαπανών που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ</i>	-262	-1.077
	Συνολικό Δημοσιονομικό Κόστος των Παρεμβάσεων (A+B)	-301	-4.199
<i>Σημείωση: το θετικό πρόσημο (+) δηλώνει αύξηση εσόδου ή μείωση δαπάνης και το αρνητικό πρόσημο (-) δηλώνει μείωση εσόδου ή αύξηση δαπάνης.</i>			

3.10. Κύριες πηγές κινδύνου για τις δημοσιονομικές προβλέψεις

3.10.1. Ανάλυση ευαισθησίας

Οι δημοσιονομικές προβλέψεις του προϋπολογισμού 2023 υπόκεινται σε κινδύνους και αβεβαιότητες. Υπό τις παρούσες συνθήκες, οι σημαντικότεροι κίνδυνοι σχετίζονται με τις τρέχουσες γεωπολιτικές εξελίξεις και συγκεκριμένα με την εξέλιξη του πολέμου στην Ουκρανία και με τις επιπτώσεις του στη διεθνή οικονομική δραστηριότητα, ιδίως μέσω των τιμών της ενέργειας. Ιδίως η διαμόρφωση των διεθνών τιμών του φυσικού αερίου αποτελεί σημαντικό παράγοντα αβεβαιότητας, καθώς τυχόν αρνητικές εξελίξεις μπορεί να έχουν σημαντικό αντίκτυπο τόσο μέσω της επίπτωσής τους στο επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας όσο και μέσω της δημοσιονομικής τους επίδρασης. Ως εκ τούτου, η αβεβαιότητα παραμένει ιδιαίτερα σημαντική και συναρτάται με μία σειρά από ζητήματα, περιλαμβανομένων της διάρκειας του πολέμου, της έντασής του, του βαθμού κατά τον οποίο θα συνεχιστούν οι εισαγωγές ρωσικού φυσικού αερίου στην ΕΕ, της μείωσης της κατανάλωσης φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και των καιρικών συνθηκών οι οποίες αποτελούν προσδιοριστικό παράγοντα της συνολικής ζήτησης.

Πέραν της εξέλιξης του πολέμου και της ενεργειακής κρίσης, επιπλέον παράγοντες κινδύνου και αβεβαιότητας εντοπίζονται στην εξέλιξη της πανδημίας, καθώς και στην πολιτική νομισματικής σύσφιξης που ακολουθείται διεθνώς με σκοπό την καταπολέμηση των πληθωριστικών πιέσεων. Ως προς την πανδημία, πιθανές νέες εξάρσεις του φαινομένου διεθνώς μπορεί να οδηγήσουν σε νέες διαταραχές στις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες. Ως προς την ασκούμενη νομισματική πολιτική, υπάρχει αβεβαιότητα ως προς τον ρυθμό αύξησης των επιτοκίων, καθώς και ως προς τον βαθμό στον οποίον η αύξηση του κόστους του χρήματος θα επηρεάσει την οικονομική δραστηριότητα.

Η παρούσα ανάλυση ευαισθησίας αποσκοπεί στο να εκτιμήσει την πορεία των κύριων δημοσιονομικών μεταβλητών κάτω από διαφορετικές υποθέσεις περί του ρυθμού μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας κατά το 2023. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της ανάλυσης έχει εκτιμηθεί η επίδραση στο εκτιμώμενο δημοσιονομικό αποτέλεσμα για το 2023 από μία μείωση του ρυθμού ονομαστικής μεγέθυνσης του ΑΕΠ κατά 1,0% σε σχέση με το βασικό μακροοικονομικό σενάριο του προϋπολογισμού. Η επίπτωση αυτή έχει εκτιμηθεί μέσω των ελαστικωτήτων που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής δημοσιονομικής εποπτείας και οι οποίες περιγράφονται στην έκδοση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής “Report on Public Finances in EMU 2018”.

Η μείωση του ονομαστικού ρυθμού μεγέθυνσης κατά 1,0% σε σχέση με το βασικό μακροοικονομικό σενάριο συνεπάγεται ότι το ΑΕΠ του 2023 (σε τρέχουσες τιμές) θα διαμορφωθεί σε 222,0 δισ. ευρώ από 210,2 δισ. ευρώ το 2022, έναντι ονομαστικού ΑΕΠ ύψους 224,1 δισ. ευρώ το 2023 σύμφωνα με το βασικό σενάριο. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ανάλυσης ευαισθησίας, μία τέτοια μεταβολή του επιπέδου του ονομαστικού ΑΕΠ θα οδηγούσε σε επιδείνωση του δημοσιονομικού αποτελέσματος κατά 0,5 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σχέση με το σενάριο του προϋπολογισμού 2022.

Συγκεκριμένα, στην περίπτωση αυτή το ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης κατά ESA θα διαμορφωνόταν σε -2,5% του ΑΕΠ έναντι -2,0% του ΑΕΠ, ενώ το πρωτογενές δημοσιονομικό αποτέλεσμα κατά ESA θα διαμορφωνόταν σε +0,3% του ΑΕΠ έναντι +0,7% του ΑΕΠ. Σε απόλυτους όρους, ο μειωμένος κατά 1,0% ονομαστικός ρυθμός μεγέθυνσης θα οδηγούσε σε επιπλέον δημοσιονομική επιβάρυνση της τάξης του 1,05 δισ. ευρώ.

3.10.2. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Σύμφωνα με την Οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών, τα κράτη μέλη δημοσιεύουν σχετικές πληροφορίες για τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις των υποτομέων της Γενικής Κυβέρνησης, οι οποίες είναι πιθανό να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στους προϋπολογισμούς των φορέων Γενικής Κυβέρνησης. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις περιλαμβάνουν τις κρατικές εγγυήσεις, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη λειτουργία των δημόσιων επιχειρήσεων. Η ανωτέρω Οδηγία προβλέπει επίσης τη δημοσίευση πληροφοριών για τις συμμετοχές της Γενικής Κυβέρνησης στο κεφάλαιο ιδιωτικών και δημόσιων επιχειρήσεων για σημαντικά από οικονομικής άποψης ποσά.

Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα ενότητα παραθέτει τα νεότερα επίσημα στοιχεία της Eurostat αναφορικά με: τις υποχρεώσεις που απορρέουν από ΣΔΙΤ που καταγράφονται εκτός προϋπολογισμού (off-balance sheet) και το ύψος των μη εξυπηρετούμενων δανείων που έχουν χορηγηθεί από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Αναλυτικά στοιχεία αναφορικά με το ύψος των κρατικών εγγυήσεων και των συμμετοχών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης στο κεφάλαιο δημόσιων ή ιδιωτικών επιχειρήσεων παρατίθενται στα σχετικά κεφάλαια (4 και 5 αντίστοιχα). Τα στοιχεία σχετικά με τις ανωτέρω κατηγορίες ενδεχόμενων υποχρεώσεων παρατίθενται τόσο για το σύνολο της Γενικής Κυβέρνησης όσο και για κάθε υποτομέα αυτής ξεχωριστά, εφόσον είναι διαθέσιμα. Σημειώνεται ωστόσο αναφορικά με τις εγγυήσεις, ότι μέρος του εκτιμώμενου ανεξόφλητου εγγυημένου υπολοίπου του πίνακα 4.16., ύψους περίπου 4,2 δισ. ευρώ, δεν συγκαταλέγεται στις ενδεχόμενες υποχρεώσεις της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς πρόκειται είτε για ενδοκυβερνητικές εγγυήσεις, είτε για ποσά που δημοσιονομικά έχουν ήδη επιβαρύνει το δημοσιονομικό αποτέλεσμα προηγούμενων ετών (Πίνακας 3.31.). Αντίθετα, σε περίπου 1,8 δισ. ευρώ εκτιμώνται οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις από εγγυήσεις που έχουν δοθεί μέσω της ΕΑΤ.

Πίνακας 3.31.: Υποχρεώσεις που απορρέουν από Συμπράξεις Δημοσίου-Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) που καταγράφονται εκτός προϋπολογισμού (off-balance sheet) (σε εκατ. ευρώ)			
	2018	2019	2020
Γενική Κυβέρνηση	270,2	267,83	270,3
Κεντρική Κυβέρνηση	270,2	267,83	270,3
Τοπική Αυτοδιοίκηση	0	0	0
Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης	0	0	0
ως % του ΑΕΠ			
Γενική Κυβέρνηση	0,15	0,15	0,16
Κεντρική Κυβέρνηση	0,15	0,15	0,16
Τοπική Αυτοδιοίκηση	0	0	0
Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης	0	0	0

Τα στοιχεία για τις υποχρεώσεις που απορρέουν από εκτός προϋπολογισμού ΣΔΙΤ είναι εκφρασμένα σε όρους προσαρμοσμένης αξίας κεφαλαίου (adjusted capital value), η οποία λαμβάνει υπ' όψιν την απόσβεση των κεφαλαιουχικών αγαθών και αντανakλά την παρούσα αξία τους κατά την εκάστοτε χρονική στιγμή. Ως εκ τούτου, αντανakλά και τη δυνητική επίδραση στο δημόσιο χρέος σε περίπτωση μετατροπής της ενδεχόμενης υποχρέωσης σε πραγματική.

Τα στοιχεία για το ύψος των μη εξυπηρετούμενων δανείων που έχουν χορηγηθεί από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης παρουσιάζονται στη συνέχεια (Πίνακας 3.32.).

Πίνακας 3.32.: Μη εξυπηρετούμενα δάνεια χορηγηθέντα από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης (σε εκατ. ευρώ)			
	2018	2019	2020
Γενική Κυβέρνηση	471	528	512
Κεντρική Κυβέρνηση	471	528	512
Τοπική Αυτοδιοίκηση	0	0	0
Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης	0	0	0
ως % του ΑΕΠ			
Γενική Κυβέρνηση	0,26	0,29	0,31
Κεντρική Κυβέρνηση	0,26	0,29	0,31
Τοπική Αυτοδιοίκηση	0	0	0
Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης	0	0	0

Πηγή: Eurostat

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ - ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

4.1. Δημόσιο χρέος

Οι πολεμικές επιχειρήσεις στην Ουκρανία σε συνδυασμό με την εκτόξευση του ενεργειακού κόστους παγκοσμίως, δημιούργησαν ένα περιβάλλον έντονων πληθωριστικών πιέσεων με συνεχείς αναταράξεις στις διεθνείς αγορές. Η χρηματοδότηση της Ελλάδας μέσω των κεφαλαιαγορών ήταν περιορισμένη το 2022, κυρίως λόγω των χαμηλών χρηματοδοτικών αναγκών και της διατήρησης των συνολικών ταμειακών διαθεσίμων του ΕΔ στα υψηλά επίπεδα των προηγούμενων ετών. Οι εκδόσεις που πραγματοποιήθηκαν μέσω κοινοπραξίας είχαν σημαντικό ποσοστό υπερκάλυψης του βιβλίου προσφορών τους και συνέχισαν να διατίθενται κατά προτεραιότητα σε τελικούς επενδυτές, ενώ στη δευτερογενή αγορά η διαπραγμάτευση των ελληνικών ομολόγων διενεργείται πλέον σε αυξημένα επίπεδα αποδόσεων σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Θετικό αντίκτυπο στις διεθνείς αγορές είχε η τελευταία πρόωρη αποπληρωμή του συνολικού υπολοίπου του δανείου του ΔΝΤ στις αρχές Απριλίου του 2022, ύψους 1.186,7 εκατ. ευρώ, ενώ σχεδιάζεται να ακολουθήσει η πρόωρη αποπληρωμή μέρους των ευρωπαϊκών δανείων του Greek Loan Facility (GLF), ύψους 2.645 εκατ. ευρώ, η οποία αναμένεται να έχει πραγματοποιηθεί έως το τέλος του τρέχοντος έτους, αφού θα έχουν προηγουμένως ολοκληρωθεί οι απαραίτητες νομικές διαδικασίες των κρατών-μελών της Ευρωζώνης.

Το αξιόχρεο του ΕΔ, παρά το δύσκολο διεθνές περιβάλλον, αναβαθμίστηκε εκ νέου το 2022 από τους οίκους αξιολόγησης Standard & Poor's, DBRS και R&I οι οποίοι αξιολογούν πλέον την ελληνική οικονομία μία μόλις θέση πριν την επενδυτική βαθμίδα (BBB-), η επίτευξη της οποίας θα αποτελέσει ένα σημαντικό μήνυμα εμπιστοσύνης προς τους διεθνείς επενδυτές για την τοποθέτησή τους σε ελληνικά ομόλογα.

Ειδικότερα, οι χρηματοδοτικές ανάγκες του ΕΔ κατά τη διάρκεια του 2022 καλύφθηκαν καταρχήν από κοινοπρακτικές εκδόσεις και επανεκδόσεις ομολόγων σταθερού επιτοκίου δεκαετούς και επταετούς διάρκειας συνολικής ονομαστικής αξίας 4.500 εκατ. ευρώ, από κοινοπρακτική έκδοση πενταετούς ομολόγου κυμαινόμενου επιτοκίου ύψους 1.000 εκατ. ευρώ, από επανεκδόσεις μακροπρόθεσμων ομολόγων μέσω δημοπρασίας συνολικής ονομαστικής αξίας 1.400 εκατ. ευρώ, από εκταμίευση δόσης ύψους 1.845,5 εκατ. ευρώ στο πλαίσιο της δανειακής σύμβασης με την ΕΕ για τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Σταθερότητας, καθώς επίσης και από αναχρηματοδότηση βραχυπρόθεσμου χρέους. Ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός του ΕΔ πραγματοποιήθηκε μέσω εκδόσεων εντόκων γραμματίων τρίμηνης, εξαμήνης και ετήσιας διάρκειας, καθώς επίσης και μέσω πράξεων διαχείρισης ταμειακής ρευστότητας υπό τη μορφή repo agreements, τις οποίες συνάπτει ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ) για την αξιοποίηση των διαθεσίμων, κυρίως, των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.

Στις 30/9/2022 το σύνολο των δανείων που έχουν χορηγηθεί από τον Μηχανισμό Στήριξης ανήλθε σε 238.877,1 εκατ. ευρώ, τα οποία, μετά την πλήρη εξόφληση του ΔΝΤ, συνίστανται αποκλειστικά σε ευρωπαϊκά δάνεια των κρατών - μελών της Ευρωζώνης.

4.1.1. Σύνθεση δημοσίου χρέους

4.1.1.1. Χρέος Κεντρικής Διοίκησης και Γενικής Κυβέρνησης

Το χρέος της Κεντρικής Διοίκησης εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στα 392.300 εκατ. ευρώ ή 186,7% ως ποσοστό του ΑΕΠ στο τέλος του 2022, έναντι 388.337 εκατ. ευρώ ή 213,8% ως ποσοστό του ΑΕΠ το 2021, παρουσιάζοντας μείωση κατά 27,1 ποσοστιαίες μονάδες έναντι του 2021.

Το 2023 το ύψος του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης προβλέπεται ότι θα διαμορφωθεί στα 395.030 εκατ. ευρώ ή 176,2% ως ποσοστό του ΑΕΠ, παρουσιάζοντας μείωση κατά 10,5 ποσοστιαίες μονάδες έναντι του 2022 (Πίνακας 4.1).

Το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στα 355.000 εκατ. ευρώ ή 168,9% ως ποσοστό του ΑΕΠ στο τέλος του 2022, έναντι 353.434 εκατ. ευρώ ή 194,5% ως ποσοστό του ΑΕΠ το 2021, παρουσιάζοντας μείωση κατά 25,6 ποσοστιαίες μονάδες έναντι του 2021. Το 2023 το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης προβλέπεται ότι θα διαμορφωθεί στα 357.000 εκατ. ευρώ (Πίνακας 4.2) ή 159,3% ως ποσοστό του ΑΕΠ, παρουσιάζοντας μείωση κατά 9,6 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ έναντι του 2022 (Πίνακας 4.3).

Πίνακας 4.1.: Σύνθεση χρέους Κεντρικής Διοίκησης (σε εκατ. ευρώ)				
	2020	2021	2022*	2023**
A. Ομόλογα	66.880	80.794	85.940	89.460
Ομόλογα στην αγορά εσωτερικού	65.169	79.035	84.090	87.610
Ομόλογα στις αγορές εξωτερικού	1.711	1.759	1.850	1.850
B. Βραχυπρόθεσμοι Τίτλοι	11.801	11.800	11.800	11.800
Έντοκα Γραμμάτια	11.801	11.800	11.800	11.800
Γ. Δάνεια	259.969	258.786	255.560	254.770
Δάνεια Τραπεζής Ελλάδος	1.438	967	497	0
Λοιπά Δάνεια Εσωτερικού	200	184	170	160
Ειδικά και Διακρατικά Δάνεια	7.953	7.979	7.643	7.263
Δάνεια Μηχανισμού Στήριξης	248.260	242.620	235.565	233.827
Λοιπά Δάνεια Εξωτερικού	2.118	7.036	11.685	13.520
Δ. Βραχυπρόθεσμα δάνεια	35.356	36.957	39.000	39.000
Πώληση τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς (repos)	35.356	36.957	39.000	39.000
E. Σύνολο χρέους Κεντρικής Διοίκησης (A+B+Γ+Δ)	374.006	388.337	392.300	395.030
(ως % του ΑΕΠ)	226,2%	213,8%	186,7%	176,2%
ΑΕΠ	165.326	181.675	210.170	224.134

* Εκτιμήσεις ** Προβλέψεις
Πηγή: ΟΔΔΗΧ

Πίνακας 4.2.: Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (σε εκατ. ευρώ)				
	2020	2021	2022*	2023**
A. Χρέος Κεντρικής Διοίκησης	374.006	388.337	392.300	395.030
B. Χρέος ΝΠ, κέρματα κ.λπ. μείον επενδύσεις σε τίτλους ΕΔ	-13.780	-14.715	-16.100	-16.100
Γ. Χρέος Κεντρικής Κυβέρνησης κατά ESA (A+B)	360.226	373.622	376.200	378.930
Δ. Χρέος ΟΤΑ, ΟΚΑ μείον ενδοκυβερνητικό χρέος	-19.073	-20.188	-21.200	-21.930
Ε. Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (Γ+Δ)	341.153	353.434	355.000	357.000
(ως % του ΑΕΠ)	206,4%	194,5%	168,9%	159,3%
ΑΕΠ	165.326	181.675	210.170	224.134

* Εκτιμήσεις ** Προβλέψεις
Πηγή: ΟΔΔΗΧ

Πίνακας 4.3.: Εξέλιξη δημόσιου χρέους Γενικής Κυβέρνησης (σε εκατ. ευρώ)			
	2022*	2023**	Διαφορά 2023-2022
	(1)	(2)	(3)=(2)-(1)
Ταμειακό αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης	10.010	4.453	-5.557
<i>Αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης κατά ESA</i>	<i>8.534</i>	<i>4.463</i>	<i>-4.071</i>
<i>Εθνικολογιστικές προσαρμογές Γενικής Κυβέρνησης</i>	<i>1.476</i>	<i>-10</i>	<i>-1.486</i>
Χρηματοοικονομικά παράγωγα	1.009	-300	-1309
Αυξήσεις ΜΚ εταιρειών, συμμετοχή στην ΕΤΕπ, κ.λπ.	601	1.058	457
Χορηγήσεις δανείων σε επιχειρήσεις από πόρους ΤΑΑ	1410	3.394	1.984
Μεταβολή διαθεσίμων και ενδοκυβερνητικού χρέους	-10.500	-5.800	4700
Πώληση μετοχών κ.λπ.	-615	-454	161
Προσαρμογές στο άρτιο, λοιπές προσαρμογές	-349	-351	-2
Μεταβολή από προηγούμενο έτος	1.566	2.000	434
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης	355.000	357.000	2.000
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης ως % του ΑΕΠ	168,9%	159,3%	-9,6%
ΑΕΠ	210.170	224.134	

* Εκτιμήσεις ** Προβλέψεις
Πηγή: ΟΔΔΗΧ

4.1.1.2. Δομή και χαρακτηριστικά του χρέους Κεντρικής Διοίκησης

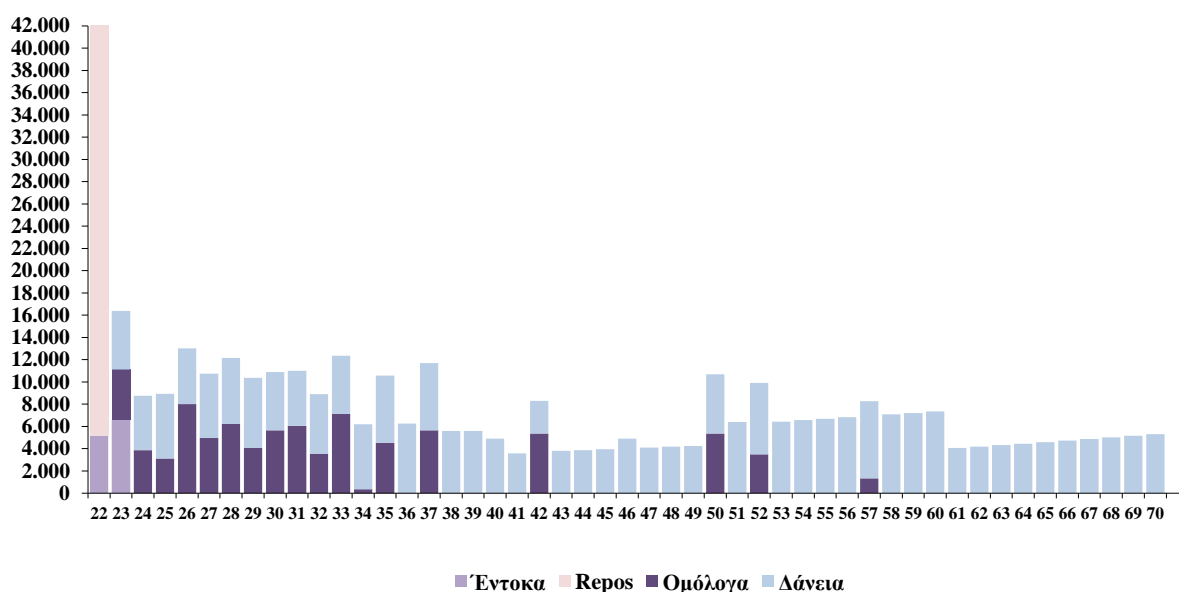
Ο χρονικός ορίζοντας των λήξεων του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης, στις 30/9/2022, εκτείνεται μέχρι το έτος 2070 (Πίνακας 4.4., Διάγραμμα 4.1.). Η περαιτέρω δανειοδότηση του ΕΔ μέσω των αγορών τα επόμενα έτη αναμένεται να αντικαταστήσει σταδιακά τα δάνεια με ομόλογα.

Πίνακας 4.4.: Χρονοδιάγραμμα λήξης χρέους της Κεντρικής Διοίκησης την 30/9/2022 (σε εκατ. ευρώ)

Έτος	Έντοκα γραμμάτια	Συμφωνίες Επαναγοράς (Repos)	Ομόλογα	Δάνεια από ΔΑΝΤ	Δάνεια από χώρες ΕΕ (GLF)	Δάνεια από EFSF & ESM	Δάνεια από EIB & CEDB	Δάνεια από ΤΤΕ	Λοιπά δάνεια	Σύνολο	% απόσβεσης
2022	5.200,0	40.792,2	1.307,2	0,0	661,3	0,0	81,2	2,3	2,4	48.046,5	12,2%
2023	6.600,0		4.523,7	0,0	2.645,0	1.738,0	380,2	496,1	11,1	16.394,0	4,17%
2024	0,0		3.862,8	0,0	2.645,0	1.738,0	391,1	0,0	122,2	8.759,0	2,23%
2025	0,0		3.117,5	0,0	2.645,0	1.738,0	406,4	0,0	1.016,1	8.922,9	2,27%
2026	0,0		8.004,5	0,0	2.645,0	1.738,0	624,8	0,0	16,1	13.028,4	3,31%
2027	0,0		4.973,7	0,0	2.645,0	1.738,0	1.371,3	0,0	16,1	10.744,1	2,73%
2028	0,0		6.216,6	0,0	2.645,0	1.832,2	717,4	0,0	744,1	12.155,3	3,09%
2029	0,0		4.070,4	0,0	2.645,0	1.832,2	173,3	0,0	1.653,1	10.374,0	2,64%
2030	0,0		5.663,4	0,0	2.645,0	1.832,2	734,7	0,0	16,1	10.891,4	2,77%
2031	0,0		6.046,2	0,0	2.645,0	1.832,2	475,9	0,0	16,1	11.015,4	2,80%
2032	0,0		3.546,2	0,0	2.645,0	1.832,2	770,9	0,0	98,8	8.893,1	2,26%
2033	0,0		7.113,4	0,0	2.645,0	1.832,2	585,7	0,0	184,6	12.361,0	3,14%
2034	0,0		356,4	0,0	2.645,0	2.917,0	95,9	0,0	183,8	6.198,1	1,58%
2035	0,0		4.543,8	0,0	2.645,0	2.975,9	223,5	0,0	175,0	10.563,2	2,69%
2036	0,0		44,2	0,0	2.645,0	2.993,3	395,3	0,0	175,0	6.252,8	1,59%
2037	0,0		5.654,5	0,0	2.645,0	3.010,7	216,1	0,0	175,0	11.701,3	2,97%
2038	0,0		46,3	0,0	2.645,0	2.707,4	9,6	0,0	175,0	5.583,2	1,42%
2039	0,0		45,6	0,0	2.645,0	2.724,8	9,6	0,0	175,0	5.599,9	1,42%
2040	0,0		50,2	0,0	1.938,8	2.742,2	9,6	0,0	175,0	4.915,7	1,25%
2041	0,0		50,8	0,0	571,3	2.763,1	9,6	0,0	175,0	3.569,7	0,91%
2042	0,0		5.353,7	0,0	0,0	2.783,9	0,3	0,0	175,0	8.312,9	2,11%
2043	0,0		0,0	0,0	0,0	3.624,6	0,3	0,0	175,0	3.799,9	0,97%
2044	0,0		0,0	0,0	0,0	3.695,9	0,3	0,0	175,0	3.871,3	0,98%
2045	0,0		0,0	0,0	0,0	3.768,8	0,3	0,0	175,0	3.944,1	1,00%
2046	0,0		0,0	0,0	0,0	3.843,2	0,3	0,0	1.075,0	4.918,5	1,25%
2047	0,0		0,0	0,0	0,0	3.919,2	0,3	0,0	175,0	4.094,5	1,04%
2048	0,0		0,0	0,0	0,0	3.996,8	0,1	0,0	175,0	4.171,9	1,06%
2049	0,0		0,0	0,0	0,0	4.076,2	0,0	0,0	175,0	4.251,2	1,08%
2050	0,0		5.364,3	0,0	0,0	4.160,7	0,0	0,0	1.175,0	10.700,0	2,72%
2051	0,0		0,0	0,0	0,0	6.216,6	0,0	0,0	175,0	6.391,6	1,62%
2052	0,0		3.500,0	0,0	0,0	6.333,5	0,0	0,0	92,3	9.925,8	2,52%
2053	0,0		0,0	0,0	0,0	6.443,1	0,0	0,0	0,0	6.443,1	1,64%
2054	0,0		0,0	0,0	0,0	6.565,6	0,0	0,0	0,0	6.565,6	1,67%
2055	0,0		0,0	0,0	0,0	6.690,7	0,0	0,0	0,0	6.690,7	1,70%
2056	0,0		0,0	0,0	0,0	6.819,0	0,0	0,0	0,0	6.819,0	1,73%
2057	0,0		1.334,9	0,0	0,0	6.950,3	0,0	0,0	0,0	8.285,1	2,11%
2058	0,0		0,0	0,0	0,0	7.084,7	0,0	0,0	0,0	7.084,7	1,80%
2059	0,0		0,0	0,0	0,0	7.214,8	0,0	0,0	0,0	7.214,8	1,83%
2060	0,0		0,0	0,0	0,0	7.360,4	0,0	0,0	0,0	7.360,4	1,87%
2061	0,0		0,0	0,0	0,0	4.071,5	0,0	0,0	0,0	4.071,5	1,04%
2062	0,0		0,0	0,0	0,0	4.193,7	0,0	0,0	0,0	4.193,7	1,07%
2063	0,0		0,0	0,0	0,0	4.319,5	0,0	0,0	0,0	4.319,5	1,10%
2064	0,0		0,0	0,0	0,0	4.449,1	0,0	0,0	0,0	4.449,1	1,13%
2065	0,0		0,0	0,0	0,0	4.582,5	0,0	0,0	0,0	4.582,5	1,17%
2066	0,0		0,0	0,0	0,0	4.720,0	0,0	0,0	0,0	4.720,0	1,20%
2067	0,0		0,0	0,0	0,0	4.861,6	0,0	0,0	0,0	4.861,6	1,24%
2068	0,0		0,0	0,0	0,0	5.007,4	0,0	0,0	0,0	5.007,4	1,27%
2069	0,0		0,0	0,0	0,0	5.157,7	0,0	0,0	0,0	5.157,7	1,31%
2070	0,0		0,0	0,0	0,0	5.312,4	0,0	0,0	0,0	5.312,4	1,35%
Σύνολο	11.800,0	40.792,2	84.790,3	0,0	48.136,3	190.740,8	7.683,9	498,3	9.047,6	393.489,4	100,00%

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

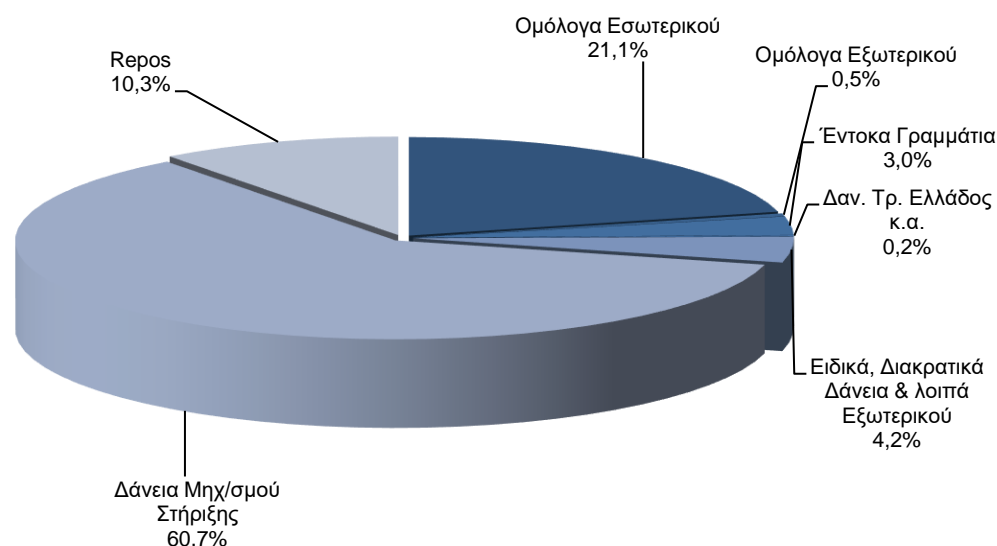
Διάγραμμα 4.1.: Χρονοδιάγραμμα λήξης χρέους της Κεντρικής Διοίκησης την 30/9/2022
(σε εκατ. ευρώ)

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

Στις 30/09/2022 το ύψος των Ομολόγων Εσωτερικού του Ελληνικού Δημοσίου αντιπροσώπευε το 21,1% του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης (έναντι 91% το 2009) ενώ τα δάνεια τα οποία ελήφθησαν από τον Μηχανισμό Στήριξης αντιπροσώπευαν το 60,7% του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης (Διάγραμμα 4.2.).

Διάγραμμα 4.2.: Σύνθεση χρέους Κεντρικής Διοίκησης την 30/9/2022

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

Η μέση υπολειπόμενη φυσική διάρκεια του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης ήταν 6,3 έτη το 2011, ενώ στις 30/9/2022 έχει σχεδόν τριπλασιαστεί και διαμορφώνεται στα 18,01 έτη (Πίνακας 4.5.).

Πίνακας 4.5.: Μέση υπολειπόμενη φυσική διάρκεια χρέους Κεντρικής Διοίκησης			
Ημερομηνία	Μέση Διάρκεια σε έτη Διαπραγματεύσιμο χρέος πάνω από 1 έτος		Συνολικό χρέος
31/12/2011	7,30		6,30
31/12/2012	9,43		15,29
31/12/2013	9,67		16,02
31/12/2014	10,48		16,16
31/12/2015	10,58		16,76
31/12/2016	10,13		16,60
31/12/2017	10,68		18,32
31/12/2018	9,87		18,17
31/12/2019	9,80		20,53
31/12/2020	10,74		19,43
31/12/2021	10,83		18,65
30/9/2022	10,33		18,01

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

Στις 30/09/2022, ποσοστό 73,5% του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης είχε υπολειπόμενη φυσική διάρκεια μεγαλύτερη των πέντε ετών, λόγω της επιμήκυνσης των δανείων του Μηχανισμού Στήριξης της έκδοσης νέων ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου στο πλαίσιο της ανταλλαγής ομολόγων (PSI) και των πρόσφατων εκδόσεων μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων τίτλων (Πίνακας 4.6.).

Πίνακας 4.6.: Χρέος Κεντρικής Διοίκησης ως προς την υπολειπόμενη φυσική διάρκεια (%)	
Διάρκεια	30/9/2022
Βραχυπρόθεσμο (μέχρι 1 έτος)	16,2%
Μεσοπρόθεσμο (1 έως 5 έτη)	10,3%
Μακροπρόθεσμο (άνω των 5 ετών)	73,5%
Σύνολο	100,0%

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

4.1.2. Δαπάνες εξυπηρέτησης χρέους Κεντρικής Διοίκησης

Οι δαπάνες εξυπηρέτησης του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης το 2022 εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν σε 18.292 εκατ. ευρώ, έναντι 21.674 εκατ. ευρώ το έτος 2021 (Πίνακας 4.7.).

Πίνακας 4.7.: Δαπάνες εξυπηρέτησης χρέους Κεντρικής Διοίκησης (σε εκατ. ευρώ)									
Έτος	Χρεολύσια			Τόκοι			Παράλληλες δαπάνες (3)	Τόκοι και παραλ. Δαπάνες (2+3)	Γενικό σύνολο (1+2+3)
	Συναλ.	Εθν. νομ.	Σύνολο (1)	Συναλ.	Εθν. νομ.	Σύνολο (2)			
2001	2.566	9.052	11.618	719	8.570	9.289	39	9.328	20.946
2002	2.397	17.883	20.280	391	8.144	8.535	59	8.594	28.874
2003	1.204	19.559	20.763	180	9.028	9.208	70	9.278	30.041
2004	667	17.777	18.444	85	9.198	9.283	72	9.355	27.799
2005	751	19.628	20.379	108	9.508	9.616	71	9.687	30.066
2006	65	16.524	16.589	92	9.349	9.441	56	9.497	26.086
2007	43	22.152	22.195	74	9.583	9.657	71	9.728	31.923
2008	424	25.822	26.246	82	11.052	11.134	72	11.206	37.452
2009	375	28.760	29.135	39	12.145	12.184	141	12.325	41.460
2010	159	19.390	19.549	104	12.873	12.977	246	13.223	32.772
2011	-129	28.976	28.847	372	15.758	16.130	218	16.348	45.195
2012	-1.353	25.261	23.908	603	11.530	12.133	631	12.764	36.672
2013	2.110	10.647	12.757	848	5.173	6.021	150	6.171	18.928
2014	2.367	22.453	24.820	955	4.573	5.528	82	5.610	30.430
2015	3.242	23.981	27.223	760	5.040	5.800	178	5.978	33.201
2016	1.159	6.401	7.560	426	5.162	5.588	55	5.643	13.203
2017	790	94.575	95.365	370	5.838	6.208	69	6.277	101.642
2018	1.325	6.264	7.589	342	5.212	5.554	139	5.693	13.282
2019	3.816	14.113	17.929	277	5.724	6.001	35	6.036	23.965
2020	-521	12.087	11.566	75	6.201	6.276	48	6.324	17.890
2021	3.145	12.502	15.647	33	5.934	5.967	60	6.027	21.674
2022*	1.774	10.508	12.282	17	5.963	5.980	30	6.010	18.292

* Εκτιμήσεις

- Σημειώσεις:
- α) Από το 2008 και εξής περιλαμβάνονται και οι δαπάνες προσαρμογών ESA 95.
 - β) Δεν περιλαμβάνονται εξοφλήσεις βραχυπρόθεσμου χρέους (έντοκα γραμμάτια ιδιωτικού τομέα, βραχυπρόθεσμοι τίτλοι εξωτερικού, ταμειακές διευκολύνσεις και γeros), οι οποίες εμφανίζονται στον πίνακα 4.8.
 - γ) Από το 2012 στις παράλληλες δαπάνες περιλαμβάνονται και προμήθειες εκταμίευσης δανείων από το ΕΤΧΣ και ΕΜΣ
 - δ) Οι δαπάνες είναι μετά SWAP.
 - ε) Η αύξηση των χρεολυσίων το 2017 οφείλεται στην εφαρμογή των βραχυπρόθεσμων μέτρων και στις ανταλλαγές ομολόγων.

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

Οι δαπάνες για εξόφληση βραχυπρόθεσμων τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, οι οποίες από το 2014 περιλαμβάνουν έντοκα γραμμάτια ιδιωτικού τομέα και γeros, εκτιμάται ότι το 2022 θα διαμορφωθούν σε 1.123.400 εκατ. ευρώ, έναντι 1.102.588 εκατ. ευρώ το 2021, ενώ το ανεξόφλητο υπόλοιπο αυτών το 2022 εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί σε 50.800 εκατ. ευρώ. Τα βραχυπρόθεσμα χρηματοοικονομικά εργαλεία δανεισμού υπόκεινται στη διαδικασία συνεχούς αναχρηματοδότησης (rollover) κατά τη διάρκεια ενός έτους και αυτό σημαίνει ότι η ορθή αποτύπωση της πραγματικής εικόνας του νέου καθαρού δανεισμού είναι εφικτή μετά τον συμψηφισμό των λογαριασμών ταξινόμησης εξόδων και εσόδων. Ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός διαμορφώνεται σύμφωνα με τις ταμειακές ανάγκες που προκύπτουν στη διάρκεια του έτους, ανανεώνεται και αναχρηματοδοτείται πολλές φορές μέσα στο έτος, ιδιαίτερα τα γeros και ως εκ τούτου τόσο τα πιστωτικά έσοδα όσο και τα χρεολύσια (έξοδα)

εμφανίζονται αυξημένα, χωρίς όμως να αντικατοπτρίζουν ουσιαστική μεταβολή στο ύψος του χρέους (Πίνακας 4.8).

Πίνακας 4.8.: Καθαρή επίπτωση του βραχυπρόθεσμου δανεισμού (ΕΓΕΔ και Repos) στο χρέος (σε εκατ. ευρώ)					
Έτος	Εκδόσεις	Εξοφλήσεις	Διαφορά (εκδόσεις - εξοφλήσεις)	Ανεξόφλητο Υπόλοιπο 31- Δεκ.	
2014	137.272	129.107	8.165	23.017	
2015	742.244	740.428	1.816	24.833	
2016	532.682	531.263	1.419	26.252	
2017	570.620	566.998	3.622	29.874	
2018	817.199	807.272	9.927	39.801	
2019	1.089.619	1.087.904	1.715	41.516	
2020	1.285.099	1.279.458	5.641	47.157	
2021	1.104.187	1.102.588	1.599	48.756	
2022*	1.125.444	1.123.400	2.044	50.800	

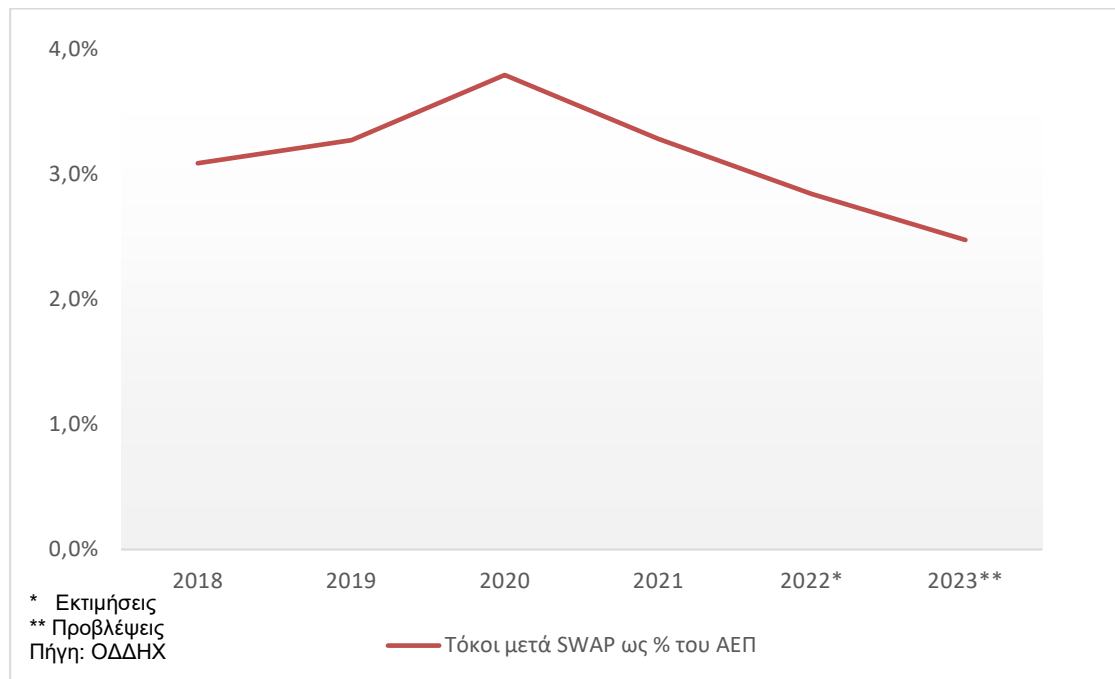
* Εκτιμήσεις
Πηγή: ΟΔΔΗΧ

Όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 4.9) οι δαπάνες για τόκους μετά swap του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης διαμορφώνονται κοντά στα επίπεδα των 5.500-6.200 εκατ. ευρώ, ενώ το ύψος των δαπανών για τόκους διαμορφώνεται γύρω στο 2,5%-3,8% ως ποσοστό του ΑΕΠ. Οι μειωμένες δαπάνες τόκων τα τελευταία χρόνια οφείλονται στη μείωση του ύψους του δημόσιου χρέους μετά την ανταλλαγή των ομολόγων (PSI) του Μαρτίου 2012 και την επαναγορά του Δεκεμβρίου 2012, τη μείωση των επιτοκίων των δανείων του μηχανισμού στήριξης και την αναβολή καταβολής τόκων για τα δάνεια που χορηγήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, στην πτώση των επιτοκίων του ευρώ και τις συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίων. Τέλος, οι διαχρονικές διαφορές στο ύψος ετήσιων δαπανών τόκων προ και μετά swap (Πίνακας 4.9. και Διάγραμμα 4.3.) οφείλονται κυρίως i) σε υφιστάμενες διαχειριστικές πράξεις αντιστάθμισης επιτοκιακού κινδύνου που προέρχονται από την προ-PSI εποχή και των οποίων οι υποκείμενες υποχρεώσεις δεν υφίστανται πλέον λόγω της αναδιάρθρωσης χρέους που έλαβε χώρα το 2012, ii) σε προκαταβολές τόκων που το ΕΔ κατέβαλε από το έτος 2018 και μετά, στο πλαίσιο του αντίστοιχου διαχειριστικού προγράμματος, οι οποίες έλαβαν χώρα προκειμένου να γίνει βέλτιστη διαχείριση των ταμειακών διαθεσίμων του ΕΔ, διαχρονική εξομάλυνση των ετήσιων χρηματοδοτικών αναγκών του και περαιτέρω μείωση του κινδύνου αναχρηματοδότησης και iii) στη ραγδαία μείωση των επιτοκίων του ευρώ μετά το πρώτο τρίμηνο του 2020, εξαιτίας της πανδημίας του Covid-19 και της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης.

Πίνακας 4.9.: Ύψος δαπανών για τόκους χρέους Κεντρικής Διοίκησης (ποσά σε εκατ. ευρώ)						
	2018	2019	2020	2021	2022*	2023**
Τόκοι προ Swap	4.671	5.185	4.588	4.504	4.850	5.850
Τόκοι μετά Swap	5.554	6.001	6.276	5.967	5.980	5.550
Τόκοι μετά Swap ως % του ΑΕΠ	3,1%	3,3%	3,8%	3,3%	2,8%	2,5%
* Εκτιμήσεις						
** Προβλέψεις						

Σημείωση: Οι τόκοι προ SWAP υπολογίζονται συμφηφιστικά και αφορούν τις πληρωμές τόκων μείον τις εισπράξεις από επανεκδόσεις ομολόγων, αρνητικά επιτόκια κ.λπ.

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

Διάγραμμα 4.3.: Δαπάνες για τόκους χρέους Κεντρικής Διοίκησης (ποσό σε εκατ. ευρώ)

4.1.3. Η ενοποιημένη αγορά ευρωομολόγων

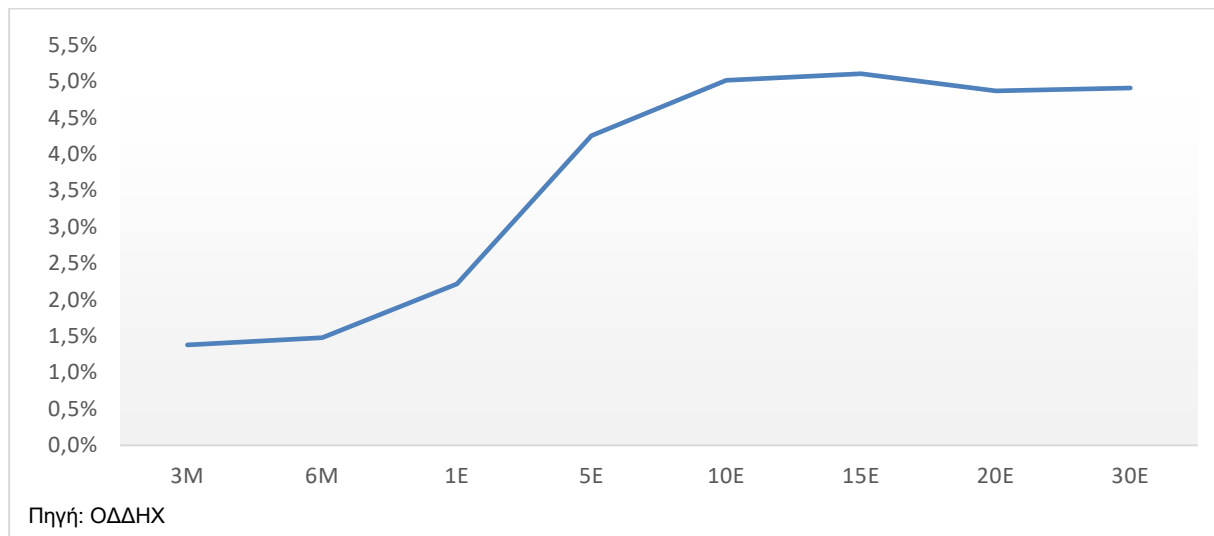
Το έκτακτο, λόγω της πανδημίας, πρόγραμμα αγοράς κρατικών χρεογράφων (“Pandemic Emergency Purchase Programme” –PEPP) ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο του 2022, ωστόσο η ΕΚΤ θα επανεπενδύει τα ποσά κεφαλαίου από την εξόφληση τίτλων που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο του PEPP κατά τη λήξη τους τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2024, ενώ παρατάθηκε για το ίδιο χρονικό διάστημα το καθεστώς επιλεξιμότητας των ελληνικών ομολόγων, έτσι ώστε να γίνονται αποδεκτά ως εγγύηση για τις πράξεις χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος.

Η συνολική συμμετοχή των ελληνικών ομολόγων στο έκτακτο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ εκτιμάται σε περίπου 39 δισ. ευρώ, γεγονός που καθιστά αναγκαία την κατά το δυνατόν συχνότερη έκδοση νέων τίτλων από το ΕΔ, προκειμένου να διασφαλίζεται η επάρκειά τους για διαπραγμάτευση στη δευτερογενή αγορά. Λόγω των δυσμενών διεθνών εξελίξεων, οι αποδόσεις των κρατικών τίτλων όλων των χωρών της Ευρωζώνης παρουσίασαν απότομη άνοδο, ιδιαίτερα, κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2022 και διαπραγματεύονται πλέον με θετικές αποδόσεις για όλες τις διάρκειες εκδόσεων των ομολόγων.

4.1.4. Αγορά τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου

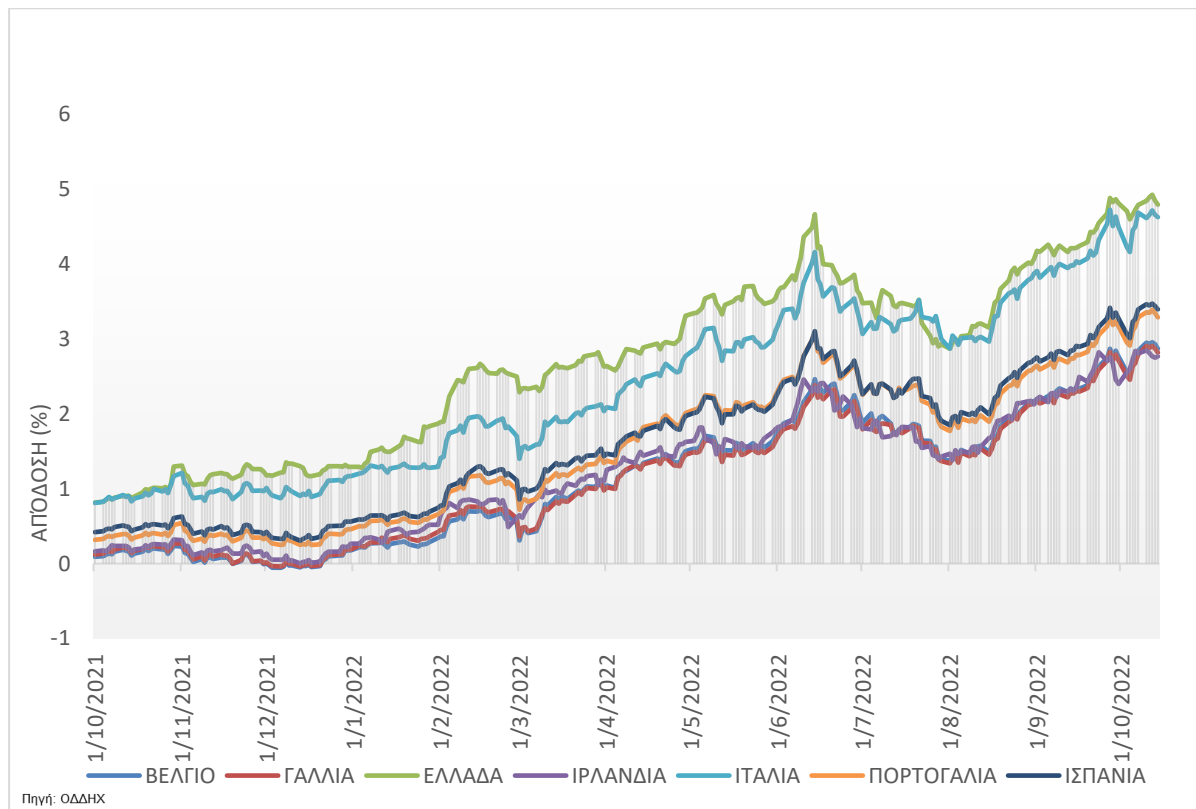
Το βραχυχρόνιο κόστος δανεισμού του ΕΔ, όπως αποτυπώνεται στις δημοπρασίες εντόκων γραμματίων 13, 26 και 52 εβδομάδων, αυξήθηκε σταδιακά από τον Φεβρουάριο του 2022, ενώ από τον Ιούνιο και μετά τα επιτόκια των εντόκων έχουν πλέον θετικό πρόσημο για όλες τις διάρκειες των εκδόσεων. Στις πρόσφατες δημοπρασίες του Σεπτεμβρίου και του Οκτωβρίου του 2022 τα επιτόκια διαμορφώθηκαν σε 1,35% για τα τρίμηνα, 1,95% για τα εξάμηνα και 1,97% για τα ετήσια έντοκα γραμμάτια.

Η καμπύλη αποδόσεων τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου έχει θετική κλίση (steepening curve) για βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες διάρκειες έως 15 έτη, ενώ για μακροπρόθεσμες διάρκειες άνω των 15 ετών είναι σχεδόν επίπεδη (Διάγραμμα 4. 4.).

Διάγραμμα 4.4.: Καμπύλη αποδόσεων τίτλων Ελληνικού Δημοσίου

Η διαφορά απόδοσης (yield spread) μεταξύ του δεκαετούς ελληνικού και του αντίστοιχου γερμανικού ομολόγου αναφοράς κινήθηκε ανοδικά συγκριτικά με το προηγούμενο έτος και διαμορφώθηκε κατά μέσο όρο στα επίπεδα των 220 μονάδων βάσης κατά τη διάρκεια του 2022. Στο τέλος Οκτωβρίου η διαφορά απόδοσης διαμορφώνεται στα επίπεδα των 245 μονάδων βάσης, με την τρέχουσα απόδοση του δεκαετούς ομολόγου να διαμορφώνεται γύρω στο 4,62%.

Κατά τη διάρκεια του 2022 οι αποδόσεις των 10-ετών κρατικών τίτλων των υπόλοιπων χωρών της Ευρωζώνης παρουσίασαν μεγάλη άνοδο μετά τον Φεβρουάριο και, παρά τις διακυμάνσεις τους, φαίνεται πως δεν έχει ανακοπεί η αυξητική τους τάση (Διάγραμμα 4.5.).

Διάγραμμα 4.5.: Αποδόσεις 10ετών κρατικών τίτλων (ημερήσια στοιχεία-αποδόσεις)

4.1.4.1. Πρωτογενής αγορά τίτλων

Το ΕΔ πραγματοποίησε τον Ιανουάριο του 2022 κοινοπρακτική έκδοση δεκαετούς ομολόγου ονομαστικής αξίας 3.000 εκατ. ευρώ με σταθερό επιτόκιο 1,75% και ακολούθησε τον Μάιο του 2022 κοινοπρακτική επανέκδοση επταετούς ομολόγου, λήξεως 22/4/2027, σταθερού επιτοκίου 2,00%, ύψους 1.500 εκατ. ευρώ, με απόδοση 2,367%. Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκαν, μέσω δημοπρασίας, τρεις επανεκδόσεις ομολόγων λήξεως 30/1/2033, 30/1/2037 και 30/1/2042, σταθερού επιτοκίου 3,90%, 4,00% και 4,20%, με αποδόσεις 3,611%, 3,512% και 3,555%, αντίστοιχα. Ακολούθησε, τον Ιούλιο του 2022, επανέκδοση μέσω δημοπρασίας του δεκαετούς ομολόγου σταθερού επιτοκίου 1,75%, ύψους 500 εκατ. ευρώ, με απόδοση 3,667%. Στα τέλη Ιουλίου του 2022 πραγματοποιήθηκε κοινοπρακτική έκδοση πενταετούς ομολόγου κυμαινόμενου επιτοκίου, ύψους 1.000 εκατ. ευρώ, με επιτόκιο 3M Euribor + 1,23%.

Κατά τη διάρκεια του έτους το ΕΔ συνέχισε να εκδίδει τίτλους βραχυπρόθεσμης διάρκειας. Η βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση πραγματοποιήθηκε με μηνιαίες εκδόσεις εντόκων γραμματίων διάρκειας 13 και 26 εβδομάδων και τριμηνιαίες 52 εβδομάδων, καθώς επίσης και σύναψη συμφωνιών *repos* κυρίως με τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Στις 30/09/2022 το ανεξόφλητο υπόλοιπο των εντόκων γραμματίων ελληνικού δημοσίου (ΕΓΕΔ) ανερχόταν σε 11.800,00 εκατ. ευρώ, ενώ τα *repos* ανήλθαν σε 40.792,17 εκατ. ευρώ.

Ο μεσοσταθμικός συντελεστής κάλυψης των δημοπρασιών ΕΓΕΔ διαμορφώθηκε στο 1,85, ενώ αν συμπεριληφθούν και οι δημοπρασίες των ΟΕΔ ανέρχεται σε 2,05. Το μέσο σταθμικό επιτόκιο νέου δανεισμού το οποίο αποτελείται από τις εκδόσεις εντόκων γραμματίων και ομολόγων καθώς επίσης και από τα δάνεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης (NGEU), έως 30/09/22 διαμορφώθηκε στο 0,92%, ενώ η μέση φυσική διάρκεια του νέου δανεισμού διαμορφώθηκε σε 5,01 έτη έναντι 9,55 έτη την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

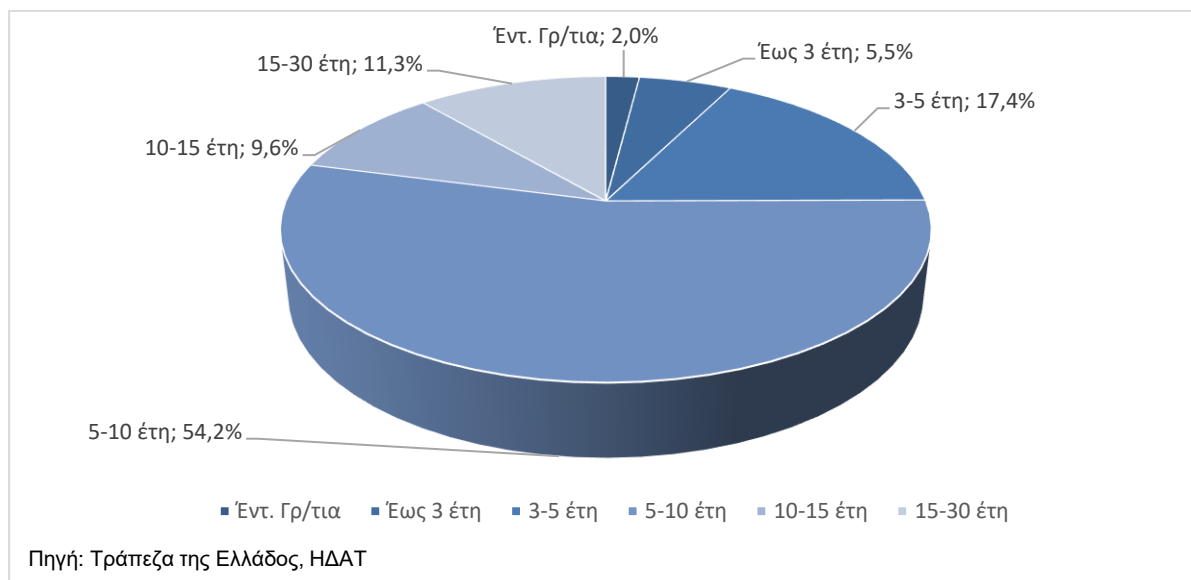
4.1.4.2. Δευτερογενής αγορά τίτλων

Η συνολική αξία των συναλλαγών που καταγράφηκε στο Σύστημα Άυλων Τίτλων της ΤΤΕ, η οποία περιλαμβάνει τις αγοραπωλησίες τίτλων και τις συμφωνίες επαναγοράς στην εξωχρηματιστηριακή αγορά (*over-the-counter*) και τις ηλεκτρονικές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης, διαμορφώθηκε σε 598,01 δισ. ευρώ το γ' τρίμηνο του 2022 έναντι 705,62 δισ. ευρώ το β' τρίμηνο του 2022, ενώ το β' τρίμηνο του 2021 είχε διαμορφωθεί σε 108,32 δισ. ευρώ.

Κατά το τρίτο τρίμηνο του 2022, το 24,9% της συναλλακτικής δραστηριότητας στην Ηλεκτρονική Δευτερογενή Αγορά Τίτλων (ΗΔΑΤ) επικεντρώθηκε στους τίτλους με διάρκεια έως 5 έτη, το 54,2% στους τίτλους με διάρκεια από 5 έως 10 έτη και το 20,9% σε τίτλους με διάρκεια από 10 έως 30 έτη.

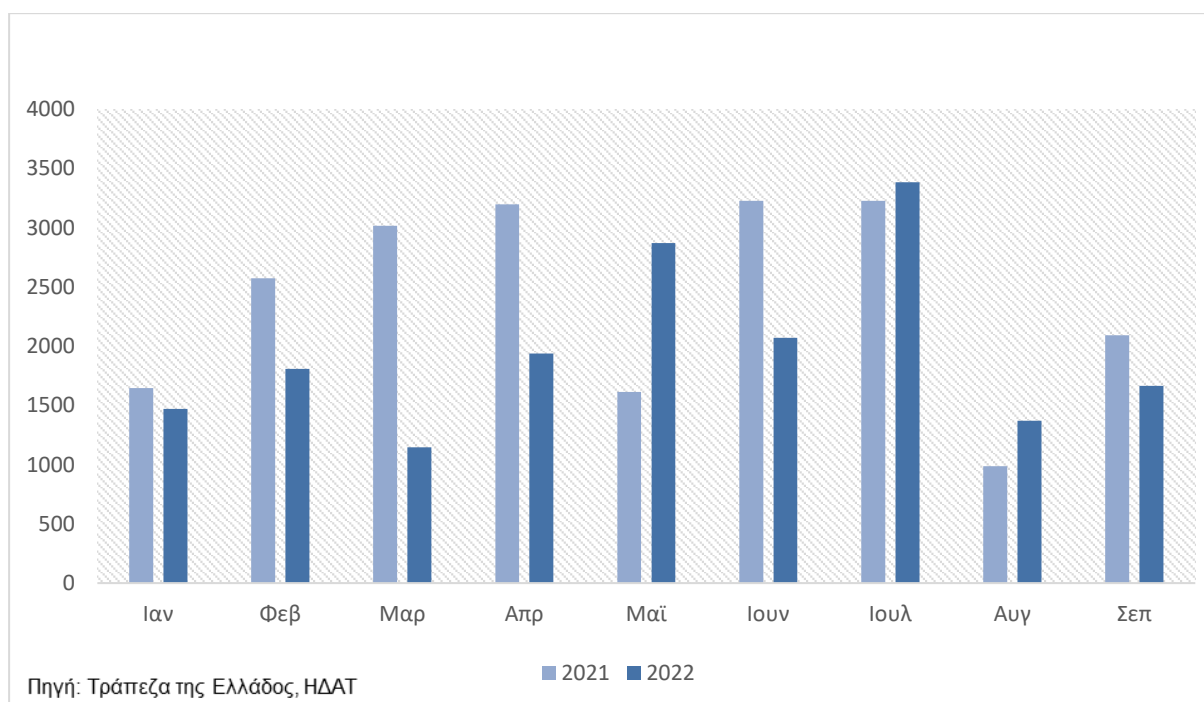
Η κατανομή της αξίας των συναλλαγών της ΗΔΑΤ ανάλογα με την εναπομένουσα διάρκεια των τίτλων, κατά το τρίτο τρίμηνο του 2022, παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 4.6.

Διάγραμμα 4.6.: Αξία συναλλαγών στην ΗΔΑΤ γ' τρίμηνο 2022 (με βάση την εναπομένουσα διάρκεια των τίτλων)

Το 2022 η συναλλακτική δραστηριότητα στην ΗΔΑΤ παρουσιάζεται βελτιωμένη κυρίως τους επόμενους μήνες μετά το πρώτο τρίμηνο. Η εξέλιξη της αξίας των συναλλαγών που πραγματοποιήθηκε στην ΗΔΑΤ για τα εννεάμηνα των ετών 2021 και 2022, ανά μήνα, παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 4.7.

Διάγραμμα 4.7.: Μηνιαίος όγκος συναλλαγών επί τίτλων του Δημοσίου στην ΗΔΑΤ (σε εκατ. ευρώ)

Η σύνθεση της ομάδας των βασικών διαπραγματευτών αγοράς κατά το τρέχον έτος αποτελείται από τέσσερα (4) ελληνικά και δεκατέσσερα (14) διεθνή πιστωτικά ιδρύματα Ελλάδος.

4.1.5. Βασικές κατευθύνσεις δανεισμού και διαχειριστικοί στόχοι έτους 2023

Κατά το έτος 2022, οι χρηματοδοτικές ανάγκες τόσο των χωρών της Ευρωζώνης όσο και της χώρας μας ήταν αυξημένες λόγω της συνέχισης της πανδημίας του Covid-19, αλλά κυρίως λόγω των γεγονότων στην Ουκρανία και της ενεργειακής κρίσης που ακολούθησε.

Όμως, η εντυπωσιακή αύξηση του ελληνικού ΑΕΠ τόσο του πραγματικού όσο και του ονομαστικού, είχε ως αποτέλεσμα την ενίσχυση των δημοσίων εσόδων και ως εκ τούτου τον περιορισμό της εκδοτικής δραστηριότητας του ΕΔ που με τη σειρά της οδήγησε στη σταθεροποίηση του υφιστάμενου ύψους του δημοσίου χρέους και σε μεγάλη μείωσή του ως ποσοστό του ΑΕΠ, διατηρώντας παράλληλα το ύψος των ταμειακών του διαθεσίμων στα ίδια με τα επίπεδα του προηγούμενου οικονομικού έτους.

Η βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση του ΕΔ για όλο το έτος 2022 συνέχισε να υλοποιείται μέσω εκδόσεων εντόκων γραμματίων, διάρκειας 13, 26 και 52 εβδομάδων, εξασφαλίζοντας συνεχή εκδοτική παρουσία σε όλο το βραχυχρόνιο τμήμα της καμπύλης αποδόσεων, διατηρώντας στα ίδια περίπου επίπεδα τη μέση σταθμική ωρίμανση του βραχυχρόνιου δανεισμού, καθώς και τους δείκτες κινδύνου αναχρηματοδότησης.

Πέραν των αυξημένων εσόδων, οι μικτές χρηματοδοτικές ανάγκες του ΕΔ, περιλαμβανομένων και των πρόωρων εξοφλήσεων των δανείων του ΔΝΤ και των διμερών δανείων με τις χώρες της Ευρωζώνης (GLF), για το 2022, καλύφθηκαν επίσης από δύο κοινοπρακτικές εκδόσεις ομολόγων σταθερού επιτοκίου και μία κυμαινόμενου επιτοκίου, με διάρκεια δέκα και πέντε ετών αντίστοιχα, συνολικής ονομαστικής αξίας 5.500 εκατ. ευρώ. Έτσι, το ΕΔ υλοποίησε μέρος του εγκεκριμένου δανειακού προγράμματος του έτους, καλύπτοντας συγχρόνως τα κενά ληκτότητας της καμπύλης αποδόσεων με επαρκούς ρευστότητας ομολογιακές εκδόσεις αναφοράς (benchmark issues) και βελτιώνοντας περαιτέρω τους όγκους συναλλαγών της δευτερογενούς αγοράς ελληνικών κρατικών χρεογράφων. Επίσης, κατά ένα μέρος, καλύφθηκαν και από δημοπρασίες ομολόγων συνολικού ποσού 1.400 εκατ. ευρώ που έλαβαν χώρα για πρώτη φορά μετά από 12 έτη. Οι εν λόγω δημοπρασίες, εκτός άλλων, σκοπό είχαν την παροχή περαιτέρω ρευστότητας σε επιλεγμένα σημεία της καμπύλης προκειμένου να βελτιωθεί η λειτουργία της δευτερογενούς αγοράς των ελληνικών κρατικών χρεογράφων, ενώ αποτελούν ένα ακόμα σημαντικό βήμα επιστροφής του ΕΔ στην εκδοτική κανονικότητα.

Δεδομένων των υψηλών ταμειακών διαθεσίμων του ΕΔ, των αναμενομένων αυξημένων επιπλέον εκταμιεύσεων προς το ΕΔ από τα χρηματοδοτικά σχήματα που έχουν ήδη αποφασισθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την αντιμετώπιση της πανδημίας και της ενεργειακής κρίσης, καθώς και των σχετικά περιορισμένων χρηματοδοτικών αναγκών του για το έτος 2023, λόγω και των προαναφερόμενων προπληρωμών, η δανειακή στρατηγική για το επόμενο έτος αναμένεται να είναι περιορισμένη, αναφορικά με το συνολικό ποσό εκδόσεων, ήτοι σε επίπεδα παρόμοια με αυτά του 2022. Συγκεκριμένα, η στόχευση της δανειακής στρατηγικής θα είναι η διασφάλιση της συνεχούς εκδοτικής παρουσίας του ΕΔ στις διεθνείς αγορές κεφαλαίων σε συνδυασμό με την αξιοποίηση των ευκαιριών που παρέχονται από τη συμμετοχή της χώρας στο PEPP, καθ' όλη τη διάρκειά του, η περαιτέρω παροχή εκδόσεων υψηλής ρευστότητας με διατήρηση της ήδη εκτεταμένης φυσικής ωρίμανσής τους, η μείωση των περιθωρίων δανεισμού του ΕΔ, καθώς και η περαιτέρω διασφάλιση της συνέπειας του ΕΔ ως κρατικού εκδότη με χαρακτηριστικά χώρας της Ευρωζώνης. Ταυτόχρονα θα επιχειρηθεί η αξιοποίηση των ευκαιριών που παρέχονται στο βραχυχρόνιο τμήμα της ευρωπαϊκής καμπύλης σε περιβάλλον αυξανόμενων επιτοκίων, αξιοποιώντας στο μέγιστο δυνατό βαθμό τις υφιστάμενες θέσεις και τα χαρακτηριστικά του ελληνικού χαρτοφυλακίου δημοσίου χρέους. Τέλος, αναλόγως των συνθηκών των αγορών, κατά το νέο έτος θα επιχειρηθεί και έκδοση ελληνικών κρατικών χρεογράφων με προσανατολισμό των δανειακών τους προσόδων στην «πράσινη» και «βιώσιμη» ανάπτυξη, με

στόχο την επέκταση της επενδυτικής βάσης και τη βελτίωση της εικόνας της χώρας στις διεθνείς αγορές.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων, θα επιδιωχθεί, στο πλαίσιο λειτουργίας της πρωτογενούς αγοράς, πλέον της εκδοτικής δραστηριότητας, να εφαρμοστεί πολιτική διαχείρισης χαρτοφυλακίου, μέσω της οποίας θα διασφαλίζεται ο αναγκαίος χώρος για τη συνεχή παρουσία του ΕΔ στις αγορές, η περαιτέρω μείωση του κινδύνου αναχρηματοδότησης, η παροχή της αναγκαίας ρευστότητας και η βελτίωση της λειτουργίας της δευτερογενούς αγοράς των ελληνικών ομολόγων, με ταυτόχρονη αξιοποίηση της εκάστοτε κλίσης της ελληνικής καμπύλης αποδόσεων για τη διασφάλιση βέλτιστου αποτελέσματος, αναφορικά με το κόστος δανεισμού.

Κατά το 2023 θα διατηρηθούν οι βασικοί μεσοπρόθεσμοι στόχοι διαχείρισης του χαρτοφυλακίου δημοσίου χρέους, όπως είναι η πλήρης αντιστάθμιση του συναλλαγματικού κινδύνου για τα δάνεια εκτός ευρώ και η διατήρηση της υφιστάμενης αναλογίας χρέους σταθερού επιτοκίου στο σύνολο του χαρτοφυλακίου.

4.2. Εγγυήσεις

Η παροχή εγγυήσεων από το Ελληνικό Δημόσιο (ΕΔ) αποτελεί εργαλείο άσκησης οικονομικής πολιτικής για τη χρηματοδότηση δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, καθώς και για την άντληση ρευστότητας, χωρίς την άμεση επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού.

Το ΕΔ παρέχει την εγγύησή του με διαφανή και αντικειμενικά κριτήρια, σύμφωνα με τον ν.4549/2018 (άρθρα 91-108) και την ευρωπαϊκή νομοθεσία περί κρατικών ενισχύσεων (άρθρα 107-108 της ΣΛΕΕ).

Το 2022 παρασχέθηκαν κρατικές εγγυήσεις:

- για την αποκατάσταση ζημιών προερχόμενων από φυσικές καταστροφές ή άλλα έκτακτα γεγονότα,
- σε ευρωπαϊκούς ή διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς για δάνεια που χορηγούν σε δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς, καθώς και σε πιστωτικά ιδρύματα, αποκλειστικά για επενδυτικούς και κοινωνικούς σκοπούς,
- σύμφωνα με τον ν.4649/2019, για τις ομολογίες υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας, στο πλαίσιο των Τιτλοποιήσεων των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων των Ελληνικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων (πρόγραμμα «ΗΡΑΚΛΗΣ») και
- στην εταιρεία Energean Oil, με ειδική διάταξη (άρθρο 40 του ν.4801/2021).

Οι ανωτέρω εγγυήσεις εξαιρούνται από το ανώτατο ετήσιο όριο εγγυήσεων (άρ. 104, ν. 4549/2018).

Για το έτος 2022 τα στοιχεία των εγγυήσεων εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν ως εξής (αφορούν μόνον τους φορείς εντός και εκτός γενικής κυβέρνησης):

- οι νέες εγγυήσεις θα ανέλθουν στο 0,44% του ΑΕΠ, έναντι 0,09% το 2021,
- οι πληρωμές από καταπτώσεις εγγυήσεων θα διαμορφωθούν στο 0,14% του ΑΕΠ, έναντι 0,04% το 2021 και
- το ανεξόφλητο εγγυημένο υπόλοιπο δανείων θα ανέλθει στο 3,82% του ΑΕΠ, έναντι 4,38% το 2021.

Πίνακας 4.10.: Εγγυήσεις, ανεξόφλητο εγγυημένο υπόλοιπο, καταπτώσεις και προμήθειες εγγυήσεων κατά τα έτη 2009-2022 (σε εκατ. ευρώ)

Έτος	Εγγυήσεις		Ανεξόφλητο Εγγυημένο Υπόλοιπο		Καταπτώσεις		Έσοδα από Προμήθειες Εγγυήσεων του Δημοσίου & Εισπράξεις από ΔΟΥ	Καταπτώσεις που τελικά Βαρύνουν το Δημόσιο		ΑΕΠ	
	(1)		(2)		(3)			(4)	(5) = (3) - (4)		
	1/1-31/12		την 31/12		1/1-31/12			1/1-31/12	1/1-31/12		
	Ποσά	ως % του ΑΕΠ	Ποσά	ως % του ΑΕΠ	Ποσά	ως % του ΑΕΠ		Ποσά	Ποσά		ως % του ΑΕΠ
2009	1.563,7	0,66%	25.586,6	10,77%	704,8	0,30%	70,7	634,1	0,27%	237.534	
2010	1.254,4	0,56%	22.438,2	10,01%	974,2	0,43%	78,5	895,7	0,40%	224.124	
2011	1.804,9	0,89%	19.950,8	9,81%	1.442,0	0,71%	135,8	1.306,2	0,64%	203.308	
2012	688,0	0,37%	19.314,7	10,25%	796,0	0,42%	72,6	723,4	0,38%	188.381	
2013	634,7	0,35%	17.234,4	9,58%	877,5	0,49%	170,0	707,5	0,39%	179.884	
2014	536,6	0,30%	16.315,0	9,21%	588,2	0,33%	83,0	505,2	0,29%	177.236	
2015	65,0	0,04%	15.121,2	8,57%	702,1	0,40%	72,0	630,1	0,36%	176.369	
2016	162,9	0,09%	13.122,9	7,52%	412,3	0,24%	108,4	303,9	0,17%	174.494	
2017	266,6	0,15%	11.546,4	6,53%	676,7	0,38%	57,4	619,3	0,35%	176.903	
2018	184,9	0,10%	10.326,7	5,75%	85,6	0,05%	58,5	27,1	0,02%	179.558	
2019	428,9	0,23%	9.823,5	5,36%	13,4	0,01%	71,2	-57,8	-0,03%	183.351	
2020	434,2	0,26%	9.207,2	5,57%	17,3	0,01%	69,3	-52,0	-0,03%	165.406	
2021	158,5	0,09%	7.950,1	4,38%	69,3	0,04%	84,4	-15,1	-0,01%	181.675	
2022	914,5	0,44%	8.023,4	3,82%	289,3	0,14%	92,4	196,9	0,09%	210.170	

Σημειώσεις:

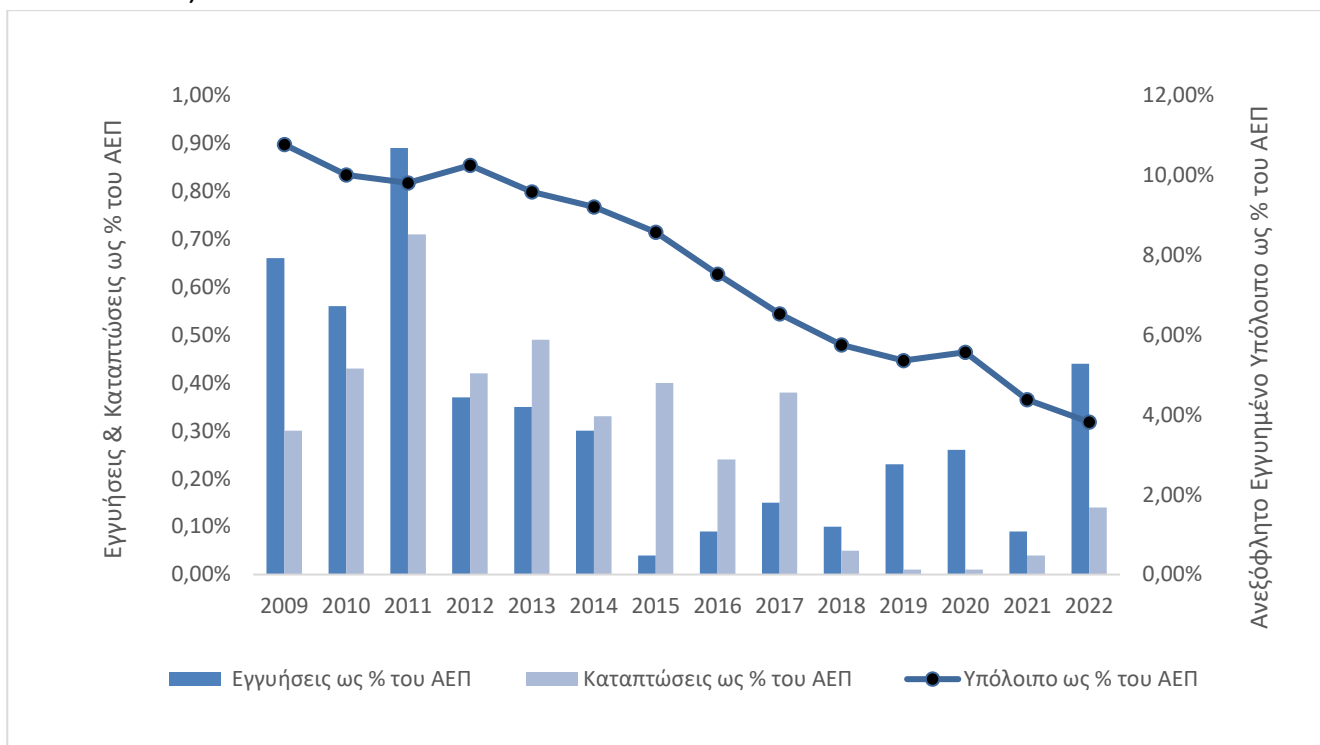
1. Τα στοιχεία για το έτος 2022 αποτελούν εκτίμηση
2. Το ποσό των καταπτώσεων αφορά παρασχεθείσες εγγυήσεις προηγούμενων ετών

Για το έτος 2023 η πολιτική εγγυήσεων θα συνεχίσει να υπόκειται στο πλαίσιο κριτηρίων και στόχων της γενικότερης οικονομικής πολιτικής.

Για την καλύτερη διαχείριση των κρατικών εγγυήσεων θα καταβληθεί προσπάθεια προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή και λειτουργία η νέα πλατφόρμα SAP S/4HANA, η οποία κρίνεται περισσότερο λειτουργική, καθώς θα είναι σε θέση να υποστηρίξει σε πραγματικό χρόνο τη διαχείριση των εγγυήσεων – εξασφαλίσεων, σε ένα φιλικό για τον χρήστη περιβάλλον. Η προτεινόμενη αυτή λύση θα εστιάζει σε τρεις επιμέρους οντότητες και ειδικότερα στο είδος και τη μορφή της εγγύησης (δάνεια, πιστώσεις, εγγυητικές επιστολές), τις συμβάσεις εγγύησης – εξασφάλισης και τους όρους παροχής εγγύησης. Επίσης, από τα πιο σημαντικά σενάρια που αναμένεται να περιλαμβάνονται στο νέο σύστημα θα είναι η δυνατότητα παρακολούθησης των ηλεκτρονικών αρχείων των τραπεζών (π.χ. χορηγήσεις δανείων, υπόλοιπο ανεξόφλητων υπολοίπων, πληρωμές οφειλετών), καθώς και ο υπολογισμός και η παρακολούθηση των προμηθειών ασφαλείας που εισπράττει το ΕΔ ως εγγυητής.

Επίσης, διευκρινίζεται ότι τα στοιχεία του πίνακα 4.10. και του διαγράμματος 4.8. περιλαμβάνουν μόνον τις εγγυήσεις για τους φορείς εντός και εκτός Γενικής Κυβέρνησης και όχι τις εγγυήσεις για: α) τις Τιτλοποιήσεις των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (πρόγραμμα «ΗΡΑΚΛΗΣ»), β) τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και γ) το πρόγραμμα SURE και το Πανευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων, στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της πανδημίας Covid-19. Ωστόσο, όλες οι ως άνω εγγυήσεις περιλαμβάνονται στο Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων Γενικής Κυβέρνησης.

Διάγραμμα 4.8.: Εγγυήσεις, καταπτώσεις και ανεξόφλητο εγγυημένο υπόλοιπο κατά τα έτη 2009-2022 (ως % του ΑΕΠ)

Παροχή εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου σε τιτλοποιήσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων τραπεζών και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων

1. Με τον νόμο 4649/2019 (πρόγραμμα «ΗΡΑΚΛΗΣ»), το ΕΔ δύναται να παρέχει την εγγυήσή του σε Τιτλοποποιήσεις Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, τα οποία έχουν χορηγηθεί από ελληνικές τράπεζες.

Οι κρατικές εγγυήσεις που έχουν παρασχεθεί στο πλαίσιο του ανωτέρω νόμου ανήλθαν σε 18,67 δισ. ευρώ, το δε ανεξόφλητο υπόλοιπο των εν λόγω εγγυήσεων κατά την 31.10.2022 αντιστοιχεί σε 17,92 δισ. ευρώ. Για τις εν λόγω εγγυήσεις εισπράττεται από το ΕΔ προμήθεια. Συγκεκριμένα, από την 01.01.2022 μέχρι τις 26.10.2022 εισπράχθηκαν για προμήθεια 116.453.298,19 ευρώ, ενώ μέχρι τις 31.12.2022 αναμένεται να εισπραχθούν συνολικά 125.550.000 ευρώ.

2. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), στο πλαίσιο προγραμμάτων ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, χορηγεί δάνεια στα τραπεζικά ιδρύματα με αποκλειστικό σκοπό τη χρηματοδότηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, για την εκτέλεση επενδυτικών έργων και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας Covid-19.

Οι εγγυήσεις που έχουν παρασχεθεί προς την ΕΤΕπ για την κάλυψη των ανωτέρω δανείων ανέρχονται συνολικά σε 2,269 δισ. ευρώ. Το ανεξόφλητο υπόλοιπο των δανείων αυτών είναι 1,454 δισ. ευρώ και μέχρι τις 31.10.2022 έχει εισπραχθεί προμήθεια 13,39 εκατ. ευρώ.

Ειδικότερα, η ΕΤΕπ έχει θέσει σε εφαρμογή τα εξής νέα προγράμματα:

- «Loan for Youth Employment & Female Empowerment», ύψους 500 εκατ. ευρώ. Σκοπός του προγράμματος είναι η χρηματοδότηση των πιστωτικών ιδρυμάτων, τα οποία θα χρηματοδοτούν τα επενδυτικά σχέδια που προωθούνται από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, καθώς και επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης που δραστηριοποιούνται σε επιλέξιμους από την ΕΤΕπ τομείς, με έμφαση στην απασχόληση των νέων και την ενδυνάμωση της θέσης της γυναίκας σε θέσεις ευθύνης.

- «Greece Leasing Loan for SMEs & MidCaps» του 2018, πρόγραμμα χρηματοδοτικής μίσθωσης μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων για αντικατάσταση εξοπλισμού επιχειρήσεων, ύψους 400 εκατ. ευρώ.
- «Greece Loan for Agriculture and Bioeconomy», πρόγραμμα ενίσχυσης μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αγροτικής οικονομίας και της βιοοικονομίας, ύψους 210 εκατ. ευρώ.
- «Greece Loan for Climate Action and Other Priorities», το οποίο, εκτός από την έμφαση που θα δίνει στην απασχόληση των νέων και τη συμμετοχή των γυναικών στη διοίκηση επιχειρήσεων, θα στοχεύει στη χρηματοδότηση επιχειρήσεων που υλοποιούν σχέδια προστασίας του περιβάλλοντος από την κλιματική αλλαγή, ύψους 500 εκατ. ευρώ με δυνατότητα επέκτασης επιπλέον 500 εκατ. ευρώ.
- «Greece Covid-19 Response for SMEs & MidCaps», πρόγραμμα ενίσχυσης μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας Covid-19, ύψους 450 εκατ. ευρώ. Στο πρόγραμμα αυτό συμμετέχουν οι τράπεζες ALPHA BANK, ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ της ΕΛΛΑΔΑΣ και ΠΕΙΡΑΙΩΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ – ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Σημαντικό μέρος της διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων του ΕΔ έχει μεταβιβαστεί στην Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας (ΕΕΣΥΠ), με σκοπό τη γενικότερη ανάπτυξή τους και την επαύξηση της αξίας τους. Άμεση θυγατρική της είναι και το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ), το οποίο προωθεί την υλοποίηση των ιδιωτικοποιήσεων με στόχο, μεταξύ άλλων, και την απομείωση του δημόσιου χρέους. Η παρακολούθηση των εσόδων από τις ανωτέρω αποκρατικοποιήσεις πραγματοποιείται από τη Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων, Διαχείρισης Κινητών Αξιών και Επιχειρησιακού Σχεδιασμού (ΜΑΔΚΑΕΣ), στις αρμοδιότητες της οποίας περιλαμβάνεται και η αποτελεσματική διαχείριση των κινητών αξιών του ΕΔ προς τον σκοπό της επίτευξης του μέγιστου δημοσιονομικού οφέλους.

5.1. Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας (ΕΕΣΥΠ)

Η ΕΕΣΥΠ, από την ίδρυσή της, και ακόμη περισσότερο από τις αρχές του 2018, οπότε και της μεταβιβάστηκε σημαντικός αριθμός Δημόσιων Επιχειρήσεων, αποτελεί τον φορέα της ενιαίας διαχείρισης ενός σημαντικού μέρους των περιουσιακών στοιχείων του ΕΔ. Στο χαρτοφυλάκιό της έχουν ενταχθεί δημόσιες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε κομβικούς τομείς της εθνικής οικονομίας, καθώς και σημαντικός αριθμός ακινήτων της ιδιωτικής περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος είναι ικανός να δημιουργήσει τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την επίτευξη τοπικών ή ευρύτερων οικονομιών κλίμακας, με στόχο τη γενικότερη ανάπτυξη.

Η ΕΕΣΥΠ έχει αναλάβει σημαντικό ρόλο, αφενός, ως προς τη βελτίωση της λειτουργίας των δημόσιων επιχειρήσεων και την ενίσχυση της αποδοτικότητάς τους και αφετέρου ως προς τη δημιουργία πόρων οι οποίοι θα κατευθύνονται σε επενδύσεις. Ειδικότερα, η σταδιακή δημιουργία εσόδων, μέσω της εφαρμογής της μερισματικής και επενδυτικής πολιτικής, θα διοχετεύσει κεφάλαια για επενδύσεις στην Ελληνική οικονομία ή στις θυγατρικές της ΕΕΣΥΠ, ώστε η εταιρεία να συνεισφέρει στη δημιουργία ενός νέου, βιώσιμου και σύγχρονου παραγωγικού μοντέλου ανάπτυξης, με συνεχώς βελτιούμενους οικονομικούς και κοινωνικούς δείκτες. Παράλληλα, εστιάζει στην επίλυση θεμάτων αλλά και στον εντοπισμό ευκαιριών που θα επιτρέψουν την μακροχρόνια ανάπτυξή τους. Σε αυτήν την αποστολή της ΕΕΣΥΠ πρέπει να προστεθεί και ο έμμεσος ρόλος της στην αναπτυξιακή προσπάθεια, καθώς η βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων επιχειρήσεων θα έχει θετικό αντίκτυπο στις επενδυτικές και καταναλωτικές αποφάσεις του ιδιωτικού τομέα, καθώς και σε άλλα κρίσιμα μεγέθη όπως η ιδιωτική κατανάλωση, η απασχόληση, και η εν γένει ανταγωνιστικότητα και μεγαλύτερη εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας. Η ΕΕΣΥΠ στοχεύει στο να λειτουργεί ως ενεργός μέτοχος ώστε να αποτελεί μοχλό ανάπτυξης για τον απαραίτητο εκσυγχρονισμό και ψηφιακό μετασχηματισμό των συμμετοχών και θυγατρικών της.

5.1.1. Οικονομικές επιδόσεις 2021

Το 2021 καταρτίστηκε το νέο Στρατηγικό Σχέδιο 2022-2024 του Υπερταμείου, το οποίο στη συνέχεια εγκρίθηκε από το ΔΣ και τον μοναδικό μέτοχο, το Υπουργείο Οικονομικών (31/01/2022). Ο κύριος στόχος του νέου Στρατηγικού Σχεδίου είναι η δημιουργία υπεραξίας για την οικονομία, τους πολίτες και

το περιβάλλον, παράλληλα με τη σοβαρή μείωση της κατανάλωσης οικονομικών και φυσικών πόρων και την αναβάθμιση της ποιότητας και των δυνατοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού των θυγατρικών του.

Το νέο Στρατηγικό Σχέδιο περιλαμβάνει ένα πλάνο μεταρρυθμίσεων για τις δημόσιες επιχειρήσεις που εποπτεύει, και ορίζει το περίγραμμα του επενδυτικού ρόλου του Υπερταμείου στην ελληνική οικονομία. Παράλληλα, διασφαλίζει ότι η βιώσιμη ανάπτυξη διέπει τη στρατηγική και τις επιχειρηματικές αποφάσεις.

Στο Στρατηγικό Σχέδιο συμπεριλαμβάνονται ποσοτικοί και ποιοτικοί δείκτες απόδοσης (KPIs), καθώς και στόχοι που συνδέονται με το επενδυτικό προφίλ, την οικονομική ανάπτυξη με όρους βιωσιμότητας, αλλά και σαφή χρονοδιαγράμματα, ώστε το Υπερταμείο να μετατραπεί σε ένα Εθνικό Επενδυτικό Ταμείο κατά τα πρότυπα που ισχύουν διεθνώς. Υπό αυτό το πρίσμα, το Υπερταμείο πλαισιώθηκε από νέο Οργανόγραμμα, το οποίο εγκρίθηκε από το ΔΣ, για να μπορέσει να υπηρετήσει τον νέο του ρόλο.

Μια σημαντική παράμετρος που καθόρισε όλους τους οργανισμούς και τις επιχειρήσεις κατά το 2021, είναι το εξωτερικό περιβάλλον, το οποίο προσδιορίστηκε εν πολλοίς από έκτακτες συνθήκες και δυσχέρειες, ακόμα και εκτός των συνόρων, οι οποίες επέφεραν και την ανάγκη για ένα πλήθος κυβερνητικών παρεμβάσεων ανακούφισης των πολιτών στο εσωτερικό.

- Το 2021 επηρεάστηκε σχεδόν καθ' όλους τους μήνες από το φαινόμενο της πανδημίας, αλλά με ηπιότερη ένταση συγκριτικά με το 2020, καθώς τα περιοριστικά μέτρα ήταν λιγότερα.
- Η βασική επίδραση της πανδημίας αφορά συγκεκριμένες εταιρείες του χαρτοφυλακίου του Υπερταμείου, όπως τις μεταφορές (π.χ. έσοδα ΟΑΣΑ, έσοδα Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών κ.λπ.) τα έσοδα από αξιοποίηση ακινήτων (μεταξύ άλλων λόγω και των εκπτώσεων ενοικίων που δόθηκαν με σχετική νομοθετική ρύθμιση), τον τομέα της διοργάνωσης εκθέσεων (οι δραστηριότητες της ΔΕΘ ανεστάλησαν για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα των ετών 2020 και 2021), αλλά και άλλους τομείς της οικονομίας. Παρ' όλα αυτά τα προβλήματα η νέα διοίκηση του Υπερταμείου αναθεώρησε προς τα πάνω τους οικονομικούς στόχους του Ομίλου σε συνεργασία με τις Διοικήσεις των εταιρειών του.
- Παράλληλα, η πρόσφατη γεωπολιτική κρίση έφερε την Ευρώπη και την Ελλάδα σε μία πρωτόγνωρη ενεργειακή και οικονομική κρίση.

5.1.2. Προοπτικές 2022

Το 2022 είναι η πρώτη χρονιά εφαρμογής του νέου τριετούς στρατηγικού σχεδίου του Υπερταμείου, η οποία, μέχρι στιγμής, παρά τις προκλήσεις του εξωτερικού περιβάλλοντος, έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα παραγωγική και έχει θέσει τις βάσεις για τον πολλαπλασιασμό των επενδύσεων στην ελληνική οικονομία και την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων με στόχο την ανάπτυξη και τη μεγιστοποίηση της αξίας των δημοσίων επιχειρήσεων. Ειδικότερα, προβλέπονται επενδύσεις 50 εκατ. ευρώ έως το 2024 στην ελληνική οικονομία, μέσα από την άσκηση - πρώτη φορά – του επενδυτικού ρόλου του Υπερταμείου. Παράλληλα, επιδιώκεται βελτίωση της απόδοσης των μερισμάτων προς το ΕΔ κατά 60% την τριετία 2022-2024, αύξησης της καθαρής αξίας των περιουσιακών στοιχείων κατά 15% έως το 2024 και σταθεροποίηση της κερδοφορίας του Ομίλου σε ποσοστό πάνω από 30%. Τέλος, εκτιμάται ότι η συνολική συνεισφορά στο ΠΔΕ θα ανέλθει στα 85 εκατ. ευρώ.

Το Στρατηγικό Σχέδιο συμπεριλαμβάνει τρεις «mega» δείκτες απόδοσης για το 2024, που είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι με την οικονομία, το περιβάλλον και τους πολίτες. Ειδικότερα η στοχοθεσία αφορά:

- την οικονομία, την αύξηση της καθαρής αξίας των περιουσιακών στοιχείων κατά 15%,

- το περιβάλλον, τη μείωση εκπομπών άνθρακα κατά 15% και
- τους πολίτες, την εδραίωση της εμπιστοσύνης προς τις δημόσιες επιχειρήσεις κατά 40% από τις τιμές βάσης του 2021.

Το έτος 2022 αναδεικνύεται ως ένα έτος πολλών προκλήσεων στην ιστορία των τελευταίων δεκαετιών, καθώς οι γεωπολιτικές εξελίξεις και η ενεργειακή κρίση αφήνουν βαρύ αποτύπωμα στην ευρωπαϊκή οικονομία.

Παρ' όλα αυτά και σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤτΕ η ελληνική οικονομία επιδεικνύει αξιοσημείωτη αντοχή. Η αύξηση του ΑΕΠ και των επενδύσεων, αποτελούν κρίσιμο στοιχείο για την αναπτυξιακή προοπτική της ελληνικής οικονομίας. Εντυπωσιακή αύξηση παρουσιάζει ο τομέας των εξαγωγών υπηρεσιών, χάρη στο υψηλό τουριστικό ρεύμα, το οποίο σημείωσε ιστορικά υψηλές αποδόσεις.

Σε αυτό το θετικό οικονομικό περιβάλλον έγινε εφικτή και η βελτίωση κρίσιμων κοινωνικών δεικτών. Το Υπερταμείο διαδραματίζει τον δικό του ρόλο, με μια σειρά δράσεων και πρωτοβουλιών που συμβάλλουν στην ανάπτυξη και υποδηλώνουν ουσιαστικά την «επανίδρυσή» του.

Παράλληλα, στο 2022 εξελίσσονται πολύ σημαντικές δράσεις και προγράμματα, όπως:

- η επιτάχυνση στον τομέα της καταγραφής, αποτίμησης και αξιοποίησης των ακινήτων του Δημοσίου, μέσα από διαγωνισμό για την πιλοτική χαρτογράφηση, κατηγοριοποίηση και αποτίμηση των πρώτων πεντακοσίων ακινήτων της ΕΤΑΔ και πέραν αυτών πεντακοσίων που έπονται,
- η εκκίνηση του διαγωνισμού για το αεροδρόμιο της Καλαμάτας και η επικαιροποίηση της μελέτης για την αξιοποίηση των είκοσι δύο περιφερειακών αεροδρομίων,
- ο διαγωνισμός ανάδειξης συμβούλου διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων για τη δρομολόγηση των πρώτων επενδύσεων 10 εκατ. ευρώ στην ελληνική οικονομία,
- η επανεκκίνηση της Διώρυγας της Κορίνθου και η ολοκλήρωση των έργων αποκατάστασης,
- η συμβολή για τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας των θυγατρικών του Υπερταμείου,
- η δρομολόγηση του νέου μοντέλου προμηθειών για τις εταιρείες του χαρτοφυλακίου, η οποία θα συμβάλει καθοριστικά στην αποτελεσματική λειτουργία τους με εξοικονόμηση κόστους και
- η στρατηγική ενσωμάτωσης των προτύπων (ENVIRONMENTAL SOCIAL GOVERNANCE) ESG και βιωσιμότητας στο επιχειρηματικό μοντέλο κάθε εταιρείας και οι οριζόντιες δράσεις ψηφιακού μετασχηματισμού.

Με την ένταξη του, τέλος, στο Δίκτυο των Δημόσιων Επενδυτικών Ταμείων Ευρώπης – Μέσης Ανατολής-Βόρειας Αφρικής (EMENA), το δίκτυο των δημοσίων επενδυτικών ταμείων της Μεσογείου, το Υπερταμείο διεκδικεί με αξιώσεις τη δική του συμμετοχή σε συνέργειες που προάγουν επιπροσθέτως την περιφερειακή ανάπτυξη και σφυρηλατούν σχέσεις φιλίας και συνεργασίας με τις χώρες τις περιοχής.

5.1.3. Προοπτικές 2023

Το 2023 αναμένεται να καταγραφεί σημαντική πρόοδος στο θέμα της αξιοποίησης της ακίνητης δημόσιας περιουσίας, καθώς και στην ενίσχυση των υποδομών.

Ο Πίνακας 5.1. απεικονίζει τις μετοχές της Εταιρείας στις άμεσες και λοιπές θυγατρικές της, με ημερομηνία αναφοράς την 30.06.2022 (άρθρο 188 του ν.4389/2016, όπως ισχύει).

Πίνακας 5.1.: Μετοχολόγιο Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας (ΕΕΣΥΠ) ΑΕ (ημερομηνία αναφοράς 30-06-2022)			
Εισηγμένες στο ΧΑ			
Εταιρεία	Συνολικός αριθμός μετοχών	Αριθμός μετοχών κυριότητας ΕΕΣΥΠ	Ποσοστό ΕΕΣΥΠ επί του ΜΚ (%)
Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ) ΑΕ	382.000.000	130.349.860	34,12
Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (ΕΥΑΘ) ΑΕ	36.300.000	18.150.001	50% + 1 μετοχή
Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτεύουσας (ΕΥΔΑΠ) ΑΕ	106.500.000	53.250.001	50% + 1 μετοχή
Folli Follie ΑΕ*	66.948.210	643.887	0,96
Μη εισηγμένες στο ΧΑ			
Εταιρεία	Συνολικό μετοχικό κεφάλαιο (σε ευρώ)	Μετοχικό κεφάλαιο κυριότητας ΕΕΣΥΠ (σε ευρώ)	Ποσοστό ΕΕΣΥΠ επί του ΜΚ (%)
Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ) ΑΕ	309.050.000	309.050.000	100,00
Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) ΑΕ	30.000.000	30.000.000	100,00
Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) **	42.163.557.748	42.163.557.748	100,00
Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (ΟΑΣΑ) ΑΕ	1.994.937.035	1.994.937.035	100,00
Ανώνυμος Εταιρεία Διώρυγος Κορίνθου (ΑΕΔΙΚ)	11.818.950	11.818.950	100,00
Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛΤΑ) ΑΕ	40.000.000	40.000.000	100,00
Οργανισμός Κεντρικών Αγορών και Αλιείας (ΟΚΑΑ) ΑΕ	37.667.065	37.667.065	100,00
Κεντρική Αγορά Θεσσαλονίκης (ΚΑΘ) ΑΕ	18.953.760	18.953.760	100,00
Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης Helixpro (ΔΕΘ Helixpro) ΑΕ	136.747.600	136.747.600	100,00
Ελληνικές Αλυκές ΑΕ	6.966.167	3.844.627	55,19
ΓΑΙΑΟΣΕ ΑΕ	42.149.200	42.149.200	100,00
Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών ΑΕ	300.000.000	75.000.000	25,00
ΕΤΒΑ Βιομηχανικές Περιοχές ΑΕ	191.155.200	66.904.320	35,00
Συμμετοχές 5G ΑΕ***	100.000	100.000	100,00

* Προέρχεται από τη συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στην εταιρεία Καταστήματα Αφορολόγητων Ειδών ΑΕ

** Το αναφερόμενο ποσό για το ΤΧΣ, αφορά στο καταβληθέν κεφάλαιο και όχι σε μετοχικό κεφάλαιο. Το Υπερταμείο δεν έχει ουσιαστικά εξουσίες σχετικά με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ), καθώς οι αποφάσεις για την υλοποίηση της αποστολής του και του σκοπού του λαμβάνονται αποκλειστικά από τα όργανα διοίκησης του ΤΧΣ.

*** Η νέα άμεση 100% θυγατρική της ΕΕΣΥΠ έλαβε νομική υπόσταση στις 14.01.2021

5.2. Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ)

Το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων είναι ένα φιλόδοξο πρόγραμμα αξιοποίησης της περιουσίας του ΕΔ. Ο κύριος στόχος του προγράμματος είναι η προσέλκυση σημαντικών διεθνών ροών κεφαλαίου, που συνεισφέρουν στον οικονομικό εξορθολογισμό και την επανεκκίνηση της ελληνικής οικονομίας και τροφοδοτούν τη βιώσιμη και διαρκή οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Το άνοιγμα τομέων της αγοράς που πραγματοποιείται μέσω του προγράμματος συμβάλλει μεταξύ άλλων στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, στην αύξηση των επενδύσεων, στη βελτίωση της εξωστρέφειας και ανταγωνιστικότητας βασικών τομέων της ελληνικής οικονομίας, ενώ η συνολικότερη προώθηση του προγράμματος δημιουργεί το κατάλληλο περιβάλλον εδραίωσης και ενίσχυσης της αξιοπιστίας της χώρας στο εξωτερικό. Η αξιοποίηση επιλεγμένων περιουσιακών στοιχείων από τον ιδιωτικό τομέα έχει πολλαπλασιαστικά οφέλη για την ελληνική οικονομία που περιλαμβάνουν:

- την άμεση μείωση του δημόσιου χρέους,
- τη μείωση-εξάλειψη της κρατικής χρηματοδότησης, οποιασδήποτε μορφής και τη συνεπακόλουθη μείωση των ελλειμμάτων του κρατικού προϋπολογισμού'
- το άνοιγμα των αγορών και την ενίσχυση του ανταγωνισμού,
- την αναδιοργάνωση, εκσυγχρονισμό και αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του Ελληνικού Δημοσίου, που θα ενισχύσουν την οικονομική δραστηριότητα της χώρας και ιδιαίτερα

της περιφέρειας, οδηγώντας στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, νέων φορολογικών εσόδων και την παροχή καλύτερων υπηρεσιών προς τους πολίτες,

- την προσέλκυση επενδύσεων και τη δημιουργία καινοτόμων έργων, τα οποία θα συμβάλλουν περαιτέρω στην ανάκαμψη, στη βιώσιμη και μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας, καθώς και στην αναβάθμιση κρίσιμων κλάδων όπως οι υποδομές, οι μεταφορές, η ενέργεια και ο τουρισμός,
- την εισαγωγή νέων και επενδυτικά ελκυστικών μηχανισμών ανάπτυξης του τουριστικού προϊόντος (ΕΣΧΑΔΑ, ΕΣΧΑΣΕ, κλπ.) και
- τη συνδρομή στη διαμόρφωση ενός σύγχρονου, σταθερού, αποτελεσματικού και λειτουργικού ρυθμιστικού και κανονιστικού πλαισίου επενδύσεων.

Το ΤΑΙΠΕΔ επιδιώκει να διαμορφώσει όρους που θα συμβάλλουν στη μεγιστοποίηση των ωφελειών για το ΕΔ.

Περαιτέρω, με το ν. 4804/2021 ο σκοπός του Ταμείου επεκτάθηκε για την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων των ΝΠΔΔ με την ωρίμανση συμβάσεων στρατηγικής σημασίας που έχουν ενταχθεί στο «Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας». Για την υλοποίηση του στόχου αυτού δημιουργήθηκε στο Ταμείο μία νέα διακριτή μονάδα, η Μονάδα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας (Project Preparation Facility – PRF).

Ένα ευρύ χαρτοφυλάκιο περιουσιακών στοιχείων έχει μεταφερθεί στο ΤΑΙΠΕΔ από τη σύστασή του, την 1^η Ιουλίου 2011 και μετά. Τα περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν στο ΤΑΙΠΕΔ έως σήμερα κατηγοριοποιούνται ως εξής:

- υποδομές, στις οποίες εντάσσονται μαρίνες, λιμάνια, αεροδρόμια, αυτοκινητόδρομοι κ.λπ.,
- ενέργεια, στην οποία εντάσσονται περιουσιακά στοιχεία των κλάδων διανομής-αποθήκευσης αερίου, διύλισης πετρελαίου (HELLENiQ ENERGY) και παραγωγής ηλεκτρισμού (ΔΕΗ), Δημόσια Επιχείρηση Αερίου (ΔΕΠΑ), Υπόγεια Αποθήκη Φυσικού Αερίου (ΥΑΦΑ) Ν. Καβάλας,
- μετοχές εταιριών, όπως των ΟΛΠ και ΟΛΘ, της ΤΡΑΙΝΟΣΕ, της ΕΕΣΣΤΥ, των ΕΥΔΑΠ και ΕΥΑΘ, τραπεζών κ.λπ.,
- λοιπά περιουσιακά στοιχεία, στα οποία περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων, οι άδειες εκμετάλλευσης των κρατικών λαχείων και χρήσης ραδιοσυχνοτήτων κ.λπ. και
- επιλεγμένα ακίνητα του ΕΔ για τα οποία το ΤΑΙΠΕΔ υλοποιεί ένα ευρύ πρόγραμμα αξιοποίησης της ιδιωτικής ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου. Για το σύνολο των ακινήτων που έχουν περιέλθει στο ΤΑΙΠΕΔ στο παρελθόν και για εκείνα που παραμένουν στο χαρτοφυλάκιο του, σύμφωνα με το παράρτημα Γ του νόμου 4389/2016 (ΦΕΚ 94 Α' 2016), απαιτείται συνήθως μια μακρά περίοδος ενεργειών νομικής και τεχνικής ωρίμανσης, ώστε να είναι εφικτή η έναρξη διαδικασίας αξιοποίησης. Σημαντικά έσοδα προήλθαν από έναν μεγάλο αριθμό ακινήτων μέχρι σήμερα, ενώ μετά το 2016 παρέμειναν στο ΤΑΙΠΕΔ περί τα 91 ακίνητα (ή clusters ακινήτων). Εξ αυτών ήδη έχουν αξιοποιηθεί τα 48, ενώ βρίσκονται σε ώριμη φάση προς αξιοποίηση άλλα 20.

Παράλληλα, στη Μονάδα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας (Project Preparation Facility –PRF) η 1^η και η 2^η Συνεδρίαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας ανέθεσε τα κάτωθι έργα Στρατηγικής σημασίας. Τα εν λόγω έργα έχουν ενταχθεί στο «Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας» (Πίνακας 5.2.).

Πίνακας 5.2.: Έργα ενταγμένα στο «Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας»		
α/α	Φορέας Χρηματοδότησης – Δικαιούχος	Έργο
1	Υπουργείο Υγείας – Πρωτοβάθμια Υγεία	Μεταρρύθμιση πρωτοβάθμιας φροντίδας Υγείας
2	Υπουργείο Υγείας – Δευτεροβάθμια Υγεία	Υγειονομική υποδομή – Ανακαίνιση και αναβάθμιση υποδομής Νοσοκομείων ΕΣΥ
3	Υπουργείο Δικαιοσύνης	Αναβάθμιση υποδομών απονομής Δικαιοσύνης Πρωτοδικείο Αθηνών (Φάση 1 – Υποβολή για εκπόνηση ΣΔΙΤ και Φάση 2 – Κατασκευή Νέου Κτιρίου)
4	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	α) Δημιουργία-Επέκταση-Αναβάθμιση των Ερευνητικών Κέντρων Εποπτείας ΓΓΕΚ β) Οριζόντια Τεχνική Υποστήριξη του Υπουργείου για τις εξής εννέα δράσεις 16703, 16711, 16634, 16624, 16618, 1654, 16621, 16593, 16543 γ) Νέα Βιομηχανικά Πάρκα (Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας)
5	Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού	Συντήρηση και Ενεργειακή επέκταση ΟΑΚΑ
6	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	α) Σχέδιο Προστασίας Δασών β) Πρόγραμμα Αναδασώσεων
7	Περιφέρεια Αττικής	Αθηναϊκή Ριβιέρα – Κατασκευή ποδηλατοδρόμου
8	Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	Μετεγκατάσταση του Συγκροτήματος των Καταστημάτων Κράτησης Κορυδαλλού
9	ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε.	Αξιοποίηση πρώην Στρατοπέδου Γκόνου
10	Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας	Εθνικό Πρόγραμμα Πολιτικής Προστασίας «ΑΙΓΙΣ» - Οριζόντια Τεχνική Υποστήριξη για τις Δράσεις 16909, 16910, 16911, 16912
11	Δήμος Φυλής	Μετεγκατάσταση μεταφορικών επιχειρήσεων Ελαιώνα σε ακίνητο του Δήμου Φυλής
12	Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	Μετεγκατάσταση καταστημάτων κράτησης Ιωαννίνων και Χαλκίδας
13	Υπουργείο Ναυτιλίας	Υλοποίηση Υποδομών για την προσαρμογή των θεσμοθετημένων θαλάσσιων συνοριακών σημείων διέλευσης στη Συνθήκη Schengen
14	Υπουργείο Υγείας	Κτίριο Γονιδιακών-Κυτταρικών Θεραπειών και Εργαστηρίων Αιματολογικής Κλινικής του Νοσοκομείου «Γ. Παπανικολάου»
15	Υπουργείο Υγείας	Ίδρυση Κέντρου Ακτινοθεραπείας στο Γενικό Νοσοκομείο Νοσημάτων Θώρακος Αθηνών «Η Σωτηρία»
16	ΣΧΙΣΤΟ Α.Ε.	Ανάπτυξη, Αξιοποίηση και Διαχείριση Κτήματος του Σχιστού/Σκαραμαγκά

Τέλος, σημειώνεται ότι τα παρακάτω έργα θα συμβασιοποιηθούν κατά το έτος 2023 (Πίνακας 5.3.).

Πίνακας 5.3.: Έργα που θα συμβασιοποιηθούν κατά το έτος 2023		
α/α	Φορέας Χρηματοδότησης – Δικαιούχος	Έργο
1	Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών	Οδικός χάρτης για την αξιοποίηση του πρώην Αεροδρομίου Νίκος Καζαντζάκης
2	Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης	Ανακαίνιση των κτιρίων των ΕΠΑΣ για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της χωρικής λειτουργικότητας
3	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Ενεργειακές κοινότητες ΟΤΑ για ενεργειακά φτωχά νοικοκυριά
4	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στη βιομηχανία
5	Υπουργείο Οικονομικών	Κυβερνητικό πάρκο «Ανδρέας Λεντάκης» (ΣΔΙΤ)
6	Υπουργείο Οικονομικών	Μετεγκατάσταση δραστηριοτήτων ΕΑΣ Υμηττού

Τα έσοδα από τα ανωτέρω έργα που θα ανέλθουν σε 0,5% επί του προϋπολογισμού τους θα χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών της μονάδας (PPF).

Κατά τη λειτουργία του Ταμείου από το 2011 έως και το 2022:

- υλοποιήθηκαν 55 έργα με την υποβολή δεσμευτικών προσφορών συνολικής αξίας σχεδόν 11,5 δισ. ευρώ και
- εισπράχθηκαν έσοδα (σε ταμειακή βάση) από ολοκληρωμένες συναλλαγές συνολικής αξίας 8,2 δισ. ευρώ (Πίνακας 5.6.).

Σημειώνεται πως η διαφορά των 3,3 δισ. ευρώ έγκειται αφενός, σε προγραμματισμένη κατανομή δόσεων για έργα, στα οποία το οικονομικό κλείσιμο έχει ήδη γίνει και αφετέρου σε έργα, για τα οποία υπάρχει δεσμευτική προσφορά και το οικονομικό κλείσιμο αναμένεται σε επόμενο χρόνο.

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι πέραν του συνολικού τιμήματος που καταβάλλεται για ένα περιουσιακό στοιχείο, οι επενδυτές, ανάλογα με το είδος της συναλλαγής και εφόσον το επιτρέπει η φύση του περιουσιακού στοιχείου, δεσμεύονται σε ένα ελάχιστο ύψος επενδυτικών και αναπτυξιακών προγραμμάτων.

Εντός του 2022:

- Εισπράχθηκαν 516 εκατ. ευρώ, ως εξόφληση του τιμήματος των 516 εκατ. ευρώ για την πώληση του 100% των μετοχών της ΔΕΠΑ Υποδομών Α.Ε.,
- ανακηρύχθηκε ο προτιμητέος επενδυτής (ΓΕΚ-ΤΕΡΝΑ, EGIS), ο οποίος προσέφερε τίμημα ύψους 1.496 εκατ. ευρώ για την παραχώρηση της λειτουργίας και συντήρησης της Εγνατίας Οδού,
- ανακηρύχθηκε ο προτιμητέος επενδυτής στην πρώην αμερικανική βάση Γουρνών στην Κρήτη, έναντι τιμήματος 42,2 εκατ. ευρώ. Η μεταβίβαση κυριότητας αναμένεται εντός του έτους,
- ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση του 67% του Οργανισμού Λιμένος Ηγουμενίσσας έναντι συνολικού τιμήματος 84,2 εκατ. ευρώ,
- ολοκληρώθηκε ο διαγωνισμός e-Auction IX όπου αναδείχθηκαν πλειοδότες για πέντε ακίνητα και
- ανακηρύχθηκε ο προτιμητέος επενδυτής για το ακίνητο του πρώην ΕΟΜΜΕΧ στον Ταύρο, έναντι τιμήματος 2,5 εκατ. ευρώ.

Είναι σε εξέλιξη εντός του 2022 οι εξής διαγωνισμοί :

- Γούρνες Ηρακλείου Κρήτης,
- Αττική οδός,
- Λουτρόπολη Καμμένων Βούρλων,
- Ολυμπιακό Κέντρο Μαρκόπουλου,
- Ακίνητο στο Αντίρριο,
- Οργανισμός Λιμένος Καβάλας,
- Οργανισμός Λιμένος Ηρακλείου,
- Οργανισμός Λιμένος Βόλου,
- Μαρίνα Αργοστολίου,
- Μαρίνα Mega yacht,
- Μαρίνα Πύλου,

- Υπόγεια αποθήκη Φυσικού Αερίου Ν. Καβάλας,
- του 30% των μετοχών Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών ΑΕ και
- ΔΕΠΑ εμπορίας.

Τέλος, βρίσκεται σε προπαρασκευή και η ωρίμανση των παρακάτω:

- περιφερειακών λιμένων και μαρίνων (μαρίνα Ιτέας, μαρίνα Λευκίμμης-Κέρκυρας, κ.λπ.) και
- λοιπών ακινήτων που εμπεριέχονται στο χαρτοφυλάκιο του ΤΑΙΠΕΔ, όπως είναι τα τουριστικά ακίνητα με ιαματικές πηγές: Camping Καμένων Βούρλων, Θερμοπύλες, Υπάτη και περαιτέρω η ακτή και Camping Αγίας Τριάδας, η ακτή και Camping Ποσειδίου Κασσάνδρας κ.λπ.

Τα συνολικά έσοδα για το έτος 2023, τα οποία αναμένεται να πραγματοποιηθούν από το ΤΑΙΠΕΔ ανέρχονται σε 1.993,7 εκατ. ευρώ, όπως παρουσιάζονται παρακάτω (Πίνακας 5.4.).

Πίνακας 5.4.: Στόχος εσόδων 2023* (σε εκατ. ευρώ)		
1	Προσδοκώμενα έσοδα από διαγωνισμούς, για τους οποίους έχουν υποβληθεί δεσμευτικές προσφορές, με αναμενόμενη πρώτη εκταμίευση το 2023	1.589,6
2	Έσοδα από καταβολές δόσεων, ολοκληρωμένων συναλλαγών προηγούμενων ετών	98,0
3 (1+2)	Σύνολο **	1.687,6
4	Εκτιμώμενα έσοδα από διαγωνισμούς έργων, οι οποίοι αναμένεται να ολοκληρωθούν το 2022	306,1
5 (3+4)	Σύνολο εκτιμώμενων (προς είσπραξη) εσόδων 2023	1.993,7

* Εκπεφρασμένα σε ταμειακή βάση

** Αναλυτικά στοιχεία πίνακας 5.6.

Πίνακας 5.5.: Προβολή τριμηνιαίων εσόδων* (σε εκατ. ευρώ)

	2022					2023				
	1° Τρίμηνο	2° Τρίμηνο	3° Τρίμηνο	4° Τρίμηνο	Σύνολο	1° Τρίμηνο	2° Τρίμηνο	3° Τρίμηνο	4° Τρίμηνο	Σύνολο
Έσοδα ανά τρίμηνο	1,6	35,3	521,0	37,4	595,3	3,4	1.607,0	58,9	324,4	1.993,7
ΕΤΑΙΡΙΚΑ & ΥΠΟΔΟΜΕΣ										
Μετοχές ΟΠΑΠ 3% +1%			3,0		3,0			3,0		3,0
Δικαιώματα Συχνότητων (Κινητή Τηλεφωνία)				7,1	7,1				7,1	7,1
Δικαιώματα Συχνότητων (Κινητή Τηλεφωνία) 5G										0,0
Περιφερειακά Αεροδρόμια					0,0		24,5	54,7		79,2
Helleniq Energy Μερισματα		32,5			32,5,0					0,0
ΟΛΠ Τόκοι και Μερισματα	0,4		1,2		1,6					0,0
Μαρίνα Χίου										0,0
Μαρίνα Αλίμου	0,5		0,2		0,7	0,4		0,3		0,7
Ηγουμενίτσα							84,0			84,0
Εγνατία					0,0		1.496,1			1.496,1
ΔΕΠΑ Υποδομών			516,0		516,0					
Έργα σε στάδιο προετοιμασίας					0,0				289,0	289,0
Σύνολο Εταιρικών & Υποδομών	0,9	32,5	520,4	7,1	560,9	0,4	1.604,6	58,0	296,1	1.959,1
ΑΚΙΝΗΤΑ										
Κασσιώπη		2,0		2,0	4,0					0,0
Νότιο Αφάντου					0,0					0,0
Βόρειο Αφάντου					0,0					0,0
E-auction I - IX	0,3	0,8	0,6	7,2	8,9	1,6	2,4	0,9	4,5	9,4
Αγορά Μοδιάνο Θεσσαλονίκης	0,4				0,4	0,4				0,4
Ταύρος					0,0					0,0
Castello Bibelli						1,0				1,0
Γούρνες - Ηράκλειο				21,1	21,1				7,0	7,0
Λοιπά ακίνητα σε στάδιο προετοιμασίας					0,0				16,8	16,8
Σύνολο Ακινήτων	0,7	2,8	0,6	30,3	34,4	3,0	2,4	0,9	28,3	34,6

* Σε ταμειακή βάση

Πηγή: ΤΑΙΠΕΔ

Η διαχρονική εξέλιξη των εσόδων από αποκρατικοποιήσεις απεικονίζεται παρακάτω (Πίνακας 5.6., Πίνακας 5.7. και Πίνακας 5.8.)

Πίνακας 5.6.: Έσοδα από αποκρατικοποιήσεις (σε εκατ. ευρώ)

Έργο	Συνολικό Τμήμα	Καταβε- βλημένο	Οικ. κλείσιμο συν/λής Α' καταβο- λη τιμήτος	Δόσεις/Τέλη Παραχώρησης													
				2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Χορήγηση δικαιωμάτων χρήσεως ραδιοσυχνότητων στις ζώνες των 900 MHz και 1800 MHz	408,3	408,3	2011	316,7				34,2	35,1	22,3							
Πώληση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας παιγνιομηχανημάτων (VLTs)	560,0	560,0	2011	474,0	86,0												
Επέκταση διάρκειας σύμβασης δικαιώματος διεξαγωγής παιγνίων μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και ΟΠΑΠ για 10 χρόνια	375,0	375,0	2011	375,0													
Μετοχές ΕΤΕ - ALPHA - ΠΕΙΡΑΙΩΣ	14,7	14,7	2012		5,2	9,5											
Πώληση επιλεγμένων κτιρίων εξωτερικού (Λονδίνο, Τασκένδη, Βρυξέλλες)	30,3	30,3	2013			30,3											
Πώληση άδειας Κρατικών Λαχείων	190,0	190,0	2013			190,0											
Πώληση 33% μετοχών ΟΠΑΠ	652,0	649,0	2013			622,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
Μετοχές ΟΠΑΠ 1%	21,6	21,6	2013			21,6											
Εκμίσθωση για 90 έτη του κτιρίου Διεθνούς Κέντρου Ραδιοτηλεόρασης (IBC)	81,0	81,0	2013			81,0											
E-AUCTION I	11,0	11,18	2014				8,0	2,0	0,43	0,34	0,32	0,1					
Πώληση επιλεγμένων κτιρίων εξωτερικού (Ντίσελντορφ)	0,8	0,8	2014				0,8										
Παλιούρι	14,0	14,0	2014				7,0	3,0	2,0	2,0							
Ψηφιακό Μέρισμα	388,57	388,57	2014				114,0	189,8	29,6	28,27	26,9						
Πώληση και επαναμίσθωση επιλεγμένων κτιρίων του Δημοσίου (28 ακίνητα)	261,3	261,3	2014			261,3											
E-AUCTION II	1,8	2,0	2015					0,5	0,3	0,3	0,8	0,2					
E-AUCTION III	10,3	10,9	2015					5,5	0,8	2,0	2,1	0,5					
Πώληση επιλεγμένων κτιρίων εξωτερικού (Βελιγράδι)	2,4	2,4	2015					2,4									
Ξενία Σκιάθου	2,6	2,6	2015					2,6									
Άγιος Ιωάννης	9,6	9,6	2015					9,6									
Αμοibaio Ιπποδρομικό Στοιχείμα	40,5	40,5	2015					8,1	12,2	20,2							
Σανατόριο Μάνα	0,8	0,116	2015					0,008	0,008	0,025	0,025	0,025	0,025	0,025	0,025	0,025	
E-AUCTION IV	0,5	0,47	2015					0,10	0,16	0,06	0,05	0,05	0,05				
Πώληση επιλεγμένων κτιρίων εξωτερικού (Νέα Υόρκη, Ουάσιγκτον)	10,6	10,6	2016						10,6								
Πώληση επιλεγμένων κτιρίων εξωτερικού (Ρώμη, Ερεβάν)	10,2	10,2	2016						10,2								
Πώληση επιλεγμένων κτιρίων εξωτερικού (Λουμπλιάνα)	0,6	0,6	2016						0,6								
Οργανισμός Λιμένος Πειραιά (51% + 16%)	368,5	368,5	2016						280,5						88,0		
Τόκοι ΟΛΠ		13,6													12,0	1,6	
E-AUCTION VI	18,5	25,0	2016						4,6	3,7	4,5	4,5	4,0	3,7			
Αστήρ Βουλιαγμένης	94,4	94,4	2016						94,4								
Κασσιώπη	23,0	27,0	2016						10,0	3,0	4,0	2,0	2,0	2,0	4,0		
Πώληση 2 Airbus	3,84	3,84	2016						3,84								
Αγορά Μοδιάνο, Θεσσαλονίκη	1,90	1,5	2017							0,4			0,38	0,38	0,38	0,38	
E-AUCTION V	0,8	0,92	2017							0,8		0,12					
Περιφερειακά Αεροδρόμια	2.150,0	1.273,9	2017							1.234,0	16,7	23,2				24,5	
<i>Περιφερειακά Αεροδρόμια EBITDA</i>																54,7	
TRAINOSE	45,0	45,0	2017							45,0							
Πώληση μετοχών ΑΔΜΗΕ	0,4	0,4	2017							0,4							
E-AUCTION VII, VIII	14,8	14,4	2017							1,92	6,0	1,38	2,4	1,7	1,00		
ΟΛΘ (67%)	231,9	231,9	2018									231,9					
ΟΤΕ 5%	284,0	284,0	2018									284,0					
ΔΕΣΦΑ	251,3	251,3	2018									251,3					
Χορήγηση δικαιωμάτων χρήσεως ραδιοσυχνότητων 2018-2035	201,5	181,7	2018									166,0			8,6	7,1	7,1
AIA – Επέκταση σύμβασης	1.131,6	1.131,6	2019									1.131,6					
N. Αφάντου, Ρόδος	15,2	15,2	2019									15,2					
ΕΕΣΣΤΥ	22,0	22,0	2019									22,0					
Μαρίνα Χίου	6,2	0,7	2019										0,7				
Castello Bibelli, Corfu	4,2	3,2	2019										1,6	1,6		1,0	
Πώληση επιλεγμένων ακινήτων (Πρετόρια)	0,1	0,1	2020										0,1				
Αξιοποίηση έκτασης Ελληνικού	915,0	300,0	2021											300,0			
Μαρίνα Αλιμου	177,0	28,5	2020										27,8		0,7	0,7	
B. Αφάντου, Ρόδος	26,9	27,1	2021											27,1			
Δικαιώματα Συχνότητων (κινητή τηλεφωνία) 5G	279,2	196,0	2021											196,0			
Εγνατία	1.496,1		2023													1.496,1	
ΔΕΠΑ Υποδομών	476,0	476,0	2022												476,0		
ΔΕΠΑ Υποδομών - τόκοι	40,0	40,0	2022												40,0		
E-AUCTION IX	4,2	7,9	2021													7,9	
Γούρνες Ηρακλείου	42,0	21,1	2022												21,1	9,1	
Οργανισμός Λιμένος Ηγουμενίτσας ΟΛΑ	84,0		2023													84,0	
Έργα σε στάδιο προετοιμασίας																	306,1
Σύνολο υπογεγραμμένων έργων: 52	11.508,0	8.182,6		1.165,7	5,2	1.040,4	394,1	260,8	498,3	1.367,7	997,5	1.203,9	42,1	644,1	562,8	1.993,7	
Σημείωση: Στα έργα όπου το καταβεβλημένο ποσό ξεπερνά το συνολικό τίμημα, το επιπλέον ποσό αφορά σε τόκους																	
ΔΙΑΝΟΜΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΥ																	
ΟΛΘ									25,5								
ΕΛΠΕ									22,8						10,8	32,5	
ΕΥΑΘ									4,4								
ΕΥΔΑΠ										11,0					5,7		
ΔΕΠΑ										1,2		29,6					
ΟΛ ΠΑΤΡΑΣ													2,0				
ΟΛ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ													3,0				
ΟΛ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ														4,2			
Σύνολο αποθεματικών				0,0	0,0	0,0	25,5	28,4	0,0	11,0	29,6	5,0	4,2	16,5	32,5	0	
Σύνολο εσόδων από αποκρατικοποιήσεις	11.5084,0	8.182,6		1.165,7	5,2	1.040,4	419,6	289,2	498,3	1.378,7	1.027,1	1.208,9	46,3	660,6	595,3	1.993,7	
Σημείωση: Στα έργα που το καταβεβλημένο ποσό ξεπερνά το συνολικό τίμημα, το επιπλέον ποσό αφορά σε τόκους.																	

Πίνακας 5.7.: Πλάνο αποκρατικοποιήσεων* (σε εκατ. ευρώ)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	Εισπράξεις	Εκτίμηση	Πρόβλεψη	Πρόβλεψη	Πρόβλεψη	Πρόβλεψη
Συνολικές εισπράξεις/προβλέψεις	41,05	624,58	595,68	1.993,83	3.315,28	179,39
Σωρευτικό (από το 2020)	41,05	665,63	1.261,31	3.255,14	6.570,42	6.749,81
ΕΤΑΙΡΙΚΑ & ΥΠΟΔΟΜΕΣ	31,40	293,50	560,50	1.958,95	3.129,98	118,59
ΟΠΑΠ 33% μετοχικό κεφάλαιο + 1% μετοχικό κεφάλαιο	3,00	3,00	3,00	3,00		
Δικαιώματα Συχνότητων (Κινητή Τηλεφωνία)		7,10	7,10	7,10	7,10	7,10
Δικαιώματα Συχνότητων (Κινητή Τηλεφωνία) 5G		195,00			7,10	8,30
Περιφερειακά Αεροδρόμια			0,00	24,50	22,90	22,90
Περιφερειακά Αεροδρόμια - αναλογία EBITDA*				54,70	67,00	77,40
HELLENIQ ENERGY Μέρισμα			32,50			
ΟΛΠ		88,00	1,20			
ΔΑΑ - επέκταση σύμβασης						
Εγνατία				1.496,10		
				84,00		
Ηγουμενίτσα						
ΔΕΠΑ Υποδομών			516,00			
Μαρίνα Χίου	0,60			0,14	0,14	0,14
Μαρίνα Αλίμου	27,80	0,40	0,70	0,41	0,74	2,75
Έργα στο στάδιο προετοιμασίας (Λοιπά Εταιρικά & Υποδομές)**				289,00	3.025,00	0,00
ΑΚΙΝΗΤΑ	9,65	331,08	35,18	34,88	185,30	60,80
e-auction I – VIII	5,67	1,00	8,90	9,40	4,50	4,50
Κασσιώπη	2,00	2,00	4,00			
Νότιο Αφάντου						
Βόρειο Αφάντου		26,90				
Ελληνικό		300,00			167,00	45,00
Αγορά Μοδιάνο (Θεσσαλονίκη)	0,38	0,38	0,38	0,38		
Castello Bibelli	1,60	0,80	0,80	1,00		
Τάυρος				2,50		
Γούρνες Ηρακλείου			21,10	7,00	7,10	7,00
Έργα στο στάδιο προετοιμασίας (Λοιπά ακίνητα) **				17,10	6,70	4,30
Σωρευτ. Εταιρ. & Υποδομές (από το 2020)	31,40	324,90	885,40	2.844,35	5.974,33	6.092,92
Σωρευτ. Ακίνητα (από το 2020)	9,65	340,73	375,91	410,79	596,09	656,89

* Υπόθεση βασισμένη στο business plan.

** Εκτιμήσεις έργων για τα οποία δεν έχει διεξαχθεί ακόμα διαγωνισμός ή δεν έχει ανακηρυχθεί πλειοδότης.

Πηγή: ΤΑΙΠΕΔ

Πίνακας 5.8.: Έσοδα προγράμματος αποκρατικοποιήσεων (σε εκατ. ευρώ)												
Εισπράξεις										Εισπράξεις + Εκτιμήσεις Προβλέψεις		Προβλέψεις
2011-2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
1.170,9	1.040,4	419,6	289,2	498,3	1.378,7	1.027,1	1.208,9	46,30	660,6	595,3	1.993,7	

Πηγή: ΤΑΙΠΕΔ, Νοέμβριος 2022

Σύνολο εισπράξεων/εκτιμήσεων/προβλέψεων

Ακολουθεί ο Πίνακας 5.9. με το μετοχολόγιο ΤΑΙΠΕΔ.

Πίνακας 5.9.: Μετοχολόγιο Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) ΑΕ (αφορά μετοχές κυριότητας ΕΔ που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων και μεταφέρθηκαν με απόφαση της ΔΕΑΑ στο ΤΑΙΠΕΔ ΑΕ σύμφωνα με το Ν. 3986/2011)			
Εισηγμένες στο ΧΑ			
Εταιρεία	Συνολικός αριθμός μετοχών	Αριθμός μετοχών κυριότητας ΤΑΙΠΕΔ	Ποσοστό ΤΑΙΠΕΔ επί του ΜΚ (%)
HELLENiQ ENERGY (Πρώην Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ)	305.635.185	108.430.304	35,48
ΕΥΑΘ Α.Ε.	36.300.000	8.717.999	24,02
ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	106.500.000	12.069.739	11,33
ΟΛΘ Α.Ε.	10.080.000	732.594	7,27
ΟΛΠ Α.Ε.	25.000.000	1.784.440	7,14
Μη Εισηγμένες στο ΧΑ			
Εταιρεία	Συνολικό μετοχικό κεφάλαιο (σε ευρώ)	Μετοχικό κεφάλαιο κυριότητας ΤΑΙΠΕΔ (σε ευρώ)	Ποσοστό ΤΑΙΠΕΔ επί του ΜΚ (%)
Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών ΑΕ	300.000.000	90.000.000	30,00
ΛΑΡΚΟ	109.327.663	60.337.942	55,19
ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΕ	17.518.199	11.386.829	65,00
Οργανισμός Διεξαγωγής Ιπποδρομιών Ελλάδος (ΟΔΙΕ) ΑΕ (υπό εκκαθάριση)	109.512.066	109.512.066	100,00
Οργανισμός Λιμένος Αλεξανδρούπολης ΑΕ	1.350.000	1.350.000	100,00
Οργανισμός Λιμένος Βόλου ΑΕ	8.192.157	8.192.157	100,00
Οργανισμός Λιμένος Ελευσίνας ΑΕ	895.400	895.400	100,00
Οργανισμός Λιμένος Ηγουμενίστας ΑΕ	9.783.640	9.783.640	100,00
Οργανισμός Λιμένος Ηρακλείου ΑΕ	1.533.515	1.533.515	100,00
Οργανισμός Λιμένος Καβάλας ΑΕ	7.605.775	7.605.775	100,00
Οργανισμός Λιμένος Κέρκυρας ΑΕ	2.500.206	2.500.206	100,00
Οργανισμός Λιμένος Λαυρίου ΑΕ	303.051	303.051	100,00
Οργανισμός Λιμένος Πατρών ΑΕ	17.389.590	17.389.590	100,00
Οργανισμός Λιμένος Ραφήνας ΑΕ	864.090	864.090	100,00

Πηγή: ΤΑΙΠΕΔ

Ακολουθούν πίνακες με το μετοχολόγιο του ΕΔ (Πίνακας 5.10., Πίνακας 5.11. και Πίνακας 5.12.).

Πίνακας 5.10.: Μετοχολόγιο Ελληνικού Δημοσίου Προνομιούχες μετοχές άρθρου 1 του ν. 3723/2008	
Πιστωτικά ιδρύματα (υπό ειδική εκκαθάριση)	Προνομιούχες μετοχές (σε ευρώ)
Πανελλήνια Τράπεζα	28.300.000,00
Proton Bank	79.999.995,79
Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο	224.960.000,00
FVB-ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ	50.000.000,00
Σύνολο	383.259.995,79

Πηγή: Γενική Γραμματεία Οικονομικής Πολιτικής-Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων, Διαχείρισης Κινητών Αξιών και Επιχειρησιακού Σχεδιασμού-Τμήμα Γ' Διαχείρισης Κινητών Αξιών

Πίνακας 5.11.: Μετοχολόγιο Ελληνικού Δημοσίου Εισηγμένες στο ΧΑ

Εταιρεία	Συνολικός αριθμός μετοχών	Αριθμός μετοχών κυριότητας ΕΔ	Ποσοστό ΕΔ επί του ΜΚ (%)
ΟΤΕ	442.483.326	4.901.507	1,11
Τράπεζα Ελλάδος	19.864.886	1.774.088	8,93
TITAN CEMENT INTERNATIONAL SA*	78.325.475	30.464	0,04
ΑΤΤΙCΑ ΑΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	215.805.843	110	0,00
ΚΕΚΡΟΨ	19.804.134	1.888	0,01

Πηγή: Γενική Γραμματεία Οικονομικής Πολιτικής-Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων, Διαχείρισης Κινητών Αξιών και Επιχειρησιακού Σχεδιασμού-Τμήμα Γ Διαχείρισης Κινητών Αξιών

* Η εταιρεία TITAN CEMENT INTERNATIONAL SA διαπραγματεύεται σε EURONEXT και Χ.Α.Α.

Πίνακας 5.12.: Μετοχολόγιο Ελληνικού Δημοσίου Μη εισηγμένες στο ΧΑ

Εταιρεία	Συνολικό μετοχικό κεφάλαιο (σε ευρώ)	Μετοχικό κεφάλαιο κυριότητας του ΕΔ (σε ευρώ)	Ποσοστό ΕΔ επί του ΜΚ (%)
ΕΕΣΥΠ (ν.4512/18)			
Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας (ΕΕΣΥΠ) ΑΕ	245.703.000	245.703.000	100,00
ΑΜΥΝΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ			
Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία (ΕΑΒ) ΑΕ	240.687.682	240.206.307	99,80
Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα (ΕΑΣ) ΑΒΕΕ	1.666.404.598	1.665.238.115	99,93
ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ			
ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΑΕ	6.358.797.776	6.358.797.776	100,00
Οργανισμός Συγκοινωνιακού Έργου Θεσ/νίκης (ΟΣΕΘ) ΑΕ	6.000.000	6.000.000	100,00
Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος (ΟΣΕ) ΑΕ	4.799.198.400	4.799.198.400	100,00
ΚΤΗΜΑΤΙΚΕΣ			
Κτιριακές Υποδομές ΑΕ-ΚΤΥΠ (Συγχώνευση ΟΣΚ, ΔΕΠΙΑΝΟΜ και ΘΕΜΙΣ)	532.560.824	532.560.824	100,00
ΔΙΑΦΟΡΕΣ			
ΑΕ Εκμεταλλεύσεως Ακινήτων	743.865	290.107	39,00
ΑΕ Μονάδων Υγείας (ΑΕΜΥ) ΑΕ	12.000.000	12.000.000	100,00
ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ ΑΕ	120.840.602	1.261	0,001
Αθηνάϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων - Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων (ΑΠΕ-ΜΠΕ) ΑΕ	5.820.170	5.820.170	100,00
Αλεξάνδρεια Ζώνη Καινοτομίας ΑΕ	60.000	60.000	100,00
Ανάπλαση Αθήνας ΑΕ	10.050.000	10.050.000	100,00
Δημόσια Εταιρεία Συμμετοχών Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΣ ΑΔΜΗΕ) ΑΕ	297.000.000	297.000.000	100,00
Δημοτική Επιχείρηση Λίμνης Ιωαννίνων ΑΕ	247.104	24.710	10,00
Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου ΑΕ (ΔΕΣΦΑ ΑΕ)	564.069.225	191.784.540	34,00
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Ανώνυμος Γεωργική Βιομηχανική Εμπορική Κτηματική & Τουριστική Εταιρεία	100.046.529	20.816	0,02
Εγνατία Οδός ΑΕ	7.179.243.700	7.179.243.700	100,00
Εθνικό Κέντρο Οπτικοακουστικών Μέσων & Επικοινωνίας (ΕΚΟΜΕ)	84.100	84.100	100,00
Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων Α.Ε. (πρώην ΕΤΕΑΝ, πρώην ΤΕΜΠΜΕ)	942.479.700	942.479.700	100,00
Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων ΑΕ (πρώην ΤΑΝΕΟ ΑΕ)	55.372.450	20.886.500	37,72
Ελληνικό Κέντρο Διαστήματος (ΕΛΚΕΔ)	60.000	60.000	100,00
Ελληνική Εταιρεία Διαχείρισης Δικαιωμάτων Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας Ελληνικού Δημοσίου ΑΕ	45.000.000	45.000.000	100,00
Ελληνική Εταιρεία Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης Α.Ε.. ΕΛ.Ε.Δ.Α.Μ.)	2.000.000	2.000.000	100,00
Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων & Εξωτερικού Εμπορίου ΑΕ-Enterprise Greece Invest & Trade (πρώην Invest in Greece ΑΕ,ΕΛΚΕ)	293.400	293.400	100,00
Ελληνική Εταιρεία Εξαγωγικών Πιστώσεων Α.Ε.	88.040	88.040	100,00
Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης & Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ) ΑΕ	2.000.000	480.000	24,00
Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων (ΕΔΕΥΕΠ) ΑΕ	9.000.000	9.000.000	100,00
Ελληνικό Φεστιβάλ ΑΕ	210.000	210.000	100,00
ΕΡΤ ΑΕ	5.000.000	5.000.000	100,00
Εταιρεία Διαχείρισης Ειδικού Κεφαλαίου ΤΑΠ-ΟΤΕ (ΕΔΕΚΤ ΟΤΕ) ΑΕΠΕΥ	300.000	15.000	5,00
Εταιρεία Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Εργαστηριακών δοκιμών, Πιστοποίησης και Ποιότητας ΑΕ (ΕΒΕΤΑΜ) ΑΕ (συγχώνευση με ΕΚΕΠΥ, ΕΤΑΚΕΙ και ΕΛΟΤ)	6.017.400	5.343.100	88,79
Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης (ΗΔΙΚΑ) ΑΕ	3.000.000	3.000.000	100,00

Πίνακας 5.12.: Μετοχολόγιο Ελληνικού Δημοσίου Μη εισηγμένες στο ΧΑ

Εταιρεία	Συνολικό μετοχικό κεφάλαιο (σε ευρώ)	Μετοχικό κεφάλαιο κυριότητας του ΕΔ (σε ευρώ)	Ποσοστό ΕΔ επί του ΜΚ (%)
Ιαματικές Πηγές Ελλάδας Α.Ε.	1.500.000	1.500.000	100,00
ΚΑΪΡ ΡΟΔΟΥ	576.720	21.694	3,76
Κέντρο Τεκμηρίωσης & Κοστολόγησης Νοσοκομειακών Υπηρεσιών (ΚΕΤΕΚΝΥ) ΑΕ πρώην Εταιρεία Συστήματος Αμοιβών Νοσοκομείων (ΕΣΑΝ) ΑΕ	1.000.000	1.000.000	100,00
Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΚΠΙΣΝ)	473.751.300	473.751.300	100,00
Κλωστές Μπριγιάν	2.275.289	146.181	6,42
Κοινωνία της Πληροφορίας ΑΕ (συγχώνευση με Ψηφιακές Ενισχύσεις ΑΕ)	7.017.500	7.017.500	100,00
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΑΠΕ & ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ (ΔΑΠΕΕΠ) ΑΕ (πρώην ΔΕΣΜΗΕ ΑΕ και πρώην ΛΑΓΗΕ ΑΕ)	1.000.000	1.000.000	100,00
Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΜΟΔ) ΑΕ	129.140	129.140	100,00
Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης (ΟΑΚ) ΑΕ	532.800	271.278	51,00
Οργανισμός Διασφάλισης της Ποιότητας στην Υγεία (ΟΔΙΠΥ)	2.000.000	2.000.000	100,00
Οργανισμός Λιμένων Ν. Ευβοίας (ΟΛΝΕ) ΑΕ	4.092.714	4.092.714	100,00
Εταιρείες Ομίλου Σαρακάκη (μεταφορά από χαρτοφυλάκιο ΔΕΚΑ ΑΕ)			
<i>Απόλλων ΑΕ Μεσιτείας Ασφαλίσεων</i>	74.000	560	0,76
<i>Αφοι Σαρακάκη ΑΕΒΜΕ(Συγχώνευση με Γενική Αυτοκινήτων, Σαρακάκης Λιανική, Ιάσων)</i>	14.070.000	29.700	0,211
<i>Σαρακάκης Σεντερ ΑΕΤΕ</i>	17.576.260	239.220	1,36
<i>Κτηματική και Ναυτική ΑΕ</i>	9.732.270	254.680	2,62
ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ			
Εθνικό Δίκτυο Υποδομών Τεχνολογίας και Έρευνας (ΕΔΥΤΕ)	30.850.000	30.850.000	100,00
Επιστημονικό Πάρκο Πατρών (ΕΠΠ)	1.537.558	1.537.558	100,00
ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΗΛΘΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΟΜΜΕΧ			
Βιοτεχνικό Πάρκο Θεσπρωτίας (ΒΙΟΠΑΘΕ) ΑΕ	1.458.959	161.425	11,88
Εθνικό Κέντρο Αξιολόγησης της Ποιότητας και της Τεχνολογίας στην Υγεία (πρώην ΕΚΕΒΥΛ) ΑΕ (ΕΚΑΠΤΥ)	1.194.200	141.110	11,82
Βιοτεχνικό Πάρκο Γρεβενών (ΒΙΟΠΑΓΡΕ) ΑΕ	175.800	3.516	2,00
Βιοτεχνικό Πάρκο Χανίων ΑΕ	60.000	17.400	29,00
Κέντρο Παραδοσιακής Βιοτεχνίας Ιωαννίνων (ΚΕΠΑΒΙ) ΑΕ	147.000	6.027	4,10
Εκθετήριο Δημοπρατήριο Γούνας ΑΕ	319.680	1.305	0,41
ΥΠΟ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ (άρθρο 14α, ν. 3429/2005)			
Ολυμπιακές Αερογραμμές	130.385.000	130.385.000	100,00
Ολυμπιακή Αεροπορία Υπηρεσίες	354.946.354	354.946.354	100,00
Ελληνικά Συστήματα Παραγωγής Πολιτικών Προϊόντων ΑΒΕΕ	21.166.191	21.138.740	99,87
ΥΠΟ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ			
<i>Πιστωτικά Ιδρύματα</i>			
Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος	1.050.573.329	973.710.056	92,68
Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο	1.277.484.067	583.273.165	45,66
<i>Λοιπές</i>			
Αγρογή ΑΕ	5.870.000	5.870.000	100,00
ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΕΓΑ	51.365.564	4.375	0,01
ΑΤΕ Τεχνική Πληροφορική	4.049.896	280.565	6,93
Ανώνυμη Ελλ. Εταιρεία Υλών Οικοδομικής Ο ΑΤΛΑΣ	584.640	351	0,06
Δημόσια Επιχείρηση Πολεοδομίας & Στέγασης (ΔΕΠΟΣ) ΑΕ	13.006.822	13.006.822	100,00
Ελληνικά Συστήματα Πληροφορικής (ΕΛΣΥΠ) ΑΕ (προήλθε από κατάργηση ΕΟΜΜΕΧ)	784.552	159.892	20,38
Ελληνική Αναπτυξιακή Εταιρεία Επενδύσεων (ΕΑΕΕ) ΑΕ	26.208.640	26.208.640	100,00
Ελληνικό Κέντρο Αργιλομάζης (ΕΛΚΕΑ) ΑΕ (προήλθε από κατάργηση ΕΟΜΜΕΧ)	1.444.393	1.092.539	75,64
Ελληνικό Κέντρο Αργυροχρυσοχόας (ΕΛΚΑ) ΑΕ (προήλθε από κατάργηση ΕΟΜΜΕΧ)	58.700	38.713	65,95
Ελληνικό Κέντρο Τεχνολογίας και Σχεδιασμού (ΕΛΚΕΔΕ) ΑΕ (προήλθε από κατάργηση ΕΟΜΜΕΧ)	452.577	230.860	51,01
Ελληνικός Οργανισμός Εξωτερικού Εμπορίου (ΟΠΕ) ΑΕ	623.797	424.182	68,00
Ενοποίηση Αρχαιολογικών Χώρων και Αναπλάσεις ΑΕ	121.449.478	121.449.478	100,00
Εταιρεία Τεχνολογικής Ανάπτυξης Τροφίμων (ΕΤΑΤ) ΑΕ	505.000	503.662	99,74
Εταιρεία Αξιοποίησης Εκκλησιαστικής Περιουσίας (ΕΑΕΠ)	300.000	150.000	50,00
Ιχθυοκαλλιεργητικό Κέντρο Αχελώου (ΙΧΘΥΚΑ) ΑΕ	5.827.950	3.271.268	56,13
Κέντρο Ελληνικής Γούνας (ΚΕΓ) ΑΕ (προήλθε από κατάργηση ΕΟΜΜΕΧ)	58.600	29.886	51,00

Πίνακας 5.12.: Μετοχολόγιο Ελληνικού Δημοσίου Μη εισηγμένες στο ΧΑ

Εταιρεία	Συνολικό μετοχικό κεφάλαιο (σε ευρώ)	Μετοχικό κεφάλαιο κυριότητας του ΕΔ (σε ευρώ)	Ποσοστό ΕΔ επί του ΜΚ (%)
Νέα Ανώνυμη Εταιρεία Διώρυγος Κορίνθου (ΝΑΕΔΚ)	393.600	292.445	74,30
NUTRIART ABEE	23.506.704	77.807	0,33
Πετζετάκις ΑΕ	7.674.944	38.657	0,50
Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας (ΤΕΟ) ΑΕ	56.407.000	56.407.000	100,00

Πηγή: Γενική Γραμματεία Οικονομικής Πολιτικής-Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων, Διαχείρισης Κινητών Αξιών και Επιχειρησιακού Σχεδιασμού -Τμήμα Γ' Διαχείρισης Κινητών Αξιών

5.3.Γενική Γραμματεία Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας (ΓΓΦΠ&ΔΠ)

Για το έτος 2023, όσον αφορά στα θέματα αρμοδιότητας της ΓΓΦΠ&ΔΠ και ειδικότερα στη διαχείριση της περιουσίας του Δημοσίου, αποτελεί κυβερνητική προτεραιότητα η βέλτιστη αξιοποίηση αυτής, με κυριότερους επιμέρους στόχους την εξασφάλιση σημαντικών και σταθερών εσόδων για το Δημόσιο σε μακροχρόνια βάση, την απομείωση του δημόσιου χρέους και τη δημιουργία πρόσθετου αναπτυξιακού οφέλους για την ελληνική οικονομία. Η πολιτική αυτή έχει ως βασικούς άξονες την καταγραφή, την προστασία και την αξιοποίηση της δημόσιας ακίνητης περιουσίας, την εκτέλεση κοινωφελών σκοπών και έργων, καθώς και τον εκσυγχρονισμό και την απλοποίηση των διαδικασιών και του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου.

Α. Καταγραφή Δημόσιας Ακίνητης Περιουσίας

Σχετικά με την καταγραφή της Δημόσιας Περιουσίας, δύο έργα βρίσκονται σε φάση λειτουργίας και δύο σε φάση προγραμματισμού:

Έργα σε φάση λειτουργίας:

- **Ψηφιακές Υπηρεσίες Δημόσιας Περιουσίας και Εθνικών Κληροδοτημάτων (ΨΥΔΗΠΕΕΚ)**

Το πληροφοριακό σύστημα των ΨΥΔΗΠΕΕΚ λειτουργεί με στόχο την υποστήριξη όλων των διαδικασιών των Υπηρεσιών της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας και Κοινωφελών Περιουσιών, μέσω της ψηφιοποίησης διαγραμμάτων και εγγράφων, καθώς και της δημιουργίας περιγραφικής και γεωγραφικής βάσης δεδομένων. Το έργο βρίσκεται ήδη σε φάση λειτουργίας και συνεχούς ενημέρωσης των δεδομένων αυτού.

Στόχοι είναι:

- ο η ενημέρωση της γεωχωρικής πληροφορίας με την επικαιροποιημένη βάση του Εθνικού Κτηματολογίου,
- ο η βελτίωση της λειτουργικότητας του πληροφοριακού συστήματος,
- ο η διαλειτουργικότητα με το TAXIS, για την απευθείας βεβαίωση των πρωτοκόλλων αποζημίωσης αυθαίρετης χρήσης στις οικείες ΔΟΥ,
- ο η διαλειτουργικότητα με το ΤΠ&Δ σχετικά με τις συντελεσμένες απαλλοτριώσεις,
- ο η διαλειτουργικότητα με τα πληροφοριακά συστήματα άλλων Υπουργείων, όπως το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ.α. και
- ο η περαιτέρω προώθηση της ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων, με στόχο την εξοικονόμηση πόρων.

Για τον σκοπό αυτό προγραμματίζεται εντός του έτους 2022, η ένταξη του συστήματος ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου των Κτηματικών Υπηρεσιών, στο έργο *Ανάπτυξη Υπηρεσιών Διαδικτύου (Web Services) για την επίτευξη της Διαλειτουργικότητας μεταξύ των Πληροφοριακών Συστημάτων της Δημόσιας Διοίκησης*. Το έργο αυτό εκπονείται από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (ΓΓΠΣΔΔ), σε συνεργασία με την Κοινωνία της Πληροφορίας.

- **Μητρώο Ακίνητης Περιουσίας (ΜΑΠ)**

Το Αυτοτελές Τμήμα Μητρώου Ακίνητης Περιουσίας (ΑΤΜΑΠ) εκ της σύστασής του (άρθρο 20 του ν.3965/2011), όπως ισχύει, καλύπτει την ανάγκη καταγραφής σε ενιαίο μητρώο όλης της ακίνητης περιουσίας των φορέων του δημοσίου, οι οποίοι υποχρεούνται να το ενημερώνουν άμεσα για κάθε μεταβολή, προκειμένου να επικαιροποιείται, επιπλέον δε, οφείλουν να παρέχουν κάθε συνδρομή που θα τους ζητηθεί προς τούτο, με σκοπό, τόσο την προστασία των ακινήτων τους, όσο και τη διαχείριση και την αξιοποίησή τους για το δημόσιο συμφέρον.

Το ΜΑΠ είναι ένα συνεχώς επικαιροποιούμενο γεωγραφικό και περιγραφικό μητρώο, στο οποίο διασυνδέονται οι βάσεις δεδομένων της δημόσιας περιουσίας όλων των Υπουργείων.

Η αναγκαιότητα του έργου συνίσταται στη δυνατότητα που παρέχει στη ΓΓΦΠ&ΔΠ να συντονίζει και να ελέγχει την εφαρμογή της δημόσιας πολιτικής για τη διαχείριση και αξιοποίηση των ακινήτων μέσω της συστηματικής ψηφιακής καταγραφής, ταξινόμησης και επεξεργασίας.

Στόχοι για το 2023 είναι:

- ο η βελτίωση και ο εκσυγχρονισμός του πλαισίου λειτουργίας του ΑΤΜΑΠ,
- ο η βελτίωση της διαλειτουργικότητας με τους φορείς του δημοσίου που κατέχουν ακίνητη περιουσία,
- ο η βελτίωση της ψηφιακής πλατφόρμας σύμφωνα με τις νέες ανάγκες και με τη συνεργασία της ΓΓΠΣΔΔ,
- ο η πλήρης διασύνδεση με την ψηφιακή βάση του νομικού προσώπου Ελληνικό Κτηματολόγιο για όλα τα ακίνητα σε πραγματικό χρόνο («real time»),
- ο η προώθηση πρωτοκόλλου συνεργασίας με τους φορείς του δημοσίου που κατέχουν ακίνητα για την καταγραφή και ωρίμανσή τους, η τυποποίηση της διαδικασίας και η έκδοση οδηγιών για την ταχύτερη καταγραφή των ακινήτων τους,
- ο η συνδρομή στην αξιοποίηση ακινήτων από την Κεντρική Κυβέρνηση δια του Υπουργού Οικονομικών,
- ο η δημιουργία νέων αναφορών BI (Business Intelligence) στο ΜΑΠ/ΨΥΔΗΠΕΕΚ, όταν και όπου απαιτείται και
- ο η εκπαίδευση νέων χρηστών όλων των Υπουργείων/φορέων στη λειτουργία του ΜΑΠ/ΨΥΔΗΠΕΕΚ.

Έργα υπό προγραμματισμό:

- **Εντοπισμός και ακριβής προσδιορισμός ακίνητης περιουσίας ιδιαίτερου φυσικού κάλλους**

Στο πλαίσιο της ανάδειξης της δημόσιας περιουσίας η ΓΓΦΠ&ΔΠ σχεδιάζει να προχωρήσει με τη σύμπραξη εξειδικευμένων τμημάτων Ελληνικών Πανεπιστημίων, στον ακριβή γεωχωρικό προσδιορισμό των ορίων δημόσιων ακινήτων ιδιαίτερου φυσικού κάλλους ή ιδιαίτερης οικονομικής ή πολιτιστικής σημασίας, τα οποία δεν ήταν τεχνικά εφικτό μέχρι σήμερα να οριοθετηθούν με τα υπάρχοντα μέσα (π.χ. Καλντέρα νήσου Θήρας). Ο ακριβής γεωχωρικός προσδιορισμός τέτοιων ακινήτων αναμένεται να επιφέρει σημαντικά οφέλη για το Δημόσιο.

- **Εντοπισμός και ακριβής προσδιορισμός ακίνητης περιουσίας που θα περιέλθει στο Υπουργείο Οικονομικών, από το Εθνικό Κτηματολόγιο**

Στο πλαίσιο της αποτύπωσης της δημόσιας περιουσίας που θα περιέλθει στο Υπουργείο Οικονομικών, μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών του Εθνικού Κτηματολογίου, η ΓΓΦΠ&ΔΠ σχεδιάζει να προχωρήσει με τη σύμπραξη εξειδικευμένων τμημάτων Ελληνικών Πανεπιστημίων, ή άλλων δημοσίων ή ιδιωτικών φορέων, Οργανισμών, Ινστιτούτων κλπ, για τον ακριβή γεωχωρικό προσδιορισμό των ορίων των νέων δημόσιων ακινήτων που θα προκύψουν. Ο ακριβής γεωχωρικός προσδιορισμός των ανωτέρω ακινήτων αναμένεται να επιφέρει σημαντικά οφέλη για το Δημόσιο.

Β. Προστασία Δημόσιας Ακίνητης Περιουσίας

- **Αξιοποίηση γεωχωρικών δεδομένων**

Στόχος της ΓΓΦΠ&ΔΠ είναι η ενημέρωση του ΨΥΔΗΠΕΕΚ μέσω της συνεχούς καταχώρισης των χωρικών μεταβολών των δημόσιων κτημάτων (λόγω ρυμοτομικών αλλαγών, απαλλοτριώσεων, καταπατήσεων, αλλαγών λόγω Εθνικού Κτηματολογίου κ.α.), των ακτών (λόγω διαβρώσεων, τεχνικών έργων κ.α.) και των κοινόχρηστων ζωνών αιγιαλού με την αξιοποίηση γεωχωρικών δεδομένων που παρέχονται από το ΨΥΔΗΠΕΕΚ. Με την επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων παρέχεται η δυνατότητα στις Κτηματικές Υπηρεσίες να διαπιστώνουν μετά από αυτοψίες τις τυχόν χωρικές μεταβολές και τη νομιμότητα αυτών.

Συνεπεία των ανωτέρω, οι παραβιάσεις και καταπατήσεις επιφέρουν διοικητικό πρόστιμο που λειτουργεί αποτρεπτικά και οικονομικό πρόστιμο το οποίο συνεισφέρει σημαντικά στα κρατικά έσοδα.

Γ. Αξιοποίηση Ακίνητης Δημόσιας Περιουσίας

- **Αξιοποίηση των ακινήτων κυριότητας του Υπουργείου Οικονομικών**

Η αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας (Δημόσιων και Ανταλλάξιμων Κτημάτων, Αιγιαλού, Παραλίας, Θαλάσσιου χώρου και πυθμένα, κλπ), σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (άρθρο 196 του ν.4389/2016) πληροί το σύνολο των κριτηρίων της βιώσιμης ανάπτυξης και επιφέρει: α) κοινωνικό όφελος, διότι οι τοπικές κοινωνίες επωφελούνται από την αναβάθμιση της περιουσίας που βρίσκεται στον τόπο τους, β) οικονομική ανάπτυξη, διότι η αξιοποίηση της περιουσίας είναι αυτονόητο ότι συμβάλλει στην οικονομική μεγέθυνση και ενισχύει τις τοπικές οικονομίες, αλλά και την εθνική οικονομία στο σύνολό της, γ) περιβαλλοντική ανάπτυξη, διότι αναβαθμίζεται το περιβάλλον σε τοπικό αλλά και εθνικό επίπεδο, σταματούν οι καταπατήσεις και η περιβαλλοντική υποβάθμιση και η δημόσια περιουσία περιέρχεται σε χρήστη που είναι υποχρεωμένος να τη διαχειριστεί σύμφωνα με τον νόμο, δ) θεσμική βιωσιμότητα, διότι το Σύνταγμα της χώρας μας προβλέπει ότι οι τοπικές αρχές πρέπει να διαχειρίζονται τις τοπικές υποθέσεις, οπότε η αποκέντρωση της διαχείρισης Υπηρεσιών της ΓΓΦΠ&ΔΠ συμβάλει στη θεσμική εξέλιξη και ολοκλήρωση.

- **Στέγαση δημόσιων υπηρεσιών – εξορθολογισμός και εξοικονόμηση δαπανών**

Συνεχίζεται το 2023 η προσπάθεια εξορθολογισμού των αναγκών στέγασης των υπηρεσιών του Δημοσίου. Διενεργούνται νέοι διαγωνισμοί στέγασης, καθώς και επαναληπτικοί διαγωνισμοί όσων κατέστησαν άγονοι, με σκοπό τη δραστική μείωση των σχετικών λειτουργικών δαπανών και την προσαρμογή στους νέους Κανονισμούς και απαιτήσεις (ενεργειακής απόδοσης, ασφάλειας κ.λπ.).

- **Κατεχόμενα και Ανταλλάξιμα Κτήματα**

Η τακτοποίηση των κατεχομένων Δημόσιων και Ανταλλάξιμων Κτημάτων αναμένεται να εξασφαλίσει σημαντικά έσοδα για τον κρατικό προϋπολογισμό και αποτελεί λύση αξιοποίησης της Δημόσιας Περιουσίας με πολλαπλή στόχευση:

- ο την εξάλειψη κοινωνικών αδικιών ιστορικά τεκμηριωμένων, συγκρούσεων και διεκδικήσεων κάθε μορφής, που εκδηλώνονται κάθε φορά που η Πολιτεία προσπαθεί να προστατεύσει με συγκεκριμένα μέτρα, αλλά με χρονική υστέρηση, την περιουσία της,
- ο την εισροή σημαντικών εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό και την αποτελεσματική προστασία της κοινόχρηστης περιουσίας του Δημοσίου, καθώς και της περιουσίας που θα αποκαλυφθεί με την ολοκλήρωση του Εθνικού Κτηματολογίου και
- ο την απελευθέρωση των αρμόδιων διοικητικών υπηρεσιών και των δικαστηρίων από σημαντικό αριθμό δικών, εξόδων και γραφειοκρατικών διαδικασιών.

Επιμέρους παρεμβάσεις

• Σχολάζουσες Κληρονομίες

Άμεσα έσοδα μπορούν να εξασφαλισθούν από τις Σχολάζουσες Κληρονομίες, μέσω της υλοποίησης προγράμματος ταχείας εκκαθάρισής τους, ώστε να μην παραμένουν υποθέσεις εκκρεμείς για μεγάλο χρονικό διάστημα.

• Κοινωφελείς Περιουσίες

Στόχος της ΓΓΦΠ&ΔΠ είναι να ενεργοποιήσει τους μηχανισμούς ελέγχου επί των ιδρυμάτων και κληροδοτημάτων, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική υλοποίηση του κοινωνικού έργου και η εκπλήρωση του σκοπού που έχουν αναλάβει, σύμφωνα με την επιθυμία του διαθέτη. Επίσης, στόχος της είναι η επίτευξη της μέγιστης δυνατής δημοσιότητας στις χορηγούμενες από τα ιδρύματα υποτροφίες προς ενημέρωση των ενδιαφερομένων δικαιούχων.

• Μητρώα Κοινωφελών Περιουσιών και Σχολαζουσών Κληρονομιών και Μητρώο Εκτελεστών Διαθηκών, Εκκαθαριστών Κοινωφελών Περιουσιών και Κηδεμόνων Σχολαζουσών Κληρονομιών

Στόχος της ΓΓΦΠ&ΔΠ είναι να επεκτείνει τις διαλειτουργικότητες του πληροφοριακού συστήματος ΨΥΔΗΠΕΕΚ, στο οποίο τηρούνται τα παραπάνω μητρώα, με άλλα συστήματα, για την απλοποίηση και επιτάχυνση των διαδικασιών αναζήτησης στοιχείων, εγγράφων και πιστοποιητικών που απαιτούνται κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων των Διευθύνσεων Κοινωφελών Περιουσιών. Επίσης, στόχος της είναι να επεκτείνει την ψηφιοποίηση των διαδικασιών που απαιτούνται για την ολοκλήρωση των υποθέσεων των κοινωφελών περιουσιών, των σχολαζουσών κληρονομιών και του Μητρώου Εκτελεστών Διαθηκών κ.λπ. του άρθρου 16 του ν.4182/2013, που χειρίζονται οι εν λόγω Υπηρεσίες, καθώς και να διευρύνει τις παρεχόμενες ψηφιακές υπηρεσίες.

• Αιγιαλοί και Παραλίες

Η διενέργεια ηλεκτρονικών δημοπρασιών για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας που πραγματοποιήθηκε κατά το προηγούμενο έτος, για όλες τις δημοπρατούμενες από το Υπουργείο Οικονομικών θέσεις, αναμένεται να συνεχιστεί και να βελτιωθεί κατόπιν σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων, μέσω του χρησιμοποιούμενου από το Υπουργείο Οικονομικών, ηλεκτρονικού συστήματος.

Επίσης, στόχος της ΓΓΦΠ&ΔΠ είναι η επικαιροποίηση και η απλούστευση του νομοθετικού πλαισίου, με αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών. Η στόχευση θα είναι διπλή: αφενός να διασφαλίζεται η προστασία του Αιγιαλού και της Παραλίας και εν γένει του περιβάλλοντος και αφετέρου να προωθείται και να διευκολύνεται η αναπτυξιακή πολιτική της χώρας.